Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਭ ਹੱਕ ਕਰਤਾ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਕੋਈ ਨਾਂ ਛਾਪੇ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਕਰਮਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਏ ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਰਸ਼ਨ

– ਅਰਥਾਤ –

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਖੇ ਆਏ ਹੋਏ

ਕਠਨ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ

– ਕਰਤਾ –

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ, ਪੰਥ ਰਤਨ, ਵਿਦਯਾ ਮਾਰਤੰਡ

ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਖਾਲਸਾ'

ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ (ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ)

ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਰਫ ਯਾਰਾਂ ਸੌ ਕਾਪੀ

ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੋਃ

ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਨੇ ਛਪਵਾਈ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ੧੧੦੦ ਜੁਲਾਈ ੧੯੬੦ ਭੇਟਾ ੫), ਵਧੀਆ ੬)

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

— ਕਰਤਾ —

ਸੰਤ ਗਜਾਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ 'ਖਾਲਸਾ'

ਗੁਰਦ੍ਵਾਰਾ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਭਿੰਡਰ ਕਲਾਂ (ਫੀਰੋਜ਼ ਪੁਰ)

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੀ ਯਾਰਾਂ ਸੌ ਕਾਪੀ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਣ ਦੀ ਆਗਜਾ
ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੋ:
ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ
ਬਾਜ਼ਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।
ਜੁਲਾਈ ੧੯੬੦} ਸੰਤ ਗਜਾਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ 'ਖਾਲਸਾ'

— ਸ: ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ —
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰੈਸ (ਗੁਰੂ ਕੀ ਸਰਾਇ) ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਛਪੇ।
ਪ੍ਰਿੰਟਰ—ਗਜਾਨੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਰਤਨ'

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੧ ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਪ੍ਰਾਰੰਭਕ ਬਿਨਯ

ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਹੋਲੇ ਮਹਲੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸੰਗਤਾਂ ਹੁੰਮਹੁਮਾਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ਸਾਰੇ ਸਿਖਾਂ ਲਈ ਹੁਕਮ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪੰਜ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀਆਂ ਇਹ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਰਨ – (੧) ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ, (੨) ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ, (੩) ਪੂਰਾ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ, (੪) ਸਿਧ ਗੋਸ਼ਟ ਅਤੇ (੫) ਦਖਣੀ ਓਅੰਕਾਰ।

ਇਕ ਸਿਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦਖਣੀ ਓਅੰਕਾਰ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ੨ ਇਹ ਤੁਕ ਆਈ –

'ਧਧੈ ਧਰਮੁ ਧਰੇ ਧਰਮਾ ਪੁਰਿ ਗੁਣਕਾਰੀ ਮਨੁ ਧੀਰਾ।
ਧਧੈ ਧੂਲਿ ਪੜੈ ਮੁਖਿ ਮਸਤਕਿ ਕੰਚਨ ਭਏ ਮਨੂਰਾ।
ਧਨੁ ਧਰਣੀ ਧਰੁ ਆਪਿ ਅਜੋਨੀ ਤੋਲਿ ਬੋਲਿ ਸਚੁ ਪੂਰਾ।
ਕਰਤੇ ਕੀ ਮਿਤਿ ਕਰਤਾ ਜਾਣੈ ਕੈ ਜਾਣੈ ਗੁਰੁ ਸੂਰਾ।'

ਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 'ਕੇ ਜਾਣੈ ਗੁਰੁ ਸੂਰਾ।' (ਅਰਥ ਹੈ ਕਰਤਾ ਜੋ ਆਪ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਆਪ ਕਰਤਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਰੂਪ ਸੂਰਬੀਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ) ਅਤੇ 'ਕੇ' ਤੋਂ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ? ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਿਖ ਦਾ ਡੇਰਾ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਕੰਨੀ ਪਈ। ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਸਿੱਖਾ ! ਬਾਣੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ। ਪਰ ਉਹ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਮਸਤ ਸੀ। ਸਿਖ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਜਾ ਕੇ ਸਮਝਾ। ਉਸ ਚਪੇੜਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਿਖ ਨੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਸਵੇਰੇ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਭੋਗ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਿਖ ਨੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਅਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮੈਨੂੰ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨੂੰ ਚਪੇੜਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਦੰਡ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ--'ਸਿਖਾ ! ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਚਪੇੜਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਤੂੰ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਅੰਗ ਕਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਤਕ ਦਰਦ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।' ਸਿਖ ਕੰਬ ਗਿਆ। ਉਸ ਹਥ ਜੋੜ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, 'ਪਾਤਸ਼ਾਹ ! ਮੈਂ ਨੀਚ ਨਿਕਾਰਾ ਇੰਨਾ ਹੌਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ? ਪਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਭੁਲ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਆਪ ਐਵੇਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕੇ ਭੁਲ ਸਮਝਾ ਦਿਓ ਜੀ।' ਤਦ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ–

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

'ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਹੈ ਬਾਣੀ ਵਿਚਿ ਬਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਰੇ।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਹੈ ਸੇਵਕ ਜਨ ਮਾਨੈ ਪ੍ਰਤਖ ਗੁਰੂ ਨਿਸਤਾਰੇ।'
ਤਥਾ—'ਗ੍ਰੰਥ ਰਿਦਾ ਗੁਰ ਕੋ ਇਹ ਜਾਨੋ; ਉਤਮ ਹੈ ਸਭ ਕਾਲ ਰਹੈ।'
(ਗ੍ਰੰਥ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਚੋਂ)

ਸੋ ਭਾਈ ਇਹ ਦਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਅਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਹੈ। ਗ਼ਲਤ ਪੜ੍ਹਣ ਨਾਲ਼ ਤੂੰ ਸਾਡਾ ਅੰਗ ਕਟ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਗ਼ਲਤ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਣ ਦਾ ਫਲ ਵੀ ਪਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਤਦ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਅਰਥ ਸੁਣਾਓ ਤਾਂਕਿ ਸ਼ੁਧ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਜਾਚ ਆ ਜਾਵੇ। ਜੰਗਾਂ ਜੁਧਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਨ, ਵਕਤ ਔਖਾ ਸੀ। ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਘੇਰਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਗਾਂ ਜੁਧਾਂ ਦੇ ਬਾਦ ਸੁਣਾਵਾਂਗੇ। ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਫਿਰਦੇ ਫਿਰਾਂਦੇ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਆਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਸਰਵਨ ਕਰਾਵਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਅਸਲੀ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਬੀੜ ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਸੀ, ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਭਾਲ਼ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾਂ ਬਾਬੇ ਬਕਾਲੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਦਾ ਵੈਰ ਭਾਵ ਵੇਖਕੇ ਅਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੀ ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਲੁਟ ਲਿਆ। ਅਸਲੀ ਬੀੜ ਵੀ ਵਿਚੇ ਹੀ ਸੀ। ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ ਪਰ ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਬੀੜ ਰਖ ਲਈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਧੀਰ ਮਲ ਜੀ ਦੇ ਵੈਰ ਭਾਵ ਪਿਛੇ ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਅਗੇ ਤੁਰ ਪਏ, ਜਦੋਂ ਬਿਆਸਾ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਬੀੜ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸੀ। ਤਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਬੀੜ ਬਿਆਸਾ ਨਦੀ ਨੂੰ ਅਮਾਨਤ ਸੌਂਪ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਗਏ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਆਉਣ ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਾਨਤ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਣੀ। ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਨੇ ਆਕੇ ਬੜੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਬੀੜ ਕਢਣ ਦੇ ਪਰ ਬੀੜ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਅਰਦਾਸ ਕਰੋ। ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਠਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਏ, ਪਰ ਬੀੜ ਤਦ ਵੀ ਨਾ ਮਿਲੀ। ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਹਾਰ ਹੁੱਟ ਕੇ ਨੌਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲੀਤਾ ਤਾਂ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਵਾ ਚੋਭੇ ਦੇ ਹਥ ਲਗਾ ਤੇ ਬੀੜ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਤੇਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਬਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਈ। ਇਹ ਬੀੜ ਅਜ ਤਕ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਸਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਵਰਕਾ ਛਡਕੇ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਲਿਖੀ ਹੈ।

ਉਸ ਵਕਤ ਬੀੜਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸਨ। ਭਾਈ ਬੰਨੋ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਉਤਾਰੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਅਸਲੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਿਖਾਂ ਦੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਹਿਣ ਤੇ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਅਰਥ ਸੁਣਾਵਣ ਲਈ ਬੀੜ ਧੀਰ ਮਲ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਭੇਜੀ। ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿਤਾ, ਜੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਰੂਹਾਨੀ ਤਾਕਤ ਰਖਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪ ਹੋਰ ਰਚ ਲੈਣ। ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਬੈਠਕੇ ਅਪਣੀ ਰੂਹਾਨੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰੀ ਤੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ। ੧੭੬੨ ਕੱਤਕ ਸੁਦੀ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਰਥਾਂ ਸਮੇਤ ਅਰੰਭ ਕਰਕੇ ਕਥਾ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ੧੭੬੩ ਸਾਵਣ ੨੩ ਨੂੰ ੯ ਮਹੀਨੇ ੯ ਦਿਨ ੯ ਘੜੀਆਂ ੯ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਕਥਾ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਇਆ। ਜਿਹੜੇ ਸਿਖ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ ਉਹ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦੇ ਜਾਣ। ਤਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਚਸ਼ਮਾਂ ਚਲਦਾ ਰਹੇ ਤੇ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਸ਼ਕਤੀ ਬਖਸ਼ੀ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸੋਹਣਾ ਚਾਨਣ ਪਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਚੋਜੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੀ ਕਥਾ ਵਾਲੇ ਅਸਥਾਨ ਤੋਂ ਉਠਕੇ ਪੂਰਬ ਵਲ ਜਾਕੇ, ਇਕ ਲਿਖਣਸਰ ਅਸਥਾਨ ਹੈ, ਉਥੇ ਬੈਠਕੇ ਕਲਮਾਂ ਘੜਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇਹ ਬਚਨ ਫੁਰਮਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ 'ਸਾਡੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਸ਼ੀ ਜਾਕੇ ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਇਹੀ ਅਸਥਾਨ ਸਿਖਾਂ ਲਈ ਕਾਂਸ਼ੀ ਹੈ।' ਅਤੇ ਉਚਾਰਿਆ :--

'ਇਹ ਹੈ ਪਰਗਟ ਹਮਾਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ। ਪੜ੍ਹ ਹੈ ਇਹਾਂ ਢੋਰ ਮਤ ਰਾਸ਼ੀ।
ਮੂਰਖ ਗੁਨੀ, ਕਵਿਧ ਗਿਆਨੀ। ਬੁਧਿ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਵੈ ਹੈ, ਇਤ ਆਨੀ।
ਦੋਹਿਰਾ--ਤਿਨ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕਲਮ ਘੜ, ਦੇਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹਮ ਡਾਰ।
ਸਿਖ ਸਖਾ ਇਤ ਪੜੈਗੇ, ਹਮਰੇ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰ ਦੇਕੇ ਭੋਗ ਪਾਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਚਾਲੇ ਪਾਏ। ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਬੱਪੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਅਰਥ ਉਥੇ ਸੁਣਾਏ। ੧੭੬੫ ਵਿਚ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਵਨ ਦੇ ਵਕਤ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਟਕਸਾਲ ਚਲਾਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਮੁਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛੋਂ ਇਹ ਟਕਸਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਭਾਗ ਭਰੇ ਨਾਮ ਇਸੇ ਲੇਖ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਅਜ ਕਲ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਟਕਸਾਲ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਅਸਥਾਨ ਨਿਮਕ ਮੰਡੀ ਗਲੀ ਸਤੋ ਵਾਲੀ ਡੇਰਾ ਗਿਆਨੀ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਉਥੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ੬੦ ਸਾਲ ਇਹ ਕਥਾ ਕਰਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਦਿਤੀ। ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਲੋੜਵੰਦ ਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ, ਕਪੜੇ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੇ ਮਾਇਕ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜ ਕਲ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਿਆਨੀ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਨ, ਜੋ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਙ ਇਸ ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਸੋਮੇ ਨੂੰ ਤੇ ਡੇਰੇ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪ ੪੩ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ, ਬੜੇ ਭਜਨੀਕ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਗੁਰਸਿਖ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਗਿਆਨੀ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਗਿਆਨੀ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸੁਣਨ ਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਵਿਦਿਆ ਲੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਣੂੰ ਹਨ ਕਿ ਆਪ ਕੇਡੇ ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਸਾਗਰ ਤੇ ਉਚ ਆਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਆਪ ਨੇ ੮੪ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਪੁਰੀ ਪਿਆਨੇ ਕੀਤੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਦੀ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ।

ਦੂਸਰੀ ਟਕਸਾਲ ਅਜ ਕਲ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਖਾਲਸਾ' ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ, ਮਹੀਨਾ ਮਹੀਨਾ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਹਿਰ ਫਿਰਕੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਕੇ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸੱਦਦੇ ਬੁਲਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਆਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰੇਮ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇਖਕੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਨਾ ਆਪ ਨੂੰ ਜੇਠ ਹਾੜ ਦੀ ਗਰਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਪੋਹ ਮਾਘ ਦੀ ਕੜਕੜਾਂਦੀ ਸਰਦੀ ਦੀ।

ਆਪ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ, ਸੌ ਸਵਾ ਸੌ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਪੜੇ, ਖੁਰਾਕ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਆਦਿ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਪ ਦੇ ਹੀ ਸਿਰ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪ ਬੜੇ ਭਜਨੀਕ, ਕਮਾਈ ਵਾਲੇ, ਵਿਦਵਾਨ, ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਸਿੱਖ ਹਨ। ਆਪ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਪਗ ੫੫ ਕੁ ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਆਪ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਤੇ ਤਿਆਰ ਬਰਤਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਆਪ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਆਦਿ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਹੀ ਸਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਆਪ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਸਾਲਾਨਾ ਜੋੜ ਮੇਲ ਵੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪ ਦੇ ਵਰੋਸਾਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੁੰਮ ਹੁਮਾਕੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਤੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੈ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਟਕਸਾਲਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹਾ ਵਰਨਣ।

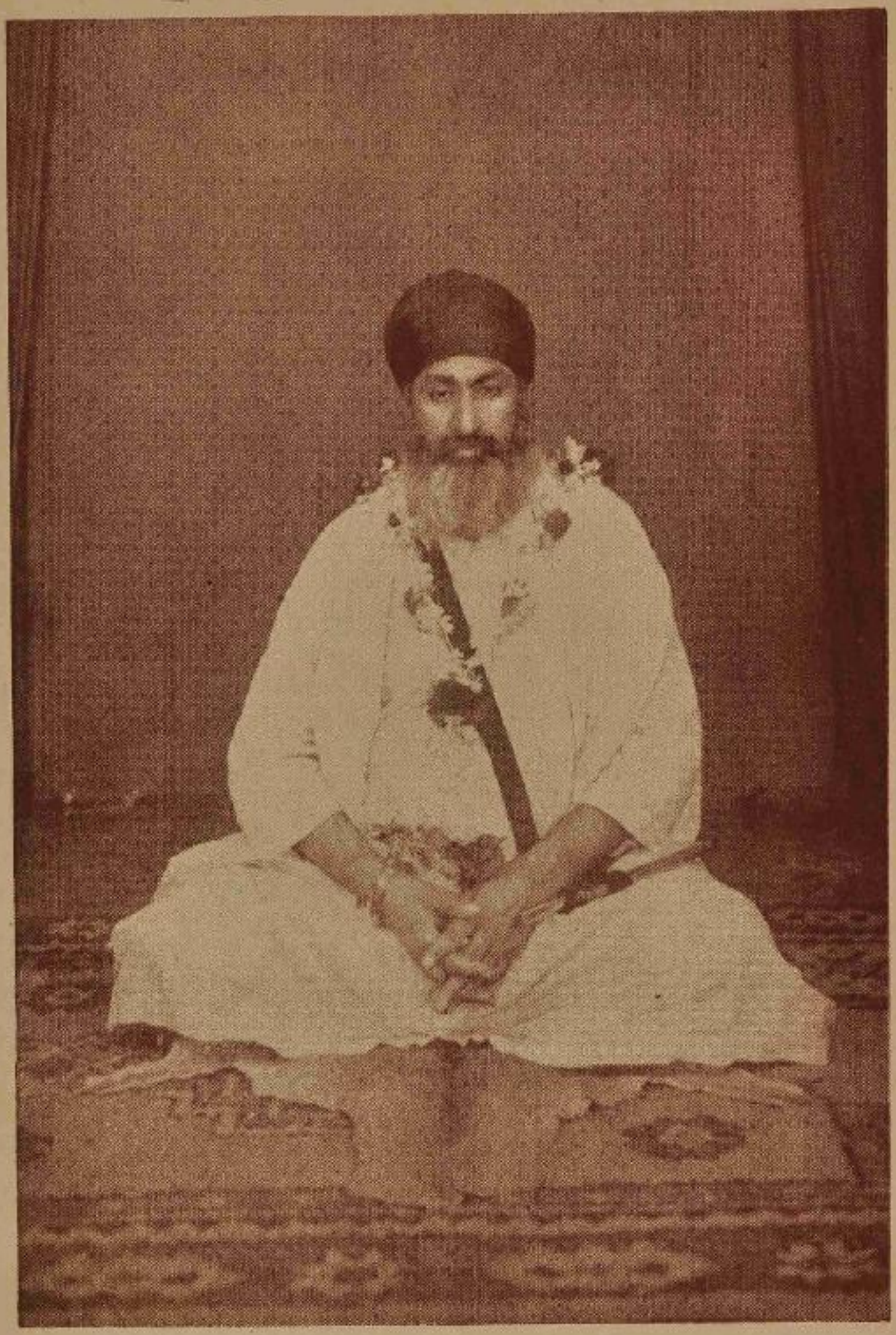
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਰੇ ਦੋਨੋਂ ਟਕਸਾਲਾਂ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤਕ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਤੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਆਪਣਾ ਮਿਹਰਾਂ ਭਰਿਆ ਹਥ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਏਸੇ ਤਰਾਂ ਰੱਖੀ ਰਖਣ।

ਅਗੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਿੱਤ੍ਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜਨਾਂ ਦੀ ਗਜਾਤ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਾਰਥਿਕ–ਨਿਰਮਲ ਕੌਰ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਪੰਥ ਰਤਨ ਵਿਦਿਆ ਮਾਰਤੰਡ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ੧੯੫੯ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਮਾਘ ਦੀ ਪੁੰਨਿਆ ਫਗਣ ਦੀ ਸੰਗ੍ਰਾਂਦ ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਢਾਈ ਵਜੇ ਪਿਤਾ ਸ: ਰੂੜ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੇ ਘਰ ਅਖਾੜੇ ਨਗਰ ਮਾਤਾ ਅਨੰਦ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਸੁਸ਼ਟ ਕੁਖੋਂ ਹੋਇਆ।

ਐਸ ਵੇਲੇ ਆਪ ਜੀ ਸੌ ਤੋਂ ਉਪਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਗੁਰਮਤ ਦੇ ਜਾਣੂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਕੇ ਨਿਰੋਲ ਗੁਰਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਇਕੀਵੀਂ ਕਥਾ ਨੂੰ ਪਧਾਰਹੇ ਹਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਆਦਿ ਵਕਤੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ———— ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਭਾ: ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਭਾ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਕੌਲ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਭਾ: ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਭਾ: ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਭਾ: ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਸੰਤ)

ਭਾ: ਸਾਹਿਬ ਭਾ: ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾ: ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਸੰਤ)

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਮਕ ਮੰਡੀ (ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ) | ਭਾ: ਫਤੇ ਚੰਦ ਜੀ (ਸੰਤ) (ਸ਼ਾਹ ਜੀਵਣੇ ਵਾਲੇ) | ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਦੀ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਅਜ ਕਲ) | ਸੰਤ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਕਮਾਲੀਏ ਵਾਲੇ) | ਸੰਤ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁਰਾਲੇ ਵਾਲੇ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ)

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਗਿ: ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਖਾਲਸਾ' ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ (ਅਜ ਕਲ)

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ੧੦੮ ਸੰਤ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਖਾਲਸਾ' ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ, ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਚਲਾਈ ਹੋਈ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਅਨਮੋਲ ਰਤਨ ਹਨ। ਆਪ ਅਖਾੜਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ੧੦੮ ਸੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਰੋਸਾਏ ਹੋਏ ਪੂਰਨ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਗੁਰਸਿਖ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ, ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਤੇ ਖੋਜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਆਪ ਦੀ ਸਿਖ ਇਤਹਾਸ ਬਾਰੇ ਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰ, ਪੂਰਨ ਖੋਜ ਤੇ ਵਿਦਵਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਾ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ।

ਸਾਲਾਨਾ ਪੰਝੀ, ਛੱਬੀ, ਸਤਾਈ ਭਾਦੋਂ ੨੦੧੬-ਸੰਮਤ ਵਿਚ ਹੋਏ ਜੋੜ ਮੇਲ ਤੇ ਦੋ ਕੁ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਭਿੰਡਰੀਂ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਤੇ ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਣਵੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਮਿਲਿਆ ਉਥੇ ਨਾਲ ੨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣਨ ਦਾ ਵੀ ਸਮਾਂ ਨਸੀਬ ਹੋਇਆ।

ਸੰਤ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾੜਾ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਯਾਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ 'ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤਖ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ।' ਅਜ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤਖ 'ਖਾਲਸਾ' ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਝਲਕਾਰਾ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇੰਝ ਫੇਰ ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਮੈਂ ਦੇਖਦੀ ਰਹੀ ਸਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਪਹਿਰਾਵਾ ਤੇ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੀ ਖੁਰਾਕ ਸੀ। ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਪਿੰਡਾਂ ੨ ਤੋਂ ਆਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਵਿਚ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਮਾਤਾ ਜੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੋਈ ਉਚੇਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੋਈ ਲਿਹਾਜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੋਈ ਵਖਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕੋ ਹੀ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸਭ ਲੰਗਰ ਛਕਦੇ ਸਨ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਅੱਗ ਤੇ ਧੂੰਏਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੈਠ ਕੇ ਉਹ ਲੰਗਰ ਦੀ ਅਣਥੱਕ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀਆਂ, ਬਰਤਨ ਮਾਂਜਦੀਆਂ, ਝਾੜੂ ਫੇਰਦੀਆਂ ਤੇ ਫਿਰ ਆਕੇ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਛਕਦੀਆਂ।

ਧੰਦੋਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਇਕ ਵੀਰ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਸੱਠ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪੂਰਨ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਭਣ ਵਿਚ ਹੀ ਬੀਤੀ। ਬੜੇ ਸੰਤ ਮਿਲੇ ਵੀ, ਜਿਹੜੇ ਚੰਗੀਆਂ ਰਿਧੀਆਂ ਸਿਧੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਤੇ ਨਾਮ ਅਭਿਆਸੀ ਵੀ, ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸੇਵਾ ਸਤਿਕਾਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵਿਚ ਲਾਇਆ। ਸਿਰਫ ਇਹੋ ਹੀ ਮਿਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜਾਇਆ ਹੈ! ਕਈ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੇਮਣਾਂ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਭਿਲਾਖਣਾਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਠੰਢ ਪੈ ਗਈ ਸੀ। ਚਾਅ ਹੀ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਬੀਬੀ ਜੋ ਕਈ ਮਾਨਸਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ, ਉਸ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਂਵਦੀ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕੋਠੇ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦੇਵੇ, ਪਰ ਜਿਸ ਦਿਨ ਦੀ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਠੰਢ ਪੈ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਮਨ ਅਗੇ ਨਾਲੋਂ ਖਿੜਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਫਿਰ ਇਕ ਵਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਗਿਆਨੀ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਡੇਰੇ, ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਅਜ ਕਲ ਦੂਸਰੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਧ ਮੰਗਤ ਨਾਲ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ ਤੇ ਅੱਧਾ ਕੁ ਘੰਟਾ ਆਪ ਨੇ ਉਚੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੰਤ, ਗੁਰੂ ਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਜੋ ਵਿਆਖਿਆ ਮੈਂ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਪੁਛਣ ਤੇ ਕਰ ਆਇਆ ਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਦੋ ਹੋਰ ਵੀ ਸਤਸੰਗਣਾਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਜੀ ਵੀ ਕਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਨ ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਆਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਆਪ ਪਾਸੋਂ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਕਥਾ ਸੁਣਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਤੇ ਕਥਾ ਦੇ ਰੰਜ਼ਾਨਾ ਨੇਮ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਦਿੱਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਕਟ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਫੇਰ ਜੋ ਕੁਝ ਉਹ ਅਖੀਂ ਦੇਖ ਕੇ ਆਂਵਦੇ, ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਣਦੇ, ਮੈਨੂੰ ਸੁਣਾਂਵਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਦੇ ਆਏ ਗਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਮੈਂ ਆਪ ਬਾਰੇ ਸੁਣਦੀ ਸਾਂ ਤਾਂ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਸੀਆਂ ਹੁਨ ਉਹ ਸਭ ਆਪ ਵਿਚੋਂ ਝਲਕਦੀਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਿਰ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਝੁਕਦਾ ਤੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, "ਜੋ ਦੀਸੈ ਗੁਰ ਸਿਖੜਾ ਤਿਸ ਨਿਵਿ ਨਿਵਿ ਲਾਗਉ ਧਾਇ ਜੀਉ।" ਤਥਾ :-

"ਜਨ ਨਾਨਕ ਧੂੜਿ ਮੰਗੈ ਤਿਸ ਗੁਰਸਿਖ ਕੀ ਜੋ ਆਪਿ ਜਪੈ ਅਵਰਾਹ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵੈ।"

ਪਿਛੇ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਹਿਰ ਫਿਰ ਕੇ ਤਾਂ ਆਪ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਹੀ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਪੁਸਤਕ, 'ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਰਸ਼ਨ' ਅਰਥਾਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਕਠਨ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਵਾਂ ਸਹਿਜ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਜੋ ਹੁਣ ਫਿਰ ਦੂਸਰੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਛਪਵਾ ਕੇ ਆਪ ਨੇ ਸਿਰਫ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉਪਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮੁਚੇ ਪੰਥ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਖੀਰ ਰਾਗਮਾਲਾ ਤਕ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਧ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਪਦ ਛੇਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਔਖੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਸਕੇ। ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਅਰਥ ਵੀ ਦਿਤੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹਨ ਤੇ ਕਿਤੇ ੨ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਲਗੀਆਂ ਉਥਾਨਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਜਿਸ ਬਾਬਤ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫

"ਹਮਾਰੀ ਪਿਆਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰੀ ਗੁਰਿ ਨਿਮਖ ਨ ਮਨ ਤੇ ਟਾਰੀ ਰੇ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦਰਸਨ ਪਰਸਨ ਸਰਸਨ ਹਰਸਨ ਰੰਗਿ ਰੰਗੀ ਕਰਤਾਰੀ ਰੇ ॥ ਖਿਨ ਰਮ, ਗੁਰ ਗਮ, ਹਰ ਦਮ ਨਹ ਜਮ, ਹਰਿ ਕੰਠਿ ਨਾਨਕ ਉਰਿਹਾਰੀ ਰੇ ॥

ਅਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ:--

ਜੈਸੇ ਤੋ ਸਕਲ ਨਿਧਿ ਪੂਰਨ ਸਮੁੰਦ੍ ਬਿਖੈ, ਹੰਸ ਮਰਜੀਵਾ ਨਿਹਚੈ ਪ੍ਰਸਾਦੁ ਪਾਵਈ।
ਜੈਸੇ ਪਰਬਤ ਹੀਰਾ ਮਾਨਿਕ ਪਾਰਸਿ ਸਿਧ, ਖਨਵਾਰਾ ਖਨਿ ਜਗਿ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਈ।
ਜੈਸੇ ਬਨ ਬਿਖੇ ਮਲਿਆਗਰ, ਸੋਧਾ ਕਪੂਰ, ਸੋਧ ਕੈ ਸੁਬਾਸੀ ਸੁਬਾਸੈ ਬਿਹਸਾਵਈ।
ਤੈਸੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਬਿਖੈ ਸਕਲ ਪਦਾਰਥ ਹੈ, ਜੋਈ ਜੋਈ ਖੋਜੈ, ਸੋਈ ਸੋਈ ਨਿਪਜਾਵਈ।

ਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਧ ਤੇ ਇਕਾਗਰ ਮਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਗੁਪਾਲਾ ਜੀ ਨਾਮੇ ਸਿਖ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ੁਧ ਪਾਠ ਸੁਨਾਉਣ ਤੇ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਿਆਈ ਗੱਦੀ ਬਖਸ਼ਨ ਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਪਏ ਸਨ ਪਰ ਫੇਰ ਅਖੀਰਲੇ ਸਲੋਕ ਤੇ ਉਸਦੇ ਫੁਰਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਘੋੜਾ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਤੇ ਚੁਰਾਸੀ ਦੇ ਗੇੜ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਥਾ ਤੇ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਧ ਤੇ ਇਕਾਗਰ ਮਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤੁਕ ਲਭਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪਿਛੇ ਤੁਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ੧੪੩੦ ਪੰਨੇ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿਧ ਬੀੜਾਂ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੂਜੇ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਤੁਕ ਦਾ ਨੰਬਰ ਅਰ ਤੀਜੇ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਲੱਭਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਹੋ ਜਾਵੇ।

'ਰਾਮਕਲੀ ਸਦ' ਨਾਮ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ 'ਕੋਸੋ ਗੁਪਾਲ ਪੰਡਿਤ ਸਦਿਅਹੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਪੜਹਿ ਪੁਰਾਣ ਜੀਉ' ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਕਈ ਅਨਪੜ੍ਹ ਤੇ ਅੰਞਾਣ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਉਹ ਗੁਰਮਤ ਤੋਂ ਉਲਟ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਸਹੀ ਅਰਥ ਲਿਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਵੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਗ ਮਾਲਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕੀਂ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਉਸਦੇ ਵੀ ਅਰਥ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਕੇ ਲਿਖ ਦਿਤੇ ਹਨ।

ਮਹਲਾ ਜਾਂ ਮਹਿਲਾ ਦੇ ਸਹੀ ਉਚਾਰਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਮਝਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵੀਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਧੰਧਿਆਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਕਿਸੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਦਿਲੋਂ ਜਾਨਣ ਦੇ ਇੱਛਾਵਾਨ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਰਾਹੀਂ ਹਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸ੍ਰੀ ਮਹਨ ਸੰਤ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਖਾਲਸਾ' ਜਿਥੇ ਆਪ ਸ਼ਾਂਤ ਨਿਰਛਲ, ਗੰਭੀਰ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ, ਪਰਉਪਕਾਰੀ, ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਵੀ ਤੇ ਪੂਰਨ ਗੁਰਸਿਖ ਹਨ ਉਥੇ ਆਪ ਹਸਮੁਖ ਤਬੀਅਤ ਦੇ ਵੀ ਬੜੇ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਲਿਖਣਾ ਤਾਂ ਕੁਝ ਇੰਵ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਾਰੇ ਇਕ ਨੰਨ੍ਹੀ ਜਹੀ ਕਿਰਨ ਕੁਝ ਆਖਣਾ ਚਾਹੇ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਰੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਆਪ ਵਰਗੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਗੁਰਸਿਖ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਤੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਦ ਲੌਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਬਖਸ਼ੇ ਭੰਡਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਆਪ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਛਾਂਦੇ ਵਰਤਾਉਂਦੇ ਰਹੋ।

ਰਹਾਉ

੧ 'ਇਕ ਰਹਾਉ' ਜਿਥੇ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਵੇ ਉਥੇ ਇਕ ਰਹਾਉ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਿਰਾ ਰਹਾਉ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਗ ਹਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਏਕਾ (੧) ਰਹਾਉ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਤੁਕ ਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਮਹਲਾ ੪ ਵਣਜਾਰਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ੮੨ ਪੰਨੇ ਤੇ ਛੇ ਰਹਾਉ ਹਨ, ਪਉੜੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋਰਠ ਆਦਿ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਅੰਗ ਤੋਂ 'ਰਹਾਉ' ਬਹੁਤੀ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਯਥਾ:--'ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਲੋਚੈ ਗੁਰਦਰਸਨ ਤਾਈ' ਵਿਖੇ ਚਾਰ ਵੇਰਾਂ ਔਂਦੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਗਾਂ ਸਹਿਤ ਭੀ ਹਨ। 'ਦੂਜਾ ਰਹਾਉ' ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ ਉਹ ਅਖਰ ਪੜ੍ਹ ਦੇਣੇ। ਸੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਕ ਰਹਾਉ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ ਰਹਾਉ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਹਾਉ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਬਿਸਰਾਮ' ਆਰਾਮ ਜਾਂ ਟਿਕਾਉ, ਅਸਥਾਈ, ਸਨਾਭੀ ਟੀਕਾ ਆਦਿ ਬੇਅੰਤ ਅਰਥ ਹਨ।

ਮਹੱਲਾ ਯਾ ਮਹਿਲਾ

੨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਮਹੱਲਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ 'ਮਹਿਲਾ' ਨਹੀਂ ਉਚਾਰਨਾ ਕਿਉਂਕਿ 'ਮਹੱਲਾ' ਪੁਲਿੰਗ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਤੇ ਉਚਾਰਨ ਵਿਚ ਮਹੱਲਾ ਦੂਜਾ, ਤੀਜਾ, ਖੁਲਿੰਗ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। 'ਮਹਲਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ 'ਸਰੂਪ' ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਬੀ ਵਿਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਸਰੂਪ ਜਾਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਭਾਵ ਪਹਿਲਾ ਸਰੂਪ ਜਾਂ ਦੂਜਾ, ਤੀਜਾ, ਚੌਥਾ, ਸਰੂਪ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਦਾ ਵਾਚਕ ਹੈ। ਮਹਿਲਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਵਾਚਕ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਮਹਿਲਾ ਕਹਿਣਾ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਤੀਜੀ ਆਦਿ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਦੇ ਆਦਿ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ਪਹਿਲਾ ੧, ਇਉਂ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੪ ਚੌਥਾ, ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩ ਤੀਜਾ ਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ 'ਮਹਿਲਾ' ਕਹਿਣਾ ਮੁਨਾਸਬ ਸਮਝਦੇ ਤਾਂ ਆਪ ਉਪਰਲੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਦੂਜਾ ਤੀਜਾ ਦੀ ਥਾਂ ਪਹਿਲੀ ਦੂਜੀ ਤੀਜੀ ਆਦਿ ਲਿਖਦੇ ਸੋ ਪਾਠੀ ਤੇ ਪਾਠਕ ਜਨਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਹੱਲਾ ਹੀ ਉਚਾਰਣਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪੰਥ ਦੀ ਇੰਦਾਨੀ ਬੱਚੀ :--ਨਿਰਮਲ ਕੌਰ (ਸੁਪਤਨੀ ਸ: ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੁਸਤਕ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ

੧. ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਖੇ ਆਏ ਸਮੂਹ ਕਠਨ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਕੇ ਪਦਵੰਡ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਠਨ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਸਰਲਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

੨. ਹਰੇਕ ਉਸ ਤੁਕ ਵਿਚ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਠਹਿਰਾਉ ਇਕ ਜਾਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਲਪ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਵਿਚ –,– (ਕਾਮਾ) ਅਰਧ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਵਿਚ –;– (ਸਿਮੀ ਕੋਲਨ) ਤੇ ਪੂਰਨ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਵਿਚ –।।– ਡੰਡੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ।

੩. ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਵਿਲਾਵਾ ਅੱਖਰ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੋਰ ਪਾਠ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੈਨ ਭੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ, ਉਥੇ ਉਸ ਪਾਠ ਨੂੰ (੨.) ਲਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

੪. ਕਠਨ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਗੁੜ ਅਰਥ ਭੀ ਫੁਟ ਨੋਟ ਵਿਚ ਲਿਖ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

੫. ਖਾਸ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀਆਂ ਉਥਾਨਕਾਂ ਭੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

੬. ਕਿਧਰੇ ੨ ਖਾਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਾਸਤੇ ('--') ਭੀ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ।

੭. ਕਈ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਪ੍ਰਗਟੌਣ ਵਾਸਤੇ ਬ੍ਰੀਕ ਟਾਈਪ ਵਿਚ ਸਹੀ ਉਚਾਰਣ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

੮. ਰਾਗਮਾਲਾ ਜੋ ਕੇਵਲ 'ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਲੜੀ' ਖਿਆਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਗੁਰਮਤ ਕਸਵਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਅਰਥ ਕੀਤੇ ਹਨ।

੯. ਪਹਿਲੇ ਕਾਲਮ ਵਿਚ ੧੪੩੦ ਵਾਲੀ ਬੀੜ ਦਾ ਪੰਨਾ, ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਤੁਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਤੀਜੇ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਠਕ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀੜ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਬਦ ਲੱਭਣ ਲਈ ਸੁਖੈਨਤਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

੧੦. 'ਯਯਾ' ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਆਏ ਪਾਠਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਛਾਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਕੇ ਉਚਾਰਣ ਦਾ ਢੰਗ ਪ੍ਰਪੱਕ ਕਰ ਸੱਕਣ।

੧੧. ਬਾਣੀ ਵਿਖੇ ਜੋ ਅੱਧੇ ਅੱਖਰ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੀ ਗਜਾਤ ਕਰਾਈ ਗਈ ਹੈ।

੧੨. ਗੁਰਗੱਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਵਾਲੀ ਬੀੜ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਵਿਚ ਭੇਦ ਹੈ, ਉਹ ਭੀ ਸੰਖੇਪ ਮਾਤ੍ਰ ਛਾਪ ਦਿਤੇ ਹਨ।

੧੩. ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਤੇ ਛਪਾਈ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਛਪੇਪਾਠ ਨਿਸਚੇ ਸ਼ੁਧ ਹਨ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਛਾਪ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਖਾਲਸਾ' ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਮੁਚੇ ਪੰਥ ਤੇ ਨ ਭੁਲਣ ਵਾਲਾ ਉਪਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪੂਰਨ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਜਣ ਪਾਠ ਤੇ ਪਾਠੰਤ੍ ਭੇਦ ਦਾ ਪੂਰਾ ੨ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਣਗੇ।

ਦਾਸ–ਗਜਾਨੀ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ, ਆਟਾ ਮੰਡੀ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਯਜੇ ਅਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਣ

ਪਾਠ	ਉਚਾਰਣ	ਅਰਥ
ਦੁਯਾ	ਦੁਇਆ	ਦੂਜਾ
ਦਯੁ	ਦਈਉ	ਪ੍ਰੇਰਕ, ਦਿਆਲੂ
ਦਯੈ	ਦਈਐ	ਪ੍ਰੇਰਕ ਨੂੰ
ਦੁਯੈ	ਦੁਇਐ	ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵ
ਭੁਯਾ	ਭੁਈਆ	ਭੁਇਂ, ਭੁਰਾ
ਰਯਤਿ	ਰਈਅਤਿ	ਪਰਜਾ
ਦਯਿ	ਦਈਇ	ਪ੍ਰੇਰਕ, ਦਿਆਲੂ
ਮੁਯੇ	ਮੁਈਏ	ਪਿਆਰੀਏ
ਪਾਯੈ	ਪਾਇਐ	ਪਉਣਾ
ਰਮਯੇ	ਰਮਈਏ	ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ
ਅਯੇ	ਅਇਓ	ਆਇਆ
ਦੁਯੀ	ਦੁਈ	ਦੂਜੀ
ਅਯਾਨਾਂ	ਅਇਆਨਾਂ	ਬਾਲਕ ਅਵਾਣਾ
ਕਾਯਾ	ਕਾਇਆ	ਦੇਹ, ਸਰੀਰ
ਪਯਾ	ਪੈਆ	ਪਈ, ਲਿਖਤ
ਕਾਯਉ	ਕਾਇਅਉ	ਦੇਹ
ਭੈਯਾਨ	ਭੈਆਨ	ਭੈ ਦਾਇਕ
ਤੁਯੰ	ਤੁਇਅੰ	ਤੇਰੀ, ਤੇਰੇ ਤੇ
ਮਯਹ	ਮਇਅਹ	ਸਰੂਪ
ਧਾਯੰਤੋ	ਧਾਇਅੰਤੋ	ਧਾਵਾ ਕਰਨਾ
ਰਮਣੀਕ	ਰਮਣੀਅ	ਸੁੰਦਰ
ਪਯਾਲ	ਪਇਆਲ	ਪਤਾਲ
ਦ੍ਰਿੜੈਤਣਃ	ਦ੍ਰਿੜੈਤਣਹ	ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨਾ
ਮਯ	ਮੈ	ਸਰੂਪ
ਚਾਯ	ਚਾਅ	ਉਤਸ਼ਾਹ
ਨਯਣਿ	ਨੈਣ	ਨੇਤ੍ਰ , ਅਖਾਂ
ਬਯਣਿ	ਬੈਣ	ਬਚਨ
ਜਯੇ	ਜਇਉ	ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ
ਜਯ	ਜੈ	ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਖੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਖਾਸ ਖਾਸ ਅਖਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ

ਸੂਚਨਾ

ਉ–}ਔਕੁੜ ਤੇ ਹੋੜੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਸੁਈ–}(ਦਰਮਿਆਨੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਾਸਤੇ)

ਗਾਵਨ੍ਹਿ–ਪੈਰ ਹਾਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਗ੍ਯਾਨ–ਅੱਧੇ ਯੱਜੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਕੰੀ–ਬਿੰਦੀ ਦੀ ਥਾਂ ਟਿੱਪੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਹੱਉ–ਟਿੱਪੀ ਦੀ ਥਾਂ ਓਂਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਕਿਸ੍ਨ–ਅੱਧੇ ਨੰਨੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਗਿ੍ਸ੍ਨ–ਅੱਧੇ ਟੈਂਕੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਕਲ੍ਚਰੈ–ਅੱਧੇ ਊੜੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਬਿਸ੍ਵ–ਅੱਧੇ ਵੱਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਅਸ੍ਰਜ–ਅੱਧੇ ਚੱਚੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਦ੍ਰਿੜੈਤਣਃ–ਹਾਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਅਨ੍ਹਤ–ਅੱਧੇ ਸੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਦਸ੍ਗੀਰੀ–ਅੱਧੇ ਤੱਤੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਨੋਟ:–ਸਹਸਕ੍ਰਿਤ ਤੇ ਸ਼ਵੱਜਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਅਖਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾ ਵਿਚ ਯਜੇ ਅਖਰਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ ਓਹ ਐੜੇ ਦੇ ਥਾਂ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਖਰ ਹੇਠ (_) ਔਂਕੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਊੜੇ ਦੇ ਥਾਂ ਬੋਲੇਗਾ। ਕਈ ਥਾਂਈ ਚਰਨੀ ਯ਼ਜੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਖਰ ਨੂੰ ਲਗਾਂ ਭੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹਾ ਕਿ 'ਅਤ੍ਰੁਤ' ਇਥੇ ਚਰਨਾਂ ਵਾਲੇ ਅਖਰ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਯਜਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਇਸੇਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਥਾਂ ਸਮਝੋ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਾਲੀ ਬੀੜ ਦੇ 'ਪਾਠ-ਭੇਦਾਂ' ਦੀ ਵੰਨਗੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਤੇ ਛਾਪੇ ਦੇ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਪਾਠ	ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰੀ ਬੀੜ ਦੇ ਲਿਖਤੀਪਾਠ
੧	੪	ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥੧॥	॥੧॥ ਨਹੀਂ ਹੈ
੧	੫	ਚੁਪੈ ਚੁਪਿ ਨ ਹੋਵਈ	ਚੁਪ
੨੫	੪	ਕਰਣੀ ਬਾਝਹੁ ਘਟੇ ਘਟਿ	ਵਾਝੁ
੫੪	੪	ਦੁਇ ਕਰ ਜੋੜਿ ਖੜੀ ਤਕੈ	ਥਕੀ ਤਕੈ
੭੪	੭	ਦੀਪ ਲੋਅ ਪਇਆਲਿਆ	ਲੋਆ
੮੨	੯	ਵਿਰਲੇ ਕੇਈ ਕੇਇ	ਕੇ
੧੩੬	੧੨	ਜਿਸ ਕਉ ਨਦਰਿ	ਜਿਨ
੧੩੬	੧੭	ਕਹੀਐ ਕਿਥੈ ਵੈਣ	ਵੈਣ
੧੪੩	੧੮	ਅਫਜੂ ਖੁਦਾਇਆ	ਖੁਦਾਦਿ
੧੪੬	੫	ਤਾ ਕਿਆ ਹੋਰਿ	ਕਿਅ
੧੫੪	੧	ਕਰਣੈ ਵਾਲਾ	ਕਹਣੈ
੧੫੭	੧੦	ਨਿਰਭਉ ਕਾ ਸੋਹਿਲਾ	ਸੋਹੇਲਾ
੧੭੩	੧੭	ਸਭ ਦਾਲਦ	ਸਬ
੧੭੮	੧੫	ਕਿ ਆਖਿ ਵਖਾਨੈ	ਕਿਆ
੧੮੮	੧੩	ਕਉਨ ਵਡਾ ਮਾਇਆ	ਕੋਊ ਨ
੧੯੬	੧੭	ਜੀਅ ਕੈ ਸਾਥੇ	ਸਾਥੈ
੨੧੩	੧੪	ਸਭਹੁ ਕੋ ਰਸੁ ਹਰਿ	ਸਬ ਹੂ
੨੧੬	੧੬	ਪਤਿਤ ਪੁਨੀਤ	ਪਤਤਿ
੨੨੦	੭	ਜਾਨਹੁ ਗਿਆਨੀ	ਜਾਨਉ
੨੫੬	੧੫	ਰੈਣਿ ਦਿਨਸੁ	ਦਿਣਸੁ
੩੦੪	੧੪	ਜੋਰਾ ਪੁਰਖ	ਪੁਰਸ
੩੧੧	੧੧	ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੩	ਸਲੋਕ ਮਹਲ ੩
੩੧੫	੧੭	ਉਸਤਤਿ ਵਿਚਿ	ਉਸਤਤੀ
੩੧੬	੨	ਖੜਿ ਪਾਇਅਹੁ	ਪਾਇਹੁ
੩੧੭	੧	ਉਨਾ ਗੁਣੈ ਨੋ	ਗੁਣਾ ਨੋ
੩੨੩	੧੭	ਸੂਅਟਾ ਤੋਰ	ਸੁਅਟਾ
੩੨੪	੧੩	॥੧॥ ਰਹਾਉ	ਰਹਾਉ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਤੇ ਛਾਪੇ ਦੇ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਪਾਠ	ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰੀ ਬੀੜ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਪਾਠ
੩੨੪	੧੬	ਕਬ ਕੇ ਹੋਏ	ਹੁਏ
੩੨੬	੯	ਉਠਿ ਆਇਆ	ਆਇਅ
੩੩੩	੧੬	ਗਉੜੀ ਪੰਚਪਦਾ	ਪੰਚਪਦ
੩੪੬	੧੭	ਜਾਤੇ ਆਵਾਗਵਨੁ	ਜਾਤਿ
੩੪੮	੬	ਆਪੇ ਭੁਗਤਾ ਜੀ ਹਉ	ਭੁਗਤਾ ਹਉ
੩੫੬	੫	ਪੰਚਪਦੇ	ਪੰਚਪਦ
੩੭੫	੧੬	ਆਸਾ ਮ: ੫	ਆਸਾ ਪ
੪੦੯	੭	ਆਸਾਵਰੀ	ਅਸਾਵਰੀ
੪੩੬	੧੨	ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧	ਮਹਲ ੧
੪੩੮	੬	ਸੰਸਾਰਿ ਜੀਉ	ਜੀ
੪੪੨	੧੫	ਲਾਹਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਲੈ ਜਾਹਿ	ਰਾਮੁ
੪੫੦	੧੦	ਅਗੈ ਭੁਖਾ ਕਿਆ ਖਾਏ	ਭੁਖ
੪੫੦	੧੫	ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪	ਮਹਲ ੪
੪੫੫	੧੪	ਜਪ ਤਾਪ ਸੰਜਮ ਕਿਰਿਆ ਪੂਜਾ	ਕਿਰਿਅ
੪੬੨	੧੮	ਮਹਲਾ ੨	ਮਹਲ ੨
੪੭੩	੧੨	ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧	ਸਲੋਕੁ
੪੭੫	੧੫	ਰਹਾਉ	ਰਹਉ
੪੮੦	੧੬	ਸੂਪਨੀ ਸੂਪਨੀ ਕਿਆ ਕਹਉ	ਕਹਹੁ
੪੮੬	੭	ਆਵਤ ਜਾਤ ਰਹੈ ਗੁਬਾਰਿ	ਜਾਵਤ
੫੦੦	੧	ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫	ਮਹਲ ੫
੫੦੬	੧੨	ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩	ਸਲੋਕੁ ੩
੫੧੬	੧੮	ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਅਰਦਾਸਿ	ਅਗੈ
੫੧੬	੩	ਨਾਉ ॥੧॥ ਮ: ੫ ॥ ਸਿਮਰਤ	॥੧॥ ਸਿਮਰਤ
੫੨੪	੧੬	ਤਨਨਾ ਬੁਨਨਾ	ਤਤਨਾ
੫੨੫	੮	॥ ਰਹਾਉ ॥	॥ ਰਹਉ ॥
੫੨੬	੮	ਗਰੀਬ ਬੁਲਾਵਉ	ਬਲਾਵਉ
੫੫੬	੪	ਮਿਲਾਏ ॥੨॥ ਮੋਰੀ	ਮਿਲਾਏ ॥ ਮੋਰੀ
੫੬੮	੧੭	ਗੁਰੁ ਆਪਣਾ	ਅਪਣਾ
੫੬੮	੧੦	ਪੰਚਪਦੇ	ਪੰਚਪਦ
੬੧੭	੧੬	ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫	ਸੋਰਠਿ ਮਹਲ ੫

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਤੇ ਛਾਪੇ ਦੇ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਪਾਠ	ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰੀ ਬੀੜ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਪਾਠ
੬੩੨	੩	ਨਾ ਗੁਰਜਨੁ	ਨ ਗੁਰ ਜਨੁ
੬੪੮	੧੨	ਮ: ੩	ਮ: ੧
੬੬੧	੯	ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧	ਮਹਲਾ ੩
੬੬੬	੬	ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ	ਦੂਆ
੬੮੨	੧੬	ਮਾਰਕੰਡੇ ਤੇ ਕੇ ਅਧਿਕਾਈ	ਮਾਰਕੰਡ
੬੮੫	੧੨	ਸੈਲੂ ਭਣੈ	ਸੈਨੁ
੭੨੧	੧੦	ਅਤੀਤੁ	ਤੀਤੁ
੭੩੧	੧੯	ਦੀਜੈ ਦਾਨੁ	ਕੀਜੈ
੭੭੯	੧੦	ਹਮ ਬਹੁਰੀਆ	ਹਮਾ
੭੮੭	੧੦	॥੨॥ ਮ: ੩ ॥	॥੨॥੩॥
੮੦੨	੮	ਜਾਨੜੀਏ ਕੈ ਘਰਿ ਗਾਵਣਾ	ਜਾਨੜੀਏ ਕੈ ਘਰਿ
੮੧੭	੧੨	ਦੀਨੋ ਦਾਨਿ	ਦੀਨੋ ਜਾਨਿ
੮੩੨	੪	ਚੀਤਿ ਚਿਤਵਉ	ਚੀਤਿ ਚਿਤਉ
੮੩੧	੧੮	ਊਤਮ ਕਰਾਮੰ	ਊਤਮਾ ਕਰਮੰ
੮੫੩	੧੩	ਨ ਮਰੈ	ਨੰ ਮਰੈ
੮੭੫	੧੮	੪॥੨॥੧੧॥੭॥੨॥੪੯॥ ਜੋੜੁ	੪॥੨॥
੮੭੭	੪	॥੧॥ ਰਹਾਉ	॥੧॥
੮੮੯	੧	ਕਤਹੁ ਨ ਧਾਵੈ	ਕਤਹੂ ਧਾਵੈ
੯੦੮	੧੦	ਮਹਲਾ ੩	ਮਹਲ ੩
੯੪੨	੮	ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨਹੀ	ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨਾਹੀ
੯੫੩	੧੨	ਲੇਖਾ ਰਬੁ ਮੰਗੇਸੀਆ	ਮੰਗਸੀਆ
੯੫੪	੧੧	ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਈ	ਜਾਣਨੀ
੯੫੪	੩	ਕਿਰਪਨ ਸੰਚਹਿ	ਕਿਰਪ
੯੫੭	੪	ਪੂਰੈ ਵੇਖਾਲਿਆ	ਦੇਖਾਲਿਆ
੯੬੫	੯	ਮਹਲਾ ੫	ਮਹਲ ੫
੯੬੮	੬	ਕਿਆ ਸਾਲਾਹੀ	ਕਿਅ
੯੬੮	੧੨	ਗਰੁ ਅਮਰੁ ਤੂ	ਅਮਰੂ
੯੬੮	੧੬	ਦੂਣੀ ਚਉਣੀ ਕਰਾਮਾਤਿ	ਦੂਣੀ ਚਉਣੀ
੯੮੩	੮	॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥	। ਰਹਾਉ ।

ਇਤਿਆਦਿਕ ਕ੍ਰੀਬਨ ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਸੌ ਪਾਠ ਹੰਨ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸ਼ੁਧੀ ਪੱਤ੍ਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ
੯	੧		ਸੋ ਦਰੁ	ਸੋਦਰੁ
੧੦	੧੬		ਸਿਰੀਰਾਗੁ	ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ
੧੪	੧੨	੪੬	ਸਤਗੁਰੁ	ਸਤ ਗੁਰੁ
੧੫	੧੯	੬੩	ਗੁਣ-ਤਾਸ (ਸਬੰਧਕ ਪੜ੍ਹੋ)	ਗੁਣ ਤਾਸ
੧੫	੧੬	੬੩	ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਦੁਸਟੁ ਆਤਮਾ;	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੧੫	੧੮	੭੨	ਹੁਕਮੁ ਚਲਾਏ ਨਿਸੰਗ ਹੋਇ, ਵਰਤੈ ਅ-ਫਰਿਆ	ਅਫਰਿਆ
੧੭	੨੪	੯੬	ਕਹਨ ਕਹਾਵਨ, ਇਹੁ ਕੀਰਤਿ ਕਰਲਾ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੧੯	੧੬	੧੬	ਬਦਫੈਲੀ	ਬਦ ਫੈਲੀ
੨੧	੧੬	੧	ਹਉ ਵਾਰੀ ਹਉ ਵਾਰਣੈ;	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੨੬	੬	੧੨	ਆਤਮਾਦੇਉ	ਆਤਮਾਦੇ ਉ
੩੦	੭	੨੬	ਗਰਠੇ ਕਰੇ	ਗਰੱਠੇ ਕਰੇ
੩੭	੧੨	੧੪	ਜੇਤੇ ਜੀਅ	ਜੇਤੇਜੀਅ
੩੮	੧੬	੨੦	ਨੋਟ :–ਅੜੀ ਹੂ (ਅਧਕ ਨਾਲ ਨ ਬੁਲਾਉ)	ਅੱਤੀ ਹੂ
੪੪	੬	੫੧	ਵਸਗਤਿ	ਵਸ ਗਤਿ
੪੫	੧੨	੭੮	ਉਨ ਤੇ ਦੁਗੁਣ ;	ਉਨਤੇ ਦੁਗੁਣ
੪੭	੬	੧੪੬	ਹਰਿ ਦਿਨੁ ;	ਹਰਿਦਿਨੁ
੪੭	੧੪	੧੧੩	ਭੁਮੀਆ ਭੂਮਿ ਊਪਰਿ; ਨਿਤ ਲੁਬੈ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੪੭	੪	੧੬੦	ਜਿਉ ਕਾਪੁਰਖੁ ;	ਜਿਉ ਕਾ ਪੁਰਖੁ
੪੮	੧	੧੬੯	ਅਹੰ–ਬੁਧ(ਸਬੰਧਕ ਬੋਲੋ)	ਅਹੰਬੁਧ
੫੦	੧੭	੧੩੪	ਰਾਮ ਸੈਤ ਮਹਿ ਭੇਦੁ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ; ਬਿਸਰਾਮ)	ਰਾਮ ਸੈਤ ਮਹਿ ਭੇਦੁਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਏਕੁ ਜਨੁ;
੫੦	੨	੧੩੫	ਤੁਮਾ ਹੀ	ਤੁਮਾਹੀ
੫੬	੧੬	੧੨	ਭੈ ਹਾਰੀਆ	ਭੈ–ਹਾਰੀਆ
੬੦	੧	੧੦	ਕਰਮ ਰਤ	ਕਰਮਰਤ
੬੩	੧	੪	ਮੁਖਿ ਅਪਿਆਉ;	ਮੁਖਿ, ਅਪਿਆਉ
੬੩	੧੫	੮	ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ	ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
੬੩	੧੬	੧੦	ਕਈ ਕੋਟਿ; ਪਰ ਦੁਖਨਾ ਕਰਹਿ	ਕੇਈ ਕੋਟਿ ਪਰ,
੬੬	੧੨	੬	ਭਲਾ (ਮੁਖ ਭੱਲਾ ਪਾਠ ਬੋਲੋ ਦੂਜੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ)	ਵਿਚਾਲੜਾ ਮੋਲ ਵੱਲੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ
੬੮	੨	੨੦	ਗੁਰਸਿਖ	ਗੁਰ ਸਿਖ
੬੮	੬	੨੧	ਗੁਰਸਿਖਾ	ਗੁਰ ਸਿਖਾ
੬੮	੭	੨੮	ਨਾਰਾਇਣ ਲਇਆ ਨਾਠੁੰਗੜਾ ;	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੭੦	੧੩	੩੩	ਗੁਰਸਿਖਾਂ	ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ
੭੦	੨		ਰਾਇ ਕਮਾਲਦੀ	ਰਾਇ ਕਮਾਲ ਦੀ
੭੨	੮	੧੦	ਜੋ ਜਨ ਪਰ ਮਿਤਿ; ਪਰ ਮਨੁ ਜਾਨਾ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੭੫	੧੯	੪੩	ਦੁਚਿਤੇ ਕੀ ਦੁਇ ਬੂਨਿ ਗਿਰਾਨੀ; ਮੋਹ ਬਲੇਂਡਾ ਟੂਟਾ ॥	
੭੫	੧੩	੪੫	ਆਪਨ ਕਹਿ ਆ ਨ ਲੈਹੀ। (ਇਹੁ ਪਾਠ ਦੂਜਾ ਹੈ)	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੭੫	੫	੪੭	ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ	ਆਪਨ ਕਹਿ ਆਨ ਲੈਹੀ।
੭੬	੪	੫੧	ਏਕੈ ਸਬਦੀ	ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ
੭੬	੪	੫੧	ਜਾ ਪਹਿ ਜਾਉ ਆਪੁ ਛੁਟਕਾਵਨਿ ;	ਏਕੈਸ਼ਬਦੀ
੭੮	੭	੭੨	ਰਾਜਾਰਾਮ,	ਜਾਪਹਿ ਜਾਉ
੭੯	੩	੧	ਨੋਟ:—ਅੱਖਰ, ਪਾਠ ਐੜੇ ਤੇ ਅਧਕ ਲਾਕੇ ਕਰਨਾ ਓਇ ਅਖਰ ਇਨ ਮਹਿ ਨਾਹਿ ॥ ਨੋਟ ਤੇ ਗਲਤੀ ਹੈ	ਰਾਜਾ ਰਾਮ, ਅਖੱਰ
੭੯	੫	੩	ਅੱਲਹ(ਐੜਾ ਤੇ ਅਧਕ ਬੁਲਾਉ) ॥	ਅਲੱਹ
੮੦	੧੩	੨੪	ਦਸਵੈਦੁਆਰ	ਦਸਵੈ ਦੁਆਰ
੮੪	੧੫	੫	ਰਵਿ ਪ੍ਰਗਾਸ ਰਜਨੀ ਜਥਾ ਗਤਿ; ਜਾਨਤ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ॥	ਰਵਿ ਪ੍ਰਗਾਸ ਰਜਨੀ ਜਥਾ;
੮੪	੧੦	੧	ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ਸੋ ਦਰੁ	ਸੋਦਰੁ
੮੬	੫	੧੭	ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਦੂਰਿ ਨਾਹੀ; ਪ੍ਰਭ ਤੂੰਹੈ ॥ (੨) ਤੂੰ ਹੈ ॥	
੮੮	੧੦	੩੨	(੧) ਆਤਮਰਾਉ ॥ (੨) ਆਤਮ ਰਾਉ ॥	
੮੯	੧੫	੫੧	(੧) ਅਨਲ—ਵਾਉ ॥ (੨) ਅਨਲਵਾਉ ॥	
੯੦	੧੪	੬੬	ਹਮਰੈ ਸ੍ਰਵਣ, ਸਿਮਰਨੁ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ; ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉਹਉ, ਇਕੁ ਖਿਨੁ ॥	;ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ, ਹਉ ਇਕੁ ਖਿਨੁ ॥
੯੧	੫	੩	ਪ੍ਰਗਟੀ—ਆਇ	ਪ੍ਰਗਟੀ ਆਇ
੯੩	੯	੨੬	ਜਾਪ ਤਾਪ, ਕਛੁ ਉਕਤਿ ਨ ਮੋਰੀ ॥	ਜਾਪ ਤਾਪ ਕਛੁ, ਉਕਤਿ
੯੭	੨	੬੬	ਅਵੀਚਾਰੀ (ਪਾਠ ਇਕਠਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।)	ਅ—ਵੀਚਾਰੀ
੯੮	੭	੧੦੫	ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਸੰਸਾਰ; ਹਭਾ ਹੂੰ ਬਾਹਰਾ ॥	ਬਿਸ਼ਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ
੯੬	੧੧	੧੧੪	ਬਿਖਲੀ ਪਤਿ	ਬਿਖਲੀ–ਪਤਿ
੧੦੧	੧੩	੧੨੫	ਗੰਧਣ ਵੈਣ	ਗੰਧਣਵੈਣ
੧੦੧	੧੪	੧੨੫	ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਤਨ ਪਰ ਤੀ ਨਿੰਦਾ;	ਪਰਤੀ
੧੧੫	੧੬	੬	ਝਿਮਿਝਿਮੇ ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਵਰਸੈ ਨੋਟ:–ਜਿਥੇ ਦੋ ਵਾਰ ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਆਵੇ ਉਥੇ ਪਿਛਲਾ ਅੱਡ ਕਰਨਾ ਹੈ।	ਝਿਮੇਝਿਮੇ ਝਿਮਿਝਿਮਿ
੧੧੭	੧੫	੧੩	ਹਰਿ ਜਨ ਪ੍ਰਭੁ ਰਲਿ, ਏਕੋ ਹੋਏ;	ਰਲਿ ਏਕੋ ਹੋਏ,
੧੧੮	੬	੩	ਪ੍ਰਭ ਪੁਰਖੁ ਜਗਜੀਵਨੋ;	ਜਗ ਜੀਵਨੋ
੧੨੦	੪	੫	(੧) ਸੰਗਿਸਾਤਿ (੨) ਸੰਗਿ ਸਾਤਿ	
੧੨੪	੧੧	੧੪	ਮਿਲੁ ਚਾਉ ਚਾਈਲੇ ਪ੍ਰਾਨ	ਚਾ–ਈਲੇ
੧੨੫	੧੨	੪	(੧) ਸਦ ਵਾਉ (੨) ਸਦਵਾਉ	ਸਦ–ਵਾਉ
੧੨੭	੫	੧੧	ਸੁਵਜਗਿ (ਪਾਠ ਸੁਵੱਜਗਿ ਬੋਲੋ)	ਸੁ–ਵਜਗਿ
੧੩੨	੧੮	੮	ਪਚਿ ਹਾਰੀ	ਪਚਿਹਾਰੀ
੧੩੩	੧੬	੧੬	(੧) ਅਹਿਰਖ ਵਾਦੁ(੨) ਅਹਿਰਖਵਾਦੁ	ਅ–ਹਿਰਖ ਵਾਦੁ
੧੩੪	੨	੨੪	ਲੈਹਉ	ਲੈ ਹਉ
੧੩੬	੧੫	੧	ਅਛਲੀ ਬੋਲੋ	ਅ–ਛਲੀ ਬੋਲੋ
੧੪੬	੧੩	੫	ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ,	ਸੰਸਾਰਸਾਗਰ
੧੫੦	੧੩	੧੭	ਗੁਰਸਿਖ	ਗੁਰ ਸਿਖ
੧੫੬	੧੩	੧੭	ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ	ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ
੧੫੬	੮	੨	ਮੇਰੋ ਸੁੰਦਰੁ, ਕਹਹੁ ਮਿਲੈ ਕਿਤੁ ਗਲੀ (੨) ਗੱਲੀ	
੧੫੮	੧੨	੨੨	ਸਤਸੰਗਤਿ	ਸਤ–ਸੰਗਤਿ
੧੬੪	੧੪	੧	ਆਏ ਖਰੇ ਕਠਿਨ; ਜਮਕੰਕਰਿ ਪਕੜਿ ਲਇਆ	ਆਏ ਖਰੇ ਕਠਿਨ, ਜਮ ਕੰਕਰਿ, ਪਕੜਿ ਲਇਆ
੧੬੫	੧੨	੧	ਹੋਰ ਥੈ	ਹੋਰਥੈ
੧੬੫	੧੩	੩	ਮੋਰੀ ਰੁਣ ਝੁਣ ਲਾਇਆ,	ਮੋਰੀ ਰੁਣਝੁਣ ਲਾਇਆ,
੧੭੪	੨	੫	ਹਮ ਪਾਪੀ ਹਮ ਪਾਪੀ ਨਿਰਗੁਣ ;	ਹਮ ਪਾਪੀ, ਹਮ ਪਾਪੀ,
੧੮੨	੧੮	੮	ਮਹੀ ਅਲਿ (੨) ਮਹੀਅਲਿ	ਮਹੀਅਲਿ
੧੮੫	੮	੧	ਸੁਖ ਦਾਤੈ	ਸੁਖਦਾਤੈ
੧੮੫	੧੦	੪	ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਕੋ ਖਰਾ ਨ ਹੋਸੀ, ਸਭ ਮਿਥਿਆ	ਅੰਤਕੀ ਬਾਰ ਕੋ ਖਰਾ ਨ ਹੋਸੀ ਸਭ ਮਿਥਿਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ
੧੮੭	੭	੧੩	ਹਰਿ ਜੀਉ, ਨਾਮੁ ਪਰਿਓ ਰਾਮ ਦਾਸ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੧੯੦	੧੮	੭੦	ਸੁਭਾਖਿਆ	ਸੁ–ਭਾਖਿਆ
੧੯੨	੧੮	੨	ਦਹ ਦਿਸ	ਦਹਦਿਸ
੧੯੪	੮	੧	ਬਦ ਨਾਉ	ਬਦ–ਨਾਉ
੧੯੫	੬	੧੫	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਨੀ; ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁਲੇ, ਅਵਰੇ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ ॥	, ਹੈ ; ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ
੧੯੮	੧੯	੧	ਭੇਟਿਲੇ	ਭੇਟਿ–ਲੈ
੨੦੩	੩	੨	ਸਰਾਪਰ ॥ ਨੋਟ:–ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਕਠਾ ਪਾਠ ਹੈ ।	ਸਰਾ–ਪਰ
੨੦੩	੧੬	੫	ਤਿਸ–ਕਾ	ਤਿਸਕਾ
੨੦੩	੩	੯	ਹਰਿਚੰਦਉਰੀ	ਹਰਿ ਚੰਦਉਰੀ
੨੦੪	੧੧	੨੨	ਸਗਲਾਈ ॥ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਕਠਾ ਹੈ ।	ਸਗਲਾ–ਈ
੨੦੫	੬	੨੮	ਜੈ ਜੈ ਕਾਰੁ	ਜੈਜੈਕਾਰੁ
੨੧੦	੧੫	੪	ਤਾ–ਚੇ	ਤਾ ਚੇ
੨੧੨	੧੪	੩	ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਅੰਭੁਲਾ, ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਚੰਦਨੋ; ਘਸਿ ਜਪੈ, ਨਾਮੁ ਲੈ ਤੁਝਹਿ ਕਉ ਚਾਰੇ	;ਘਸਿ ਜਪੈ ਨਾਮੁ, ਲੈ ਤੁਝਹਿ ਕਉ ਚਾਰੇ
੨੧੨	੭	੩	ਬਿਸਲਿ (ਬਿਸੱਲ ਬੋਲੋ)	ਬਿ–ਸਲਿ
੨੧੪	੫	੧	ਹਸਤਿ ਰਥ	ਹਸਤਿਰਥ
੨੧੮	੧੨	੧੨	ਮੁਖੁ ਡੇਖਾਊ ਪਲਕ; ਛਡਿ ਆਨ ਨ ਡੇਊ ਚਿਤੁ ॥	ਮੁਖੁ ਡੇਖਾਊ ਪਲਕ ਛਡਿ, ਆਨ ਨ ਡੇਊ ਚਿਤੁ ॥
੨੨੦	੧੫	੧	ਤੁਮ ਕਹੀਅਤ-ਹੋਂ;	ਤੁਮ ਕਹੀਅਤ ਹੋਂ
੨੨੦	੧੭	੧	ਉਮਾ ਪਤਿ	ਉਮਾਪਤਿ
੨੨੪	੪	੧	ਬੇ–ਐਬ	ਬੇ ਐਬ
੨੨੫	੭	੧	ਬੇ–ਬਾਕ	ਬੇ ਬਾਕ
੨੨੭	੧੩	੧	ਬਖੇਰਾਇ	ਬ–ਖੇਰਾਇ
੨੩੦	੧੧	੨	ਗੁਰਸਿਖ	ਗੁਰ ਸਿਖ
੨੩੧	੧੨	੨	ਮੈਂ	ਮੈ
੨੩੪	੧੬	੧੪	ਮਹਾਦੇਉ	ਮਹਾ–ਦੇਉ
੨੩੫	੩	੯	ਪਾਰ–ਗਿਰਾਮੀ	ਪਾਰ ਗਿਰਾਮੀ
੨੩੮	੧੮	੫	ਆਇ-ਕੈ	ਆਇਕੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁਧ ਪਾਠ
੨੩੯	੪	੩	ਤੂਹੈ ਬੁਧਿ ਬਿਬੇਕ ਜੀਉ	ਤੂ ਹੈ ਬੁਧਿ ਬਿਬੇਕ ਜੀਉ
੨੪੧	੧੮	੩	ਆਪਨੜੈ ਨੋਟ:–ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ ਆਪ ਨੜੈ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ, ਆਪਨੜੈ ਬੋਲਣਾ ਹੈ।	ਆਪਨ–ੜੈ
੨੪੨	੧੮	੪	(੧) ਜਿਨ ਦਿਸਿ ਆਇਆ (੨) ਜਿਨ ਦਿਸਿਆਇਆ	ਜਿਨ ਦਿਸਿਆਇਆ
੨੪੩	੨	੫	ਅੰਧ ਕੀ ਮਤਿ ਅੰਧਲੀ	ਕੀਮਤਿ
੨੪੩	੯	੪	ਸਾ ਧਨ (ਬੋਲਣਾ)	ਸਾ–ਧਨ
੨੪੪	੨	੫	ਲਿਵ ਲਾਏ	ਲਿਵਲਾਏ
੨੪੯	੧੮	੭	ਸਤਭਾਉ	ਸਤ ਭਾਉ
੨੫੨	੯	੧	(੧) ਇਕ ਸਰ (੨) ਇਕਸਰ	ਇਕਸਰ
੨੫੩	੧੬	੧	(੧) ਪੁਰ ਸਲਾਤ ਕਾ; (੨) ਪੁਰਸਲਾਤ ਕਾ;	
੨੫੪	੧੭	੧	(੧) ਪਤ ਲੀ (੨) ਪਤਲੀ	ਪਤਲੀ
੨੫੫	੧੬	੧	ਜਗਜੀਵਨ	ਜਗ ਜੀਵਨ
੨੫੬	੧੧	੬	ਬਿਰਲੋਈ ਪਾਠ ਇਕਠਾ ਹੈ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਈੜੀ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤੀ ਹੈ।	ਬਿਰਲੋ–ਈ
੨੫੬	੧੫	੭	ਸਧੱਰਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ,	ਸ–ਧਰਨਾ
੨੫੭	੧੫	੩੨	ਸੀਤਲਾਗਉ	'ਸੀਤ' ਲਾਗਉ
੨੫੮	੩	੩੮	ਅਹੰ–ਬੁਧਿ	ਅਹੰਬੁਧਿ
੨੫੮	੧੩	੪੦	(੧) ਤੇਤੋ ਬਿਰਥਾਰੀ ॥ (੨) ਤੇ ਤੋ ਬਿਰਥਾਰੀ	ਤੇ ਤੋ ਬਿਰਥਾਰੀ
੨੫੮	੩	੪੧	ਕਰੁਣਾ ਪਤੇ	ਕਰੁਣਾ–ਪਤੇ
੨੬੧	੧੭	੬੭	ਰਾਮ ਰਾਜ ਰਾਮਦਾਸ ਪੁਰਿ;	ਰਾਮ ਦਾਸ
੨੬੧	੧੫	੭੨	ਆਨੰਦ ਮੈ	ਆਨੰਦ–ਮੈ
੨੬੨	੧੭	੬੨	ਤਿਸ ਕੀ	ਤਿਸਕੀ
੨੬੪	੧	੧੧੩	ਸਹੀ–ਸਲਾਮਤਿ	ਸਹੀ ਸਲਾਮਤਿ
੨੬੬	੨	੨	ਇਹੁ ਮਨੁ; ਪੁੰਨੁ ਪਾਪੁ ਉਚਰੈ ॥ (ਪਾਠ ਉੱਚਰੈ ਬੋਲੋ)	ਉ--ਚਰੈ
੨੬੬	੧	੨	ਪਰਮਪਦੁ	ਪਰਮ ਪਦੁ
੨੬੮	੧੦	੧੬	ਬਰਤੀ ਬਰਤ; ਰਹੈ ਨਿਹਕਾਮ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੨੬੯	੬	੩	ਕਰੁਣਾ ਪਤਿ	ਕਰੁਣਾਪਤਿ
੨੭੦	੬	੧	ਦੁਹਚਾਰਣਿ	ਦੁਹ–ਚਾਰਣਿ
੨੭੧	੬	੧	ਤਿਸ ਕੀ	ਤਿਸਕੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸੁੱਧ ਪਾਠ	ਅਸੁੱਧ ਪਾਠ
੨੭੧	੮	੯	ਤਿਸ–ਕਾ	ਤਿਸਕਾ
੨੭੩	੭	੨	ਧਨਵੰਤਾ ਅਰੁ ਨਿਰਧਨ ਮਨਈ; (ਮਨੱਈ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ।)	
੨੭੪	੧੫	੧੧	ਬਾਰੰ ਬਾਰ	ਬਾਰੰਬਾਰ
੨੭੫	੩	੪	ਜਿਤਨੇ ਸ਼ਾਹ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਉਮਰਾਵ ਸਿਕਦਾਰ ਚਉਧਰੀ; ਸਭਿ ਮਿਥਿਆ ਝੂਠੁ, ਭਾਉ ਦੂਜਾ ਜਾਣੁ ॥	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੨੭੫	੧੦	੪	ਜੋ ਹਰਿ ਜਨੁ; ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਸੇਵਕਾਣੁ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੨੭੭	੧੪	੨	ਕਹਤ–ਹੌ	ਕਹਤ ਹੌ
੨੭੮	੭	੮	ਛਨ ਹਰੀ	ਛਨਹਰੀ
੨੭੯	੧੧	੧	ਅਸੁਮੇਧ ਜਗਨੇ (ਜੱਗਨੇ ਪਾਠ ਕਰੋ) 'ਗ' ਪਦ ਤੇ ਅਧਕ ਨਹੀਂ।	ਜਗੱਨੇ
੨੭੯	੧੩	੧	ਸਗਲ ਧਰਮ; ਅਛਿਤਾ (ਅਛਤਾ ਬੋਲੋ ਸਿਹਾਰੀ ਬਿਲਕੁਲ ਥੋੜੀ ਬੋਲੋ)	
੨੮੦	੧੬	੨	(੧) ਆਨ ਦੇਵ ਬਦਲਾਵ; ਨਿ ਦੈਹਉ (੨) ਬਦਲਾਵਨਿ ਦੈਹਉ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੨੮੨	੧੪	੪	ਵਡਭਾਗੀ	ਵਡ ਭਾਗੀ
੨੮੩	੨	੭	ਏਕਾ ਦੇਸੀ	ਏਕਾਦੇਸੀ
੨੮੩	੩	੧੭	ੜੈ-ਗੁਣ	ੜੈ ਗੁਣ
੨੮੩	੧੯	੨੩	ਰਾਚਿ ਰਹਿਓ ਤੂ; ਸੰਗਿ ਸੁਪਨਾ	ਬਿਸਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ
੨੮੭	੭	੮	ਸਮੈਸਰ ਨੋਟ:–ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ, ਬੋਲਣਾ 'ਸਮੈ--ਸਰ' ਹੈ।	ਸਮੈ ਸਰਿ
੨੮੯	੫	੧	ਸੁਕਰਣੀ	ਸੁ ਕਰਣੀ
੨੯੦	੧੪	੮	ਘੂਮਨ–ਘੇਰਿ	ਘੂਮਨ ਘੇਰਿ
੨੯੧	੧੧	੨੬	ਉਪਾਇ ਕੈ	ਉਪਾਇਕੈ
੨੯੨	੭	੨	ਜਮਦੂਤ	ਜਮ ਦੂਤ
੨੯੩	੧੩	੩	ਰੁਣ ਝੁਣੇ	ਰੁਣਝੁਣੇ
੨੯੬	੩	੧੮	ਜਗਤ ਪਸੂ; ਅਹੰ ਕਾਲ ਕਸਾਈ	ਜਗਤ ਪਸੂ ਅਹੰ;
੨੯੮			ਸਿਧਗੋਸਟਿ	ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ
			ਨੋਟ:–ਮੁਖ ਅਰਥ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।	
੨੯੮	੧੪	੪	ਪਾਰ-ਗਰਾਮੀ	ਪਾਰਗਰਾਮੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ
੨੯੯	੧੩	੩੧	ਗੁਰਮੁਖਿ; ਪਰਵਿਰਤਿ ਨਰਵਿਰਤਿ ਪਛਾਣੈ ॥	ਗੁਰਮੁਖਿ, ਪਰਵਿਰਤਿ, ਨਰਵਿਰਤਿ ਪਛਾਣੈ
੩੦੧	੧੫	੬੬	(੧) ਅਸ ਰੂਪੁ (੨) ਅਸਰੂਪੁ	ਅਸਰੂਪੁ
੩੦੨	੩	੬	ਅਭਿਆਗਤ ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ ਪਰ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਕ ਹੈ। ਅਭਿਆ–ਗਤ	ਅਭਿਆ–ਗਤ
੩੦੭	੧੭	੧੧	ਦੁਆਰਬਾਰੁ ਪਾਠ ਇਕਠਾ ਹੈ ਪਰ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਕ ਹੈ। ਦੁਆਰ–ਬਾਰੁ	ਦੁਆਰ–ਬਾਰੁ
੩੦੯	੧੪	੧	ਨੀਵ ਦੈ	ਨੀਵਦੈ
੩੧੦	੧੭	੧	ਜੀਅ ਦੈ	ਜੀਅਦੈ
੩੧੪	੧੧	੬	ਉਰ ਧਰਿਆ	ਉਰਧਰਿਆ
੩੧੪	੧੮	੮	ਭਵ ਨਿਧਿ	ਭਵ-ਨਿਧਿ
੩੧੪	੧੯	੧	ਬੰਧਚਿ	ਬੰਧ–ਚਿ
੩੧੬	੧੫	੪	ਰਾਮਚੰਦੁ	ਰਾਮ–ਚੰਦੁ
੩੧੭	੭	੨	(੧) ਦੇਵ ਸਥਾਨੈ (੨) ਦੇਵਸਥਾਨੈ	ਦੇਵ–ਸਥਾਨੈ
੩੧੮	੬	੩	ਹਰਣਖੇ ॥ ਜਨਖੇ ॥	ਹਰਣ–ਖੇ
੩੧੮	੧੦	੪	ਜਨਗੋ ਤਿਨਗੋ ਨੋਟ:–ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਪਾਠ ਇਕੱਠੇ ਹਨ।	ਜਨ-ਗੋ ਤਿਨ-ਗੋ
੩੧੯	੧੦	੭	ਹਰਿ ਹੋ; ਹੋ ਹੋ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ	ਹਰਿ ਹੋ ਹੋ;
੩੨੧	੧੩	੪	ਧ੍ਰਿਸਟਬੁਧੀ (ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ, ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤਾ ਹੈ।)ਧ੍ਰਿਸਟ-ਬੁਧੀ	ਧ੍ਰਿਸਟ-ਬੁਧੀ
੩੨੧	੧੩	੬	ਬਿਸੁ ਕਾਰੇ	ਬਿਸੁਕਾਰੇ
੩੨੨	੧੪	੨	ਜੁਦਰੀਆ ਨੋਟ:–ਜੁਦਰੀਆ ਬੋਲੋ, 'ਜ' ਪਦ ਤੋ ਅਧਕ ਨਹੀਂ।	ਜੁੱਦਰੀਆ
੩੨੨	੧੩	੪	ਹਰਿ ਚਾਰਿਓ ਰੰਗ; ਮਿਲੈ ਗੁਰੁ ਸੋਭਾ;	ਹਰਿ ਚਾਰਿਓ ਰੰਗ ਮਿਲੈ,
੩੨੩	੧੪	੨	(੧) ਘਰ ਘੁੰਮਣਵਾਣੀ ਭਾਈ (੨) ਘੁੰਮਣ ਵਾਣੀ	ਘੁੰਮਣ ਵਾਣੀ
੩੨੫	੧੫	੫	ਅਠ ਸਠਿ	ਅਠਸਠਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ	ਅਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ
੩੨੮	੧੬	੪	ਕੇਤੀਕ	ਕੇਤੀ--ਤ
੩੨੯	੧੨	੧੯	ਸਿਮਰਹੁ; ਏਕੁ ਨਿਰੰਜਨ ਸੋਊ ॥	ਸਿਮਰਹੁ ਏਕੁ;
੩੩੧	੧੪	੩	ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਉਪਜੀ ਘਟ ਮੈ ਜਬ; ਗੁਰ ਚਰਨਨ ਅਨੁਰਾਗਿਓ ॥	ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਉਪਜੀ ਘਟ ਮੈ;
੩੪੨	੧	੨੨	ਤੈ–ਗੁਣ	ਤੈ ਗੁਣ
੩੪੨	੧੨	੨	ਹਰਿ ਦੇਵੈ; ਜਲਿ ਥਲਿ ਜੰਤਾ ਸਭਤੈ	ਹਰਿ ਦੇਵੈ; ਜਲਿ ਥਲਿ;
੩੪੮	੧੬	੩	ਕਲੱਖਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਹੈ।	ਕੱਲਖਾ

ਨੋਟ:–

ਸ਼ੁਧੀ ਪੱਤ੍ਰ ਵਿਖੇ ਜੋ ਪੰਨੇ, ਤੁਕ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨੰਬਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਨਾ ਪੋਥੀ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਨੰਬਰ ਓਹੋ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਹੈ। ਅਰ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਤੁਕ ਦਾ ਨੰਬਰ ਭੀ ਓਹੋ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਪੋਥੀ ਦਾ ਕੇਵਲ ਪੰਨਾ ਕੱਢਣ ਨਾਲ ਅਗੋਂ ਸ਼ਬਦ ਨੰਬਰ ਤੇ ਤੁਕ ਨੰਬਰ ਜੋ ਛਪਿਆ ਹੋਯਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਖ ਕੇ ਪਾਠ ਦਾ ਨਿਰਣਯ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਅਸ਼ੁਧ ਪਾਠ ਦੇ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੁਣ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਵੇਂ ਹੀ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਪਰ ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ ਦੇ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤੁਕ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰ ਅਸੁਧ ਪਾਠ ਦੇ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਅੱਧੀ ਤੁਕ ਹੀ ਲਿਖੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੁਧ ਪਾਠ ਵਿਚ ਇਹ ਤੁਕ ਛਪੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸਗੋਂ ਕੇਵਲ ਓਹ ਪਾਠ ਹੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਕੁਝ ਅਸੁਧੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰੀ ਬੀੜ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਅਰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਪੂਰੀ ਤੁਕ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਕੇਵਲ ਉਤਨਾ ਹੀ ਪਦ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਿਤਨਾ ਕਿ ਪਾਠ-ਭੇਦ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਪੁ ਜੀ ਉਥਾਨਕਾ

ਇਕ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਸੰਤ ਰੇਣ ਜਿਸਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਛਕਾ ਕੇ ਸਚਾ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਓਹ ਸਹਿਤ ਬੈਰਾਗੀਆਂ ਦੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਆਏ ਗਏ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਸੰਤ ਰੇਣ ਨੇ ਏਹ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਆਪ ਦਾ ਮਾਲਾ ਮੰਤ੍ਰ ,ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਤੇ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਕਿਹੜਾਹੈ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੇ ਮੂਲਮੰਤ੍ਰ "੧ਓ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਜਪੁ॥ ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ॥ ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥" ਪਰ ਮਾਲਾ ਮੰਤ੍ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਪੁਛਿਆ, ਪੁਛ ਕੇ ਦਸਾਂਗੇ। ਦੂਏ ਦਿਨ ਦੂਜੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਪੁਛਿਆ, ਤਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਪੁਰਖਾ ! ਮਾਲਾ ਮੰਤ੍ ਤਾਂ ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਉਚਾਰਿਆ ਸੀ, ਦੂਜੀ ਵੇਰ ਸਿਧਾਂ ਨਾਲ ਉਚਾਰ ਆਏ ਹਾਂ, ਲੈ ਹੁਣ ਫੇਰ ਨੰਬਰਵਾਰ ਪੌੜੀਆਂ ਦਸਦੇ ਹਾਂ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਸੁਣਾਇਆ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ।

*ਜਪੁ ਨੀਸਾਣ

੧ ਓ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

॥ ਜਪੁ ॥

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥ ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥

ਸੁਖੈਨ ਅਰਥ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ ਨੰ: ੧

ਜੋ ਇਕੋ ਇਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ ਅਦ੍ਵੈਤ ਸਰੂਪ ਅਖੰਡ ਓ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਸਤਿ=ਨਾਸ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਨਾਮੁ=ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ।ਕਰਤਾ ਹੈ।ਪੂਰਨ ਹੈ। ਭੈ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਵੈਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਕਾਲ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ । ਮੂਰਤਿ=ਸਰੂਪ ਹੈ। ਅਜੂਨੀ=ਜੂਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਸੈਭੰ= ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼। ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ=(ਗੁ) ਅਗਿਆਨ ਅੰਧੇਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ (ਰੁ) ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੈ। ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਪੋ ਇਸ ਨੂੰ। ਆਦਿ ਸਚੁ– ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਵਰਤਮਾਨ ਤੇ ਅਧਿਕਾਲ ਵਿਚ ਸਚ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਭੀ।

---

*ਜਪੁ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਅਰ ਤਤਕਰੇ ਵਿਚ ਜਪੁ ਦੇ ਨਾਲ ਨੀਸਾਣ ਪਦ ਅੰਕਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਣਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨੰ: ੨ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ ਦਾ ਸੰਕੇਤੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਪਦ ਅਰਥ–

੧=ਏਕਾ ਏਕੰਕਾਰ ਲਿਖ ਵੇਖਾਲਿਆ।

ਤਥਾ ਹੀ:--ਏਕੰਕਾਰ ਇਕਾਂਗ ਲਿਖ ਊੜਾ ਓਅੰਕਾਰ ਲਖਾਇਆ। ਸਤਿਨਾਮ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨਿਰਭਉ ਹੁਇ ਨਿਰਵੈਰ ਸਦਾਇਆ। ਅਕਾਲ ਮੂਰਤ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੋਇ ਨਾਉ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਭਾਇਆ। ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਆਦਿ ਸਚ ਜੁਗਹ ਜੁਗੰਤ੍ਰਹੋਂਦਾ ਆਇਆ। ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ਸੱਚ ਨਾਉਂ ਸਚ ਦਰਸ਼ਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਿਖਾਇਆ। ਸ਼ਬਦ ਸੁਰਤ ਲਿਵ ਲੀਣ ਹੁਇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ ਪਰਚਾ ਪਰਚਾਇਆ। ਗੁਰ ਚੇਲਾ ਰਹਿਰਾਸ ਕਰ ਵੀਹ ਇਕੀਹ ਚੜਾਉ ਚੜਾਇਆ। ਗੁਰਮੁਖ ਸੁਖ ਫਲ ਅਲਖ ਲਖਾਇਆ। (੩੯ ਵੀਂ ਵਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਉੜੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ।) ਭਾਵ ਏਕਾ ਇਕ ਦਾ ਸਰੂਪ ਲਿਖਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। (ਵਾ) ਏਕਾ ਅਦ੍ਵੈਤ ਦਾ ਬੋਧਕ ਹੈ। "ਤਿਸਦਾ ਸਰੀਕ ਕੋਇ ਨਾਹੀ ਜਿਸਨੇ ਲਵੈ ਲਾਇ ਸੁਣਾਇਆ।" ਜੋ ਜਾਤੀ ਬਿਜਾਤੀ ਸ੍ਵੈਗਤ ਭੇਦ ਸੋ ਰਹਿਤ, ਸੋ ਕਹੀਏ ਇਕ। ਦੇਸ ਕਾਲ ਵਸਤੂ ਸੋ ਰਹਿਤ ਸੋ ਕਹੀਏ ਇਕ।

੧=ਏਕਾ ਕਿਉਂ ਲਿਖਿਆ ? ਏਕ ਸੇਵਾ ਅਦੁਤੀ ਬ੍ਰਹਮ।

ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਆਪਸ ਮੇਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਮਤ ਦੇ ੬੩ ਤਰਾਂ ( ) ਦੇ ਝਗੜੇ ਪਏ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ੧ ਏਕਾ ਲਗਾ ਕੇ ਇਕ ਓਅੰਕਾਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਭਾਈ ਏਹੁ ਇਕ ਦਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ਤੇ ਸਾਡਾ ਅਦ੍ਵੈਤ ਮਤ ਹੈ। ਵਾ ਈਸਾਈਆਂ ਦੇ ਮਤ ਵਿਚ,ਰੂਹ ਮੁਕੱਦਸ,ਖੁਦਾ ਤੇ ਪੈਕੰਬਰ ਮੰਨੇ ਹਨ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਖੁਦਾ ਤੇ ( )ਪੈਕੰਬਰ ਮੰਨੇ ਹਨ। ਇਹੁ ਸਭ ਭੇਦ ਮੇਟਣ ਵਾਸਤੇ ਏਕਾ ਲਿਖਿਆ। ਵਾ (੧ਓਅੰਕਾਰ ਤੋਂ) ਪਹਿਲੀ ਗਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਪੰਡਤ ਦਾ ਲਿਹਾਜ਼ੀ ਅਰਥ–ਨੁਖਾ ਸਾਹੁਰੇ ਵਾਂਙ ਸਭ ਮਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ।

ਓ ( ) ਰੂੜੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਉਚਾਰਣ ( ) 'ਓਅੰਕਾਰ' ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸੰਕੇਤੀ ਅਰਥ:–ਸਰਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦਾ ਨਾਮ ਓਅੰਕਾਰ ਹੈ।

ਵਿਆਕਰਣ ਅਨੁਸਾਰ:–ਅਵ ਧਾਤੂ ਤੋਂ ਮੰਨਿਆਂ ਹੈ (ਰਖਜਾ ਅਰਥੇ) ਜੋ ਉਚਾਰਨ ਮਾਤ੍ ਸੋ ਰਖਜਾ ਕਰੇ।

ਜੋਗ ਅਰਥ:–ਜੋ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਊਰਧ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਏ ਓਅੰਕਾਰ।

ਭਗਤਿ ਅਰਥ–ਜੋ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋ ਕਹੀਏ ਓਅੰਕਾਰ।

ਲਕੀਰਾਂ ਦੇ ਭੇਦ ਕਰਕੇ:–(ਅਕਾਰ) ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ, ਰਜੋ ਗੁਣ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਕਰਕੇ (ਓਕਾਰ) ਸਤੋ ਗੁਣ ਦੀ ਪਰਧਾਨਤਾ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। (ਮਕਾਰ) ਤਮੋ ਗੁਣ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਵ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। (ਅਰਧ ਬਿੰਦੂ) ਕੁੰਡਲ ਜੋ ਇਹੁ, ਇਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਸ਼-ਟਾਨ ਲਖ ਭਾਗ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸੋ ਕਹੀਏ ਓਅੰਕਾਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਲੈ ਚਿੰਤਨ ਸੋ ਅਰਥ:– (ਅਕਾਰ) ਜਿਥੇ ਜਾਗ੍ਰਤ ਵਿਖੇ ੪੨ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਸਫੁਰਨ ਹੈ ਤਿਸਦਾ ਵਜਸਟੀ ਭੇਦ ਸੋ ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਮਾ ਜੀਵ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਵੈਰਾਟ ਹੈ ◠ ਏਹ ਵੈਰਾਟ ਅਭਿੰਨ ਵਿਸ੍ਵ ਨਾਮੇ ਜੀਵ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ । ਓਹ ਵਾਚ ਸਰੂਪ ਹੈ।(ਓਕਾਰ) ਵਜਸਟੀ ਭੇਦ ਸੋ ਤੈਜਸ ਨਾਮਾ ਜੀਵ ਸੁਪਨ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੈ, ਸਮਸਟੀ ਭੇਦ ਸੋ ਸੂਖਮ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਾ ਹਿਰਨ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ) ਗਰਭ (ਕਾਰਨ) ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੈ। ਅਕਾਰ ਹਿਰਨ ਗਰਭ ਤੈਜਸ ਨਾਮੇ ਜੀਵ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ਓਹੁ ਵਾਚ ਸਰੂਪ ਹੈ ਇਸ ਮੇਂ (ਮਕਾਰ) ਪ੍ਰਾਗ ਨਾਮਾ ਜੀਵ ਸੁਖੋਪਤ ਦਾ ਤੇ ਈਸ਼ਰ ਸਰਬ ਦਾ। ਈਸ਼ਰ ਅਭਿੰਨ ਪ੍ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਚਕ ਹੈ, ਓਹੁ ਵਾਚ ਸਰੂਪ ਹੈ (ਅਰਧ) ਅਧੇ ਭਾਗ ਦਾ (ਬਿੰਦੁ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੋਣੇ ਸੋ ਸਾਖੀਵਾਚ ਹੈ ਤੇ ਸਰਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੋਣੇ ਸੋ ਸ਼ੁਧ ਦਾ ਵਾਚ ਹੈ (ਵਾ) ਪੁਰਖ, ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ, ਮਹਿਤਤ, ਤ੍ਰਿਧਾਹੰਕਾਰ, ਸੂਖਮ ਪੰਜ ਤਨ ਮਾਤ੍ਰਾ, ਪੰਜ ਤਤ, ਪੰਜ ਸਥੂਲ ਤਤ, ਇਨਾਂ ਦਾ ਫੇਰ ਲੈ ਕਰਕੇ ਲਖ ਭਾਗ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨਾ।

ਸਤਿ– ਤ੍ਰੈਈ ਕਾਲ ਅਬਾਧਤ੍ਵੰ ਸਤ੍ਵੰ। ਜੋ ਤਿੰਨ ਕਾਲ ਨਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸੋ ਸਤਿ ਹੈ। (ਵਾ) ਜਿਸਦੀ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸਤਾ ਹੈ (ਵਾ) ਜੋ ਵਿਚ ਸਤ ਰੂਪ ਹੈ ਵਾ ਸਭ ਨੂੰ ਸਤਾ ਸਫੁਰਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੋ ਸਤਿ ਹੈ।

ਨਾਮੁ–ਪ੍ਰਸਿਧ ਜੋ ਹੋਵੇ ਸੋ ਨਾਮੁ (ਯਥਾ) ਫਲਾਣੇ ਦਾ ਨਾਮ ਭਾਵ ਪ੍ਰਸਿਧ (ਮਸ਼ਹੂਰ) ਹੈ। ਸਚਾ ਨਾਮ ਹੈ (ਸਬੰਧਕ ਅਰਥ) ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੋਧਕ ਭਾਵ ਹੋਵੇ ਸੋ ਕਹੀਏ ਨਾਮੁ (ਸਤਿ) ਬੋਧ ਰੂਪ ਤੇ (ਨਾਮੁ) ਬੋਧਕ। (ਵਾ) ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਾ–ਆਮ=ਆਮ ਖਾਸ ਪ੍ਰਪੰਚ ਨਾ ਹੋਵੇ। (ਵਾ) ਰੋਗ ਨਹੀਂ (ਵਾ) ਮਾ=ਮੋਹ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੋ ਕਹੀਏ ਨਾਮੁ ।

ਕਰਤਾ–ਸਾਰੀ ਰਚਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ । ਵਾ ਹੁਕਮ ਰੂਪੀ, ਰੋਜ਼ੀ ਰੂਪੀ ਤੇ ਚੇਤਨ ਸਤਾ ਰੂਪੀ ਤਾਰ,ਜਿਸਦੇ ਹਥ ਵਿਚ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਏ ਕਰਤਾ।(ਵਾ)ਜਿਸਨੇ ਸਭ ਤਤਾਂ ਨੂੰ ਕਰਿਆ ਹੈ।

ਪੁਰਖੁ– ਪੂਰਨ ਹੈ. ਵਿ–ਾਪਕ ਹੈ (ਵਾ) ਨਰਕਾਦਿ ਤੋਂ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ–ਇਸ ਜਗ ਮਹਿ ਪੁਰਖੁ ਏਕੁ ਹੈ ਹੋਰ ਸਗਲੀ ਨਾਰਿ ਸਬਾਈ। (ਵਾ) (ਪੁਰ–ਖੈ) ਦੇਹਾਂ ਰੂਪੀ ਪੁਰੀਆਂ ਵਿਚ ਖੈ, ਸੈ=ਸੈਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। (ਵਾ) ਪੁਰ–ਖੈ:– ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਂ ਰੂਪੀ ਪੁਰੀਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਨਿਰਭਉ– ਭੈ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਰੂਪ ਹੈ "ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਉ"। (ਵਾ) ਨਿਰ=ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕਲਜਾਨ ਭਵ=ਸਰੂਪ ਹੈ । (ਵਾ) ਭਵ=ਉਤਪਤੀ ਸੋ ਰਹਿਤ ਹੈ (ਵਾ) ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਭੀ ਰਹਿਤ ਹੈ (ਵਾ) ਨਿਰ=ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਭੈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ–ਨਿਰਭੈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਦਿਤਾ ?

(੧) ਮਹਾਰਾਜ ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਜੀਵ ਦੀ ਸ਼ੰਕਾ ਈਸ਼ਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਬਣਦੀ ਨਹੀਂ।

(੨) ਮਹਾਰਾਜ ਕੋਈ ਅਗਿਆਨੀ ਨਹੀ, ਏਹ ਇਕ ਦਾ ਵਾਚਕ ਹੈ (ਭੈ ਵਿਚ ਪਵਣ,

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਏਹ ਤਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੀ ਹੈ) ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਥੇ ਲਿਖ ਦਿੰ-ਦੇ।

ਨਿਰਵੈਰੁ—ਵੈਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਰੂਪ ਹੈ (ਵਾ) ਨਿਰ—ਵੈਲੁ=ਵੈਲ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ।

ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ—ਕਾਲ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ (ਮੂਰਤਿ) ਹਸਤੀ ਹੈ ਸਰੂਪ (ਸੰਸ:) ਸਰੂਪ। (ਵਾ) (ਅਕਾਲ) (ਵਾ) ਸਭ ਕਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਵਾ) ਕਾਲ=ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਕਾਲਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਲ (ਦੁਰਭਿਖ) ਪੈਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਮੂਰਤਿ=ਮੋਰੀ ਉਸਮੇਂ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੈ। (ਅ) ਵਿਸ਼ਨੂੰ (ਕਾ) ਬ੍ਰਹਮਾ (ਲ) ਸ਼ਿਵ। ਸਰੂਪ ਭੀ ਆਪ ਹੀ ਹੈ। ਅਕਾਲ=ਅਕ=ਦੁਖਾਂ ਨੂੰ ਲ=ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਅਜੂਨੀ--ਜੂਨੀ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੈ ਵਾ ਸਰਬ ਦਾ ਕਾਰਨ ਰੂਪ ਹੈ। (ਅ) ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਭ ਵਿਚ। (ਵਾ) [ਅਜ—ਊਨੀ] ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਭੀ ਊਣੇ ਹਨ ਉਸਤੋਂ (ਵਾ) ਅਜ ਮਾਇਆ ਦਾ ਭੀ ਕਾਰਨ ਰੂਪ ਹੈ ਤੇ ਮਾਇਆ (ਊਨੀ) ਉਸਤੋਂ ਉਰੇ ਹੈ।

ਸੈਭੰ—ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਹੈ (ਵਾ) ਸੈ=ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਭੰ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। (ਵਾ) ਭੰ=ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ (ਵਾ) ਸੈ=ਸੈਂਸਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਗੁਰ—ਚੇਤਨ ਸਰੂਪ ਹੈ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਆਪ ਹੈ। (ਵਾ) ਗੁ=ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਅੰਧੇਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਰ—ਰੂ=ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। "ਗੋ=ਤਮ ਨਾਮ ਅਗਿਆਨ ਅਨਿਤ ॥ ਰੂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਜੋ ਜਿਨ ਚਿਤ ॥" (ਵਾ) ਵਡਾ ਹੈ। ਵਾ ਜੋ ਮੁੱਢ ਰੂਪ ਹੈ (ਸੰਸ:) (ਗੁਰ) ਗੀਰ ਧਾਤੂ ਤੋਂ ਅਰਥੇ : ਬਾਣੀ ਰੂਪ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਾਦਿ—ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ ਜੋ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਵਾ ਸੁਆਦਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਪਰੇ ਹੈ ਵਾ (ਮੰਦਰ) ਅਧਿਸ਼ਟਾਨ ਸਰੂਪ ਜੋ ਹੈ ਵਾ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸਰੂਪ ਹੈ।

ਜਪੁ—ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਜਪਾ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੌਣ ਵਾਲਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ—ਜਪੁ, ਗਿਆਨ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਜਾਨਣ ਯੋਗ ਹੈ, ਜਪਣੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਜਪਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਆਦਿ ਸਚੁ—ਜੋ ਜਗਤ ਦੇ ਆਦਿ ਵਿਚ ਭੀ ਸਚ ਸਰੂਪ ਹੈਸੀ।

ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ—ਸਤਿਜੁਗ, ਤ੍ਰੇਤਾ, ਦੁਆਪਰ ਆਦਿਕ ਜੁਗਾਂ ਦੇ ਆਦਿ (ਪ੍ਰਾਰੰਭ) ਵਿਚ ਭੀ ਸਚੁ ਸਰੂਪ ਹੈ।

ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ—ਹੈ, ਹੁਣ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਭੀ ਨਾਸ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਰੂਪ ਹੈ।

ਨਾਨਕ— ਦ੍ਵੈਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ—ਭਵਿਖਤ ਕਾਲ ਵਿਚ ਭੀ ਕੇਵਲ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੀ ਸਚੁ ਸਰੂਪ ਹੋਵੇਗਾ। (ਇਥੋਂ ਤਕ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਹੈ।)

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਪੁ ਨੀਸਾਣ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧	੫	੧	ਸੋਚੈ ਸੋਚਿ ਨ ਹੋਵਈ, ਜੇ ਸੋਚੀ ਲਖ ਵਾਰ ॥
			ਚੁਪੈ ਚੁਪਿ ਨ ਹੋਵਈ, ਜੇ ਲਾਇ ਰਹਾ ਲਿਵ ਤਾਰ ॥
	੧੦	੨	ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਜੇ ਬੁਝੈ (ਬ੍ਰੱਥੈ ਪੜੋ)
	੧੦	੩	ਗਾਵੈ ਕੋ ਤਾਣੁ, ਹੋਵੈ ਕਿਸੈ ਤਾਣੁ ॥
			ਗਾਵੈ ਕੋ ਦਾਤਿ, ਜਾਣੈ ਨੀਸਾਣੁ ॥
			ਗਾਵੈ ਕੋ, ਗੁਣ 'ਵਡਿਆਈਆ' [੧]ਚਾਰ ॥
			(ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਦੇ ਬਿਸ੍ਰਾਮ 'ਗਾਵੈ ਕੋ' ਤੇ ਹਨ)
੨	੮	੫	ਦੁਖੁ [੨]ਪਰਹਰਿ, ਸੁਖੁ ਘਰਿ ਲੈ ਜਾਇ ॥
	੯	੫	ਗੁਰਮੁਖਿ [੩]ਨਾਦੰ ਗੁਰਮੁਖਿ [੪]ਵੇਦੰ,
			ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥
			ਗੁਰੁ [੫]ਈਸਰੁ ਗੁਰੁ [੬]ਗੌਰਖੁ ਬਰਮਾ ਗੁਰੁ,
			ਪਾਰਬਤੀ [੭]ਮਾਈ ॥ ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥
			(ਗੁਰਾਂ ਨਹੀਂ ਪੜਨਾ)
੧੨	੬		ਮਤਿ ਵਿਚਿ, [੮]ਰਤਨ [੯]ਜਵਾਹਰ [੧੦]ਮਾਣਿਕ,
			ਜੇ ਇਕ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ ॥

---

੧ ਸੁੰਦ੍ਰ। ਅਚਾਰ ਪਾਠ ਭੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਚਾਰ ਕਰਤੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਵਡਿਆਈਆਚਾਰ ਐੜੇ ਦੇ ਕੰਨੇ ਵਿਚੋਂ ਅਰਥ ਕਰਣ ਲਗਿਆਂ ਐੜਾ ਕਢੀਏ ਅਚਾਰ ਬਣਾਈਏ ਤਾਂ ਨਾਲੇ ਵਡਿਆਈਆਂ ਬਹੁ ਵਚਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲੇ ਅਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਬਣਕੇ ਕਰਤੱਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟਕਸਾਲੀ ਚਾਰ=ਸੁੰਦਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਸੁੰਦਰ ਗੁਣ, ਸੁੰਦਰ ਵਡਿਆਈਆਂ ਕੋਈ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ੨ ਛੱਡਕੇ, ਤਿਆਗਕੇ। ੩ ਉਪਦੇਸ਼। ੪ ਵਿਚਾਰ, ਗਿਆਨ। ੫ ਸ਼ਿਵ ਜੀ। ੬ ਵਿਸ਼ਨੂ। ੭ ਮਾ=ਲਛਮੀ, ਈ=ਸੁਰਸਤੀ। ੮ ਵੈਰਾਗ। ੯ ਗਿਆਨ। ੧੦ ਸੰਕੇਤੀ ਅਰਥ ਸ੍ਰਵਣ ਮੰਨਣ ਨਿਧਿਆਸਣ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਪੁ ਨੀਸਾਣ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩	੭	੧੨	ਮੰਨੇ ਕਾ [੧]'ਬਹਿ' ਕਰਨਿ ਵੀਚਾਰੁ ॥
	੯	੧੪	ਮੰਨੈ [੨]'ਮਗੁ' ਨ ਚਲੈ ਪੰਥੁ ॥
			ਮੰਨੈ, ਤਰੈ ਤਾਰੇ ਗੁਰੁਸਿਖ ॥ ੨.ਗੁਰੁ ਸਿਖ ॥
	੧੦	੧੫	ਮੰਨੈ, ਪਾਵਹਿ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥ ੨. ਮੋਖੁਦੁਆਰੁ ॥
	੧੨	੧੬	ਪੰਚੇ ਸੋਹਹਿ, ਦਰਿ [੩]ਰਾਜਾਨੁ ॥
	੧੯	੧੭	ਅਸੰਖ ਪੂਜਾ, ਅਸੰਖ ਤਪ ਤਾਉ ॥
੪	੧੧	੨੦	ਪਾਣੀ ਧੌਤੈ, ਉਤਰ 'ਸੁ' ਖੇਹ ॥ ੨. ਉਤਰਸੁ ਖੇਹ ॥
	੧੪	੨੧	ਜੇ ਕੋ ਪਾਵੈ, ਤਿਲ ਕਾ ਮਾਨੁ ॥
	੧੬	੨੧	[੪]'ਸੁਅਸਤਿ' [੫]ਆਥਿ, [੬]ਬਾਣੀ [੭]ਬਰਮਾਉ ॥
	੧੭	੨੧	ਕਵਣਿ ਸਿ ਰੁਤੀ, ਮਾਹੁ ਕਵਣੁ, ਜਿਤੁ ਹੋਆ ਆਕਾਰੁ ॥
੫	੧	੨੧	ਨਾਨਕ ਆਖਣਿ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ,
			ਇਕਦੂ ਇਕੁ ਸਿਆਣਾ ॥
	੨	੨੨	ਪਾਤਾਲਾ ਪਾਤਾਲ ਲਖ, ਆਗਾਸਾ ਆਗਾਸ ॥
			ਓੜਕ ਓੜਕ ਭਾਲਿ ਥਕੇ, ਵੇਦ ਕਹਨਿ ਇਕ ਵਾਤ ॥
			[੮]ਸਹਸ ਅਠਾਰਹ ਕਹਨਿ ਕਤੇਬਾ,
			[੯]ਅਸੁਲੂ ਇਕੁ ਧਾਤੁ ॥ ੨. ਅਸੁਲੂ ।

---

੧ ਇਸਥਿਤ ਹੋਕੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ। ੨ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰਗਾਂ ਦੇ ਪੈਂਡੇ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ। ੩ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦੇ ਦਰ ਵਿਚ। ੪ ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ। ੫ ਜਾਂ ਮਾਇਆ ਹੈ। ੬ ਓਅੰਕਾਰ ਅਥਵਾ ਬਣਾਵਟ। ੭ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ। ੮ ਹਜ਼ਾਰ ਆਲਮ। ੯ ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਥਵਾ ਧਾਤ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਘੋੜੀ ਦੇ ਇਕ ੨ ਲੂੰ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਪੁ ਨੀਸਾਣ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫	੫	੨੩	ਨਦੀਆ ਅਤੈ [੧]ਵਾਹ, ਪਵਹਿ ਸਮੁੰਦਿ ਨ ਜਾਣੀਅਹਿ ॥
			(ਅੱਤੈ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਣਾ)
	੧੪	੨੫	ਜੇ ਕੋ [੨]ਖਾਇਕੁ ਆਖਣਿ ਪਾਇ ॥
			(ਕੁਆਖਣਿ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਣਾ)
	੧੫	੨੫	ਆਖਹਿ ਸਿ, ਭਿ ਕੇਈ ਕੇਇ ॥
੬	੪	੨੭	ਸੋ ਦਰੁ ਕੇਹਾ ਸੋ ਘਰੁ ਕੇਹਾ,
			ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ ਸਮਾਲੇ ॥
	੭	੨੭	ਗਾਵਹਿ [੩]ਇੰਦ ਇਦਾਸਣਿ ਬੈਠੇ,
			ਦੇਵਤਿਆ [੪]ਦਰਿ ਨਾਲੇ ॥
			(ਆਦਰ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਣਾ)
	੧੩	੨੭	ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ, ਕਰਿ ਕਰਿ [੫]ਜਿਨਸੀ,
			ਮਾਇਆ [੬]ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ॥
੭	੨	੩੦	ਇਕੁ [੭]ਸੰਸਾਰੀ ਇਕੁ [੮]ਭੰਡਾਰੀ,
			ਇਕੁ [੯]ਲਾਏ ਦੀ ਬਾਣੁ ॥ ੨. ਦੀਬਾਣੁ ॥
	੬	੩੨	ਇਕਦੂ 'ਜੀਭੌ' ਲਖ ਹੋਹਿ,
			ਲਖ ਹੋਵਹਿ ਲਖ ਵੀਸ ॥
			ਏਤੁ ਰਾਹਿ, ਪਤਿ ਪਵੜੀਆ, ਚੜੀਐ ਹੋਇ ਇਕੀਸ ॥
	੧੬	੩੫	ਕੇਤੀਆ ਕਰਮ ਭੂਮੀ, ਮੇਰ ਕੇਤੇ, ਕੇਤੇ ਧੂ ਉਪਦੇਸ ॥

---

੧ ਨਾਲੇ। ੨ ਮੂਰਖ। ੩ ਇੰਦ੍ ਰਾਜਾ, ਇੰਦ੍ ਸਿੰਘਾਸਨ। ੪ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਜਾਂ ਸੈਨਿਕ ॥ ੫ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਪਦਾਰਥ। ੬ ਮੱਤ। ੭ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰਜੋ ਗੁਣ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ। ੮ ਪਾਲਣਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਤੋ ਗੁਣ ਤੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ। ੯ ਲੈਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਵਾਲਾ ਤਮੋਂ ਗੁਣ ਤੇ ਸ਼ਿਵ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਪੁ ਨੀਸਾਣ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭	੧੮	੩੫	ਕੇਤੀਆ ਖਾਣੀ, ਕੇਤੀਆ ਬਾਣੀ,
			ਕੇਤੇ [੧]ਪਾਤ [੨]ਨਰਿੰਦ ॥
			ਕੇਤੀਆ ਸੁਰਤੀ, ਸੇਵਕ ਕੇਤੇ,
			ਨਾਨਕ ਅੰਤੁ ਨ ਅੰਤੁ ॥
੮	੧੨	੧	ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ,
			ਗਏ [੩]ਮਸਕਤਿ [੪]ਘਾਲਿ ॥ (ਮਸੱਕਤਿ ਬੋਲੋ)

ਸੋਦਰੁ ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧

੮	੧੫	੧	ਵਾਜੇ ਤੇਰੇ ਨਾਦ ਅਨੇਕ ਅਸੰਖਾ,
			ਕੇਤੇ ਤੇਰੇ ਵਾਵਣਹਾਰੇ ॥
੯	੧੧	੨	ਕੋਇ ਨ ਜਾਣੈ, ਤੇਰਾ ਕੇਤਾ, ਕੇਵਡੁ ਚੀਰਾ ॥
	੧੧	੨	ਸਭ ਕੀਮਤਿ ਮਿਲਿ, 'ਕੀਮਤਿ' ਪਾਈ ॥
			ਗਿਆਨੀ ਧਿਆਨੀ [੫]ਗੁਰ [੬]ਗੁਰਹਾਈ ॥
	੧੪	੨	ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ, ਨਾਹੀ ਠਾਕਿ ਰਹਾਈਆ ॥
੧੦	੧	੩	ਖਸਮੁ ਵਿਸਾਰਹਿ, ਤੇ ਕਮਜਾਤਿ ॥
	੩	੪	ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਗੁਰਦੇਵ, ਮੋਕਉ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ॥
	੯	੫	ਕਾਹੇ ਰੇ ਮਨ ਚਿਤਵਹਿ ਉਦਮੁ,
			ਜਾ ਆਹਰਿ ਹਰਿ ਜੀਉ [੭]ਪਰਿਆ ॥
			(ਉਪਰਿਆ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਣਾ, ਪੱਟਣ ਦਾ ਅਰਥ ਬਣਦਾ ਹੈ)

---

੧ ਪੰਗਤੀ ਜਾਂ ਤਖਤ ਜਾਂ ਪੈਦਲ। ੨ ਰਾਜਾ। ੩ ਮੇਹਨਤ। ੪ ਕਮਾਕੇ। ੫ ਦੇਵਤੇ। ੬ ਦੈਂਤ। ੭ ਉਦਮ ਵਿਚ ਹਰੀ ਜੀ ਲਗਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੋਦਰੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦	੧੪	੫	ਸਭਿ ਨਿਧਾਨ ਦਸ ਅਸਟ ਸਿਧਾਨ, ਠਾਕੁਰ ਕਰ ਤਲ ਧਰਿਆ ॥
੧੨	੩	੩	[1]ਪੰਕ 'ਜੁ' ਮੋਹ, ਪਗੁ ਨਹੀ ਚਾਲੈ, ਹਮ ਦੇਖਾ ਤਹ ਡੂਬੀਅਲੇ ॥
	੫	੪	ਭਈ ਪਰਾਪਤਿ, ਮਾਨੁਖ [2]ਦੇਹੁਰੀਆ ॥
	੭	੪	[3]ਸਰੰਜਾਮਿ ਲਾਗੁ, ਭਵਜਲ ਤਰਨ ਕੈ ॥

ਸੋਹਿਲਾ

੧੨	੧੯	੨	[4]ਵਿਸੁਏ [5]ਚਸਿਆ, [6]ਘੜੀਆ [7]ਪਹਰਾ, [8]ਥਿਤੀ [9]ਵਾਰੀ [10]ਮਾਹੁ [11]ਹੋਆ ॥
੧੩	੧	੩	ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲੁ, [12]ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀਪਕ ਬਨੇ, ਤਾਰਿਕਾ ਮੰਡਲ, [13]ਜਨਕ ਮੋਤੀ ॥ ਧੂਪੁ [14]ਮਲਆਨ [15]ਲੋ, ਪਵਣੁ ਚਵਰੋ ਕਰੇ,

---

੧ ਮੋਹ ਰੂਪੀ ਚਿਕੜ ਉਤਪਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮਨ ਰੂਪੀ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ ਤਮਾਮ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਚਿਕੜ ਵਿਚ ਹੀ ਡੁਬ ਰਹੇ ਹਨ।
੨ ਦੇਹੀ। ੩ ਇੰਤਜ਼ਾਮ,ਬੰਦੋਬਸਤ। ੪ ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਵਾਰੀ ਅੱਖ ਦਾ ਖੋਲ੍ਹਣਾਂ ਤੇ ਮੀਟਣਾ ਵਿਸੁਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।੫ ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਵਿਸੁਆਂ ਦਾ ਇਕ ਚਸਾ, ਤੀਹ ਚਸਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਪਲ। ੬ ਸੱਠ ਪਲਾਂ ਦੀ ਇਕ ਘੜੀ। ੭ ਸਾਢੇ ਸੱਤਾਂ ਘੜੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਪਹਿਰ। ੮ ਅੱਠਾਂ ਪਹਿਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਥਿੱਤ। ੯ ਚਾਰ ਪਹਿਰਾਂ ਦਾ ਦਿਨ,ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਹਫਤਾ। ੧੦ ਤੀਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਮਹੀਨਾ, ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਰੁਤਾਂ ਛੇ ਰੁਤਾਂ ਦਾ ਸਾਲ। ੧੧ ਹੋਇਆ। ੧੨ ਸੂਰਜ। ੧੩ ਜਾਨਣਾਂ ਕਰੋ ਜਾਂ ਜੜੇ ਹੋਇ। ੧੪ ਮਲਿਆਗਰ ਚੰਦਨ।
੧੫ ਪ੍ਰਜੰਤ, ਤੱਕ ਜਾਂ ਆਨਲੋ ਪਾਠ ਮੰਨਕੇ ਅਗਨੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੋਹਿਲਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩	੧	੩	ਸਗਲ [੧]ਬਨਰਾਇ, ਫੂਲੰਤ [੨]ਜੋਤੀ ॥ ੨. ਮਲ ਆਨ ਲੋ ਸਹਸ ਤਵ ਨੈਨ, ਨਨ ਨੈਨ ਹਹਿ ਤੋਹਿ ਕਉ, ਸਹਸ ਮੂਰਤਿ, ਨਨਾ ਏਕ ਤੁਹੀ ॥ ੨. ਨੈਨਨ ਨ ਨੈਨ ਸਹਸ ਪਦ ਬਿਮਲ, ਨਨ ਏਕ ਪਦ, [੩]ਗੰਧ ਬਿਨੁ, ਸਹਸ ਤਵ ਗੰਧ, ਇਵ ਚਲਤ ਮੋਹੀ ॥ ਹਰਿ ਚਰਣ ਕਵਲ [੪]ਮਕਰੰਦ, [੫]ਲੋਭਿਤ ਮਨੋ, ਅਨਦਿਨੁ, ਮੋਹਿ [੬]ਆਹੀ ਪਿਆਸਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਲੁ ਦੇਹਿ ਨਾਨਕ ਸਾਰਿੰਗ ਕਉ, ਹੋਇ ਜਾ ਤੇ ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਵਾਸਾ ॥
	੧੫	੫	[੭]ਅਉਧ ਘਟੈ ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਾਰੇ ॥
	੧੭	੫	ਨਿਜ ਘਰਿ ਮਹਲੁ ਪਾਵਹੁ ਸੁਖ ਸਹਜੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਹੋਇਗੋ ਫੇਰਾ ॥
	੧੯	੫	ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਇਹੈ ਸੁਖੁ ਮਾਗੈ, ਮੋਕਉ ਕਰਿ ਸੰਤਨ ਕੀ ਧੂਰੇ ॥ (ਮਾਂਗੈ ਬੋਲੋ)

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

੧੪	੧੭	੨	ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ, ਆਖਣੁ ਆਖਣਾ, ਜੇ ਭਾਵੈ ਕਰੇ ਤਮਾਇ ॥ ਕੁਸਾ ਕਟੀਆ ਵਾਰ ਵਾਰ ॥ (ਕੁੱਸਾ ਪੜੋ)
੧੫	੩	੩	ਲੇਖੈ ਵਾਟ ਚਲਾਈਆ, ਲੇਖੈ ਸੁਣਿ 'ਵੇਖਾਉ' ॥
	੧੦	੪	ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਪਰ ਮਲੁ ਮੁਖ ਸੁਧੀ, ਅਗਨਿ ਕ੍ਰੋਧੁ ਚੰਡਾਲੁ ॥

---

੧ ਬਨਾਸ਼ਪਤੀ। ੨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ। ੩ ਨਾਸ਼ਾਂ।
੪ ਧੂੜਾ ਜਾਂ ਰਸ। ੫ ਲੁਭਾਇਨ। ੬ ਹੈ। ੭ ਉਮਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੫	੧੨	੪	ਤਸੁ ਸੁਇਨਾ ਰਸੁ ਰੁਪਾ ਕਾਮਣਿ, ਰਸੁ ਪਰਮਲ ਕੀ ਵਾਸੁ ॥
	੧੬	੪	ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਬਾਹਰੇ ਰਾਚਹਿ ਦਾਨਿ ਨ ਨਾਇ ॥
੧੬	੨	੫	ਨਾਉ ਨੀਰੁ ਚੰਗਿਆਈਆ,ਸਤੁ ਪਰਮਲੁ ਤਨਿ ਵਾਸੁ॥
	੧੪	੭	ਰਤਾ ਪੈਨਣੁ, ਮਨੁ ਰਤਾ, ਸੁਪੇਦੀ ਸਤੁ ਦਾਨੁ ॥
	੧੭	੭	ਤਰਕਸ ਤੀਰ, ਕਮਾਣ ਸਾਂਗ, ਤੇਗ ਬੰਦ ਗੁਣ ਧਾਤੁ ॥
੧੭	੪	੮	ਓਤੁ ਮਤੀ ਸਾਲਾਹਣਾ, ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਗੁਣਤਾਸੁ ॥
	੬	੮	ਨਾਉ ਸਦਾਏ ਆਪਣਾ, ਹੋਵੈ ਸਿਧੁ ਸੁਮਾਰੁ ॥
	੧੨	੯	ਮੋਤੀ ਹੀਰਾ ਨਿਰਮਲਾ, ਕੰਚਨ ਕੋਟ ਰੀਸਾਲ ॥
	੧੭	੧੦	ਮਿਲਿ ਕੈ ਕਰਹ ਕਹਾਣੀਆ, ਸੰਮ੍ਹ ਕੰਤ ਕੀਆਹ ॥
੧੮	੪	੧੧	ਭਲੀ [੧]ਸਗੀ, ਜਿ [੨]ਉਬਰੀ, ਹਉਮੈ ਮੁਈ ਘਰਾਹੁ ॥ ਕਲਪ ਤਿਆਗੀ ਬਾਦਿ ਹੈ, ਸਚਾ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥ ਸੰਜੋਗੀ ਮਿਲਿ ਏਕ ਸੇ, ਵਿਜੋਗੀ ਉਠਿ ਜਾਇ ॥
੧੯	੮	੧੪	ਭਾਹਿ ਬਲੰਦੀ ਵਿਝਵੀ, ਧੂਉ ਨ ਨਿਕਸਿਓ ਕਾਇ ॥
੨੦	੨	੧੬	ਮਨ ਹਠਿ ਮਤੀ ਬੂਡੀਐ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੁ ਸੁ ਤਾਰਿ ॥
	੪	੧੬	ਆਗੈ ਦੇਖਉ ਡਉ ਜਲੈ, ਪਾਛੈ ਹਰਿਓ ਅੰਗੂਰੁ ॥
	੧੩	੧੭	ਓਹੁ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਅਤੋਲਵਾ,ਗੁਰਮਤਿ ਕੀਮਤਿ ਸਾਰੁ॥
	੧੪	੧੭	ਬਿਨੁ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਨ ਧ੍ਰਾਪੀਆ, ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਦੂਖ ਸੰਤਾਪੁ ॥
	੧੮	੧੮	ਅੰਤਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਤੂ ਵਸਹਿ, ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਨਿਰਜਾਸਿ ॥

---

੧ ਹੋਈ। ੨ ਬਚ ਗਈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੧	੧੧	੧੯	ਭਰਮੇ ਭੂਲਾ, ਦੁਖੁ ਘਣੋ, ਜਮੁ ਮਾਰਿ ਕਰੈ [੧]ਖੁਲ ਹਾਨੁ ॥ ੨. ਖੁਲਹਾਨੁ ॥ ਮਨਮੁਖਿ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਈਐ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੁਖੁ [੨]ਸੁਭਾਨੁ ॥
੨੩	੫	੨੪	ਪਬਣਿ ਕੇਰੇ 'ਪਤ' ਜਿਉ, (ਪੱਤ ਪੜ੍ਹੋ) ਢਲਿ ਢੁਲਿ ਜੁੰਮਣਹਾਰ ॥
	੬	੨੪	ਰੰਗੁ ਮਾਣਿ ਲੈ ਪਿਆਰਿਆ, ਜਾ ਜੋਬਨੁ [੩]ਨਉ ਹੁਲਾ ॥
	੭	੨੪	ਸਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ, ਜਾਇ ਸੁਤੇ [੪]ਜੀਰਾਣਿ ॥ ਹੰ ਭੀ ਵੰਞਾ [੫]ਡੁਮਣੀ, ਰੋਵਾ [੬]ਝੀਣੀ ਬਾਣਿ ॥ ਕੀ ਨ ਸੁਣੇਹੀ [੭]ਗੋਰੀਏ, ਆਪਣ ਕੰਨੀ ਸੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਸੁਤੀ ਪੇਈਐ, ਜਾਣੁ [੮]"ਵਿਰਤੀ' ਸੰਨਿ ॥ (ਵਿਰੱਤੀ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
	੧੪	੨੯	ਇਹੁ ਤਨੁ ਧਰਤੀ, ਬੀਜੁ ਕਰਮਾ ਕਰੋ, ਸਲਿਲ ਆ ਪਾਉ ਸਾਰਿੰਗ ਪਾਣੀ ॥ ਕਾਹੇ ਗਰਬਸਿ ਮੂੜੇ, ਮਾਇਆ ॥
	੧੭	੨੯	ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ, ਹੋਹਿ ਜਬ ਰਾਖੇ, ਕਮਲੁ 'ਬਿਗਸੈ', [੯]ਮਧੁ [੧੦]ਆਸੂਮਾਈ ॥

---

੧ ਖੁੱਲ ਕੇ ਹਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਤੂੜੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ।
੨ ਅਸਚਰਜ। ੩ ਨਵੇਂ ਹੁਲਾਰੇ ਦਾ, ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹਿਲਿਆ।
੪ ਉਜਾੜ, ਮਸਾਣ। ੫ ਦੁਖੀ ਹੋਕੇ। ੬ ਬ੍ਰੀਕ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ। ੭ ਜਗਿਆਸੂ ਰੂਪੀ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੮ ਵਰਤੀ ਜਾਂ ਕਰੁਤੀ।
੯ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਰੂਪੀ ਅਸਥਾਨ ਚੋਂ ਮਧੁ=ਅੰਮ੍ਰਿਤ। ੧੦ ਸੂਰਜ ਔਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਕਲ ਔਂਦਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੩	੧੮	੨੬	[1]ਬੀਸ ਸਪਤਾ ਹਰੋ, [2]ਬਾਸਰੋ [3]ਸੰਗ੍ਰਹੈ,
			ਤੀਨਿ [4]ਖੋੜਾ ਨਿਤ [5]ਕਾਲੁ ਸਾਰੈ॥੨. ਬੀਸ ਸਪਤਾਹਰੋ
	੧੯	੨੭	ਅਮਲੁ ਕਰਿ ਧਰਤੀ, ਬੀਜੁ ਸਬਦੋ ਕਰਿ,
			ਸਚ ਕੀ [6]ਆਬ, ਨਿਤ ਦੇਹਿ ਪਾਣੀ ॥
੨੪	੩	੨੭	[7]ਐਬ ਤਨਿ ਚਿਕੜੋ, ਇਹੁ ਮਨੁ [8]ਮੀਡਕੋ,
			ਕਮਲ ਕੀ ਸਾਰ ਨਹੀ ਮੂਲਿ ਪਾਈ ॥
			ਭਉਰ [9]ਉਸਤਾਦੁ, ਨਿਤ ਭਾਖਿਆ ਬੋਲੈ,
			ਕਿਉ ਬੂਝੈ ਜਾ ਨਹ ਬੁਝਾਈ ॥ ੨. ਜਾਨਹ ਬੁਝਾਈ
	੯	੨੭	ਨਾਨਕੁ ਆਖੈ ਰਾਹਿ ਪੈ ਚਲਣਾ,
			ਮਾਲੁ ਧਨੁ ਕਿਤਕੂ [10]ਸੰਜਿਆਹੀ ॥
	੧੧	੨੮	ਨਾਨਕੁ ਆਖੈ ਗੋਰ [11]'ਸਦੇਈ',
			ਰਹਿਓ ਪੀਣਾ ਖਾਣਾ ॥ (ਸੱਦੇਈ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੨੯	ਮੈ ਪਤਿ ਕੀ [12]ਪੰਦਿ ਨ, ਕਰਣੀ ਕੀ ਕਾਰ ॥
			ਹਉ ਬਿਗੜੈ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ॥
	੧੬	੨੯	ਛਾਹੀ ਸੁਰਤਿ [13]ਮਲੂਕੀ ਵੇਸੁ ॥
੨੫	੯	੩੧	[14]ਬਿਆ ਦਰੁ ਨਾਹੀ, ਕੈ ਦਰਿ ਜਾਉ ॥
	੧੩	੩੨	ਅੰਧਾ ਕਚਾ, ਕਚੁਨਿ ਕਚੁ ॥ ੨. ਕਚੁ ਨਿਕਚੁ ॥

---

੧ ਦਸ ਇੰਦ੍ਰੇ, ਪੰਜ ਸੂਖਮ ਤੱਤ, ਪੰਜ ਸਥੂਲ ਤੱਤ, ਚਾਰ ਅੰਤਹ ਕਰਨ, ਤਿੰਨ ਗੁਣ ਏਨ੍ਹਾਂ ਸਤਾਈਆਂ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨ ਮੇਟੋ। ੨ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਦਿਨ। ੩ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰੋ। ੪ ਬਾਲ, ਜੁਵਾ, ਬ੍ਰਿਧ। ੫ ਕਾਲ ਸਾੜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ੬ ਸਲ੍ਹਾ। ੭ ਗੁਨਾਂਹ। ੮ ਭੱਡ। ੯ ਗੁਰੂ। ੧੦ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਰਨਾਂ। ੧੧ ਕਬਰ ਸੱਦਦੀ ਹੈ। ੧੨ ਸਿਖਿਆ। ੧੩ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਲਿਬਾਸ। ੧੪ ਦੂਜਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੫	੧੬	੩੩	ਜਿਉ ਸਾਹਿਬੁ ਰਾਖੈ ਤਿਉ ਰਹੈ, ਇਸੁ ਲੋਭੀ ਕਾ ਜੀਉ [1]ਟਲ ਪਲੈ ॥
੨੬	੨	੩੩	ਕਹੁ ਨਾਨਕ [2]ਬਾਹ ਲੁਡਾਈਐ ॥
	੫	੩੪	ਸਤਿਗੁਰੁ, ਮਨ [3]ਕਾਮਨਾ ਤੀਰਥੁ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੋ ਦੇਇ ਬੁਝਾਇ ॥
	੧੫	੩੫	ਮਨ ਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸੁ ॥
੨੭	੨	੩੬	ਜਿਸਹੀ ਕੀ ਸਿਰ ਕਾਰ ਹੈ, ਤਿਸ ਹੀ ਕਾ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥
	੭	੩੬	ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਜੋਤਕੀ, ਵਾਦ ਕਰਹਿ ਬੀਚਾਰੁ ॥
੨੮	੮	੪੦	[4]ਧਾਤੁਰ ਬਾਜੀ ਪਲਚਿ ਰਹੇ, ਨਾ ਉਰਵਾਰੁ ਨ ਪਾਰੁ ॥
	੧੦	੪੧	ਮਨਮੁਖੁ ਮੋਹਿ ਵਿਆਪਿਆ, ਬੈਰਾਗੁ ਉਦਾਸੀ ਨ ਹੋਇ ॥
	੧੫	੪੧	ਅੰਤਰਿ ਲਾਗਿ ਨ ਤਾਮਸੁ ਮੂਲੇ, ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ॥
੩੦	੧੦	੪੩	ਲੋਭੀਅਨ ਕਉ ਸੇਵਦੇ, ਪੜਿ ਵੇਦਾ ਕਰਹਿ ਪੂਕਾਰ ॥ ੨. ਲੋਭੀ ਅਨ ॥
੩੧	੧੨	੪੬	ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤ ਗੁਰੁ ਮਿਲੈ, ਜਾ ਭਾਗੈ ਕਾ [5]ਉਦਉ ਹੋਇ ॥
੩੨	੩	੪੭	ਮਨੁ ਤਨੁ ਰਾਤਾ ਰੰਗ ਸਿਉ, ਰਸਨਾ ਰਸਨ ਰਸਾਇ ॥ ੨. ਰਸ ਨ ਰਸਾਇ ॥

---

੧ ਪਲ ਪਲ ਵਿਚ ਉਲਟ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ੨ ਬੇ ਫਿਕਰ ਹੋਕੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਬਾਂਹ ਨੂੰ ਫੁਲੌਣਾਂ। ੩ ਮਨ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨੀ ਕਰਨ ਤੀਰਥ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੪ ਦਾਈਆਂ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚੌਣ ਦੀ ਬਾਜੀ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਤਰਾਂ ਧਾਤੁਰ=ਮਾਇਕੀ ਬਾਜੀ। ੫ ਜਾਗਣਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪	੧	੫੨	ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਸਦਾ, ਸਾਚੇ ਕੀ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥
੩੫	੧੫	੫੬	ਮਨ ਮੇਰੇ, ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ [੧]ਭਰਨਾਲਿ ॥
੩੭	੧੫	੬੦	ਸਾ ਧਨ ਨਾਵੈ ਬਾਹਰੀ, ਅਵਗਣਵੰਤੀ ਰੋਇ ॥
੩੮	੪	੬੧	ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ ਪਿਰ [੨]ਮੁਤੀਆ ਪਿਰਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ॥
	੧੯	੬੩	ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਦੁਸਟੁ ਆਤਮਾ ਓਹੁ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ॥ [੩]ਅਧਿਆਤਮੀ ਹਰਿ ਗੁਣ ਤਾਸੁ ਮਨਿ, ਜਪਹਿ ਏਕੁ ਮੁਰਾਰਿ ॥
੪੦	੧੭	੬੭	ਅੰਤਰਿ ਅਗਿਆਨ ਦੁਖੁ ਭਰਮੁ ਹੈ, ਵਿਚਿ ਪੜਦਾ ਦੂਰਿ ਪਈਆਸਿ ॥
੪੧	੫	੬੮	ਹਉ ਗੁਰੁ ਸਾਲਾਹਿ ਨ ਰਜਊ, ਮੈ ਮੇਲੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਸਿ ॥
੪੨	੧੦	੭੧	ਸਿਰਜਣਹਾਰਿ ਭੁਲਾਇਆ, ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਨਾਪਾਕ ॥
	੧੮	੭੨	ਹੁਕਮੁ ਚਲਾਏ ਨਿਸੰਗ ਹੋਇ ਵਰਤੈ [੪]ਅਫਰਿਆ ॥
	੧੯	੭੨	[੫]ਗਿਰੰ ਬਾਰੀ ਵਡ ਸਾਹਬੀ, ਸਭੁ ਨਾਨਕ ਸੁਪਨੁ ਥੀਆ ॥

---

੧ ਸਮੁੰਦ੍ਰ। ੨ ਛੁੱਟੜ। ੩ ਅਧੀਂ=ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਹੈ ਤਿਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਤਮੀ, ਜੋ ਤੱਤ ਬੇਤੇ ਹਨ, ਹਤੀ ਦੇ ਗੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹਨ। ੪ ਅਪਵਿਤ੍ਰ। ੫ ਪਹਾੜ ਜੈਸੇ ਕੱਦ ਵਾਲੇ ਹਾਥੀ। (ਬਾਰੀ) ਅੰਬਾਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਤੇ ਵਡੀ ਸਾਹਬੀ=ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ (ਵਾ) ਗਿਰੰ=ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਬਾਰੀ=ਪਾਣੀ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੇ ਟਾਪੂ ਸਹਿਤ ਧਰਤੀ ਦੀ ਵਡੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੩	੧	੭੩	ਭਲਕੇ ਉਠਿ [1]ਪਪੋਲੀਐ,ਵਿਣੁ ਬੁਝੇ ਮੁਗਧ ਅਜਾਣਿ॥
			ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਤਿ ਨ ਆਇਓ,
			ਛੁਟੈਗੀ [2]ਬੇਬਾਣਿ ॥ ੨. ਬੇ ਬਾਣਿ ॥
	੩	੭੩	ਲਗਾ ਕਿਤੁ [3]ਕੁਢਕੜੈ, ਸਭ ਮੁਕਦੀ ਚਲੀ ਰੈਣਿ ॥
੪੪	੨	੭੪	ਇਕਸੈ ਦੀ ਸਾਮਗਰੀ, ਇਕਸੈ ਦੀ ਹੈ ਰੀਤਿ ॥
	੧੭	੭੭	ਵਰਨਾ ਚਿਹਨਾ ਬਾਹਰਾ, ਕੀਮਤਿ ਕਹਿ ਨ ਸਕਾਉ॥
੪੫	੪	੭੮	ਤਿਸੈ ਪਰਾਪਤਿ ਭਾਈਹੋ, ਜਿਸੁ ਦੇਵੈ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਿ ॥
੪੬	੧੮	੮੩	ਦੀਨ ਦਰਦ ਦੁਖ ਭੰਜਨਾ, ਸੇਵਕ ਕੈ ਸਤਭਾਇ ॥
੪੭	੧੫	੮੫	ਸੁਤ ਦਾਰਾ ਬਨਿਤਾ ਅਨੇਕ, ਬਹੁਤੁ ਰੰਗ ਅਰੁ ਵੇਸ ॥
੪੮	੧੯	੮੮	ਸੁਖਾ ਕੀ ਮਿਤਿ ਕਿਆ ਗਣੀ, ਜਾ ਸਿਮਰੀ ਗੋਵਿੰਦੁ ॥
੪੯	੨	੮੮	ਅਉਸਰਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਗੁਣ ਰਮਣ,
			ਜਿਤੁ ਕੋਟਿ ਮਜਨ ਇਸਨਾਨੁ ॥
	੧੧	੮੯	ਪਰਵਦ-ਗਾਰੁ ਸਾਲਾਹੀਐ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਤ ਅਨੇਕ॥
੫੦	੪	੯੧	ਭਾਈ ਮੀਤ [4]ਸੁਰਿਦ ਕੀਏ, ਬਿਖਿਆ ਰਚਿਆ ਬਾਦੁ॥
	੫	੯੨	ਜਿਉ ਕੂਕਰੁ ਹਰਕਾਇਆ, ਧਾਵੈ ਦਹਦਿਸ ਜਾਇ ॥
	੧੦	੯੨	ਗੋਇਲਿ ਆਇਆ ਗੋਇਲੀ,
			ਕਿਆ ਤਿਸੁ ਡੰਫੁ ਪਸਾਰੁ ॥
	੧੪	੯੨	ਸਰਪਰ ਉਠੀ ਚਲਣਾ, ਛਡਿ ਜਾਸੀ ਲਖ ਕਰੋੜਿ ॥
੫੧	੪	੯੪	ਦੇਖਿ ਦਰਸਨੁ ਮਨੁ ਸਾਧਾਰੈ, ਪਾਪ ਸਗਲੇ ਜਾਹਿ ॥
	੧੨	੯੬	ਦੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮੰਧੇ, ਸੰਸਾਰੁ ਸਗਲਾਣਾ ॥

---

੧ ਪਾਲਣਾ ਪਲੋਸਣਾ। ੨ ਉਜਾੜ ਵਿਚ। ੩ ਖੋਟੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿਚ। ੪ ਪਿਆਰੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੧	੧੪	੯੬	ਕਹਨ ਕਹਾਵਨ ਇਹੁ ਕੀਰਤਿ [੧]ਕਰਲਾ ॥
੫੨	੬	੯੮	ਆਏ ਸੇ ਪਰਵਾਣੁ ਹਹਿ, ਜਿਨ ਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ ਸੁਭਾਇ ॥
੫੩	੧੩	੧	ਪੀਰ 'ਪੈਕਾਮਰ', [੨]ਸਾਲਕ [੩]ਸਾਦਕ, [੪]ਸੁਹਦੇ ਅਉਰੁ ਸਹੀਦ ॥ ਸੇਖ [੫]ਮਸਾਇਕ ਕਾਜੀ ਮੁਲਾ, ਦਰਿ 'ਦਰਵੇਸ' [੬]ਰਸੀਦ ॥
	੧੬	੧	ਥਾਵਾ ਨਾਵ ਨ ਜਾਣੀਅਹਿ, ਨਾਵਾ ਕੇਵਡ ਨਾਉ ॥
੫੪	੭	੨	ਪਿਰੁ ਰੀਸਾਲੂ ਨਉਤਨੋ, ਸਾਚਉ ਮਰੈ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੮	੩	ਨਿਡਰਿਆ ਡਰੁ ਜਾਣੀਐ, ਬਾਝੁ ਗੁਰੂ ਗੁਬਾਰੁ ॥ ('ਨਿੱਡਰਿ' ਅਧਕ ਲਾਕੇ ਬੋਲੋ)
੫੫	੧	੩	ਤਿਤੁ ਤਨਿ ਮੈਲੁ ਨ ਲਗਈ, ਸਚ ਘਰਿ ਜਿਸੁ [੭]''ਓਤਾਕੁ' ॥
	੧੧	੪	[੮]ਸੀਚਾਨੇ ਜਿਉ ਪੰਖੀਆ, ਜਾਲੀ ਬਧਿਕ ਹਾਥਿ ॥
	੧੩	੪	ਮਨਿ ਮੁਖਿ ਸੂਚੇ ਜਾਣੀਅਹਿ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨਾ ਗਿਆਨੁ ॥
੫੬	੭	੫	ਪਿਰ ਕੈ ਕਾਮਿ ਨ ਆਵਈ, ਬੋਲੇ [੯]ਫਾਦਿਲੁ ਬਾਦਿ ॥
	੮	੫	ਅਨ ਕਉ ਮਤੀ ਦੇ ਚਲਹਿ, ਮਾਇਆ ਕਾ ਵਾਪਾਰੁ ॥

---

੧ ਰਸਤਾ। ੨ ਗਿਆਨ ਵਾਨ। ੩ ਜਗਿਆਸੂ।
੪ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਬਹੁ ਵਚਨ ਜਾਂ ਗ਼ੀਬ। ੫ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ।
੬ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਇ। ੭ ਬੈਠਕ, ਘਰ। ੮ ਛੋਟੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬਾਜ।
੯ ਵਧੀਕ, ਫਜ਼ੂਲ, ਬਿਅਰਥ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੬	੮	੫	ਕਥਨੀ ਝੂਠੀ ਜਗੁ ਭਵੈ, ਰਹਣੀ ਸਬਦੁ ਸੁ ਸਾਰੁ ॥
	੧੯	੬	ਜਿਨੀ ਆਪੁ ਪਛਾਣਿਆ, ਘਰ ਮਹਿ ਮਹਲੁ ਸੁਥਾਇ॥
੫੭	੪	੬	ਰਾਜਨੁ ਜਾਣਹਿ ਆਪਣਾ, ਦਰਿ ਘਰਿ ਠਾਕ ਨ ਹੋਇ ॥
	੧੪	੭	ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੇਵਕ ਸਾਧਿਕਾ, ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਗੁਣ-ਤਾਸੁ॥
੫੮	੧੮	੯	ਇਕਤੁ ਤਾਗੈ ਰਲਿ ਮਿਲੈ, ਗਲਿ ਮੋਤੀਅਨ ਕਾ ਹਾਰੁ॥
੫੯	੧੪	੧੦	ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਰਿ ਗਏ, ਤਨੁ ਧਨੁ ਕਲਤੁ ਨ ਸਾਥਿ ॥
			(ਕਲੱਤੁ ਬੋਲੇ)
੫੯	੧੯	੧੧	ਲਹਰੀ ਨਾਲਿ ਪਛਾੜੀਐ, ਭੀ ਵਿਗਸੈ ਅਸਨੇਹਿ ॥
੬੦	੨	੧੧	ਜਿਉ ਅਧਿਕਉ, ਤਿਉ ਸੁਖੁ ਘਣੋ, ਮਨਿ ਤਨਿ ਸਾਂਤਿ ਸਰੀਰ ॥
	੬	੧੧	[1]'ਆਵਟਣੁ' ਆਪੇ ਖਵੈ, ਦੁਧ ਕਉ ਖਪਣਿ ਨ ਦੇਇ॥
			(ਆਵੱਟਣ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੧੧	ਖੇਲਿ ਗਏ ਸੇ ਪੰਖਣੂੰ, ਜੋ ਚੁਗਦੇ ਸਰ ਤਲਿ ॥ ਘੜੀ ਕਿ, ਮੁਹਤਿ ਕਿ, ਚਲਣਾ, ਖੇਲਣੁ ਅਜੁ, ਕਿ ਕਲਿ ॥
	੧੩	੧੧	ਸੋ 'ਹੰ' ਆਪੁ ਪਛਾਣੀਐ, ਸਬਦਿ ਭੇਦਿ ਪਤੀਆਇ॥
੬੧	੧੦	੧੩	ਮੋਹ ਠਗਉਲੀ ਹਉ ਮੁਈ, ਸਾ [2]ਵਰਤੈ ਸੰਸਾਰਿ ॥
੬੨	੧	੧੩	ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਚਾ ਮਨਿ ਵਸੈ, ਨਾਮੁ ਭਲੋ ਪਤਿ ਸਾਬੁ॥
	੬	੧੪	ਤਨੁ ਬੈਸੰਤਰਿ ਹੋਮੀਐ, ਇਕ ਰਤੀ ਤੋਲਿ ਕਟਾਇ ॥

---

੧ ਉਬਾਲਾ। ੨ ਤਿਸ ਹੰਗਤਾ ਵਿਚ ਹੀ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੨	੭	੧੪	ਅਰਧ ਸਰੀਰ ਕਟਾਈਐ, ਸਿਰਿ ਕਰਵਤੁ ਧਰਾਇ ॥
			(ਕਰਵੱਤ ਬੋਲੋ)
	੧੮	੧੪	ਤਨੁ 'ਹੈਮੰਚਲਿ' ਗਾਲੀਐ, ਭੀ ਮਨ ਤੇ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਇ ॥
	੯	੧੪	ਕੰਚਨ ਕੇ ਕੋਟ [1]ਦਤੁ ਕਰੀ, ਬਹੁ ਹੈਵਰ ਗੈਵਰ ਦਾਨੁ ॥
	੧੬	੧੫	ਚਿਤੇ ਦਿਸਹਿ 'ਧਉਲਹਰ' ਬਗੇ ਬੰਕ ਦੁਆਰ ॥
੯੩	੩	੧੫	ਬਾਹਰਿ ਢੂੰਢਿ ਵਿਗੁਚੀਐ,
			ਘਰ ਮਹਿ ਵਸਤੁ ਸੁਥਾਇ ॥ ੨. ਸੁ ਥਾਇ ॥
	੯	੧੫	ਬਿਨੁ ਜਲ ਕਮਲ ਸੁ ਨਾ ਥੀਐ,
			ਬਿਨੁ ਜਲ ਮੀਨੁ ਮਰਾਇ ॥
	੧੧	੧੬	ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਤਰਿ ਜਾਣਿਆ, ਗੁਰਿ ਮੇਲੀ ਤਰੀਆਸੁ ॥
	੧੬	੧੬	ਪਿੰਡੁ 'ਪੜੈ' ਜੀਉ ਖੇਲਸੀ, ਬਦ ਫੈਲੀ ਕਿਆ ਹਾਲੁ ॥
			(ਪੜੈ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਣਾ)
	੧੯	੧੬	ਮਨਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ,
			ਜਿਉ [2]ਭਵਿ ਦਧਾ [3]ਕਾਨੁ ॥
੯੪	੧	੧੬	ਸਭੁ ਜਗੁ ਕਾਜਲ ਕੋਠੜੀ,
			ਤਨੁ ਮਨੁ ਦੇਹ 'ਸੁਆਹਿ ॥'
	੬	੧੭	ਪੰਡਿਤ ਵਖਾਣਹਿ ਪੋਥੀਆ,
			ਸਿਧ ਬਹਹਿ ਦੇਵ [4]ਸਥਾਨਿ ॥
	੬	੧੭	ਸੁਰ ਸਿਧ ਗਣ ਗੰਧਰਬ ਮੁਨਿ ਜਨ,
			ਸੇਖ ਪੀਰ ਸਲਾਰ ॥

---

੧ ਦਾਨ। ੨ ਭੌ, ਅਗਨੀ। ੩ ਜੰਗਲ। ੪ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਜਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਥਾਂ ਮੰਦਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੪	੮	੧੭	ਘੜੀ ਮੁਹਤਿ ਕਿ ਚਲਣਾ, ਦਿਲ ਸਮਝੁ ਤੂੰ ਭਿ ਪਹੁਚੁ ॥
	੯	੧੭	ਸਬਦਾਹ ਮਾਹਿ ਵਖਾਣੀਐ, ਵਿਰਲਾ ਤ ਬੂਝੈ ਕੋਇ ॥
	੧੧	੧੭	ਦਿਨ ਰਵਿ ਚਲੈ ਨਿਸਿ ਸਸਿ ਚਲੈ, ਤਾਰਿਕਾ ਲਖ ਪਲੋਇ ॥ ਮੁਕਾਮੁ ਓਹੀ ਏਕੁ ਹੈ, ਨਾਨਕਾ ਸਚੁ [1]ਬੁਗੋਇ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧ ਅਸਟਪਦੀਆ ॥
੬੫	੪	੧੮	ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ, ਹਉਮੈ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਆ ॥
	੯	੧੮	ਨਾਨਕ ਸੋਭਾ ਸੁਰਤਿ ਦੇਇ ਪ੍ਰਭੁ, ਆਪੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ॥
੬੭	੨	੨੧	ਮਾਇਆ ਭੂਲੇ ਸਿਧ ਫਿਰਹਿ, ਸਮਾਧਿ ਨ ਲਗੈ ਸੁਭਾਇ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੫ ॥
੭੦	੧੯	੨੬	ਲਸਕਰ ਤਰਕਸ, ਬੰਦ ਬੰਦ, ਜੀਉ ਜੀਉ, ਸਗਲੀ ਕੀਤ ॥
੭੧	੨	੨੬	ਸਭ ਕਿਛੁ ਕੀਤੋਨੁ ਆਪਣਾ, ਜੀਇ ਨ ਸੰਕ ਧਰਿਆ ॥
	੮	੨੭	ਭਗਤਿ ਨਵੈ ਪਰਕਾਰਾ ॥ ੨. ਨ ਵੈ ਪਰਕਾਰਾ ॥
	੯	੨੭	ਗਿਰਸਤੀ, ਗਿਰਸਤਿ [2]ਧਰਮਾਤਾ ॥
	੯	੨੭	ਕਾਪੜੀ [3]ਕਉਤੇ [4]ਜਾਗੁਤਾ ॥

---

੧ ਕਿਹਾ ਹੈ। ੨ ਅਤਿ ਵਡਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ੩ ਗਵਈਏ ਕਲੌਤ। ੪ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾਗਣ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੧	੧੦	੨੭	ਨਿਰਹਾਰ ਵਰਤੀ ਆਪਰਸਾ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੩
	੧੫	੧	ਜੋਗੀ ਅੰਦਰਿ ਜੋਗੀਆ ॥
			ਤੂੰ ਭੋਗੀ ਅੰਦਰਿ ਭੋਗੀਆ ॥
	੧੬	੧	ਹਉ ਵਾਰੀ ਹਉ ਵਾਰਣੈ ਕੁਰਬਾਣੁ ਤੇਰੇ ਨਾਵ 'ਨੋ' ॥
	੧੮	੧	ਸਭੁ ਨਾਵੈ ਨੋ [1]ਪਰਤਾਪਦਾ ॥ ੨. ਪਰ ਤਾਪਦਾ ॥
੭੨	੨	੧	ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਹੁਕਮੁ ਹੈ,
			ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਬੁਝਾਇ ਜੀਉ ॥
	੩	੧	[2]ਪਰਤਾਪੁ ਲਗਾ ਦੋਹਾਗਣੀ,
			ਭਾਗ ਜਿਨਾ ਕੇ ਨਾਹਿ ਜੀਉ ॥ ੨. ਪਰ ਤਾਪੁ ॥
	੫	੧	ਨਦਰਿ 'ਕਰੇਕੈ' ਆਪਣੀ,
			ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ਜੀਉ ॥
	੭	੧	ਜਿਨਾ, ਭਾਣੇ ਕਾ, ਰਸੁ ਆਇਆ ॥
	੮	੧	ਜੋ ਸਭ-ਸੈ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ਜੀਉ ॥
੭੩	੩	੧	ਗੋਪੀ [3]ਨੈ ਗੋਆਲੀਆ ॥
	੬	੧	ਅਣ-ਮੰਗਿਆ ਦਾਨੁ ਦੇਵਣਾ,
			ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਸਮਾਲਿ ਜੀਉ ॥
	੧੦	੨	ਦੁਜਾ ਕਾਗਲੁ, ਚਿਤਿ ਨ ਜਾਣਦਾ ॥
	੧੨	੨	ਹਉ ਆਇਆ [4]ਸਾਮੈ ਤਿਹੰਡੀਆ ॥
੭੪	੪	੨	ਝਿੰਮਿਝਿੰਮਿ, ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਵਰਸਦਾ ॥

---

੧ ਪਰ=ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੨ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ।
੩ ਨਦੀ ਜਮਨਾਂ। ੪ ਸ਼ਰਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੪	੮	੨	ਸਭ ਹੋਈ ਛਿੰਝ ਇਕਠੀਆ, ਦਯੁ ਬੈਠਾ ਵੇਖੈ ਆਪਿ ਜੀਉ ॥
	੯	੨	ਨਿਹਤੇ ਪੰਜਿ ਜੁਆਨ ਮੈ, ਗੁਰ ਥਾਪੀ ਦਿਤੀ ਕੰਡਿ ਜੀਉ ॥
	੧੦	੨	ਸਭ ਇਕਠੇ ਹੋਇ ਆਇਆ ॥ (ਇਕੱਠੇ ਨੂੰ ਅਧਕ ਸਹਿਤ ਬੋਲੋ)
	੧੨	੨	ਮੈ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ, ਦਯੈ ਸੇਵੜੀ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਪਹਰੇ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧
	੧੮	੧	ਨਾ [1]ਮਰਜਾਦੁ ਆਇਆ ਕਲਿ ਭੀਤਰਿ, ਬਾਹੁੜਿ ਜਾਸੀ ਨਾਗਾ ॥
੭੫	੧	੧	ਹਥੋ ਹਥਿ ਨਚਾਈਐ, ਵਣਜਾਰਿਆ ਮਿਤ੍ਰਾ, ਜਿਉ ਜਸੁਦਾ ਘਰਿ ਕਾਨੁ ॥ (ਜਸੁੱਦਾ ਨਹੀ ਕਹਿਣਾ)
	੧੮	੨	ਤੀਜੈ ਪਹਰੈ ਰੈਣਿ ਕੈ, ਵਣਜਾਰਿਆ ਮਿਤ੍ਰਾ, [2]ਸਰਿ [3]ਹੰਸ [4]ਉਲਥੜੇ ਆਇ ॥ (ਉਲੱਥੜੇ ਬੋਲੋ)
੭੬	੨	੨	ਬੁਧਿ [5]ਵਿਸਰਜੀ, ਗਈ ਸਿਆਣਪ, ਕਰਿ ਅਵਗਣ ਪਛੁਤਾਇ ॥ (ਵਿਸੱਰਜੀ ਬੋਲੋ)
	੪	੨	ਅਖੀ ਅੰਧੁ, ਜੋਭ ਰਸੁ ਨਾਹੀ, ਰਹੈ [6]ਪਰਾਕਉ ਤਾਣਾ ॥ ੨. ਪਰਾ ਕਉ ॥

---

੧ ਮਰਯਾਦਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਭਾਵ ਨੰਗਾ। ੨ ਸਿਰ। ੩ ਚਿਟੇ ਕੇਸ। ੪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆ ਉਤਰੇ। ੫ ਵਿਦਿਆ ਹੋ ਗਈ, ਚਲੀ ਗਈ। ੬ ਪਹਿਲਾ ਬਲ ਜੁਆਨੀ ਵਾਲਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੬	੭	੨	ਇਕ ਰਤੀ ਗੁਣ ਨ ਸਮਾਣਿਆ, ਵਣਜਾਰਿਆ ਮਿਤ੍ਰਾ, ਅਵਗਣ ਖੜਸਨਿ ਬੰਨਿ ॥ ੨. ਖੜ ਸਨਿ ॥
੭੭	੨	੩	ਚਉਥੈ ਪਹਰੈ ਰੈਣਿ ਕੈ, ਵਣਜਾਰਿਆ ਮਿਤ੍ਰਾ, ਹਰਿ ਚਲਣ ਵੇਲਾ ਆਦੀ ॥ (ਆਂਦੀ ਤੇ ਵਿਹਾਦੀ ਪੜ੍ਹ)
	੫	੩	ਜਿਤੁ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਸੁਖਾਂਦੀ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਚਉਥੈ ਪਹਰੈ, ਸਫਲਿਉ ਰੈਣਿ, ਭਗਤਾਂ ਦੀ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੫
	੬	੪	ਪਹਿਲੈ ਪਹਰੈ ਰੈਣਿ ਕੈ, ਵਣਜਾਰਿਆ ਮਿਤ੍ਰਾ, ਧਰਿ [1]ਪਾਇਤਾ ਉਦਰੈ ਮਾਹਿ ॥
	੯	੪	ਕਰਮ ਸੁਕਰਮ ਕਰਾਏ ਆਪੈ, ਇਸੁ ਜੰਤੈ ਵਸਿ ਕਿਛੁ ਨਾਹਿ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੨ ਛੰਤ
੭੮	੮	੧	ਹਰਿ ਹਰਿ ਅਪਨੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਹੁਰੜੈ ਕੰਮ ਸਿਧੈ ॥
	੯	੧	ਸਾਹੁਰੜੈ ਕੰਮ ਸਿਧੈ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਦਾ ਧਿਆਏ ॥
	੧੦	੧	ਲੇਖਾ ਧਰਮ ਰਾਇ ਕੀ ਬਾਕੀ, ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ [2]ਕਿਰਧੈ ॥
੭੯	੪	੧	ਹਰਿ ਜੁਗਹ ਜੁਗੋ, ਜੁਗ ਜੁਗਹ ਜੁਗੋ, ਸਦ ਪੀੜੀ ਗੁਰੂ ਚਲੰਦੀ ॥

---

੧ ਪੈਤੜਾ। ੨ ਕੱਟੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੫ ਛੰਤ
੮੦	੨	੨	ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਸਰਬਤਿ ਰਵਿਆ,
			ਮਨਿ ਉਪਜਿਆ ਬਿਸੁਆਸੋ ॥
	੬	੨	ਲੜਿ ਲੀਨੇ ਲਾਏ ਨਉ ਨਿਧਿ ਪਾਏ
			ਨਾਉ 'ਸਰਬਸੁ' ਠਾਕੁਰਿ ਦੀਨਾ ॥
	੯	੩	[1]ਹਠ [2]ਮਝਾਹੂ ਮਾ ਪਿਰੀ [3]ਪਸੇ ਕਿਉ ਦੀਦਾਰ ॥
	੧੦	੩	ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ,
			ਰੀਤਿ ਸੰਤਨ ਮਨਿ ਆਵਏ ਜੀਉ ॥
			ਦੁਤੀਆ ਭਾਉ ਬਿਪਰੀਤਿ,
			ਅਨੀਤਿ ਦਾਸਾ ਨਹ ਭਾਵਏ ਜੀਉ ॥
	੧੮	੩	ਧੁੜੀ ਮਜਨੁ ਸਾਧ ਖੇ, ਸਾਈ ਥੀਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥
			(ਸਾਂਈ ਬੋਲੋ)
੮੧	੨	੩	'ਸਰਬਸੋ' ਸੂਖ ਆਨੰਦ ਘਨ ਪਿਆਰੇ,
			ਹਰਿ ਰਤਨੁ ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਸੀਵਤੇ ॥
	੧੨	੩	ਸਤਿਗੁਰ ਦਇਆਲ ਕਿਰਪਾਲ ਭੇਟਤ,
			ਹਰੇ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ, ਲੋਭੁ ਮਾਰਿਆ ॥
			ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਇ ਅਕਥੁ ਸੁਆਮੀ,
			ਸਦਕੈ ਜਾਇ ਨਾਨਕੁ ਵਾਰਿਆ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੪ ਵਣਜਾਰਾ ॥
੮੨	੧	੧	ਵਿਚਿ ਹਉਮੈ ਕਰਮ ਕਮਾਵਦੇ,
			ਜਿਉ ਵੇਸੁਆ ਪੁਤੁ [4]ਨਿਨਾਉ ॥

---

੧ ਹਿਰਦਾ। ੨ ਵਿਚ। ੩ ਦੇਖੇ। ੪ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਰਹਿਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੨	੯	੧	ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨ ਕਉ, ਜਿਨ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਗੁਰਮਤੇ ॥ (ਗੁਰਮੱਤੇ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੧	੧	ਹਰਿ ਗੁਰ ਸਰਣਾਈ ਭਜਿ ਪਉ ਜਿੰਦੂ, ਸਭ ਕਿਲਵਿਖ ਦੁਖ ਪਰਹਰੇ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪
੮੩	੮	੧	ਹਰਿ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਕੋਈ ਨਾਹਿ, ਡਰੁ ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ॥
	੧੧	੨	ਸਿਦਕੁ ਸਬੂਰੀ [੧]ਸਾਦਿਕਾ, ਸਬਰੁ ਤੋਸਾ [੨]ਮਲਾਇਕਾਂ ॥ ਦੀਦਾਰੁ ਪੂਰੇ ਪਾਇਸਾ, ਥਾਉ ਨਾਹੀ [੩]ਖਾਇਕਾ ॥
੮੪	੨	੪	ਸਰੈ ਸਰੀਅਤਿ, ਕਰਹਿ ਬੀਚਾਰੁ ॥
	੪	੫	ਸਪਤ ਦੀਪ ਸਪਤ ਸਾਗਰਾ, ਨਵ ਖੰਡ, ਚਾਰਿ ਵੇਦ, ਦਸ ਅਸਟ ਪੁਰਾਣਾ ॥
	੭	੫	[੪]ਕਲਉ [੫]ਮਸਾਜਨੀ ਜਾਇਸੀ, ਲਿਖਿਆ ਭੀ ਨਾਲੇ ਜਾਇ ॥
	੮	੫	ਨਦਰੀ ਆਵਦਾ ਨਾਲਿ ਨ ਚਲਈ, ਵੇਖਹੁ ਕੋ [੬]ਵਿਉਪਾਇ ॥
	੧੮	੬	ਹਰਿ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਵਡੀ ਹੈ, ਅਪੁਛਿਆ ਦਾਨੁ ਦੇਵਕਾ ॥ (ਬਾਕੀ ਦੇ ਕੱਕੇ ਅੱਡ ਹਨ)
੮੫	੩	੭	ਹੋਦੈ ਤਾਣਿ ਨਿਤਾਣੀਆ, ਰਹਹਿ ਨਿਮਾਨਣੀਆਹ ॥
	੫	੭	ਤੂੰ ਆਪੇ ਜਾਲੁ [੭]ਵਤਾਇਦਾ, ਆਪੇ ਵਿਚਿ [੮]'ਸੇਬਾਲੁ' ॥

੧ ਸਿਦਕ ਵਾਲੇ ਜਗਿਆਸੂ। ੨ ਦੇਵਤਾ ਰੂਪ ਗੁਰੂ।
੩ ਮੂਰਖਾਂ। ੪ ਕਲਮ। ੫ ਦਵਾਤ। ੬ ਨਿਰਣਾ ਕਰਕੇ।
੭ ਪੌਂਦਾ, ਫੇਰਦਾ ਹੈਂ। ੮ ਜਾਲਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੫	੧੨	੮	ਇਕਿ ਵਲੁ ਛਲੁ ਕਰਿ ਕੈ ਖਾਵਦੇ, ਮੁਹਹੁ ਕੂੜੁ ਕੁਸਤੁ ਤਿਨੀ ਢਾਹਿਆ ॥ (ਕੁਸੱਤੁ ਬੋਲੋ)
	੧੪	੮	ਹਰਿ ਚੇਤਿ ਖਾਹਿ ਤਿਨਾ ਸਫਲੁ ਹੈ, ਅਚੇਤਾ ਹਥ [1]ਤਡਾਇਆ ॥
	੧੮	੯	ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ, ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ॥
੮੭	੬	੧੨	ਆਤਮਾਦੇ ਉ ਪੂਜੀਐ, ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥
	੧੮	੧੨	ਤਹ ਭਇਆ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਮਿਟਿਆ ਅੰਧਿਆਰਾ, ਜਿਉ ਸੂਰਜ ਰੈਣਿ [2]ਕਿਰਾਖੀ ॥
੮੮	੧੮	੧੪	ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਿਨੀ ਧਿਆਇਆ, ਸੇ [3]ਕੜਿਨ ਸਵਾਹੀ ॥ ੨.ਕੜਿ ਨ ਸਵਾਹੀ ॥
੯੦	੧੨	੧੯	ਹਰਿ ਜੇਵਡੁ ਨਾਹੀ ਕੋਇ, ਜਾਣੁ ਹਰਿ ਧਰਮੁ ਬੀਚਾਰਦਾ ॥
੯੧	੧੧	੨੧	ਅਨਹਦ ਧੁਨੀ ਸਦ ਵਜਦੇ, ਉਨਮਨਿ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥
			ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕਾ
	੧੯	੧	ਇਤਨਾ-ਕੁ ਨ ਜਾਨੈ, ਜਿ ਦਿਨ ਦਿਨ ਅਵਧ ਘਟਤੁ ਹੈ॥
੯੨	੨	੧	ਰਮਈਆ ਜਪਹੁ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਅਨਤ ਜੀਵਣ ਬਾਣੀ, ਇਨ ਬਿਧਿ ਭਵ ਸਾਗਰੁ ਤਰਣਾ ॥ ੨.ਅਨ ਤਜੀਵਣ ॥

---

੧ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਹਥ ਅੱਡਦੇ ਹਨ। ੨ ਕੱਟੀ। ੩ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਝੁਰਦੇ ਨਹੀਂ ਸਵੇਰੇ ਉਠਕੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੨	੭	੨	[1]ਦੂੜਾ ਆਇਓਹਿ, ਜਮਹਿ ਤਣਾ ॥
	੯	੨	ਅਨਿਕ ਅਨਿਕ, ਭੋਗ ਰਾਜ ਬਿਸਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀ,
			ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਪੈ, ਅਮਰੁ ਭਇਆ ॥
	੧੨	੨	ਤਹ ਕਰ ਦਲ ਕਰਨਿ, ਮਹਾ ਬਲੀ,
			ਤਿਨ [2]ਆਗਲ-ੜੈ ਮੈ, ਰਹਣੁ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੩	੨	ਐ ਜੀ, ਤੂੰ ਆਪੇ ਸਭ ਕਿਛੁ ਜਾਣਦਾ,
			[3]ਬਦਤਿ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨੁ ਰਾਮਈਆ ॥
			ਸ੍ਰੀ ਰਾਗੁ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕਾ
	੧੭	੩	ਏਕ ਜੁ ਬਾਤ ਅਨੂਪ ਬਨੀ ਹੈ, ਪਵਨ ਪਿਆਲਾ ਸਾਜਿਆ।
			ਸ੍ਰੀ ਰਾਗੁ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਬੇਣੀ ਜੀਉ ਕੀ
੯੩	੨	੧	ਮਿਰਤਕ ਪਿੰਡਿ ਪਦ 'ਮਦਨਾ' ਅਹਿਨਿਸਿ,
			ਏਕੁ ਅਗਿਆਨ 'ਸੁ' ਨਾਗਾ ॥ ੨. ਸੁਨਾਗਾ ॥
	੪	੧	ਗਰਭ ਛੋਡਿ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਆਇਆ,
			ਤਉ ਨਰਹਰਿ ਮਨਹੁ ਬਿਸਾਰਿਆ ॥
	੫	੧	ਚੇਤਿ ਰਾਮੁ, ਨਾਹੀ ਜਮ ਪੁਰਿ ਜਾਹਿਗਾ,
			[4]ਜਨੁ ਬਿਚਰੈ [5]ਅਨਰਾਧਾ ॥
	੯	੧	[6]ਉਨਮਤ ਕਾਮਿ, ਮਹਾ ਬਿਖੁ ਭੂਲੈ,
			ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਨ ਪਛਾਨਿਆ ॥
	੧੭	੨	ਪ੍ਰਭ ਤੇ, ਜਨੁ ਜਾਨੀਜੈ, ਜਨ ਤੇ, ਸੁਆਮੀ ॥
	੧੮	੨	ਰਵਿਦਾਸ ਸਮ [7]ਦਲ, ਸਮਝਾਵੈ ਕੋਊ ॥

---

੧ ਦੌੜਕੇ(ਵਾ)ਧੌਲਾ ਜਾਂ ਸੁਨੇਹਾ । ੨ ਅਗ੍ਰ ਭਾਵ ਸਾਹਮਣੇ । ੩ ਕਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ । ੪ ਅਨਰਿਧ ਕੋਕੜੂ । ੫ ਕਮਲਾ । ੬ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਮਾਝ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੧ਮਹਲਾ ੪
੯੪	੧੩	੨	ਮੇਰਾ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ, ਗੁਰ ਜਲ ਮਿਲਿ ਕਮਲੁ ਵਿਗਸੈ ਜੀਉ ॥ (ਵਿਗੱਸੈ, ਰਹੱਸੈ ਪੜੋ)
੯੬	੧੧	੭	ਉਪਦੇਸੁ ਕਰੇ ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ, ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਰ-ਉਪਕਾਰੀਆ ਜੀਉ ॥
	੧੭	੮	ਚਿਰੁ ਹੋਆ ਦੇਖੇ ਸਾਰਿੰਗ-ਪਾਣੀ ॥
੯੭	੧੮	੧੧	ਸਾ ਕੁਲਵੰਤੀ, ਸਾ [1]ਸਭਰਾਈ, ਜੋ ਪਿਰਿ ਕੈ ਰੰਗਿ ਸਵਾਰੀ ਜੀਉ ॥
੯੮	੫	੧੨	ਇਕੁ ਖਿਨੁ ਹਿਰਦੈ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵੈ ਜੋਗੀ, ਬਹੁੜਿ ਬਹੁੜਿ ਉਠਿ ਧਾਵੈ ਜੀਉ ॥
੯੯	੨	੧੫	ਦੇਦੇ ਤੋਟਿ ਨਾਹੀ, ਪ੍ਰਭ ਰੰਗਾ ॥ (ਦੇਂਦੇ ਪੜ੍ਹਨਾ)
	੧੮	੧੮	ਆਤਮ ਗੜੁ [2]ਬਿਖਮੁ, ਤਿਨਾ ਹੀ ਜੀਤਾ ॥
੧੦੦	੪	੧੯	ਸਭ ਕਿਛੁ ਦੀਆ, ਭਲੀਆ [3]ਜਾਈ ॥
	੧੪	੨੧	ਤੂੰ ਜਲਨਿਧਿ, ਹਮ ਮੀਨ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਬੂੰਦ, ਹਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਤਿਖਹਾਰੇ ॥
	੧੯	੨੨	ਸੁਖਦਾਈ, ਦੂਖ ਬਿਡਾਰਨ ਹਰੀਆ ॥
੧੦੧	੪	੨੨	ਹਰਿ [4]ਇਕਸੁ ਹਥਿ ਆਇਆ, ਵਰਸਾਣੇ 'ਬਹੁਤੇਰੇ' ॥

---

੧ ਸਾਰੀਆਂ ਸਖੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪਟਰਾਣੀ ਜੋ ਸਾਰੇ ਵਕਤਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਮਾਣਦੀ ਹੈ, ਸੰਤ ਸਖੀ। ੨ ਕਠਨ। ੩ ਜਗਾ।
੪ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੧	੧੨	੨੪	ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ, ਹਰਿ ਧਿਆਈਐ ਸਗਲ [੧]ਅਵਰਦਾ ਜੀਉ ॥
	੧੬	੨੫	ਓਤਿ ਪੋਤਿ, ਸੇਵਕ ਸੰਗਿ ਰਾਤਾ ॥
੧੦੨	੩	੨੫	ਸੋ ਗਹਿਰ ਗਭੀਰਾ [੨]'ਗਉਹਰੁ' ਜੀਉ ॥
	੭	੨੬	'ਸੁਮਤਿ' ਪਾਏ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਏ ਮੇਲਾ ਜੀਉ ॥
੧੦੩	੧੬	੩੧	ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ, ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਸੀਤਲਾਇਆ ॥
	੧੯	੩੨	[੩]ਮਨਸਾ ਧਾਰਿ, ਜੋ ਘਰਿ ਤੇ ਆਵੈ ॥
੧੦੪	੧੮	੩੫	ਜਿਨਿ ਸੇਵਿਆ ਸੋ [੪]ਪਾਰ-ਗਿਰਾਮੀ, ਕਾਰਜ ਸਗਲੇ ਥੀਏ ਜੀਉ ॥
੧੦੫	੭	੩੭	ਸੇ ਅਸਥਲ, ਸੋਇਨ ਚਉਬਾਰੇ ॥
	੯	੩੭	ਖਾਇ ਖਾਇ ਕਰੇ [੫]ਬਦਫੈਲੀ, ਜਾਣੁ ਵਿਸੂ ਕੀ ਵਾੜੀ ਜੀਉ ॥
	੧੦	੩੭	ਸਾਕਤ ਸੰਗਿ, ਵਿਕਰਮ ਕਮਾਏ ॥
੧੦੬	੧੩	੪੧	ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਹੋਰੁ ਨ ਦੂਜਾ ਠਾਕੁਰੁ, ਸਭ ਤਿਸੈ ਕੀਆ ਜਾਈ ਜੀਉ ॥
੧੦੭	੭	੪੪	ਸਾ ਧਰਤਿ ਸੁਹਾਵੀ ਜਿਤੁ ਵਸਹਿ ਹਰਿ ਜਨ,
	੮	੪੪	ਸਚੁ ਵਡਾਈ, ਕੀਮ ਨ ਪਾਈ ॥
੧੦੮	੪	੪੭	[੬]'ਸਰਬਸੁ' ਦੀਜੈ, ਅਪਨਾ ਵਾਰੇ ॥

---

੧ ਉਮਰ । ੨ ਵੱਡਾ, ਅਨਵਿਧ ਮੋਤੀ । ੩ ਸਰਧਾ ਭਾਵਨਾ, ਇਛਾ । ੪ ਸਮੂੰਹ ਸੰਸਾਰ । ੫ ਖੋਟੀ ਕਰਤੂਤ । ੬ ਸਰਬੰਸ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੮	੬	੪੭	ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਤਰੀਜੈ ਸਾਗਰੁ,
	੬	੪੭	ਪਾਰਜਾਤੁ, ਜਪਿ ਅਲਖ ਅਭੇਵਾ ॥
			ਰਾਗੁ ਮਾਝ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧
੧੦੯	੧੨	੧	ਸਭਨਾ ਕਾ ਦਰਿ ਲੇਖਾ ਸਚੈ,
			ਛੂਟਸਿ ਨਾਮਿ ਸੁਹਾਵਣਿਆ ॥
੧੧੦	੩	੨	ਗੁਰਮਤੀ ਪਰਗਾਸੁ ਹੋਆ ਜੀ,
			ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਣਿਆ ॥
੧੧੧	੫	੪	ਇਕੋ ਆਪਿ, ਫਿਰੈ [੧]ਪਰਛੰਨਾ ॥
੧੧੨	੧੮	੬	ਤੇਰੀ ਨਦਰੀ [੨]ਸੀਝਸਿ ਦੇਹਾ ॥
੧੧੩	੧੬	੮	ਤੁਧੁ ਸਾਲਾਹਿ ਨ ਰਜਾ ਕਬਹੂੰ,
			ਸਚੇ ਨਾਵੈ ਕੀ ਭੁਖ ਲਾਵਣਿਆ ॥
੧੧੪	੧੫	੯	ਬੈਸਿ ਸੁਥਾਨਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ,
			ਆਪੇ ਕਰਿ ਸਤਿ ਮਨਾਵਣਿਆ ॥
੧੨੦	੧੪	੧੯	ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਨਮੈ ਪਤਿ ਗਵਾਏ ਅਪਣੀ,
			ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਵਣਿਆ ॥
੧੨੪	੧	੨੪	ਇਸੁ ਤਨ ਮਹਿ ਮਨੁ, ਕੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇਖੈ ॥
	੧੪	੨੫	ਨ ਵਸਤੁ ਲਹੈ ਨ ਚੁਕੈ ਫੇਰਾ ॥
੧੨੫	੭	੨੬	ਜਮ ਕਾਲਿ ਗਰਠੇ ਕਰਹਿ ਪੁਕਾਰਾ ॥ (ਗਰੱਠੇ ਬੋਲੋ)
੧੨੭	੧	੨੯	ਜਮੁ ਜਾਗਾਤੀ, ਦੂਜੈ ਭਾਇ [੩]ਕਰੁ [੪]ਲਾਏ ॥
	੬	੩੦	ਊਤਮ ਜਨਮੁ, ਸੁਥਾਨਿ ਹੈ ਵਾਸਾ ॥

---

੧ ਗੁਪਤ, ਛੀਨਤਾਈ ਤੋਂ ਰਹਿਤ (ਵਾ) ਛੰਨਾ—ਛਪਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ,ਪ੍ਰਗਟ। ੨ ਮੁਕਤ। ੩ ਟੈਕਸ, ਮਸੂਲ। ੪ ਲੌਂਦਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੮	੧੪	੩੨	ਸੋ ਨਿਹਕਰਮੀ, ਜੋ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰੇ ॥
			ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫
੧੩੦	੧੩	੩੫	ਧਰਤੀ ਸੇਵਕ, [੧]ਪਾਇਕ ਚਰਨਾ ॥
	੧੬	੩੫	ਪਹਿਲੋਂਦੇ, ਤੈਂ ਰਿਜਕੁ [੨]ਸਮਾਹਾ ॥
			ਪਿਛੋਂਦੇ, ਤੈਂ ਜੰਤੁ ਉਪਾਹਾ ॥
੧੩੨	੭	੩੮	ਨਿਤ ਨਿਤ, [੩]'ਦਯੁ' ਸਮਾਲੀਐ ॥
	੧੧	੩੮	ਕਾਰਜ ਸਭਿ ਸਵਾਰਿ ਲੈ,
			ਨਿਤ ਪੂਜਹੁ ਗੁਰ ਕੇ ਪਾਵ ਜੀਉ ॥
੧੩੩	੪	੩੯	ਕਰਤੈ ਕੀਆ [੪]ਤਪਾਵਸੋ,
			ਦੁਸਟ ਮੁਏ ਹੋਇ [੫]ਮੂਰੇ ॥
			ਬਾਰਹ ਮਾਹਾ ਮਾਂਝ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੪
੧੩੩	੯	੧	ਹਰਿ [੬]'ਨਾਹ' ਨ ਮਿਲੀਐ ਸਾਜਨੈ,
			ਕਤ ਪਾਈਐ ਬਿਸਰਾਮ ॥ ੨. ਨਾਹਨ ॥
	੧੯	੩	ਇਕ-ਸੁ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ,
			ਅਗੈ ਲਈਅਹਿ ਖੋਹਿ ॥
੧੩੪	੭	੫	ਦੁਯੈ ਭਾਇ ਵਿਗੁਚੀਐ,
			ਗਲਿ ਪਈ [੭]ਸੁ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸ ॥
	੧੬	੭	ਜਿਤੁ ਦਿਨਿ ਦੇਹ ਬਿਨਸ ਸੀ,
			ਤਿਤੁ ਵੇਲੈ ਕਹਸਨਿ ਪ੍ਰੇਤੁ ॥
੧੩੫	੬	੯	ਵਿਚੁ ਨ ਕੋਈ ਕਰਿ ਸਕੈ, ਕਿਸ ਥੈ ਰੋਵਹਿ ਰੋਜ ॥

---

੧ ਦਾਸ ਜਾਂ ਅਗਨੀ। ੨ ਅਪੜਾਇਆ। ੩ ਪ੍ਰੇਰਕ।
੪ ਨਿਆਉ। ੫ ਮੂੜ ਹੋਕੇ, ਬੁੱਟ ਬਣਕੇ। ੬ ਪਤੀ। ੭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫	੧੩	੧੦	ਮੰਘਿਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਆਰਾਧਣਾ, ਬਹੁੜਿ ਨ ਜਨਮੜੀਆਹ।
੧੩੬	੩	੧੩	ਫਲਗੁਣਿ ਅਨੰਦ [੧]ਉਪਾਰਜਨਾ, ਹਰਿ ਸਜਣ ਪ੍ਰਗਟੇ ਆਇ ॥
	੧੧	੧੪	ਮਾਹ ਦਿਵਸ ਮੂਰਤ ਭਲੇ, ਜਿਸ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ॥
			ਦਿਨ ਰੈਣਿ
	੧੯	੧	ਨਾਨਕ ਕੀ ਬੇਨੰਤੀਆ, ਹਰਿ ਸੁਰਜਨੁ ਦੇਖਾ ਨੈਣ ॥
੧੩੭	੨	੨	ਸੇਵਾ ਸਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵਸੀ, ਸੰਤਾ ਕੀ ਹੋਇ ਛਾਰੁ ॥
	੫	੩	ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਜਿਨਿ ਸਾਜਿਆ, ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਦਿਤੀਨੁ ਜਿੰਦੁ ॥
	੯	੪	ਹਰਿ ਓਟ ਗਹੀ ਮਨ ਅੰਤਰੈ, ਜਪਿ ਜਪਿ ਜੀਵਾਂ ਨਾਉ ॥
			ਵਾਰ ਮਾਝ ਕੀ ਤਥਾ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧ ਮਲਕ ਮੁਰੀਦ ਤਥਾ ਚੰਦ੍ਰਹੜਾ ਸੋਹੀਆ ਕੀ ਧੁਨੀ ਗਾਵਣੀ
	੧੮	੧	ਤੀਜੈ [੨]ਭਜਾ ਭਾਭੀ ਬੇਬ ॥ (ਭਈਆ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੧	ਛਿਵੈ ਕਾਮੁ ਨ ਪੁਛੈ ਜਾਤਿ ॥
੧੩੮	੧	੧	ਗਏ ਸਿ [੩]ਗੀਤ ਪੁਕਾਰੀ ਧਾਹ ॥ ੨. ਗਏ [੪]ਸਿਗੀਤ ॥
	੩	੧	ਦਸ [੫]ਬਾਲਤਣਿ ਬੀਸ [੬]ਰਵਣਿ, ਤੀਸਾ ਕਾ ਸੁੰਦਰੁ ਕਹਾਵੈ ॥ (ਬਾਲੱਤਣਿ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਉਤਪਨ। ੨ ਭਰਾ। ੩ ਓਹੁ ਜੁਆਨੀ ਵਾਲੇ ਗੀਤ। ੪ ਰਗੀ। ੫ ਬਾਲਕ ਪੁਣਾ। ੬ ਸੁੰਦ੍, ਦਸ ਤੋਂ ਬੀਸ ਸਾਲ ਤਕ ਕਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੮	੩	੧	[1]ਚਾਲੀਸੀ ਪੁਰੁ ਹੋਇ, [2]ਪਚਾਸੀ ਪਗੁ ਖਿਸੈ, ਸਠੀ ਕੇ ਬੋਢੇਪਾ ਆਵੈ ॥ 'ਸਤਰਿ' ਕਾ ਮਤਿ ਹੀਣੁ, [3]'ਅਸੀਹਾ' ਕਾ ਵਿਉਹਾਰੁ ਨ ਪਾਵੈ ॥ (ਸੱਤਰ ਬੋਲੋ, ਅੱਸੀਹਾਂ ਬੋਲੋ) 'ਨਵੈ' ਕਾ [4]ਸਿਹਜਾਸਣੀ, ਮੂਲਿ ਨ ਜਾਣੈ ਅਪ [5]ਬਲੁ ॥ ੨. ਅਪਬਲੁ ॥ (ਨੱਵੈ ਬੋਲੋ) ਢੰਢੋਲਿਮੁ ਢੂਢਿਮੁ ਡਿਠੁ ਮੈ, ਨਾਨਕ ਜਗੁ ਧੂਏ ਕਾ 'ਧਵਲਹਰੁ' ॥
	੬	੧	ਰੰਗ [6]ਪਰੰਗ ਉਪਾਰਜਨਾ, ਬਹੁ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਾਤੀ ॥ ਤੂੰ ਜਾਣਹਿ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈਐ, ਸਭੁ ਖੇਲੁ [7]ਤੁਮਾਤੀ ॥
	੯	੧	ਜੋ ਮਨਿ ਚਿਤਿ ਤੁਧੁ ਧਿਆਇਦੇ ਮੇਰੇ ਸਚਿਆ, ਬਲਿ ਬਲਿ ਹਉ ਤਿਨ ਜਾਤੀ ॥
	੧੦	੨	ਜੀਉ ਪਾਇ ਤਨੁ ਸਾਜਿਆ, ਰਖਿਆ ਬਣਤ ਬਣਾਇ ॥
੧੩੯	੧	੨	ਗੁਰਮਤੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ, ਸੁਖਿ 'ਰਜਾ' ਜਾ ਤੁਧੁ ਭਾਇਆ ॥ (ਰੱਜਾ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਦਾ ਬਲ ਤੇ ਲੰਬਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ੨ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤੋਂ। ੩ ਅੱਸੀ। ੪ ਸਿਹਜਾ ਦੇ ਆਸਣ ਤੇ ਹੀ ਪੈ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ। ੫ ਆਪਣੇ ਬਲ ਨੂੰ ਅਥਵਾ ਨਿਰਬਲ। ੬ ਮਿਸਰਤ ਰੰਗ। ੭ ਤੇਰੀ ਮਾਇਆ ਦਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯	੧	੨	ਕੁਲ ਉਧਾਰੇ ਆਪਣਾ, ਧੰਨੁ ਜਣੇਦੀ ਮਾਇਆ ॥
	੫	੩	ਭੈ ਕੇ ਚਰਣ, ਕਰ ਭਾਵ ਕੇ, ਲੋਇਣ ਸੁਰਤਿ ਕਰੇਇ॥
	੧੨	੪	ਬਗਾ ਰਤਾ, ਪੀਅਲਾ ਕਾਲਾ, ਬੇਦਾ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰ ॥
	੧੩	੪	ਨਾ ਹਉ ਨਾ ਮੈ, ਨਾ ਹਉ ਹੋਵਾ, ਨਾਨਕ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ॥
੧੪੦	੭	੫	ਅੰਦਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬਹੁਤੁ, ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਕੀ ਆਸਾ॥
			ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ, ਨ ਗਿਰਹੀ ਨ ਉਦਾਸਾ ॥
	੧੩	੬	ਆਪਿ ਨ ਬੁਝਾ, ਲੋਕ ਬੁਝਾਈ, ਐਸਾ ਆਗੂ ਹੋਵਾਂ॥
			ਨਾਨਕ ਅੰਧਾ ਹੋਇਕੈ ਦਸੇ ਰਾਹੈ, ਸਭਸੁ ਮੁਹਾਏ ਸਾਥੈ ॥
	੧੮	੭	ਮਿਹਰ ਮਸੀਤਿ ਸਿਦਕੁ ਮੁਸਲਾ, ਹਕੁ ਹਲਾਲੁ ਕੁਰਾਣੁ॥ (ਮੁੱਸਲਾ ਬੋਲੋ)
			ਤਸਬੀ ਸਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵਸੀ, ਨਾਨਕ ਰਖੈ ਲਾਜ ॥ ੨. ਤਸਬੀ ਸਾਤਿ ਸੁਭਾਵਸੀ ॥
੧੪੧	੧	੧	ਹਕੁ ਪਰਾਇਆ ਨਾਨਕਾ, ਉਸੁ ਸੂਅਰ ਉਸੁ ਗਾਇ॥
	੮	੭	ਇਕਿ ਨਿਰਧਨ ਸਦਾ ਭਉਕਦੇ, ਇਕਨਾ ਭਰੇ [੧]ਤੁਜਾਰਾ॥
	੧੧	੮	[੨]'ਅਵਲਿ' [੩]ਅਉਲਿ ਦੀਨੁ ਕਰਿ ਮਿਠਾ, [੪]'ਮਸਕਲ' [੫]ਮਾਨਾ ਮਾਲੁ [੬]ਮੁਸਾਵੈ ॥ (ਅੱਵਲਿ ਬੋਲੋ, ਮੁਸੱਕਲ ਨਾ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਸੰਦੂਕ, ਖਜਾਨੇ । ੨ ਆਦਿ ਵਿਚ । ੩ ਕਰਾਮਾਤ ਬੰਦਗੀ ਵਾਲੇ ਸੰਤ । ੪ ਮਾਂਜਣਾਂ, ਸਿਕਲ ਕਰਨਾਂ । ੫ ਮਾਣ ਦਾ । ੬ ਲੁਟੈਣ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੧	੧੧	੮	ਹੋਇ [੧]ਮੁਸਲਿਮ [੨]ਦੀਨ [੩]ਮੁਹਾਣੈ, ਮਰਣ ਜੀਵਣ ਕਾ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਵੈ ॥ (ਮੁਸੱਲਿਮ ਬੋਲੋ)
			ਤਉ ਨਾਨਕ ਸਰਬ ਜੀਆ ਮਿਹਰੰਮਤਿ ਹੋਇ, ਤ ਮੁਸਲਮਾਣੁ ਕਹਾਵੈ ॥
	੧੬	੮	ਰਾਜੇ [੪]ਰਯਤਿ [੫]ਸਿਕਦਾਰ, ਕੋਇ ਨ ਰਹਸੀਓ ॥ (ਰਹੱਸੀਓ ਨਾ ਪੜੇ)
	੧੭	੮	ਬਾਗ ਮਿਲਖ ਘਰ ਬਾਰ, ਕਿਥੈ [੬]ਸਿ ਆਪਣੇ ॥ ੨. [੭]ਸਿਆਪਣੇ ॥
	੧੮	੮	ਤੰਬੂ ਪਲੰਘ ਨਿਵਾਰ, [੮]ਸਰਾਇਚੇ [੯]ਲਾਲਤੀ ॥ ਨਾਨਕ ਸਚ ਦਾਤਾਰੁ, [੧੦]ਸਿਨਾਖਤੁ ਕੁਦਰਤੀ ॥
੧੪੨	੩	੯	ਜੇ ਦੇਹੈ ਦੁਖੁ ਲਾਈਐ, ਪਾਪ [੧੧]ਗਰਹ ਦੁਇ ਰਾਹੁ ॥
	੮	੮	[੧੨]ਕੁਫਰ [੧੩]ਗੋਅ [੧੪]ਕੁਫਰਾਣੈ, ਪਇਆ ਦਝਸੀ ॥ ਸਭ ਦੁਨੀਆ [੧੫]ਸੁਬਹਾਨੁ, ਸਚਿ ਸਮਾਈਐ ॥
	੧੩	੧੦	ਕਿਆ [੧੬]ਲਸਕਰ ਕਿਆ [੧੭]ਨੇਬ [੧੮]ਖਵਾਸੀ, ਆਵੈ ਮਹਲੀ ਵਾਸੁ ॥

---

੧ ਦ੍ਰਿੜ ਮੁਸਲਮਾਨ ਓਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੨ ਧਰਮ ਮਜ਼ਹਬ। ੩ ਮੋਹਰੀ ਭਾਵ ਮਲਾਹ। ੪ ਪ੍ਰਜਾ। ੫ ਸਰਦਾਰ ਥਾਣੇਦਾਰ। ੬ ਓਹੁ ਆਪਣੇ। ੭ ਸਿਞਾਣੇ ਜਾਣੇ। ੮ ਕਨਾਤਾਂ। ੯ ਅਤਲਸੀ ਬਸਤ੍ਰ। ੧੦ ਪਛਾਣ। ੧੧ ਗ੍ਰਸਣਾਂ, ਗ੍ਰਹਿਣ ਲਗੇਗਾ। ੧੨ ਝੂਠ। ੧੩ ਬੋਲਣੇ ਕਰਕੇ। ੧੪ ਕੁਫਰ ਝੂਠ ਦਾ ਆਣ= ਘਰ। ੧੫ ਅਸਚਰਜ ਰੂਪ, ਹੈਰਾਨ। ੧੬ ਫੌਜ। ੧੭ ਚੋਬ-ਦਾਰ। ੧੮ ਖਾਸ ਟਹਿਲੂਆ ਚੌਰਦਾਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੨	੧੪	੧੦	ਸਚੇ ਕੀ [੧]ਸਿਰ ਕਾਰ, ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਜਾਣੀਐ ॥
			ਤਬਲਬਾਜ ਬੀਚਾਰ ਸਬਦਿ ਸੁਣਾਇਆ ॥
	੧੮	੧੧	ਜਾ ਪਕਾ ਤਾ ਕਟਿਆ, ਰਹੀ ਸੁ [੨]ਪਲਰਿ ਵਾੜਿ ॥
	੧੮	੧੧	[੩]ਸਣੁ [੪]ਕੀਸਾਰਾ ਚਿਥਿਆ,
			[੫]ਕਣੁ ਲਇਆ ਤਨੁ ਝਾੜਿ ॥
੧੪੩	੧	੧੧	[੬]ਖੁੰਢਾ ਅੰਦਰਿ ਰਖਿਕੈ, ਦੇਨਿ ਸੁ [੭]'ਮਲ' ਸਜਾਇ ॥
			(ਮੱਲ ਪੜੇ)
	੧੮	੧੩	[੮]ਹਮ [੯]ਜੇਰ ਜਿਮੀ ਦੁਨੀਆ, ਪੀਰਾ [੧੦]ਮਸਾਇਕਾ ਰਾਇਆ
			[੧੧]'ਮੇ-ਰਵਦਿ' ਬਾਦਿਸਾਹਾ, [੧੨]ਅਫਜੁ ਖੁਦਾਇਆ ॥
			(ਮੇ-ਰੱਵਦਿ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
			ਨ ਦੇਵ [੧੩]ਦਾਨਵਾ ਨਰਾ॥ਨ ਸਿਧ [੧੪]ਸਾਧਿਕਾ [੧੫]ਧਰਾ॥
੧੪੪	੩	੧੩	ਨ ਰਿਜਕੁ ਦਸਤ, [੧੬]ਆ [੧੭]ਕਸੇ ॥
			[੧੮]ਹਮਾ [੧੯]ਰਾ ਏਕੁ ਆਸ ਵਸੇ ॥
			[੨੦]ਪਰੰਦਏ, ਨ [੨੧]ਗਿਰਾਹ [੨੨]ਜਰ ॥
			'ਦਰਖਤ' ਆਬ, ਆਸ ਕਰ ॥ (ਦਰੱਖਤ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਸਿਰ ਦੇ ਉਪਰ। ੨ ਪਰਾਲੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਛੋਕੀ। ੩ ਸਣੇ। ੪ ਕਸੀਰ ਦੀ ਨਿਆਈ ਇੰਦ੍ਰੇ। ੫ ਦਾਣੇ ਦੀ ਤਰਾਂ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ। ੬ ਵੇਲਣੇ ਕਾਠ ਦੇ। ੭ ਪਹਿਲਵਾਨ ਜਮਦੂਤ ੮ ਤੁਮਾਮ। ੯ ਨੀਚੇ। ੧੦ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ੧੧ ਸਭ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ। ੧੨ ਬਾਕੀ। ੧੩ ਦੈਂਤ। ੧੪ ਸਾਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ੧੫ ਧਰਤੀ। ੧੬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ। ੧੭ ਮਨੁਖ। ੧੮ ਤਮਾਮ। ੧੯ ਦਾ। ੨੦ ਪਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪੰਛੀ। ੨੧ ਗੰਢ। ੨੨ ਮਾਇਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੪	੧੨	੧੪	ਜੇਤੇਜੀਅ, ਜੀਵਹਿ ਲੈ ਸਾਹਾ, ਜੀਵਾਲੇ, [੧]ਤਾ ਕਿ [੨]ਅਸਾਹ
	੧੪	੧੪	ਇਕਿ ਪਉਣ [੩]ਸੁਮਾਰੀ, ਪਉਣ [੪]ਸੁਮਾਰਿ ॥
	੧੭	੧੪	ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਨਾਹੀ, ਸੁਖਿ ਨਿਵਾਸੁ, ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਈਐ ॥
੧੪੫	੧੧	੧੬	ਹਉ ਭਾਲਿ, [੫]ਵਿਕੁੰਨੀ ਹੋਈ ॥
	੧੨	੧੬	ਕਲਿ ਕੀਰਤਿ, ਪਰਗਟੁ ਚਾਨਣੁ ਸੰਸਾਰਿ ॥
੧੪੬	੧	੧੭	ਤੀਜੈ ਮੁਹੀ ਗਿਰਾਹ, ਭੁਖ ਤਿਖਾ ਦੁਇ ਭਉਕੀਆ ॥ ੨. ਭਉ ਕੀਆ ॥
	੮	੧੭	ਲਈਅਨਿ ਖਰੇ 'ਪਰਖਿ', ਦਰਿ [੬]ਬੀਨਾਈਐ ॥ ੨. [੭]ਦਰਿਬੀ ਨਾਈਐ ॥ (ਪਰਖਿ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੧੮	ਤਿਨਾ ਦਰੀਆਵਾ ਸਿਉ ਦੋਸਤੀ, ਮਨਿ ਮੁਖਿ ਸਚਾ ਨਾਉ ॥
੧੪੭	੩	੧੯	ਏਵਡੁ 'ਵਧਾ' ਮਾਵਾ ਨਾਹੀ ॥ (ਵੱਧਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ)
	੪	੧੯	ਦੇ ਦੇ ਕਰੇ ਰਜਾਈ ॥
	੧੧	੨੦	ਰਸਿ ਰਸਿਆ ਹਰਿਆ ਸਦਾ, ਪਕੈ ਕਰਮਿ ਧਿਆਨਿ ॥
	੧੨	੨੦	ਸੁਇਨੇ ਕਾ ਬਿਰਖੁ 'ਪਤ' [੮]ਪਰਵਾਲਾ, 'ਫੁਲ' ਜਵੇਹਰ ਲਾਲ ॥ (ਪੱਤ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
			ਤਿਤੁ ਫਲ ਰਤਨ ਲਗਹਿ, ਮੁਖਿ ਭਾਖਿਤ, ਹਿਰਦੈ ਰਿਦੈ ਨਿਹਾਲੁ ॥

---

੧ ਤਾਂ ਕੀ ਅਸਚਰਜ ਹੈ। ੨ ਬਿਨਾਂ ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਤੋਂ। ੩ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਵ ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹੌਣ ਵਾਲੇ ਪੌਣਾ ਹਾਰੀ। ੪ ਪੌਣ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ। ੫ ਬਿਅਕਲ, ਝੱਲੀ। ੬ ਚੁਣਕੇ, ਦੇਖਕੇ। ੭ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਵਾਲੇ ਨਾਮ ਵਿਚ। ੮ ਲਾਲ ਮੂੰਗੇ ਵਾ ਗੁਲੀਆਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੭	੧੬	੨੦	ਕਾਲੁ ਬੁਰਾ [੧]ਖੈ ਕਾਲੁ, ਸਿਰਿ ਦੁਨੀਆਈਐ ॥
੧੪੮	੬	੨੨	ਹੁਕਮੁ ਪਇਆ ਧੁਰਿ ਖਸਮ ਕਾ,
			'ਅਤੀ' ਹੂ ਧਕਾ ਖਾਇ ॥ (ਅੱਤੀ ਬੋਲੋ)
	੭	੨੨	ਦੁਹਾ ਸਿਰਿਆ ਆਪੇ ਖਸਮੁ, ਵੇਖੈ ਕਰਿ [੨]ਵਿਉਪਾਇ॥
	੧੧	੨੨	ਅਗੈ ਓਹੁ [੩]ਅਗੰਮੁ ਹੈ, [੪]ਵਾਹੇਦੜੁ ਜਾਣੁ ॥
	੧੧	੨੨	ਕਰਨਿ ਭਗਤਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ, ਨ ਰਹਨੀ [੫]ਵਾਰੀਆ ॥
	੧੨	੨੨	ਸਚੁ ਕਹਨਿ ਅਰਦਾਸਿ, ਸੇ ਵੇਚਾਰੀਆ ॥
	੧੪	੨੨	ਸਬਦਿ ਸਵਾਰੀ ਆਸੁ, ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵਿਆ ॥
	੧੫	੨੩	ਰਾਜਾ ਰਾਜਿ ਨ ਤ੍ਰਿਪਤਿਆ, ਸਾਇਰ ਭਰੇ [੬]'ਕਿਸੁਕ' ॥
			(ਕਿਸੁੱਕ, ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ) ੨. [੭]ਕਿ ਸੁਕ ॥
	੧੬	੨੩	ਨਿਹਫਲੰ [੮]ਤਸਿ ਜਨਮਸਿ, [੯]ਜਾਵਤੁ ਬ੍ਰਹਮ ਨ [੧੦]ਬਿੰਦਤੇ
			[੧੧]ਸਾਗਰੰ ਸੰਸਾਰਸਿ, ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਤਰਹਿ [੧੨]ਕੇ ॥
੧੪੯	੨	੨੪	ਖਤਿਅਹੁ ਜੰਮੇ [੧੩]ਖਤੇ ਕਰ,
			ਨਿਤ ਖਤਿਆ ਵਿਚਿ ਪਾਹਿ ॥
	੭	੨੪	ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਲਾਹਿ, ਸੁਖੀਏ ਸਚ-ਵਾਲਿਆ ॥
			ਨਿਡਰਿਆ ਡਰੁ ਲਗਿ, ਗਰਬਿ ਸਿ ਗਾਲਿਆ॥
			(ਨਿੱਡਰਿਆ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਲ। ੨ ਨਿਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਪਾਉ । ੩ ਅਕਾਸ਼ ਗੰਮਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ੪ ਵਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਿਰ ਵਰੁਦਾ ਹੈ ਤੀਰ। ੫ ਵਰਜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ੬ ਕਿਸਨੇ। ੭ ਕਿ ਅਥਵਾ ਸੁੱਕੇ ਹੋਇ। ੮ ਤਿਸ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ। ੯ ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ। ੧੦ ਜਾਣਦੇ ਨਹੀਂ। ੧੧ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦ੍ ਅਸਿ=ਹੈ। ੧੨ ਕੋਈ ਕੋਈ। ੧੩ ਗੁਨਾਹ, ਕਰਦੇ ਹਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੯	੧੫	੨੬	ਸਿਰੁ ਖੋਹਾਇ ਪੀਅਹਿ [੧]ਮਲ ਵਾਣੀ,
			ਜੂਠਾ ਮੰਗਿ ਮੰਗਿ ਖਾਹੀ ॥
			ਫੋਲਿ [੨]ਫਦੀਹਤਿ ਮੁਹਿ ਲੈਨਿ [੩]ਭੜਾਸਾ,
			ਪਾਣੀ ਦੇਖਿ [੪]ਸਗਾਹੀ ॥
			ਓਨਾ ਪਿੰਡੁ ਨ ਪਤਲਿ ਕਿਰਿਆ, ਨ ਦੀਵਾ,
			ਮੁਏ ਕਿਥਾਊ ਪਾਹੀ ॥
੧੫੦	੧	੨੬	ਦਯਿ ਵਿਗੋਏ ਫਿਰਹਿ [੫]ਵਿਗੁਤੇ,
			ਫਿਟਾ [੬]ਵਤੈ [੭]ਗਲਾ ॥
	੩	੨੬	ਨਾਇ ਨਿਵਾਜਾ [੮]ਨਾਤੈ ਪੂਜਾ,
			ਨਾਵਨਿ ਸਦਾ ਸੁਜਾਣੀ ॥
			ਮੁਇਆ ਜੀਵਦਿਆ [੯]ਗਤਿ ਹੋਵੈ,
			ਜਾਂ ਸਿਰਿ ਪਾਈਐ ਪਾਣੀ ॥
			ਨਾਨਕ ਸਿਰਖੁਥੇ ਸੈਤਾਨੀ, ਏਨਾ ਗਲ ਨ ਭਾਣੀ ॥
	੫	੨੬	[੧੦]ਵੁਠੈ ਘਾਹੁ ਚਰਹਿ ਨਿਤਿ [੧੧]ਸੁਰਹੀ,
			[੧੨]ਸਾ ਧਨ ਦਹੀ [੧੩]ਵਿਲੋਵੈ ॥
			ਤਿਤੁ ਘਿਇ ਹੋਮ ਜਗ ਸਦ ਪੂਜਾ,
			[੧੪]ਪਇਐ ਕਾਰਜੁ ਸੋਹੈ ॥

---

੧ ਮੈਲ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ। ੨ ਵਿਸ਼ਟਾ ਖੁਆਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੩ ਗੰਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਭੜਾਸ। ੪ ਸੰਗਦੇ ਹਨ। ੫ ਖਰਾਬ ਹੋਇ। ੬ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ੭ ਟੋਲਾ। ੮ ਨ੍ਹਾਹ ਕੇ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ। ੯ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ, ਏਥੇ ਗਤਿ-ਕਲਿਆਨ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ। ੧੦ ਵਰਖਾ ਦੇ ਵਸਣੇ ਕਰਕੇ। ੧੧ ਗਊਆਂ। ੧੨ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੧੩ ਰਿੜਕ ਦੀ ਹੈ। ੧੪ ਜਿਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਝ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੫੦	੭	੨੬	ਨਾਨਕ ਜੇ [੧]ਸਿਰਖੁਥੇ ਨਾਵਨਿ ਨਾਹੀ,
			ਤਾ [੨]ਸਤਿ [੩]ਚਟੇ ਸਿਰਿ ਛਾਈ ॥
	੧੬	੨੭	ਰਾਤਿ ਦਿਹੈ [੪]ਕੈ [੫]ਵਾਰ, ਧੁਰਹੁ ਫੁਰਮਾਇਆ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੧ ਚਉਪਦੇ ਦੁਪਦੇ ॥

੧੫੧	੪	੧	ਮਨ ਮਤਿ ਹਉਲੀ ਬੋਲੇ ਬੋਲੁ ॥
	੬		ਭੈ ਬਿਨੁ ਘਾੜਤ ਕਚੁਨਿ ਕਚ ॥
	੧੨	੨	ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਭੂਖ ਬਹੁਤੁ, [੬]ਨੈ ਸਾਨੁ ॥ ੨. [੭]ਨੈਸਾਨੁ ॥
੧੫੨	੨	੩	[੮]ਕਰਣੀ ਕਾਮਣਿ, ਕਰਿ ਮਨ ਲਏ ॥
	੬	੪	ਮੂਈ [੯]ਸੁਰਤਿ, ਬਾਦੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ॥ ੨. ਸੂਰਤਿ ॥
	੧੩	੫	ਜਲ [੧੦]ਪੁਰਾਇਨਿ, [੧੧]ਰਸ ਕਮਲ [੧੨]ਪਰੀਖ ॥
	੧੮	੬	ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੁਕਤੋ, ਬੰਧੁ ਨ ਪਾਇ ॥
	੧੯	੬	[੧੩]ਸਾਝ [੧੪]ਬਿਹਾਗ ਤਕਹਿ ਆਗਾਸੁ ॥
੧੫੩	੨	੬	ਮਨੁ ਤਨੁ ਦੇ, ਲੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥
	੪	੭	ਤਰੁ ਤਾਗੇ, ਮਨਿ ਨਾਮੁ ਸੁ ਚੀਤੁ ॥
	੫	੭	ਅਗਨਿ ਪਾਣੀ, ਬੋਲੈ [੧੫]ਭੜਵਾਉ ॥

---

੧ ਜੈਨੀ ਸਰੇਵੜੇ । ੨ ਸੌ। ੩ ਕਾਠ ਦਾ ਠੂਠਾ, ਬੇੜੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕਢਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਸੌ ਬੁਕ। ੪ ਕਰਿਆ ਕਰੋ। ੫ ਜਸ। ੬ ਨਦੀ ਦੇ ਸਾਣ=ਸਦ੍ਰਸ। ੭ ਪ੍ਰਗਟ । ੮ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਕਾਮਣ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਮਨ ਨੇ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ੯ ਦੇਹ ਅਧਿਆਸਣ ਬ੍ਰਿਤੀ (ਵਾ) ਸੂਰਤ ਸ਼ਕਲ। ੧੦ ਚੁਪੱਤੀ। ੧੧ ਪਾਣੀ। ੧੨ ਪਰਖਣਾ ਕਰੋ। ੧੩ ਰਾਤ। ੧੪ ਦਿਨ। ੧੫ ਭੜਕੀ ਹੋਈ ਹਵਾ, ਭੜ=ਅਗਨੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਉ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੫੩	੧੪	੯	ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ, ਸੁਮਰਣੁ ਦਿਖਾਏ ॥
੧੫੪	੫	੧੦	ਤਨ ਮਹਿ ਮੈਲੁ ਨਾਹੀ, ਮਨੁ ਰਾਤਾ ॥
	੭	੧੧	ਅਨ ਭੈ ਵਿਸਰੇ, ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਆ ॥
	੧੨	੧੨	[੧]ਤੁਰੀਆਵਸਥਾ, ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ, ਹਰਿ ਜਾਨੁ ॥
੧੫੫	੧	੧੩	ਨਿੰਦਾ [੨]ਚਿੰਦਾ ਕਰਹਿ ਪਰਾਈ, ਝੂਠੀ [੩]ਲਾਇਤਬਾਰੀ ॥
	੨	੧੩	[੪]ਹੰਸੁ ਚਲਿਆ ਤੂੰ ਪਿਛੈ ਰਹੀਏਹਿ, ਛੁਟੜਿ ਹੋਈਅਹਿ ਨਾਰੀ ॥
	੩	੧੩	ਤੂੰ ਕਾਇਆ ਰਹੀਅਹਿ [੫]ਸੁਪਨੰਤਰਿ, ਤੁਧੁ ਕਿਆ ਕਰਮ ਕਮਾਇਆ ॥
	੫	੧੩	ਹਉ ਖਰੀ ਦੁਹੇਲੀ ਹੋਈ, ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ, ਮੇਰੀ ਬਾਤ ਨ ਪੁਛੈ ਕੋਈ ॥
੧੨	੧੩		ਉਸਾਰਿ [੬]ਮੜੋਲੀ ਰਾਖੈ ਦੁਆਰਾ, ਭੀਤਰਿ ਬੈਠੀ [੭]''ਸਾ'' ਧਨਾ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇਲ ਕਰੇ ਨਿਤ ਕਾਮਣਿ, ਅਵਰਿ ਲੁਟੇਨਿ ਸੁ ਪੰਚ ਜਨਾ ॥੨. ਲੁਟੇ ਨਿਸੁ ॥

---

੧ ਚੌਥੀ ਭੂਮਕਾ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਹਾਂ ਦਾ ਸਾਖੀ ਤਿੰਨਾਂ ਅਵਸਥਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਰਸ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ। ਤਿੰ-ਨੇ ਅਵਸਥਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਿਭ-ਚਾਰੀ ਹਨ। ਜਾਗ੍ਰਤ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਸਥੂਲ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਣ ਵਾਲਾ, ਸੁਪਨ ਵਿਚ ਸੂਖਮ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਣ ਵਾਲਾ, ਸੁਖੋਪਤ ਵਿਚ ਅਵਿਦਿਆ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਣ ਵਾਲਾ ਤਿੰਨਾਂ ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਖੀ ਤੁਰੀਆ ਹੈ। ੨ ਉਸਤਤ। ੩ ਚੁਗਲੀ। ੪ ਜੀਵ। ੫ ਸੰਸਾਰ। ੬ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਮਟੀਲੀ। ੭ ਜਿੰਦ ਰੂਪੀ ਇਸਤ੍ਰੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੫੫	੧੪	੧੩	ਕਾਮਣਿ ਲੋੜੈ ਸੁਇਨਾ ਰੁਪਾ, ਮਿਤ੍ ਲੁੜੇਨਿ ਸੁ ਖਾਧਾ-ਤਾ ॥
	੧੭	੧੫	ਏਕੁ [1]ਸਬਦੁ ਦੂਜਾ ਹੋਰੁ [2]ਨਾਸਤਿ, ਕੰਦ [3]ਮੂਲਿ ਮਨੁ ਲਾਵਸਿ-ਤਾ ॥ ਏਕ ਸੁ ਚਰਣੀ ਜੇ ਚਿਤੁ ਲਾਵਹਿ, ਲਬਿ ਲੋਭਿ ਕੀ ਧਾਵਸਿ-ਤਾ ॥
੧੫੬	੩	੧੫	ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕੁ, 'ਨਾਗੀ' ਦਾਝੈ ॥ (ਨਾਂਗੀ ਬੋਲੋ)
	੧੨	੧੭	ਹਟ ਪਟਣ [4]'ਬਿਜਮੰਦਰ' ਭੰਨੈ, ਕਰਿ ਚੋਰੀ ਘਰਿ ਆਵੈ ॥
	੧੮	੧੮	[5]ਅਨਤਾ ਧਨੁ ਧਰਣੀ ਧਰੈ, [6]'ਅਨਤ' ਨ [7]ਚਾਹਿਆ ਜਾਇ ॥
			ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩
੧੫੮	੧੧	੨੩	[8]ਸੁਥਾਉ ਸਚੁ, ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ॥
	੧੨	੨੩	ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ, ਬੈਸਿ ਸੁਥਾਏ ॥
੧੫੯	੧	੨੪	ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਵਹਿ, ਬਿਨੁ [9]ਅਸਨੇਹ ॥
	੭	੨੪	ਮਨੁ [10]ਮੈ [11]ਮਤੁ [12]ਮੈਗਲ [13]ਮਿਕਦਾਰਾ ॥

---

੧ ਇਕ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਸਚਾ ਹੈ। ੨ ਦੂਜਾ ਹੋਰ ਨਾਸ਼ ਰੂਪ ਹੈ। ੩ ਕੰਦ=ਡਾਹਣਿਆਂ ਨਾਲ ਲਗਣ ਵਾਲੇ ਫਲ ਤੇ ਮੂਲ=ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੂਲੀਆਂ ਆਦਿ (ਵਾ) ਕੰਦ ਮੂਲ ਇਕ ਫਲ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੪ ਪੱਥਰ ਦੇ ਚੂਨੇ ਗਚ ਮੰਦਰ। ੫ ਅਨੰਤ। ੬ ਹੋਰ। ੭ ਇਛਾ। ੮ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਥਾਉ,ਸਾਧ ਸੰਗਤ। ੯ ਪ੍ਰੇਮ। ੧੦ ਮਮਤਾ ਰੂਪ ਸ਼ਰਾਬ। ੧੧ ਮਸਤ। ੧੨ ਹਾਥੀ। ੧੩ ਮਨਿੰਦ, ਸਦ੍ਰਸ਼, ਬਰਾਬਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੬੦	੧੧	੨੯	ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ, ਸਭਿ [1]ਸਹਲੰਗਾ ॥
੧੬੨	੯	੩੫	ਇਤਨੇ ਜਨਮ ਭੂਲਿ ਪਰੇ ਸੇ,
			ਜਾ ਪਾਇਆ ਤਾ ਭੂਲੇ ਨਾਹੀ ॥
	੧੦	੩੫	ਤੇਰਾ [2]ਸਬਦੁ 'ਤੂਹੈ' ਹਹਿ ਆਪੇ, ਭਰਮੁ ਕਹਾ ਹੀ ॥
			(ਕਹਾਂ ਬੋਲਣਾ)
੧੬੩	੧੨	੩੬	ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਤੇ ਹਰਿ ਪਾਇਆ, ਸੋ ਗੁਰੁ ਹਮ ਕੀਨੀ ॥
੧੬੪	੨	੩੬	ਖਤ੍ਰੀ ਕਰਮ ਕਰੇ, [3]ਸੂਰਤਣੁ ਪਾਵੈ ॥
	੧੨	੪੧	ਸਾਰਿੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ, ਬਸੈ ਜਲਧਾਰਾ ॥
੧੬੫	੨	੪੩	ਜਿਤੁ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ, ਹਰਿ ਧਣੀ ॥
	੬	੪੩	ਕ੍ਰਿਸਨੁ [4]ਬਲਭਦ੍ , ਗੁਰ ਪਗ ਲਗਿ ਧਿਆਵੈ ॥
	੧੪	੪੫	ਹਰਿ ਵਣਜੁ ਕਰਾਂਵੈ, ਦੇ ਰਾਸਿ ਰੇ ॥
	੧੯	੪੬	ਤਿਉ ਹਰਿ ਜਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਰਿ ਰਾਖਦਾ,
			ਦੇ ਆਪਿ ਹਥਾਸਾ ॥
			ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਮੈ ਮੂਰਖ, ਹਰਿ ਰਾਖੁ ਮੇਰੇ ਗੁਸਈਆ ॥
੧੬੬	੧੬	੪੮	ਨਰੁ ਪ੍ਰਾਣੀ ਚਾਕਰੀ ਕਰੇ,
			ਨਰਪਤਿ ਰਾਜੇ ਅਰਥਿ ਸਭ ਮਾਇਆ ॥
੧੬੭	੫	੪੯	ਮਤੁ ਨਿਰਗੁਣ ਹਮ ਮੇਲੈ ਕਬਹੂੰ,
			ਅਪੁਨੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ॥
	੧੪	੫੦	ਮੇਰੇ ਰਾਮ, ਇਹ ਨੀਚ ਕਰਮ ਹਰਿ ਮੇਰੇ ॥
	੧੮	੫੦	ਰਸ ਅਨਿ ਭੋਗਾਣੀ ॥

---

੧ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਥ ਲਗਿਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ । ੨ ਸੰਸਾਰ ।
੩ ਸੂਰਮਤਾ ਬਹਾਦਰੀ । ੪ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਭਾਈ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੬੮	੩	੫੧	ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਹਮ ਬਾਰਿਕ, ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਹੈ ਇਆਣੇ ॥
	੬	੫੧	ਜੈਸੇ [੧]ਕਾਤੀ ਤੀਸ ਬਤੀਸ ਹੈ, ਵਿਚਿ ਰਾਖੈ ਰਸਨਾ, ਮਾਸ ਰਤੁ ਕੇਰੀ ॥
			ਕੋਈ ਜਾਣਹੁ ਮਾਸ ਕਾਤੀ ਕੈ ਕਿਛੁ ਹਾਥਿ ਹੈ, ਸਭ ਵਸ [੨]ਗਤਿ ਹੈ ਹਰਿ ਕੇਰੀ ॥
	੮	੫੧	ਜਰਾ ਮਰਾ ਤਾਪੁ [੩]ਸਿਰਤਿ [੪]ਸਾਪੁ, ਸਭੁ ਹਰਿ ਕੈ ਵਸਿ ਹੈ,
	੯	੫੧	ਐਸਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ, ਮਨਿ ਚਿਤਿ ਨਿਤਿ ਧਿਆਵਹੁ, ਜਨ ਨਾਨਕ, ਜੋ ਅੰਤੀ [੫]ਅਉਸਰਿ ਲਏ ਛਡਾਇਆ ॥
੧੬੯	੧੫	੫੫	ਆਪੇ ਸਾਹ ਵਡੇ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ ਹਮ ਵਣਜਾਰੇ ਹਹਿ ਤਾਚੇ ॥
੧੭੦	੧	੫੬	ਮਿਲਿ ਸਤਿਗੁਰ ਮੀਠ ਰਸ ਗਾਨੇ ॥
	੧੬	੫੬	ਇਹੁ ਮਨੂਆ ਖਿਨੁ ਨ ਟਿਕੈ ਬਹੁ ਰੰਗੀ, ਦਹ ਦਹਦਿਸ ਚਲਿ ਚਲਿ ਹਾਢੇ ॥
੧੭੧	੧੫	੬੧	ਮਨਮੁਖ ਹੀਅਰਾ ਅਤਿ ਕਠੋਰੁ ਹੈ, ਤਿਨ ਅੰਤਰਿ ਕਾਰ [੬]ਕਰੀਠਾ ॥ ੨. [੭]ਕਾਰਕ ਰੀਠਾ ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੪
੧੭੨	੧੬	੬੫	ਮਤਿ ਮਾਤਾ ਮਤਿ ਜੀਉ, ਨਾਮੁ ਮੁਖਿ ਰਾਮਾ ॥
੧੭੩	੫	੬੫	ਮਨੁ ਮੋਰੁ [੮]ਕੁਹੁਕਿਅੜਾ, ਸਬਦੁ ਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ॥

੧ ਦੰਦਾਂ ਰੂਪ ਕੈਂਚੀ। ੨ ਚਲਣਾਂ। ੩ ਛਿਲਤ ਲਗਣੀ ਜਾਂ ਅੱਧਾ ਸਿਰ ਦੁਖਣਾਂ ਜਾਂ ਠੰਢਾ ਤੱਤਾ ਤਾਪ। ੪ ਸਰਪ ਜਾਂ ਸਰਾਪ। ੫ ਵੇਲੇ। ੬ ਕਾਲਾ ਚੋ। ੭ ਕੌੜਾ ਰੀਠਾ। ੮ ਮੋਰ ਦਾ ਬੋਲਣਾ, ਕੂਕਣਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੭੪	੭	੬੭	ਸਤਿਗੁਰੁ [੧]ਵਿਸਟੁ ਮੇਲਿ ਮੇਰੇ ਗੋਵਿੰਦਾ,
			ਹਰਿ ਮੇਲੇ ਕਰਿ [੨]ਰੈਬਾਰੀ ਜੀਉ ॥
੧੭੫	੮	੬੯	ਸਤਿਗੁਰ 'ਮਤਿ', ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਪਰਗਾਸਾ ਜੀਉ ॥
	੧੪	੭੦	ਮੈ [੩]'ਵੇਦਨ' ਪ੍ਰੇਮੁ, ਹਰਿ ਬਿਰਹੁ ਲਗਾਈ ਜੀਉ ॥
			ਮਹਲਾ ੫
	੧੯	੭੧	[੪]ਕੁਸਲੁ ਨ ਗ੍ਰਿਹਿ, ਮੇਰੀ ਸਭ ਮਾਇਆ ॥
੧੭੬	੧	੭੧	ਲਸਕਰ [੫]ਜੋੜੇ, [੬]'ਨੈਬ' [੭]ਖਵਾਸਾ ॥
	੮	੭੧	ਬਹੁ ਜੋਨੀ ਭਵਹਿ, ਧੁਰਿ ਕਿਰਤਿ ਲਿਖਿਆਸਾ ॥
	੧੩	੭੨	ਕਈ ਜਨਮ, ਗਰਭ [੮]ਹਿਰਿ [੯]ਖਰਿਆ ॥
੧੭੮	੧੧	੭੮	ਜੋ ਉਬਰੇ, ਸੇ ਬੰਧਿ 'ਲਕੁ' ਖਰੇ ॥
	੧੨	੭੮	ਉਨਤੇ ਦੁਗੁਣ, ਦਿੜੀ ਉਨ ਮਾਏ ॥
	੧੬	੭੮	ਕਿਆ ਕੋ ਕਹੈ, ਕਿ ਆਖਿ ਵਖਾਨੈ ॥
	੧੯	੭੯	ਬਹੁਤੁ ਸਿਆਣਪ, [੧੦]ਆਗਲ ਭਾਰਾ ॥
੧੭੯	੨	੭੯	ਅਗਨਿ, ਸੀਤ ਕਾ, ਲਾਹਸਿ ਦੂਖ ॥
	੧੩	੮੧	[੧੧]ਮਹਰ [੧੨]'ਮਲੂਕ', ਹੋਇ ਦੇਖਿਆ [੧੩]ਖਾਨ ॥
੧੮੦	੧	੮੨	[੧੪]ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ, [੧੫]ਉਆਹੂ ਲਪਟੇਰਾ ॥
	੨	੮੨	ਕਵਨ ਸੁ ਮਤਿ, ਜਿਤੁ ਤਰੈ ਇਹ ਮਾਇ ॥

---

੧ ਵਿਚੋਲਾ। ੨ ਵਿਚੋਲਗੀ। ੩ ਪੀੜਾ। ੪ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ੫ ਪੁਸ਼ਾਕੇ। ੬ ਚੋਬਦਾਰ। ੭ ਚੌਰਦਾਰ। ੮ ਛਣਕੇ। ੯ ਖਰ ਜਾਣਾਂ। ੧੦ ਬਹੁਤਾ, ਪ੍ਰਲੋਕ, ਦਾ ਆਕੇ, ਗਲ ਵਿਚ। ੧੧ ਗੁਜਰਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦਾਰ। ੧੨ ਬਿਲੋਚਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦਾਰ, ਕੋਮਲ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਲਿਬਾਸ ਵਾਲਾ। ੧੩ ਬਹਾਦਰ ਪਠਾਣ। ੧੪ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਫੇਰ। ੧੫ ਉਸ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੮੦	੨	੮੨	ਜੋ [੧]'ਹਲਾਹਲ' ਸੋ ਪੀਵੈ ਬਉਰਾ ॥
			(ਹਲਾ ਹਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ)
	੧੭	੮੪	ਬਨਸਪਤਿ ਮਉਲੀ, ਫਲ ਫੁਲ ਪੇਡੇ ॥
			(ਬਨੱਸਪਤਿ ਪੜੋ)
	੧੮	੮੪	[੨]ਆਨ 'ਨ' ਰਸ ਕਸ, [੩]ਲਵੈ ਨ ਲਾਈ ॥
			੨. [੪]ਆਨਨ ॥
੧੮੧	੨	੮੫	ਨਾਮ ਰਤਨ, ਕੋ ਕੋ ਬਿਉਹਾਗੀ ॥
	੧੦	੮੬	ਸਦਾ [੫]ਅਲਿਪਤੁ, ਜੋਰ ਅਰੁ ਜੁਗਤੇ ॥
੧੮੨	੧	੮੮	ਬਿਆਪਤ, ਧਨ ਨਿਰਧਨ ਪੇਖਿ ਸੋਭਾ ॥
			(ਨੋਟ–ਸਾਰੇ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਬਿਆਪਤ ਤੇ ਹਨ ।)
	੧੧	੮੯	[੬]ਮੁਸਨਹਾਰ ਪੰਚ [੭]ਬਟਵਾਰੇ ॥
			ਸੂਨੇ ਨਗਰਿ, ਪਰੇ ਠਗਹਾਰੇ ॥
੧੮੩	੮	੯੧	ਸਾਧ ਸੰਗਿ, 'ਤਾ' ਬੈਠਣੁ ਪਾਵਉ ॥
੧੮੪	੪	੯੪	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ, ਰਿਦੈ ਹਰਿ ਜਾਪੈ ॥
	੫	੯੪	ਕਰਣ ਕਰਾਵਨਹਾਰ, ਦਇਆਲ ॥
	੧੯	੯੬	ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰ , ਅਉਖਧੁ, [੮]ਪੁਨਹਚਾਰੁ ॥
੧੮੫	੧੨	੯੮	ਜੋ [੯]'ਬਿੰਬਰਜਤ' ਤਿਸ ਸਿਉ ਨੇਹੁ ॥
	੧੭	੯੯	ਤਿਸੁ ਨਾਗੀ ਕਉ, ਦੁਖੁ ਨ [੧੦]ਜਮਾਨੈ ॥

---

੧ ਜ਼ਹਿਰ, ਸੰਖੀਆ, ਨਿੰਦਾ । ੨ ਹੋਰ ਨਾ ਰਸ ਨਾ ਕਸ ਅਰਕ ਆਦਿ । ੩ ਬਰਾਬਰ । ੪ ਮੁਖ । ੫ ਨਿਰਲੇਪ । ੬ ਲੁਟਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਆਦਿਕ । ੭ ਰਾਹ ਮਾਰ । ੮ ਪੁੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕਾਰਜ (ਵਾ) ਪ੍ਰਾਸ਼ਚਿਤ । ੯ ਰੁਕਾਵਟ । ੧੦ ਸੰਸਾਰ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੮੭	੫	੧੦੬	ਆਪਨ ਤਨੁ ਨਹੀ, ਜਾ ਕੋ ਗਰਬਾ ॥
	੧੬	੧੦੬	ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ, ਮੋਹਿ [੧]ਅਸਨਾਹਾ ॥
੧੮੮	੨	੧੧੦	ਤਾ ਕਉ, ਕਛੁ ਨਾਹੀ [੨]'ਕਾਲੰਗਾ' ॥
	੧੦	੧੧੨	ਕਾਹੇ ਕਉ, ਮੂੜਖ [੩]ਭਖਲਾਇਆ ॥
	੧੪	੧੧੩	[੪]ਭੂਮੀਆ, ਭੂਮਿ ਊਪਰਿ ਨਿਤ [੫]ਲੁਝੈ ॥
	੧੭	੧੧੪	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਸਰਣਿ, ਜਨ 'ਤਾਕੀ' ॥
	੧੮	੧੧੪	ਪੂਰੀ ਸੋਭਾ, ਪੂਰਾ [੬]'ਲੋਕੀਕ' ॥
੧੮੯	੩	੧੧੫	ਸੰਤ 'ਸੁ' [੭]ਪ੍ਰਸੰਨ, ਆਏ ਵਸਿ ਪੰਚਾ ॥
	੧੪	੧੧੮	ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ, ਜਨ [੮]'ਕਉ' ਧਾਰੈ ॥
			੨. [੯]ਜਨਕ ਉਧਾਰੈ ॥
੧੯੧	੧੭	੧੨੯	ਜਿਤੁ ਭੇਟੇ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰਜੋਗ ॥
੧੯੪	੧	੧੪੦	ਕਰੈ [੧੦]'ਦੁਹਕਰਮ', ਦਿਖਾਵੈ ਹੋਰੁ ॥
੧੯੫	੬	੧੪੬	ਹਰਿਦਿਨੁ,ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ॥੨.ਹਰਿ ਬਿਨੁ
	੧੧	੧੪੭	ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੈ, ਸਗਲ [੧੧]ਬਿਪਰੀਤਿ ॥
੧੯੮	੩	੧੬੦	ਓਹੁ ਬਿਖਈ, ਓਸੁ ਰਾਮ ਕੋ ਰੰਗੁ ॥
	੪	੧੬੦	ਜਿਉ 'ਕਾ [੧੨]ਪੁਰਖੁ' [੧੩]ਪੁਚਾਰੈ ਨਾਰੀ ॥
	੫	੧੬੦	[੧੪]'ਗਾਡਰ' ਲੇ, ਕਾਮਧੇਨੁ ਕਰਿ ਪੂਜੀ ॥

---

੧ ਪ੍ਰੇਮ। ੨ ਕਲੰਕ। ੩ ਭੜਕਦਾ ਹੈ। ੪ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜਾ। ੫ ਝਗੜਦਾ ਹੈ। ੬ ਲੋਕ ਪ੍ਰੀਤੀ। ੭ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾਈ। ੮ ਜਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨੇ ਜੋਗ ਹੈ। ੯ ਜਨਕ ਦਾ ਭੀ ਉਧਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੧੦ ਖੋਟੇ ਕਰਮ। ੧੧ ਉਲਟੀ ਰੀਤੀ। ੧੨ ਹੀਜੜਾ, ਸ਼ਰਧਾ ਹੀਨ। ੧੩ ਮੁਖ ਨਾਲ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣਾ। ੧੪ ਭੇਡ, ਭੂਤ ਉਪਾਸ਼ਨਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੯੯	੪	੧੯੫	ਏਕੋ ਸਿਮਰਿ, ਨ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ॥
	੭	੧੯੬	ਮੁਇਆ ਉਨ ਤੇ, ਕੋ ਵਰਸਾਂਨੇ ॥
	੯	੧੯੬	[1]ਦਾਰਨ ਦੁਖ [2]ਦੁਤਰ ਸੰਸਾਰੁ ॥
	੧੫	੧੯੮	[3]'ਮਹਜਰੁ' ਝੂਠਾ, 'ਕੀਤੋਨੁ' ਆਪਿ ॥
੨੦੦	੧	੧੯੯	ਅਹੰ ਬੁਧਿ, ਮਨ ਪੂਰਿ [4]ਬਿਧਾਈ ॥ ੨. ਬਿਧਾਈ ॥
	੮	੧੭੧	ਸਾਧੂ [5]ਸੰਗਮਿ, ਹੈ ਨਿਸਤਾਰ ॥
੨੦੧	੫	੧੦੭	ਜੀਆਂ ਕੁਹਤ, ਨ ਸੰਗੈ ਪਰਾਣੀ ॥
			(ਕੁਹੱਤ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
੨੦੨	੬	੧੧੧	ਬਹੁਤੁ [6]ਉਰਧ ਤਪ, ਸਾਧਨ ਸਾਧੇ ॥
੨੦੩	੩	੧੧੫	[7]ਗਰਤ ਪਰਤ, ਗਹਿ ਲੇਹੁ [8]ਅੰਗੁਰੀਆ ॥
	੩	੧੧੫	ਸੂਵਨਿ ਨ [9]ਸੁਰਤਿ, ਨੈਨ ਸੁੰਦਰ ਨਹੀ ॥
	੪	੧੧੫	ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਅਨਾਥ 'ਕਰੁਣਾਮੈ', ਸਾਜਨ ਮੀਤ ਪਿਤਾ [10]ਮਹਤਰੀਆ ॥
	੭	੧੧੬	[11]ਦਯ ਗੁਸਾਈ ਮੀਤੁਲਾ, ਤੂੰ ਸੰਗਿ ਹਮਾਰੈ ਬਾਸੁ ਜੀਉ ॥
	੯	੧੧੬	ਹਸਤ [12]ਅਲੰਬਨੁ ਦੇਹੁ ਪ੍ਰਭ, ਗਰਤਹੁ ਉਧਰੁ ਗੋਪਾਲ॥

---

੧ ਭਿਆਨਕ। ੨ ਕਠਨ ਤਰਨਾਂ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ। ੩ ਪੰਜਾਹ ਸੱਠ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਸਖਤਾਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਕ ਸ਼ਫੀ ਵਾਸਤੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪਾਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ (ਵਾ) ਮੋਹਜਰ ਨਾਮਾਂ।
੪ ਥੰਧਿਆਈ। ੫ ਇਕੱਤ੍ਰਤਾ। ੬ ਉਲਟੇ ਲਮਕਕੇ।
੭ ਨਰਕ ਰੂਪੀ ਟੋਆ (ਵਾ) ਮੋਹ। ੮ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਉਂਗਲੀ।
੯ ਗਿਆਤਿ। ੧੦ ਮਾਤਾ। ੧੧ ਪ੍ਰੇਰਕ। ੧੨ ਆਸਰਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੦੪	੩	੧੧੮	ਨਾਹਿਨ ਦਰਬੁ ਨ ਜੋਬਨ ਮਾਤੀ, ਮੋਹਿ ਅਨਾਥ ਕੀ ਕਰਹੁ ਸਮਾਈ ॥
੨੦੫	੨	੧੨੨	ਏਕਾ ਸੰਗਤਿ ਇਕਤੁ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬਸਤੇ, ਮਿਲਿ ਬਾਤ ਨ ਕਰਤੇ ਭਾਈ ॥
	੩	੧੨੨	ਜਿਸਕਾ ਗ੍ਰਿਹੁ ਤਿਨਿ ਦੀਆ [1]ਤਾਲਾ, [2]ਕੁੰਜੀ ਗੁਰ [3]'ਸਉਪਾਈ' ॥
	੧੧	੧੨੩	ਨਉ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਇਕ ਠਾਈ, ਤਉ ਬਾਹਰਿ ਕੈਠੈ ਜਾਇਓ ॥
੨੦੬	੨	੧੨੫	ਏਕ ਬਾਤ ਸੁਨਿ 'ਤਾਕੀ' ਓਟਾ, ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਿਟਿ ਜਾਹੀ ॥
	੩	੧੨੫	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਸੰਤ ਮਿਲੇ ਮੋਹਿ, ਤਿਨ ਤੇ ਧੀਰਜੁ ਪਾਇਆ ॥
	੭	੧੨੬	ਏਕ [4]ਮਹਲਿ ਤੂੰ ਆਪੇ ਆਪੇ, ਏਕ ਮਹਲਿ ਗਰੀਬਾਨੇ ॥
	੯	੧੨੬	ਜੈਸਾ ਭੇਖੁ ਕਰਾਵੈ ਬਾਜੀਗਰੁ, ਓਹੁ ਤੈਸੋ ਹੀ ਸਾਜੁ ਆਨੈ ॥
	੧੧	੧੨੬	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਅਪਰੰਪਰ ਸੁਆਮੀ, ਕੀਮਤਿ ਅਪੁਨੇ [5]ਕਾਜੀ ॥

(ਕੱਾਜੀ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਜਿੰਦਾ। ੨ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਕੁੰਜੀ। ੩ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸਉਂਪ ਦਿਤਾ। ੪ ਸ਼ਰੀਰ। ੫ ਕੰਮਾਂ ਦੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੦੬	੧੩	੧੨੭	ਉਰਝਿ ਰਹਿਓ ਰੇ [1]ਬਾਵਰ [2]ਗਾਵਰ,
			ਜਿਉ ਕਿਰਖੈ ਹਰਿਆਇਓ ਪਸੂਆ ॥
	੧੬	੧੨੭	ਕਰਤ ਕਰਤ ਇਵਹੀ ਬਿਰਧਾਨੋ,
			ਹਾਰਿਓ [3]ਉਕਤੇ ਤਨੁ [4]ਖੀਨਸੂਆ ॥
	੧੭	੧੨੭	ਜਗੁ ਐਸਾ, ਮੋਹਿ ਗੁਰਹਿ ਦਿਖਾਇਓ,
			ਤਉ ਸਰਣਿ ਪਰਿਓ ਤਜਿ "ਗਰਬਸੂਆ' ॥
੨੦੭	੭	੧੨੯	ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਠਾਕੁਰ ਨਾਮੁ ਤੁਮਰਾ,
			ਸੁਖਦਾਈ ਨਿਰਮਲ 'ਸੀਤਲੋਹੀ' ॥
੨੦੮	੮	੧੩੩	ਅਨੂਪ ਪਦਾਰਥੁ ਨਾਮੁ ਸੁਨਹੁ,
			ਸਗਲ ਧਿਆਇ-ਲੇ ਮੀਤਾ ॥
	੧੭	੧੩੪	ਪ੍ਰਿਉ ਪ੍ਰਿਉ ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਦਰਸਨੁ ਚਾਹੈ,
			ਜੈਸੇ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਓਹ ਚੰਦ ਚਕੋਰੀ ॥
			ਰਾਮ ਸੰਤ ਮਹਿ ਭੇਦੁ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਏਕੁ ਜਨੁ,
			ਕਈ ਮਹਿ ਲਾਖ ਕਰੋਰੀ ॥
	੧੮	੧੩੪	ਜਾ ਕੈ ਹੀਐ ਪ੍ਰਗਟੁ ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਆ,
			ਅਨਦਿਨੁ ਕੀਰਤਨੁ ਰਸਨ ਰਮੋਰੀ ॥
੨੦੯	੨	੧੩੫	ਤੁਮਰਾ ਮਰਮੁ ਤੁਮਾਹੀ ਜਾਨਿਆ,
			ਤੁਮ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤੇ ॥

---

੧ ਕਮਲੇ। ੨ ਬੇ ਸਮਝ। ੩ ਬਾਣੀ ਬੋਲਣ ਵਲੋਂ ਭੀ ਹਾਰ ਗਿਆ। ੪ ਸਰੀਰ ਦਾ ਬਲ ਭੀ ਨਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ੫ ਹੰਕਾਰ, ਅਸੂਆ=ਈਰਖਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੦੯	੫	੧੩੫	ਐਸਾ ਨਿਧਾਨੁ ਦੇਹੁ ਮੋਕਉ, ਹਰਿ ਜਨ, ਚਲੈ ਹਮਾਰੈ ਸਾਥੇ ॥
	੧੦	੧੩੬	ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ ਪੀਓ ਮਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿਆ ਅਨਭੈ ਠਹਰਾਇਓ ॥
੨੧੦	੬	੧੩੮	ਕਾਮਿ ਕ੍ਰੋਧਿ ਲੋਭਿ ਮੋਹਿ ਮਨੁ ਲੀਨੋ, ਨਿਰਗੁਣ ਕੇ ਦਾਤਾਰੇ ॥
	੧੩	੧੪੮	ਸਾਗਰ ਲਹਰਿ ਸੰਸਾ ਸੰਸਾਰੁ ਗੁਰੁ ਬੋਹਿਥੁ ਪਾਰ-ਗਰਾਮਨੋ ॥
	੧੩	੧੪੦	ਮਨ [1]ਧਰ, ਤਰਬੇ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨੋ ॥
	੧੫	੧੪੦	[2]ਮਤਵਾਰੋ, ਮਾਇਆ ਸੋਇਆ ॥
	੧੯	੧੪੧	ਬਖਸੀਸ ਵਜਹੁ ਮਿਲਿ ਏਕੁ ਨਾਮ ॥ (ਵੱਜਹੁ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ)
੨੧੨	੨	੧੪੭	ਤਾ ਕੈ ਕਰ 'ਤਲ', ਨਵ ਨਿਧਿ ਸਿਧਿ ॥
	੫	੧੪੯	ਬੇਬਰਜਤ, ਬੇਦ ਸੰਤਨਾ, 'ਉਆਹੂ' ਸਿਉ, ਰੇ ਹਿਤਨੋ ॥ ਹਾਰ ਜੂਆਰ ਜੂਆ ਬਿਧੇ, ਇੰਦ੍ਰੀ ਵਸਿ ਲੈ ਜਿਤਨੋ ॥
	੯	੧੪੯	ਕਾਮੁ [3]ਕਰੀ, ਜੋ ਠਾਕੁਰ ਭਾਵਾ ॥
	੧੪	੧੫੧	ਚਿੰਤਾਮਣਿ, ਕਰੁਣਾਮਏ ॥
੨੧੩	੧੭	੧੫੫	ਕਾਹੂ ਹੋ, ਗਉਨੁ ਕਰਿ ਹੋ ॥

---

੧ ਟੇਕ ਮਨ ਦੇ ਵਿਚ ਧਾਰਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਰਨ ਵਾਸਤੇ।

੨ ਮਸਤਾਨਾਂ, ਕਮਲਾ। ੩ ਕਰੀ=ਕੰਮ ਜੋ=ਜੋੜਾ, ਉਹ ਕੰਮ ਕਰੀਏ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਠਾਕਰ ਨੂੰ ਭਾ ਜਾਈਏ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੧੪	੬	੧੫੮	ਆਗੈ ਬਿਖਮ ਪੰਥੁ, ਭੈਆਨ ॥
	੭	੧੫੮	ਕਰਿ ਸੇਵਾ ਤੂੰ ਸਾਧ ਕੀ, ਹੋ ਕਾਟੀਐ ਜਮ ਜਾਲੁ ॥
	੯	੧੫੮	ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ਸੁਖੁ ਨਹੀ, ਹੋ ਸਾਕਤ ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ ॥
	੧੩	੧੫੯	ਹਰਖ ਸੋਗ, ਹਾਨਿ ਮਿਰਤੁ, ਦੂਖ ਸੁਖ, ਚਿਤਿ ਸਮਸਰਿ, ਗੁਰ ਮਿਲੇ ॥ ਜਉ ਲਉ ਹਉ ਕਿਛੁ ਸੋਚਉ ਚਿਤਵਉ, ਤਉ ਲਉ ਦੁਖਨੁ ਭਰੇ ॥
	੧੪	੧੫੯	ਜੇਤੀ ਸਿਆਨਪ ਕਰਮ ਹਉ ਕੀਏ, ਤੇਤੇ ਬੰਧ ਪਰੇ॥
੨੧੬	੭	੧੬੪	ਊਹਾ ਕਾਮਿ ਨ ਆਵੈ ਇਹ ਬਿਧਿ, ਓਹੁ ਲੋਗ ਨਹੀ ਪਤੀਆਵੈ ॥ ੨. ਲੋਗਨ ਹੀ ਪਤੀਆਵੈ ॥
	੧੬	੧੬੬	ਕਿਉ ਪੇਖਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ, ਕਵਣ [੧]"ਸੁਕਰਣੀ' ਜੀਉ ॥
੨੧੭	੩	੧੬੬	ਜਿਸੁ ਸਾਧੂ ਸੰਗਤਿ, ਤਿਸੁ ਸਭ ਸੁਕਰਣੀ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੧੬੮	ਮਨੁ ਤਨੁ ਤੇਰਾ, ਇਹੁ ਜੀਉ 'ਭਿ' [੨]ਵਾਰੇ ਜੀਉ ॥
	੧੩	੧੬੮	ਸਭ ਕਿਛੁ ਪ੍ਰਭ ਕਾ, ਪ੍ਰਭ ਕੀਆ ਜਾਈ ਜੀਉ ॥
੨੧੮	੧	੧੬੯	ਦੇਇ ਬੁਝਾਰਤ [੩]"ਸਾਰਤਾ', ਸੋ ਅਖੀ ਡਿਠੜਿਆ ॥
	੨	੧੬੯	ਇਕ-ਸੁ ਦੁਹੁ ਚਹੁ ਕਿਆ ਗਣੀ, ਸਭ ਇਕਤੁ ਸਾਦਿ ਮੁਠੀ ॥

---

੧ ਭਗਤੀ । ੨ ਜੀਉ=ਜਿੰਦਗੀ ਭਿ=ਪੁਨਾਂ, ਵਾਰੇ=ਵਾਰਨਾਂ ਕਰੀਏ । ੩ ਇਸ਼ਾਰੇ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੧੯	੨	੧੬੯	ਇਕੁ ਅਧੁ ਨਾਇ ਰਸੀਅੜਾ, 'ਕਾ' ਵਿਰਲੀ ਜਾਇ ਵੁਠੀ ॥
	੧੫	੧੭੨	ਮੀਠੇ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਉ ਜਿੰਦੂ, ਤੂੰ ਮੀਠੇ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਉ ॥
	੧੮	੧੭੨	ਸਾਜਨੁ ਬੰਧੁ 'ਸੁਮਿਤ੍ਰ' ਸੋ, ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਿਰਦੈ ਦੇਇ ॥
	੧੯	੧੭੨	ਨਾਨਕੁ ਜਾਚਕੁ ਦਰਿ ਤੇਰੈ ਪ੍ਰਭੁ, ਤੁਧਨੋ ਮੰਗੈ ਦਾਨੁ ॥
			ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੯
੨੨੦	੨	੬	ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਮਹਾ ਸੰਕਟ 'ਬਨ', ਤਾ ਸਿਉ ਰੁਚ ਉਪਜਾਵੈ ॥
	੬	੭	ਸੁਰਗ ਨਰਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਿਖੁ ਏ ਸਭ, ਤਿਉ ਕੰਚਨ ਅਰੁ ਪੈਸਾ ॥
	੧੬	੯	ਨਾਨਕ ਕਹਤ ਗਾਇ 'ਕਰੁਨਾ-ਮੈ', ਭਵ ਸਾਗਰ ਕੈ ਪਾਰਿ ਉਤਰੁ ਰੇ ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧
	੧੯	੧	ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ, 'ਜੀਇ' ਆਈ ਕਾਰਿ ॥
੨੨੧	੧੨	੨	ਰਾਜ ਦੁਆਰੈ, ਸੋਭ ਸੁ ਮਾਨੈ ॥
	੧੩	੨	[1]ਨੰਨਾਕਾਰੁ, ਨ ਕੋਇ ਕਰੇਈ ॥
	੧੯	੨	ਤਨਿ ਮਨਿ ਸੂਚੈ, ਸਾਚੁ ਸੁ ਚੀਤਿ ॥
੨੨੨	੪	੩	ਕਾਮਿ [2]ਬਿਰੂਧਉ, ਰਹੈ ਨ ਠਾਇ ॥

---

੧ ਰੁਕਾਵਟ। ੨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਹੈ ਕਾਮ ਨੂੰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੨੨	੧੭	੪	ਮਨਮੁਖ [1]ਕੁਚੀਲ, [2]ਕੁਛਿਤ [3]ਬਿਕਰਾਲਾ ॥
			(ਕੁਛਿੱਤ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
੨੨੩	੯	੬	[4]ਅਧਿਆਤਮ ਕਰਮ ਕਰੇ, ਤਾ ਸਾਚਾ ॥
੨੨੪	੧੪	੯	[5]'ਜਗਨ' ਕਰੈ, ਬਹੁ ਭਾਰ ਅਫਾਰੀ ॥
			(ਜੱਗਨ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
	੧੫	੯	ਬਿਨੁ ਗੁਰ, ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇ, 'ਅਭੇਵੈ' ॥
	੧੭	੯	'ਸਹਸਬਾਹੁ', ਮਧੁ ਕੀਟ ਮਹਿਖਾਸਾ ॥
	੧੯	੯	ਜਰਾਸੰਧਿ, ਕਾਲਜਮੁਨ ਸੰਘਾਰੇ ॥
			ਰਕਤਬੀਜੁ, ਕਾਲੁ ਨੇਮੁ ਬਿਦਾਰੇ ॥
੨੨੫	੯	੧੦	ਨੈਨ [6]'ਸਲੋਨੀ' ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀ ॥
	੧੧	੧੦	ਲਸਕਰ ਨੇਬ, 'ਖਵਾਸੀ' [7]ਪਾਜੇ ॥
	੧੨	੧੦	ਤਾਜ [8]ਕੁਲਹ, ਸਿਰਿ ਛਤ੍ਰ ਬਨਾਵਉ ॥
	੧੩	੧੦	ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਬਦ, ਨ ਸਵੰਰਸਿ ਕਾਜਾ ॥
	੧੫	੧੧	ਸੇਵਾ ਏਕ, ਨ 'ਜਾਨਸਿ' ਅਵਰੇ ॥
			ਪਰਪੰਚ ਬਿਆਧਿ, ਤਿਆਗੈ [9]ਕਵਰੇ ॥
			ਭਾਇ ਮਿਲੈ, ਸਚੁ ਸਾਚੈ [10]ਸਚੁਰੇ ॥
	੧੭	੧੧	ਦੁਰਮਤਿ ਅਗਨਿ, ਜਗਤ ਪਰ-ਜਾਰੈ ॥
	੧੯	੧੧	ਕਾਮੁ ਚਿਤੈ, ਕਾਮਨਿ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥

---

੧ ਅਪਵਿਤ੍ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਕਰਕੇ । ੨ ਖੋਟੀ ਧਰਤੀ ਬੁਧ । ੩ ਭਿਆਨਕ ਭੈ, ਦਾਇਕ । ੪ ਆਤਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਸਤੇ । ੫ ਜੱਗਾਂ ਨੂੰ । ੬ ਸੁੰਦ੍ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ । ੭ ਦਾਸ । ੮ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨੀ ਦੀ ਟੋਪੀ ਵਾ ਤਾਜ । ੯ ਕੌੜੇ ਤੇ ਕਦੋਂ ਦੇ । ੧੦ ਇਕੱਤ੍ ਕਰਨਾਂ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੨੬	੬	੧੨	ਚੋਆ ਚੰਦਨ, ਅਗਰ ਕਪੂਰਿ ॥
	੮	੧੨	ਅਧਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ, ਵਿਆਪੈ ਕਾਮੁ ॥
	੯	੧੨	ਬਿਨੁ ਦਮ ਕੇ, ਸਉਦਾ ਨਹੀ ਹਾਟ ॥
	੧੭	੧੩	'ਰਾਜਨੁ' ਜਾਣਿ, ਪਰਮਗਤਿ ਪਾਵਹਿ ॥
੨੨੭	੭	੧੪	ਰਜਤਿ ਮਹਰ, 'ਮੁਕਦਮ' ਸਿਕਦਾਰੈ ॥
੨੨੮	੪	੧੬	[1]ਉਪਜੰਪਿ, ਦਰਸਨੁ ਕੀਜੈ ਤਾ ਕਾ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀਆ ॥

੨੨੯	੧੫	੧	ਸੂਤਕਿ 'ਕਰਮਨ' ਪੂਜਾ ਹੋਇ ॥
			੨. [2]ਕਰਮ ਨ ਪੂਜਾ ਹੋਇ ॥
੨੩੧	੧	੪	ਮਨਮੁਖ ਅਗਿਆਨਿ, ਕੁਮਾਰਗਿ ਪਾਏ ॥
੨੩੨	੧	੬	ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ, ਕਾਲੈ ਕੀ ਸਿਰਿ ਕਾਰਾ ॥
	੨	੬	ਮਾਇਆ ਕਰਿ, [3]'ਮੂਲਜੰਤ੍ਰ' ਭਰਮਾਏ ॥
	੧੧	੭	ਦਾਸਨਿ ਦਾਸ, ਨਿਤ ਹੋਵਹਿ ਦਾਸੁ ॥
੨੩੩	੩	੮	ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਰਮਲਾ, ਸਭਤੈ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥
	੧੫	੯	ਜਿਸਦਾ ਪਿੰਡੁ ਪਰਾਣ ਹੈ, ਤਿਸ ਕੀ ਸਿਰਿ ਕਾਰ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੪ ਕਰਹਲੇ

੨੩੪	੪	੧	[4]'ਕਰਹਲੇ' ਮਨ ਪਰਦੇਸੀਆ, ਕਿਉ ਮਿਲੀਐ ਹਰਿ ਮਾਇ ॥

(ਕਰੱਹਲੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਨਾ)

---

੧ ਉਪ=ਸਮੀਪ, ਜੰਪ=ਜਾਕੇ । ੨ ਜਿਸ ਕਰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਸੂਤਕ ਹੋ ਜਾਵੇ ਓਹ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਫੇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ,ਏਹ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆਂ ਹੈ। ੩ ਚੰਡੋਲ ।
੪ ਬੇ ਮੁਹਾਰੇ ਊਠ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੩੪	੧੦	੧	ਮਨ 'ਕਰਹਲਾ', ਤੂੰ ਮੀਤੁ ਮੇਰਾ, ਪਾਖੰਡੁ ਲੋਭੁ ਤਜਾਇ ॥
੨੩੬	੧੩	੨	ਜਿਸ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਹਰੀ ॥
੨੩੭	੪	੩	ਸਹਜੇ, [੧]ਰੁਣ [੨]'ਝੁਣੰਕਾਰੁ' ਸੁਹਾਇਆ ॥
	੧੧	੪	ਸਾਸਤ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਬਿਨਸਹਿ-ਗੇ ਬੇਦਾ ॥
	੧੧	੪	ਮਾਲਾ ਤਿਲਕੁ ਸੋਚ ਪਾਕ ਹੋਤੀ ॥
			ਧੋਤੀ 'ਡੰਡਉਤਿ' [੩]'ਪਰਸਾਦਨ' ਭੋਗਾ ॥
੨੩੮	੫	੫	ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ, ਸੋਈ 'ਸੁਗਿਆਨੀ' ॥
	੧੨	੬	ਵਡੇ ਵਡੇ ਜੋ ਦੁਨੀਆ-ਦਾਰ ॥
	੧੬	੬	ਜਾ ਕੈ ਕਾਮਿ, ਤੇਰਾ ਵਡ [੪]ਗਮਰੁ ॥
੨੩੯	੨	੭	ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ, ਜੈਸੇ ਸਰਪ ਆਰਜਾਰੀ ॥
	੪	੭	ਕਾਗ [੫]"ਬਤਨ' ਬਿਸਟਾ ਮਹਿ ਵਾਸ ॥
			ਸਾਕਤ, ਬੇਸੁਆ ਪੂਤ, ਨਿਨਾਮ ॥
	੫	੭	ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ, ਜੈਸੇ [੬]ਸੀਙ ਛਤਾਰਾ ॥
	੬	੭	ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ ਕੂਕਰ ਹਰਕਾਇਆ ॥
			ਸਾਕਤ ਲੋਭੀ [੭]ਬੰਧੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥
੨੪੦	੧੪	੧੧	ਪੂਰਨ ਪੁਰਖੁ 'ਨਵਤਨੁ' ਨਿਤ ਬਾਲਾ ॥
	੧੬	੧੧	'ਸਰਬਸੁ' ਨਾਮੁ, ਭਗਤ ਕਉ ਦੀਨ ॥
			(ਸਰਬੱਸੁ ਨ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੧੨	ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਪੰਥੁ ਡਰਾਉ, ਬਹੁਤੁ ਭੈ-ਹਾਰੀਆ ॥

---

੧ ਸੁੰਦ੍। ੨ ਛਣਕਾਰ। ੩ ਮੰਦਰ। ੪ ਪ੍ਰਤਾਪ।
੫ ਦੇਸ ਜਾਂ ਮੁਖ। ੬ ਛੱ-ਤ੍ਰੇ ਦੇ ਸਿੰਗ। ੭ ਸੰਤੋਖ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੪੧	੬	੧੨	ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਭਉਜਲੁ ਤਰੀਐ, ਕਹਉ 'ਪੁਕਾਰੀਆ' ॥
	੧੫	੧੪	ਬਲਤੋ ਜਲਤੋ [1]ਤਉਕਿਆ,
			ਗੁਰ ਚੰਦਨੁ 'ਸੀਤਲਾਇਓ' ॥
	੧੮	੧੪	ਅਨਾਥਹ ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦੀਨ,
			ਸੰਮ੍ਰਿਥ ਸੰਤ ਓਟਾਇਓ ॥
	੧੯	੧੪	ਨਾਨਕ ਸਰਨਿ ਤੁਹਾਰੀ ਠਾਕੁਰ,
			ਸੇਵਕੁ ਦੁਆਰੈ ਆਇਓ ॥
੨੪੨	੩	੧੫	ਜਿਉ ਉਲਝਾਇਓ ਬਾਲ ਬੁਧਿ,
			ਕਾਮ ਰਤਿਆ ਨਹੀ ਬਿਸਰਾਨੀ ॥
			੨. ਜਿਉ ਉਲਝਾਇਓ [2]ਬਾਧ ਬੁਧਿ ਕਾ,
			ਮਰਤਿਆ ਨਹੀ ਬਿਸਰਾਨੀ ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੧
	੧੨	੧	ਕਿਉ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ-ਗੀ ਬਿਨੁ ਉਰ ਧਾਰੇ ॥
	੧੬	੧	ਸਾਚ ਕੀ ਮਤਿ ਸਦਾ 'ਨਉਤਨ',
			ਸਬਦਿ ਨੇਹੁ [3]ਨਵੇਲਓ ॥
੨੪੩	੧	੨	ਸੁਣਿ ਨਾਹ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀਉ, 'ਏਕਲ-ੜੀ' ਬਨ ਮਾਹੇ ॥
	੭	੨	ਮਾਇਆ ਮੋਹਣੀ ਨੀ-ਘਰੀਆ ਜੀਉ,
			ਕੂੜਿ ਮੁਠੀ ਕੂੜਿਆਰੇ ॥
	੮	੨	ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰੇ ਸਬ੍ਦਿ ਵੀਚਾਰੇ,
			ਤਿਸਹੀ ਕਾ 'ਸੋ' ਹੋਵੈ ॥

---

੧ ਛਿੜਕਣਾਂ। ੨ ਨਾਸ ਹੋਈ ਬੁਧ ਵਿਚ। ੩ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੇਮ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੪੩	੯	੨	ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ਕੋਇ ਨ ਪਾਵੈ, ਹਠਿ ਨਿਗ੍ਰਹਿ [1]''ਬੇਬਾਣੈ' ॥
੨੪੪	੧੯	੨	ਗੁਰ ਆਗੈ ਕਰਉ ਬਿਨੰਤੀ, ਜੇ ਗੁਰ ਭਾਵੈ, ਜਿਉ ਮਿਲੈ ਤਿਵੈ ਮਿਲਾਈਐ ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੩
੨੪੫	੪	੩	ਇਹੁ ਸਰੀਰੁ ਕੂੜਿ [2]ਕੁਸਤਿ ਭਰਿਆ [3]ਗਲਤਾਈ ਪਾਪ ਕਮਾਏ ॥
੨੪੬	੬	੪	ਹਮ ਮਤਿ ਹੀਣ, ਮੂੜ ਮੁਗਧ ਅੰਧੇ, ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਾਰਗਿ ਪਾਏ ॥
	੧੧	੫	ਘਰਿ ਬੈਠਿਆ ਹਰਿ ਪਾਏ, ਸਦਾ ਚਿਤੁ ਲਾਏ, ਸਹਜੇ ਸਤਿ ਸੁਭਾਏ ॥
	੧੪	੫	ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖੁ [4]ਮੁਜੇ ਜੀਉ, ਅਨ ਰਸ ਸਾਦ ਗਵਾਏ ॥
੨੪੭	੨	੫	ਮਾਇਆ ਕਾ ਭ੍ਰਮੁ ਅੰਧੁ ਪਿਰਾ ਜੀਉ,
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫
	੧੪	੧	ਅਰਪਿਆ ਤ ਸੀਸੁ 'ਸੁਥਾਨਿ' ਗੁਰ ਪਹਿ, ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦਿਖਾਇਆ ॥
੨੪੮	੧	੨	ਮੋਹਨ, ਤੇਰੇ ਊਚੇ ਮੰਦਰ, ਮਹਲ ਅਪਾਰਾ ॥
	੯	੨	ਮਲ ਮੂਤ ਮੂੜ ਜਿ ਮੁਗਧ ਹੋਤੇ, ਸਿ ਦੇਖਿ ਦਰਸੁ 'ਸੁਗਿਆਨਾ' ॥

---

੧ ਉਜਾੜ। ੨ ਉਲਟਾ ਹਠ। ੩ ਗਲਤਾਨ।
੪ ਪਿਆਰੀਏ, ਪਹਾੜੀ ਬੋਲੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੪੮	੧੪	੩	ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਜਪਿ 'ਪਾਵਕੋ', ਤਿਨ [1]ਕਿਲਬਿਖ ਦਾਹਨਹਾਰ ॥
	੧੭	੩	ਕਲਿਮਲਹ ਦਹਤਾ, ਸੁਧੁ ਕਰਤਾ, ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਿ ਅਰਾਧੋ ॥
੨੪੯	੩	੩	'ਕਰੁਣਾਮੈ' ਸਮਰਥੁ ਸੁਆਮੀ, ਘਟ ਘਟ ਪ੍ਰਾਣ ਅਧਾਰੀ ॥
	੬	੩	ਬਿਸੰਭਰੁ ਦੇਵਨ ਕਉ ਏਕੈ, ਸਰਬ ਕਰੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ॥
	੧੨	੫	ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ, ਉਪਾਧਿ ਰਹਤ ਹੋਇ, ਗੀਤ ਗੋਵਿੰਦਹਿ ਗਾਈਐ ॥
	੧੪	੫	ਸਖੀ ਇਛ ਕਰੀ ਨਿਤ ਸੁਖ ਮਨਾਈ, (ਸੁੱਖ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੫	੫	ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਮਿਲਿਆ 'ਸੁਰਿਜਨੁ' ਸੁਖਦਾਤਾ, ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਮਾਏ ॥
			ਗਉੜੀ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ ਮਹਲਾ ੫
੨੫੦	੩	੧	ਗੁਰਦੇਵ ਦਾਤਾ, ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਉਪਦੇਸੈ, ਗੁਰਦੇਵ ਮੰਤੁ [2]ਨਿਰੋਧਰਾ ॥
	੬	੧	ਗੁਰਦੇਵ ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰਭ ਮੇਲਿ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ, ਹਮ ਮੂੜ ਪਾਪੀ ਜਿਤੁ ਲਗਿ ਤਰਾ ॥
	੧੭	੩	ਸੋਊ ਸਰਨਿ ਪਰੈ, ਜਿਹ ਪਾਯੰ ॥ (ਪਾਇਅੰ ਪੜੇ) ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੰ ॥
੨੫੧	੧	੪	ਧਨਿ ਤੇਊ, ਜਿਹ ਰੁਚ ਇਆ ਮਨੂਆ ॥

---

੧ ਪਾਪਾਂ ਰੂਪ ਕੱਖ। ੨ ਨਿਰਾ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੫੧	੨	੪	ਜੋ ਏਕ ਛਾਡਿ, ਅਨ 'ਕਤਹਿ' ਨ ਜਾਹੂ ॥
	੧੮	੯	ਰਾਚਿ ਰਹੇ ਬਨਿਤਾ ਬਿਨੋਦ, ਕੁਸਮ ਰੰਗ ਬਿਖ [੧]ਸੋਰ ॥
੨੫੨	੧	੧੦	ਹਉ ਹਉ ਕਰਤੇ ਕਰਮਰਤ, ਤਾ ਕੋ ਭਾਰੁ ਅਫਾਰ ॥ ੨. ਕਰ ਮਰਤ ॥
	੬	੧੦	ਰੇ ਰੇ ਦਰਗਹ, ਕਹੈ ਨ ਕੋਊ ॥
	੧੦	੧੧	ਕੋਊ 'ਸੁਘਰੁ', ਨ ਕੋਊ ਮੂਰਾ ॥
੨੫੩	੨	੧੫	ਜਿਹ ਆਸਰ, ਇਆ ਭਵਜਲੁ ਤਰਨਾ ॥
	੭	੧੫	ਨਾਨਕ ਤੇ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਆਇਆ ॥
	੮	੧੬	ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੁਲੀਨ ਚਤੁਰ,ਮੁਖਿ ਛਿਆਨੀ ਧਨਵੰਤ॥
	੯	੧੬	[੨]ਪੂਰਕੁ [੩]'ਕੁੰਭਕ' [੪]ਰੇਚਕ, 'ਕਰਮਾਤਾ' ॥
	੧੦	੧੬	[੫]ਸੋਮਪਾਕ, 'ਅਪਰਸ' [੬]ਉਦਿਆਨੀ ॥
	੧੨	੧੭	ਕਕਾ, 'ਕਾਰਨ' ਕਰਤਾ ਸੋਊ ॥
	੧੩	੧੭	ਨਹੀ ਹੋਤ, ਕਛੁ ਦੋਊਬਾਰਾ ॥
੨੫੪	੮	੨੦	ਨਾਮ ਤਤੁ, ਕਲ ਮਹਿ, [੭]'ਪੁਨਹਚਰਨਾ' ॥
੨੫੫	੧੨	੨੬	ਵਾਣਹੁ ਇਆ ਬਿਧਿ ਸਹੀ ਚਿਤ, ਝੂਠਉ ਮਾਇਆ ਰੰਗੁ ॥

---

੧ ਰੌਲਾ, ਬਿਖ=ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ। ੨ ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਚੜ੍ਹੌਣਾਂ। ੩ ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਠਹਿਰੌਣਾ। ੪ ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਉਤਾਰਨਾਂ। ੫ ਪਾਕ= ਰਸੋਈ(ਸਮ=ਖੁਦ) ਆਪਣੇ ਹਥੀਂ ਰਸੋਈ ਬਨੌਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਸੋਮਵਲੀ ਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਵਾਲਾ।
੬ ਬਨ ਵਾਸੀ। ੭ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਨਵਿਰਤੀ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਾਸ਼ਚਿਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੫੫	੧੩	੨੬	ਵਾਣਤ ਸੋਈ ਸੰਤੁ ਸੁਇ,
			ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਕੀ 'ਚਿਤ' ਭਿੰਨ ॥ ੨. ਕੀਚਤ ॥
	੧੯	੨੭	ਨਾਨਕ ਪਾਪ ਬਿਨਾਸੇ, ਕਦਿ ਕੇ ॥
੨੫੬	੮	੩੦	ਢਾਹਨ ਲਾਗੇ ਧਰਮ ਰਾਇ,
			ਕਿਨਹਿ ਨ ਘਾਲਿਓ ਬੰਧ ॥
	੯	੩੦	[1]ਢੇਰੀ, ਜਾ 'ਮੈ' ਜਮਿ ਮਰੈ,
			ਗਰਭ ਜੋਨਿ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥ ੨. [2]ਜਾਮੈ ॥
	੧੩	੩੧	[3]ਨਾ 'ਹਉ, [4]ਨਾ ਤੂੰ, [5]ਨਹ ਛੁਟਹਿ,
			ਨਿਕਟਿ ਨ ਜਾਈਅਹੁ ਦੂਤ ॥ ੨. ਨਾ ਹਉਨਾ ॥
	੧੪	੩੧	ਹਉਮੈ ਅਨ ਸਿਉ ਲਰਿ ਮਰੈ,
			ਸੋ ਸੋਭਾ [6]ਦੂ ਹੋਇ ॥ ੨. ਸੋ ਸੋ [7]ਭਾਦੂ ॥
	੧੫	੩੧	ਮਨੂਆ ਜੀਤੈ ਹਰਿ ਮਿਲੈ, ਤਿਹ [8]"ਸੂਰਤਣ' ਵੇਸ ॥
੨੫੭	੩	੩੨	ਤਾਤਾ ਕਛੂ ਨ ਹੋਈ ਹੈ,
	੫	੩੩	ਅਨਿਕ 'ਬੰਚ' ਬਲ ਛਲ ਕਰਹੁ,
			ਮਾਇਆ ਏਕ ਉਪਾਵ ॥
	੧੯	੩੬	ਨੰਨਾਕਾਰੁ, ਨ ਹੋਤਾ ਤਾ ਕਹੁ ॥
੨੫੮	੨	੩੭	ਪਪਾ ਪਰ ਮਿਤਿ, ਪਾਰੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥
	੪	੩੭	[9]ਪਰਪਚ, ਧ੍ਰੋਹ ਮੋਹ, ਮਿਟ [10]ਨਾਈ ॥

---

੧ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੰਕਾਰ ਦੀ ਢੇਰੀ ਹੈ। ੨ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਹੈ।
੩ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਨਾਂ ਮੈਂ। ੪ ਨਾਂ ਜਮਦੂਤੋ ਡੁਸੀ।
੫ ਨਾਂ ਜਮ ਪੁਰੀ। ੬ ਦੂਣੀ ਚੌਣੀ। ੭ ਕਲਿਆਣ। ੮ ਸੂਰਮ-
ਤਾਈ ਵਾਲਾ। ੯ ਛਲ। ੧੦ ਨਾਮ ਨਾਲ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੫੯	੫	੩੯	ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਤੇ ਥਿਤ ਪਾਈ, ਫਿਰ ਨ [1]"ਮਿਟੈ" ਨਿਤ ਨੀਤ ॥ ੨. [2]ਫਿਰਨ ॥
	੧੯	੪੨	ਮਾਗਨਿ 'ਮਾਗਤ', ਏਕਹਿ ਮਾਗ ॥ ੨. ਮਾਗਨਿ ਮਾਗ 'ਤ' ਏਕੁਹਿ ਮਾਗ ॥
੨੫੯	੬	੪੩	ਏਕ ਨਾਮ ਬਿਨੁ, ਕਹ ਲਉ ਸਿਧੀਆ ॥
	੭	੪੩	ਯਾ 'ਉਬਰਨ', ਧਾਰੈ ਸਭੁ ਕੋਊ ॥ ਉਆਹਿ ਜਪੇ ਬਿਨੁ, [3]ਉਬਰ ਨ ਹੋਊ ॥
	੯	੪੩	ਨਾਨਕ ਤਿਹ ਮਤਿ, ਪ੍ਰਗਟੀਆਈ ॥
	੧੨	੪੪	ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਰ, ਕੀਨੀ ਦਾਤੇ ॥
੨੬੦	੩	੪੭	ਉਆ ਕੀ[4]ਝਾੜਿ, ਮਿਟਤ [5]ਬਿਨਸਾਹੀ ॥ ੨. [6]ਬਿਨ ਸਾਹੀ ॥
	੧੦	੪੯	ਖਖਾ, ਖਰਾ [7]ਸਰਾਹਉ, ਤਾਹੂ ॥ ਜੋ ਖਿਨ ਮਹਿ, ਊਨੇ, ਸੁਭਰ ਭਰਾਹੂ ॥
	੧੧	੪੯	ਭਾਵੈ ਖਸਮ, ਤ ਉਆ ਸੁਖੁ ਦੇਤਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ, ਐਸੋ [8]ਆਗਨਤਾ ॥
੨੬੨	੭	੧	ਏਹੁ ਸਲੋਕੁ, ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਪੜਣਾ ॥†

---

੧ ਮਰੀ ਦਾ ਨਹੀਂ। ੨ ਫਿਰਨਾਂ ਨਿਤ ਨਿਤ ਦਾ। ੩ ਬਚਾਉ। ੪ ਲੜਾਈ। ੫ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ੬ ਪਾਪਾਂ ਰੂਪ ਕਾਲਖ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ੭ ਸਲੌਹਣਾਂ ਕਰੋ। ੮ ਅਣ ਗਿਣਤ।

†ਏਹ ਅੱਖਰ ਤਾਂ ਲਿਖੇ ਹਨ ਕਿ ਕੰਠੋਂ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਕੇ ਏਹ ਸ਼ਲੋਕ ਗੁਰਦੇਵ ਮਾਤਾ ਵਾਲਾ ਅੰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਪੜਨਾਂ, ਛਡਣਾਂ ਨਹੀਂ, ਏਹ ਅੱਖਰ ਵੀ ਪੜਨੇ, ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਤੇ ਸਧਾਰਨ ਪਾਠ ਵਿਚ ਭੀ ਏਹ ਰੀਤੀ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮਹਲਾ ੫
੨੬੨	੯	੧	ਆਦਿ ਗੁਰ [1]ਏ ਨਮਹ ॥
੨੬੪	੩	੨	ਅਨਿਕ ਪੁਨਹਚਰਨ ਕਰਤ, ਨਹੀ ਤਰੈ ॥
	੫	੨	ਲਾਖ ਕਰੋਰੀ ਬੰਧੁਨ ਪਰੈ ॥ ੨. ਬੰਧੁ ਨ ॥
੨੬੬	੧	੩	ਭੇਖ ਅਨੇਕ, ਅਗਨਿ ਨਹੀ ਬੁਝੈ ॥ (ਬੁਝੈ ਪੋਲਾ ਪੜੋ)
੨੬੭	੧	੪	ਮੁਖਿ, ਅਪਿਆਉ ਬੈਠ ਕਉ ਦੈਨ ॥
	੧੭	੪	ਕਰਤਾਰ ਕਰੁਣਾ-ਮੈ, ਦੀਨੁ ਬੇਨਤੀ ਕਰੈ ॥
੨੬੮	੬	੫	ਏਕ ਬਸਤੁ ਕਾਰਨਿ, [2]ਬਿਖੋਟਿ ਗਵਾਵੈ ॥
੨੬੯	੭	੫	ਮਨਿ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ, ਮੁਖਹੁ ਰੰਢ ਲਾਵਤ ॥
੨੭੧	੫	੭	ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਗਟੈ ਸੁਗਿਆਨੁ ॥
੨੭੨	੯	੭	ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਸਾਧ ਬਨਿਆਈ ॥
	੧੩	੮	ਜਿਉ 'ਬਸੁਧਾ' ਕੋਊ ਖੋਦੈ ਕੋਊ ਚੰਦਨ ਲੇਪ ॥ (ਬਸੁੱਧਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ)
੨੭੩	੧੫	੮	ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ, ਕਥਿਆ ਨ ਜਾਇ [3]ਅਧਾਖ੍ਰੁ ॥
	੧੬	੩	ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਮਿਤਿ, ਕਉਨੁ ਬਖਾਨੈ ॥
੨੭੪	੮	੯	ਨਾਨਕ ਓਹੁ 'ਅਪਰਸੁ', ਸਗਲ ਨਿਸਤਾਰੈ ॥ (ਅਪੱਰਸੁ ਬੋਲੋ)
੨੭੫	੧੬	੧੦	ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਰ, ਦੂਖਨਾ ਕਰਹਿ ॥
੨੭੮	੧	੧੦	ਅਨਿਕ ਜੋਨਿ, ਭਰਮੈ ਭਰਮੀਆ ॥

---

੧ ਕੇ ਤਾਂਈ। ੨ ਸਫਾਈ। ੩ ਅੱਧਾ ਅੱਖਰ ਜਾਂ ਅਧਿਸ਼ਟਾਨ ਰੂਪ ਅਖਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਦਾ ਅੱਧਾ ਅੱਖਰ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮ, ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਹੀ ਕਥਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਉਸਦੇ ਗਿਆਨੀ ਦਾ ਕੀ ਕੋਈ ਕਥਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੭੬	੧੮	੧੩	ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ, [1]ਤ੍ਰਿਗਦ ਜੋਨਿ ਕਿਰਮਾਇ ॥
੨੮੦	੧	੧੩	ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ, ਮਹਾ [2]ਅਤਤਾਈ ॥
	੧੧	੧੩	ਜਿਉ ਜਲ ਬਿਹੂਨ, ਮਛੁਲੀ ਤੜਫ-ਝਾਇ ॥
੨੮੨	੧੬	੧੫	ਤਿਉ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ, ਮਨਹਿ [3]ਅਸਥੰਮਨੁ ॥
੨੮੪	੧	੧੬	ਨਾਨਕ ਕੈ ਮਨਿ, ਇਹੁ [4]ਅਨਰਾਉ ॥
੨੮੫	੧	੧੬	ਨਾਨਕ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਵਰਤੀਆ ॥
੨੮੭	੭	੧੮	ਪੂਰਾ ਗੁਰੁ ਅਖ੍ਓ ਜਾਕਾ ਮੰਤ੍ ॥
			(ਅਖਿਅਉ-ਉਚਾਰੋ)
੨੯੦	੧੪	੨੦	ਬਹੁ ਭੋਜਨ, ਕਾਪਰ ਸੰਗੀਤ ॥
	੧੫	੨੦	ਭਲੀ 'ਸੁਕਰਨੀ' ਸੋਭਾ ਧਨਵੰਤ ॥
	੧੭	੨੧	ਪਾਪ ਪੁੰਨ, ਤਬ ਕਹ ਤੇ ਹੋਤਾ ॥
੨੯੪	੩	੨੨	ਸਸੀਅਰ ਸੂਰ ਨਖ੍ਤ੍ ਮਹਿ ਏਕੁ ॥
			(ਨਖਿਅਤ੍ ਉਚਾਰੋ)
੨੯੫	੧੦	੨੪	ਅਮੁਲੀਕ ਲਾਲ, ਇਹੁ ਰਤਨ ॥
੨੯੬	੯	੨੪	ਨਾਨਕ ਇਹ ਗੁਣਿ ਨਾਮੁ ਸੁਖਮਨੀ ॥
			ਬਿਤੀ ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫ ਸਲੋਕ
੨੯੭	੧੩	੪	ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ, ਮੁਖ ਉਜਲਾ, ਹੋਇ, ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਰਵਾਲ ॥

---

੧ ਟੇਢੀਆਂ ਜੂਨਾਂ ਕੀੜੇ ਆਦਿ। ੨ ਅਤਿ ਤਾਈ ਦੇ ਛੇ ਲਛਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ—ਅੱਗ ਲੌਣੀ, ਜ਼ਹਿਰ ਦੇਣੀ, ਸ਼ਸਤ੍ ਹੀਣ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾਂ, ਧਨ ਦਾ ਚੁਰੌਣਾਂ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਚੁਰੌਣੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਖੋਹਣੀ ਏਹ ਛੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤਿਤਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿੰਦਕ ਵਡਾ ਅਤਿਤਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
੩ ਮਨ ਨੂੰ ਏਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਥੰਮਣ ਵਾਲਾ। ੪ ਪ੍ਰੇਮ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੨੯੮	੪	੬	ਖਾਟਿ ਖਜਾਨਾ ਗੁਣ ਨਿਧਿ ਹਰੇ,
	੧੨	੮	ਨਿਰਮਲ ਰੀਤਿ, ਨਿਰੋਧਰ ਮੰਤ ॥
	੧੫	੯	ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਜਪਹਿ, ਕਰਤ ਬਿਪਰੀਤਿ ॥
੨੯੯	੯	੧੨	[1]ਪੰਚ-ਭੂ-ਆਤਮਾ, ਹਰਿ ਨਾਮ ਰਸਿ ਪੋਖੇ ॥
੩੦੦	੧੭	੧੨	[2]ਪੂਰਨਮਾ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭ ਏਕੁ, ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਸਮਰਥੁ ॥
			ਗਉੜੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪ ॥
	੧੬	੧	ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਦਇਆਲੁ ਹੈ,
			ਜਿਸਨੋ [3]'ਸਮਤੁ' ਸਭੁ ਕੋਇ ॥
੩੦੧	੬	੨	ਜਿਨ ਸਾਲਾਹਨਿ ਸੇ ਮਰਹਿ,
			ਖਪਿ ਜਾਵੈ ਸਭੁ [4]'ਅਪਵਾਦੁ' ॥
			ਜਨ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਉਬਰੇ,
			ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ [5]'ਪਰਮਾਨਾਦੁ ॥
	੭	੨	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਪਵਿਤੁ,
			ਹਰਿ ਮੁਖਿ ਬੋਲੀ ਸਭਿ ਦੁਖ 'ਪਰਹਰੀ' ॥
੩੦੩	੧	੭	ਜਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਭਾਫੁ, ਨਦਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈ,
			[6]'ਸੁਆਵਗੀਰ' ਸਭਿ ਉਘੜਿ ਆਏ ॥
			ਓਇ ਜੇਹਾ ਚਿਤਵਹਿ ਨਿਤ ਤੇਹਾ ਪਾਇਨਿ,
			ਓਇ ਤੇਹੋ ਜੇਹੇ ਦਯਿ [7]ਵਜਾਏ ॥
			(ਦਯਿ-ਪਾਠ 'ਦਈਇ' ਪੜੋ)

---

੧ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦੇ ਸਤੋ ਗੁਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਮਨ। ੨ ਪੂੰਨਿਆਂ। ੩ ਸਮਾਨ, ਇਕੋ ਜੇਹਾ। ੪ ਖੋਟਾ ਝਗੜਾ ਵਾ ਨਿੰਦਾ। ੫ ਪਰਮ ਅਨਾਦਿ ਸਰੂਪ ਜਾਂ ਪਰਮ ਉਪਦੇਸ਼। ੬ ਮਤਲਬ ਦੇ ਪਕੜਨ ਵਾਲੇ ਮਤਲਬੀ ਵਾ ਸ੍ਵਾਂਗਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ। ੭ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੦੩	੫	੭	ਅਹੰਕਾਰੀਆ ਨੋ ਦੁਖ ਭੁਖ ਹੈ, ਹਥੁ [੧]''ਤਡਹਿ' ਘਰਿ ਘਰਿ ਮੰਗਾਇ ॥
	੯	੭	ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ, ਜਿਨਿ ਅਉਗਣ ਮੇਟਿ ਗੁਣ ਪਰਗਟੀਆਏ ॥
	੧੫	੮	ਹਰਿ ਬਾਤਾ ਆਖਿ ਸੁਣਾਏ ਨਾਨਕੁ, ਹਰਿ ਕਰਤੇ ਏਵੈ ਭਾਵੈ ॥
	੧੭	੮	ਓਹੁ 'ਗਲ' ਫਰੋਸੀ ਕਰੇ ਬਹੁਤੇਰੀ (ਗੱਲ ਬੋਲੋ)
੩੦੪	੧੨	੯	ਨਿਤ ਦੇਵਹਿ ਭਲਾ ॥ (ਵਿਚਾਲੜਾ ਮੇਲ ਏਲੋ) ਅਮੇਧ ਖਲਾ ॥ ਭਲ ਭਲਾ ॥ ਖੇਲ ਸਭਿ ਖਿਲਾ ॥ (ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਜੇ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੧੦	ਜਿਨ੍ ਅੰਦਰਿ ਕਪਟੁ ਵਿਕਾਰੁ ਝੂਠੁ, ਓਇ ਆਪੇ ਸਚੈ ਵਖਿ ਕਢੇ ਜਜਮਾਲੇ ॥
੩੦੫	੨	੧੦	ਜਿਨ ਅੰਦਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਹੀ ਹਰਿ ਕੇਰੀ, ਸੇ [੨]ਕਿਚਰਕੁ [੩]ਵੇਰਾਈਅਨਿ ਮਨਮੁਖ [੪]ਬੇਤਾਲੇ ॥
	੧੩	੧੧	ਅਗੋਦੇ [੫]ਸਤਭਾਉ ਨ ਦਿਚੈ, ਪਿਛੋਦੇ ਆਖਿਆ ਕੰਮਿ ਨ ਆਵੈ ॥
	੧੭	੧੧	ਉਦਮੁ ਕਰੇ, [੬]ਭਲਕੇ ਪਰਭਾਤੀ, ਇਸਨਾਨੁ ਕਰੇ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰਿ ਨਾਵੈ ॥
੩੦੬	੬	੧੨	ਪਾਸਿ ਨ ਦੇਈ ਕੋਈ ਬਹਣਿ ਜਗਤ ਮਹਿ,

---

੧ ਹੱਥ ਅੱਡਣੇ । ੨ ਕਿਤਨਾ ਕੁ ਚਿਰ । ੩ ਪ੍ਰਚੌਣਾਂ ਕਰੀਏ । ੪ ਭੂਤ । ੫ ਨਿਸਚਾ ਵਾ ਸ਼ਚਾ ਪ੍ਰੇਮ ।
੬ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੦੬	੮	੧੨	[1]ਤੜ ਸੁਣਿਆ, ਸਭਤੁ ਜਗਤ ਵਿਚਿ ਭਾਈ, ਵੇਮੁਖੁ ਸਣੈ ਨਫਰੈ ਪਉਲੀ ਪਉਦੀ, ਢਾਵਾ ਹੋਇ ਕੈ ਉਠਿ ਘਰਿ ਆਇਆ ॥
੩੦੭	੧੦	੧੩	ਤੂਹੈ ਸਚਾ, ਸਚੁ ਤੂ, 'ਸਭਦੂ' ਉਪਰਿ ਤੂ ਦੀਬਾਣੁ ॥
	੧੭	੧੪	ਜੋ ਇਛੈ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਇਸੀ, ਪੁਤੁ ਧਨੁ ਲਖਮੀ, [2]ਖੜਿ ਮੇਲੇ ਹਰਿ ਨਿਸਤਾਰੇ ॥
੩੦੮	੮	੧੪	ਸਚੁ ਪੂਜੀ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ਪ੍ਰਭ, ਵਣਜਾਰੇ [3]ਬਾਰੇ ॥
	੧੩	੧੫	ਗਲਾ ਉਪਰਿ [4]"ਤਪਾਵਸੁ' ਨ ਹੋਈ, ਵਿਸੁ ਖਾਧੀ 'ਤਤਕਾਲ' ਮਰਿ ਜਾਏ ॥
੩੦੯	੮	੧੫	ਕਾਇਆ ਕੋਟੁ ਅਪਾਰੁ ਹੈ, ਅੰਦਰਿ [5]"ਹਟਨਾਲੇ' ॥
	੯	੧੫	ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹਰਿ ਵਣਜੀਐ,ਹੀਰੇ [6]ਪਰਵਾਲੇ ॥
੩੧੦	੧੦	੧੭	ਜਾ ਡਿਠਾ ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ, ਤਾਂ ਅੰਦਰਹੁ ਮਨੁ ਸਾਧਾਰਿਆ ॥
੩੧੧	੩	੧੯	ਜਿਨਾ ਅੰਦਰਿ [7]'ਉਮਰਥਲ' ਸੇਈ ਜਾਣਨਿ [8]ਸੂਲੀਆ ॥
	੬	੧੯	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਨਾਨਕ ਮੇਲਿ, ਗੁਰ ਪਹਿ ਸਿਰੁ ਵੇਚਿਆ ਮੋਲੀਆ ॥

---

੧ ਛੇਤੀ। ੨ ਲਿਜਾਕੇ। ੩ ਤੇਰੇ। ੪ ਨਿਆਉਂ। ੫ ਬਜਾਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ਰੂਪੀ ਜਾਂ ਸ੍ਰਵਣ ਮੰਨਣਾਦਿ। ੬ ਮੂੰਗੇ, ਸੁਭ ਗੁਣ ਰੂਪ। ੭ ਗਦੇਧਾਣਾ ਫੋੜਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਮਰ ਦਾ ਢੱਲਾ ਸਿਰਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਰਿਦਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਉਮਗ ਆਇਆ ਹੈ। ੮ ਦੁਖ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੧੧	੧੮	੨੦	ਤੁਧੁ ਆਪੇ ਆਪੁ ਰਖਿਆ ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਚਿ, ਗੁਰੁ ਆਪੇ ਤੁਧੁ ਸਵਾਰਿਆ ॥
੩੧੨	੨	੨੦	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੇ ਗੁਰ ਸਿਖ ਪੁਤ ਹਹੁ, ਹਰਿ ਜਪਿਅਹੁ ਹਰਿ ਨਿਸਤਾਰਿਆ ॥
	੯	੨੧	ਜਾ ਗੁਰੁ ਕਹੈ ਉਠਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ, ਬਹਿ ਜਾਹਿ ਘੁਸਰਿ [1]ਬਰੁਲਾਰੇ ॥ ਗੁਰ ਸਿਖਾ ਅੰਦਰਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਵਰਤੈ, ਚੁਣਿ ਕਢੇ ਲਧੋ [2]ਵਾਰੇ ॥ ਓਇ ਅਗੈ ਪਿਛੈ ਬਹਿ ਮੁਹੁ ਛਪਾਇਨਿ, ਨ ਰਲਨੀ ਖੋਟੇਆਰੇ ॥
੩੧੩	੧੮	੨੪	ਮਾਇਆ ਧਾਰੀ, ਅਤਿ ਅੰਨ੍ਹਾ ਬੋਲਾ ॥
੩੧੪	੧੧	੨੬	ਜਿਨਿ ਗੁਰੁ [3]ਗੋਪਿਆ ਆਪਣਾ, ਤਿਸੁ ਠਉਰ ਨ ਠਾਉ ॥
੩੧੫	੩	੨੭	ਪਉੜੀ ੫--ਇਹ ਪੰਜ ਅੰਗ ਜਿਸ ਪਉੜੀ ਅਗੇ ਆਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਭ ਥਾਂ ਪਉੜੀ ਪੰਜਵਾਂ ਕਹਿਕੇ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਉੜੀਆਂ ਪੰਜਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ।
	੬	੨੮	ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖੁ ਪ੍ਰਭ, ਮੇਟਣਾ ਨ ਜਾਇ ॥
	੭	੨੮	ਨਾਰਾਇਣਿ ਲਇਆ [4]ਨਾਠੁੰਗੜਾ ਪੈਰ ਕਿਥੈ ਰਖੈ ॥ ੨. ਨਾ [5]ਠੁੰਗੜਾ ॥

---

੧ ਬਗਲ ,ਖੁੰਜੇ ਵਿਚ, ਬਗਲੇ ਵਤ ਦੰਭੀ (ਘੁਸਰ) ਦੱਬ ਕੇ ਛਿਪਣਾਂ। ੨ ਲਭਣ ਵਾਲੇ। ੩ ਛਪਾਇਆ। ੪ ਨਠਣਾਂ ਜੋ ਨਰੈਣ ਤੋਂ ਭਗੌੜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੫ ਮਾਇਆ ਦਾ ਰੌਲਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੧੫	੧੪	੩੦	ਤਪਾ ਨ ਹੋਵੈ ਅੰਦ੍ਰਹੁ ਲੋਭੀ, ਨਿਤ ਮਾਇਆ ਨੋ ਫਿਰੈ [੧]'ਜਜਮਾਲਿਆ' ॥
੩੧੬	੨	੩੦	ਧਰਮਰਾਇ ਜਮਕੰਕਰਾ ਨੋ ਆਖਿ ਛਡਿਆ, ਏਸੁ ਤਪੇ ਨੋ ਤਿਥੈ [੨]ਖੜਿ ਪਾਇਅਹੁ, ਜਿਥੈ ਮਹਾ ਮਹਾਂ ਹਤਿਆਰਿਆ ॥
	੧੦	੩੦	ਆਇ [੩]'ਲਗੇਨੀ' ਦਿਹ ਥੋੜੜੇ, ਜਿਉ ਪਕਾ ਖੇਤੁ [੪]ਲੁਣੀਐ ॥
੩੧੭	੪	੩੨	'ਖੁਧਿਆਵੰਤੁ' ਨ ਜਾਣਈ, ਲਾਜ ਕੁਲਾਜ ਕੁਬੋਲੁ ॥ ਨਾਨਕੁ ਮਾਂਗੈ ਨਾਮੁ ਹਰਿ, ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਸੰਜੋਗੁ ॥
	੬	੩੨	[੫]ਘਤਿ [੬]ਗਲਾਵਾਂ ਚਾਲਿਆ, ਤਿਨਿ ਦੂਤਿ [੭]'ਅਮਲ' ਤੇ ॥ (ਅਮੱਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ)
			ਕਾਈ ਆਸ ਨ ਪੁੰਨੀਆ, ਨਿਤ [੮]'ਪਰ' ਮਲੁ [੯]ਹਿਰਤੇ ॥
			ਸਭੇ [੧੦]ਧਿਰਾਂ [੧੧]ਨਿਖੁਟੀਅਸੁ, [੧੨]ਹਿਰਿ 'ਲਈਅਸੁ' ਧਰ ਤੇ ॥
			[੧੩]ਵਿਝਣ [੧੪]ਕਲਹ ਨ ਦੇਵਦਾ, ਤਾਂ [੧੫]ਲਇਆ ਕਰਤੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਕਰਤੇ [੧੬]'ਅਹੰਮੇਉ', ਝੜਿ ਧਰਤੀ ਪੜਤੇ ॥

---

੧ ਰੰਵਾਣਿਆਂ ਦਬਾਇਆ। ੨ ਲਜਾਕੇ। ੩ ਲੱਗੇ ਹਨ। ੪ ਕੱਟਣਾਂ। ੫ ਪਾਕੇ। ੬ ਫਾਹਾ। ੭ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ। ੮ ਪਰਾਈ ਮੈਲ ਮਾਇਆ ਜਾਂ ਨਿੰਦਾ। ੯ ਚੁਰੌਂਦੇ ਹਨ। ੧੦ ਤਰਫਾਂ। ੧੧ ਮੁਕ ਗਈਆਂ। ੧੨ ਚਕ ਲਿਆ (ਧਰ) ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਮਾਰ ਦਿਤਾ। ੧੩ ਮਿਟਣ। ੧੪ ਲੜਾਈ। ੧੫ ਮਾਰ ਲਿਆ। ੧੬ ਹੰਕਾਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੧੭	੧੩	੩੩	ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਖੈ, ਸੋ ਕਾਰ ਕਮਾਵਨਿ, ਸੁ ਜਪੁ ਕਮਾਵਹਿ, ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਕੀ ਘਾਲ ਸਚਾ ਥਾਇ ਪਾਵੈ ॥
੩੧੮	੨		ਗਉੜੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ਰਾਇ ਕਮਾਲ ਦੀ, ਮੋਜਦੀ ਕੀ ਵਾਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਉਪਰਿ ਗਾਵਣੀ ॥
	੧੦	੨	[1]ਚੇਤਾਈ ਤਾਂ ਚੇਤਿ, ਸਾਹਿਬੁ ਸਚਾ ਸੋ ਧਣੀ ॥
	੧੩	੨	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਣੀ, ਹਰਿ ਆਪਿ ਪਰਖੇ ॥ (ਪਰੱਖੇ ਬੋਲੋ)
	੧੭	੩	ਕਰਿ ਸੇਵਾ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰ, ਭੁਖ ਰਹੈ ਨ ਕਾਈ ॥
੩੧੯	੧	੪	[2]ਦਾਮਨੀ 'ਚਮਤਕਾਰ', ਤਿਉ ਵਰਤਾਰਾ ਜਗ [3]ਖੇ ॥ ਵਥੁ ਸੁਹਾਵੀ ਸਾਇ,ਨਾਨਕ ਨਾਉ ਜਪੰਦੋ ਤਿਸੁ ਧਣੀ ॥
	੯	੬	ਚਿੜੀ ਚੁਹਕੀ ਪਹੁ ਫੁਟੀ, (ਚੁਹੱਕੀ ਨ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੬	ਤਿਸੈ ਪਰਾਪਤਿ [4]ਭਾਇਰਹੁ, ਜਿਸੁ ਦੇਇ ਬਿਧਾਤਾ ॥
	੧੪	੭	'ਵਿਸਾਰੇਦੇ' ਮਰਿ ਗਏ, ਮਰਿ ਭਿ ਨ ਸਕਹਿ ਮੂਲਿ ॥
੩੨੦	੬	੯	ਓਥੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਵੰਡੀਐ, ਸੁਖੀਆ ਹਰਿ ਕਰਣੇ ॥
	੧੨	੧੦	ਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਹਰਿ, ਪੜਿ ਬੁਝਿ [5]"ਸਮਧਾ' ॥ (ਸਮੱਧਾ ਬੋਲੋ)
	੧੨	੧੦	ਨਾਨਕ ਪਾਇਆ ਸੋ ਧਣੀ, ਹਰਿ ਅਗਮ ਅਗਧਾ ॥ (ਅਗੱਧਾ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਚੇਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੁੱਧ ਹੈ। ੨ ਬਿਜਲੀ। ੩ ਵਿਖੇ।
੪ ਭਰਾਵੋ ! ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਰਹੋ। ੫ ਸਮਝ ਲਿਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੨੦	੧੭	੧੧	ਹਰਿ ਗੁਣ [੧]ਗੁੰਫਹੁ, ਮਨਿ ਮਾਲ ਹਰਿ, ਸਭ ਮਲੁ ਪਰਹਰੀਐ ॥
	੧੮	੧੨	ਗਾਲ੍ਹੀ [੨]ਅਲ ਪਲਾਲੀਆ, ਕੰਮਿ ਨ ਆਵਹਿ ਮਿਤ ॥
੩੨੧	੭	੧੩	ਇਕੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ, ਭਾਉ 'ਦੁਜਾ' [੩]ਕੁਠਾ ॥ (ਦੁਜਾ ਪਾਠ ਦੁਇਆ ਕਰਣਾ)
	੮	੧੪	[੪]ਜਾਚੜੀ ਸਾ 'ਸਾਰੁ', ਜੋ ਜਾਚੰਦੀ ਹੇਕੜੋ ॥
	੯	੧੪	[੫]ਨੀਹਿ ਜਿ [੬]ਵਿਧਾ ਮੰਨੁ, ਪਛਾਣੂ ਵਿਰਲੋ [੭]ਥਿਓ ॥
੩੨੨	੬	੧੭	[੮]ਧਰਣਿ 'ਸੁਵੰਨੀ', [੯]ਖੜ [੧੦]ਰਤਨ ਜੜਾਵੀ, ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਰਖੁ ਮਨਿ ਵੁਠਾ ॥
	੮	੧੭	ਜਿਥੈ ਡਿਠਾ [੧੧]'ਮਿਰਤਕੋ' [੧੨]ਇਲ ਬਹਿਠੀ ਆਇ ॥
	੧੬	੧੯	ਜਿਥਹੁ ਵੰਞੈ ਜਾਇ, ਤਿਥਾਊ [੧੩]ਮਉਜੂਦੁ ਸੋਇ ॥
੩੨੩	੬	੨੧	ਤਿੰਨਾ ਭੁਖ ਨ ਕਾ ਰਹੀ, ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਹੈ ਸੋਇ ॥
	੯	੨੧	ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਹਰਿ ਨਾਮ ਸਿਉ, 'ਏ' ਹਸਤੀ ਘੋੜੇ ॥
	੧੦	੨੧	ਸੁਧੁ ਕੀਚੇ ॥ ਸੁੱਧ ਪਾਠ ਕਰੋ ਬਾਣੀ ਦਾ, ਏਹੁ ਸੁੱਧ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਬਾਣੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਸੋਧਣ ਲਈ ਕਲਮ ਨ ਚੁਕੇ।

---

੧ ਗੁੰਦਣਾਂ ਕਰੋ। ੨ ਅਸਤ ਬਿਅਸਤ ਭਾਵ ਬਿਅਰਥ। ੩ ਨਾਸ ਕੀਤਾ। ੪ ਮੰਗਣਾਂ। ੫ ਪ੍ਰੇਮ। ੬ ਵਿੰਨਿਆਂ ਗਿਆ। ੭ ਹੋਇਆ। ੮ ਬੁਧ ਰੂਪੀ ਧਰਤੀ ਸੁਵੰਨੀ=ਸੁਭ ਗੁਣਾਂ ਰੂਪੀ ਸੁਭ ਰੰਗ ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ। ੯ ਘਾਸ,ਖਟ ਸੰਪਤੀ ਰੂਪ ਸਮ ਦਮ ਆਦਿ। ੧੦ ਵੈਰਾਗ ਆਦਿ। ੧੧ ਮੁਰਦਾਰ। ੧੨ ਇੱਲ, ਮੰਦ ਵੈਰਾਗੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਮੁਰਦੇ ਤੇ। ੧੩ ਇਸਥਿਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਬਾਣੀ ॥ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ
੩੨੩	੧੨	੧	'ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ ਚਉਪਦੇ ੧੪' ਨੂੰ ਚੌਦਾਂ ਉਚਾਰੋ ॥ ਅਜੇਹੇ ਅੰਗ ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਪਾਠ ਸਮੇਂ ਉਚਾਰਨੇ ਹਨ, ਜੇ ਅਖਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਨਹੀ ਪੜਨੇ, ਸਾਰੀ ਬੀੜ ਵਿਖੇ ਏਹੋ ਨਿਯਮ ਹੈ।
	੧੯	੧	ਤੂੰ ਸਤਿਗੁਰੁ, ਹਉ [੧]"ਨਉਤਨੁ" [੨]ਚੇਲਾ ॥
੩੨੪	੨	੩	ਹਮ ਅਪਤਹ, ਅਪੁਨੀ ਪਤਿ ਖੋਈ ॥ (ਅ-ਪੱਤਹ ਬੋਲੋ)
	੮	੫	ਜਉ ਪੈ, ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਤਿ ਨਾਹੀ ॥ (ਰਾਮ ਨਾਮ ਭੀ ਪਾਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)
	੧੨	੫	'ਸਰਬਸੁ' ਛੋਡਿ, ਮਹਾ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ॥ (ਸਰਬ ਰਸ ਪਾਠ ਭੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)
	੧੪	੬	ਕਰਮ ਕਰਤ, [੩]ਬਧੇ ਅਹੰਮੇਵ ॥ (ਬੱਧੇ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੩੨੫	੫	੮	ਕਵਨੁ ਸੁ 'ਘਰੁ', ਜੋ ਨਿਰਭਉ ਕਹੀਐ ॥
	੭	੯	ਕਬੀਰ, ਨਿਰਗੁਣ ਨਾਮ ਨ ਰੋਸੁ ॥
	੮	੧੦	ਜੋ ਜਨ ਪਰ [੪]"ਮਿਤਿ' ਪਰ [੫]ਮਨੁ ਜਾਨਾ ॥
			ਬਾਤਨ ਹੀ, ਬੈਕੁੰਠ ਸਮਾਨਾ ॥
			੨. ਬਾਤ ਨਹੀ ॥ ੩. ਬਾ ਤਨ ਹੀ ॥
	੯	੧੦	ਨਾ ਜਾਨਾ, ਬੈਕੁੰਠ 'ਕਹਾ' ਹੀ ॥
			ਜਾਨੁ ਜਾਨੁ, ਸਭਿ ਕਹਹਿ ਤਹਾ ਹੀ ॥
			ਕਹਨ ਕਹਾਵਨ, ਨਹ [੬]"ਪਤੀਅਈ' ਹੈ ॥

---

੧ ਨਵੀਨ। ੨ ਸੇਵਕ। ੩ ਵਧਦਾ ਹੈ। ੪ ਮੁਜਾਦਾ ਤੋਂ ਪਰੇ। ੫ ਮਨ ਤੋਂ ਪਰੇ। ੬ ਪਤੀਜਦਾ ਨਹੀਂ, ਮੰਨਦਾ ਨਹੀਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੨੫	੧੪	੧੧	ਚੋਆ ਚੰਦਨੁ, [੧]'ਮਰਦਨ' ਅੰਗਾ ॥
	੧੬	੧੨	ਤਉ ਕੀਜੈ, ਜਉ [੨]'ਆਪ' ਨ ਜੀਜੈ ॥
			੨. ਆਪਨ ਜੀਜੈ ॥
	੧੭	੧੨	ਅਬ ਮੋਹਿ ਮਿਲਿਓ ਹੈ, ਜੀਆਵਨ ਹਾਰਾ ॥
			ਇਆ ਦੇਹੀ, [੩]ਪਰਮਲ [੪]'ਮਹਕੰਦਾ' ॥
੩੨੬	੬	੧੪	[੫]ਮਾਤਾ [੬]ਭੈਸਾ, [੭]ਅੰਮੁਹਾ ਜਾਇ ॥
			(ਮੱਾਤਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ॥ ਅੰ-ਮੁਹਾ ਬੋਲਣ ਲਈ)
	੭	੧੪	ਰਾਮ ਰਮਤ, ਮਤਿ ਪਰਗਟੀ-ਆਈ ॥
	੧੦	੧੫	ਮਰਤੀ ਬਾਰ, [੮]'ਮਗਹਰਿ' ਉਠਿ ਆਇਆ ॥
	੧੩	੧੬	ਧਰਨਿ ਪਰੈ, ਉਰਵਾਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥
	੧੫	੧੬	ਹਾਥਿ [੯]ਤਡੋਰ, ਮੁਖਿ ਖਾਇਓ [੧੦]ਤੰਬੋਰ ॥ ੨. ਤ ਡੋਰ॥
	੧੮	੧੭	ਸਾਕਤ ਉਲਟਿ, [੧੧]'ਸੁਜਨ' ਭਏ ਚੀਤਾ ॥
੩੨੭	੫	੧੮	ਜਿਉ ਗੂੰਗੇ, 'ਸਾਕਰ' ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥
			ਮਨ ਰੇ ਪਵਨ ਦ੍ਰਿੜ, 'ਸੁਖਮਨ' ਨਾਰੀ ॥
	੭	੧੮	ਉਲਟੀ ਗੰਗਾ, 'ਜਮੁਨ' ਮਿਲਾਵਉ ॥
			੨. ਜਮੁ ਨ ਮਿਲਾਵਉ ॥

---

੧ ਮਲਦਾ ਹੈ ਬਟਣਾਂ ਆਦਿਕ। ੨ ਆਪ ਚੇਤਨ ਸਰੂਪ ਹੋਣੇ ਤੇ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀਉਂ ਦੇ ਹਨ, ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਰਨ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਮਰਦਾ ਨਹੀਂ। ੩ ਚੰਦਨ। ੪ ਮਹਿਕੌਂਦਾ ਹੈ। ੫ ਮਸਤ। ੬ ਛੋਟਾ ਹੰਕਾਰੀ ਜੀਵ। ੭ ਅਮੋੜ ਹੋਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੮ ਮਗਹਾ ਧਰਤੀ ਜਿਥੇ ਮਰਕੇ ਜੀਵ ਗਧਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਬਿਆਸ ਤੋਂ ਗਣੇਸ਼ ਨੇ ਧੋਖੇ ਛਲ ਨਾਲ ਸਰਾਪ ਦੁਆਇਆ ਸੀ। ੯ ਹੱਥ ਟੱਡੇ ਹੋਇ ਹਨ। ੧੦ ਪਾਨਾਂ ਦੇ ਬੀੜੇ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ੧੧ ਮਿਤ੍ਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੨੭	੯	੧੮	[1]ਅਪੁ [2]ਤੇਜੁ ਬਾਇ, ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਆਕਾਸਾ ॥
	੧੫	੨੦	ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਾਤੇ, ਜਿਨ ਰਾਮੁ ਨ ਜਾਨਿਆ ॥
੩੨੮	੪	੨੩	ਬਿਨੁ ਸਤ ਸਤੀ, ਹੋਇ ਕੈਸੇ ਨਾਰਿ ॥
	੬	੨੩	ਸੋ ਰਮਜੇ ਕਉ, ਮਿਲੈ ਨ ਸੁਪਨੈ ॥
			(ਰਮਜੇ ਪਾਠ ਨੂੰ ਰਮਈਏ ਪੜਨਾ)
	੧੨	੨੫	[3]ਮੁਚੁ [4]ਮੁਚੁ ਗਰਭ ਗਏ, [5]ਕੀਨ ਬਚਿਆ ॥
			[6]ਬੁਡਭੁਜ-ਰੂਪ, ਜੀਵੇ ਜਗ [7]ਮਝਿਆ ॥
੩੨੯	੭	੩੦	[8]'ਸਾਂਕਲ' [9]ਜੇਵਰੀ, ਲੈ ਹੈ ਆਈ ॥
	੮	੩੦	[10]ਸਾ [11]'ਸਾਪਨਿ' ਹੋਇ, ਜਗ ਕਉ ਖਾਈ ॥
	੧੦	੩੧	ਸਗਲ [12]ਤਜੀਨੁ, ਗਗਨ ਦਉਰਾਵਉ ॥
	੧੨	੩੧	[13]'ਹਿਚਹਿ' ਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕੈ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਉ ॥
	੧੩	੩੨	ਤਿਹ ਮੁਖ ਦੇਖਤ, [14]'ਲੂਕਟ' ਲਾਏ ॥
	੧੬	੩੩	ਰਾਮ ਜਪਤ, ਤਨੁ ਜਰਿ ਕੀ ਨ ਜਾਇ ॥
			ਕਾ ਕੋ ਜਰੈ, ਕਾਹਿ ਹੋਇ ਹਾਨਿ ॥
			ਨਟ ਵਟ ਖੇਲੈ ਸਾਰਿਗ-ਪਾਨਿ ॥
	੧੯	੩੪	ਨਾ 'ਮੈ' ਜੋਗ ਧਿਆਨ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ॥

---

੧ ਪਾਣੀ। ੨ ਅਗਨੀ । ੩ ਬਹੁਤੇ। ੪ ਛਣਨਾਂ, ਗਿਰਨਾਂ। ੫ ਕਿਉਂ । ੬ ਕੁਜਾਂ ਤੁੱਕ ਡੁਬਿਆ ਹੋਇਆ ਕੁਸ਼ਟੀ ਰੂਪ। ੭ ਵਿਚ। ੮ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਰੂਪੀ ਸੰਗਲ। ੯ ਵਾਸ਼ਨਾਂ। ੧੦ ਓਹੁ ਮਾਇਆ। ੧੧ ਸਪਨੀ ਹੋਕੇ। ੧੨ ਸਰਬ ਦਾ ਤਿਆਗ ਰੂਪ ਕਾਠੀ। ੧੩ ਅੜੀ ਕਰੇ। ੧੪ ਅਗਨੀ ਦੀ ਚੁਆਤੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੩੦	੧੫	੩੭	ਏਕ ਨਾਮ, [੧]'ਕਲਿਪਤਰ' [੨]ਤਾਰੇ ॥
			(ਕਲਿ ਪਤਰ, ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ॥ ਕਲਿਪ-ਤਰ ਬੋਲੋ)
	੧੬	੩੮	ਰੇ ਜੀਅ 'ਨਿਲਜ',ਲਾਜ ਤੁੋਹਿ ਨਾਹੀ ॥(ਨਿਲੱਜ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੩੮	ਕਹੁ ਜਨ, ਕਾ ਨਾਹੀ ਘਰ ਤਾ ਕੇ ॥
੩੩੧	੧੫	੪੨	ਇਹੁ ਮਨੁ ਬਡਾ, ਕਿ ਜਾ 'ਸਉ' ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥
	੧੯	੪੩	ਦੁਚਿਤੇ ਕੀ ਦੁਇ ਥੂਨਿ ਗਿਰਾਨੀ ਮੋਹੁ ਬਲੇਂਡਾ ਟੂਟਾ ॥
			(ਦੁਚਿੱਤੇ ਬੋਲੋ)
੩੩੨	੬	੪੪	ਬੈਠਤ ਉਠਤ, [੪]'ਕੁਟਿਲਤਾ' ਚਾਲਹਿ ॥
	੭	੪੪	ਛਾਡਿ [੪]ਕੁਚਰਚਾ, ਆਨ ਨ ਜਾਨਹਿ ॥ (ਕੁਚੱਰਚਾ ਬੋਲੋ)
	੮	੪੪	'ਅਵਰਨ' ਹਸਤ, ਆਪ ਹਹਿ ਕਾਂਨੇ ॥
	੧੩	੪੫	ਐਸੇ ਪਿਤਰ ਤੁਮਾਰੇ ਕਹੀਅਹਿ, ਆਪਨ 'ਕਹਿਆ' ਨ ਲੇਹੀ ॥ ੨. ਆਪਨ ਕਹਿ ਆਨ ਲੇਹੀ ॥
			ਸਰ-ਜੀਉ ਕਾਟਹਿ ਨਿਰ-ਜੀਉ ਪੂਜਹਿ, ਅੰਤ ਕਾਲ ਕਉ ਭਾਰੀ ॥
੩੩੩	੫	੪੭	ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਅਕਲਿ ਭਈ ਅਵਰੈ, [੫]'ਨਾ ਤਰੁ 'ਥਾ' ਬੇਗਾਨਾ ॥
	੬	੪੭	[੬]ਅਲਉਤੀ ਕਾ ਜੈਸੇ ਭਇਆ [੭]ਬਰੇਡਾ, ਜਿਨਿ ਪੀਆ ਤਿਨਿ ਜਾਨਿਆ ॥

---

੧ ਕਲਪ ਤਰ ਬ੍ਰਿਛ ਦੀ ਨਿਆਈ। ੨ ਜਹਾਜ। ੩ ਟੇਢਤਾਈ।
੪ ਖੋਟੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਛੁਟ। ੫ ਅਤਿਸੈ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ।
੬ ਮਿਸ਼ਰੀ ਦਾ ਜਾਂ ਗਲੋ ਦਾ ਜਾਂ ਅਲੌਤ ਤਾੜ ਬ੍ਰਿਛ ਦੀ ਨਿਆਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਤੋੜ ਵਰਗੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ।
੭ ਸ਼ਰਬਤ, ਸਤ ਅਲੌਤੀ ਬਰਾਂਡੀ ਦਾ ਬਰੇਡਾ ਸ਼ਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੩੩	੯	੪੯	[1]ਤੁਲਿ ਨਹੀ ਚਢੈ ਜਾਇ ਨ [2]ਮੁਕਾਤੀ, ਹਲੁਕੀ ਲਗੈ ਨ ਭਾਰੀ ॥
੩੩੪	੧	੫੦	ਸਾਹਿਬੁ ਹੋਇ ਦਇਆਲੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ, ਅਪੁਨਾ ਕਾਰਜੁ ਸਵਾਰੇ ॥
	੪	੫੧	[3]ਰੁੰਡਿਤ [4]ਮੁੰਡਿਤ [5]ਏਕੈਸਬਦੀ, ਏਇ ਕਹਹਿ [6]ਸਿਧਿ ਪਾਈ ॥
	੫	੫੧	ਜਾਪਹਿ ਜਾਉ ਆਪੁ ਛੁਟਕਾਵਨਿ, ਤੇ ਬਾਂਧੇ ਬਹੁ ਫੰਧਾ ॥
	੧੧	੫੨	ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਸੁਖਮਨ ਬੰਦੇ, ਏ [7]ਅਵ, [8]ਗਨ ਕਤ ਜਾਹੀ ॥
	੧੬	੫੩	ਸੁਰਤਿ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਦੁਇ ਕੰਨੀ ਮੁੰਦਾ, ਪਰ ਮਿਤਿ ਬਾਹਰਿ ਖਿੰਥਾ ॥
			ਸੁੰਨ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਆਸਣੁ ਬੈਸਣੁ, ਕਲਪ ਬਿਬਰਜਿਤ ਪੰਥਾ ॥
	੧੮	੫੩	ਮਰਤ ਨ ਸੋਗ ਬਿਓਗੀ ॥
੩੩੫	੧	੫੩	ਸੁਨਿ ਮਨ ਮਗਨ ਭਏ ਹੈ ਪੂਰੇ, ਮਾਇਆ ਡੋਲ ਨ ਲਾਗੀ ॥
	੩	੫੪	ਗਜ ਨਵ ਗਜ ਦਸ ਗਜ ਇਕੀਸ, ਪੁਰੀਆ ਏਕ ਤਨਾਈ ॥

---

੧ ਤਰਾਜੂ ਤੇ ਨਹੀ ਚੜਦੀ । ੨ ਮੁਕਦੀ ਨਹੀਂ । ੩ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸਰੇਵੜੇ । ੪ ਰੋਡੇ ਜਾਂ ਮੁੰਜ ਦੀ ਤੜਾਗੀ ਵਾਲੇ । ੫ ਵਿਆਕਰਨੀ ਜਾਂ ਅਲੇਖੀਏ । ੬ ਮੁਕਤੀ । ੭ ਹੁਣ । ੮ ਗਿਣਤੀ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੩੫	੭	੫੪	ਛੋਛੀ ਨਲੀ ਤੰਤੁ ਨਹੀ ਨਿਕਸੈ, ਨ ਤਰ ਰਹੀ ਉਰਝਾਈ ॥
	੮	੫੫	ਏਕ ਜੋਤਿ ਏਕਾ ਮਿਲੀ, [1]ਕਿੰਬਾ ਹੋਇ [2]ਮਹੋਇ ॥
	੧੬	੫੬	[3]ਉਨਮਤ ਮਾਨ ਹਿਰਿਓ ਮਨ ਮਾਹੀ, ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਨ ਧਾਰਿਓ ਰੇ ॥
੩੩੬	੭	੫੮	ਰਾਮ ਨਾਮ ਧਨੁ ਕਰਿ [4]ਸੰਚਉਨੀ, ਸੋ ਧਨੁ ਕਤਹੀ ਨ ਜਾਵੈ ॥
	੧੭	੫੯	[5]ਅਉਧ [6]ਅਨਲ, [7]ਤਨ [8]ਤਿਨਕੋ ਮੰਦਰੁ, ਚਹੁਦਿਸ [9]ਠਾਟੁ [10]ਠਇਓ ॥
੩੩੭	੬	੬੨	ਗਉੜੀ [11]ਦ॥ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਪੜਨੇ ਹਨ,ਨਾਵੀਂ ਦਸਵੀਂ,ਗਿਆਰਵੀਂ ਆਦਿ ਕਹਿਣਾ ਹੈ।
	੧੪	੬੩	ਜਿਉ ਸੰਪੈ ਤਿਉ ਬਿਪਤਿ ਹੈ, ਬਿਧ ਨੇ ਰਚਿਆ ਸੋ ਹੋਇ ॥
	੧੯	੬੫	ਪੰਥੁ ਨਿਹਾਰੈ ਕਾਮਨੀ, ਲੋਚਨ ਭਰੀ ਲੇ [12]ਉਸਾਸਾ ॥
੩੩੮	੧	੬੫	ਉਡਹੁ 'ਨ', [13]ਕਾਗਾ ਕਾਰੇ ॥ ੨. ਉਡ [14]ਹੁਨ ॥
	੮	੬੭	[15]'ਅਬਿਗਤ' ਸਮਝੁ ਇਆਨਾ ॥
	੧੨	੬੮	ਡਗਮਗ ਛਾਡਿ, ਰੇ ਮਨ ਬਉਰਾ ॥ ੨. ਡਗ ਮਗ॥

---

੧ ਅਥਵਾ। ੨ ਮਤ ਹੋਵੇ। ੩ ਕਮਲਾ ਹੋਕੇ। ੪ ਇਕੱਤ੍ਰ। ੫ ਉਮਰ। ੬ ਅਗਨੀ। ੭ ਸਰੀਰ। ੮ ਕੱਖਾਂ ਦਾ ਮੰਦਰ। ੯ ਬਣੌਟ। ੧੦ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ੧੧ ਜਾਤੀ ਹੈ। ੧੨ ਹੌਕੇ। ੧੩ ਹੇ ਕਾਲੇ ਕੇਸ਼ੋ ਰੂਪੀ ਕਾਲੇ ਕਾਓ ਉਡੋ ਨਾਂ। ੧੪ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪੀ ਕਾਗੋ ਹੁਣ ਉਡ ਜਾਵੋ। ੧੫ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੂਪ ਗਿਆਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੩੮	੧੫	੬੯	ਬੰਦੇ, ਬੰਦਗੀ [੧]"ਇਕਤੀਆਰ' ॥
	੧੬	੬੯	ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਗੁਲਾਮੁ ਘਰ ਕਾ, ਜੀਆਇ ਭਾਵੈ ਮਾਰਿ ॥
	੧੮	੭੦	ਭਗਤਿ ਹੇਤਿ ਅਵਤਾਰੁ ਲੀਓ ਹੈ,
			ਭਾਗੁ ਬਡੋ 'ਬਪੁਰਾ' ਕੋ ਰੇ ॥
	੧੯	੭੦	ਨੰਦ ਸੁ ਨੰਦਨ, ਕਾ ਕੋ ਰੇ ॥
			ਤਬ ਇਹੁ ਨੰਦੁ ਕਹਾਂ ਥੋ ਰੇ ॥
੩੩੯	੫	੭੧	ਨਿੰਦਕੁ ਸੋ, ਜੋ ਨਿੰਦਾ [੨]ਹੋਰੈ ॥
	੭	੭੨	ਰਾਜਾ ਰਾਮ, ਤੂੰ ਐਸਾ ਨਿਰਭਉ,
			ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਰਾਮ ਰਾਇਆ ॥
	੮	੭੨	ਅਬ ਹਮ ਤੁਮ ਏਕ ਭਏ ਹਹਿ,
			ਏਕੈ ਦੇਖਤ ਮਨੁ 'ਪਤੀਆਹੀ' ॥
	੯	੭੨	ਜਬ [੩]ਬੁਧਿ ਹੋਤੀ ਤਬ ਬਲੁ ਕੈਸਾ,
			ਅਬ [੪]ਬੁਧਿ ਬਲੁ ਨ ਖਟਾਈ ॥
			ਕਹਿ ਕਬੀਰ [੫]ਬੁਧਿ ਹਰਿ ਲਈ ਮੇਰੀ,
			ਬੁਧਿ [੬]ਬਦਲੀ [੭]ਸਿਧਿ ਪਾਈ ॥
੧੩	੭੩		ਚੇਤਿ 'ਸੁਚੇਤ' ਚਿਤ ਹੋਇ ਰਹੁ,
			ਤਉ ਲੈ ਪਰਗਾਸੁ ਉਜਾਰਾ ॥

---

੧ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੋ। ੨ ਹਟਾਵੇ ਵਾ ਨਿੰਦਾ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋ ਰਹੇ। ੩ ਵਿਸ਼ੈ ਵਿਸ਼ੈਣੀ ਬੁਧ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਦੋ ਤਦੋਂ ਬਿਬੇਕ ਰੂਪੀ ਬਲ ਕੈਸਾ ਹੋਣਾਂ ਸੀ। ੪ ਅਬ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ੈਣੀ ਬੁਧੀ ਹੋਣੇ ਕਰਕੇ ਆਸੁਰੀ ਸੰਪਤਾ ਦਾ ਬਲ, ਖੁਟਾਈ, ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ੫ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਸੈਣੀ ਮੇਰੀ ਬੁਧ ਹਰਿ ਲਈ। ੬ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸੱਤਤਾ ਵਲੋਂ ਬੁਧ ਬਦਲ ਗਈ। ੭ ਮੁਕਤ ਪਾ ਲਈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੩੯	੧੭	੭੪	ਏਕ ਸੁਮਤਿ ਰਤਿ ਜਾਨਿ ਮਾਨਿ ਪ੍ਰਭੁ, ਦੂਸਰ ਮਨਹਿ ਨ ਆਨਾ-ਨਾ ॥ (ਇਸ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨੰਨੇ ਸੰਬੰਧਕ ਹਨ)
੩੪੦	੩	੧	ਏ ਅਖਰ ਖਿਰਿ ਜਾਹਿਗੇ, ਓਇ ਅਖਰ ਇਨ ਮਹਿ ਨਾਹਿ ॥ (ਓਇ ਅਖੱਰ ਬੋਲੋ, ਅ-ਖਰ ਭੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ)
	੫	੩	ਅਲਹ ਲਹਉ ਤਉ ਕਿਆ ਕਹਉ, ਕਹਉ ਤ ਕੋ ਉਪਕਾਰ ॥ (ਅਲੱਹ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੮	੫	ਮਨ ਸਮਝਾਵਨ ਕਾਰਨੇ, ਕਛੂਅਕ ਪੜੀਐ ਗਿਆਨ॥
	੧੨	੮	ਤਉ ਹੋਇ [੧]ਨਿ-ਖਿਅਉ, ਅਖੈ ਪਦੁ ਲਹੈ ॥
	੧੪	੧੦	ਘਟ ਫੂਟੇ, ਘਟਿ ਕਬਹਿ ਨ ਹੋਈ ॥ (ਘੱਟਿ ਬੋਲੋ)
	੧੪	੧੦	ਸੋ ਘਟੁ ਛਾਡਿ, [੨]'ਅਵਘਟ' ਕਤ ਧਾਵਾ ॥
	੧੬	੧੨	ਚਿਤੁ ਬਚਿਤੁ, ਇਹੈ [੩]'ਅਵਝੇਰਾ' ॥
	੧੭	੧੩	[੪]ਛਕਿ 'ਕਿ' ਨ ਰਹਹੁ, ਛਾਡਿ 'ਕਿ' ਨ ਆਸਾ ॥
	੧੯	੧੪	ਅਸ ਜਰਿ ਪਰ ਜਰਿ, ਜਰਿ ਜਬ ਰਹੈ ॥
੩੪੧	੧	੧੫	ਝਗਰੁ ਕੀਏ, 'ਝਗਰਉ' ਹੀ ਪਾਵਾ ॥
	੩	੧੭	ਟਟਾ ਬਿਕਟ ਘਾਟ, ਘਟ ਮਾਹੀ ॥ (ਟੱਟਾ ਬੋਲੋ)
	੩	੧੭	ਖੋਲਿ ਕਪਾਟ, ਮਹਲਿ ਕਿ 'ਨ' ਜਾਹੀ ॥
	੪	੧੮	[੫]'ਨੀਠਿ ਨੀਠਿ, ਮਨੁ ਕੀਆ ਧੀਰਾ ॥

---

੧ ਨਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ੨ ਔਖੇ ਘਾਟ ਅਗਿਆਨ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਦੇ। ੩ ਉਲਝੇਵਾਂ, ਝਗੜ-ਖਾਤਾ। ੪ ਪ੍ਰਸੰਨ। ੫ ਸਨੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪੧	੮	੨੧	ਣਾਣਾ [1]ਰਣਿ ਰੂਤਉ, ਨਰ [2]ਨੇਹੀ ਕਰੈ ॥
	੯	੨੨	ਤਤਾ ਅ-ਤਰ, ਤਰਿਓ ਨਹ ਜਾਈ ॥
	੧੩	੨੪	ਦਸਵੈ ਦੁਆਰਿ, [3]'ਕੁੰਚੀ' ਜਬ ਦੀਜੈ ॥ (ਕੁੰਜੀ ਭੀ ਪਾਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)
	੧੫	੨੬	ਨਿਰਖਤ ਨੈਨ, ਰਹੇ [4]'ਰਤਵਾਈ' ॥
	੧੯	੨੯	ਬਿੰਦਹਿ ਬਿੰਦਿ, ਨ 'ਬਿਛੁਰਨ' ਪਾਵਾ ॥
੩੪੨	੧	੨੯	[5]ਬੰਦਕ ਹੋਇ, ਬੰਧ ਸੁਧਿ ਲਹੈ ॥ ੨. ਬੰਧਕ ਹੋਇ ॥
	੩	੩੧	ਮਗਨ ਭਇਆ ਤੇ, ਸੋ ਸਚੁ ਪਾਵੈ ॥
	੪	੩੨	ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਸਿਉ ਕਹੈ ਕਬੀਰਾ, [6]'ਮਨਸਾ' ਮਿਲਿਆ ਨ ਕੋਇ ॥ [7]੨. ਮਨ ਸਾ ॥
	੫	੩੩	ਇਹੁ ਮਨੁ ਲੇ, ਜਉ [8]'ਉਨਮਨਿ' ਰਹੈ ॥
	੬	੩੪	ਯਯਾ ਜਉ ਜਾਨਹਿ ਤਉ ਦੁਰਮਤਿ ਹਨਿ, ਕਰਿ ਬਸਿ ਕਾਇਆ ਗਾਉ ॥
	੭	੩੪	ਰਣਿ [9]ਰੂਤਉ ਭਾਜੈ ਨਹੀ, ਸੂਰਉ 'ਥਾਰਉ' ਨਾਉ ॥
	੭	੩੫	ਰਾਰਾ ਰਸੁ, 'ਨਿਰਸ' ਕਰਿ ਜਾਨਿਆ ॥
	੯	੩੬	[10]ਅਨਤ ਨ ਜਾਇ, ਪਰਮ ਸਚੁ ਪਾਵੈ ॥

---

੧ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕਾਂ ਦਾ ਜੰਗ ਜਦੋਂ ਆ ਪਵੇ। ੨ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਹਠ ਕਰੇ। ੩ ਪ੍ਰਾਣਾਂਜਾਮ ਭਗਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਕੁੰਜੀ। ੪ ਲਾਲੀ ਦੇ ਸਹਿਤ, ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਸਹਿਤ। ੫ ਜੋ ਬੰਦਕ ਬੰਦਗੀ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਉਸਦੀ (ਬੰਧ) ਸਬੰਧੀਆ ਵਾਂਙੂ ਖਬਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ੬ ਵਾਸ਼ਨਾ। ੭ ਮਨ ਸਰੀਖਾ। ੮ ਤੁਰੀਆ ਪਦ। ੯ ਰੁਕਣਾਂ। ੧੦ ਹੋਰ ਥਾਉਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪੨	੯	੩੬	ਤਉ ਅਲਹ ਲਹੈ, ਲਹਿ ਚਰਨ ਸਮਾਵੈ ॥
	੧੦	੩੭	ਬਲਿ ਬਲਿ, ਜੇ [1]ਬਿਸਨ [2]'ਤਨਾ' ਜਸੁ ਗਾਵੈ ॥
	੧੧	੩੮	ਵਾਵਾ [3]'ਵਾਹੀ' ਜਾਨੀਐ, [4]ਵਾ ਜਾਨੇ ਇਹੁ ਹੋਇ ॥
	੧੨	੩੯	ਸਸਾ, ਸੋ 'ਨੀਕਾ' ਕਰਿ ਸੋਧਹੁ ॥
			ਘਟ ਪਰਚਾ ਕੀ, ਬਾਤ ਨਿਰੋਧਹੁ ॥
	੧੬	੪੨	ਹਾਹਾ ਹੋਤ, ਹੋਇ ਨਹੀ ਜਾਨਾ ॥
	੧੭	੪੨	ਤਬ ਓਹੀ ਓਹੁ, ਏਹੁ ਨ ਹੋਈ ॥
	੧੮	੪੩	ਲਖਿਮੀਬਰ ਸਿਉ, ਜਉ ਲਿਉ ਲਾਵੈ ॥
	੧੮	੪੪	ਅਬ ਜਗੁ ਜਾਨਿ, ਜਉ ਮਨਾ ਰਹੈ ॥
			([5]ਮਨੁ ਪਾਠ ਕਰੋ)

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਬਿਤੰਨੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੀ

੩੪੩	੯	੨	[6]"ਪਰਿਵਾ' ਪ੍ਰੀਤਮ, ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰ ॥
	੧੦	੩	ਦੁਤੀਆ, [7]ਦੁਹਕਰਿ ਜਾਨੈ ਅੰਗ ॥
	੧੪	੬	ਪ੍ਰੇਮ 'ਸੁਧਾ' ਰਸੁ, ਪੀਵੈ ਕੋਇ ॥ (ਸੁੱਧਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ)
	੧੮	੯	ਤਾ ਮਹਿ ਅਕੁਲ, ਮਹਾ ਨਿਧਿ ਰਾਇਆ ॥
			(ਅ-ਕੁਲ ਬੋਲੋ)
੩੪੪	੨	੧੧	ਅਮਲ ਨ 'ਮਲਨ' ਛਾਹ ਨਹੀ ਧੂਪ ॥
			(ਅ-ਮਲ ਪਾਠ ਬਹੁਤਾ ਦੱਬਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
	੨	੧੨	'ਏਕਾਦਸੀ', ਏਕ ਦਿਸ ਧਾਵੈ ॥

---

੧ ਬਿਸ=ਸੰਸਾਰ (ਅਨ) ਚੇਸ਼ਟਾ, ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰੌਣ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਆਪਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੨ ਪੁਤ੍, ਪਿਆਰੇ, ਸਰੂਪ। ੩ ਪ੍ਰੇਰਕ। ੪ ਓਸ ਦੇ ਤਾਂਈ। ੫ ਹਟੇ ਰਹਿਣਾ। ੬ ਏਕਮ। ੭ ਕਠਨ ਵਾ ਦੋਹਾਂ ਕਰਕੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪੪	੩	੧੩	'ਬਾਰਸਿ', ਬਾਰਹ ਉਗਵੈ ਸੂਰ ॥
	੪	੧੩	ਅਚਰਜੁ ਭਇਆ, ਜੀਵ ਤੇ [1]ਸੀਉ ॥
	੫	੧੪	'ਤੇਰਸਿ', [2]ਤੇਰਹ ਅਗਮ ਬਖਾਣਿ ॥
	੮	੧੬	ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਮਧਿ,ਹੋਇ ਰਹਿਆ [3]ਥੀਰ ॥੨. ਬੀਰ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਵਾਰ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ ੭
	੧੦	੧	ਗੁਰ ਗਮਿ ਭੇਦੁ, ਸੁ ਹਰਿ ਕਾ ਪਾਵਉ ॥
	੧੧	੧	[4]'ਆਦਿਤ' ਕਰੈ ਭਗਤਿ ਆਰੰਭ ॥
			(ਆ-ਦਿਤ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
			ਕਾਇਆ ਮੰਦਰ, 'ਮਨਸਾ' ਥੰਭ ॥
			ਅਹਿਨਿਸਿ ਅਖੰਡ, 'ਸੁ' ਰਹੀ ਜਾਇ ॥ ੨. ਸੁਰਹੀ ॥
	੧੩	੩	ਮੰਗਲਵਾਰੇ, ਲੇ [5]ਮਾਹੀਤਿ ॥
	੧੪	੩	ਨਾ ਤਰੁ ਖਰਾ, 'ਰਿਸੈ' ਹੈ ਰਾਇ ॥
	੧੭	੫	ਅਹਿਨਿਸਿ, 'ਕਸਮਲ' ਧੋਵਹਿ ਨ੍ਹਾਹਿ ॥
	੧੮	੭	ਜੋਤਿ ਦੀ [7]ਵਟੀ, ਘਟ ਮਹ ਜੋਇ ॥ ੨. ਦੀਵਟੀ ॥
			ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਚੇਤੀ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ ਕੀ
੩੪੫	੪	੧	ਰਾਮ ਕਹਤ, ਜਨ [8]'ਕਸ' ਨ ਤਰੇ ॥
	੪	੧	ਤਾਗੀ-ਲੇ ਗਨਿਕਾ, ਬਿਨੁ ਰੂਪ ਕੁਬਿਜਾ,
			ਬਿਆਧਿ ਅਜਾਮਲੁ ਤਾਰੀਅਲੇ ॥

---

੧ ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ ਚੇਤਨ। ੨ ਨੌਂ ਵਿਆਕਰਨ, ਚਾਰ ਬੇਦ। ੩ ਇਸਥਿਤ। ੪ ਐਤਵਾਰ। ੫ ਘੇਰਾ ਘਤਣਾ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤੇ ਮਹਾਤਮਾਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ। ੬ ਪਾਪ। ੭ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਬੱਤੀ। ੮ ਕਿਸਤਰਾਂ ਨਾਂ ਤਰਨਗੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪੫	੬	੨	[1]ਜਪ ਹੀਨ [2]ਤਪ ਹੀਨ, [3]ਕੁਲ ਹੀਨ [4]ਕ੍ਰਮ ਹੀਨ, ਨਾਮੇ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਤੇਊ ਤਰੇ ॥
			ਗਉੜੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ
	੯	੧	ਮੇਰੀ ਸੰਗਤਿ ਪੋਚ, ਸੋਚ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ॥ ਮੇਰਾ ਕਰਮੁ [5]'ਕੁਟਿਲਤਾ' ਜਨਮੁ [6]ਕੁਭਾਂਤੀ ॥
	੧੦	੧	ਮੇਰੀ ਹਰਹੁ ਬਿਪਤਿ, ਜਨ ਕਰਹੁ [7]'ਸੁਭਾਈ' ॥
	੧੧	੧	ਬੇਗਿ ਮਿਲਹੁ ਜਨ, ਕਰਿ ਨ [8]ਬਿਲਾਂਬਾ ॥
	੧੨	੨	ਨਾ [9]ਤਸਵੀਸ, [10]ਖਿਰਾਜੁ ਨ ਮਾਲੁ ॥ ਖਉਫੁ ਨ [11]ਖਤਾ, ਨ ਤਰਸੁ [12]ਜਵਾਲੁ ॥
	੧੪	੨	[13]ਕਾਇਮੁ [14]ਦਾਇਮੁ, ਸਦਾ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ॥ [15]ਦੋਮ ਨ [16]ਸੇਮ, ਏਕ ਸੋ ਆਹੀ ॥ [17]ਆਬਾਦਾਨੁ, ਸਦਾ ਮਸਹੂਰ ॥ ਊਹਾਂ [18]ਗਨੀ, ਬਸਹਿ [19]'ਮਾਮੂਰ' ॥ [20]'ਮਹਰਮ' [21]ਮਹਲ ਨ ਕੋ ਅਟਕਾਵੈ ॥
	੧੯	੧	ਰਮਈਏ ਸਿਉ ਇਕ ਬੇਨਤੀ, ਮੇਰੀ ਪੁੰਜੀ ਰਾਖੁ ਮੁਰਾਰਿ ॥

---

੧ ਗਨਕਾ। ੨ ਕੁਬਜਾਂ। ੩ ਬਿਆਧ। ੪ ਅਜਾਮਲ। ੫ ਟੇਢਤਾਈ ਵਾਲਾ। ੬ ਖੋਟੇ ਲਗਨ ਵਾਲਾ ਜਨਮ। ੭ ਸੋਭਾ। ੮ ਦੇਰ। ੯ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ। ੧੦ ਟੈਕਸ। ੧੧ ਗੁਨਾਹ। ੧੨ ਘਾਟਾ। ੧੩ ਇਸਥਿਤ। ੧੪ ਹਮੇਸ਼ਾਂ। ੧੫ ਦੂਜਾ ਵਜ਼ੀਰ, ਦਵੈਤ। ੧੬ ਖਜਾਨਚੀ। ੧੭ ਅਬਾਦ ਨਿਤ ਵਸਦਾ ਹੈ। ੧੮ ਧਨੀ। ੧੯ ਲਬਾਲਬ ਭਰੇ ਹੋਇ, ਭਰਪੂਰ। ੨੦ ਭੇਤੀ ਹਾਂ। ੨੧ ਸਰੂਪ ਦੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪੬	੨	੧	ਉਰਵਾਰ ਪਾਰ ਕੇ ਦਾਨੀਆ, ਲਿਖਿ ਲੇਹੁ ਆਲ ਪਤਾਲੁ ॥
	੭	੧	ਮਲਿਨ ਭਈ ਮਤਿ ਮਾਧਵਾ, ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਲਖੀ ਨ ਜਾਇ ॥
	੮	੧	'ਜੋਗੀਸਰ' ਪਾਵਹਿ ਨਹੀ, 'ਤੁਅ' ਗੁਣ ਕਥਨੁ ਅਪਾਰ ॥
	੧੨	੧	ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਧਰਮ [1]ਨਿਰੂਪੀਐ, ਕਰਤਾ ਦੀਸੈ ਸਭ ਲੋਇ ॥
	੧੫	੫	[2]ਰਵਿ ਪ੍ਰਗਾਸ, [3]'ਰਜਨੀ' ਜਥਾ, [4]'ਗਤਿ' ਜਾਨਤ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ॥
	੧੬	੮	ਉਨਮਨ ਮਨ ਮਨ ਹੀ ਮਿਲੇ, ਛੁਟਕਤ ਬਜਰ ਕਪਾਟ ॥
			ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ਸੋਦਰੁ
੩੪੭	੧੦	੧	ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਰਤਨ ਉਪਾਏ ਤੇਰੇ, ਜੇਤੇ, ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਲੇ ॥
	੧੪	੧	ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ ਜਿਨਸੀ, ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ॥
੩੪੮	੮	੨	ਸੇ ਮੁਕਤੁ ਸੇ ਮੁਕਤੁ ਭਏ ਜਿਨ੍ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ਜੀਉ, ਤਿਨ ਟੂਟੀ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸੀ ॥
੩੪੯	੧੧	੨	ਨਾਨਕ ਨਾਵੈ ਬਾਝੁ [5]ਸਨਾਤਿ ॥

---

੧ ਕਥਨ ਕਰੀਦਾ ਹੈ। ੨ ਸੂਰਜ। ੩ ਰਾਤ। ੪ ਨਾਸ।
੫ ਛੂਤਨੇ ਜਾਂ ਨੀਚ ਜਾਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੪੯	੧੬	੩	ਜੇ ਕਿਸੈ ਦੇਇ, ਵਖਾਣੈ ਨਾਨਕੁ, ਆਗੈ ਪੂਛ ਨ ਲੇਇ ॥
	੧੭	੪	[1]ਤਾਲ [2]'ਮਦੀਰੇ', ਘਟ ਕੇ ਘਾਟ ॥
੩੫੦	੭	੫	ਕਲਿ [3]'ਕਲਵਾਲੀ' ਮਾਇਆ ਮਦੁ ਮੀਠਾ, ਮਨੁ ਮਤਵਾਲਾ ਪੀਵਤੁ ਰਹੈ ॥
	੯	੬	ਵਾਜਾ ਮਤਿ [4]'ਪਖਾਵਜੁ' ਭਾਉ ॥
	੧੮	੭	ਨਾਲਿ ਕੁਟੰਬੁ ਸਾਥਿ ਵਰ-ਦਾਤਾ, ਬ੍ਰਹਮਾ ਭਾਲਣ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਗਇਆ ॥
	੧੯	੭	ਰਤਨ ਉਪਾਇ ਧਰੇ ਖੀਰੁ ਮਥਿਆ, ਹੋਰਿ [5]'ਭਖਲਾਏ' ਜਿ ਅਸੀ ਕੀਆ ॥
੩੫੧	੮	੯	ਤਉ ਪਰਵਾਹ ਕੇਹੀ, ਕਿਆ ਕੀਜੈ ॥
	੯	੯	ਮਨ ਕੀ ਮਤਿ [6]'ਮਤਾਗਲੁ' ਮਤਾ ॥ (ਮੱਤਾ ਬੋਲੋ)
	੧੫	੧੦	ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਹਮਰਾ [7]ਵੀਆਹੁ ਜਿ ਹੋਆ, ਜਾਂ ਸਹੁ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਜਾਨਿਆ ॥
	੧੬	੧੦	ਆਪਣਾ ਕਾਰਜੁ ਆਪਿ ਸਵਾਰੇ, [8]ਹੋਰਨਿ ਕਾਰਜੁ ਨ ਹੋਈ ॥
੩੫੨	੨	੧੧	ਅਧਿਕ [9]'ਤਿਆਸ', ਭੇਖ ਬਹੁ ਕਰੈ ॥

---

੧ ਕੈਂਸ਼ੀਆਂ ਆਸਾ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ ਰੂਪ। ੨ ਛੈਣੇ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਰੂਪ। ੩ ਮੱਟੀ ਸ਼ਰਾਬ ਵਾਲੀ, ਕਲਜੁਗ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਾਲੀ ਕ੍ਰਿਆ ਹੀ ਮੱਟੀ ਹੈ। ੪ ਜੋੜੀ ਵਾਲਾ। ੫ ਭੁਟਕਾਏ। ੬ ਮਨ ਰੂਪੀ ਹਾਥੀ ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ ਕਰਕੇ ਮਸਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੭ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰੂਪ ਵਿਆਹ, ਇਸ ਤੁਕ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪੋਠੋਹਾਰੀਏ ਆਗਿਆ ਮੰਨਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।
੮ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਪਾਸੋਂ। ੯ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੫੨	੬	੧੨	ਸਦਾ ਬਿਗਾਸੈ, [੧]ਪਰਮਲ ਰੂਪ ॥
	੯	੧੨	ਰਾਜਨ ਰਾਜਿ, ਸਦਾ [੨]ਬਿਗਸਾਂਤਉ ॥
	੧੧	੧੨	ਅਹਿਨਿਸਿ ਭਗਤਿ ਕਰੇ, ਲਿਵ ਲਾਇ ॥
	੧੭	੧੩	ਨਾਨਕ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ॥
੩੫੩	੪	੧੪	ਕਰਮ ਧਰਮ ਸੰਜਮੁ, 'ਸਤਭਾਉ' ॥
	੭	੧੫	ਇਹੁ ਸੰਸਾਰੁ ਬਿਖੁ ਵਤ ਅਤਿ ਭਉਜਲੁ,
			ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਹਰਿ ਪਾਰਿ ਲੰਘਾਈ ॥
੩੫੪	੫	੧੭	ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਦੂਰਿ ਨਾਹੀ, ਪ੍ਰਭੁ ਤੂੰ ਹੈ ॥
	੯	੧੮	[੩]ਵਾਟ ਨ ਪਾਵਉ, ਵੀਗਾ ਜਾਉ ॥
	੧੭	੧੯	ਚਰਣੀ ਚਲੈ [੪]ਪਜੂਤਾ ਆਗੈ,
			ਵਿਣੁ ਸੇਵਾ ਫਲ ਲਾਗੇ ॥
੩੫੫	੨	੨੦	ਗਿਆਨ ਜਨੇਊ, ਧਿਆਨੁ [੫]'ਕੁਸ' [੬]ਪਾਤੀ ॥
	੫	੨੦	ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ, ਹੋਰਿ ਕਰਮ ਨ ਭਾਲਿ ॥
			ਪੂਜਾ ਪ੍ਰੇਮ, ਮਾਇਆ ਪਰ ਜਾਲਿ ॥
	੭	੨੦	[੭]'ਪਾਹਰੂਅ' [੮]ਰਾਛਬਿ, ਚੋਰੁ ਨ ਲਾਗੈ ॥
੩੫੬	੩	੨੨	ਤੁਰੀਆ-ਵਸਥਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ,
			ਸੰਤ ਸਭਾ ਕੀ ਓਟ ਲਹੀ ॥
	੧੧	੨੪	ਮਨਮੁਖ ਕੀ 'ਮਤਿ', ਕੂੜਿ ਵਿਆਪੀ ॥
	੧੭	੨੫	ਆਪਿ ਮਰੈ, 'ਅਵਰਾ' ਨਹ ਮਾਰੀ ॥

---

੧ ਚੰਦਨ। ੨ ਖਿੜਦਾ ਹੈ। ੩ ਰਸਤਾ ਭਗਤੀ ਦਾ।
੪ ਪਕੜਿਆ ਹੋਇਆ, ਪੋਲੇ ਪੈਣਗੇ। ੫ ਦੱਭ। ੬ ਪਵਿਤ੍ਰ ਛਲੇ ਜਾਂ ਪਤਲਾਂ। ੭ ਪਹਿਰੇ ਦਾਰ। ੮ ਰਾਖਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੫੬	੧੭	੨੫	ਨਾਨਕੁ ਜਾਣੈ, [1]ਚੋਜ ਨ ਤੇਰੇ ॥
	੧੮	੨੬	[2]ਏਕ ਨ ਭਰੀਆ, ਗੁਣ ਕਰਿ ਧੋਵਾ ॥
੩੫੭	੨	੨੬	ਪ੍ਰੇਮੁ ਨ ਚਾਖਿਆ, ਮੇਰੀ ਤਿਸ ਨ ਬੁਝਾਨੀ ॥
	੧੩	੨੯	[3]ਪੰਕ [4]'ਜੁ' ਮੋਹ [5]ਪਗੁ ਨਹੀ ਚਾਲੈ,
			ਹਮ ਦੇਖਾ ਤਹ 'ਡੂਬੀਅਲੇ' ॥
	੧੬	੩੦	[6]ਛਿਅ ਘਰ [7]ਛਿਅ ਗੁਰ, [8]ਛਿਅ ਉਪਦੇਸ ॥
	੧੭	੩੦	ਵਿਸੁਏ ਚਸਿਆ ਘੜੀਆ ਪਹਰਾ,
			ਥਿਤੀ ਵਾਰੀ ਮਾਹੁ ਭਇਆ ॥
੩੫੮	੪	੩੧	ਜੇ ਬਹੁਤਾ ਸਮਝਾਈਐ ਭੋਲਾ, ਭੀ ਸੋ ਅੰਧੋ ਅੰਧਾ ॥
			ਲਖ ਖਟੀਅਹਿ ਲਖ ਸੰਜੀਅਹਿ ਖਾਜਹਿ,
			ਲਖ ਆਵਹਿ ਲਖ ਜਾਹਿ ॥
	੬	੩੧	ਜਾਂ ਪਤਿ ਲੇਖੈ ਨਾ ਪਵੈ, ਤਾਂ ਸਭੇ [9]'ਕੁਪਰਵਾਣ' ॥
	੯	੩੨	ਲਖ [10]ਮੜਿਆ ਕਰਿ 'ਏਕਠੇ', ਏਕ ਰਤੀ ਲੇ ਭਾਹਿ ॥
	੧੦	੩੨	ਪਿੰਡੁ ਪਤਲਿ ਮੇਰੀ [11]'ਕੇਸਉ' ਕਿਰਿਆ,
			ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰੁ ॥

---

੧ ਕੌਤਕ। ੨ ਇਕ ਔਗਣ ਨਾਲ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀ ਭਰੀ ਹੋਈ ਬਹੁਤੇ ਔਗਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਸ ਗੁਣ ਕਰਕੇ ਧੋਵਾਂ ਭਾਵ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ। ੩ ਮੋਹ ਰੂਪੀ ਚਿੱਕੜ। ੪ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੫ ਮਨ ਰੂਪੀ ਪੈਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ। ੬ ਛੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਸਾਂਖ, ਨਿਆਇ, ਪੂਰਬ ਮੀਮਾਸਾ, ਬਿਸੇਸਕ, ਪਤੰਜਲ, ਵਿਦਾਂਤ। ੭ ਕਪਲ, ਗੋਤਮ, ਜੈਮਲ, ਕਨਾਦਿ, ਪਤੰਜਲੀ, ਬਿਆਸ। ੮ ਸਾਂਖ ਜੀਵ ਵਾਦੀ ਇਕ ਦੇਸੀ ਈਸ਼ਰ ਜੁਗਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਮ ਕਾਲ ਜੋਗ ਦਾ ਗਿਆਨ। ੯ ਅਪ੍ਰਵਾਣ। ੧੦ ਲਕੜਾਂ ਦੇ ਢੇਰ। ੧੧ ਕੇਸ਼ੋ ਦਾ ਨਾਮ ਪਿੰਡ ਹੈ, ਸਚ ਨਾਮ ਪੱਤਲ ਕਰਤਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿਰਿਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੫੮	੧੦	੩੨	ਗੰਗ [1]ਬਨਾਰਸਿ ਸਿਫਤਿ ਤੁਮਾਰੀ, ਨਾਵੈ ਆਤਮ ਰਾਉ ॥
	੧੧	੩੨	ਇਕ [2]ਲੋਕੀ ਹੋਰੁ [3]ਛਮਿਛਰੀ, ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਵਟਿ [4]ਪਿੰਡੁ ਖਾਇ ॥
	੧੭	੩੩	[5]ਪੀਰ [6]ਪੈਕਾਂਬਰ [7]ਸਾਲਿਕ [8]ਸਾਦਿਕ, ਛੋਡੀ ਦੁਨੀਆ ਬਾਇ ਪਏ ॥
	੧੮	੩੩	ਖਲੜੀ ਖਪਰੀ ਲਕੜੀ ਚਮੜੀ, ਸਿਖਾ ਸੂਤੁ ਧੋਤੀ ਕੀਨ੍ਹੀ ॥ (ਸਿੱਖ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ)
੩੫੯	੫	੩੪	ਸਾਹੁ [9]ਪਜੂਤਾ, ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕ ਲੇਖਾ ਦੇਹਾ ॥
	੧੧	੩੫	ਧੀਰਜੁ ਧੜੀ ਬੰਧਾਵੈ ਕਾਮਣਿ, ਸ੍ਰੀ ਰੰਗੁ ਸੁਰਮਾ ਦੇਈ ॥
੩੬੦	੩	੩੭	ਪਤੁ ਵੀਚਾਰੁ, ਗਿਆਨ ਮਤਿ ਡੰਡਾ, ਵਰਤਮਾਨ ਬਿਭੂਤੰ ॥

---

੧ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਹੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਹੈ । ੨ ਇਕ ਪੱਕੇ ਪਿੰਡ ਭਰਦੇ ਹਨ ਇਕ ਲੋਕੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨਮਿਤ ਦਾਨ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਇਕ ਦੇਵ ਪਦ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਮੰਨਦੇ ਹਨ । ੩ ਇਕ ਕੱਚੇ ਪਿੰਡ ਭਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਫਲਗੂ ਦੇ ਰੇਤ ਦੇ ਪ੍ਰੇਤ ਮੰਨਕੇ ਜਵਾਂ ਦੇ ਆਟੇ ਦਾ ਪੋੜਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਧਰਤੀ ਦੇ ਉਪਰ ਜੂਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਗਿਆ ਮੰਨਕੇ ਓਨਾਂ ਦੇ ਨਮਿਤ ਮਿਟੀ ਦੀਆ ਠੂਠੀਆਂ ਵਿਚ ਅੰਨਾਦਿਕ ਸਿਟਦੇ ਹਨ । ੪ ਆਪ ਬ੍ਰਹਮਣ ਲਡੂ ਪੇੜੇ ਵੱਟ ਵੱਟ ਕੇ ਖੋਏ ਦੇ ਖਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਚਾਰ ਪਹਿਰ ਪਿਛੋਂ ਫੇਰ ਭੁਖੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਨਮਿਤ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਓਹ ਕਿਵੇਂ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣਗੇ ? ੫ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ । ੬ ਨਵੇਂ ਮੱਤ ਨੂੰ ਚਲੌਣ ਵਾਲੇ ਅਕਾਸ਼ੀ ਹੁਕਮ ਫਰੇਸ਼ਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੈਕੇ ਮੁਹੰਮਦ ਆਦਿ । ੭ ਗਿਆਨ ਵਾਨ । ੮ ਸਿਦਕ ਵਾਲੇ ਜਗਿਆਸੂ । ੯ ਪਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੬੦	੪	੩੭	ਸਗਲੀ ਜੋਤਿ ਹਮਾਰੀ [1]ਸੰਮਿਆ, ਨਾਨਾ ਵਰਨ ਅਨੇਕੰ ॥
	੮	੩੮	ਪੂਰਾ ਸਾਚੁ ਪਿਆਲਾ ਸਹਜੇ, ਤਿਸਹਿ ਪੀਆਏ ਜਾ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ॥
	੧੩	੩੯	ਏਤੀ ਮਾਰ ਪਈ 'ਕਰਲਾਣੇ' ਤੈਂ ਕੀ ਦਰਦੁ ਨ ਆਇਆ ॥
	੧੪	੩੯	ਸਕਤਾ ਸੀਹੁ ਮਾਰੇ ਪੈ ਵਗੈ, ਖਸਮੈ ਸਾ [2]'ਪੁਰਸਾਈ' ॥

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਘਰੁ ੨ ਮਹਲਾ ੩

੩੬੧	੩	੪੦	ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੈ 'ਪਰਵਾਰ' ਸਾਧਾਰੁ ॥
	੫	੪੦	ਗੁਰਮੁਖਿ, ਤਾਕਉ ਲਗੈ ਨ ਪੀਰ ॥
੩੬੩	੮	੪੭	ਦੋਹਾਗਣੀ ਕਾਮਨ ਦੇਖੁ ਸੀਗਾਰੁ ॥
੩੬੪	੩	੪੯	ਆਵਣ ਜਾਣੁ ਰਹੈ, ਥਿਰ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੇ ॥
	੯	੫੦	ਤਿਨ੍ਕੀ ਗਹਣ-ਗਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੧	੫੦	ਜੇ ਸਉ ਘਾਲੇ ਥਾਇ ਨ ਪਾਏ ॥
	੧੫	੫੧	ਅੰਤਰਿ ਲੋਭੁ ਭਰਮੁ, [3]ਅਨਲਵਾਉ ॥
੩੬੬	੧੦	੫੪	ਪਰਾਇਆ [4]ਛਿਦ੍, ਅਟਕ 'ਲੈ', ਆਪਣਾ ਅਹੰਕੋਰੁ ਵਧਾਵੈ ॥
	੧੧	੫੪	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਾ ਹਰਿ [5]ਧੜਾ, ਧਰਮੁ, ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਜਿਣਿ ਆਵੈ ॥

---

੧ ਸੰਗਿਆ ਅਥਵਾ ਸੰਪ੍ਦਾ । ੨ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥ,ਉਦਮ,ਮਰਦਊ ਪੁਣਾਂ।
੩ ਭੜਕੀ ਹਵਾ । ੪ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਚ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਅਟਕਾ ਕੇ । ੫ ਪੱਖ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੬੭	੩	੫੭	ਸਤਿ ਸਤਿ 'ਸਤਿਗੁਰਿ' ਨਾਮੁ ਦਿੜਾਇਆ,
			ਰਸਿ ਗਾਏ ਗੁਣ 'ਪਰਮਾਨੰਦਾ' ॥
	੪	੫੭	ਵਡੈ ਭਾਗਿ ਪਾਏ, ਹਰਿ ਨਿਰਜੋਗਾ ॥
	੮	੫੮	ਨਾਮੈ ਸੁਰਤਿ ਸੁਨੀ, ਮਨਿ ਭਾਈ ॥
	੧੧	੫੮	ਫਲ ਲਾਗੇ, ਹਰਿ ਰਸਕ ਰਸਾਈ ॥
੩੬੮	੧	੬੧	ਮਹਲਾ ੪ ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਘਰੁ ੬ (ਛੇਵੇਂ) ਕੇ
			੩ (ਤਿੰਨ)
	੬	੬੧	ਹਰਿ ਜਾਮੈ ਹਰਿਆ ਖੇਤੁ ॥
	੧੦	੬੨	ਕਬ ਕੋਊ ਮੇਲੈ [1]ਪੰਚ [2]ਸਤ ਗਾਇਣ,
			ਕਬ ਕੋ ਰਾਗ ਧੁਨਿ ਉਠਾਵੈ ॥
	੧੨	੬੨	ਕਬ ਕੋਊ ਲੋਗਨ ਕਉ 'ਪਤੀਆਵੈ',
			ਲੋਕਿ ਪਤੀਣੈ ਨਾ ਪਤਿ ਹੋਇ ॥
੩੬੯	੧	੬੪	ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਘਰੁ ੮ (ਅਠਵੇਂ) ਕੇ
			ਕਾਫ਼ੀ ਮਹਲਾ ੪
	੩	੬੪	ਲਾਹਾ ਨਾਮੁ, ਸੁ ਸਾਰੁ, ਸਬਦਿ ਸਮਾਣਿਆ ॥
	੪	੬੪	ਪੂਰਬਿ ਲਿਖੇ [3]ਡੇਹ, ਸਿ ਆਏ ਮਾਇਆ ॥
	੮	੬੫	ਜਿਨ੍ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖੁ, ਤਿਨੀ ਨਾਮੁ ਕਮਾਇਆ ॥
	੧੧	੬੬	ਰਾਗੁ ਆਸਾਵਰੀ ਘਰੁ ੧੬ (ਸੋਲਵੇਂ) ਕੇ ੨ (ਦੋ)
			ਮਹਲਾ ੪ ਸੁਧੰਗ
	੧੪	੬੬	ਹਮਰੈ ਸ੍ਰਵਣੁ, ਸਿਮਰਨੁ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨੁ,
			ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ, ਹਉ ਇਕੁ ਖਿਨੁ ॥

---

੧ ਪੰਚ ਰਾਗੀ ਆਦਿ। ੨ ਸੁਰਾਂ ਆਦਿ। ੩ ਦਿਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੬੯	੧੬	੬੬	ਹਰਿ ਜਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਈ, ਹਰਿ ਨਿਰਬਾਣ ਪਦ,
			ਨਾਨਕ ਸਿਮਰਤ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਭਗਵਾਨ ॥
	੧੮	੬੭	ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਖਿਨੁ ਪਲੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ,
			ਜੈਸੇ [੧]ਕਰਹਲੁ ਬੇਲਿ ਗੀਝਾਈ ॥
੩੭੦	੬	੧	ਭਾਈ ਮੀਤ ਕੁਟੰਬ, ਦੇਖਿ [੨]ਬਿਬਾਦੇ ॥
			ਹਮ ਆਏ 'ਵਸਗਤਿ' ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੇ ॥
	੭	੧	ਐਸਾ ਦੇਖਿ, [੩]ਬਿਮੋਹਿਤ ਹੋਏ ॥
	੧੦	੧	ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਮੋਹੇ, ਮੋਹਿਆ ਆਕਾਸੁ ॥
			ਹਮ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਖੇ, ਦੇ ਕਰਿ ਹਾਥੁ ॥
			ਗਿਆਨੀ ਕੀ, ਹੋਇ ਵਰਤੀ ਦਾਸਿ ॥
	੧੯	੩	ਰੂਪਿ ਅਨੂਪ, ਪੂਰੀ 'ਆਚਾਰਿ' ॥
੩੭੧	੧	੩	'ਸੁਕਰਣੀ' ਕਾਮਣਿ, ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਹਮ ਪਾਈ ॥
			[੪]ਜਜਿ [੫]ਕਾਜਿ, [੬]ਪਰਥਾਇ ਸੁਹਾਈ ॥
	੩	੩	[੭]ਗੁਰਿ 'ਆਣੀ' ਘਰ ਮਹਿ,ਤਾ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਇਆ॥
			ਬਤੀਹ 'ਸੁਲਖਣੀ', ਸਚੁ [੮]ਸੰਤਤਿ ਪੂਤ ॥
	੫	੩	ਧੰਨੁ ਸੁ ਗ੍ਰਿਹੁ, ਜਿਤੁ ਪ੍ਰਗਟੀ ਆਇ ॥
	੮	੪	ਜਤਨ ਕਰਉ, ਉਰਝਾਇ [੯]ਪਰੇਵੈ ॥
	੮	੪	ਧੁਰ ਕੀ ਭੇਜੀ, ਆਈ [੧੦]ਆਮਰਿ ॥

---

੧ ਬੇ ਮੁਹਾਰਾ ਊਠ। ੨ ਝਗੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੩ ਬਿਨਾਂ ਮੋਹ ਤੋਂ ਹੋਏ। ੪ ਪੂਜਾ ਆਦਿ। ੫ ਵਿਆਹ ਜਗ ਆਦਿ। ੬ ਪ੍ਰਲੋਕ। ੭ ਗੁਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਘਰ ਵਿਚ ਭਗਤੀ ਲਿਆਂਦੀ। ੮ ਉਲਾਦ। ੯ ਪੈਂਦੇ ਹੈਂ, ਕਬੂਤਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਫਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਮਾਇਆ। ੧੦ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੭੧	੧੩	੪	ਇਹ ਆਮਰਿ, ਹਮ ਗੁਰਿ ਕੀਏ [1]ਦਰਬਾਰੀ ॥
	੧੫	੫	ਮਹਾ-ਅਨੰਦ, ਅਚਿੰਤ ਸਹਜਾਇਆ ॥
	੧੭	੫	ਤੁਧਨੋ ਛੋਡਿ, ਜਾਈਐ ਪ੍ਰਭ ਕੈ [2]ਧਰਿ ॥
	੧੮	੫	ਸਾਕਤੁ ਭੂਲਾ, ਫਿਰੈ [3]ਬੇਬਾਣਿ ॥
੩੭੨	੧	੬	ਵਸਤੁ ਅਨੂਪ ਸੁਣੀ, ਲਾਭਾਇਆ ॥
	੩	੬	[4]ਵਿਸਟੁ [5]ਸੁਭਾਈ, ਪਾਇਆ ਮੀਤ ॥
	੮	੭	ਸੁਨਿਬੋ ਸਖੀ, ਕੰਤਿ ਹਮਾਰੋ, ਕੀਅਲੋ [6]ਖਸਮਾਨਾ ॥
੩੭੩	੧	੯	ਭਏ ਅਨੰਦ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ, ਅਬ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਕਤਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥
	੮	੧੦	ਅਣਹੋਦਾ [7]ਅਜਗਰੁ ਭਾਰੁ ਉਠਾਏ, ਨਿੰਦਕੁ ਅਗਨੀ ਮਾਹਿ ਜਲਾਵੈ ॥
	੯	੧੦	ਪਰਮੇਸਰ ਕੈ ਦੁਆਰੈ, ਜਿ ਹੋਇ [8]ਬਿਤੀਤੈ, ਸੁ ਨਾਨਕੁ ਆਖਿ ਸੁਣਾਵੈ ॥
	੧੫	੧੧	[9]ਬਿੰਜਨ ਭੋਜਨ, ਅਨਿਕ ਪਰਕਾਰ ॥
੩੭੪	੩	੧੨	ਅਤਿ ਸੂਚੀ, ਤੇਰੀ [10]ਪਾਕਸਾਲ ॥
	੫	੧੨	ਅਵਰ ਜੋਨਿ, ਤੇਰੀ [11]ਪਨਿਹਾਰੀ ॥
	੧੦	੧੩	ਕਾਚੀ ਮਟੁਕੀ, ਬਿਨਸਿ ਬਿਨਾਸਾ ॥

---

੧ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸਚਖੰਡ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾ ਦਿਤੇ ਹਨ, ਮਾਇਆ ਸਾਡੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਚਲਣ ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ। ੨ ਕਿਸ ਦੀ ਓਟ। ੩ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਉਜਾੜ ਵਿਚ। ੪ ਵਿਚੋਲਾ ਸ਼ਤਿਗੁਰੂ। ੫ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ। ੬ ਪੱਖ, ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨਾਂ। ੭ ਅਜਗਲ ਭਾਵ ਸਾਬਤ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਜਾਣ ਵਾਲਾ। ੮ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਹੈ। ੯ ਮਿਠੇ ਭੋਜਨ। ੧੦ ਰਸੋਈ। ੧੧ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਵਾਲੀਆਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੭੪	੧੬	੧੪	ਬਿਸਟਾ [੧]ਅਸਤ [੨]ਰਕਤੁ [੩]ਪਰੇਟੇ ਚਾਮ ॥
	੧੭	੧੫	ਬਿਨੁ ਬੂਝੈ, ਤੂੰ ਸਦਾ [੪]'ਨਾਪਾਕ' ॥
੩੭੫	੫	੧੬	ਦੁਖਿ ਸੁਖਿ ਸਿਮਰਹਿ, ਤਹ 'ਮਉਜੂਦ',
			ਜਮੁ ਬਪੁਰਾ ਮੋ ਕਉ ਕਹਾ ਡਰਾਈ ॥
	੧੨	੧੮	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ, ਹਰਿ ਪਰਗਟੀਆਇਆ ॥
੩੭੬	੨	੨੦	ਇਛਾ ਪੂਰਕੁ, ਰਖੈ [੫]ਨਿਦਾਨ ॥
	੬	੨੧	[੬]'ਕਰੈ ਨ ਝੁਰੈ, ਨਾ ਮਨੁ ਰੋਵਨਹਾਰਾ ॥
	॥ ੮	੨੧	ਜੋ [੭]'ਲਉਡਾ', ਪ੍ਰਭਿ ਕੀਆ [੮]ਅਜਾਤਿ ॥
	੮	੨੧	ਵੇ-ਮੁਹਤਾਜਾ ਵੇ-ਪਰਵਾਹੁ ॥
	੧੧	੨੨	ਐਸੇ ਗੁਨਹ, [੯]'ਅਛਾਦਿਓ' ਪ੍ਰਾਨੀ ॥
	੧੭	੨੪	ਅਨਿੰਦ ਬਿਨੋਦ, 'ਭਰੇਪੁਰਿ' ਧਾਰਿਆ ॥
੩੭੭	੬	੨੬	ਐਸੀ ਗੁਰਮੰਤਿ, 'ਪਾਏਅਲੇ' ॥
	੯	੨੬	ਜਾਪ ਤਾਪ ਕਛੁ, [੧੦]ਉਕਤਿ ਨ ਮੋਚੀ ॥
	੧੧	੨੭	ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਵੈ, [੧੧]ਅਲਮਸਤੁ ਮਤਵਾਰਾ ॥
	੧੬	੨੮	ਦੂਖ ਭੂਖ ਮਿਟੈ ਤੇਰੋ ਸਹਸਾ,
			'ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਤੂੰ ਸੁਖਮਨਿ ਨਾਰੀ ॥
	੧੯	੨੮	ਜੋ ਇਹੁ ਮੰਤ੍ ਕਮਾਵੈ ਨਾਨਕ,
			ਸੋ ਭਉਜਲੁ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ॥

ਪਉੜੀ ੬ । ਦਸ ਇੰਦ੍ਰੀ ੧ ਛੱਡ ਕੇ ੨ ਲਹੂ । ਤੇ ਲਪੇਟਿਆ ਹੈ । ੪ ਅਪਵਿਤ੍ ।
ਪਿਹੁ ਅਉਧਾ ੫ ਨਿਆਣੇ ਅੰਤਹਕਰਣ ਵਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ੬ ਬਖ਼ਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥ ਵਿਚ ।
। ਖਿਆਲ ਰਿਹ ਚਉ ਸੇਵਕ, ਦਾਸ, ਗੁਲਾਮ । ੮ ਸੁੱਤੇ ਤ੍, ਅਜ਼ਾਦ, ਜਾਤੀ ਅਭਿਮਾਨ ਤੋਂ
। ਚਹਿਚਾ ੯ ਚਤੁਰੀ ਘਣੇ ਤੇ ੯ ਐਸੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਕੇ ਢਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ।
। ਜਿਆਕੀ ਲਹੁ ੧੦ ਕੁਤਰ ਕੋਝਲ ਦੀ ਚਤੁਰਾਈ । ੧੧ ਵੱਧ ਪੂਰਨ ਸ਼ਸਤ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੭੮	੧	੨੯	ਭਈ ਪਰਾਪਤਿ, ਮਾਨੁਖ [੧]'ਦੇਹੁਰੀਆ' ॥
	੩	੨੯	[੨]ਸਰੰਜਾਮਿ ਲਾਗੁ, ਭਵਜਲ ਤਰਨ ਕੈ ॥
	੧੦	੩੧	[੩]ਡਾਕੀ ਕੋ ਚਿਤਿ, ਕਛੂ ਨ ਲਾਗੈ,
			ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਰਨਾਇ ॥ ੨. [੪]ਕੋਚਿਤਿ ॥
੩੭੯	੬	੩੬	ਏਕੋ ਏਕੁ, ਆਪਿ ਇਕੁ ਏਕੈ,
			ਏਕੈ ਹੈ, ਸਗਲਾ ਪਾਸਾਰੇ ॥
	੧੦	੩੭	ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ,
			ਅਪਨੇ ਬਾਲਿਕ ਰਾਖਹੁ, [੫]ਲੀਲਾ ਧਾਰਿ ॥
	੧੧	੩੭	ਜੈਸੇ 'ਜਨਨਿ' [੬]ਜਠਰ ਮਹਿ ਪ੍ਰਾਨੀ,
			ਓਹੁ ਰਹਤਾ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰਿ ॥
			ਅਨਦੁ ਕਰੈ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਮ੍ਹਾਰੈ,
			ਨਾ ਪੋਹੈ ਅਗਨਾਰਿ ॥
੧੭	੩੮		ਰਾਜ [੭]ਮਿਲਕ ਜੋਬਨ, ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਭਾ,
			ਰੂਪਵੰਤੁ [੮]ਜੋਆਨੀ ॥
			ਬਹੁਤੁ ਦਰਬੁ ਹਸਤੀ ਅਰੁ ਘੋੜੇ,
			ਲਾਲ ਲਾਖ [੯]'ਬੈ' ਆਨੀ ॥

---

੧ ਦੇਹੀ । ੨ ਇੰਤਜ਼ਾਮ, ਬੰਦੋਬਸਤ । ੩ ਡਾਇਣ ਮਾਇਆ, ਉਪਰ ਛਲ । ੪ ਦਸਤ ਅਤੀਸਾਰ ਵਾ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਡਾਇਣ ਦਾ ਚਿਤਵਣਾਂ ਦੇਖਣਾਂ ਭਾਵ ਨਸ਼ਰ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ । ੫ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਖੇਡ ਦੇ ਇਛਾਚਾਰੀ । ੬ ਉਦਰ ਵਿਚ । ੭ ਜਾਗੀਰ । ੮ ਰੂਪ ਵਾਲੀ ਤੇ ਜੁਵਾ ਵਸਥਾ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ । ੯ ਮੁਲ ਲਿਆਂਦੀ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੮੦	੧	੩੮	ਹਉ ਮਾਰਉ ਹਉ ਬੰਧਉ ਛੋਡਉ, ਮੁਖ ਤੇ ਏਵ [1]ਬਬਾੜੇ ॥
	੮	੩੯	ਚਰਨ ਕਮਲ ਆਨੂਪ, ਹਰਿ ਸੰਤ ਮੰਤ ॥
	੯	੩੯	ਨਾਨਕ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ, ਜਾਗੇ ਗਿਆਨ ਰੰਗਿ ॥
੩੮੧	੮	੪੨	ਕੂੜਿ ਕਪਟਿ ਬੰਚਿ [2]ਨਿੰ-ਮੁਨੀਆਦਾ, ਬਿਨਸਿ ਗਇਆ ਤਤਕਾਲੇ ॥
	੧੬	੪੪	ਪਾਤਾਲੀ ਆਕਾਸੀ ਸਖਨੀ, [3]'ਲਹਬਰ' ਬੂਝੀ ਖਾਈ ਰੇ ॥ (ਸੱਖਨੀ ਬੋਲੋ)
	੧੭	੪੪	[4]ਅਜ ਕੈ ਵਸਿ ਗੁਰਿ ਕੀਨੋ [5]ਕੇਹਰਿ, ਕੂਕਰ ਤਿਨਹਿ ਲਗਾਈ ਰੇ ॥ ਬਾਝੁ ਥੂਨੀਆ ਛਪਰਾ ਥਾਮਿ੍ਆ, ਨੀ-ਘਰਿਆ ਘਰੁ ਪਾਇਆ ਰੇ ॥ ਬਿਨੁ ਜੜੀਏ ਲੈ ਜੜਿਓ ਜੜਾਵਾ, ਥੇਵਾ ਅਚਰਜੁ ਲਾਇਆ ਰੇ ॥
੩੮੧	੧੯	੪੪	[6]ਦਾਦੀ [7]ਦਾਦਿ, ਨ ਪਹੁਚਨ ਹਾਰਾ, ਚੁਪੀ 'ਨਿਰਨਉ' ਪਾਇਆ ਰੇ ॥ ਮਾਲਿ ਦੁਲੀਚੈ ਬੈਠੀ-ਲੇ ਮਿਰਤਕੁ, ਨੈਨ ਦਿਖਾਲਨੁ ਧਾਇਆ ਰੇ ॥

---

੧ ਬਕਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੨ ਬਿਨਾਂ ਮੁਨਿਆਦ ਤੋਂ। ੩ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਲਾਟ। ੪ ਬਿਬੇਕ ਰੂਪ ਬਕਰੇ ਦੇ। ੫ ਹੰਕਾਰ ਸ਼ੇਰ। ੬ ਇਨਸਾਫ ਵਾ ਫਰਿਆਦੀ। ੭ ਫਰਿਆਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

।ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੮੨	੯	੪੬	ਏਕੁ ਛੁਟੰਤੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹੈ, ਮੈ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਦੂਸਰ ਨਾਹੀ ॥
	੧੯	੪੭	ਧੰਨੁ ਸੁ ਕੋਲਿ ਚੁਣੁ, ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਕੀਰਤਨੁ ਗਾਈਐ, ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ਹੋਇ ॥
੩੮੩	੫	੪੮	ਐਸੀ ਦਾਤਿ ਕਰੀ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ, ਕਾਰਜ ਸਗਲ ਸਵਾਰੇ ॥
	੧੩	੫੦	ਖੋਲਿ ਕਿਵਾੜ ਦਿਖਾਲੇ ਦਰਸਨੁ, 'ਪੁਨਰਪਿ' ਜਨਮਿ ਨ ਆਈਐ ॥
	੧੪	੫੭	ਮਹਾ ਉਦਿਆਨ ਪਾਵਕ ਸਾਗਰ ਭਏ, ਹਰਿਖ ਸੋਗ ਮਹਿ ਬਿਸਨੀ ॥
	੧੯	੫੧	ਮੋਹ ਮਲਨ ਨੀਦ ਤੇ ਛੁਟਕੀ, ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਅਹਮੁ ਛੁਟਿਓ ਰੀ ॥
੩੮੪	੧	੫੧	ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ਬੀਖਰੈ, ਸੰਜਮਿ ਕਹੁ ਕਿਨ ਛੁਟਿਓ ਰੀ ॥
	੨	੫੧	ਦਾਵੈ ਅਗਨਿ ਬਹੁਤੁ ਤ੍ਰਿਣ ਜਾਲੇ, ਕੋਈ ਹਰਿਆ ਬੂਟੁ ਰਹਿਓ ਰੀ ॥
	੩	੫੧	ਕਾਜਰ ਕੋਠ ਮਹਿ ਰਹੀ 'ਨ' ਕਾਰੀ, ਨਿਰਮਲ-ਬਰਨੁ ਅਨਿਓ ਰੀ ॥
	੮	੫੨	ਸਿਰਿਆਲ ਕਾਨੀ ਲਖ ਜੀਨੁ ਸੋਹਿਆ ॥
	੧੦	੫੨	ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਭਾਨੀ, ਤੁਹੀ ਸੁਰ-ਗਿਆਨਿ ॥
	੧੯	੫੪	ਦੀਸਿ ਆਵਤ ਹੈ, ਬਹੁਤੁ ਭੋਹਾਲਾ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੮੫	੧	੫੫	ਪਾਵਤੁ [1]ਰਲੀਆ, ਜੋਬਨਿ ਬਲੀਆ ॥
			੨. ਪਾਵ [2]ਤੁਰਲੀਆ ॥
੩੮੬	੯	੬੧	ਕਾਰਜਿ ਕਾਮਿ, ਬਾਟ ਘਾਟ ਜਪੀਜੈ ॥
੩੮੮	੨	੬੯	[3]ਮੂਰਖ [4]ਮੁਗਧ, [5]ਅਗਿਆਨ [6]ਅ-ਵੀਚਾਰੀ ॥
	੨	੬੯	ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ, ਕਰਮ 'ਨ' ਸਾਧਾ ॥
	੧੨	੭੨	ਜਉ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇਓ, ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ॥
੩੮੯	੩	੭੪	ਤੁਝਹਿ ਪੇਖਿ, ਬਿਗਸੈ ਕਉਲਾਰੁ ॥
	੬	੭੫	ਪਹੁਚਿ ਨ ਮੂਕਾ, ਫਿਰਿ ਪਛੁਤਾਨਾ ॥
	੧੦	੭੬	ਕਰ ਮਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਆਣਿ [7]ਨਿਸਾਰਿਓ ॥
			ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ ਦੁ-ਤੁਕੇ ੯ (ਨੌ)
੩੯੧	੨	੮੩	ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਊ, ਮਾਰਨ-ਵਾਰਾ ॥
			ਜੀਅਉ ਹਮਾਰਾ, ਜੀਉ ਦੇਨ-ਹਾਰਾ ॥
੩੯੨	੧੦	੮੭	[8]'ਅਗਰਕ' ਉਸ ਕੇ, ਵਡੇ ਠਗਾਊ ॥
੩੯੩	੭	੯੦	ਸਦ ਹੀ ਭੋਗੁ ਲਗਾਇ, 'ਸੁ-ਗਿਆਨੀ' ॥
	੮	੯੦	[9]ਸਾਲ-[10]ਗਿਰਾਮੁ, ਹਮਾਰੈ ਸੇਵਾ ॥
	੧੫	੯੧	ਜਹ [11]'ਆਵਟੇ' ਬਹੁਤ [12]ਘਨ [13]ਸਾਬ ਆਵੱਟੇ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾਂ
	੧੭	੯੨	ਦੁ-ਪਦਾ ੧ (ਇਕ)

---

੧ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ। ੨ ਚੰਚਲ। ੩ ਬਿਵਹਾਰਾਂ ਕਰਕੇ। ੪ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਗਿਆਨ ਵਲੋਂ। ੫ ਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ ਵਲੋਂ। ੬ ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ ਵਲੋਂ। ੭ ਪਾਇਆ। ੮ ਮਾਇਆ ਦੇ ਆਗੂ ਕਾਮਾਦਿ ਅਗਵਾਨੀ। ੯ ਸਾਲ=ਘਰ। ੧੦ ਗਿਰਾਮ=ਸਮੂੰਹ, ਸਮੂੰਹ ਵਿਚ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਘਰ ਹੈ। ੧੧ ਉਬਾਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਨਰਕ ਰੂਪੀ ਕੜਾਹੇ ਵਿਚ ਪਾਕੇ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਤਰਾਂ। ੧੨ ਬਹੁਤੇ। ੧੩ ਪੂਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੬੪	੧੦	੬੫	ਲੈ ਪਖਾ, ਪ੍ਰਿਅ [1]ਝਲਉ ਪਾਏ ॥
	੧੮	੬੬	ਹਉਮੈ ਪਚੈ, ਮਨਮੁਖ [2]ਮੂਰਾਖਾ ॥
੩੬੫	੬	੬੮	ਮਿਟੇ [3]"ਉਪਦ੍ਰਹ', ਮਨ ਤੇ ਬੈਰ ॥
੩੬੬	੧੩	੧੦੩	ਮੈ ਬੰਦਾ ਬੈ ਖਰੀਦੁ, ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਮੇਰਾ ॥
੩੬੭	੫	੧੦੫	ਸੂਖੀ ਹੂੰ ਸੁਖੁ ਪਾਇ, ਮਾਇ ਨ ਕੀਮ ਗਣੀ ॥
	੬	੧੦੫	ਨੈਣ [4]ਪਸੰਦੋ ਸੋਇ, ਪੇਖਿ "[5]ਮੁਸਤਾਕ' ਭਈ ॥
	੭	੧੦੫	ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਸੰਸਾਰ [6]ਹਭਾ ਹੂੰ ਬਾਹਰਾ ॥
	੮	੧੦੬	ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਗੋਵਿੰਦ, ਗੁਪਾਲ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰਭ ॥
	੧੦	੧੦੬	ਨਾਮ ਬਿਹੂਨੜਿਆ, ਸੇ ਮਰਨਿ [7]ਵਿਸੂਰਿ [8]ਵਿਸੂਰਿ ॥
	੧੧	੧੦੬	ਦਾਸ [9]"ਦਾਸਤਣ' ਭਾਇ, ਮਿਟਿਆ ਤਿਨ੍ਹਾ [10]ਗਉਣੁ ॥ (ਦਾਸੱਤਣ ਉਚਾਰੋ)
	੧੧	੧੦੬	ਜੈਸੇ ਪਸੁ 'ਹਰਿਆਉ', ਤੈਸਾ ਸੰਸਾਰੁ ਸਭ ॥
	੧੨	੧੦੬	ਨਾਨਕ ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ, ਮਿਲਾਵਹੁ ਆਪਿ ਪ੍ਰਭ ॥
	੧੫	੧੦੭	ਸੋਈ ਲਗੈ ਸਚਿ, ਜਿਸੁ ਤੂੰ [11]"ਦੇਹਿਅਲਾ' ॥
	੧੬	੧੦੮	ਜੇਤੇ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ, ਉਧਾਰੇ ਤਿੰਨ੍ [12]"ਖੇ' ॥
੩੬੮	੧੦	੧੧੦	ਕਪੜ ਭੋਗ ਸੁਗੰਧ, ਤਨਿ [13]ਮਰਦਨ [14]ਮਾਲਣਾ ॥

---

੧ ਝੱਲ ਪੌਂਦੇ ਹਨ। ੨ ਮੂਰਖ। ੩ ਬਿਘਨ।
੪ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਕਰਕੇ ਪਸੰਦੋ=ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਵਾ ਸਾਡੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਪਸੰਦ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ੫ ਮੋਹਤ ਜਾਂ ਚਾਹਵਾਨ। ੬ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ। ੭ ਝੂਰ ਕੇ। ੮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦੁਖੀ। ੯ ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ ਪੁਣਾਂ। ੧੦ ਜੰਮਣ ਮਰਣ ਦਾ ਫਿਰਨਾਂ। ੧੧ ਦੇਣਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਦੇਂਦੇ ਹੋ ਹੇ ਅੱਲਾ! ਪਾਕ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੧੨ ਤਿਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਕਰਕੇ। ੧੩ ਬਟਣਾਂ। ੧੪ ਮਲਣਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੩੯੮	੧੩	੧੧੧	ਮੈ ਗਰੀਬ ਸਚੁ ਟੇਕ ਤੂੰ, ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਪੂਰੇ ॥
	੧੪	੧੧੧	ਜੇਤੇ ਮਾਇਆ ਰੰਗ, ਤੇਤ [੧]'ਪਛਾਵਿਆ' ॥
	੧੫	੧੧੧	ਸਚਾ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ਤੂੰ, ਪ੍ਰਭ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੇ ॥
	੧੮	੧੧੨	ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਸੰਗਿ, ਸਹਾਈ ਗਿਆਨ ਜੋਗੁ ॥
੩੯੯	੧੧	੧੧੪	ਦੁਰਮਤਿ [੨]ਮਦੁ ਜੋ ਪੀਵਤੇ,
			[੩]'ਬਿਖਲੀ-ਪਤਿ' ਕਮਲੀ ॥ ੨. ਬਿਖ [੪]ਲੀਪਤਿ
	੧੫	੧੧੫	ਜੋ ਪ੍ਰਭਿ ਦਿਤੀ ਦਾਤਿ, ਸਾ ਪੂਰਨ ਵਡਿਆਈ ॥
	੧੬	੧੧੫	ਨਾਮੁ ਧਨੁ ਗੁਣ ਗਾਉ, ਲਾਭੁ ਪੂਰੈ ਗੁਰਿ ਦਿਤਾ ॥
	੧੭	੧੧੬	ਜਾਕਾ ਠਾਕੁਰੁ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਭ, ਤਾ ਕੇ ਵਡਭਾਗਾ ॥
	੧੯	੧੧੬	ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਅਉਰੁ ਕੋ, ਤਾ [੫]ਕਾ ਭਉ ਕਰੀਐ ॥
੪੦੦	੪	੧੧੭	ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਹਉ ਚੇਰੁਲੀ, ਸੋ ਸਭ ਤੇ ਊਚਾ ॥
	੫	੧੧੭	ਵੇ-ਪਰਵਾਹੁ ਅਨੰਦ-ਮੈ, ਨਾਉ ਮਾਣਕ ਹੀਰਾ ॥
	੬	੧੧੭	[੬]ਰਜੀ [੭]ਧਾਈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ, ਜਾਕਾ ਤੂੰ ਮੀਰਾ ॥
	੮	੧੧੮	ਸੰਤਾ ਕੀ ਹੋਇ ਦਾਸਰੀ, ਏਹੁ ਅਚਾਰਾ ਸਿਖੁ ਰੀ ॥
	੧੧	੧੧੮	ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਕਰਿ ਦੀਪਕੋ,
			ਇਹ ਸਤ ਕੀ ਸੇਜ ਬਿਛਾਇ ਰੀ ॥
			('ਰੀ' ਪਾਠ ਇਸ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਵਖਰਾ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੪	੧੧੯	[੮]'ਡੀਗਨ' ਡੋਲਾ ਤਉ ਲਉ, ਜਉ ਮਨ ਕੇ ਭਰਮਾ ॥

---

੧ ਪਰਛਾਵੇਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਬਦਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।
੨ ਸ਼ਰਾਬ। ੩ ਵੇਸਵਾ ਦਾ ਪਤੀ ਕੰਜਰ। ੪ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਲਿਬੜੇ ਹੋਇ ਕਮਲੀ ਬੁਧ ਵਾਲੇ। ੫ ਤਾਂ ਕੀ ਭੌ ਕਰਨਾ ਹੈ। ੬ ਐਸ ਲੋਕ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਲੋਂ। ੭ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਲੋਂ। ੮ ਡਾਵਾਂ ਡੋਲ ਹੋਕੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੦	੧੮	੧੧੯	ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੇਵਕੋ, ਨਾਨਕ ਖਸਮੈ ਬੰਦਾ ॥
੪੦੧	੨	੧੨੦	'ਸਗੁਨ' 'ਅਪ-ਸਗੁਨ' ਤਿਸ ਕਉ ਲਗੈ,
			ਜਿਸੁ ਚੀਤਿ ਨ ਆਵੈ ॥
	੬	੧੨੧	ਚਿਤਵਉ ਚਿਤਵਿ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਵਉ,
			ਆਗੈ ਭਾਵਉ ਕਿ ਨ ਭਾਵਉ ॥
	੯	੧੨੧	ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸਨਕਾਦਿਕ,
			ਸਨਕ ਸਨੰਦਨ ਸਨਾਤਨ ਸਨਤਕੁਮਾਰ,
			ਤਿਨ੍ ਕਉ ਮਹਲੁ ਦੁਲਭਾਵਉ ॥
	੧੦	੧੨੧	'ਤਾਕੀ' ਸਰਣਿ ਸਤਿ ਪੁਰਖ ਕੀ,
			ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਧਿਆਵਉ ॥ (ਤੁੱਕੀ ਬੋਲੋ)
			ਭਇਓ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਦਇਆਲੁ ਪ੍ਰਭੁ ਠਾਕੁਰੁ,
			ਕਾਟਿਓ ਬੰਧੁ [1]ਗਰਾਵਉ ॥
	੧੫	੧੨੨	ਦਿਨੁ ਭੀ ਗਾਵਉ ਰੈਨੀ ਗਾਵਉ,
			ਗਾਵਉ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਰਸਨਾਰੀ ॥
			ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਮਹਿ ਬਿਸਾਸੁ ਹੋਇ,
			ਹਰਿ ਜੀਵਤ ਮਰਤ ਸੰਗਾਰੀ ॥
	੧੯	੧੨੩	ਜਿਸਨੋ ਤੂੰ ਅਸਥਿਰੁ ਕਰਿ ਮਾਨਹਿ,
			ਤੇ ਪਾਹੁਨ [2]'ਦੋ' [3]ਦਾਹਾ ॥
੪੦੨	੧	੧੨੩	ਪੁਤ੍ ਕਲਤ੍ ਗ੍ਰਿਹ ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ,
			ਸਭ ਮਿਥਿਆ [4]ਅਸਨਾਹਾ ॥
	੧	੧੨੩	ਰੇ ਮਨ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਹੈ ਹਾ-ਹਾ ॥

---

੧ ਢਾਹੇ। ੨ ਦੋ। ੩ ਦਿਨਾਂ ਦੇ। ੪ ਪੇਮ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੨	੨	੧੨੩	ਜੈਸੇ ਬਸਤਰ ਦੇਹ ਓਢਾਨੇ, ਦਿਨ ਦੋਇ ਚਾਰਿ ਭੋਰਾਹਾ ॥ ਭੀਤਿ ਊਪਰੇ ਕੇਤਕੁ ਧਾਈਐ, ਅੰਤਿ [1]ਓਰਕੋ ਆਹਾ ॥
	੪	੧੨੩	ਆਵਗਿ ਆਗਿਆ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ, ਉਠਿ ਜਾਸੀ ਮੁਹਤ ਚਸਾਹਾ ॥
	੯	੧੨੪	ਏਕੁ ਬੋਲੁ ਭੀ [2]ਖਵਤੋ ਨਾਹੀ, ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਸੀਤਲਈ ॥
	੧੨	੧੨੫	ਸਸਤ ਵਖਰੁ ਤੂੰ [3]ਘਿੰਨਹਿ ਨਾਹੀ, ਪਾਪੀ ਬਾਧਾ [4]'ਰੇਨਾਇਆ' ॥ ਸਤਿਗੁਰ, ਤੇਰੀ [5]ਆਸਾਇਆ ॥
	੧੩	੧੨੫	[6]ਗੰਧਣਵੈਣ ਸੁਣਹਿ ਉਰਝਾਵਹਿ, ਨਾਮੁ ਲੈਤ [7]ਅਲਕਾਇਆ ॥
	੧੪	੧੨੫	ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਤਨ ਪਰਤੀ ਨਿੰਦਾ, [8]ਅਖਾਧਿ ਖਾਹਿ [9]'ਹਰਕਾਇਆ' ॥
	੧੬	੧੨੫	ਨਾਨਕ [10]ਆਹਿ ਸਰਣ ਪ੍ਰਭ ਆਇਓ, ਰਾਖੁ ਲਾਜ ਅਪਨਾਇਆ ॥
੪੦੩	੧	੧੨੬	ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਰਤ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਵੈ, ਪਲੁ ਖਿਨੁ ਛੀਜੈ ਅਰਜਾਧੇ ॥

---

੧ ਅਖੀਰ। ੨ ਸਹਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ੩ ਲੈਂਦਾ ਨਹੀਂ। ੪ ਕਰਜ਼ਾ ਲੋਕ ਦੰਡ ਪਿਤਰ ਦੰਡ ਆਦਿ। ੫ ਆਸਰਾ ਲੈਕੇ। ੬ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਦੁਰਗੰਧੀ ਵਾਲੇ ਬਚਨ।੭ ਆਲਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।੮ ਨਖਿਧ ਨਾ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ। ੯ ਹਲਕਿਆ ਹੋਇਆ। ੧੦ ਚਾਹ ਕੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੩	੬	੧੨੭	ਘਰੀ ਮੁਹਤ ਰੰਗ ਮਾਣਹਿ, ਫਿਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਪਛੁਤਾਵਹਿ ॥
	੭	੧੨੭	ਪਲਕ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦੇਖਿ ਭੂਲੌ, ਆਕ ਨੀਮ ਕੋ [੧]'ਤੂੰਮਰੁ' ॥
	੧੧	੧੨੮	ਆਪ ਕਮਾਨੇ ਕਉ ਲੇ ਬਾਂਧੇ, ਫਿਰਿ ਪਾਛੈ ਪਛੁਤਾਨੀ ॥
੪੦੪	੧	੧੩੦	ਸਾਜਨ ਸੰਤ ਹਮਾਰੇ ਮੀਤਾ, ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ [੨]ਆਨੀਤਾ ਰੇ ॥
	੧੧	੧੩੨	ਵਡੀ ਕੋਮ ਵਸਿ ਭਾਗਹਿ ਨਾਹੀ, [੩]ਮੁਹਕਮ ਫਉਜ [੪]'ਹਠਲੀ' ਰੇ ॥
	੧੩	੧੩੩	ਨੀਕੀ ਜੀਅ ਕੀ ਹਰਿ ਕਥਾ ਊਤਮ, ਆਨ ਸਗਲ ਰਸ ਫੀਕੀ ਰੇ ॥ ਬਹੁ ਗੁਨਿ ਧੁਨਿ ਮੁਨਿ ਜਨ ਖਟੁ ਬੇਤੇ, ਅਵਰੁ ਨ ਕਿਛੁ ਲਾਈਕੀ ਰੇ ॥ ਬਿਖਾਰੀ ਨਿਰਾਰੀ ਅਪਾਰੀ ਸਹਜਾਰੀ, ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਨਾਨਕ ਪੀਕੀ ਰੇ ॥
	੧੬	੧੩੪	ਖਿਨੁ ਰਮ ਗੁਰ ਗਮ ਹਰਿ ਦਮ ਨਹ ਜਮ, ਹਰਿ ਕੰਠਿ ਨਾਨਕ [੫]'ਉਰਿ' ਹਾਰੀ ਰੇ ॥
	੧੮	੧੩੫	ਪਹਰ ਮੂਰਤ ਪਲ ਗਾਵਤ ਗਾਵਤ, ਗੋਵਿੰਦ ਗੋਵਿੰਦ ਵਖਾਨੀ ॥

---

੧ ਤੂੰਮਾਂ । ੨ ਨਾਸਵੰਤ । ੩ ਇਸਥਿਤ ।
੪ ਹਠ ਵਾਲੀ । ੫ ਹਿਰਦਾ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੪	੧੯	੧੩੫	ਹੰਉ ਹਉਰੋ ਤੂ ਠਾਕੁਰੁ ਗਉਰੋ, ਨਾਨਕ ਸਰਨਿ ਪਛਾਨੀ ॥
੪੦੫	੫	੧੩੬	ਏਕ ਟੇਕ ਅਧਾਰੁ ਏਕੋ, ਏਕ ਕਾ ਮਨਿ ਜੋਰੁ ॥
	੬	੧੩੭	ਜੀਉ ਮਨੁ ਤਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਭ ਕੇ, ਦੀਏ ਸਭਿ ਰਸ ਭੋਗ ॥
	੧੬	੧੩੮	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਗੁਣ ਤੇਰਾ ਜਸੁ ਗਾਉ ॥
੪੦੬	੧੨	੧੪੧	ਮਹਾ ਬਿਖਾਦੀ ਦੁਸਟ [੧]"ਅਪਵਾਦੀ", ਤੇ ਪੁਨੀਤ ਸੰਗਾਰੇ ॥
	੧੫	੧੪੨	ਮੋਹ ਕੁਟੰਬ ਬਿਖੈ ਰਸ ਮਾਤੇ, ਮਿਥਿਆ 'ਗਹਨ' ਗਹੇ ॥
	੧੬	੧੪੨	ਮਿਥਨ ਮਨੋਰਥ ਸੁਪਨ ਆਨੰਦ [੨]ਉਲਾਸ, ਮਨਿ ਮੁਖਿ ਸਤਿ ਕਹੇ ॥
	੧੮	੧੪੩	ਓਹਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਰੀ ॥ ਕਨਿਕ ਮਾਣਿਕ ਗਜ ਮੋਤੀਅਨ ਲਾਲਨ, ਨਹ ਨਾਹ ਨਹੀ ॥
	੧੯	੧੪੩	ਰਾਜਨ ਭਾਗਨ ਹੁਕਮ ਨ [੩]ਸਾਦਨ ॥ ੨. ਰਾਜਨ ਭਾਗਨ ਹੁਕਮਨ ਸਾਦਨ ॥ ਕਿਛੁ ਕਿਛੁ ਨ ਚਾਹੀ ॥
੪੦੭	੬	੧੪੫	ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਭਾਈ ਬਾਪੁ ਮੋਰੋ ਮਾਈ, ਭਗਤਨ ਕਾ ਓਲ੍ਹਾ ॥

੧ ਨਿੰਦਕ ਵਾ ਝਗੜਾਲੂ।੨ ਉਤਸ਼ਾਹ। ੩ ਬਟਣੇ ਤੇ ਮੰਦਰ ਤੇ ਸ੍ਵਾਦ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੭	੭	੧੪੫	ਠਾਕੁਰ, ਆਇਓ ਆਹਿ ॥
	੮	੧੪੬	ਏਹ ਮੁਕਤਾ ਏਹ ਜੁਗਤਾ, ਰਾਖਹੁ ਸੰਤ ਸੰਗਾਹਿ ॥
	੧੦	੧੪੭	ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ਸੇਵ ਕਮਾਇਆ, ਗੁਨ ਰਸਿ ਰਸਿ ਗਾਵੈ ॥
	੧੯	੧੫੦	ਓਹੁ, [1]ਨੇਹੁ 'ਨਵੇਲਾ' ॥ ੨. ਓਹੁ ਨੇਹੁ [2]ਨ ਵੇਲਾ ॥
੪੦੮	੪	੧੫੧	ਵਰਤ ਨੇਮ ਸੰਜਮ ਕਰਿ ਥਾਕੇ, ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਸਰਣਿ ਪ੍ਰਭ ਸੰਗਿ ਵਸੈ ॥
	੭	੧੫੨	ਲੋਭ ਬਿਖਿਆ ਬਿਖੈ ਲਾਗੈ, [3]ਹਿਰਿ [4]ਵਿਤ ਚਿਤ ਦੁਖਾਹੀ ॥
			[5]ਖਿਨ ਭੰਗੁਨਾ ਕੈ ਮਾਨਿ ਮਾਤੇ, ਅਸੁਰ ਜਾਣਹਿ ਨਾਹੀ ॥
	੮	੧੫੨	[6]ਨਿਪਟਿ ਬਾਜੀ ਹਾਰਿ ਮੂਕਾ, ਪਛੁਤਾਇਓ ਮਨਿ ਭੋਰਾ ॥
	੯	੧੫੨	ਡਾਨੁ ਸਗਲ [7]ਗੈਰ 'ਵਜਹਿ' ਭਰਿਆ, [8]ਦੀਵਾਨ ਲੇਖੈ ਨ ਪਰਿਆ ॥ (ਵੱਜਹਿ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ)
	੧੨	੧੫੩	ਸਾਧ ਸੰਤ ਮਨਾਏ, ਪ੍ਰਿਅ ਪਾਏ, ਗੁਨ ਗਾਏ, ਪੰਚ ਨਾਦ [9]ਤੂਰ ਬਜਾਏ ॥

---

੧ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੇਮ। ੨ ਓਹੁ ਨੇਹੁ ਲੌਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਓਹੁ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਵੇਲਾ ਹੈ। ੩ ਚੁਰੌਂਦੇ ਹਨ। ੪ ਧਨ। ੫ ਇਕ ਖਿਨ ਵਿਚ ਨਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਹ ਦੇ ਮਾਣ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹੋਇ ਹਨ। ੬ ਅਤਿਸੈ ਕਰਕੇ। ੭ ਹੋਰ ਵਜਾ ਡੰਨ ਭਰਦਾ ਰਿਹਾ। ੮ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਲੇਖੇ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ੯ ਵਾਜੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੮	੧੨	੧੫੩	ਕਿਰਪਾ ਪਾਏ, 'ਸਹਜਾਏ' ਦਰਸਾਏ, ਅਬ ਰਾਤਿਆ ਗੋਵਿੰਦ ਸਿਉ ॥ ਸੰਤ ਸੇਵਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਾਥ, ਰੰਗੁ ਲਾਲਨ ਲਾਏ ॥ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਮਨਿ ਦ੍ਰਿੜਾਏ,ਰਹਸਾਏ ਨਹੀ ਆਏ, ਸਹਜਾਏ ਮਨਿ ਨਿਧਾਨੁ ਪਾਏ ॥ ਸ਼ਭ ਤਜੀ ਮਨੈ ਕੀ [੧]ਕਾਮ ਕਰਾ ॥ ਚਿਰੁ ਚਿਰੁ ਚਿਰੁ, ਚਿਰੁ ਭਇਆ ॥
	੧੭	੧੫੪	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮਾਨ, ਇਹ ਬਿਆਧਿ ਛੋਰੈ ॥
੪੦੯	੨	੧੫੫	ਪ੍ਰਭ ਗੋਪਾਲ ਦੀਨ ਦਇਆਲ, ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਹਰਿ ਚਰਣ ਸਿਮਰਿ ਜਾਗੁ ॥
	੩	੧੫੬	ਹਰਖ ਸੋਗ ਬੈਰਾਗ ਅਨੰਦੀ,ਖੇਲੁ ਰੀ ਦਿਖਾਇਓ ॥
	੪	੧੫੬	ਖਿਨਹੂੰ ਭੈ, ਨਿਰਭੈ ਖਿਨਹੂੰ,ਖਿਨਹੂੰ ਉਠਿ ਧਾਇਓ ॥ ਖਿਨਹੂੰ ਰਸ, ਭੋਗਨ ਖਿਨਹੂੰ, ਖਿਨਹੂ ਤਜਿ ਜਾਇਓ ॥
	੭	੧੫੭	ਆਸਾਵਰੀ ॥ (ਆਸਾਵਰੀ ਪਾਠ ਕੱਠਾ ਬੋਲੋ)
	੯	੧੫੭	ਅਨ ਸਿਉ ਤੋਰਿ, ਫੇਰਿ ਹਾਂ ॥ ਐਸੇ ਲਾਲਨੁ, ਪਾਇਓ ਰੀ ਸਖੀ ॥ ਪੰਕਜ ਮੋਹ, ਸਰਿ ਹਾਂ ॥ (ਹਾਂ,ਪਾਠ ਸ਼ਭ ਥਾਂ ਕੱਲਾ ਬੋਲੋ)
	੧੦	੧੫੭	[੨]ਗਹਡਿਓ ਮੂੜ ਨਰਿ ਹਾਂ ॥ [੩]ਅਨਿ ਨ, ਉਪਾਵ ਕਰਿ ਹਾਂ ॥ ੨. [੪]ਅਨਿਨ ਉਪਾਵ ਕਰਿ ਹਾਂ ॥

੧ ਕਾਮ ਦੀ (ਕਰਾ) ਕਲਾ=ਚੇਸ਼ਟਾ । ੨ ਪਕੜਿਆ ਗਿਆ ।
੩ ਹੋਰ ਉਪਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ । ੪ ਇਕ ਰਸ ਉਪਾ ਕਰੀਏ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੦੬	੧੦	੧੫੭	ਤਉ ਨਿਕਸੈ, ਸਰਨਿ 'ਪੈ' ਰੀ ਸਖੀ ॥
	੧੧	੧੫੭	'ਰਾਜਨ' ਜੋਗੁ, ਕਰਿ ਹਾਂ ॥
	੧੩	੧੫੮	ਮਨਸਾ, ਏਕ ਮਾਨਿ ਹਾਂ ॥
	੧੫	੧੫੮	ਪਾਇਓ, ਪੇਡ ਥਾਨਿ ਹਾਂ ॥
	੧੬	੧੫੮	ਹਰਿ ਰਸ, ਰਸਹਿ ਮਾਨਿ ਹਾਂ ॥
	੧੭	੧੫੯	ਹਰਿ ਹਰਿ, ਹਰਿ ਗੁਨੀ ਹਾਂ ॥
	੧੮	੧੫੯	ਸਾਧੂ ਰਸਨ, ਭਨੀ ਹਾਂ ॥
੪੧੦	੧	੧੫੯	ਅਲਖ, ਅਭੇਵੀਐ ਹਾਂ ॥
	੩	੧੬੦	ਆਗਿਆ ਸਤਿ ਸਹੁ ਹਾਂ ॥
			ਮਨਹਿ ਨਿਧਾਨੁ, ਲਹੁ ਹਾਂ ॥
	੮	੧੬੧	ਉਆ ਰਸ, ਜੋ ਬਿਧੇ ਹਾਂ ॥ (ਬਿੱਧੇ ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੦	੧੬੧	ਜਨਮਿ, ਨ ਕਦੇ ਮਰਿ ਹਾਂ ॥
	੧੧	੧੬੧	ਸਾਜਨੁ ਮੀਤੁ, ਤੂੰ ਹਾਂ ॥ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ਮੂੰ ਹਾਂ ॥
	੧੪	੧੬੨	ਧੀਰਜ, ਮਨਿ ਭਏ ਹਾਂ ॥
			ਜਬ ਤੇ ਛੁਟੇ, ਆਪ ਹਾਂ ॥
	੧੫	੧੬੨	ਸਾਧੂ ਸੰਗਮੇ, ਹਾਂ ॥ ਪੂਰਨ ਸੰਜਮੇ, ਹਾਂ ॥
	੧੯	੧੬੨	ਨਾਨਕ ਅਰਦਾਸਿ ਏਹੁ, ਮੇਰੇ ਮਨਾ ॥
੪੧੧	੧	੧੬੩	ਓਇ ਪਰਦੇਸੀਆ, ਹਾਂ ॥ ਸੁਨਤ, ਸੰਦੇਸਿਆ ਹਾਂ ॥
	੨	੧੬੩	ਜਨਮਹਿ ਮਰਿ, ਭਗੇ ਹਾਂ ॥
	੮	੨੩੩	ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਸੁ, ਕਿਉ ਨਹੀ ਗਾਵਤ,
			'ਕੁਮਤਿ' ਬਿਨਾਸੈ ਤਨ ਕੀ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ਅਸਟਪਦੀਆ ਘਰੁ ੨
੪੧੧	੧੦	੧	ਉਤਰਿ ਅਵਘਟਿ, ਸਰਵਰਿ ਨ੍ਹਾਵੈ ॥
	੧੪	੧	ਸੁਭਰ ਸਰਵਰਿ, [੧]ਮੈਲੁਨ ਧੋਵੈ ॥ ੨. ਮੈਲੁ ਨ ਧੋਵੈ ॥
੪੧੨	੫	੨	ਜਗੁ ਤ੍ਰਿਅ ਜਿਤੁ, ਕਾਮਣ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥
੪੧੩	੪	੩	ਭਾਇ ਮਿਲੈ, ਭਾਵੈ ਭਇ ਕਾਰੁ ॥
	੭	੪	ਸੋ ਰੋਵੈ, ਜਿਸੁ [੨]'ਬੇਦਨ' ਹੋਇ ॥
	੧੧	੪	ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਪਰਹਰਿ, ਸਹਜਿ 'ਸੁਚੀਤ' ॥
	੧੩	੪	ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ, ਮਿਲਿ [੩]'ਪਰਮਾਰੰਥ' ॥
	੧੭	੫	ਗੁਰੁ ਮਾਨੈ, ਮਨ ਤੇ ਮਨੁ ਧੀਰਾ ॥
	੧੮	੫	ਨਿਰਮਲੁ ਸਾਚਿ ਰਤਾ [੪]'ਪੈਕਾਰੁ' ॥
੪੧੪	੩	੧	ਮੂਰਖੁ ਹੋਇ, ਨ ਆਖੀ ਸੂਝੈ ॥
	੮	੬	ਅਹਿਨਿਸਿ ਨਿਰਮਲੁ ਥਾਨਿ [੫]"ਸੁਥਾਨੁ' ॥
			ਤੀਨ ਭਵਨ [੬]ਨਿਹਕੇਵਲ ਗਿਆਨੁ ॥
	੧੨	੬	ਜਿਸ ਕਾ ਅਨੁ ਧਨੁ, ਸਹਜਿ ਨ ਜਾਨਾ ॥
੪੧੫	੬	੮	ਮਨੁ [੭]ਮੈਗਲੁ, ਸਾਕਤੁ ਦੇਵਾਨਾ ॥
੪੧੬	੮	੯	ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਗੁਰ, ਦਰਸ ਨ ਦੇਖਹਿ ॥
			੨. ਦਰਸਨ ਦੇਖਹਿ ॥
			ਵਿਣੁ ਗੁਰ ਸਬਦੈ, ਜਨਮੁ ਕਿ ਲੇਖਹਿ ॥
	੧੬	੧੦	ਬੰਧਨ, ਸਉਦਾ ਅਣ ਵੀਚਾਰੀ ॥

---

੧ ਮੈਲ ਨੂੰ। ੨ ਪੀੜਾ। ੩ ਪਰਮਾਰਥ, ਤਤ ਗਿਆਨ। ੪ ਚਤੁਰ। ੫ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਥਾਂ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਰੂਪ। ੬ ਸੁੱਧ ਸਰੂਪ ਦਾ ਗਿਆਨ। ੭ ਹਾਥੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ-ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੧੬	੧੮	੧੦	ਸਤਿਗੁਰਿ ਰਾਖੇ, ਬੰਧੁ ਨ ਪਾਈ ॥
੪੧੭	੫	੧੧	[੧]"ਹੀਡੋਲੀ' ਚੜਿ ਆਈਆ, ਦੰਦ ਖੰਡ ਕੀਤੇ ਰਾਸਿ॥
	੭	੧੧	ਤਿਨ੍ ਗਲਿ [੨]ਸਿਲਕਾ ਪਾਈਆ,
			ਤ੍ਰੁਟਨ੍ਹਿ [੩]ਮੋਤ, ਸਗੀਆ ॥
	੯	੧੧	ਬਾਬਰ [੪]"ਵਾਣੀ' ਫਿਰਿ ਗਈ,
			[੫]ਕੁਇਰੁ ਨ ਰੋਟੀ ਖਾਇ ॥
	੧੩	੧੨	ਕਹਾ ਸੁ ਖੇਲ ਤਬੇਲਾ ਘੋੜੇ,
			ਕਹਾ [੬]ਭੇਰੀ [੭]ਸਹਨਾਈ ॥
			ਕਹਾ ਸੁ ਤੇਗਬੰਦ [੮]ਗਾਡੇਰੜਿ,
			ਕਹਾ ਸੁ ਲਾਲ [੯]ਕਵਾਈ ॥ ੮. ਗਾਡੇ ਰੜਿ ॥
			ਕਹਾ ਸੁ ਆਰਸੀਆ ਮੁਹ ਬੰਕੇ,
			ਐਥੈ ਦਿਸਹਿ ਨਾਹੀ ॥
੪੧੮	੧	੧੨	ਥਾਨ ਮੁਕਾਮ ਜਲੇ ਬਿਜਮੰਦਰ,
			ਮੁਛਿ ਮੁਛਿ ਕੁਇਰ ਰੁਲਾਇਆ ॥
	੩	੧੨	ਜਿਨ੍ ਕੀ [੧੦]ਚੀਰੀ ਦਰਗਹ ਪਾਈ,
			ਤਿਨ੍ਹਾ ਮਰਣਾ ਭਾਈ ॥
			ਇਕਨ੍ਹਾ [੧੧]ਪੈਰਣ ਸ੍ਰਿਰ ਖੁਰ ਪਾਟੇ,
			ਇਕਨ੍ਹਾ ਵਾਸੁ ਮਸਾਣੀ ॥

---

੧ ਸੁਖ ਪਾਲਕੀ। ੨ ਫਾਹੀਆਂ। ੩ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ। ੪ ਬਾਬਰ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਦੀ ਬਾਣੀ। ੫ ਟਿਕੇ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਕੰਵਰ। ੬ ਵਾਜੇ। ੭ ਸਰਨਾਈ ਆਦਿ। ੮ ਸੂਰਮੇਂ। ੯ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ। ੧੦ ਉਮਰ ਰੂਪ ਚਿਠੀ। ੧੧ ਚੋਲੇ ਵਾ ਬੁਰਕੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੧੮	੧੪	੧੩	ਵਣਜੁ ਕਰਹੁ [੧]"ਮਖਸੂਦੁ' ਲੈਹੁ, ਮਤ ਪਛੋਤਾਵਹੁ ॥
	੧੭	੧੪	ਚਾਰੇ ਕੁੰਡਾ ਢੂਢੀਆ, ਕੋ [੨]ਨੀਮੀ ਮੈਡਾ ॥
			ਜੇ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਹਿਬਾ, ਤੂ ਮੈ ਹਉ ਤੈਡਾ ॥
			ਦਰੁ [੩]"ਬੀਭਾ' ਮੈ [੪]ਨੀਮਿ ਕੋ, ਕੈ ਕਰੀ ਸਲਾਮੁ ॥
੪੧੯	੫	੧੪	ਇਕਿ ਗਿਰਹੀ ਸੇਵਕ ਸਾਧਿਕਾ, ਗੁਰਮਤੀ ਲਾਗੇ ॥
	੧੨	੧੫	ਦੁਬਿਧਾ ਛੋਡਿ [੫]"ਕੁਵਾਟੜੀ', ਮੂਸਹੁ-ਗੇ ਭਾਈ ॥
	੧੬	੧੬	ਮਮਤਾ ਮੋਹੁ [੬]ਵਿਸਰਜਿਆ, ਅਪਨੈ ਘਰਿ ਆਇਆ ॥
੪੨੦	੧	੧੬	ਹੁਕਮੇ ਹੀ ਸਿਰਿ ਮਾਰ, ਬੰਦਿ [੭]ਰਬਾਣੀਐ ॥
			੨. [੮]ਬੰਦਿਰ ਬਾਣੀਐ ॥
	੩	੧੬	ਗੁਨਹਾਂ ਬਖਸਣਹਾਰੁ, ਸਬਦੁ ਕਮਾਵਹੀ ॥
	੫	੧੭	ਕਿਆ ਜੰਗਲੁ ਢੂਢੀ ਜਾਇ,
			ਮੈ ਘਰਿ ਬਨੁ ਹਰੀਆਵਲਾ ॥
	੯	੧੭	ਪਥਰ ਕੀ [੯]ਬੇੜੀ ਜੇ [੯]ਚੜੈ, [੯]ਭਰਨਾਲਿ ਬੁਡਾਵੈ ॥
	੧੬	੧੮	ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ, ਸਾਚੇ [੧੦]ਪਰਥਾਈ ॥
੪੨੧	੩	੧੯	ਮੈ [੧੧]ਓਲ੍ਹਗੀਆ ਓਲ੍ਹਗੀ, ਹਮ ਛੋਰੂ ਥਾਰੇ ॥
			੨. ਮੈ ਓ [੧੨]ਲਗੀਆ, ਓ ਲਗੀ ॥
੪੨੨	੪	੨੧	ਭਗਤਿ ਤੇਰੀ [੧੩]ਹੈਰਾਨੁ, ਦਰਦੁ ਗਵਾਵਹੀ ॥
	੧੪	੨੨	ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਟੇਕ ਹੈ, ਨਿਸਿ [੧੪]"ਦਉਤ' ਸਵਾਰੈ॥

੧ ਲਾਭ। ੨ ਨਹੀਂ। ੩ ਦੂਜਾ। ੪ ਨਹੀਂ। ੫ ਖੋਟਾ ਰਸਤਾ ਦੈਤ ਰੂਪ। ੬ ਵਿਦਿਆ ਹੋਇਆ, ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ੭ ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦੀ ਖਾਨੇ ਵਿਚੋਂ। ੮ ਬਾਦਰਾਂ ਵਾਲੀ ਬਾਣ ਹੈ। ੯ ਸਮੁੰਦ੍ਰ। ੧੦ ਸ਼ਬੱਬ ਕਰਕੇ। ੧੧ ਦਾਸਾਂ ਦੇ ਦਾਸ। ੧੨ ਓਹੁ ਜੇਹੜੀ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਨ ਲੱਗੀ ਹੈ ਓਹੁ ਮੈਨੂੰ ਲਗੇ। ੧੩ ਅਸਚਰਜ। ੧੪ ਦਿਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੨੫	५	२७	ਆਪੈ [1]"ਥੈ' ਸਭੁ ਰਖਿਓਨੁ, ਕਿਛੁ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ॥
	७	२७	ਇਕੋ ਹੁਕਮੁ ਵਰਤਦਾ, ਏਕਾ ਸਿਰਿ 'ਕਾਰਾ' ॥
	१३	२९	ਅੰਦਰੁ ਖੋਲੈ [2]ਦਿਬ ਦਿਸਟਿ, ਦੇਖੈ ਮੁਕਤਿ ਭੰਡਾਰਾ ॥
	१५	२९	ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਅਮੁਲੁ 'ਸਾ', ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਵੈ ਕੋਈ ॥
੪੨੬	१४	३०	ਸਾ 'ਸਭਰਾਈ' ਸੁੰਦਰੀ, ਪਿਰ ਕੈ ਹੇਤਿ ਪਿਆਰਿ ॥
	१६	३०	ਪ੍ਰੇਮ 'ਪਿਰਮਲੁ' ਤਨਿ ਲਾਵਣਾ, ਅੰਤਰਿ ਰਤਨੁ ਵੀਚਾਰੁ ॥
੪੨੭	४	३१	ਭੈ ਬਿਨੁ ਲਾਗਿ ਨ ਲਗਈ, ਨਾ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ॥
	५	३१	ਜਿਸਨੋ ਆਪੇ ਰੰਗੇ ਸੁ [3]"ਰਪਸੀ', ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਿਲਾਇ॥
	७	३१	ਇਕਿ ਗੁਣ ਵਿਹਾਝਹਿ ਅਉਗਣ [4]ਵਿਕਣਹਿ, ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥
	१२	३२	ਬੁਝਣਾ ਅਬੁਝਣਾ ਤੁਧੁ ਕੀਆ, ਇਹ ਤੇਰੀ ਸਿਰਿ 'ਕਾਰ'॥
	१४	३२	ਇਕਿ ਕੁਚਲ ਕੁਚੀਲ [5]"ਵਿਖਲੀ' ਪਤੇ, ਨਾਵਹੁ ਆਪਿ ਖੁਆਏ ॥ ੨. ਵਿਖ ਲੀਪਤੇ ॥
	१५	३२	ਨਾ ਓਨ ਸਿਧਿ ਨ ਬੁਧਿ ਹੈ ਨ ਸੰਜਮੀ, ਫਿਰਹਿ [6]ਉਤਵਤਾਏ ॥
੪੨੮	७	३३	ਪਿਰ ਸੇਤੀ ਅਨਦਿਨੁ ਗਹਿ ਰਹੀ, ਸਚੀ ਸੇਜ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥
੪੩੦	१५	१	ਫਰਹੇ [7]"ਮੁਹਕਮ', ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਬੀਚਾਰਿ ॥

---

੧ ਟਿਕਾਣੇ ਸਿਰ। ੨ ਅਪੱਖ ਗਿਆਨ, ਵੱਡੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਦਾ ਬੋਧ। ੩ ਰੰਗਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ੪ ਵੇਚਦੇ। ੫ ਵੈਸ਼ਨਵਾ ਦੇ ਪਤੀ। ੬ ਅਵੈੜਤਾਈ। ੭ ਇਸਥਿਤ ਕਰਕੇ (ਫਰਹੇ) ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਤਖ-ਤਿਆਂ ਦੇ ਥਾਂ ਲੌਣ ਵਾਲਾ ਫਲ੍ਹਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੩੦	੧੭	੧	[1]ਜੇਜੀਆ [2]ਡੰਨੁ, ਕੋ ਲਏ ਨ [3]ਜਗਾਤਿ ॥
੪੩੧	੩	੨	ਕਰਹੁ [4]ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ॥
	੧੧	੩	ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ ਬਿਰਹੜੇ ਘਰੁ ੪ ਛੰਤਾ ਕੀ 'ਜਤਿ'॥ (ਜਤਿ ਪੈਲਾ ਬੋਲੋ, ਅਧਕ ਸਹਿਤ ਨਹੀਂ)
	੧੬	੩	ਅੰਚਲੁ ਗਹਿਆ ਸਾਧ ਕਾ, ਨਾਨਕ, ਭੈ ਸਾਗਰੁ ਪਾਰਿ ਪਰਾਇ ॥
	੧੭	੪	ਸੁੰਦਰੁ ਸੁਘਰੁ ਸੁਜਾਣੁ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ, ਜੀਵਨੁ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਇ ॥
੪੩੨	੧੦	੨	ਜਬ ਲੇਖਾ ਦੇਵਹਿ [5]ਬੀਰਾ, ਤਉ ਪੜਿਆ ॥
	੧੫	੬	ਖਥੇ [6]ਖੁੰਦਕਾਰੁ ਸਾਹ [7]ਆਲਮੁ, ਕਰਿ [8]ਖਰੀਦਿ ਜਿਨਿ [9]ਖਰਚੁ ਦੀਆ ॥
	੧੭	੭	[10]ਘੜਿ ਭਾਂਡੇ ਜਿਨਿ [11]ਆਵੀ ਸਾਜੀ, [12]ਚਾੜਣ ਵਾਹੈ [13]ਤਈ ਕੀਆ ॥

---

੧ ਜੀਆਂ ਜੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਦਾ ਦੰਡ, ਟੈਕਸ। ੨ ਲੋਕ ਦੰਡ, ਪਿਤਰ ਦੰਡ, ਆਦਿਕ। ੩ ਮਸੂਲ ਕਰਮਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਜਮਦੂਤ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ੪ ਕ੍ਰਿਪਾ। ੫ ਹੇ ਭਾਈ ਜਾਂ ਪੰਡਤ। ੬ ਸੱਤਾਂ ਵਲੈਤਾਂ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ। ੭ ਸੰਸਾਰ। ੮ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਪਨ ਕਰਨ ਰੂਪ ਖ੍ਰੀਦਿਆ। ੯ ਰੋਜੀ ਰੂਪ ਖਰਚ।
੧੦ ਘੜਿ ਭਾਂਡੇ=ਸਰੀਰਾਂ ਰੂਪੀ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨੂੰ ਘੜਨ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮਾਂ।
੧੧ ਆਵੀ=ਪਾਲਣ ਪੋਸਣ ਕਰਨ ਰੂਪ ਆਵੀ ਸਾਜਣ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਨੂੰ।
੧੨ ਚਾੜਨ ਵਾਹੈ=ਮ੍ਰਿਤੂ ਕਰੌਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਿਵ ਜੀ।
੧੩ ਤਈਨਾਤ, ਮੁਕਰਰ ਕੀਤਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੩੩	੧	੧੦	ਭਰਮੁ ਉਪਾਇ ਭੁਲਾਈਅਨੁ ਆਪੇ, ਤੇਰਾ ਕਰਮੁ ਹੋਆ ਤਿਨ੍ ਗੁਰੂ ਮਿਲਿਆ ॥
	੧੨	੧੯	ਨਾ [੧]ਤਰ, ਨਾ [੨]ਤੁਲਹਾ ਹਮ ਬੂਡਸਿ, ਤਾਰਿ ਲੇਹਿ ਤਾਰਣ ਰਾਇਆ ॥
			ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩ ਪਟੀ
੪੩੪	੧੪	੧	[੩]ਅਜੋ ਅੰਡੈ ਸਭੁ ਜਗੁ ਆਇਆ, [੪]ਕਾਖੈ [੫]ਘੰਡੈ [੬]ਕਾਲੁ ਭਇਆ ॥
			[੭]ਰੀਰੀ [੮]ਲਲੀ ਪਾਪ ਕਮਾਣੇ, ਪੜਿ ਅਵਗਣ ਗੁਣ ਵੀਸਰਿਆ ॥
	੧੬	੩	[੯]ਸਿਧੰਛਾਇਐ ਸਿਮਰਹਿ ਨਾਹੀ, ਨੰਨੈ ਨਾ ਤੁਧੁ ਨਾਮੁ ਲਇਆ ॥
੪੩੫	੯	੧੨	ਏਹ ਵੇਲਾ ਨ ਲਹਸਹਿ ਮੂੜੇ, ਫਿਰਿ ਤੂੰ ਜਮ ਕੈ ਵਸਿ ਪਇਆ ॥
	੧੯	੧	ਮੁੰਧ [੧੦]ਜੋਬਨਿ ਬਾਲੜੀਏ, ਮੇਰਾ ਪਿਰੁ 'ਰਲੀਆਲਾ' ਰਾਮ ॥

---

੧ ਨਾਂ ਤਰਨਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ੨ ਨਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਤੁਲਹਾ ਹੈ। ੩ ਅਜੋ=ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਤੋਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਆਇਆ ਹੈ। ੪ ਕਾਖੈ=ਕਾ=ਕਾਲ ਦਾ ਜੋ ਖੈ=ਨਾਸ ਰੂਪ। ੫ ਘੰਡੈ ਘਰ ਹੈ ਸੰਸਾਰ। ੬ ਇਸਦਾ ਅੰਤ ਨੂੰ ਕਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ੭ ਰੀਰੀ=ਹੇ ਸਖੀ! ਰੀ=ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦੇ। ੮ਲਲੀ= ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਲੱਗ ਕੇ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਮਾਏ। ੯ ਸਿਧੰ ਛਾਇਐ=ਜੋ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਿਧੰ=ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਰੂਪ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਤਿਸਨੂੰ ਸਿਮਰਦਾ ਨਹੀਂ। ੧੦ ਸ਼ੋਕ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪੀ ਜੋਬਨ ਤੋਂ ਮੁੰਧ=ਅਗਿਆਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੩੫	੧੯	੧	ਧਨ ਪਿਰ ਨੇਹੁ ਘਣਾ, ਰਸਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦਇਆਲਾ ਰਾਮ ॥
੪੩੬	੨	੧	ਕਰਿ ਦਇਆ ਮਇਆ ਦਇਆਲ ਸਾਚੇ, ਸਬਦਿ ਮਿਲਿ ਗੁਣ ਗਾਵਉ॥
	੩	੧	ਮੁੰਧ ਸਹਜਿ 'ਸਲੋਨੜੀਏ', ਇਕ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨੰਤੀ ਰਾਮ॥
	੬	੧	ਨਾਨਕਾ ਪ੍ਰਿਉ ਪ੍ਰਿਉ ਕਰਿ ਪੁਕਾਰੇ, ਰਸਨ ਰਸਿ ਮਨੁ ਭੀਜਏ ॥
	੯	੧	ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਧਨ ਸੋਹਾਗਣਿ, ਸਬਦੁ [1]ਅਭ ਸਾਧਾਰਏ ॥
	੧੩	੨	ਅਨਹਦੋ ਅਨਹਦੁ ਵਾਜੈ, ਰੁਣ 'ਝੁਣਕਾਰੇ' ਰਾਮ ॥
੪੩੭	੧੪	੩	ਅਵਗਣ ਮੇਟਿ ਚਲੇ, ਗੁਣ ਸੰਗਮ ਨਾਲੇ ਰਾਮ ॥
	੧੬	੩	ਸਚੁ ਅੰਜਨੋ ਅੰਜਨੁ ਸਾਰਿ, ਨਿਰੰਜਨਿ ਰਾਤਾ ਰਾਮ ॥
੪੩੮	੪	੪	ਹੰਸ 'ਸਿ' ਹੰਸਾ, ਬਗ 'ਸਿ' ਬਗਾ, ਘਟ ਘਟ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ ਜੀਉ ॥
	੫	੪	ਜਿਨ੍ ਇਕ ਮਨਿ ਧਿਆਇਆ, ਤਿਨ੍ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ, ਤੇ ਵਿਰਲੇ ਸੰਸਾਰਿ ਜੀਉ ॥
	੧੮	੫	ਤੂੰ ਸੁਣਿ ਹਰਣਾ ਕਾਲਿਆ, ਕੀ 'ਵਾੜੀਐ' ਰਾਤਾ ਰਾਮ॥
	੧੯	੫	ਫਿਰਿ ਹੋਇ ਤਾਤਾ ਖਰਾ ਮਾਤਾ, ਨਾਮ ਬਿਨੁ [2]ਪਰਤਾਪਏ ॥ ੨. ਪਰ ਤਾਪਏ ॥ ਓਹੁ [3]ਜੇਵ [4]ਸਾਇਰ ਦੇਇ ਲਹਰੀ, ਬਿਜੁਲ ਜਿਵੈ ਚਮਕਏ ॥

---

੧ ਹਿਰਦਾ। ੨ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ। ੩ ਜੇਵ=ਜਿਸਤਰਾਂ।
੪ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
४३९	३	५	ਸੂਰਜੁ ਚੜਿਆ ਪਿੰਡੁ ਪੜਿਆ, ਤੇਲੁ ਤਾਵਣਿ ਤਾਤਓ ॥
	१७	६	ਕਾਮਣਿ ਗੁਣੁ ਨਾਹੀ, ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਏ ਰਾਮ ॥
	१९	६	ਦੇਖਿ ਪਿਰੁ ਵਿਗਸੀ ਅੰਦਰਹੁ ਸਰਸੀ, ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਏ ॥
४४०	१	६	ਅੰਤਰਿ ਸਬਦਿ ਮਿਲੀ, ਸਹਜੇ ਤਪਤਿ ਬੁਝਾਈ ਰਾਮ ॥
	३	१	ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਅਪਣੇ, ਸਦਾ ਰੰਗੁ ਮਾਣੇ, ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਖਿਆ ॥
	४	१	ਸਾ ਧਨ ਮਨਿ ਅਨਦੁ ਭਇਆ, ਹਰਿ ਜੀਉ ਮੇਲਿ ਪਿਆਰੇ ਰਾਮ ॥
	१०	१	ਆਪਣਾ ਭਾਣਾ ਤੁਮ ਕਰਹੁ, ਤਾ ਫਿਰਿ ਸਹ ਖੁਸੀ ਨ ਆਵਏ ॥
	११	२	ਮੇਰੇ ਮਨ ਬੈਰਾਗੀਆ, ਤੂੰ ਬੈਰਾਗੁ ਕਰਿ ਕਿਸੁ ਦਿਖਾਵਹਿ ॥
	१९	३	ਇਉ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ, ਜਹ ਮਨ ਤੂੰ ਧਾਵਦਾ, ਤਹ ਹਰਿ ਤੇਰੈ ਸਦਾ ਨਾਲੇ ॥
४४१	२	४	ਤਹ ਅਨੇਕ ਵਾਜੇ ਸਦਾ ਅਨਦੁ ਹੈ, ਸਚੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਏ ॥
	९	६	ਇਉ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ, ਮਨ ਤੂੰ ਗਾਰਬਿ ਅਟਿਆ, ਗਾਰਬਿ ਲਦਿਆ ਜਾਵਹੇ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੪੧	੯	੭	ਮਨ ਤੂੰ ਮਤ ਮਾਨੁ ਕਰਹਿ, ਜਿ ਹਉ ਕਿਛੁ ਜਾਣਦਾ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਮਾਣਾ ਹੋਹੁ ॥
	੧੮	੯	ਤਿਨਿ ਸਹਿ ਆਪਿ ਭੁਲਾਏ, ਕੁਮਾਰਗਿ ਪਾਏ, ਤਿਨ ਕਾ ਕਿਛੁ ਨ ਵਸਾਈ ॥
			ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪ ਛੰਤ
੪੪੨	੧੦	੮	ਖਿਨੁ ਆਵੈ ਖਿਨੁ ਜਾਵੈ, [1]ਦੁਰਗੰਧ ਮੜੈ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ਰਾਮ ॥
੪੪੨	੧੭	੮	ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਅਤੋਲਕੁ ਪਾਇਆ, ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥
	੧੯	੯	ਝਿਮਿਝਿਮੇ ਝਿਮਿਝਿਮਿ ਵਰਸੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰਾ ਰਾਮ ॥ ੨. ਝਿਮਿ, ਝਿਮੇ ॥
੪੪੩	੭	੯	ਬਾਣੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੁਣੀ, ਸਿਧਿ ਕਾਰਜ ਸਭਿ ਸੁਹਾਏ ਰਾਮ ॥ ਰੋਮੇ ਰੋਮਿ ਰੋਮਿ ਰੋਮੇ, ਮੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਮੁ ਧਿਆਏ ਰਾਮ ॥
	੧੦	੯	ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕੀਆ, ਹਮ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਾ ॥
	੧੧	੯	ਤਿਨ ਅੰਤਰੇ ਮੋਹੁ ਵਿਆਪੈ, ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਮਾਇਆ ਲਾਗੀ ਰਾਮ ॥
	੧੩	੯	ਮਹਾਂ ਬਿਖਮੁ ਜਮ ਪੰਥੁ ਦੁਹੇਲਾ, [2]ਕਾਲੂਖਤ ਮੋਹ ਅੰਧਿਆਰਾ ॥

੧ ਵਿਸ਼ੇ ਰੂਪ ਦੁਰਗੰਧੀ ਦਾ ਮੜੈ=ਸ਼ਰੀਰ । ੨ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਕਾਲਖ ਕਰਕੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੪੩	੧੪	੯	ਰਾਮੋ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਗੁਰੂ, ਰਾਮੁ ਗੁਰਮੁਖੇ ਜਾਣੈ ਰਾਮ ॥ ਇਹੁ ਮਨੂਆ ਖਿਨੁ [੧]ਊਭ ਪਇਆਲੀ, ਭਰਮਦਾ ਇਕਤੁ ਘਰਿ ਆਣੈ ਰਾਮ ॥
੪੪੪	੬	੯	ਰਾਮੋ ਰਾਮ ਨਾਮ, ਸਤੇ ਸਤਿ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਣਿਆ ਰਾਮ ॥ ਸੇਵਕੋ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਲਾਗਾ, ਜਿਨਿ ਮਨੁ ਤਨੁ ਅਰਪਿ ਚੜਾਇਆ ਰਾਮ ॥
	੮	੯	ਗੁਰੂ ਸਿਖੁ, ਸਿਖੁ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਏਕੋ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸੁ ਚਲਾਏ ॥
੪੪੫	੬	੧੦	ਹਰਿ ਰਸ ਭੋਗ ਮਹਾ [੨]ਨਿਰਜੋਗ, ਵਡਭਾਗੀ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਇਆ ॥
	੧੪	੧੧	ਮਨਿ ਹਿਰਦੈ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮਹਾ [੩]ਬਿਸ 'ਲੋਧੁ', ਨਿਰਪ ਧਾਵਹਿ ਲੜਿ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥
	੧੭	੧੧	ਤਪੁ ਤਾਪਨ ਤਾਪਹਿ, ਜਗ ਪੁੰਨ ਆਰੰਭਹਿ, ਅਤਿ ਕਿਰਿਆ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ਜੀਉ ॥
੪੪੬	੧੨	੧੨	ਹਰਿ ਮੀਠਾ ਲਾਇਆ, ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇਆ, ਮੁਖਿ ਭਾਗਾ ਰਤੀ ਚਾਰੇ ॥
੪੪੭	੨	੧੨	ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਜਪਿਆ, ਆਰਾਧਿਆ,
	੧੦	੧੩	ਮਨਮੁਖ ਕਰਣਪਲਾਵ ਕਰਿ ਭਰਮੇ, ਸਭ ਅਉਖਧ ਦਾਰੂ ਲਾਇ ਜੀਉ ॥

---

੧ ਅਕਾਸ਼ ਤੇ ਪਤਾਲ। ੨ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ।
੩ ਜ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਲੋਧ=ਘੋਲਣ ਵਾਲੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੪੭	੧੫	੧੩	ਹਰਿਜਨ ਪ੍ਰਭੁ ਰਲਿ ਏਕੋ ਹੋਏ, ਹਰਿਜਨ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕ ਸਮਾਨਿ ਜੀਉ ॥
੪੪੮	੧੧	੧੪	ਤੇਰਾ ਸਬਦੁ ਸਭੁ ਤੂੰਹੈ ਵਰਤਹਿ, ਤੂੰ ਆਪੇ ਕਰਹਿ ਸੁ ਹੋਈ ॥ (ਤੂੰਹੈ-ਇਕੱਠਾ)
੪੪੯	੧	੧੫	ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਣੀ ਮਨੁ ਮਾਰਿਆ, [1]ਅਣੀਆਲੇ [2]ਅਣੀਆ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
	੧੦	੧੬	ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਚੇਤਾਇ ਗੁਰ, ਹਰਿ ਮਾਰਗਿ ਚਾਲੀ ॥
	੧੧	੧੬	ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਹਰਿ, ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਬਨਵਾਲੀ ॥
	੧੩	੧੬	ਮੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਿਆਰਾ ਦਸਿ ਗੁਰ, (ਦੱਸ ਬੋਲੋ)
੪੫੦	੧	੧੭	ਹਮ ਕਿਆ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਵਿਥਰਹ ਸੁਆਮੀ, ਤੂੰ ਅਪਰ ਅਪਾਰੋ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
	੧੭	੧੯	ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਦੀਬਾਣੁ ਹੈ, ਹਰਿ ਤਾਣੁ ਸਤਾਣੇ ॥
੪੫੨	੧	੨੧	ਭਾਗ [3]ਮਣੀ ਸੋਹਾਗਣਿ, ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ, ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਉਰਿ ਧਾਰੇ ॥
	੪	੨੧	ਚੜਿ ਚੇਤੁ ਬਸੰਤੁ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ, ਭਲੀਅ ਰੁਤੇ ॥
	੮	੨੧	ਕਿਉ ਪਾਈ ਗੁਰੁ, ਜਿਤੁ ਲਗਿ ਪਿਆਰਾ ਦੇਖਸਾ ॥ ਹਰਿ ਦਾਤੜੇ ਮੇਲਿ ਗੁਰੂ, ਮੁਖਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲਸਾ ॥

---

੧ ਤੀਰ। ੨ ਕੁੰਡੀਆਂ ਵਾਲੇ। ੩ ਸ੍ਰੇਮਣੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
४५२	९	२१	ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਪਾਇਆ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ, ਧੁਰਿ ਮਸਤਕਿ ਲੇਖੁ ਸਾ ॥
			ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ५ ਛੰਤੁ
४५२	११	१	ਚਾਖਿਅੜਾ ਚਾਖਿਅੜਾ, ਮੈ ਹਰਿ ਰਸੁ ਮੀਠਾ ਰਾਮ ॥
४५३	३	१	ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਜੀਤਾ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਕੀਤਾ, ਤੂਟੀ ਭੀਤਾ ਭਰਮ ਗੜਾ ॥
	४	१	ਸੋਈ ਸੁਗਿਆਨਾ ਸੋ ਪਰਧਾਨਾ, ਜੋ ਪ੍ਰਭਿ ਅਪਨਾ ਕੀਤਾ ॥
	९	२	ਵਡਭਾਗੀ ਵਡਭਾਗੀ, ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਪਾਈ ਰਾਮ ॥
	११	२	ਹਰਿ ਦਰੇ ਹਰਿ ਦਰਿ ਸੋਹਨਿ, ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਪਿਆਰੇ ਰਾਮ ॥
	१५	२	ਬੇਅੰਤਾ ਬੇਅੰਤ ਗੁਣ, ਤੇਰੇ ਕੇਤਕ ਗਾਵਾ ਰਾਮ ॥ ਤੇਰੇ ਚਰਣਾ ਤੇਰੇ ਚਰਣ ਧੂੜਿ,ਵਡਭਾਗੀ ਪਾਵਾ ਰਾਮ ॥
४५४	१	३	ਮਿਲਿ ਸੰਤ ਸੰਗਤਿ ਆਰਾਧਿਆ, ਹਰਿ ਘਟਿ ਘਟੇ ਡੀਠਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
	९	३	ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਰਖੁ ਜਗ ਜੀਵਨੋ, ਸੰਤ ਰਸੁ ਪੀਵਨੋ, ਜਪਿ ਭਰਮ ਮੋਹ ਦੁਖ ਡਾਰਾ ॥
	१९	४	ਜਲ ਦੁਧ ਨਿਆਈ ਰੀਤਿ, ਅਬ ਦੁਧ ਆਚ ਨਹੀ, ਮਨ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਰੇ ॥
	१७	४	ਅਬ ਉਰਝਿਓ ਅਲਿ ਕਮਲੇਹ,ਬਾਸਨ ਮਾਹਿ ਮਗਨ, ਇਕੁ ਖਿਨੁ ਭੀ ਨਾਹਿ ਟਰੈ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੫੫	੫	੪	ਚਕਵੀ ਸੂਰ ਸਨੇਹੁ, ਚਿਤਵੈ ਆਸ ਘਣੀ, ਕਦਿ [੧]ਦਿਨੀਅਰੁ ਦੇਖੀਐ ॥ ਕੋਕਿਲ ਅੰਬ ਪਰੀਤਿ, [੨]ਚਵੈ ਸੁਹਾਵੀਆ, ਮਨ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਕੀਜੀਐ ॥
	੯	੪	ਨਿਸਿ [੩]ਕੁਰੰਕ ਜੈਸੇ ਨਾਦ, ਸੁਣਿ ਸ੍ਰਵਣੀ [੪]ਹੀਉ [੫]ਡਿਵੈ, ਮਨ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀਜੈ ॥ ਜੈਸੀ [੬]ਤਰੁਣਿ ਭਤਾਰ ਉਰਝੀ ਪਿਰਹਿ [੭]ਸਿਵੈ, ਇਹੁ ਮਨੁ ਲਾਲ ਦੀਜੈ ॥
	੧੧	੪	ਗੁਰੁ ਥੀਆ ਸਾਖੀ, ਤਾ ਡਿਠਮੁ ਆਖੀ, ਪਿਰ ਜੇਹਾ ਅਵਰੁ ਨ ਦੀਸੈ ॥ (ਆਂਖੀ ਬੋਲੋ)
	੧੪	੫	ਜਾ ਕਉ ਖੋਜਹਿ ਅਸੰਖ ਮੁਨੀ, ਅਨੇਕ ਤਪੇ ॥
	੧੫	੫	ਜਪ ਤਾਪ ਸੰਜਮ ਕਿਰਿਆ ਪੂਜਾ, ਅਨਿਕ 'ਸੋਧਨ' ਬੰਦਨਾ ॥ ਕਰਿ ਗਵਨੁ ਬਸੁਧਾ 'ਤੀਰਥਹ' ਮਜਨੁ, ਮਿਲਨ ਕਉ ਨਿਰੰਜਨਾ ॥
	੧੬	੫	ਦਇਆਲ ਲਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਨਕ, ਮਿਲੁ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਹੋਇ ਗਤੇ ॥
	੧੭	੫	ਚਾਹਹਿ ਤੁਝਹਿ ਦਇਆਰ, ਮਨਿ ਤਨਿ ਰੁਚ ਅਪਾਰ ॥

---

੧ ਸੂਰਜ। ੨ ਬੋਲਦੀ ਹੈ। ੩ ਹਰਨ। ੪ ਹਿਰਦਾ।
੫ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ੬ ਜੁਆਨ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੭ ਸੇਵਾ ਵਿਚ।
੮ ਸੁਚਮ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੫੬	੨	੫	ਨਖਿਅਤ੍ਰ ਸਸੀਅਰ ਸੂਰ ਧਿਆਵਹਿ, ਬਸੁਧ ਗਗਨਾ ਗਾਵਏ ॥
	੪	੫	ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਭਗਤਿ ਵਛਲ, ਨਾਨਕ ਮਿਲੀਐ ਸੰਗਿ ਸਾਤਿ ॥
	੧੦	੬	ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਅਰਾਧਿ ਹਰਿ ਹਰਿ, ਧਿਆਇ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਮਨਿ ਮੁਖੀ ॥
	੧੬	੬	ਮੋਹਿ ਆਸਰ ਤੁਅ ਚਰਨ, ਤੁਮਾਰੀ ਸਰਨਿ [੧]ਸਿਧੇ ॥
	੧੭	੬	ਸਾਗਰ ਸੰਸਾਰ ਭਵ ਉਤਾਰ, ਨਾਮੁ ਸਿਮਰਤ ਬਹੁ ਤਰੇ ॥
			ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਬੇਅੰਤ ਖੋਜਹਿ, ਸੁਨੀ ਉਧਰਨ ਸੰਤ ਸੰਗ ਬਿਧੇ ॥
			ਨਾਨਕੁ [੨]ਪਇਅੰਪੈ ਚਰਨ ਜੰਪੈ, ਓਟ ਗਹੀ ਗੋਪਾਲ [੩]ਦਇਆਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧੇ ॥
੪੫੭	੪	੭	ਅਵਿਨਾਸੀ ਅਵਿਗਤੁ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ, ਸਦਾ ਨਵਤਨੁ ਨਿਰਮਲਾ ॥
	੫	੭	ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਿ ਗਤਿ ਮਤਿ, ਜਾਤੇ, ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਭਾਵਏ ॥
	੭	੭	ਮਾਣੁ ਮਹਤੁ ਕਲਿਆਣੁ ਹਰਿ ਜਸੁ, ਸੰਗਿ 'ਸੁਰਜਨੁ' ਸੋ ਪ੍ਰਭੂ ॥

---

੧ ਮੁਕਤ। ੨ ਬੇਨਤੀ ਪੂਰਬਕ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਵਾ ਹੇ ਪੀਆ ਆਪਣੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੫੭	੭	੭	ਸਰਬ ਸਿਧਿ ਨਵ ਨਿਧਿ ਤਿਤੁ ਗ੍ਰਿਹਿ, ਨਹੀ ਊਨਾ ਸਭੁ ਕਛੂ ॥
	੧੯	੮	ਕਤਹੂੰ ਨ ਧਾਵਉ ਸਰਣਿ ਪਾਵਉ, 'ਕਰੁਣਾ-ਮੈ' ਪ੍ਰਭ ਕਰਿ ਮਇਆ ॥
੪੫੮	੧	੮	ਅਪਰਾਧੀ ਮਤਿ ਹੀਨੁ, ਨਿਰਗੁਨੁ ਅਨਾਥੁ ਨੀਚੁ ॥ ਸਠ ਕਠੋਰੁ ਕੁਲ ਹੀਨੁ, ਬਿਆਪਤ ਮੋਹ [1]ਕੀਚੁ ॥
	੩	੮	ਬਨਿਤਾ ਬਿਨੋਦ ਅਨੰਦ ਮਾਇਆ, ਅਗਿਆਨਤਾ ਲਪਟਾਵਏ ॥
	੫	੮	ਲਪਟਿ ਰਹਿਓ ਤਿਹ ਸੰਗਿ, ਮੀਠੇ ਭੋਗ ਸੋ ਨ ॥
	੬	੮	ਰਾਖਨ ਹਾਰੇ ਪ੍ਰਭ ਪਿਆਰੇ, ਮੁਝ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਹੋਆ ਹੋ ਨ ॥
	੭	੮	ਨਾਮ ਧਾਰੀਕ ਉਧਾਰੇ, ਭਗਤਹ ਸੰਸਾ ਕਉਨ ॥
	੮	੮	[2]ਜੇਨ [3]ਕੇਨ [4]ਪਰਕਾਰੇ,ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਸੁਨਹੁ ਸ੍ਰਵਨ ॥
	੯	੮	ਬਸੁਧ ਕਾਗਦ ਬਨਰਾਜ ਕਲਮਾ, ਲਿਖਣ ਕਉ ਜੇ ਹੋਇ ਪਵਨ ॥
	੧੩	੯	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਨੁ ਸੰਸਾਰੁ, ਸਹਾਈ ਆਪਿ ਭਏ ॥
	੧੫	੯	ਗੋਵਿੰਦ ਗੁਪਾਲ ਦਇਆਲ ਸੰਮ੍ਰਿਥ, ਬੋਲਿ ਸਾਧੂ ਹਰਿ ਜੈ ਜਏ ॥
੪੫੯	੫	੧੦	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਵਿਸਰਉ ਇਕ ਘੜੀ, ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਭਗਵੰਤ ॥

---

੧ ਚਿਕੜ । ੨ ਜਿਸ । ੩ ਕਿਸ । ੪ ਤਰਾਂ ਭੀ ਹੋ ਸਕੇ-ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋ ਸੱਕੇ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੫੯	੬	੧੦	ਭਿੰਨੀ ਰੈਨੜੀਐ ਚਾਮਕਨਿ ਤਾਰੇ ॥ (ਚਾਮੱਕਨਿ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੧੦	ਗੁਣ ਗੂੜ ਗੁਪਤ ਅਪਾਰ ਕਰਤੇ,
			[1]ਨਿਗਮ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਵਹੇ ॥
	੧੪	੧੦	ਸਗਲ ਗੁਣ 'ਸੁ-ਗਿਆਨੁ' ਪੂਰਨ,
			ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਣੀ ॥
੪੬੦	੩	੧੧	[2]ਹਰਿ ਚੰਦਉਰੀ ਦੇਖਿ ਮੂਠਾ, ਕੂੜੁ ਸੇਜਾ ਰਾਵਿਆ ॥
	੬	੧੧	ਤਰਣੁ ਦੁਹੇਲਾ ਭਇਆ ਖਿਨ ਮਹਿ,
			ਖਸਮੁ ਚਿਤਿ ਨ ਆਇਓ ॥
	੮	੧੧	ਬਲ ਬੁਧਿ ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਅਪਣਾ,
			ਆਪਿ ਨਾਮੁ ਜਪਾਇਆ ॥
	੧੩	੧੨	[3]ਬਿਰਹਾ ਲਜਾਇਆ ਦਰਸੁ ਪਾਇਆ,
			ਅਮਿਉ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਿੰਚੰਤੀ ॥
	੧੪	੧੨	ਨਸਿ ਵੈਵਹੁ ਕਿਲਵਿਖਹੁ, ਕਰਤਾ ਘਰਿ ਆਇਆ ॥
੪੬੧	੧	੧੨	ਨਿਧਿ ਸਿਧਿ ਚਰਣ ਗਹੇ, ਤਾ ਕੇਹਾ ਕਾੜਾ ॥
	੩	੧੨	ਸਾਧ ਸੰਗੇ ਨਾਮ ਰੰਗੇ, ਰਣੁ ਜੀਤਿ ਵਡਾ ਅਖਾੜਾ ॥
			ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਸਰਣਿ ਸੁਆਮੀ,
			ਬਹੁੜਿ ਜਮਿ ਨ [4]ਉਪਾੜਾ ॥
	੧੦	੧੩	ਕੂੜੁ ਕਪਟੁ ਕਮਾਵਦੜੇ ਜਨਮਹਿ ਸੰਸਾਰਾ ॥

---

੧ ਬੇਦ। ੨ ਗੰਧਰਬਾ ਨਗਰੀ ਰੌੜ ਵਿਚ ਨਗਰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣਾ ਵਾ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਨਗਰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣਾ। ੩ ਵਿਛੋੜਾ ਲਜਾਇਆ=ਹਉਮੈ ਰੂਪ ਲਜਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ ਭਾਵ ਮਿਟ ਗਿਆ। ੪ ਪਟਦਾ ਨਹੀਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੬੧	੧੫	੧੩	ਮੀਤੁ ਜੋਬਨੁ ਮਾਲੁ ਸਰਬਸੁ, ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੁ ਕਰਿ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥
	੧੯	੧੪	[1]ਗਹਬਰ ਬਨ ਘੋਰ, ਗਹਬਰ ਬਨ ਘੋਰ ਹੇ, ਗ੍ਰਿਹ ਮੂਸਤ ਮਨ ਚੋਰ ਹੇ, [2]ਦਿਨਕਰੋ ਅਨਦਿਨੁ ਖਾਤ ॥ ੨. ਦਿਨ ਕਰੋ ॥
੪੬੨	੧	੧੪	ਦਿਨ ਖਾਤ ਜਾਤ, ਬਿਹਾਤ ਪ੍ਰਭ ਬਿਨੁ, ਮਿਲਹੁ ਪ੍ਰਭ ਕਰੁਣਾ ਪਤੇ ॥
	੪	੧੪	ਸਨਮੁਖ ਸਹਿ ਬਾਨ, ਸਨਮੁਖ ਸਹਿ ਬਾਨ ਹੇ, ਮ੍ਰਿਗ ਅਰਪੇ ਮਨ ਤਨ ਪ੍ਰਾਨ ਹੇ, ਓਹੁ ਬੇਧਿਓ ਸਹਜ [3]ਸਰੋਤ ॥
	੫	੧੪	ਪਲਕਾ ਨ ਲਾਗੈ, ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਗੈ, ਚਿਤਵੰਤਿ ਅਨਦਿਨੁ ਪ੍ਰਭ ਮਨਾ ॥
	੭	੧੬	ਅਲੀ ਅਲ ਗੁੰਜਾਤ ਅਲੀ ਅਲ ਗੁੰਜਾਤ ਹੇ, [4]ਮਕਰੰਦ ਰਸ ਬਾਸਨ ਮਾਤ ਹੇ, ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਮਲ ਬੰਧਾਵਤ ਆਪ ॥ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਚਿਤ ਪਿਆਸ, ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਚਿਤ ਪਿਆਸ ਹੇ, ਘਨ ਬੂੰਦ ਬਚਿਤ੍ਰਿ ਮਨਿ ਆਸ ਹੇ, ਅਲ ਪੀਵਤ ਬਿਨਸਤ ਤਾਪ ॥

---

੧ ਗਾੜ੍ਹਾ ਬਣ। ੨ ਕਾਲ ਰੂਪੀ ਸੂਰਜ। ੩ ਘੰਡਾ ਹੇੜੇ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਨ ਵਿਚ। ੪ ਧੂੜੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੬੨	੧੧	੧੪	ਚਿਤਵਉ ਚਿਤ ਨਾਥ, ਚਿਤਵਉ ਚਿਤ ਨਾਥ ਹੇ, ਰਖਿ ਲੇਵਹੁ ਸਰਣਿ ਅਨਾਥ ਹੇ, ਮਿਲੁ ਚਾਉ [੧]ਚਾ-ਈਲੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥ (ਚਾ-ਈਲੇ ਉਚਾਰੋ)
	੧੩	੧੪	ਪ੍ਰਭ ਮਾਨ ਪੂਰਨ ਦੁਖ [੨]ਬਿਦੀਰਨ, ਸਗਲ ਇਛ ਪੁਜੰਤੀਆ ॥
੪੬੨	੧੭	੦	ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਵਾਰ ਸਲੋਕਾ ਨਾਲਿ, ਸਲੋਕ ਭੀ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ ਲਿਖੇ, ਟੁੰਡੇ ਅਸਰਾਜੈ ਕੀ ਧੁਨੀ । (ਇਸ ਵਾਰ ਵਿਚ ਪਉੜੀਆਂ ਸਭ ਪਹਿਲੇ ਸਰੂਪ ਦੀਆਂ ਹਨ ।)
	੧੯	੧	ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ, ਦਿਉਹਾੜੀ [੩]ਸਦ ਵਾਰ ॥
੪੬੩	੧	੧	ਜੇ ਸਉ ਚੰਦਾ ਉਗਵਹਿ, ਸੂਰਜ ਚੜਹਿ ਹਜਾਰ ॥
	੨	੧	ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਨ ਚੇਤਨੀ, ਮਨਿ ਆਪਣੈ [੪]ਸੁਚੇਤ ॥
	੩	੧	ਖੇਤੈ ਅੰਦਰਿ ਛੁਟਿਆ, ਕਹੁ ਨਾਨਕ [੫]ਸਉ [੬]ਨਾਹ ॥ ਫਲੀਅਹਿ ਫੁਲੀਅਹਿ ਬਪੁੜੇ, ਭੀ ਤਨ ਵਿਚਿ ਸੁਆਹ ॥
	੪	੧	ਆਪੀ-ਨੈ ਆਪੁ ਸਾਜਿਓ, ਆਪੀ-ਨੈ ਰਚਿਓ ਨਾਉ ॥ [੭]ਦੁਜੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਾਜੀਐ, ਕਰਿ ਆਸਣੁ ਡਿਠੋ ਚਾਉ ॥ (ਦੁਇਈ ਉਚਾਰੋ)
	੫	੧	ਤੂੰ ਜਾਣੋਈ ਸਭਸੈ, ਦੇ ਲੈਸਹਿ ਜਿੰਦੁ [੮]ਕਵਾਉ ॥

---

੧ ਕਾਹਲੇ । ੨ ਕੱਟਣਾ । ੩ ਸੌ ਕੜੇ ਵਾਰ । ੪ ਹੁਸ਼ਿਆਰ । ੫ ਰਖੱਜਕ ਹੈ । ੬ ਨਾਹ=ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ । ੭ ਦੂਜੀ ਰਚਨਾ ਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ੮ ਪੁਸ਼ਾਕ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੬੩	੯	੨	ਜੋ ਮਰਿ ਜੰਮੇ, ਸੁ [੧]ਕਚੁਨਿ ਕਚੁ ॥ ੨. ਕਚੁ ਨਿਕਚੁ ॥
	੧੨	੨	ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ, ਜਾ [੨]ਪੁਛਿ ਨ ਦਾਤਿ ॥
	੧੨	੨	ਨਾਨਕ ਕਾਰ, ਨ ਕਥਨੀ ਜਾਇ ॥
	੧੬	੨	ਓਥੈ ਸਚੇ ਹੀ ਸਚਿ ਨਿਬੜੈ, ਚੁਣਿ ਵਖਿ ਕਢੇ ਜਜਮਾਲਿਆ ॥
੪੬੪	੯	੩	ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਵੇਖੈ, ਵਰਤੈ [੩]ਤਾਕੋ ਤਾਕੁ ॥ ਆਪੀ-ਨੈ ਭੋਗ ਭੋਗਿ ਕੈ, ਹੋਇ [੪]ਭਸ ਮੜਿ ਭਉਰੁ ਸਿਧਾਇਆ ॥
	੧੧	੩	ਥਾਉ ਨ ਹੋਵੀ ਪਉਦੀਈ, ਹੁਣਿ ਸੁਣੀਐ ਕਿਆ [੫]ਰੂਆਇਆ ॥
	੧੨	੪	ਭੈ ਵਿਚਿ, ਪਵਣੁ ਵਹੈ [੬]ਸਦ-ਵਾਉ ॥
	੧੪	੪	ਭੈ ਵਿਚਿ, ਰਾਜਾਧਰਮ ਦੁਆਰੁ ॥
੪੬੫	੧੧	੫	ਲਾਟੂ ਮਾਧਾਣੀਆ, [੭]ਅਨ ਗਾਹ ॥
	੧੫	੫	ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤਿਸਦਾ, [੮]ਦੇ ਖਾਜੈ, ਆਖਿ ਗਵਾਈਐ ॥

---

੧ ਕੱਚ ਤੋਂ ਵੀ ਕੱਚਾ। ੨ ਪੁੱਛ ਕੇ ਦਾਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।
੩ ਇਕੋ ਇਕ ਨੂੰ ਤੱਕ। ੪ ਸ਼ਰੀਰ ਸੁਆਹ ਦਾ ਢੇਰ ਹੋ ਗਿਆ
ਭਉਰ=ਜੀਵਾਤਮਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ। ੫ ਪੁਕਾਰਿਆਂ ਹੋਇਆਂ।
੬ ਪ੍ਰਗਟ ਭਾਵ ਚੰਗੀ ਗਤੀ ਵਾਲੀ। ੭ ਫਲ੍ਹੇ ਗਾਹੁਣ ਵਾਲੇ।
੮ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਆਪ ਖਾਈਏ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਬਾਨ ਤੋਂ ਆਖਣਾ
ਛਡ ਦੇਈਏ ਕਿਉਂ ਕਿ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਦਿਤਾ ਖਾਈਦਾ ਹੈ ਜੇਹੜਾ
ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਏਹ ਆਖਕੇ ਗਵੌਣਾ ਹੀ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੬੫	੧੯	੬	ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਹਿ ਅਰਚਾ ਪੂਜਾ, ਅਗਰ ਵਾਸੁ [੧]ਬਹਕਾਰੁ ॥
੪੬੬	੨	੬	ਦੇ ਦੇ ਮੰਗਹਿ ਸਹਸਾ-[੨]ਗੁਣਾ, ਸੋਭ ਕਰੇ ਸੰਸਾਰੁ ॥
	੩	੬	ਇਕਿ ਹੋਦਾ ਖਾਇ ਚਲਹਿ ਅੈਥਾਊ, ਤਿਨਾ ਭਿ ਕਾਈ ਕਾਰ ॥
੪੬੭	੪	੮	ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਉਤਭੁਜਾਂ, ਖਾਣੀ ਸੇਤਜਾਂਹ ॥
	੪	੮	ਨਾਨਕ ਜੰਤ ਉਪਾਇ ਕੈ, ਸੰਮਾਲੇ ਸਭਨਾਹ ॥
	੬	੮	ਤਿਸੁ [੩]ਜੋਹਾਰੀ [੪]ਸੁਅਸਤਿ ਤਿਸੁ, ਤਿਸੁ [੫]ਦੀਬਾਣੁ [੬]ਅਭਗੁ ॥
	੭	੮	ਲਖ ਤਪ ਉਪਰਿ ਤੀਰਥਾਂ, ਸਹਜ ਜੋਗ [੭]ਬੇਬਾਣ ॥
			ਲਖ [੮]'ਸੂਰਤਣ' [੯]ਸੰਗਰਾਮ, ਰਣ ਮਹਿ ਛੁਟਹਿ ਪਰਾਣ ॥ (ਸੁਰੱਤਣ ਬੋਲੋ)
੧੦	੮		ਜਿਸੁ ਤੂੰ ਦੇਹਿ ਤਿਸੁ ਮਿਲੈ ਸਚੁ, ਤਾ ਤਿਨੀ ਸਚੁ ਕਮਾਇਆ ॥
੧੬	੯		ਸਹੁ ਵੇ ਜੀਆ, ਅਪਣਾ ਕੀਆ ॥
੧੭	੯		ਪਗ [੧੦]ਉਪੇਤਾਣਾ, ਅਪਣਾ ਕੀਆ ਕਮਾਣਾ ॥ [੧੧]ਅਲੁ [੧੨]ਮਲੁ ਖਾਈ, ਸਿਰਿ ਛਾਈ ਪਾਈ ॥

---

੧ ਮਹਿਕੋਂ ਦੇ ਹਨ ਖੁਸ਼ਬੂ। ੨ ਹਜ਼ਾਰ ਗੁਣਾਂ। ੩ ਨਮਸ਼ਕਾਰ ਕਰੀਏ ਉਸਨੂੰ। ੪ ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ। ੫ ਸਾਧ ਸੰਗਤ। ੬ ਨਾਸ਼ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੭ ਉਜਾੜ। ੮ ਸੂਰਮਪੁਣਾਂ। ੯ ਜੰਗ। ੧੦ ਨੰਗਾ, ਬਲੀ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ। ੧੧ ਰੱਜ ਕੇ। ੧੨ ਮੈਲ ਘੋਰੀਆਂ ਨੇ ਖਾਧੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੬੮	੧	੯	ਆਸ [੧]ਅੰਦੇਸੇ ਤੇ [੨]ਨਿਹਕੇਵਲੁ,
			ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ ॥
	੧੫	੧੦	ਫਲੁ ਤੇਵੇਹੋ ਪਾਈਐ, ਜੇਵੇਹੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈਐ ॥
੪੬੯	੧	੧੧	ਅੰਧੀ ਰਜਤਿ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ,
			[੩]ਭਾਹਿ ਭਰੇ ਮੁਰਦਾਰੁ ॥
	੫	੧੧	[੪]ਵਦੀ [੫]'ਸੁ-ਵਜਗਿ' ਨਾਨਕਾ, ਸਚਾ ਵੇਖੈ ਸੋਇ ॥
	੬	੧੧	ਅਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਜੋਰੁ ਹੈ, ਅਗੈ ਜੀਉ ਨਵੇ ॥
	੯	੧੨	ਦੁਖੁ ਦਾਰੂ ਸੁਖੁ ਰੋਗੁ ਭਇਆ,
			ਜਾ ਸੁਖੁ [੬]ਤਾਮਿ ਨ ਹੋਈ ॥
			ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਕਰਣਾ, 'ਮੈ' ਨਾਹੀ,
			ਜਾ ਹਉ ਕਰੀ ਨ ਹੋਈ ॥ (ਮੈਂ ਬੋਲੋ)
੪੬੯	੧੪	੧੨	ਖਤ੍ਰੀ [੭]ਸਬਦੰ ਸੂਰ [੮]ਸਬਦੰ, ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਦੰ [੯]ਪਰਾਕ੍ਰਿਤਹ ॥
	੧੫	੧੨	ਏਕ [੧੦]ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਸਰਬ ਦੇਵਾ, [੧੧]ਦੇਵ ਦੇਵਾ ਤ ਆਤਮਾ ॥
੪੭੦	੧	੧੩	ਨਾਨਕ ਮੇਰੁ ਸਰੀਰ ਕਾ, ਇਕੁ ਰਖੁ ਇਕੁ ਰਥਵਾਹੁ ॥
	੬	੧੩	[੧੨]ਪਾਰਜਾਤੁ ਗੋਪੀ ਲੈ ਆਇਆ,
			ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਮਹਿ ਰੰਗੁ ਕੀਆ ॥

---

੧ ਸੰਸੇ। ੨ ਸੁੱਧ। ੩ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਭਰੇ ਹੋਏ। ੪ ਜੋ ਠਟੀ ਹੈ ਨੇਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ। ੫ ਪ੍ਰਗਟ ਹੀ ਹੈ। ੬ ਇਛਾ। ੭ ਧਰਮ। ੮ ਉਪਦੇਸ਼। ੯ ਪਰਾਈ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨੀ ਤਥਾ ਬੈਸ਼ ਨੇ ਪਰ=ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨੀ।
੧੦ ਭੂਮਾ ਰੂਪ ਸੁਧ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ। ੧੧ ਚੰਦਰ ਸੂਰਜ ਆਦਿਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸੋ ਆਪਣਾ ਆਪ ਰੂਪ ਹੈ।
੧੨ ਕਲਪਤਰ ਬ੍ਰਿਛ ਸਤ ਭਾਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲੈਕੇ ਆਇਆ ਸੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੭੦	੧੪	੧੪	ਧਰਿ ਤਾਰਾਜੂ ਤੋਲੀਐ, ਨਿਵੈ ਸੁ [੧]ਗਉਰਾ ਹੋਇ॥
			ਅਪਰਾਧੀ ਦੂਣਾ ਨਿਵੈ, ਜੋ ਹੰਤਾ ਮਿਰਗਾਹਿ ॥
੪੭੧	੪	੧੫	'ਸਿਖਾ' ਕੰਨਿ ਚੜਾਈਆ, ਗੁਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਥਿਆ ॥
			(ਸਿੱਖਾ ਪਾਠ ਬੋਲੋ ਦੂਜਾ ਪਾਠ ਸਿਖਾ ਹੈ)
	੫	੧੫	ਲਖ ਠਗੀਆ [੩]ਪਹਿਨਾਮੀਆ,
			ਰਾਤਿ ਦਿਨਸੁ ਜੀਅ ਨਾਲਿ ॥
	੭	੧੫	[੨]ਕੁਹਿ ਬਕਰਾ ਰਿੰਨਿ੍ ਖਾਇਆ, ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਪਾਇ॥
			(ਕੁਹਿਬ ਕਰਾਰਿੰ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
	੧੧	੧੫	ਵੇਤਗਾ, ਆਪੇ ਵਤੈ ॥ (ਵੇਤੱਗਾ ਤੇ ਵੱਤੈ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੧੫	ਕਢਿ [੪]ਕਾਗਲੁ, ਦਸੇ [੫]ਰਾਹੁ ॥
	੧੨	੧੫	ਸਾਹਿਬੁ ਹੋਇ ਦਇਆਲੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ,
			ਤਾ ਸਾਈ ਕਾਰ ਕਰਾਇਸੀ ॥
	੧੫	੧੬	ਗਊ ਬਿਰਾਹਮਣ ਕਉ, [੬]ਕਰੁ ਲਾਵਹੁ,
			ਗੋਬਰਿ ਤਰਣੁ ਨ ਜਾਈ ॥
			ਧੋਤੀ ਟਿਕਾ, ਤੈ ਜਪਮਾਲੀ, ਧਾਨੁ ਮਲੇਛਾਂ ਖਾਈ ॥
੪੭੨	੧	੧੬	ਹਥਿ [੭]ਛੁਰੀ, ਜਗਤ ਕਾਸਾਈ ॥
	੭	੧੭	ਜੇ [੮]ਮੋਹਾਕਾ, ਘਰੁ [੯]ਮੁਹੈ, ਘਰੁ ਮੁਹਿ ਪਿਤਰੀ ਦੇਇ ॥
	੮	੧੭	ਜਿਉ [੧੦]ਜੋਰੁ [੧੧]ਸਿਰਨਾਵਣੀ, ਆਵੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ॥

---

੧ ਭਾਰੀ ਨਿੰਮਰਤਾ ਵਾਲਾ। ੨ ਮਾਰਕੇ। ੩ ਛਪਾਬਾਜੀ ਬੇਈਮਾਨੀਆਂ। ੪ ਪੱਤ੍ਰੀ। ੫ ਰਾਹੂ ਕੇਤੂ। ੬ ਟੈਕਸ। ੭ ਪੱਤ੍ਰੀ ਜਾਂ ਕਲਮ। ੮ ਠੱਗ। ੯ ਲੁਟੇ। ੧੦ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੧੧ ਰਿਤੂ ਔਣ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ (ਮੰਥਲੀ ਕੋਰਸ)।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੬੮	੧	੯	ਆਸ [੧]ਅੰਦੇਸੇ ਤੇ [੨]ਨਿਹਕੇਵਲੁ,
			ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ ॥
	੧੫	੧੦	ਫਲੁ ਤੇਵੇਹੋ ਪਾਈਐ, ਜੇਵੇਹੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈਐ ॥
੪੬੯	੧	੧੧	ਅੰਧੀ ਰਜਤਿ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ,
			[੩]ਭਾਹਿ ਭਰੇ ਮੁਰਦਾਰੁ ॥
	੫	੧੧	[੪]ਵਦੀ [੫]'ਸੁ-ਵਜਗਿ' ਨਾਨਕਾ, ਸਚਾ ਵੇਖੈ ਸੋਇ ॥
	੬	੧੧	ਅਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਜੋਰੁ ਹੈ, ਅਗੈ ਜੀਉ ਨਵੇ ॥
	੯	੧੨	ਦੁਖੁ ਦਾਰੂ ਸੁਖੁ ਰੋਗੁ ਭਇਆ,
			ਜਾ ਸੁਖੁ [੬]ਤਾਮਿ ਨ ਹੋਈ ॥
			ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਕਰਣਾ, 'ਮੈ' ਨਾਹੀ,
			ਜਾ ਹਉ ਕਰੀ ਨ ਹੋਈ ॥ (ਮੈਂ ਬੋਲੋ)
੪੬੯	੧੪	੧੨	ਖਤ੍ਰੀ [੭]ਸਬਦੰ ਸੂਰ [੮]ਸਬਦੰ, ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਦੰ [੯]ਪਰਾਕ੍ਰਿਤਹ ॥
	੧੫	੧੨	ਏਕ [੧੦]ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਸਰਬ ਦੇਵਾ, [੧੧]ਦੇਵ ਦੇਵਾ ਤ ਆਤਮਾ ॥
੪੭੦	੧	੧੩	ਨਾਨਕ ਮੇਰੁ ਸਰੀਰ ਕਾ, ਇਕੁ ਰਖੁ ਇਕੁ ਰਥਵਾਹੁ ॥
	੬	੧੩	[੧੨]ਪਾਰਜਾਤੁ ਗੋਪੀ ਲੈ ਆਇਆ,
			ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਮਹਿ ਰੰਗੁ ਕੀਆ ॥

---

੧ ਸੰਸੇ। ੨ ਸੁੱਧ। ੩ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਭਰੇ ਹੋਏ। ੪ ਜੋ ਠਟੀ ਹੈ ਨੇਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ। ੫ ਪ੍ਰਗਟ ਹੀ ਹੈ। ੬ ਇਛਾ। ੭ ਧਰਮ। ੮ ਉਪਦੇਸ਼। ੯ ਪਰਾਈ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨੀ ਤਥਾ ਬੈਸ ਨੇ ਪਰ=ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨੀ। ੧੦ ਭੂਮਾ ਰੂਪ ਸੁਧ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ। ੧੧ ਚੰਦਰ ਸੂਰਜ ਆਦਿਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸੋ ਆਪਣਾ ਆਪ ਰੂਪ ਹੈ। ੧੨ ਕਲਪਤਰ ਬ੍ਰਿਛ ਸਤ ਭਾਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲੈਕੇ ਆਇਆ ਸੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੭੦	੧੪	੧੪	ਧਰਿ ਤਾਰਾਜੂ ਤੋਲੀਐ, ਨਿਵੈ ਸੁ [੧]ਗਉਰਾ ਹੋਇ॥
			ਅਪਰਾਧੀ ਦੂਣਾ ਨਿਵੈ, ਜੋ ਹੰਤਾ ਮਿਰਗਾਹਿ ॥
੪੭੧	੪	੧੫	'ਸਿਖਾ' ਕੰਨਿ ਚੜਾਈਆ, ਗੁਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਥਿਆ ॥
			(ਸਿੱਖਾ ਪਾਠ ਬੋਲੋ ਦੂਜਾ ਪਾਠ ਸਿਖਾ ਹੈ)
	੫	੧੫	ਲਖ ਠਗੀਆ [੩]ਪਹਿਨਾਮੀਆ,
			ਰਾਤਿ ਦਿਨਸੁ ਜੀਅ ਨਾਲਿ ॥
	੭	੧੫	[੨]ਕੁਹਿ ਬਕਰਾ ਰਿੰਨਿ੍ ਖਾਇਆ, ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਪਾਇ॥
			(ਕੁਹਿਬ ਕਰਾਰਿੰ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
	੧੧	੧੫	ਵੇਤਗਾ, ਆਪੇ ਵਤੈ ॥ (ਵੇਤੱਗਾ ਤੇ ਵੱਤੈ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੧੫	ਕਢਿ [੪]ਕਾਗਲੁ, ਦਸੇ [੫]ਰਾਹੁ ॥
	੧੨	੧੫	ਸਾਹਿਬੁ ਹੋਇ ਦਇਆਲੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ,
			ਤਾ ਸਾਈ ਕਾਰ ਕਰਾਇਸੀ ॥
	੧੫	੧੬	ਗਊ ਬਿਰਾਹਮਣ ਕਉ, [੬]ਕਰੁ ਲਾਵਹੁ,
			ਗੋਬਰਿ ਤਰਣੁ ਨ ਜਾਈ ॥
			ਧੋਤੀ ਟਿਕਾ, ਤੈ ਜਪਮਾਲੀ, ਧਾਨੁ ਮਲੇਛਾਂ ਖਾਈ ॥
੪੭੨	੧	੧੬	ਹਥਿ [੭]ਛੁਰੀ, ਜਗਤ ਕਾਸਾਈ ॥
	੭	੧੭	ਜੇ [੮]ਮੋਹਾਕਾ, ਘਰੁ [੯]ਮੁਹੈ, ਘਰੁ ਮੁਹਿ ਪਿਤਰੀ ਦੇਇ ॥
	੮	੧੭	ਜਿਉ [੧੦]ਜੋਰੁ [੧੧]ਸਿਰਨਾਵਣੀ, ਆਵੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ॥

---

੧ ਭਾਰੀ ਨਿੰਮਰਤਾ ਵਾਲਾ। ੨ ਮਾਰਕੇ। ੩ ਛਪਾਬਾਜੀ ਬੇਈਮਾਨੀਆਂ। ੪ ਪੱਤ੍ਰੀ। ੫ ਰਾਹੂ ਕੇਤੂ। ੬ ਟੈਕਸ। ੭ ਪੱਤ੍ਰੀ ਜਾਂ ਕਲਮ। ੮ ਠੱਗ। ੯ ਲੁਟੇ। ੧੦ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੧੧ ਰਿਤੂ ਔਣ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ (ਮੰਥਲੀ ਕੋਰਸ)।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੭੨	੧੧	੧੭	[1]ਤੁਰੇ [2]ਪਲਾਣੇ ਪਉਣ ਵੇਗ,
			ਹਰ ਰੰਗੀ [3]ਹਰਮ ਸਵਾਰਿਆ ॥
	੧੨	੧੭	ਕਰਿ ਫੁਰਮਾਇਸਿ ਖਾਇਆ,
			ਵੇਖਿ [4]'ਮਹਲਤਿ' ਮਰਣੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ॥
	੧੭	੧੮	ਕੰਨੀ ਸੂਤਕੁ ਕੰਨਿ ਪੈ, [5]'ਲਾਇਤਬਾਰੀ' ਖਾਹਿ ॥
੪੭੩	੨	੧੮	ਕਰਿ ਹੁਕਮੁ ਮਸਤਕਿ ਹਥੁ ਧਰਿ,
			ਵਿਚਹੁ ਮਾਰਿ ਕਢੀਆ ਬੁਰਿਆਈਆ ॥
	੫	੧੯	[6]ਕੁਹਥੀ ਜਾਈ ਸਟਿਆ, ਕਿਸੁ ਏਹੁ ਲਗਾ ਦੋਖੁ ॥
			(ਕੁਹੱਥੀ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
			ਅੰਨੁ [7]ਦੇਵਤਾ ਪਾਣੀ [7]ਦੇਵਤਾ,
			ਬੈਸੰਤਰੁ [7]ਦੇਵਤਾ ਲੂਣੁ ॥
			ਪੰਜਵਾ ਪਾਇਆ ਘਿਰਤੁ ॥ ਤਾ ਹੋਆ ਪਾਕੁ ਪਵਿਤੁ ॥
	੯	੧੯	ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ, ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ [8]ਰਾਜਾਨ ॥
	੧੩	੨੦	ਸਲੋਕੁ ੧ ॥ ਸਲੋਕੁ ਪਹਿਲਾ ਪੜਣਾ
	੧੮	੨੦	ਦਰਿ ਵਾਟ ਉਪਰਿ ਖਰਚੁ ਮੰਗਾ,
			ਜਬੈ ਦੇਇ ਤ ਖਾਹਿ ॥
	੧੯	੨੦	ਆਪੇ ਹੀ ਕਰਣਾ ਕੀਓ, [9]ਕਲ ਆਪੇ ਹੀ ਤੈ ਧਾਰੀਐ ॥
੪੭੪	੧੨	੨੨	ਜੇਹਾ ਜਾਣੈ ਤੇਹੋ ਵਰਤੈ, ਵੇਖਹੁ ਕੋ ਨਿਰਜਾਸਿ ॥
	੧੫	੨੨	ਜੇ ਇਕ ਅਧ ਚੰਗੀ ਕਰੇ, ਦੂਜੀ ਭੀ ਵੇਰਾਸਿ ॥

---

੧ ਘੋੜੇ । ੨ ਕਾਠੀਆਂ । ੩ ਘਰ । ੪ ਹਵੇਲੀਆਂ ।
੫ ਚੁਗਲੀ । ੬ ਭੈੜੀ ਜਗਾ । ੭ ਪਵਿਤ੍ । ੮ ਰਾਜੇ ਮਹਰਾਜੇ ।
੯ ਸ਼ਕਤੀ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੭੪	੧੯	੨੩	ਨਾਨਕ ਸਾ ਕਰਮਾਤਿ, ਸਾਹਿਬ ਤੁਠੈ ਜੋ ਮਿਲੈ ॥
੪੭੫	੫	੨੪	ਇਕਿ ਨਿਹਾਲੀ ਪੈ ਸਵਨ੍ਹਿ,
			ਇਕਿ ਉਪਰਿ ਰਹਨਿ ਖੜੇ ॥
	੭	੨੪	ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਜੰਤ ਉਪਾਇਕੈ,
			ਦੇਖੈ [1]ਥਾਪਿ [2]ਉਥਾਪਿ ॥੨੪॥੧॥ ਸੁਧੁ
			ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ॥
੪੭੫	੧੩	੧	ਗੁਰ ਚਰਣ ਲਾਗਿ ਹਮ ਬਿਨਵਤਾ,
			ਪੂਛਤ, ਕਹ ਜੀਉ ਪਾਇਆ ॥
	੧੪	੧	ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੁਖ [3]ਫੇੜ ਕਰਮ,
			ਸੁਖ ਜੀਅ ਜਨਮ ਤੇ ਛੂਟੈ ॥
	੧੫	੧	ਮਾਇਆ ਫਾਸ ਬੰਧ ਨਹੀ ਫਾਰੈ,
			ਅਰੁ ਮਨ ਸੁੰਨਿ ਨ ਲੂਕੇ ॥
			ਆਪਾ ਪਦੁ ਨਿਰਬਾਣੁ ਨ ਚੀਨ੍ਹਿਆ,
			ਇਨ ਬਿਧਿ [4]ਅਭਿਉ ਨ ਚੂਕੇ ॥
	੧੭	੧	ਜਿਉ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਬਿੰਬ ਕਉ ਮਿਲੀ ਹੈ,
			ਉਦਕ ਕੁੰਭੁ ਬਿਗਰਾਨਾ ॥
	੧੮	੨	ਗਜ ਸਾਢੇ ਤੈ ਤੈ ਧੋਤੀਆ, ਤਿਹਰੇ ਪਾਇਨਿ ਤਗ ॥
			ਗਲੀ ਜਿਨ੍ਹਾ ਜਪਮਾਲੀਆ, ਲੋਟੇ ਹਥਿ [5]ਨਿ-ਬਗ ॥
			(ਬੱਗ ਬੋਲੇ)
੪੭੬	੧	੨	ਐਸੇ ਸੰਤ ਨ ਮੋਕਉ ਭਾਵਹਿ ॥

---

੧ ਇਸਥਿਤ ਕਰਕੇ । ੨ ਲੈ ਕਰਕੇ ਭਾਵ ਨਾਸ਼ ਕਰਕੇ ।
੩ ਕੀਤੇ ਹੋਇ । ੪ ਹਿਰਦਾ ਨਿਰਭਉ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ।
੫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਬਗਲਿਆਂ ਵਤ ਚਿਟੇ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੭੬	੧੧	੪	ਇਕਤੁ ਪਤਰਿ ਭਰਿ ਉਰਕਟ ਕੁਰਕਟ, ਇਕਤੁ ਪਤਰਿ ਭਰਿ ਪਾਨੀ ॥ ਆਸਿ ਪਾਸਿ ਪੰਚ ਜੋਗੀਆ ਬੈਠੇ, ਬੀਚਿ ਨਕਟ ਦੇ ਰਾਨੀ ॥ ਨਕਟੀ ਕੋ [੧]ਠਨਗਨੁ, [੨]ਬਾਂਡਾ [੩]ਡੂ ॥
	੧੩	੪	ਸਗਲ ਮਾਹਿ ਨਕਟੀ ਕਾ ਵਾਸਾ, ਸਗਲ ਮਾਰਿ ਅਉ ਹੇਰੀ ॥ ਸਗਲਿਆ ਕੀ, ਹਉ ਬਹਿਨ ਭਾਨਜੀ, ਜਿਨਹਿ ਬਰੀ ਤਿਸੁ ਚੇਰੀ ॥
	੧੭	੫	ਤਾ ਤੇ ਸੇਵੀਅਲੇ, ਰਾਮ [੪]ਨਾ ॥
	੧੮	੫	[੫]ਆਗਮ [੬]ਨਿਰਗਮ ਜੋਤਿਕ ਜਾਨਹਿ, ਬਹੁ ਬਹੁ ਬਿਆਕਰਨਾ ॥
੪੭੭	੧	੫	ਪਾਨ ਕਪੂਰ [੭]ਸੁਬਾਸਕ ਚੰਦਨ, ਅੰਤਿ ਤਊ ਮਰਨਾ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਭ ਖੋਜੇ,ਕਹੂ ਨ ਊਬਰਨਾ ॥
	੩	੬	ਰਾਜਾ ਰਾਮ, ਕਕਰੀਆ ਬਰੇ ਪਕਾਏ ॥ (ਕੱਕਰੀਆ ਬੋਲੋ)
	੫	੬	ਬੰਸ ਕੋ ਪੂਤੁ 'ਬੀਆਹਨ' ਚਲਿਆ, ਸੁਇਨੇ ਮੰਡਪ ਛਾਏ ॥
	੭	੬	ਕਛੂਆ ਕਹੈ ਅੰਗਾਰ ਭਿ ਲੋਰਉ, ਲੂਕੀ ਸਬਦੁ ਸੁਨਾਇਆ ॥

---

੧ ਚਮਤਕਾਰ,ਭੌਰੂ । ੨ ਵੱਡਾ । ੩ ਦੋਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ।
੪ ਨਾਮ । ੫ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ । ੬ ਬੇਦ । ੭ ਸੁੰਦਰ ਖੁਸ਼ਬੂ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੭੭	੯	੬	ਤਲ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮੁ, ਲੇ ਗਗਨਿ ਚਰਾਵੈ ॥
	੧੨	੬	ਸਭ[੧]'ਜੋਗਤਣ' ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹੈ, ਜਿਸਕਾ ਪਿੰਡੁ ਪਰਾਨਾ ॥
			(ਜੋਗੱਤਣ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੮	ਦਿਲ ਮਹਿ ਸੋਚਿ ਬਿਚਾਰਿ [੨]ਕਵਾਦੇ,
			ਭਿਸਤ ਦੋਜਕ ਕਿਨਿ ਪਾਈ ॥
	੧੪	੮	ਕਾਜੀ, ਤੈ ਕਵਨ ਕਤੇਬ ਬਖਾਨੀ ॥
	੧੫	੮	[੩]ਸਕਤਿ ਸਨੇਹੁ ਕਰਿ, ਸੁੰਨਤਿ ਕਰੀਐ,
			ਮੈ ਨ ਬਦਉ-ਗਾ ਭਾਈ ॥
			ਜਉ ਰੇ ਖੁਦਾਇ ਮੋਹਿ ਤੁਰਕੁ ਕਰੈ-ਗਾ,
			ਆਪਨ ਹੀ ਕਟਿ ਜਾਈ ॥
	੧੮	੮	ਕਬੀਰੈ ਪਕਰੀ ਟੇਕ ਰਾਮ ਕੀ, ਤੁਰਕ ਰਹੇ ਪਚਿਹਾਰੀ ॥
੪੭੮	੧	੯	ਕਾ ਕੀ ਮਾਤ, ਪਿਤਾ ਕਹੁ ਕਾ 'ਕੋ',
			ਕਵਨ ਪੁਰਖ ਕੀ ਜੋਈ ॥
	੧੦	੧੧	[੪]ਮੰਦਲੁ ਨ ਬਾਜੈ, [੫]ਨਟੁ ਪੈ ਸੂਤਾ ॥
੪੭੯	੬	੧੪	[੬]ਭਾਤੁ [੭]ਪਹਿਤਿ ਅਰੁ [੮]ਲਾਪਸੀ, [੯]ਕਰਕਰਾ [੧੦]ਕਾਸਾਰੁ ॥
	੧੦	੧੫	ਸਾਇਰੁ ਸੋਖਿ ਭੁਜੰ ਬਲਇਓ ॥ ੨. ਭੁਜੰਬ ਲਇਓ ॥

---

੧ ਜੋਗ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ। ੨ ਉਚਰਦੇ ਵਾ ਖੋਟਾ ਵਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਛੋਟੇ ਧਨਖ ਦੀ ਨਿਆਈਂ, ਦੁਖੀ। ੩ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਇਬਰਾਹੀਮ ਨੇ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਈ ਸੀ (ਬਦਉਗਾ) ਮੈਂ ਰਬ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਾਂਗਾ। ੪ ਦ੍ਰੈਤ ਰੂਪੀ ਢੋਲ। ੫ ਮਨ ਰੂਪੀ ਨਟ। ੬ ਚਾਵਲ। ੭ ਦਾਲ। ੮ ਮਿਠੀ ਕੜੀ ਵਾ ਸੀਰਾ। ੯ ਪਾਪੜ ਜਾਂ ਲਡੂ। ੧੦ ਪੰਜੀਰੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੭੯	੧੦	੧੫	ਸੂਕੇ ਸਰਵਰਿ, ਪਾਲਿ ਬੰਧਾਵੈ, [1]ਲੂਣੈ ਖੇਤਿ ਹਥ ਵਾਰਿ ਕਰੈ ॥
	੧੬	੧੬	[2]ਅ-ਹਿਰਖ ਵਾਦੁ ਨ ਕੀਜੈ ਰੇ ਮਨ ॥ ੨. ਅਹਿ ਰਖ ਵਾਦੁ ॥
	੧੮	੧੬	ਕਾਹੂ ਮਹਿ ਮੋਤੀ [3]ਮੁਕਤਾਹਲ, ਕਾਹੂ ਬਿਆਧਿ ਲਗਾਈ ॥
੪੮੦	੨	੧੬	[4]ਚਿਰਗਟ [5]ਫਾਰਿ [6]ਚਟਾਰਾ ਲੈ ਗਇਓ, [7]ਤਰੀ [8]ਤਾਗਰੀ ਛੂਟੀ ॥
	੩	੧੭	ਹਮ ਮਸਕੀਨ ਖੁਦਾਈ ਬੰਦੇ,ਤੁਮ[9]ਰਾਜਸੁ ਮਨਿ ਭਾਵੈ॥
	੪	੧੭	ਕਾਜੀ, ਬੋਲਿਆ ਬਨਿ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥
	੫	੧੭	ਸਤਰਿ ਕਾਬਾ ਘਟ ਹੀ ਭੀਤਰਿ, ਜੇ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ਕੋਈ ॥ ੨. ਸੱਤਰਿ ॥
	੬	੧੭	[10]ਪਾਚਹੁ ਮੁਸਿ [11]ਮੁਸਲਾ ਬਿਛਾਵੈ, ਤਬ ਤਉ ਦੀਨੁ ਪਛਾਨੈ ॥
	੬	੧੭	ਖਸਮੁ ਪਛਾਨਿ ਤਰਸ ਕਰਿ ਜੀਅ ਮਹਿ, ਮਾਰਿ [12]ਮਣੀ ਕਰਿ ਫੀਕੀ ॥

---

੧ ਕਟੇ ਹੋਏ। ੨ ਅ-ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਤੇ ਝਗੜਾ। ੩ ਮੋਤੀਆਂ ਦੇ ਗੁੱਛੇ ਭਾਵ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁਕਤ। ੪ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਪਿੰਜਰਾ। ੫ ਪਾੜਕੇ। ੬ ਜੀਵ ਰੂਪ ਚਿੜੇ ਨੂੰ ਕਾਲ ਬਿੱਲਾ ਲੈ ਗਿਆ। ੭ ਪਾਣੀ ਚੋਗੇ ਵਾਲੀਆਂ ਠੂਠੀਆਂ ਭਾਵ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਰਾਦ ਹੈ। ੮ ਪਿੰਜਰੇ ਦੀਆਂ ਸੂਤ ਦੀਆਂ ਰੱਸੀਆਂ ਟੁਟ ਗਈਆਂ ਭਾਵ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ। ੯ ਰਜੋ ਗੁਣ। ੧੦ ਪੰਜੇ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਿ=ਲੁਟਣਾ। ੧੧ ਨਿਵਾਜ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲ਼ਾ ਆਸਣ। ੧੨ ਮਨੌਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੮੦	੯	੧੭	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮੇਸੁਰ ਮਾਧੋ, ਪਰਮਹੰਸੁ ਲੇ ਸਿਧਾਨਾ ॥
	੧੦	੧੭	ਬਾਬਾ ਬੋਲਤੇ, ਤੇ ਕਹਾ ਗਏ ॥
	੧੨	੧੭	ਸ੍ਵਨਨ ਬਿਕਲ ਭਏ ਸੰਗਿ ਤੇਰੇ,
			ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਾ ਬਲੁ ਥਾਕਾ ॥
	੧੪	੧੭	ਥਾਕਾ ਮਨੁ ਕੁੰਚਰ ਉਰੁ 'ਥਾ' ਕਾ, ਤੇਜੁ ਸੂਤੁ ਧਰਿ ਰਮਤੇ ॥
	੧੮	੧੯	ਸ੍ਰਪਨੀ ਜੀਤੀ, ਕਹਾ ਕਰੈ ਜਮ ਰਾ ॥
੪੮੧	੨	੨੦	ਸਾਕਤ ਸਿਉ, ਭੂਲਿ ਨਹੀ ਕਹੀਐ ॥
	੧੦	੨੨	ਪਹਿਲਾ ਪੂਤੁ ਪਿਛੈ ਰੀ ਮਾਈ ॥
	੧੨	੨੨	[1]ਤਲੈ ਰੇ ਬੈਸਾ ਊਪਰਿ [2]ਸੂਲਾ ॥
	੧੫	੨੨	ਆਸਾ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ ਤਿਪਦੇ ੮ (ਅੱਠ)
			ਦੁਤੁਕੇ ੭ (ਸੱਤ) ਇਕ ਤੁਕਾ ੧ (ਇੱਕ)
	੧੭	੨੩	ਪੂਰਬ ਜਨਮਿ ਕਰਮ ਭੂਮਿ, ਬੀਜੁ ਨਾਹੀ ਬੋਇਆ ॥
੪੮੨	੧	੨੪	ਤਨੁ [3]ਰੈਨੀ ਮਨੁ ਪੁਨ [4]"ਰਪਿ' 'ਕਰਿਹਉ',
			ਪਾਚਉ ਤਤ ਬਰਾਤੀ ॥
			(ਇਥੇ ਪਾਠ 'ਪੁਨ' ਤੇ 'ਰਪਿ' ਜੁਦਾ ਹੈ ਬਾਕੀ ਸ਼ਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹਨ)
	੨	੨੪	ਰਾਮ ਰਾਇ ਸਿਉ [5]ਭਾਵਰਿ ਲੈ ਹਉ,
			ਆਤਮ ਤਿਹ ਰੰਗ ਰਾਤੀ ॥
			ਗਾਉ ਗਾਉ ਰੀ, ਦੁਲਹਨੀ ਮੰਗਲ ਚਾਰਾ ॥

---

੧ ਸੁਭ ਵਾਸ਼ਨਾਂ ਥੱਲੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ । ੨ ਸੂਲ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਮੰਦ ਵਾਸ਼ਨਾਂ ਉਤੇ ਆ ਗਈਆਂ । ੩ ਮੱਟੀ । ੪ ਰੰਗਣਾਂ । ੫ ਫੇਰੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਧਰਮ, ਵੈਰਾਗ, ਪ੍ਰੇਮ, ਗਿਆਨ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੮੨	੪	੨੪	ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਕਉਤਕ ਆਏ, ਕੋਟਿ ਤੇਤੀਸ [੧]ਉਜਾਨਾਂ ॥ ੨. ਤੇਤੀਸਉ ਜਾਨਾਂ ॥
	੭	੨੫	ਸੇਜੈ ਰਮਤੁ, ਨੈਨ ਨਹੀ ਪੇਖਉ, ਇਹੁ ਦੁਖੁ ਕਾ ਸਉ ਕਹਉ ਰੇ ॥
	੮	੨੫	ਬਾਪੁ [੨]'ਸਾਵਕਾ' ਕਰੈ ਲਰਾਈ, ਮਾਇਆ ਸਦ ਮਤਵਾਰੀ ॥
	੧੪	੨੬	ਤੂੰ ਬਾਮਨੁ ਮੈ ਕਾਸੀਕ ਜੁਲਹਾ, ਬੂਝਹੁ ਮੋਰ ਗਿਆਨਾ ॥
੪੮੩	੫	੨੯	ਰੋਜਾ ਧਰੈ ਮਨਾਵੈ ਅਲਹੁ, ਸੁਆਦਤਿ ਜੀਅ ਸੰਘਾਰੈ ॥
	੬	੨੯	ਕਾਜੀ, ਸਾਹਿਬੁ ਏਕੁ ਤੋਹੀ ਮਹਿ, ਤੇਰਾ, ਸੋਚਿ ਬਿਚਾਰਿ ਨ ਦੇਖੈ ॥
	੧੦	੩੦	ਰਾਮ ਬਡੇ, ਮੈ [੩]ਤਨਕ ਲਹੁਰੀਆ ॥
	੧੪	੩੧	ਹੀਰੈ ਹੀਰਾ ਬੇਧਿ ਪਵਨ ਮਨੁ, ਸਹਜੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥
	੧੬	੩੧	ਗੁਪਤਾ ਹੀਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਭਇਓ, ਜਬ ਗੁਰ ਗਮ ਦੀਆ ਦਿਖਾਈ ॥
੪੮੪	੧	੩੩	ਲੇ ਰਾਖਿਓ, 'ਰਾਮਜਨੀਆ' ਨਾਉ ॥
	੨	੩੩	ਇਨ੍ ਮੁੰਡੀਅਨ, ਮੇਰਾ ਘਰੁ [੪]ਧੁੰਧਰਾਵਾ ॥ ੨. ਧੁੰਧ ਰਾਵਾ ॥
			[੫]ਬਿਟਵਹਿ, ਰਾਮ ਰਮਉਆ ਲਾਵਾ ॥
	੫	੩੪	ਘੁੰਘਟੁ ਕਾਢਿ ਗਈ, ਤੇਰੀ ਆਗੈ ॥

---

੧ ਅਜਾਨ ਦੇਵਤਾ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤੇਤੀ ਕ੍ਰੋੜ। ੨ ਸਕਾ। ੩ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ। ੪ ਘੱਟੇ ਵਿਚ ਰਲਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ੫ ਮਨ ਬੇਟੇ ਨੂੰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੮੪	੧੦	੩੫	ਤੁਮਹਿ ਸੁ ਕੰਤ, ਨਾਰਿ ਹਮ ਸੋਈ ॥
	੧੨	੩੬	ਤਬ ਹਮ 'ਇਤਨਕੁ' ਪਸਰਿਓ ਤਾਨਾਂ ॥
	੧੩	੩੬	ਧਰਨਿ ਅਕਾਸ ਕੀ, [੧]'ਕਰਗਹ' ਬਨਾਈ ॥
			ਪਾਈ ਜੋਰਿ ਬਾਤ ਇਕ ਕੀਨੀ,
			ਤਹ ਤਾਂਤੀ ਮਨੁ ਮਾਨਾਂ ॥
			ਜੋਲਾਹੇ ਘਰੁ ਅਪਨਾ ਚੀਨ੍ਹਾਂ, ਘਟ ਹੀ ਰਾਮੁ ਪਛਾਨਾਂ ॥
			ਕਹਤੁ ਕਬੀਰੁ, 'ਕਾਰਗਹ' ਤੋਰੀ ॥
	੧੬	੩੭	ਲੋਕ ਪਤੀਣੇ ਕਛੂ ਨ ਹੋਵੈ, ਨਾਹੀ ਰਾਮੁ ਅਜਾਨਾ ॥
	੧੯	੩੭	ਦਿਨਸੁ ਨ ਰੈਨਿ ਬੇਦੁ ਨਹੀ ਸਾਸਤ੍ਰ,
			ਤਹਾ ਬਸੈ ਨਿਰੰਕਾਰਾ ॥ (ਪਾਠ ਦਿਨਸੁ ਰੈਨਿ ਭੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)
੪੮੫	੩	੧	ਏਕ ਅਨੇਕ ਬਿਆਪਕ ਪੂਰਕ,
			ਜਤ ਦੇਖਉ ਤਤ ਸੋਈ ॥
			ਮਾਇਆ ਚਿਤ੍ ਬਚਿਤ੍ ਬਿਮੋਹਿਤ,
			ਬਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ॥
	੫	੧	ਸੂਤੁ ਏਕੁ, ਮਣਿ ਸਤ ਸਹੰਸ ਜੈਸੇ,
			ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ ॥
	੬	੧	ਇਹੁ ਪਰਪੰਚੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਲੀਲਾ,
			ਬਿਚਰਤ ਆਨ ਨ ਹੋਈ ॥
	੧੨	੨	ਆਨੀਲੇ ਦੂਧੁ ਰੀਧਾਈਲੇ ਖੀਰੰ,
			ਠਾਕੁਰ ਕਉ [੨]ਨੈਵੇਦੁ ਕਰਉ ॥
	੧੬	੩	ਰਾਂਗਨਿ ਰਾਂਗਉ, ਸੀਵਨਿ ਸੀਵਉ ॥

---

੧ ਕੰਘੀ । ੨ ਮਿਠਾ ਭੋਜਨ ਅਰਪਣਾ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੮੫	੧੬	੩	ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ, ਘਰੀਅ ਨ ਜੀਵਉ ॥
	੧੯	੪	ਕਾਹੇ ਕਉ ਕੀਜੈ, ਧਿਆਨੁ ਜਪੰਨਾ ॥
	੧੯	੪	[1]ਸਿੰਘਚ ਭੋਜਨੁ ਜੋ ਨਰੁ ਜਾਨੈ ॥
੪੮੬	੧	੪	ਐਸੇ ਹੀ ਠਗ [2]ਦੇਉ ਬਖਾਨੈ ॥
	੩	੫	ਕੈਸੇ ਮਨ ਤਰਹਿਗਾ ਰੇ, ਸੰਸਾਰੁ ਸਾਗਰੁ ਬਿਖੈ ਕੋ ਬਨਾ॥
	੪	੫	ਛੀਪੇ ਕੇ ਘਰਿ ਜਨਮੁ [3]ਦੈਲਾ, ਗੁਰ ਉਪਦੇਸੁ [4]ਭੈਲਾ ॥
	੬	੧	ਪੰਚ ਦੋਖ ਅਸਾਧ ਜਾ ਮਹਿ, ਤਾ ਕੀ ਕੇਤਕ ਆਸ ॥
	੯	੧	ਕਾਲ ਫਾਸ 'ਅਬਧ' ਲਾਗੇ, ਕਛੁ ਨ ਚਲੈ ਉਪਾਇ॥
			(ਅਬੱਧ ਪੜ੍ਹੋ, ਦੂਜਾ ਅਬਧ ਹੈ)
			ਰਵਿਦਾਸ ਦਾਸ ਉਦਾਸ, ਤਜੁ ਭ੍ਰਮੁ,
			'ਤਪਨ' ਤਪੁ ਗੁਰ ਗਿਆਨ ॥
੧੦	੧		ਭਗਤ ਜਨ ਭੈ ਹਰਨ, ਪਰਮਾਨੰਦ ਕਰਹੁ [5]ਨਿਦਾਨ ॥
੧੧	੨		ਸੰਤ [6]ਤੁਝੀ [7]ਤਨੁ, ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ॥
			ਸੰਤ [8]ਚੀ ਸੰਗਤਿ, ਸੰਤ ਕਥਾ ਰਸੁ ॥
੧੨	੨		ਸੰਤ ਆਚਰਣ ਸੰਤ ਚੋ ਮਾਰਗੁ,
			ਸੰਤਚ [9]ਓਲ੍ਹਗ ਓਲ੍ਹਗਣੀ ॥
			ਅਉਰ ਇਕ ਮਾਗਉ, ਭਗਤਿ ਚਿੰਤਾਮਣਿ ॥
			[10]ਜਣੀ ਲਖਾਵਹੁ, ਅਸੰਤ [11]'ਪਾਪੀਸਣਿ' ॥

---

੧ ਹਿੰਸਕ ਜੀਵ ਘਾਤ ਕਰਕੇ । ੨ ਠਗਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਵਡੇ ਠੱਗ । ੩ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਦਿਤਾ ।੪ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ।੫ ਅੰਤ ਨੂੰ ਜਾਂ ਬਾਲਕ ਨੂੰ। ੬ ਤੇਰੇ। ੭ ਪੁਤ੍ਰ। ੮ ਦੀ। ੯ ਦਾਸਾਂ ਦੀ ਦਾਸੀ ਅਥਵਾ ਜੋਹੜੀ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਿਵ ਲਗੀ ਹੈ ਓਹੁ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਲਗੇ । ੧੦ ਮਤ, ਨਾਂ ਦਿਖਾਓ। ੧੧ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਪਿਆਰਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੮੬	੧੬	੩	ਤੁਮ [੧]ਮਖਤੂਲ [੨]ਸੁਪੇਦ [੩]ਸਪੀਅਲ,
			ਹਮ ਬਪੁਰੇ ਜਸ [੪]ਕੀਰਾ ॥
			ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ, ਰਹੀਐ ਮਾਧਉ,
			ਜੈਸੇ [੫]ਮਧੁਪ [੬]ਮਖੀਰਾ ॥
	੧੮	੩	ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕੀਨ੍ਹੀ,
			ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਚਮਾਰਾ ॥
	੧੯	੪	ਤੁਝਹਿ ਚਰਨ ਅਰਬਿੰਦ, [੭]ਭਵਨ ਮਨੁ ॥
			[੮]ਪਾਨ ਕਰਤ ਪਾਇਓ, ਪਾਇਓ ਰਾਮਈਆ ਧਨੁ ॥
੪੮੭	੨	੫	ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰੇ ॥
			ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ, ਜਨ ਗਏ ਨਿਸਤਰਿ ਤਰੇ ॥
	੪	੫	'ਨਿਮਤ' ਨਾਮਦੇਉ, ਦੂਧੁ ਪੀਆਇਆ ॥
			(ਨਿਮੱਤ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਪੋਲਾ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੦	੧	ਲਾਲਚ ਬਿਖੁ, ਕਾਮ [੯]ਲੁਬਧ ਰਾਤਾ,
			ਮਨਿ ਬਿਸਰੇ ਪ੍ਰਭ ਹੀਰੇ ॥
	੧੩	੧	ਬਿਖੁ ਫਲ ਸੰਚਿ ਭਰੇ ਮਨ ਐਸੇ,
			ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਭ ਮਨ ਬਿਸਰੇ ॥
	੧੪	੧	ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸੁ ਗੁਰਹਿ ਧਨੁ ਦੀਆ,
			ਧਿਆਨੁ ਮਾਨੁ ਮਨ ਏਕ ਮਏ ॥

---

੧ ਕਾਲਾ ਰੇਸ਼ਮ। ੨ ਚਿਟਾ ਰੇਸ਼ਮ। ੩ ਪੀਲਾ ਰੇਸ਼ਮ।
੪ ਰੇਸ਼ਮ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੀੜੇ। ੫ ਸ਼ਹਿਦ। ੬ ਮੱਖੀਆਂ।
੭ ਘਰ ਜਾਂ ਭੌਰੇ ਨੂੰ। ੮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਪੀਂਦਿਆਂ ਦਾ।
੯ ਲੁਭਾਇਮਾਨ ਹੋਕੇ ਹੋੜੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਆਸਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੮੭	੧੫	੧	ਜੋਤਿ ਸਮਾਇ ਸਮਾਨੀ ਜਾਕੈ, 'ਅਛਲੀ' ਪ੍ਰਭੁ ਪਹਿਚਾਨਿਆ ॥ (ਅ-ਛਲੀ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੮	੨	ਨੀਚ ਕੁਲਾ ਜੋਲਾਹਰਾ, ਭਇਓ ਗੁਨੀਅ [੧]ਗਹੀਰਾ ॥
	੧੯	੨	ਸੈਨੁ ਨਾਈ ਬੁਤਕਾਰੀਆ, ਓਹੁ ਘਰਿ ਘਰਿ ਸੁਨਿਆ ॥
੪੮੮	੨	੩	ਰੇ ਚਿਤ ਚੇਤਸਿ ਕੀ ਨ, ਦਯਾਲ ਦਮੋਦਰ, [੨]ਬਿਬਹਿ ਨ ਜਾਨਸਿ ਕੋਈ ॥
	੩	੩	ਜਨਨੀ ਕੇਰੇ, ਉਦਰ ਉਦਕ ਮਹਿ, ਪਿੰਡੁ ਕੀਆ ਦਸ ਦੁਆਰਾ ॥
	੪	੩	[੩]ਕੁੰਮੀ ਜਲ ਮਾਹਿ, [੪]ਤਨ ਤਿਸੁ ਬਾਹਰਿ, ਪੰਖ ਖੀਰੁ, ਤਿਨ੍ ਨਾਹੀ ॥
	੫	੩	ਪਾਖਣਿ ਕੀਟੁ ਗੁਪਤੁ ਹੋਇ ਰਹਤਾ, ਤਾ-ਚੋ ਮਾਰਗੁ ਨਾਹੀ
	੧੨	੧	ਸੇਖ ਫਰੀਦੈ ਖੈਰੁ, ਦੀਜੈ ਬੰਦਗੀ ॥
	੧੩	੨	ਆਜੁ ਮਿਲਾਵਾ ਸੇਖ ਫਰੀਦ, ਟਾਕਿਮ ਕੂੰਜੜੀਆ ਮਨਹੁ ਮਚਿੰਦੜੀਆ ॥
	੧੫	੨	ਜੋ ਗੁਰੁ ਦਸੈ ਵਾਟ, ਮੁਰੀਦਾ [੫]ਜੋਲੀਐ ॥
	੧੬	੨	ਸੇਖ [੬]'ਹੈਯਾਤੀ' ਜਗਿ, ਨ ਕੋਈ ਥਿਰੁ ਰਹਿਆ ॥ (ਉਚਾਰਨ ਹੈਇਆਤੀ)
	੧੭	੨	ਕਤਿਕ ਕੂੰਜਾ, ਚੇਤਿ [੭]ਡਉ, ਸਾਵਣਿ ਬਿਜੁਲੀਆਂ ॥
	੧੮	੨	ਚਲੇ ਚਲਣਹਾਰ, ਵਿਚਾਰਾ ਲੇਇ ਮਨੋ ॥
	੧੯	੨	ਜਿਮੀ ਪੁਛੈ ਅਸਮਾਨ, ਫਰੀਦਾ [੮]ਖੇਵਟ ਕਿੰਨਿ ਗਏ ॥

੧ ਸਮੁੰਦਰ। ੨ ਦੂਜਾ। ੩ ਕਛੂ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਕਛੋਪਰੀ। ੪ ਪੁਤ੍। ੫ ਚੱਲੀ। ੬ ਅਮਰ ਹੋਕੇ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਉਪ੍ਰੰਤ। ੭ ਡਉ ਅਗਨੀ ਜੋ ਬਾਂਸ ਘਸ ਕੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ੮ ਮਲਾਹ ਪੀਰ ਸ਼ੀ ਜੋ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ | ਤੁਕ | ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੧ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੧

੪੯੬ ੫ ੧ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਕਰੀ, [1]ਚਨਣਾਠੀਆ,
ਜੇ ਮਨੁ [2]ਉਰਸਾ ਹੋਇ ॥

੧੧ ੨ ਰਵਿ ਸਸਿ ਦੀਪਕ, ਜਾਕੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣਿ,
ਏਕਾ ਜੋਤਿ ਮੁਰਾਰਿ ॥

੪੯੦ ੩ ੩ ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੀਐ ਮਨਾ, ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਐ,
ਗੋਵਿਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਊਪਜੈ, ਅਵਰ ਵਿਸਰਿ ਸਭ ਜਾਇ ॥

੧੦ ੪ ਹਰਿ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ, ਗੀਤਿ ਹੈ ਹਰਿ ਮੇਰੀ,
ਹਰਿ ਮੇਰੀ ਕਥਾ ਕਹਾਨੀ ਜੀ ॥

੧੨ ੪ ਹਰਿ ਕੀ ਮੈ ਭੂਖ ਲਾਗੀ,ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤੈ,
ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਸਾਕੁ ਅੰਤਿ ਹੋਇ ਸਖਾਈ ॥

੧੪ ੪ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਕਾ ਭਾਣਾ ਹੋਆ,
ਕਹਣਾ ਕਛੂ ਨ ਜਾਈ ॥

੧੫ ੫ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਵਈ,
ਵੇਖਹੁ ਕੋ [3]ਵਿਉਪਾਇ ॥

੪੯੧ ੧੬ ੮ ਪੰਚ-ਭੂ-[4]ਆਤਮਾ ਵਸਿ ਕਰਹਿ,
ਤਾ ਤੀਰਥ ਕਰਹਿ ਨਿਵਾਸੁ ॥

੧੭ ੮ ਇਹੁ ਮਨੁ ਕਾਸੀ ਸਭਿ ਤੀਰਥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ,
ਸਤਿਗੁਰ ਦੀਆ ਬੁਝਾਇ ॥

---

੧ ਚੰਨਣ ਦੀ ਲੱਕੜੀ। ੨ ਚੰਨਣ ਘਸੌਣ ਵਾਲੀ ਸਿਲਾ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਮਨ ਅਚੱਲ ਹੋਵੇ। ੩ ਨਿਰਨਾਂ ਕਰਕੇ। ੪ ਮਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੯੨	੧	੯	ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੩ ਤੀਜਾ (ਤੀਜਾ) ਦੋ ਵਾਰ ਪੜਨਾ ॥
	੧	੯	ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ, ਪੰਡਿਤ, ਸੁਣਿ ਸਿਖੁ ਸਚੁ ਸੋਈ ॥
	੧੦	੧	ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਗੁਰਦੇਵ, ਮੋਕਉ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥
	੧੭	੨	ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਜਨਾ, ਮੋਕਉ ਗੋਵਿੰਦੁ ਗੋਵਿੰਦੁ ਗੋਵਿੰਦੁ ਮਨੁ ਮੋਹੈ ॥
	੧੯	੨	ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਹੈ, ਗੁਰਮਤਿ, ਕਉਲਾ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਲਾਗੈ ਪਗਿ ਓਹੈ ॥
੪੯੩	੨	੨	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਤਿਵਾਦੀ, ਜਿਤੁ ਨਾਤੈ, ਕਊਆ ਹੰਸੁ ਹੋਹੈ ॥
	੩	੨	ਨਾਨਕ ਧਨੁ ਧੰਨੁ, ਵਡੇ ਵਡਭਾਗੀ,
	੧੧	੪	ਸਭਿ ਸੁਖ, ਸਭਿ ਗੁਣ ਸਭਿ ਨਿਧਾਨ ਹਰਿ, ਜਿਤੁ ਜਪਿਐ ਦੁਖ ਭੁਖ ਸਭ ਲਹਿ ਜਾਈ ॥
	੧੭	੫	ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਖੀ ਸਹੇਲੀ ਮੇਰੀ, ਮੋਕਉ ਦੇਵਹੁ ਦਾਨੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਜੀਵਾਇਆ ॥
	੧੯	੫	ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਤਨਿ ਬਿਰਹੁ, ਗੁਰਸਿਖ ਪਗ ਲਾਇਆ ॥
੪੯੪	੧੫	੭	ਹਰਿ ਕਾ ਤਨੁ ਮਨੁ, ਸਭੁ ਹਰਿ ਕੈ ਵਸਿ ਹੈ ਸਰੀਰ ॥
੪੯੫	੧੦	੨	ਕਿਰਿਆਚਾਰ ਕਰਹਿ ਖਟੁ ਕਰਮਾ, ਇਤੁ ਰਾਤੇ ਸੰਸਾਰੀ ॥
	੧੧	੨	ਮੇਰੇ ਠਾਕੁਰ, ਰਖਿ ਲੇਵਹੁ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ ॥
	੧੬	੩	ਨਿਮਖ ਨ ਬਿਸਰਉ ਮਨ ਤੇ, ਹਰਿ ਹਰਿ, ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮਹਿ ਪਾਇਆ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੯੬	੯	੫	ਖਿਨ ਮਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਨਹਾਰਾ, ਆਪਨ ਹਾਥਿ [੧]ਮਤਾਤ ॥
	੧੦	੫	ਜੋ [੨]ਅਨਰੂਪਿਓ ਠਾਕੁਰਿ ਮੇਰੈ, ਹੋਇ ਰਹ਼ੀ ਉਹ ਬਾਤ ॥
			ਦੇਸੁ ਕਮਾਵਨ ਧਨ ਜੋਰਨ ਕੀ ਮਨਸਾ, ਬੀਚੇ ਨਿਕਸੇ ਸਾਸ ॥
			ਲਸਕਰ ਨੇਬ ਖਵਾਸ ਸਭ ਤਿਆਗੇ, ਜਮ ਪੁਰਿ ਊਠਿ ਸਿਧਾਸ ॥
			ਹੋਇ [੩]ਅਨੰਨਿ ਮਨ ਹਠ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ, ਆਪਸ ਕਉ ਜਾਨਾਤ ॥
੪੯੭	੨	੭	ਗੁਰ ਹਰਿ ਬਿਨੁ, ਕੋ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਦੁਖੁ ਕਾਟੈ ॥
	੬	੭	ਸਾਧ ਕੇ ਚਰਨ ਧੂਰਿ ਜਨੁ ਬਾਂਛੈ, ਸੁਖੁ ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਪਾਇਆ ॥
	੯	੮	[੪]ਚਿਤ੍ਰ ਸਾਲ, ਸੁੰਦਰ ਬਾਗ ਮੰਦਰ, ਸੰਗਿ ਨ ਕਛਹੂ ਜਾਇਆ ॥
	੧੦	੮	ਅਵਰ ਸਭ ਮਿਥਿਆ, ਲੋਭ 'ਲਬੀ' ॥ (ਲੱਬੀ ਬੋਲੋ)
੪੯੮	੭	੧੧	ਹੈ ਨਾਹੀ ਕੋਊ ਬੂਝਨਹਾਰੋ, ਜਾਨੈ ਕਵਨੁ ਭਤਾ ॥ (ਭੱਤਾ ਗੱਤਾ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
	੧੩	੧੨	ਜਪ ਤਪ ਸੰਜਮ ਕਰਮ ਧਰਮ, ਹਰਿ ਕੀਰਤਨੁ ਜਨਿ ਗਾਇਓ ॥

---

੧ ਸਿਧਾਂਤ,ਮਤਾ,ਸਲਾਹ। ੨ ਜੋ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਵਾ ਜੋ ਮਿਥੀ ਹੈ,
੩ ਇਕ ਰਸ,ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਾ ਜਾਨਣਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੪੯੮	੧੮	੧੪	ਮੁਨਿ ਜੋਗੀ [੧]ਸਾਸਤ੍ਰਿ ਕਹਾਵਤ, ਸਭ ਕੀਨੇ ਬਸਿ ਅਪਨਹੀ ॥
	੧੯	੧੪	ਤੀਨਿ ਦੇਵ ਅਰੁ ਕੋੜਿ ਤੇਤੀਸਾ, ਤਿਨ ਕੀ [੨]ਹੈਰਤਿ ਕਛੁ ਨ ਰਹੀ ॥ ਬਲਵੰਤਿ ਬਿਆਪਿ ਰਹੀ, ਸਭ ਮਹੀ ॥
੪੯੯	੧੦	੧੭	ਆਲ ਜਾਲ ਭ੍ਰਮ ਮੋਹ ਤਜਾਵੈ, ਪ੍ਰਭ ਸੇਤੀ ਰੰਗੁ ਲਾਈ ॥
	੧੩	੧੮	ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਹਰਿ ਜਸੁ ਗਾਵੈ ਨਾਨਕ, ਭਵਜਲੁ ਪਾਰਿ ਪਰਾਈ ॥
	੧੬	੧੮	ਅਚੇਤ ਇਆਨੇ ਬਾਰਿਕ ਨਾਨਕ ਹਮ, ਤੁਮ ਰਾਖਹੁ ਧਾਰਿ ਕਰੀ ॥ (ਨੋਟ–ਬਿਸਰਾਮ ਨਾਨਕ ਤੇ ਭੀ ਠੀਕ ਹੈ)
੫੦੦	੫	੨੧	ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਅਰੁ ਰੁਦ੍ ਲੋਕ, ਆਈ ਇੰਦ੍ ਲੋਕ ਤੇ ਧਾਇ ॥
	੭	੨੧	ਗੁਹਜ ਪਾਵਕੋ ਬਹੁਤੁ ਪ੍ਰਜਾਰੈ, ਮੋਕਉ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਓ ਹੈ ਬਤਾਇ ॥
	੧੩	੨੧	'ਬਿਸੰਭਰ' ਜੀਅਨ ਕੋ ਦਾਤਾ, ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰ ॥ (ਬਿਸੁਅੰਭਰ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ)
੫੦੧	੨	੨੫	ਕਉਡੀ ਕਉਡੀ ਜੋਰਤ ਕਪਟੇ, ਅਨਿਕ ਜੁਗਤਿ ਕਰਿ ਧਾਇਓ ॥
	੬	੨੬	ਨਾਮੁ ਏਕੁ ਅਧਾਰੁ ਭਗਤਾ, [੩]ਈਤ ਆਗੈ [੪]ਟੇਕ ॥

੧ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਗਿਆਤੇ। ੨ ਅਕਲ,ਹੋਸ਼। ੩ ਏਥੇ। ੪ ਆਸਰਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੦੧	੧੪	੨੭	ਅਗਮ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰਭੂ ਊਚਾ, ਸਰਣਿ ਸਾਧੂ ਜੋਗੁ ॥
੫੦੨	੫	੨੯	ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਿ ਤਾਰਣ, ਦਇਆਲ ਕਿਰਪਾ ਕਰਣ ॥ ਅਟਲ ਪਦਵੀ ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ, ਦ੍ਰਿੜੁ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਰਣ ॥
	੭	੩੦	ਅਹੰ-ਬੁਧਿ ਬਹੁ ਸਘਨ ਮਾਇਆ,ਮਹਾ ਦੀਰਘ ਰੋਗੁ॥
	੯	੩੦	ਆਦਿ ਅੰਤੇ ਮਧਿ ਆਸਾ, ਕੂਕਰੀ ਬਿਕਰਾਲ ॥
	੧੦	੩੦	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਮੂਠੇ, ਸਦਾ ਆਵਾ ਗਵਣ ॥
	੧੧	੩੦	ਮਿਤ੍ ਪੁਤ੍ ਕਲਤ੍ ਸੁਰਿਦ, ਤੀਨਿ ਤਾਪ ਜਲੰਤ ॥
	੧੨	੩੦	ਸਰਬ ਬਿਧਿ ਭ੍ਰਮਤੇ ਪੁਕਾਰਹਿ, ਕਤਹਿ ਨਾਹੀ ਛੋਟਿ॥ ਹਰਿ ਚਰਣ ਸਰਣ, ਅਧਾਰ ਪ੍ਰਭ ਕੇ, ਦ੍ਰਿੜੁ ਗਹੀ ਨਾਨਕ ਓਟ ॥
	੧੫	੩੧	ਗੁਣ ਰਮਣ ਸ੍ਰਵਣ, ਅਪਾਰ ਮਹਿਮਾ, ਫਿਰਿ ਨ ਹੋਤ ਬਿਓਗੁ ॥
	੧੬	੩੧	ਮਨ, ਚਰਣਾਰਬਿੰਦ [1]ਉਪਾਸ ॥
੫੦੩	੩	੩੨	ਚਰਣ ਅਧਾਰੁ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ, ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਥਿ ॥
	੬	੧	[2]ਤ੍ਰਿਹਦ ਸਮਾਲ ਰਖੈ ਜੋ ਨਾਨਕ, ਮੋਖ ਮੁਕਤਿ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥ ੨. [3]ਤ੍ਰਿਹ ਦਸ ਮਾਲ ॥
	੭	੧	ਚੇਤਹੁ ਬਾਸੁਦੇਉ, ਬਨਵਾਲੀ ॥

---

੧ ਭਗਤੀ। ੨ ਦੇਵਤੇ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਦੇ ਵਾ ਚੋਰ।
੩ ਤਿੰਨ ਗੁਣ,ਦਸ ਇੰਦ੍ਰੇ ,ਸੁਭ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮਾਲ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੦੩	੮	੧	[1]ਉਰਧ ਮੂਲ ਜਿਸੁ [2]ਸਾਖ [3]'ਤਲਾਹਾ',
			ਚਾਰਿ ਬੇਦ ਜਿਤੁ ਲਾਗੇ ॥
			ਸਹਜ ਭਾਇ [4]ਜਾਇ-ਤੇ ਨਾਨਕ,
			ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਲਿਵ ਜਾਗੇ ॥
	੯	੧	'ਪਾਰਜਾਤੁ' ਘਰਿ ਆਂਗਨਿ ਮੇਰੈ,
			ਪੁਹਪ ਪਤ੍ ਤਤੁ ਡਾਲਾ ॥
	੧੦	੧	ਸੁਣਿ 'ਸਿਖਵੰਤੇ', ਨਾਨਕੁ ਬਿਨਵੈ,
			ਛੋਡਹੁ ਮਾਇਆ ਜਾਲਾ ॥
	੧੧	੧	ਤਿਸੁ ਕਾਰਣਿ ਕੰਮੁ ਨ, ਧੰਧਾ ਨਾਹੀ,
			ਧੰਧੈ ਗਿਰਹੀ ਜੋਗੀ ॥
	੧੪	੧	ਬ੍ਰਹਮ ਕਮਲ ਮਧੁ, ਤਾਸੁ [5]ਰਸਾਦੰ,
			ਜਾਗਤ ਨਾਹੀ ਸੂਤਾ ॥
			ਮਹਾ ਗੰਭੀਰ ਪਤ੍ ਪਾਤਾਲਾ,
			ਨਾਨਕ ਸਰਬ ਜੁ ਆਇਆ ॥
	੧੫	੧	ਉਪਦੇਸ ਗੁਰੂ ਮਮ, ਪੁਨਹਿ ਨ ਗਰਭੰ,
			ਬਿਖੁ ਤਜਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਆਇਆ ॥
	੧੭	੨	ਐ ਜੀ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ, ਸਚੁ ਅਧਾਰ ॥
	੧੯	੨	ਨਾ ਤਦਿ ਮਾਇਆ, ਮਗਨੁ ਨ [6]ਛਾਇਆ,
			ਨਾ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਨ, ਜੋਤਿ ਅਪਾਰ ॥

---

੧ ਉਤਲੇ ਲੋਕ, ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ। ੨ ਡਾਹਣੀਆਂ। ੩ ਥੱਲੇ ਦੀਆਂ ਨੀਵੀਆਂ। ੪ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੫ ਰਸ ਦਾ ਅਸਨ ਕਰਕੇ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ੬ ਅਵਿਦਿਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੦੪	੧੦	੩	ਐ ਜੀ ਬਹੁਤੇ ਭੇਖ ਕਰਹਿ ਭਿਖਿਆ ਕਉ, ਕੇਤੇ ਉਦਰੁ ਭਰਨ ਕੈ ਤਾਈ ॥
	੧੧	੩	ਐ ਜੀ ਕਾਲੁ ਸਦਾ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਠਾਢੇ, ਜਨਮਿ ਜਨਮਿ ਵੈਰਾਈ ॥
	੧੯	੪	ਨਾਮ ਰਤੇ ਕੇਵਲ ਬੈਰਾਗੀ, ਸੋਗ ਬਿਜੋਗ [੧]ਬਿਸਰਜਿਤ ਰੋਗ ॥
੫੦੫	੨	੪	ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਗਿ ਜੀਵਨੁ, ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਨਿਹਫਲ [੨]'ਮੇਕ' ਘਰੀ ॥
	੫	੪	ਐ ਜੀ ਸਰਣਿ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਵੈ, ਬਿਲਮ ਨ [੩]ਅਧੁਆ ਰਾਈ ॥
	੬	੪	ਐ ਜੀ ਸਦਾ ਦਇਆਲੁ, ਦਇਆ ਕਰਿ ਰਵਿਆ, ਗੁਰਮਤਿ ਭ੍ਰਮਨਿ ਚੁਕਾਈ ॥
	੯	੪	ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮੁ ਨਾਹੀ, ਜਨ ਸੰਗਤਿ, ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਈ ॥
	੧੩	੫	ਸੰਸਾਰਸਾਗਰ,ਤਾਰਿ ਤਾਰਣ,ਰਮ ਨਾਮ ਕਰਿ ਕਰਣੀ॥
	੧੫	੫	ਚਲ ਚਿਤ ਵਿਤ, ਭ੍ਰਮਾ ਭ੍ਰਮੰ,ਜਗੁ ਮੋਹ ਮਗਨ ਹਿਤੰ॥
			ਥਿਰੁ ਨਾਮੁ ਭਗਤਿ, ਦਿੜੰ ਮਤੀ, ਗੁਰ ਵਾਕਿ ਸਬਦ ਰਤੰ ॥
	੧੮	੫	ਗੁਰਮਤਿ ਨਿਹਚਲ ਮਨਿ ਮਨੁ, ਮਨੰ ਸਹਜ ਬੀਚਾਰੰ ॥
੫੦੬	੪	੬	ਨਿਰਤਿ ਕਰੀ, ਇਹੁ ਮਨੁ ਨਚਾਈ ॥

---

੧ ਚਲੇ ਗਏ। ੨ ਇਕ। ੩ ਅੱਧੀ ਰਾਈ ਜਿੰਨੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੦੬	੮	੬	ਸਕਤੀ ਘਰਿ ਜਗਤੁ ਸੂਤਾ, ਨਾਚੈ ਟਾਪੈ ਅਵਰੋ ਗਾਵੈ, ਮਨਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਈ ॥ ਸੁਰਿ ਨਰ ਵਿਰਤਿ ਪਖਿ ਕਰਮੀ ਨਾਚੇ, ਮੁਨਿ ਜਨ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰੀ ॥
੫੦੭	੩	੭	ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੀ ਊਤਮ ਬਾਣੀ, ਗਾਵਹਿ ਅਕਥ ਕਥਾ ਨਿਤ ਨਿਆਰੀ ॥
	੮	੭	ਰਸ [੧]'ਨਿਰਸਨਿ' ਰਸਿ ਗਾਵਹਿ ਹਰਿ ਗੁਣ, ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਧਾਰੀ ॥ ੨. [੨]ਰਸਨਿ ਰਸਨਿ ਰਸਿ ਗਾਵਹਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ॥
	੧੭	੮	ਲਖਿਮੀ ਕੇਤਕ, ਗਨੀ ਨ ਜਾਈਐ, ਗਨਿ ਨ ਸਕਉ [੩]ਸੀਕਾ ॥
੫੦੮	੪	੧	ਨਾਥ 'ਨਰਹਰ', ਦੀਨ ਬੰਧਵ, ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਦੇਵ ॥
	੬	੧	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹਰਨ, ਮਦ ਮੋਹ [੪]'ਦਹਨ', ਮੁਰਾਰਿ ਮਨ ਮਕਰੰਦ ॥
	੭	੧	ਜਲਤ ਅਨਿਕ ਤਰੰਗ ਮਾਇਆ, ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਹਰਿ ਰਿਦ ਮੰਤ ॥
	੮	੧	ਛੇਦਿ ਅਹੰ ਬੁਧਿ 'ਕਰੁਣਾਮੈ', ਚਿੰਤ ਮੇਟਿ ਪੁਰਖ ਅਨੰਤ ॥
	੧੦	੧	ਧਨਾਢਿ ਆਢਿ ਭੰਡਾਰ ਹਰਿ ਨਿਧਿ, ਹੋਤ ਜਿਨਾ ਨ ਚੀਰ ॥

---

੧ ਨਿਰਾਸੇ ਹੋਕੇ । ੨ ਰਸਨਾਂ ਨੂੰ ਰਸਨ=ਰਸਾ ਕੇ, ਰਸ=ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ । ੩ ਹੁਕਮ ਰੂਪੀ ਸਿਕਾ । ੪ ਸਾੜਨਾਂ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੦੮	੧੧	੧	ਖਲ ਮੁਗਧ ਮੂੜ ਕਟਾਖ੍ ਸ੍ਰੀ ਧਰ, ਭਏ ਗੁਣ ਮਤਿ ਧੀਰ ॥
	੧੨	੧	ਜੀਅ ਦਇਆ ਮਇਆ, ਸਰਬਤ੍ ਰਮਣੰ, ਪਰਮ ਹੰਸਹ ਗੀਤਿ ॥
	੧੩	੧	ਦੇਤ ਦਰਸਨੁ ਸ੍ਰਵਨ ਹਰਿ ਜਸੁ, ਰਸਨ ਨਾਮ ਉਚਾਰ ॥
੫੦੯	੨	੧	ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਨਮੁ ਬਿਰਥਾ ਗਵਾਇਆ, ਨਾਨਕ ਜਮੁ ਮਾਰਿ ਕਰੇ ਖੁਆਰ ॥
	੫	੨	ਓਹੁ ਅਉ [੧]ਹਾਣੀ ਕਦੇ ਨਾਹਿ,ਨਾ ਆਵੈ ਨਾ ਜਾਇ ॥
	੭	੨	ਨਿਹਫਲੁ ਤਿਨ ਕਾ ਜੀਵਿਆ, ਜਿ ਖਸਮੁ ਨ ਜਾਣਹਿ ਆਪਣਾ, ਅਵਗੀ ਕਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥
			ਨਾਨਕ ਏਵ ਨ ਜਾਪਈ, ਕਰਤਾ ਕੇਤੀ ਦੇਇ ਸਜਾਇ ॥
	੯	੨	ਕਥਨੀ ਬਦਨੀ ਕਰਤਾ ਫਿਰੈ,ਹੁਕਮੈ ਮੂਲਿ ਨ ਬੁਝਈ, ਅੰਧਾ [੨]ਕਚੁਨਿ ਕਚੁ ॥ ੨. [੩]ਕਚੁ ਨਿਕਚੁ ॥
	੧੧	੩	ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸੁ ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣ,ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ ਲਾਇਆ ॥
	੧੨	੩	ਮਾਇਆ ਕਾ ਮੂਲੁ ਰਚਾਇਓਨੁ, ਤੁਰੀਆ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥
	੧੮	੪	ਮਨੁ ਤਉ ਮੈਗਲੁ ਹੋਇ ਰਹਾ, ਨਿਕਸਿਆ ਕਿਉ ਕਰਿ ਜਾਇ ॥

---

੧ ਉਸਦੀ ਹਾਨੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ,ਉਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ੨ ਕੱਚ ਤੋਂ ਭੀ ਕੱਚਾ। ੩ ਕੱਚ ਤੋਂ ਭੀ ਨਿਕੰਮਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੦੯	੧੯	੪	ਨਾਨਕ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰਾ ਅਤਿ ਨੀਕਾ, ਨਾਨ੍ਹਾ[1] ਹੋਇ ਸੁ ਜਾਇ ॥
੫੧੦	੧	੪	ਹਉਮੈ ਮਨੁ ਅਸਥੂਲੁ ਹੈ, ਕਿਉ ਕਰਿ ਵਿਚੁ [2]ਦੇ ਜਾਇ ॥
	੩	੪	ਗਣਤੈ ਪ੍ਰਭੁ ਨ ਪਾਈਐ, ਦੂਜੈ ਭਰਮੀਤਾ ॥
੫੧੧	੭	੭	ਗੁਣਵੰਤੀ ਸਾਲਾਹਿਆ, ਸਦਾ ਥਿਰੁ ਨਿਹਚਲੁ, ਹਰਿ ਪੂਰਾ ॥
	੧੩	੮	ਨਾਨਕ ਕਰਤੈ ਬਣਤ ਬਣਾਈ, ਮਨਮੁਖ ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਡੁਬੇ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਰੇ ਜਪਿ ਹਰਿ ਨਾਉ ॥
੫੧੨	੪	੧੦	ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿੰਦੇ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਕਹੀਐ, ਜਿ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਏ ॥
੫੧੩	੬	੧੨	ਆਪਿ ਤਰਿਆ ਕੁਲ ਜਗਤੁ ਤਰਾਇਆ, ਧੰਨੁ ਜਣੇਦੀ ਮਾਇਆ ॥
	੧੦	੧੨	ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪੜਹਿ ਨਿਤ ਬਿਖਿਆ, ਨਾਵਹੁ ਦਝਿ ਖੁਆਇਆ ॥
	੧੧	੧੨	ਛਾਦਨੁ ਭੋਜਨੁ ਨ ਲੈਹੀ ਸਤ ਭਿਖਿਆ, ਮਨ ਹਠਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ਏਤੜਿਆ ਵਿਚਹੁ ਸੋ ਜਨੁ [3]'ਸਮਧਾ', ਜਿਨਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ॥ (ਸਮੱਧਾ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)

---

੧ ਛੋਟਾ। ੨ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਲੰਘਿਆ ਜਾਏ। ੩ ਸਮਝਿਆ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੧੩	੧੩	੧੨	ਏਹ ਜਮ ਕੀ ਸਿਰ ਕਾਰ ਹੈ, ਏਨ੍ਹਾ ਉਪਰਿ 'ਜਮ' ਕਾ ਡੰਡੁ ਕਰਾਰਾ ॥
	੧੭	੧੩	ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਰ 'ਜਾਲੀਐ', ਤਾ ਏਹ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ॥
੫੧੫	੧੦	੧੭	ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਹਿਰਦੈ ਉਚਰਾ, ਮੁਖਹੁ ਭੀ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰੇਉ ॥
	੧੩	੧੭	ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਗੁਰ ਸਿਖ ਨਿਤ ਸਭ ਕਰਹੁ, ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਭਾਵੈ ॥
੫੧੬	੫	੧੮	ਜਿਨ੍ਹਾ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ, ਸੁ ਖਾਲੀ ਕੋਈ ਨਾਹਿ ॥
	੧੦	੧੯	ਓਹ ਕੁਚਜੀ ਕੁਲਖਣੀ, ਪਰਹਰਿ ਛੋਡੀ ਭਤਾਰਿ ॥
	੧੮	੨੦	ਮਨੁ ਕੁੰਚਰੁ [1]ਪੀਲਕੁ ਗੁਰੂ, ਗਿਆਨੁ ਕੁੰਡਾ, ਜਹ ਖਿੰਚੇ ਤਹ ਜਾਇ ॥
੫੧੭	੨	੨੦	ਨਾਨਕ ਭਏ ਅਚਿੰਤ, ਹਰਿ ਧਨੁ ਨਿਹਚਲਾਇਆ ॥
	੩	੨੧	ਮਹਲ ਭਗਤੀ ਘਰਿ ਸਰੈ, ਸਜਣ ਪਾਹੁਣਿਅਉ ॥
	੪	੨੧	ਬਰਸਨਾ ਤ ਬਰਸੁ ਘਨਾ, ਬਹੁੜਿ ਬਰਸਹਿ ਕਾਹਿ ॥
	੧੨	੨੨	ਆਪੇ ਗੁਰੁ, ਚੇਲਾ ਹੈ ਆਪੇ, ਆਪੇ ਦਸੇ ਘਾਟੁ ॥
੫੧੮	੨	੧	ਸਭਸੈ ਦੇ ਦਾਤਾਰੁ, ਜੇਤ [2]ਉਪਾਰੀਐ ॥ ਇਕਤੁ ਸੂਤਿ ਪਰੋਇ, ਜੋਤਿ [3]ਸੰਜਾਰੀਐ ॥
	੪	੨	ਜਾ ਤੂੰ ਤੁਸਹਿ ਮਿਹਰਵਾਨ, ਨਉ ਨਿਧਿ ਘਰ ਮਹਿ ਪਾਹਿ ॥

---

੧ ਮਹਾਵਤ । ੨ ਉਤਪਨ ਕੀਤੀ ਹੋਈ । ੩ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੀਤੀ ਹੈ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੧੮	੬	੨	ਕਿਤੀ [੧]ਬੈਹਨ੍ਹਿ ਬੈਹਣੇ, [੨]ਮੁਚੁ 'ਵਜਾਇਨਿ' [੩]ਵਜ ॥
	੯	੨	ਪੀਰ ਪਿਕਾਬਰ ਸੇਖ, [੪]ਮਸਾਇਕ ਅਉਲੀਏ ॥
	੧੧	੩	ਚੰਗਿਆਈਂ [੫]ਆਲਕੁ ਕਰੇ, ਬੁਰਿਆਈਂ ਹੋਇ ਸੇਰੁ ॥
	੧੨	੩	ਕਿਤੀਆ ਕੁਢੰਗ, ਗੁਝਾ ਥੀਐ ਨ ਹਿਤੁ ॥
			ਨਾਨਕ ਤੈ ਸਹਿ ਢਕਿਆ, ਮਨ ਮਹਿ ਸਚਾ ਮਿਤੁ ॥
	੧੮	੪	ਨਿਤ ਜਪੀਐ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ,ਨਾਉ ਪਰਵਦਿਗਾਰ ਦਾ।
	੧੯	੪	ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਜਾਣੈ ਜਾਣੁ, ਬੁਝਿ ਵੀਚਾਰਦਾ ॥
੫੧੯	੨	੪	ਸਦਾ ਅਭਗੁ ਦੀਬਾਨੁ ਹੈ,ਹਉ ਤਿਸੁ ਨਮਸਕਾਰਦਾ ॥
	੧੩	੬	ਖਿਨ ਮਹਿ ਕਰੇ ਨਿਹਾਲੁ, ਊਣੇ 'ਸੁਭਰ' ਭਰਿ ॥
	੧੪	੭	ਲਗੜੀਆ 'ਸੁਥਾਨਿ', ਜੋੜਣ-ਹਾਰੈ ਜੋੜੀਆ ॥
			ਨਾਨਕ ਲਹਰੀ ਲਖ ਸੈ ਆਨ,
			ਡੁਬਣ ਦੇਇ ਨ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥
	੧੫	੭	ਬਨਿ 'ਭੀਹਾਵਲੈ' ਹਿਕੁ ਸਾਥੀ ਲਧਮੁ,
			ਦੁਖ ਹਰਤਾ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ॥
	੧੬	੭	ਹਰਿ ਹਰਿ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ, ਜੀਵਾ ਸੁਣਿ ਸੁਣੇ ॥
੫੨੦	੧	੮	ਪ੍ਰੇਮ ਪਟੋਲਾ, ਤੈ ਸਹਿ ਦਿਤਾ, ਢਕਣ ਕੂ ਪਤਿ ਮੇਰੀ॥
	੨	੮	ਤੈਡੈ ਸਿਮਰਣਿ ਹਭੁ ਕਿਛੁ ਲਧਮੁ,
			ਬਿਖਮੁ ਨ ਡਿਠਮੁ ਕੋਈ ॥
	੭	੯	ਤਉ ਸਹ ਚਰਣੀ, ਮੈਡਾ [੬]'ਹੀਅੜਾ' [੭]ਸੀਤਮੁ,
			ਹਰਿ ਨਾਨਕ ਤੁਲਹਾ ਬੇੜੀ ॥

---

੧ ਸਿੰਘਾਸਣ। ੨ ਬਹੁਤੇ। ੩ ਵਾਜੇ। ੪ ਮਿਹਨਤ ਕਰਣ ਵਾਲੇ।
੫ ਆਲਸ। ੬ ਹਿਰਦਾ। ੭ ਸਿਉਂਤਾ ਹੋਇਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੨੦	੧੩	੧੦	ਬਾਰਿ [੧]ਵਿਡਾਨੜੈ [੨]ਹੁਮਸ ਧੁੰਮਸ,
			ਕੂਕਾ ਪਈਆ ਰਾਹੀ ॥
	੧੯	੧੧	ਵਿਛੋਹੇ ਜੰਞੂਰ, [੩]ਖਵੈ ਨ [੪]ਵੰਞਨਿ [੫]ਗਾਖੜੇ ॥
			ਜੇ ਸੋ ਧਣੀ ਮਿਲੰਨਿ, ਨਾਨਕ ਸੁਖ ਸੰਞੂਹ ਸਚੁ ॥
੫੨੧	੩	੧੧	ਸਰਣਿ ਪਤੇ ਤੇਰੀ ਦਾਸ, ਕਰਿ ਗਤਿ ਹੋਇ ਮੇਰੀਆ ॥
	੬	੧੨	ਖੋਜੀ ਲਧਮੁ ਖੋਜੁ, ਛਡੀਆ ਉਜਾੜਿ ॥
	੧੦	੧੩	ਲਧਮੁ 'ਲਭਣ-ਹਾਰੁ', ਕਰਮੁ ਕਰੰਦੋ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥
			ਇਕੋ 'ਸਿਰਜਣ-ਹਾਰੁ',ਨਾਨਕ [੬]ਬਿਆ ਨ [੭]ਪਸੀਐ॥
	੧੨	੧੩	[੮]ਪਾਪੜਿਆ ਪਛਾੜਿ, ਬਾਣੁ ਸਚਾਵਾ ਸੰਨ੍ਹਿ ਕੈ ॥
	੧੫	੧੩	ਵਡੀ ਹੂ ਵਡਾ ਅਪਾਰ ਖਸਮੁ,
			ਜਿਸੁ ਲੇਪੁ ਨ ਪੁੰਨਿ ਪਾਪਿ ॥
੫੨੨	੨	੧੪	ਪੀਵਤਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਜਨ, ਨਾਮੇ ਰਹੇ ਅਘਾਇ ॥
	੩	੧੫	ਨਾਨਕ ਅਨਦਿਨੁ ਬਿਲਪਤੇ,ਜਿਉ ਸੁੰਞੈ ਘਰਿ ਕਾਉ॥
	੬	੧੫	ਛਉਜ 'ਸਤਾਣੀ' [੯]ਹਾਠ, ਪੰਚਾ ਜੋੜੀਐ ॥
			ਦਸ ਨਾਰੀ [੧੦]ਅਉਧੂਤ, ਦੇਨ੍ਹਿ ਚਮੋੜੀਐ ॥
	੭	੧੫	ਭਰਮੁ ਕੋਟੁ,ਮਾਇਆ ਖਾਈ,ਕਹੁ ਕਿਤੁ ਬਿਧਿ ਤੋੜੀਐ॥
	੧੬	੧੭	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਵਿਸਰਉ ਇਕ ਘੜੀ,
			ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਭਗਵੰਤ ॥

---

੧ ਬਿਗਾਨੇ ਬਾਰ। ੨ ਡੰਡ ਰੌਲਾ। ੩ ਸਹਾਰੇ ਨਹੀਂ। ੪ ਜਾਂਦੇ। ੫ ਕਠਨ। ੬ ਦੂਜਾ। ੭ ਦੇਖੀਦਾ। ੮ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਕੇ। ੯ ਤਰਫਾਂ। ੧੦ ਵਿਰਕਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੨੩	੭	੧੯	ਨਾਨਕ ਦੁਨੀਆ ਸੰਗਿ [੧]ਗੁਦਾਰਿਆ, ਸਾਕਤ ਮੂੜ 'ਨਪਾਕ' ॥
	੧੯	੨੦	ਪ੍ਰਭ ਦਾਸ ਕਾ ਦੁਖੁ ਨ [੨]ਖਵਿ ਸਕਹਿ, ਫੜਿ ਜੋਨੀ ਜੁਤੇ ॥
			ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ ਭਗਤਾ ਕੀ ਬਾਣੀ ॥
੫੨੪	੯	੧	ਚਾਰਿ ਪਾਵ ਦੁਇ ਸਿੰਗ, ਗੁੰਗ ਮੁਖ, ਤਬ ਕੈਸੇ ਗੁਨ ਗਈ ਹੈ ॥
	੧੧	੧	ਫਾਟੇ 'ਨਾਕਨ' ਟੂਟੇ ਕਾਧਨ,ਕੋਦਉ ਕੋ ਭੁਸੁ ਖਈ ਹੈ॥
	੧੪	੧	ਭ੍ਰਮਤ ਫਿਰਤ [੩]ਤੇਲਕ ਕੇ [੪]ਕਪਿ ਜਿਉ, ਗਤਿ ਬਿਨੁ ਰੈਨਿ ਬਿਹਈ ਹੈ ॥
	੧੭	੨	ਜਬ ਲਗੁ ਤਾਗਾ, 'ਬਾਹਉ' [੫]ਬੇਹੀ ॥
੫੨੫	੩	੧	ਸਭ ਤੈ ਉਪਾਈ, ਭਰਮ ਭੁਲਾਈ ॥
	੬	੨	ਮਲੈ ਨ [੬]ਲਾਛੈ, ਪਾਰ ਮਲੋ, [੭]ਪਰਮਲੀਓ ਬੈਠੋ ਰੀ ਆਈ ॥
	੭	੨	ਕਉਨੁ ਕਹੈ ਕਿਹਿ ਬੂਝੀਐ, ਰਮਈਆ ਆਕੁਲੁ ਰੀ ਬਾਈ ॥
	੮	੨	ਜਿਉ ਆਕਾਸੈ 'ਪੰਖੀਅਲੋ' ,ਖੋਜੁ ਨਿਰਖਿਓ ਨ ਜਾਈ॥
	੯	੨	ਨਾਮੇ ਚੇ ਸੁਆਮੀ ਬੀਠਲੋ, ਜਿਨਿ ਤੀਨੈ ਜਰਿਆ ॥

---

੧ ਗੁਜਾਰਿਆ। ੨ ਸਹਾਰ ਨਹੀ ਸਕਦੇ। ੩ ਤ੍ਰੇਲ ਦੇ ਕਿਣਕੇ। ੪ ਬਾਂਦਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਵਾ ਜੋੜੇ ਹੋਇ ਬੈਲ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੫ ਨਲੀ ਦਾ ਛੇਕ। ੬ ਚਿੰਨ। ੭ ਚੰਨਣ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੨੫	੧੪	੧	ਅਵਰੁ ਨ ਫੂਲੁ, [1]ਅਨੂਪੁਨੁ ਪਾਵਉ ॥
			੨. ਅਨੂਪੁ ਨ ਪਾਵਉ ॥
			[2]ਮੈਲਾਗਰ [3]ਬੇਰੇ ਹੈ, [4]ਭੁਇਅੰਗਾ ॥
	੧੫	੧	ਧੂਪ ਦੀਪ, 'ਨਈਬੇਦਹਿ' ਬਾਸਾ ॥
੫੨੬	੧	੧	ਭਰਮੇ ਭੂਲੀ ਰੇ, ਜੈ-ਚੰਦਾ ॥
			ਨਹੀ ਨਹੀ ਚੀਨ੍ਹਿਆ ਪਰਮਾਨੰਦਾ ॥
	੪	੧	ਕਾਇ 'ਕਮੰਡਲੁ' ਕਾਪੜੀਆ ਰੇ,
			ਅਠ ਸਠਿ ਕਾਇ ਫਿਰਾਹੀ ॥
	੧੦	੨	ਬਦਤਿ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨੁ ਤੇ ਨਰ ਮੁਕਤਾ,
			ਪੀਤੰਬਰੁ ਵਾ ਕੇ ਰਿਦੈ ਬਸੈ ॥
	੧੩	੧	[5]ਪਰਮਾਦਿ ਪੁਰਖ ਮਨੋਪਿਮੰ, ਸਤਿ ਆਦਿ ਭਾਵ ਰਤੰ ॥
			[6]ਪਰਮਦਭੁਤੰ ਪਰਕ੍ਰਿਤਿ ਪਰੰ,
			ਜਦਿ ਚਿੰਤਿ ਸਰਬ ਗਤੰ ॥ ੧ ॥
			[7]ਕੇਵਲ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਮਨੋਰਮੰ ॥
			ਬਦਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਤਤ ਮਇਅੰ ॥

---

੧ ਉਪਮਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੨ ਚੰਨਣ। ੩ ਵਲੇ ਹੋਇ।
੪ ਸੱਪਾਂ ਦੇ। ੫ ਵਡਾ ਹੈ ਆਦਿ=ਮੁਢ ਰੂਪ ਹੈ ਉਪਮਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪੂਰਨ ਹੈ ਸਤ ਚੇਤਨ ਅਨੰਦ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣਾ ਦੇ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈ।
੬ ਵਡਾ ਅਸਚਰਜ ਰੂਪ ਹੈ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਜੋਕਰ ਚਿੰਤਨ ਕਰੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਰੂਪ ਹੈ। ੭ ਇਕੋ ਇਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਕਥਨ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਹੈ, ਸਿਧਾਂਤ ਰੂਪ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ
੫੨੬	੧੪	੧

[੧]ਨ ਦਨੋਤਿ ਜ ਸਮਰਣੇਨ,
ਜਨਮ ਜਰਾਧਿ ਮਰਣ ਭਇਅੰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
[੨]ਇਛਸਿ ਜਮਾਦਿ 'ਪਰਾਭਯੰ',
ਜਸੁ ਸ੍ਰੁਸਤਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥
[੩]ਭਵ ਭੂਤ ਭਾਵ, ਸਮਬਿਅੰ, ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਿਦੰ ॥੨॥
[੪]ਲੋਭਾਦਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਗ੍ਰਿਹੰ, ਜਦਿ ਬਿਧਿ ਆਚਰਣੰ ॥
[੫]ਤਜਿ ਸਕਲ ਦੁਹਕ੍ਰਿਤ ਦੁਰਮਤੀ,
ਭਜੁ ਚਕ੍ਰ-ਧਰ, ਸਰਣੰ ॥ ੩ ॥
[੬]ਹਰਿ ਭਗਤ ਨਿਜ ਨਿਹਕੇਵਲਾ,
ਰਿਦ ਕਰਮਣਾ ਬਚਸਾ ॥
[੭]ਜੋਗੇਨ ਕਿੰ, ਜਗੇਨ ਕਿੰ, ਦਾਨੇਨ ਕਿੰ, ਤਪਸਾ ॥੪॥
(ਜੱਗੇਨ ਬੋਲੇ)

---

੧ ਜਿਸਦਾ ਭਜਨ ਕਰਕੇ ਪੀੜਾ ਨਹੀ ਹੁੰਦੀ ਬੁਢੇਪਾ ਆਧੀ ਬਿਆਧੀ ਅਤੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਭੈ ਦੀ। ੨ ਜੇ ਇਛਾ ਜਮਾਂ ਆਦਿਕਾਂ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਲਿਆਨ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਪੁੰਨ ਰੂਪ ਜਸ ਕਹਿਣਾਂ ਕਰੇ। ੩ ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ ਭਵਿਖਤ ਕਾਲ ਵਿਚ ਭੂਤ ਕਾਲ ਵਿਚ ਤੇ ਭਾਵ=ਵਰਤ ਮਾਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ ਵਡਾ ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ ਐਸਾ ਹੈ। ੪ ਲੋਭ ਆਦਿਕਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ,ਪਰਾਏ ਘਰਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਤਿਆਗ ਜੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਬਿਧੀ ਦੇ ਕਰਤੱਬਾਂ ਨੂੰ ਕਰੇ।੫ ਸਾਰੀ ਖੋਟੀ ਕ੍ਰਿਤ ਤੇ ਖੋਟੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਤਿਆਗ ਦੇਵੇ ਚੱਕ੍ਰ ਧਾਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਸੋਵਨ ਕਰੇ। ੬ ਹਰੀ ਦੀ ਭਗਤੀ ਆਪ ਇਕੋ ਇਕ ਮਨ ਬਾਣੀ ਸਰੀਰ ਕਰਕੇ ਕਰੇ। ੭ ਜੋਗ ਵਿਚ ਕਿਆ ਹੈ,ਜੱਗਾਂ ਵਿਚ ਕਿਆ ਹੈ,ਦਾਨ ਵਿਚ ਕੀ ਹੈ,ਤਪੱ-ਸਿਆ ਵਿਚ ਕੀ ਪਿਆ ਹੈ ਵਾ ਕੀ ਓਸਨੇ ਜੋਗ ਨਹੀ ਕਰ ਲਿਆ ?ਜੱਗ ਦਾਨ ਤਪਸਿਆ ਆਦਿ ਨਹੀ ਕਰ ਲਏ ? ਭਾਵ ਸਭ ਕਰ ਲਏ ਹਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੨੬	੧	੧	੨.ਜੋਗੇ ਨ ਕਿੰ ਜਗੇ ਨ ਕਿੰ,ਦਾਨੇ ਨ ਕਿੰ ਤਪਸਾ ॥੪॥ [1]ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦੇਤਿ ਜਪਿ ਨਰ, ਸਕਲ ਸਿਧਿ ਪਦੰ ॥ [2]ਜੈ-ਦੇਵ ਆਇਉ ਤਸ ਸਫੁਟੰ, ਭਵ ਭੂਵ ਸਰਬ ਗਤੰ ॥ ੫ ॥

ਰਾਗੁ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ

ਰਾਗੁ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੧

੫੨੭	੫	੧	ਟੂਟੇ ਮਾਇਆ ਕੇ ਬੰਧਨ ਫਾਹੇ, ਹਰਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਿਵ ਲਾਗੇ ॥
	੮	੨	ਮੇਰੋ ਸੁੰਦਰੁ, ਕਹਹੁ ਮਿਲੈ ਕਿਤੁ ਗਲੀ ॥ (ਗੱਲੀ ਪਾਠ ਹੈ)
੫੨੮	੯	੨	[3]ਲਟੁਰੀ [4]ਮਧੁਰੀ ਠਾਕੁਰ ਭਾਈ, ਓਹ ਸੁੰਦਰਿ ਹਰਿ [5]ਢੁਲਿ ਮਿਲੀ ॥
	੧੧	੩	ਮੇਰੇ ਮਨ, ਮੁਖਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਬੋਲੀਐ ॥
	੫	੫	ਤੁਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਾਵਨ ਪੁਰਖ, ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ, ਹਮ ਕਿਉ ਕਰਿ ਮਿਲਹ [6]ਜੂਠਾਰੀ ॥

---

੧ ਗੋ=ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਬਿੰਦ=ਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੈ, ਗੋ=ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਾ ਜੋ ਰਖੱਜਕ ਹੈ 'ਏਤ' ਐਸੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਜਪਣਾਂ ਕਰ ਹੇ ਪੁਰਖ ! ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪਦੰ=ਥਾਨ ਹੈ। ੨ ਜੈ ਦੇਵ ਭਗਤ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਮੈ ਆਇਆ ਹਾਂ ਤਿਸਦੀ ਸ-ਸ਼ਰਨ (ਸਫਟੰ) ਜੋ ਪ੍ਰਗਟ ਹੀ ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੈ। ੩ ਚੰਚਲ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਮਸਤੀ ਵਾਲੀ। ੪ ਨੀਵੀਂ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਵਾਲੀ। ੫ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਤੋਂ ਢਲ਼ਕ ਕੇ। ੬ ਅਵਿਦਿਆ ਦੀ ਜੂਠ ਕਰਕੇ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੨੮	੮	੬	ਜਿਨ ਕੈ ਹਿਰਦੈ, ਨਾਹਿ ਹਰਿ ਸੁਆਮੀ, ਤੇ [੧]ਬਿਗੜ-ਰੂਪ [੨]ਬੇਰਕਟੀ ॥
	੧੦	੬	ਤਿਨਾ ਸਾਧ ਜਨਾ ਪਗ [੩]ਚਕਟੀ ॥
	੧੧	੬	ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਛੈ [੪]ਛੁਕਟੀ ॥
	੧੧		ਛਕਾ ੧ (ਇਕ) ੧ ਅੰਗ ਨੂੰ ਇਕ ਕਹੋ ॥
	੧੮	੨	ਕਹ ਫੂਲਹਿ ਆਨੰਦ ਬਿਖੈ ਸੋਗ, ਕਬ ਹਸਨੋ ਕਬ ਰੋਈਐ ॥
੫੨੯	੨	੩	ਜੋ ਜੋ ਕਹੈ ਸੋਈ ਭਲ ਮਾਨਉ, ਨਾਹਿਨ ਕਾ ਬੋਲ ਕਰਤ ॥ ੨. ਨਾਹਿ ਨ ਕਾ ਬੋਲ ਕਰਤ ॥
	੪	੩	ਨਿਰਗੁਨਿ ਕਰੂਪਿ ਕੁਲ ਹੀਣ, ਨਾਨਕ ਹਉ, ਅਨਦ ਰੂਪ ਸੁਆਮੀ ਭਰਤ ॥
	੭	੪	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਮੇਰੇ ਪੂਰੇ ਮਨੋਰਥ, ਸਾਧ ਸੰਗਿ 'ਤਜਿ' [੫]ਲਬਹੁ ॥ (ਸੰਗਤ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਨਾ, 'ਸੰਗਿ' 'ਤਜਿ' ਹੀ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੭	੭	ਖਿਨ ਮਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਨ-ਹਾਰੇ, ਕੁਦਰਤਿ ਕੀਮ ਨ ਪਹੀ ॥
੫੩੦	੪	੯	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ਅਪੁਨਾ, 'ਜਲਤੇ' ਸੀਤਲ ਹੋਣੀ ॥
	੮	੧੦	ਸੁੰਦਰ ਸੁਘੜ ਸਰੂਪ ਤੇ ਨਾਨਕ, ਜਿਨ੍ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਹਾ ॥

---

੧ ਕੁਸ਼ਟੀ ਰੂਪ । ੨ ਬਿਗੜੇ ਸਰੂਪ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਤੋਂ ਹੈ । ੩ ਚਾਹ,ਇਛਾ। ੪ ਛੁਟਕਾਰਾ । ੫ ਲਾਲਚ ਨੂੰ ਤਿਆਗ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੩੦	੯	੧੧	ਮਨ, ਕਹ ਅਹੰਕਾਰਿ ਅਫਾਰਾ ॥
			ਦੁਰਗੰਧ ਅਪਵਿਤ੍ ਅਪਾਵਨ ਭੀਤਰਿ,
			ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਛਾਰਾ ॥
	੧੫	੧੨	ਅੰਧ [1]ਬਿਲਾ ਤੇ ਕਾਢਹੁ ਕਰਤੇ,
			ਕਿਆ ਨਾਹੀ ਘਰਿ ਤੇਰੈ ॥
੫੩੧	੧੧	੧੭	ਦੇਵ ਗੰਧਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਇਥੇ ਗੰਧਾਰ ਸੁਧ ਹੈ ॥
	੧੪	੧੭	ਕਰੁਣਾ-ਮੈ ਪੂਰਨ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਸਰਨਹੀਐ॥
੫੩੨	੬	੨੦	ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਭਗਤ ਜਨ ਸੇਵਕ,
			ਤਾਕੀ ਬਿਖੈ ਅਧਾਰਾ ॥
	੬	੨੧	ਸਫਲੁ ਜਨਮੁ, ਹਰਿ ਜਨ ਕਾ ਉਪਜਿਆ,
			ਜਿਨਿ ਕੀਨੋ [2]ਸਉਤੁ ਬਿਧਾਤਾ ॥
	੧੨	੨੨	ਟਿਕਨੁ ਨ ਪਾਵੈ ਬਿਨੁ ਸਤ-ਸੰਗਤਿ,
			ਕਿਸੁ ਆਗੈ ਜਾਇ, [3]ਰੂਆਈਐ ॥
	੧੫	੨੩	ਭਈ ਕਲਿਆਣ ਅਨੰਦ-ਰੂਪ ਹੋਈ ਹੈ,
			ਉਬਰੇ ਬਾਲ ਗੁਪਾਲ ॥
੫੩੩	੪	੨੪	ਕਰੁ ਮਸਤਕਿ ਧਾਰਿ, ਸਾਜਿ ਨਿਵਾਜੇ,
			ਮੁਏ ਦੁਸਟ, ਜੋ [4]ਖਇਆ ॥
			ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸਰਬ ਸਧਾਰੀ,
			ਸਫਲ ਦਰਸਨ 'ਸਹਜਇਆ' ॥
	੮	੨੫	ਮਨ ਮਹਿ ਰਾਖਉ, ਏਕ ਅਸਾਰੇ ॥

---

੧ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਖੱਡ ਤੋਂ। ੨ ਸਫਲਾ, ਸਪੁਤ੍।
੩ ਪੁਕਾਰੀਏ। ੪ ਖਹਿੰ-ਦੇ ਰਹਿੰ-ਦੇ ਸੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੩੩	੯	੨੬	ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਦਇਆਲ ਮੋਹਿ, ਦੀਜੈ ਕਰਿ ਸੰਤਨ ਕਾ ਚੇਰਾ ॥
	੧੫	੨੭	ਅਨਿਕ ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਬਹੁ ਪੇਖੇ, ਪ੍ਰਿਅ ਰੋਮ ਨ ਸਮਸਰਿ ਲਾਏ ॥
	੧੬	੨੭	ਮੰਦਰਿ ਭਾਗੁ ਸੋਭ ਦੁਆਰੈ, ਅਨਹਤ ਰੁਣੁ ਝੁਣੁ ਲਾਏ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਰੰਗੁ ਮਾਣੇ, ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਿਅ [1]ਥੀਤੇ ਸਦ ਥਾਏ ॥
	੧੯	੨੮	ਜੁਗਤਿ ਨ ਜਾਨਾ ਗੁਨੁ ਨਹੀ ਕੋਈ, ਮਹਾ ਦੁਤਰੁ [2]ਮਾਇਆਛੈ ॥
੫੩੪	੩	੨੯	ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੇਸ ਸਿਧ ਮੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰਾ, ਮੋਹਿ ਠਾਕੁਰ ਹੀ ਦਰਸਾਰੈ ॥
	੪	੨੯	ਦੀਨੁ ਦੁਆਰੈ ਆਇਓ ਠਾਕੁਰ, ਸਰਨਿ ਪਰਿਓ ਸੰਤ, ਹਾਰੇ ॥
	੧੧	੩੧	ਕਥਨ ਸੁਨਾਵਨ ਗੀਤ ਨੀਕੇ ਗਾਵਨ, ਮਨ ਮਹਿ ਧਰਤੇ ਗਾਰ ॥
	੧੨	੩੧	ਮਾਨ ਮੋਹ ਮੇਰ ਤੇਰ ਬਿਬਰਜਿਤ, ਏਹੁ ਮਾਰਗੁ ਖੰਡੇ ਧਾਰ ॥
	੧੬	੩੨	ਆਨ ਨ ਸਮਸਰਿ ਕੋਊ ਲਾਗੈ, ਢੂਢਿ ਰਹੇ ਹਮ [3]ਮੂਚਾ ॥

---

੧ ਇਸਥਿਤ । ੨ ਕਠਨ ਮਾਇਆ । ੩ ਬਹੁਤਾ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੩੪	੧੬	੩੨	ਬਹੁ ਬੇਅੰਤੁ ਅਤਿ ਬਡੋ [1]ਗਾਹਰੋ,
			ਥਾਹ ਨਹੀ [2]ਅਗਹੂਚਾ ॥
	੧੮	੩੨	ਖੋਜ ਅਸੰਖਾ ਅਨਿਕ ਤਪੰਥਾ,
			ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਨਹੀ ਪਹੂਚਾ ॥
੫੩੫	੨	੩੩	ਚਾਰਿ [3]ਆਸਰਮ ਚਾਰਿ ਬਰੰਨਾ,
			ਮੁਕਤਿ ਭਏ [4]ਸੇਵਤੇਊ ॥
	੩	੩੩	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਭਵ ਸਾਗਰੁ ਤਰਿਆ,
			ਹਰਿ ਨਿਧਿ ਪਾਈ [5]ਸਹਜੋਊ ॥
	੭	੩੪	ਕਾਹੇ ਭ੍ਰਮਤ-ਹਉ ਤੁਮ ਭ੍ਰਮਹੁ ਨ ਭਾਈ,
			ਰਵਿਆ ਰੇ ਰਵਿਆ ਸ੍ਰਬ ਥਾਨ ॥
	੧੦	੩੫	ਕਹ ਪੇਖਾਰਉ ਹਉ ਕਰਿ ਚਤੁਰਾਈ,
			ਬਿਸਮਨ ਬਿਸਮੇ ਕਹਨ ਕਹਾਤਿ ॥
	੧੩	੩੫	ਗੁਨ ਬੇਅੰਤ ਬੇਅੰਤ ਭਨੁ ਨਾਨਕ,
			ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ਪਰੈ ਪਰਾਤਿ ॥
	੧੪	੩੬	ਭਉ ਨਾਹੀ ਸੁਖ ਸਹਜ ਅਨੰਦਾ,
			ਅਨਿਕ ਓਹੀ ਰੇ ਏਕ ਸਮਾਰ ॥
	੧੬	੩੬	ਤਾ ਕੀ ਸਰਨਿ ਆਸਰ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ,
			ਜਾਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ॥

---

੧ ਗਹਿਰਾ ਵਾ ਗਾਹੜਾ,ਭਾਰੀ । ੨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ,ਉਚਾ ।
੩ ਚਾਰ ਆਸ਼੍ਰਮ—ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ, ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ,ਬਾਨਪ੍ਰਸਤੀ, ਸੰਨਿਆਸੀ ।
੪ ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਸੇਵਕੇ । ੫ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੩੫	੧੮	੩੭	ਝੂਠੈ ਕੀ 'ਰੇ' ਝੂਠੁ ਪਰੀਤਿ, ਛੁਟਕੀ 'ਰੇ' ਮਨ ਛੁਟਕੀ ਰੇ, ਸਾਕਤ ਸੰਗਿ, ਨ ਛੁਟਕੀ ਰੇ ॥ ਜਿਉ ਕਾਜਰ ਭਰਿ ਮੰਦਰੁ ਰਾਖਿਓ, ਜੋ ਪੈਸੈ [1]ਕਾਲੂਖੀ ਰੇ ॥ ਦੂਰਹੁ ਹੀ ਤੇ ਭਾਗਿ ਗਇਓ ਹੈ, ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਛੁਟਕੀ [2]ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਰੇ ॥
੫੩੬	੪	੪੪	ਗਾਵਨ ਭਾਵਨ ਸੰਤਨ ਤੋਰੈ, ਚਰਨ ਉਵਾ ਕੈ ਪਾਉ ॥ ਜਾਸਨ ਬਾਸਨ, ਸਹਜ ਕੇਲ ਕਰੁਣਾ-ਮੈ, ਏਕ ਅਨੰਤ, ਅਨੂਪੈ ਠਾਉ ॥
	੧੧	੧	ਕਹੁ ਨਾਨਕ, ਭਜੁ ਰਾਮਨਾਮ ਨਿਤ, ਜਾ ਤੇ ਕਾਜੁ ਸਰੈ ॥
	੧੪	੨	ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਜਿਉ ਜਗ ਰਚਨਾ ਯਹ, ਦੇਖਹੁ ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿ ॥
	੧੮	੩	ਮਨ ਮੂਰਖ 'ਅਜਹੂ' ਨਹ ਸਮਝਤ, ਸਿਖ ਦੈ ਹਾਰਿਓ ਨੀਤ ॥

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ ਚਉਪਦੇ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੨

(੨ ਅੰਗ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਪੜਨਾ)

੫੩੭	੪	੧	ਦੂਤਨ [3]ਸੰਗਰੀਆ ॥ [4]ਭੁਇਅੰਗਨਿ ਬਸਰੀਆ ॥
	੫	੧	ਅਨਿਕ [5]ਉਪਰੀਆ ॥

---

੧ ਪਾਪਾਂ ਕਰਕੇ ਕਾਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੨ ਤਿੰਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ। ੩ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ। ੪ ਮਾਇਆ ਰੂਪ ਸਪਨੀ। ੫ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਪੱਟ ਦਿਤੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੩੭	੫	੧	ਤਉ ਸੁਖ ਸਹਜਰੀਆ ॥
	੬	੧	[1]ਅਨ ਕਉ, ਮੇਰੀਆ ॥
			ਸਗਲ [2]ਬਟਰੀਆ ॥
			ਬਿਰਖ 'ਇਕਤਰੀਆ' ॥ (ਇਕੱਤਰੀਆ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੨	[3]ਰੀਤੇ ਭਰੇ, ਭਰੇ [4]ਸਖਨਾਵੈ, ਯਹ ਤਾ ਕੋ ਬਿਵਹਾਰੇ ॥
	੧੩	੨	ਸਗਲ ਭਰਮ ਤਜਿ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਾਣੀ,
			ਚਰਨਿ ਤਾਹਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇਓ ॥
੫੩੮	੨	੧	ਮਨ ਚਿੰਦਿਅੜਾ ਫਲੁ ਪਾਇਆ, ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ,
			ਗੁਣ ਨਾਨਕ ਬਾਣੀ ਬੋਲੇ ਰਾਮ ॥
			ਨੋਟ–ਇਹਨਾਂ ਛੰਤਾਂ ਵਿਚ ਜਿੰਦੜੀਏ ਪਾਠ ਤੇ ਬਿਸਰਾਮ ਕਰਨੇ, ਬਾਕੀ ਲੋੜਵੰਦੇ ਬਿਸਰਾਮ ਲਿਖ ਦਿਤੇ ਹਨ।
	੧੯	੨	ਜਿਉ ਪੰਖੀ[5]ਕਪੋਤਿ ਆਪੁ ਬਨਾਇਆ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ,
			ਤਿਉ ਮਨਮੁਖ, ਸਭਿ ਵਸਿ ਕਾਲੇ ਰਾਮ ॥
੫੩੯	੧	੨	ਜੋ ਮੋਹਿ ਮਾਇਆ ਚਿਤੁ ਲਾਇਦੇ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ,
			ਸੇ ਮਨਮੁਖ ਮੂੜ ਬਿਤਾਲੇ ਰਾਮ ॥
	੮	੩	ਵਡ ਪੁੰਨੀ, ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ਜਨ ਨਾਨਕ,
			ਹਮ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਨਿਸਤਾਰੇ ਰਾਮ ॥
	੯	੩	ਜੋ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਦੇ, ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ,
			ਤਿਨਾ ਪੰਚੇ ਵਸਗਤਿ ਆਏ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਹੋਰ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀਆਂ ਸਮਝਣਾਂ। ੨ ਰਾਹੀ।
੩ ਖਾਲੀ। ੪ ਖਾਲੀ। ੫ ਕਬੂਤਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੩੯	੧੨	੩	ਹਮ ਪਾਪੀ [੧]ਬਲ ਵੰਚੀਆ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ, ਪਰ ਦੋਹੀ, ਠਗ ਮਾਇਆ ਰਾਮ ॥
੫੪੦	੧੦	੪	ਨਾਨਕ, ਤੇ ਹਰਿ ਦਰਿ ਪੈਨ੍ਹਾਇਆ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ, ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਮਨੁ ਲਾਵੈ ਰਾਮ ॥
	੧੬	੫	ਸਾ ਵੇਲਾ ਸੋ ਮੂਰਤੁ ਸਾ ਘੜੀ, ਸੋ ਮੁਹਤੁ ਸਫਲ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ, ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਮੇਰਾ, ਚਿਤਿ ਆਵੈ ਰਾਮ ॥
੫੪੧	੩	੫	ਜਿਨ੍ਹੀ ਇਕ ਮਨਿ ਇਕੁ ਅਰਾਧਿਆ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ, ਤਿਨ੍ਹਾ ਨਾਹੀ ਕਿਸੈ ਦੀ ਕਿਛੁ [੨]ਚਡਾ ਰਾਮ ॥
	੬	੬	ਸਭਿ ਜੀਅ ਤੇਰੇ ਤੂੰ ਵਰਤਦਾ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ, ਤੂੰ ਜਾਣਹਿ ਜੋ ਜੀਇ ਕਮਾਈਐ ਰਾਮ ॥
	੧੭	੦	ਛਕਾ ੧ (ਛਕਾ ਇਕ) ਪੜਨਾ ॥
੫੪੨	੧੫	੨	ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਮਨ ਮੋਹਨਾ ਘਟ ਸੋਹਨਾ, ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ ਰਾਮ ॥
	੧੭	੨	ਨੈਨ ਤਰਸਨ, ਦਰਸ ਪਰਸਨ, ਨਹ ਨੀਦ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀਆ ॥
	੧੮	੨	ਨਾਨਕੁ [੩]ਪਇਅੰ[੪]ਪੈ, ਸੰਤ [੪]ਜੰਪੈ, ਮੇਲਿ ਕੰਤੁ ਹਮਾਰਾ ॥
	੧੯	੨	ਲਾਖ [੫]ਉਲਾਹਨੇ ਮੋਹਿ, ਹਰਿ ਜਬ ਲਗੁ ਨਹ ਮਿਲੈ ਰਾਮ ॥ ਮਿਲਨ ਕਉ ਕਰਉ ਉਪਾਵ, ਕਿਛੁ ਹਮਾਰਾ ਨਹ ਚਲੈ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਛਲ ਫਰੇਬ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ੨ ਚਾਹ, ਕਨੌੜ। ੩ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਵਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ। ੪ ਜਪਦੇ ਹਨ। ੫ ਉਲਾਂਭੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੪੩	੧	੨	ਚਲ ਚਿਤ ਬਿਤ ਅਨਿਤ, ਪ੍ਰਿਅ ਬਿਨੁ, ਕਵਨ ਬਿਧੀ ਨ ਧੀਜੀਐ ॥
	੩	੨	ਸੇਜ ਏਕ ਪ੍ਰਿਉ ਸੰਗਿ, ਦਰਸੁ ਨ ਪਾਈਐ ਰਾਮ ॥
	੧੪	੩	ਧੂਰਿ ਭਗਤਨ ਕੀ ਮਨਿ ਤਨਿ ਲਗਉ, ਹਰਿ ਜੀਉ, ਸਭ ਪਤਿਤ ਪੁਨੀਤਾ ਰਾਮ ॥
	੧੬	੩	ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਨਵ ਨਿਧਿ, ਹਰਿ ਜਪਿ, ਜਿਨ੍ੀ ਆਤਮੁ ਜੀਤਾ ॥
੫੪੪	੧੪	੪	ਰਾਂਡ ਨ ਬੈਸਈ, ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਰਖ [1]ਚਿਰਾਣੇ ॥ ਸੁਖ ਸਹਜਿ ਸੋਵਹਿ, ਕਿਲਬਿਖ ਖੋਵਹਿ, ਨਾਮੁ ਰਸਿ ਰੰਗਿ, ਜਾਗੀਆ ॥
੫੪੫	੧੧	੫	ਮਿਲਿ ਬ੍ਰਹਮ ਜੋਤੀ, [2]ਓਤਿ ਪੋਤੀ, ਉਦਕੁ [3]ਉਦਕਿ ਸਮਾਇਆ ॥
੫੪੬	੧	੬	ਅਮਿਅ ਸਰੋਵਰੋ, ਪੀਉ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਰਾਮ ॥
	੪	੬	ਕਈ ਕੋਟਿਕ ਜਗ ਫਲਾ, ਸੁਣਿ ਗਾਵਨ-ਹਾਰੇ ਰਾਮ ॥
	੮	੭	[4]ਅਨ ਕਾਏ ਰਾਤੜਿਆ, ਵਾਟ ਦੁਹੇਲੀ ਰਾਮ ॥
	੧੧	੭	ਤੂੰ ਵਲ ਵੰਚ ਲੂਕਿ ਕਰਹਿ, ਸਭ ਜਾਣੈ ਜਾਣੀ ਰਾਮ ॥
	੧੩	੭	ਇਕ ਸੁ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਾਝਹੁ, ਆਨ ਕਾਜ ਸਿਆਣੀ ॥
	੧੪	੭	ਆਏ ਖਰੇ ਕਠਿਨ, ਜਮਕੰਕਰਿ, ਪਕੜਿ ਲਇਆ ॥
	੧੭	੭	ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ, ਹਰਿ ਬਿਰਦੁ ਤੁਮਾਰਾ ਰਾਮ ॥
੫੪੭	੬	੮	ਸਰਨਿ ਤੇਰੀ ਰਖਿ ਲੇਹੁ ਮੇਰੀ, ਸਰਬ-ਮੈ ਨਿਰੰਜਨਾ ॥

---

੧ ਪੁਰਾਤਨ ਪੁਰਖ। ੨ ਓਤਪੋਤੀ=ਤਾਣੇ ਪੇਟੇ ਦੀ ਤਰਾਂ।
੩ ਜਲ ਵਿਚ ਜਲ। ੪ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਚ ਕਾਏ=ਕਿਸ ,ਵਾਸਤੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੪੭	੯	੮	ਕਰਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ, ਬਹੁ ਜੋਨਿ ਭ੍ਰਮਤੇ ਹਾਰੀ ॥
	੧੨	੮	ਰਤਨੁ ਤਿਆਗਿ, [1]ਸੰਗ੍ਰਹਨ ਕਉਡੀ, ਪਸੂ ਨੀਚ ਇਆਨਾ ॥
	੧੪	੮	ਗੁਣ ਗਾਇ ਗੋਵਿਦ, ਸਦਾ ਨੀਕੇ, ਕਲਿਆਣ-ਮੈ ਪਰਗਟ ਭਏ ॥
	੧੭	੯	ਬੋਲਿ ਸੁ [2]ਧਰਮੀੜਿਆ, ਮੋਨਿ ਕਤ ਧਾਰੀ ਰਾਮ ॥
੫੪੮	੧	੯	ਮਾਇਆ ਝੂਠੁ ਰੁਦਨੁ, ਕੇਤੇ ਬਿਲਲਾਹੀ ਰਾਮ ॥
	੨	੯	ਸਹਸ ਸਿਆਣਪ ਉਪਾਵ ਥਾਕੇ, ਜਹ ਭਾਵਤ ਤਹ ਜਾਹੀ ॥
	੩	੯	ਨਰਪਤਿ ਜਾਣਿ [3]ਗ੍ਰਿਹਿਓ, ਸੇਵਕ ਸਿਆਣੇ ਰਾਮ ॥
	੮	੯	ਮਹਾ ਧਰਮ ਸੁ ਦਾਨ ਕਿਰਿਆ, ਸੰਗਿ ਤੇਰੈ ਸੇ ਚਲੇ ॥
	੧੨	੧	ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ, ਹੋਰਥੈ ਸੁਖੁ ਨ ਭਾਲਿ ॥
	੧੫	੧	ਸਭ ਤੇਰੀ ਤੂ ਸਭਸ-ਦਾ, ਸਭ ਤੁਧੁ ਉਪਾਇਆ ॥
	੧੯	੨	ਗੁਰਮਤਿ ਮਤਿ ਅਚਲੁ ਹੈ, ਚਲਾਇ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ॥
੫੪੯	੧੦	੩	ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਵਸਾਇਆ, ਦੁਖੁ ਕਟਿਆ, ਚਾਨਣੁ ਕੀਆ ਕਰਤਾਰਿ ॥
	੧੫	੩	ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ ਦਾਤਾਰੁ, ਮੈ ਕੋਈ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਈ, ਤੁਧੁ ਸਭਸੈ ਨੋ ਦਾਨੁ ਦਿਤਾ, ਖੰਡੀ ਵਰਭੰਡੀ ਪਾਤਾਲੀ ਪੁਰਈ, ਸਭ ਲੋਈ ॥

---

੧ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਰਨਾਂ । ੨ ਧਰਮੀਆਂ । ੩ ਘਰ ਦੇ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੪੯	੧੯	੪	ਮੁੰਢੈ ਦੀ [1]ਖਸਲਤਿ ਨ ਗਈਆ ਅੰਧੇ, ਵਿਛੁੜਿ ਚੋਟਾ ਖਾਏ ॥
੫੫੦	੮	੪	ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ, ਹੋਆ ਹਰਿ ਭਗਤੁ, ਹਰਿ ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੈ ਮੁਹਿ ਡਿਠੈ, ਜਗਤੁ ਤਰਿਆ ਸਭੁ ਲੋੜੀਐ ॥
	੧੨	੫	ਹਰਿ ਆਪੇ ਠਾਕੁਰੁ ਸੇਵਕੁ ਭਗਤੁ, ਹਰਿ ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ॥
੫੫੧	੩	੭	ਕਰਮ ਧਰਮ ਸਭਿ ਬੰਧਨਾ, ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਸਨਬੰਧੁ ॥ ੨. ਸਨ ਬੰਧੁ ॥
	੮	੭	ਫਿਰਿ ਆਪੇ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ਕਰਤੈ, ਦਾਨੁ ਸਭਨਾ ਕਉ ਦੀਆ ॥ ਆਪੇ ਸੇਵ ਬਣਾਈਅਨੁ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਆਪੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਆ ॥ ਆਪਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ਆਕਾਰੁ ਹੈ ਆਪੇ, ਆਪੇ ਕਰੈ ਸੁ ਥੀਆ ॥
	੧੭	੯	ਸੇਖਾ ਅੰਦਰਹੁ ਜੋਰੁ ਛਡਿ ਤੂ, ਭਉ ਕਰਿ ਝਲੁ ਗਵਾਇ ॥
੫੫੨	੧੩	੧੦	ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਸਾਲਾਹਿ ਨ ਰਜੈ, ਤੁਧੁ ਕਰਤੇ, ਤੂ ਹਰਿ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਵਡਨੁ ॥
	੧੯	੧੧	ਆਪੇ [2]ਚਾਟਸਾਲ, ਆਪਿ ਹੈ ਪਾਧਾ, ਆਪੇ ਚਾਟੜੇ ਪੜਣ ਕਉ ਆਣੇ ॥

---

੧ ਆਦਿਤ। ੨ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ, ਸਕੂਲ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੫੨	੧੯	੧੧	ਇਕ ਥੈ ਪੜਿ ਬੁਝੈ ਸਭੁ ਆਪੇ, ਇਕ ਥੈ ਆਪੇ ਕਰੇ ਇਆਣੇ ॥
੫੫੩	੨	੧੨	ਸਲੋਕ ਮਰਦਾਨਾ ੧ (ਸਲੋਕ ਮਰਦਾਨਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜੋ)
	੨	੧੨	ਕਲਿ [1]ਕਲਵਾਲੀ,ਕਾਮ ਮਦੁ,ਮਨੂਆ ਪੀਵਣ-ਹਾਰੁ॥
			ਕ੍ਰੋਧ ਕਟੋਰੀ, ਮੋਹਿ ਭਰੀ, ਪੀਲਾਵਾ ਅਹੰਕਾਰੁ ॥
	੩	੧੨	ਕਰਣੀ [2]ਲਾਹਣਿ ਸਤੁ ਗੁੜੁ, ਸਚੁ ਸਰਾ ਕਰਿ ਸਾਰੁ॥
	੫	੧੨	ਮਰਦਾਨਾ ੧ (੧ ਅੰਗ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਪੜੋ)
			ਕਾਇਆ ਲਾਹਣਿ ਆਪੁ ਮਦੁ, ਮਜਲਸ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਧਾਤੁ ॥
	੭	੧੨	'ਕਾਂਜਾਂ' ਲਾਹਣਿ ਆਪੁ ਮਦੁ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਸ ਕੀ ਧਾਰ ॥ (ਕਾਂਇਆਂ ਪੜੋ)
	੮	੧੨	ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਿਉ ਮੇਲਾਪੁ ਹੋਇ, ਲਿਵ ਕਟੋਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਰੀ,ਪੀ ਪੀ ਕਟਹਿ ਬਿਕਾਰ ॥
	੯	੧੨	ਆਪੇ ਸੁਰਿ ਨਰ ਗਣ ਗੰਧਰਬਾ, ਆਪੇ ਖਟ ਦਰਸਨ ਕੀ ਬਾਣੀ ॥
	੧੨	੧੩	ਏਹਾ ਸੰਧਿਆ ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ, ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਚਿਤਿ ਆਵੈ ॥
	੧੩	੧੩	ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਦੁਬਿਧਾ ਮਰੈ, ਮਨੂਆ ਅਸਥਿਰੁ ਸੰਧਿਆ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਸੰਧਿਆ ਕਰੈ ਮਨਮੁਖੀ, ਜੀਉ ਨ ਟਿਕੈ, ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ॥

---

੧ ਮੱਦੀ। ੨ ਪੂਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੫੪	੧	੧੪	ਘਟਿ ਵਸਹਿ ਚਰਣਾਰਬਿੰਦ, ਰਸਨਾ ਜਪੈ ਗੁਪਾਲ ॥
	੭	੧੫	ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਹੋਇਕੈ, ਸਾਹਿਬੁ ਸੰਮਾਲੇਹੁ ॥
			ਸਾਹਿਬੁ ਸਦਾ ਹਜੂਰਿ ਹੈ,
			ਭਰਮੈ ਕੇ [1]ਛਉੜ ਕਟਿ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਜੋਤਿ ਧਰੇਹੁ ॥
	੧੦	੧੫	ਆਪੇ ਭਾਰ ਅਠਾਰਹ 'ਬਣਸਪਤਿ',
			ਆਪੇ ਹੀ ਫਲ ਲਾਏ ॥ (ਬਣੱਸਪਤਿ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
੫੫੪	੧੫	੧੬	ਝੂਠਾ ਮਦੁ ਮੂਲਿ ਨ ਪੀਚਈ, ਜੇ ਕਾ ਪਾਰਿ ਵਸਾਇ ॥
੫੫੫	੧੭	੧੮	ਜੁਗ ਛਤੀਹ ਗੁਬਾਰੁ ਕਰਿ, ਵਰਤਿਆ 'ਸੁੰਨਾ' ਹਰਿ ॥
	੧੮	੧੮	ਬੈਠਾ ਤਾੜੀ ਲਾਇ, ਆਪਿ ਸਭਦੂ ਹੀ ਬਾਹਰਿ ॥
	੧੮	੧੮	ਆਪਣੀ ਮਿਤਿ ਆਪਿ ਜਾਣਦਾ,
			ਆਪੇ ਹੀ [2]'ਗਉਹਰੁ' ॥
	੧੯	੧੯	ਜਿਚਰੁ ਵਿਚਿ ਦੰਮੁ ਹੈ, ਤਿਚਰੁ ਨ ਚੇਤਈ,
			ਕਿ ਕਰੇ-ਗੁ ਅਗੈ ਜਾਇ ॥
੫੫੬	੪	੧੯	ਨਾਨਕ ਇਹੁ [3]'ਮਰਤਬਾ' ਤਿਸਨੋ ਦੇਇ,
			ਜਿਸਨੋ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਰਜਾਇ ॥
	੭	੨੦	ਪੂਤੁ [4]'ਜਿਨੂਰਾ' ਧੀਅ [5]'ਜਿੰਨੂਰੀ',
			[6]ਜੋਰੂ ਜਿੰਨਾ ਦਾ [7]ਸਿਕਦਾਰੁ ॥
	੧੭	੨੧	ਨਾਨਕੁ ਮੰਗੈ ਦਾਨੁ ਹਰਿ, ਸੰਤਾ ਰੇਨਾਰੁ ॥ ਸੁਧੁ ॥

---

੧ ਫੋਲੇ, ਪੜਦੇ। ੨ ਅਣਵਿਧ ਮੋਤੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਭਾਰਾ। ੩ ਔਹੁਦਾ, ਦਰਜਾ। ੪ ਭੂਤ। ੫ ਭੂਤਣੀ। ੬ ਇਸਤ੍ਰੀ, ਘਰ ਵਾਲੀ। ੭ ਥਾਣੇਦਾਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧
੫੫੭	੫	੧	ਹਉ ਵਾਰੀ ਵੰਞਾ [1]ਖੰਨੀਐ ਵੰਞਾ,
			ਤਉ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਨਾਵੈ ॥
	੬	੧	ਮੈ [2]ਕੀ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਹੀ, ਵਸਹਿ [3]ਹਭੀਆਂ ਨਾਲਿ ॥
			ਤਿਖਾ ਤਿਹਾਇਆ ਕਿਉ ਲਹੈ,
			ਜਾ ਸਰ ਭੀਤਰਿ ਪਾਲਿ ॥
	੧੦	੨	ਮੇਰਾ ਕੰਤੁ ਰੀਸਾਲੂ, ਕੀ ਧਨ ਅਵਰਾ ਰਾਵੈ ਜੀ ॥
	੧੧	੨	ਰਾਹੁ [4]ਦਸਾਈ ਨ [5]ਜੁਲਾਂ, ਆਖਾਂ [6]ਅੰਮੜੀਆਸੁ ॥
			ਤੈ ਸਹ ਨਾਲਿ [7]ਅਕੂਅਣਾ, ਕਿਉ ਥੀਵੈ ਘਰ ਵਾਸੁ ॥
	੧੩	੨	ਮੋਰੀ ਰੁਣਝੁਣ ਲਾਇਆ, ਭੈਣੇ [8]ਸਾਵਣੁ ਆਇਆ ॥
			ਤੇਰੇ ਮੁੰਧ ਕਟਾਰੇ [9]ਜੇਵਡਾ,
			ਤਿਨਿ ਲੋਭੀ ਲੋਭ ਲੁਭਾਇਆ ॥
	੧੫	੩	ਚੂੜਾ ਭੰਨੁ [10]ਪਲੰਘ ਸਿਉ, ਮੁੰਧੇ,
			ਸਣੁ [11]ਬਾਹੀ ਸਣੁ [12]ਬਾਹਾ ॥
੫੫੮	੧	੩	ਨਾ [13]ਮਨੀਆਰੁ ਨ [14]ਚੂੜੀਆ,
			ਨਾ ਸੇ [15]ਵੰਗੁੜੀਆਹਾ ॥

੧ ਟੁਕੜੇ। ੨ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀ। ੩ ਸਾਰੀਆਂ ਮਹਾਤਮਾਂ ਰੂਪੀ ਸਖੀਆਂ ਨਾਲ। ੪ ਪੁਛਦੀ ਹਾਂ। ੫ ਚਲਦੀ ਨਹੀਂ। ੬ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹਾਂ। ੭ ਬੋਲਣਾਂ ਨਹੀ। ੮ ਇੰਦ੍ਰੇ। ੯ ਸ਼ੋਕ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪ। ੧੦ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਜੇਵੜਾ। ੧੧ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਚੂੜਾ ਸਕਾਮ ਕਰਮ। ੧੨ ਜੱਗਾਂ ਦੀ ਸਮਗ੍ਰੀ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ। ੧੩ ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਆਦਿਕ ਬਾਂਹਾਂ ਹਨ। ੧੪ ਵੰਗਾਂ ਚੜ੍ਹੌਣ ਵਾਲਾ ਭਾਵ ਬ੍ਰਹਮ ਸੋਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਨੇਸਟੀ ਗੁਰੂ। ੧੫ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਚੂੜੀਆਂ। ੧੬ ਕਰੁਣਾ ਮੈਤ੍ਰੀ ਆਦਿ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੫੮	੩	੩	[1]ਮਾਠਿ ਗੁੰਦਾਈਂ [2]ਪਟੀਆ, ਭਰੀਐ [3]ਮਾਗ [4]ਸੰਧੂਰੇ ॥
	੫	੩	ਆਇ ਨ ਸਕਾ ਤੁਝ [5]ਕਹਿ ਪਿਆਰੇ,
			[6]ਭੇਜਿ ਨ ਸਕਾ ਕੋਇ ॥
	੭	੩	ਸੀਸੁ ਵਢੇ ਕਰਿ [7]ਬੈਸਣੁ ਦੀਜੈ,
			[8]ਵਿਣੁ ਸਿਰ ਸੇਵ ਕਰੀਜੈ ॥
	੧੪	੩	ਭਣਤਿ ਨਾਨਕੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਉ [9]ਮਿਲਦੋ ਮਰੈ,
			ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਫਿਰਿ ਜੀਵੈ ਕੋਇ ॥
੫੫੯	੧੦	੪	ਦੂਜੈ ਭਾਇ [10]ਕਰੂਪੀ, ਦੂਖੁ ਪਾਵਹਿ ਆਗੈ ਜਾਇ ॥
	੧੧	੪	ਸਭਨਾ ਕਾ ਭਤਾਰੁ ਏਕੁ ਹੈ ਸੁਆਮੀ,
			ਕਹਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਇ ॥
			ਨਾਨਕ ਆਪੇ ਵੇਕ ਕੀਤਿਅਨੁ,
			ਨਾਮੇ ਲਇਅਨੁ ਲਾਇ ॥
	੧੫	੫	'ਮਹਾਦੇਉ' ਗਿਆਨੀ, ਵਰਤੈ ਘਰਿ ਆਪਣੈ,
			ਤਾਮਸੁ ਬਹੁਤੁ ਅਹੰਕਾਰਾ ॥
੫੬੦	੭	੭	ਨਾਮੁ ਪਰਮਲੁ, ਹਿਰਦੈ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥
੫੬੨	੨	੧	ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਸਹੁ, ਹਰਿ ਗੋਸਟਿ ਪੂਛਾਂ,
			ਕਰਿ ਸਾਂਝੀ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਾਂ ॥
੫੬੩	੧੭	੭	ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤੇ, ਕਢੁ ਦੇ ਹਾਥੀ ॥

---

੧ ਬਣਾਕੇ। ੨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਦਮਨ ਰੂਪ ਪੱਟੀਆਂ। ੩ ਚੀਰ-ਨੀਆਂ ਤਿਲਕ ਛਾਪਾ ਆਦਿਕ। ੪ ਸੰਧੂਰ ਸਹਿਤ। ੫ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ੬ ਇੰਦ੍ਰੇ ਰੂਪ ਹਲਕਾਰਾ। ੭ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸੀਸ ਰੂਪ ਹੰਕਾਰ, ਵਢੇ= ਮੇਟਕੇ। ੮ ਬਿਨਾਂ ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ। ੯ ਮਿਲਣ ਸਾਰ। ੧੦ ਦਿਲ ਦੀ ਬੇ ਸਫਾਈ ਵਾਲੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੬੪	੪	੯	ਮੇਰੈ ਅੰਤਰਿ ਲੋਚਾ ਮਿਲਣ ਕੀ ਪਿਆਰੇ, ਹਉ ਕਿਉ ਪਾਈ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ॥
	੫	੯	ਮੇਰੈ ਅੰਤਰਿ ਭੁਖ ਨ ਉਤਰੈ [੧]ਅੰਮਾਲੀ, ਜੇ ਸਉ ਭੋਜਨ ਮੈ ਨੀਰੇ ॥
੫੬੫	੧	੧	ਬਿਨੁ ਸਾਚੇ ਹੋਰੁ ਸਾਲਾਹਣਾ, ਜਾਸਹਿ ਜਨਮੁ ਸਭੁ ਖੋਇ ॥
	੨	੧	ਅਨਦਿਨੁ ਲਾਹਾ, ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਧਨੁ, ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥
	੧੩	੨	[੨]'ਅਕਹੁ' [੩]ਪਰਮਲ ਭਏ,ਅੰਤਰਿ [੪]ਵਾਸਨਾ ਵਸਾਈ ॥ (ਅੱਕਹੁ ਬੋਲੋ)
੫੬੬	੧	੧	ਜਬ ਸਾਚ ਅੰਦਰਿ ਹੋਇ ਸਾਚਾ, [੫]ਤਾਮਿ ਸਾਚਾ ਪਾਈਐ ॥
	੭	੧	ਜਿਸੁ ਨਾਲਿ ਸੰਗਤਿ ਕਰਿ ਸਰੀਕੀ, ਜਾਇ ਕਿਆ ਰੁਆਵਣਾ ॥
	੯	੧	ਕਿਛੁ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਕਰਣੀ, ਨਾਮ [੬]ਤੁਲਿ ਨ ਸਮਸਰੇ ॥ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨ ਨਾਮੁ ਮਿਲਿਆ, ਕਰਮੁ ਹੋਆ ਧੁਰਿ [੭]ਕਦੇ ॥
	੧੬	੨	ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਹੈ ਸਾਚਾ, ਸਦਾ ਮੈ ਮਨਿ ਭਾਣਾ ॥

---

੧ ਅੰਮਾਂ,ਵਡੀ ਸਖੀ । ੨ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕ ਸਹਿਤ । ੩ ਚੰਨਣ ਬਣ ਗਏ । ੪ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਵਾਸ਼ਨਾਂ ਵੱਸਣ ਕਰਕੇ । ੫ ਤਦੋਂ । ੬ ਵਿਚਾਰੇ । ੭ ਚਿਰੋਕਣਾਂ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੬੭	੩	੨	ਕੀਰਤਿ ਕਰਹਿ ਸੁਆਮੀ, ਤੇਰੈ ਦੁਆਰੇ ॥
	੧੧	੨	ਤੇਰੀ ਚਾਲ ਸੁਹਾਵੀ, [੧]ਮਧੁਰਾੜੀ ਬਾਣੀ ॥
			[੨]ਕੁਹਕਨਿ ਕੋਕਿਲਾ, [੩]ਤਰਲ ਜੁਆਣੀ ॥
	੧੩	੨	[੪]ਸਾਰੰਗ ਜਿਉ ਪਗੁ ਧਰੈ [੫]ਠਿਮਿ ਠਿਮਿ,
			ਆਪਿ ਆਪੁ ਸੰਧੂਰਏ ॥
	੧੯	੧	ਸ੍ਰੀ ਰੰਗ ਰਾਤੀ ਫਿਰੈ ਮਾਤੀ, ਉਦਕੁ ਰੰਗਾ ਵਾਣੀ ॥
			ਨਾਨਕ ਸਾ ਧਨ ਮੇਲਿ ਲਈ, ਪਿਰਿ ਆਪੇ,
			ਸਾਚੈ ਸਾਹਿ ਸਵਾਰੀ ॥
੫੬੮	੨	੧	ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ, ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਖਿਆ,
			ਹਰਿ ਸਰਿ ਰਹੀ ਭਰਪੂਰੇ ॥
	੧੭	੨	ਹਰਿ ਵਾਪਾਰਿ ਸੇ ਜਨ ਲਾਗੇ,
			ਜਿਨਾ ਮਸਤਕਿ ਮਣੀ ਵਡਭਾਗੋ ਰਾਮ ॥
੫੭੦	੯	੪	ਮਨਮੁਖ ਸੰਤਾ ਨਾਲਿ ਵੈਰੁ ਕਰਿ, ਦੁਖੁ ਖਟੇ ਸੰਸਾਰਾ ॥
	੧੧	੪	ਜਿਉ ਤਿਸਦੀ ਵਡਿਆਈ, ਆਪਿ ਕਰਾਈ,
			[੬]ਵਰੀਆਮੁ ਨ [੭]ਫੁਸੀ ਕੋਈ ॥
	੧੮	੫	ਅੰਤਰਿ [੮]ਖੂਹਟਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਿ ਭਰਿਆ,
			ਸਬਦੇ, ਕਾਢਿ ਪੀਐ ਪਨਿਹਾਰੀ ॥
੫੭੧	੧੧	੬	ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਸਭੁ [੯]ਬਰਲੁ ਹੈ,
			ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਈ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਮਿਠੀ। ੨ ਕੂਕਣਾਂ। ੩ ਚੰਚਲ, ਚੜ੍ਹਦੀ ਜੁਆਨੀ। ੪ ਹਾਥੀ।
੫ ਥੱਮ ਥੱਮ ਕੇ, ਇਕਰਸ। ੬ ਬਹਾਦਰ ਸੂਰਮਾਂ। ੭ ਕਾਇਰ।
੮ ਹਿਰਦਾ ਰੂਪੀ ਖੂਹ। ੯ ਕਮਲਾਪਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੭੧	੧੧	੯	ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸਭੁ ਹੇਤੁ ਹੈ, ਹੇਤੋ ਪਲਚਾਈ ਰਾਮ ॥
	੧੯	੯	ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਸਦਾ ਹੈ ਸਾਚਾ, ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ [1]ਸੁਭਾਖਿਆ ॥
੫੭੨	੧੨	੧	ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਬੈਰਾਗੁ ਭਇਆ, ਬੈਰਾਗੀ,
			ਮਿਲਿ ਗੁਰ ਦਰਸਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ॥
੫੭੩	੨	੨	ਹਰਿ ਆਪੇ ਹਰਿ ਆਪੇ, ਪੁਰਖੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਸੋਈ ਰਾਮ ॥
	੧੦	੨	ਹਰਿ ਆਪੇ ਹਰਿ ਆਪੇ ਮੇਲੈ, ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਈ ਰਾਮ ॥
	੧੩	੩	ਤਿਮਰ ਅਗਿਆਨੁ ਗਵਾਇਆ,
			ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਅੰਜਨੁ ਗੁਰਿ ਪਾਇਆ ਰਾਮ ॥
੫੭੪	੨	੩	ਜਿਨੀ ਦਰਸਨੁ ਜਿਨੀ ਦਰਸਨੁ,
			ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖ ਨ ਪਾਇਆ ਰਾਮ ॥
			ਤਿਨ ਨਿਹਫਲੁ, ਤਿਨ ਨਿਹਫਲੁ, ਜਨਮੁ,
			ਸਭੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਇਆ ਰਾਮ ॥
	੫	੩	ਹਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਹਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਦੀਨ,
			ਹਰਿ ਪਾਸਿ ਬੇਨੰਤੀ ਰਾਮ ॥
	੯	੪	ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ,
			ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਰਾਮ ॥
	੧੦	੪	ਹਮ ਪੂਛਹ ਹਮ ਪੂਛਹ,
			ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਸਿ ਹਰਿ ਬਾਤਾ ਰਾਮ ॥
			ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ,
			ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੭੪	੧੭	੪	ਮੁਖਿ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਮੁਖਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਪਿ, ਸਭਿ ਰੋਗ ਗਵਾਇਆ ਰਾਮ ॥
੫੭੫	੨	੫	ਹਮ ਪਾਪੀ, ਹਮ ਪਾਪੀ, ਨਿਰਗੁਣ ਦੀਨ ਤੁਮਾਰੇ ਰਾਮ॥
	੭	੫	ਦੇਹ "ਤੇਜਣਿ' ਜੀ, ਰਾਮਿ ਉਪਾਈਆ ਰਾਮ ॥
	੮	੫	ਮਾਣਸ ਜਨਮੁ ਵਡ ਪੁੰਨੇ ਪਾਇਆ, ਦੇਹ ਸੁ ਕੰਚਨ [੨]ਚੰਗੜੀਆ ॥
	੧੦	੫	ਦੇਹ ਪਾਵਉ ਜੀਨੁ, ਬੁਝਿ ਚੰਗਾ ਰਾਮ ॥
	੧੧	੫	ਹਰਿ ਬੋਹਥਿ ਚੜਿ ਵਡਭਾਗੀ ਲੰਘੇ, ਗੁਰੁ [੩]ਖੇਵਟੁ ਸਬਦਿ ਤਰਾਏ ॥
	੧੩	੫	ਕੜੀਆਲੁ ਮੁਖੇ, ਗੁਰਿ ਗਿਆਨੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਰਾਮ ॥ ਤਨਿ ਪ੍ਰੇਮੁ ਹਰਿ, ਚਾਬਕੁ ਲਾਇਆ ਰਾਮ ॥
	੧੪	੫	ਅਘੜੋ ਘੜਾਵੈ ਸਬਦੁ ਪਾਵੈ, ਅਪਿਉ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਤਿਆ ॥
	੧੬	੫	ਘੋੜੀ 'ਤੇਜਣਿ' ਦੇਹ, ਰਾਮਿ ਉਪਾਈਆ ਰਾਮ ॥
	੧੭	੫	ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਪੈ, ਸਾ ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਤੁਖਾਈਆ ਰਾਮ॥
	੧੮	੫	ਚੜਿ [੪]"ਦੇਹੜਿ' ਘੋੜੀ, ਬਿਖਮੁ ਲਘਾਏ, ਮਿਲੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਮਾਨੰਦਾ ॥
੫੭੬	੧	੬	ਦੇਹ ਤੇਜਨੜੀ, ਹਰਿ ਨਵਰੰਗੀਆ ਰਾਮ ॥
	੪	੬	ਦੇਹ ਕੰਚਨ, ਜੀਨੁ [੫]ਸੁਵਿਨਾ ਰਾਮ ॥
	੭	੬	ਕੜੀਆਲੁ ਮੁਖੇ, ਗੁਰਿ [੬]ਅੰਕਸੁ ਪਾਇਆ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਘੋੜੀ। ੨ ਚੰਗੀ। ੩ ਮਲਾਹ। ੪ ਦੇਹ ਰੂਪੀ।
੫ ਸੁਨੈਹਰੀ। ੬ ਕੁੰਡਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੭੬	੮	੬	ਮਨੁ [੧]'ਮੈਗਲੁ' ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਵਸਿ ਆਇਆ ਰਾਮ ॥ ਮਨੁ ਵਸਗਤਿ ਆਇਆ, ਪਰਮਪਦੁ ਪਾਇਆ, ਸਾ ਧਨ ਕੰਤਿ ਪਿਆਰੀ ॥
	੧੧	੬	ਹਰਿ ਗਾਇ ਮੰਗਲੁ ਰਾਮ ਨਾਮਾ, ਹਰਿ ਸੇਵ 'ਸੇਵਕ' ਸੇਵ 'ਕੀ' ॥
	੧੨	੬	ਪ੍ਰਭ ਜਾਇ ਪਾਵੈ ਰੰਗ ਮਹਲੀ, ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਮਾਣੇ ਰੰਗ 'ਕੀ' ॥
	੧੭	੧	ਸੋ ਘਰੁ ਲਧਾ ਸਹਜਿ [੨]'ਸਮਧਾ', ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰਾ ॥ ('ਸਮਧਾ' ਸਮੱਧਾ ਬੋਲੋ ਪਰ ਅਧਕ ਲਿਖਣੀ ਨਹੀ, ਪੜਨੀ ਹੈ।)
੫੭੭	੧੩	੨	ਲੋਇਣ [੩]'ਲੋਈ' ਭਿਠ, ਪਿਆਸ ਨ ਬੁਝੈ ਮੂ ਘਣੀ ॥ ਨਾਨਕ ਸੇ ਅਖੜੀਆਂ [੪]'ਬਿਅੰਨਿ, ਜਿਨੀ ਡਿਸੰਦੋ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥
	੧੯	੨	ਦੁਖ ਨਾਸ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸ ਤਨ ਤੇ, ਜਪਿ ਜਗਦੀਸ ਈਸਹ ਜੈ ਜਏ ॥
੫੭੮	੨	੨	ਨਾਨਕ ਜਾਣੇ ਸਤਿ, ਸਾਂਈ ਸੰਤ ਨ ਬਾਹਰਾ ॥
	੯	੩	ਪ੍ਰਭ ਦੂਖ ਦਰਦ, ਭ੍ਰਮ ਰਹਤਾ ਰਾਮ ॥
	੧੯	੧	[੫]'ਮੁਹਲਤਿ ਪੁਨੀ [੬]'ਪਾਈ ਭਰੀ, ਜਾਨੀਅੜਾ ਘਤਿ ਚਲਾਇਆ ॥

---

੧ ਹਾਥੀ। ੨ ਸਮਾਏ ਜਾਂ ਸਮਝੇ। ੩ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ।
੪ ਦੂਜੀਆਂ ਹੋਰ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਸੁਰਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ।
੫ ਅਰਸਾ, ਵਕਤ। ੬ ਪੜੋਪੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੭੬	੧੦	੧	[1]ਵਾਲੇਵੇ ਕਾਰਣਿ ਬਾਬਾ ਰੋਈਐ, ਰੋਵਣੁ ਸਗਲ ਬਿਕਾਰੋ ॥
੫੮੦	੭	੩	ਜਿਨਿ ਆਪੀਨੈ ਆਪੁ ਸਾਜਿਆ, ਸਚੜਾ ਅਲਖ ਅਪਾਰੋ ॥
	੧੨	੩	ਜੰਮਣੁ ਮਰਣਾ, ਆਇ ਗਇਆ, [2]ਬਧਿਕੁ ਜੀਉ ਬਿਕਾਰੋ ॥
			[3]ਭੂਡੜੈ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ, [4]ਬੂਡੜੈ ਕਿਆ ਤਿਸੁ [5]ਚਾਰੋ ॥
	੧੬	੩	ਸਾ ਧਨ [6]ਛੁਟੀ [7]ਮੁਠੀ ਝੂਠਿ [8]ਵਿਧਣੀਆ, [9]ਮਿਰਤਕੜਾ [10]ਅੰਙਨੜੈ [11]ਬਾਰੇ ॥ ਸੁਰਤਿ ਮੁਈ ਮਰੁ ਮਾਈਏ,ਮਹਲ ਰੁੰਨੀ ਦਰ[11]ਬਾਰੇ ॥
੫੮੧	੧	੩	ਮੁਠੜੀ ਧੰਧੈ ਧਾਵਣੀਆ, ਪਿਰਿ ਛੋਡਿਅੜੀ [12]ਵਿਧਣ ਕਾਰੇ ॥
	੧	੩	ਮੈ ਪਿਰੁ ਸਚੁ ਸਾਲਾਹਣਾ, ਹਉ [13]ਰਹਸਿਅੜੀ ਨਾਮਿ ਭਤਾਰੇ ॥
	੩	੩	[14]ਬਈਅਰਿ ਨਾਮਿ ਸੋਹਾਗਣੀ, ਸਚੁ ਸਵਾਰਣਹਾਰੋ ॥

---

੧ ਮ੍ਰਿਤੂ ਹੋਇ ਪੁਰਖ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਉਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਤਥਾ ਵਾਲੇਵੇ=ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਧੰਧੇ ਲਈ। ੨ ਹਿੰਸਕ ਜੀਵ। ੩ ਭੈੜੇ ਨੇ। ੪ ਡੁਬਣ ਜੋਗੇ ਦਾ। ੫ ਜੋਰ ਹੈ। ੬ ਛੁਟੜ ਹੋਈ। ੭ ਲੁੱਟੀ ਗਈ। ੮ ਦੁਖੀ। ੯ ਮੁਰਦਾ। ੧੦ ਵੇਹੜੇ ਦੇ। ੧੧ ਬੂਹੇ ਵਿਚ। ੧੨ ਦੁਖੀ ਕਰਕੇ। ੧੩ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈ। ੧੪ ਇਸਤ੍ਰੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੮੧	੪	੩	ਗਾਵਹੁ ਗੀਤੁ,ਨ[੧]ਬਿਰਹੜਾ,ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੋ ॥
			੨. ਗਾਵਹੁ ਗੀਤੁਨ ॥
	੭	੪	ਜਿਨਿ ਜਗੁ [੨]ਥਾਪਿ [੩]ਵਤਾਇਆ ਜਾਲੁ,
			ਸੋ ਸਾਹਿਬੁ ਪਰਵਾਣੋ ॥
	੮	੪	ਬਾਬਾ ਆਇਆ ਹੈ ਉਠਿ ਚਲਣਾ,
			[੪]ਅਧ ਪੰਧੈ ਹੈ ਸੰਸਾਰੋ 'ਵਾ' ॥
	੧੩	੪	ਇਬ [੫]ਕੇ ਰਾਹੇ,ਜੰਮਨਿ ਨਾਹੀ,ਪਛੁਤਾਣੇ ਸਿਰਿ ਭਾਰੋ ॥
	੧੪	੪	ਬਾਬਾ ਰੋਵਹਿ ਰਵਹਿ ਸੁ ਜਾਣੀਅਹਿ,
			ਮਿਲਿ ਰੋਵੈ ਗੁਣ ਸਾਰੇ ਵਾ ॥
	੧੯	੫	ਲਬਿ ਧੰਧੈ ਮਾਇਆ, ਜਗਤੁ ਭੁਲਾਇਆ,
			'ਕਾਲੁ ਖੜਾ' [੬]ਰੂਆਏ ॥
			(ਕਾਲੁ ਖੜਾਰੂ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੫੮੨	੭	੫	ਹੋਛੀ ਮਤਿ ਭਇਆ ਮਨੁ ਹੋਛਾ,
			[੭]ਗੁੜੁ ਸਾ, [੮]ਮਖੀ ਖਾਇਆ ॥
	੭	੫	[੯]ਨਾ 'ਮਰਜਾਦੁ' ਆਇਆ ਕਲਿ ਭੀਤਰਿ,
			ਨਾਂਗੋ ਬੰਧਿ ਚਲਾਇਆ ॥

---

੧ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਛੋੜਾ। ੨ ਇਸਥਿਤ ਕਰਕੇ। ੩ ਫੇਰਿਆ, ਪਾਇਆ, ਕਾਲ ਰੂਪੀ। ੪ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ। ੫ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੇ (ਰਾਹੇ) ਬੀਜਿਆ ਹੋਇਆ। ੬ ਸੱਦਦਾ ਹੈ। ੭ ਜੀਵ ਰੂਪੀ ਗੁੜ ੮ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਮੱਖੀ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਖਾ ਲਿਆ ਹੈ ਵਾ ਮਾਇਆ ਗੁੜ ਵਾਂਗ ਹੈ ਤੂੰ ਉਸਨੂੰ ਮੱਖੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈਂ। ੯ ਬੇ ਮਿਰਯਾਦਾ ਭਾਵ ਨੰਗਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੮੨	੮	੫	ਲਿਖਿਅੜਾ ਲੇਖੁ ਨ ਮੇਟੀਐ, ਦਰਿ [1]ਹਾਕਾਰੜਾ ਆਇਆ ਹੈ ॥
	੧੦	੫	ਨਾਨਕ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਜਾਣ [2]"ਸਿਜਾਣਾ", ਰੋਵਹਿ ਸਚੁ ਸਮਾਲੇ ॥
	੧੨	੦	ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩ ਮਹਲਾ ਤੀਜਾ ॥ (ਦੋ ਵਾਰੀ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਮਹਲਾ ਤੀਜਾ, ਲਿਖਕੇ ਜਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ੩ ਅੰਗ ਨੂੰ ਤੀਜੀ, ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਨਹੀ ਕਹਿਣਾ, ਤੀਜਾ ਬੋਲਣਾ)
	੧੩	੧	ਸਾ ਧਨ, ਰੰਡ ਨ ਕਬਹੂ ਬੈਸਈ, ਨਾ ਕਦੇ ਹੋਵੈ ਸੋਗੁ ॥
	੧੫	੧	ਗੁਣਵੰਤੀਆ ਗੁਣ ਸਾਰਹਿ, ਅਪਣੇ ਕੰਤ ਸਮਾਲਹਿ, ਨਾ ਕਦੇ ਲਗੈ ਵਿਜੋਗੋ ॥
੫੮੩	੫	੧	ਅਉਗਣ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ, ਦੂਜੈ ਭਾਉ ਗਵਾਏ, ਸਚੇ ਹੀ ਸਚਿ ਰਾਤੀ ॥
	੧੪	੨	ਸੋ ਪਿਰੁ ਸਚਾ, ਸਦ ਹੀ ਸਾਚਾ ਹੈ, ਨਾ ਓਹੁ ਮਰੈ ਨ ਜਾਏ ॥
	੧੯	੨	ਇਹੁ ਤਨੁ ਰੁਲੈ ਰੁਲਾਇਆ, ਕਾਮਿ ਨ ਆਇਆ, ਜਿਨਿ ਖਸਮੁ ਨ ਜਾਤਾ ਹਦੂਰੇ ॥
	੧੯	੪	ਜਮ ਪੁਰਿ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰੁ, ਮਹਾ ਗੁਬਾਰੁ, ਨਾ ਤਿਥੈ ਭੈਣ ਨ ਭਾਈ ॥
੫੮੫	੧੧	੦	ਵਡਹੰਸ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪, ਲਲਾਂ ਬਹਲੀਮਾ ਕੀ ਧੁਨਿ ਗਾਵਣੀ ॥ (ਲੱਲਾਂ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੮	੧	ਤੂ ਅਣ-ਮੰਗਿਆ ਦਾਨੁ ਦੇਵਣਾ [3]"ਸਭਨਾਹਾ" ਜੀਆ ॥

੧ ਸੱਦਾ। ੨ ਸਿਆਣਾਂ। ੩ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੮੬	੧੦	੩	ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਹਰਖੁ ਸਦਾ, ਦਰਿ ਸਚੈ ਸਚਿਆਰੁ ॥
੫੮੭	੧੭	੫	ਇਕਿ ਸਦਾ 'ਇਕਤੈ' ਰੰਗਿ ਰਹਹਿ, ਤਿਨ ਕੈ ਹਉ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ॥
੫੮੮	੩	੫	ਨਾਨਕੁ ਗੁਰ ਵਿਟਹੁ ਵਾਰਿਆ, ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦੀਆ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੀ ਆਸ ਪੁਰਾਈ ॥
	੬	੬	[1]ਵਰਮੀ ਮਾਰੀ ਸਾਪੁ ਨਾ ਮਰੈ, ਤਿਉ ਨਿਗੁਰੇ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ ॥
	੧੦	੬	ਜਿਨੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ, ਤਿਨ੍ੀ ਪਾਇਅੜੇ ਸਰਬ ਸੁਖਾ ॥ (ਸੁੱਖਾ,ਭੁੱਖਾ,ਦੁੱਖਾ,ਚੁੱਖਾ, ਮੁੱਖਾ ਪੜਨੇ ਹਨ ਭਾਵ ਅਧਿਕ ਦੀ ਆਵਾਜ਼)
	੧੪	੭	ਜਮ ਕਾਲੈ ਵਸਿ ਜਗੁ ਬਾਂਧਿਆ, ਤਿਸਦਾ [2]ਫਰੂ ਨ ਕੋਇ ॥
	੧੫	੭	ਏਹਾ ਕਾਇਆ ਰੋਗਿ ਭਰੀ, ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਦੁਖੁ ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੮	੭	ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਕਉ ਹਉ ਖੰਨੀਐ, ਜਿਨਿ ਮਧੁਸੂਦਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੁਣਾਇਆ ॥
੫੮੯	੧੦	੯	ਜਤਨਾ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਈ,ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁ ਅੰਧਾਰੁ ॥
੫੯੦	੪	੧੦	ਜੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸਹੁ ਮੰਗੀਐ, ਤਾ ਲਾਜ ਮਰਾਈਐ ॥
	੧੫	੧੨	ਮਨਮੁਖ, ਘਰਿ ਹੋਦੀ ਵਥੁ ਨ ਜਾਣਨੀ, ਅੰਧੇ ਭਉਕਿ ਮੁਏ ਬਿਲਲਾਇ ॥

---

੧ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਦੇਣੇ ਕਰਕੇ ਮਨ ਨਹੀ ਮਰਦਾ ਹੈ ।

੨ ਪਕੜਨ ਵਾਲਾ ਵਾ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੯੧	੧	੧੨	ਜਿਨ੍ਹਾ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਕਉ ਹਰਿ [1]ਸੰਤੁਸਟੁ ਹੈ, ਤਿਨ੍ਹੀ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਗਲ ਮੰਨੀ ॥ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਦੇ, ਤਿਨ੍ਹੀ ਚੜੀ 'ਚਵਗਣਿ' ਵੰਨੀ ॥ (ਚਵੱਗਣਿ ਪੜ੍ਹੋ)
	੭	੧੩	ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਹਰਿ ਨਾਮੁ,ਨ ਕਿਨੈ ਪਾਇਆ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ॥
	੧੨	੧੪	ਨਾਨਕ ਪੂਰੈ ਕਰਮਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ, ਹਰਿ ਜੀਉ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਰਜਾਇ ॥
	੧੨	੧੪	ਜਿਸ ਕੈ ਘਰਿ ਦੀਬਾਨੁ ਹਰਿ ਹੋਵੈ, ਤਿਸ ਕੀ ਮੁਠੀ ਵਿਚਿ ਜਗਤੁ ਸਭੁ ਆਇਆ ॥
	੧੪	੧੪	ਮਾਣਸਾ ਕਿਅਹੁ ਦੀਬਾਣਹੁ,ਕੋਈ ਨਸਿ ਭਜਿ ਨਿਕਲੈ, ਹਰਿ ਦੀਬਾਣਹੁ, ਕੋਈ ਕਿਥੈ ਜਾਇਆ ॥
	੧੯	੧੫	ਸਭਿ ਘਟ ਭੋਗਵੈ ਅਲਿਪਤੁ ਰਹੈ, ਅਲਖੁ ਨ ਲਖਣਾ ਜਾਈ ॥
੫੯੨	੭	੧੫	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੰਉ, ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਗੁਰਿ ਦੀਆ, ਹਰਿ ਹਲਤਿ ਪਲਤਿ ਸਦਾ ਕਰੇ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥
	੧੩	੧੬	ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਮਾਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਅਬਿਗਤੁ ਅਗੋਚਰੁ, ਅਬਿਨਾਸੀ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ ॥
੫੯੩	੨	੧੭	ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਮਾਰਾ ਭੋਜਨੁ, ਛਤੀਹ ਪਰਕਾਰ, ਜਿਤੁ ਖਾਇਐ ਹਮ ਕਉ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਭਈ ॥
	੪	੧੭	ਹਰਿ ਨਾਮੈ ਕੀ ਹਮ ਕੰਉ, ਸਤਿਗੁਰਿ 'ਕਾਰਕੁਨੀ' ਦੀਈ ॥

---

੧ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾਈ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੯੪	੬	੨੦	ਘਰ ਹੀ ਮੁੰਧਿ, ਵਿਦੇਸਿ ਪਿਰੁ, ਨਿਤ ਝੂਰੇ ਸੰਮਾ੍ਲੇ ॥
	੯	੨੦	ਤਿਪਤਿ ਰਹੇ ਆਘਾਇ, ਮਿਟੀ ਭਭਾਖਿਆ ॥
	੧੪	੨੧	ਜਿਨ ਕਾਰਣਿ ਗੁਰੂ ਵਿਸਾਰਿਆ, ਸੇ ਨ [੧]ਉਪਕਰੇ ਅੰਤੀ ਵਾਰ ॥ (ਉਪੱਕਰੇ ਪੜੋ)
	੧੮	੨੧	ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਕੋਈ ਮਾਰਿ ਜੀਵਾਲਿ ਨ ਸਕੈ, ਮਨ ਹੋਇ ਨਿਚਿੰਦ ਨਿਸਲੁ ਹੋਇ ਰਹੀਐ ॥ (ਸੱ-ਕੈ ਨੂੰ ਅਧਿਕ ਸਹਿਤ ਪੜੋ)

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੧

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ਚਉਪਦੇ

੫੯੫	੩	੧	ਸਭਨਾ ਮਰਣਾ ਆਇਆ, ਵੇਛੋੜਾ 'ਸਭਨਾਹ' ॥
			ਪੁਛਹੁ ਜਾਇ ਸਿਆਣਿਆ, ਆਗੈ ਮਿਲਣੁ 'ਕਿਨਾਹ' ॥ ੨. ਕਿ ਨਾਹ ॥
	੫	੧	ਜਿਨ ਮੇਰਾ ਸਾਹਿਬੁ ਵੀਸਰੈ, ਵਡੜੀ ਵੇਦਨ 'ਤਿਨਾਹ' ॥
	੭	੧	ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਥੀਐ, [੨]ਰੈਨ, ਕਿ [੩]ਰੁੰਨੈ ਹੋਇ ॥
	੮	੧	ਜੋ ਅਸਮਾਨਿ ਨ ਮਾਵਨੀ, ਤਿਨ ਨਕਿ ਨਥਾ ਪਾਇ ॥
	੯	੧	ਅਗੈ ਗਏ ਨ ਮੰਨੀਅਨਿ, ਮਾਰਿ ਕਢਹੁ [੪]ਵੇ-ਪੀਰ ॥
	੧੧	੨	ਭਾਉ ਕਰਮ ਕਰਿ ਜੰਮਸੀ, ਸੇ ਘਰ [੫]ਭਾਗਠ ਦੇਖੁ ॥
	੧੩	੨	ਸੁਰਤਿ ਸੋਚ ਕਰਿ ਭਾਂਡ [੬]ਸਾਲ, ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਤਿਸਨੋ ਰਖੁ ॥

---

੧ ਸਹੈਤਾ । ੨ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਆਈ । ੩ ਰੋਣੇ ਤੇ । ੪ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਭਾਵ ਨਿਗੁਰੇ । ੫ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ । ੬ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਜਗਾ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੯੬	੭	੩	[1]ਗੰਧਣ ਵੈਣਿ ਰਤਾ ਹਿਤਕਾਰੀ, ਸਬਦੈ ਸੁਰਤਿ ਨ ਆਈ ॥
	੧੨	੪	[2]ਪੁੜੁ ਧਰਤੀ ਪੁੜੁ ਪਾਣੀ ਆਸਣੁ, ਚਾਰਿ ਕੁੰਟ ਚਉਬਾਰਾ ॥
	੧੫	੬	ਇਕਤੁ ਰੂਪਿ ਫਿਰਹਿ [3]ਪਰਛੰਨਾ, ਕੋਇ ਨ ਕਿਸਹੀ ਜੇਹਾ ॥
੫੯੭	੫	੯	ਜਾਤਿ ਅਜਾਤਿ ਅਜੋਨੀ ਸੰਭਉ, ਨਾ ਤਿਸੁ ਭਾਉ ਨ ਭਰਮਾ ॥
	੮	੬	ਬਜਰ ਕਪਾਟ, ਮੁਕਤੇ ਗੁਰਮਤੀ, ਨਿਰਭੈ ਤਾੜੀ ਲਾਈ ॥
	੧੦	੬	ਸੂਚੈ [4]ਭਾਡੈ ਸਾਚੁ ਸਮਾਵੈ, ਵਿਰਲੇ [5]ਸੂਚਾਚਾਰੀ ॥
	੧੮	੮	ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਗੁਪਤੋ ਵਰਤੈ, ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਦੇਖਿ [6]ਨਿਹਾਰੀ ਜੀਉ ॥
੫੯੮	੩	੮	ਸਤਿਗੁਰ ਬੰਧਨ ਤੋੜਿ ਨਿਰਾਰੇ, ਬਹੁੜਿ ਨ ਗਰਭ ਮਝਾਰੀ ਜੀਉ ॥
	੭	੯	[7]ਸਰ ਅਪਸਰ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਹਿ, ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ [8]ਕੀਚ ਬੁਡਾਹੀ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੧੦	ਅਪਨਾ ਘਰੁ ਮੂਸਤ, ਰਾਖਿ ਨ ਸਾਕਹਿ, ਕੀ ਪਰ ਘਰੁ [9]ਜੋਹਨ ਲਾਗਾ ॥

---

੧ ਦੁਰਗੰਧੀ ਵਾਲੇ ਬਚਨ। ੨ ਪੜਦਾ ਜਾਂ ਚੱਕ। ੩ ਗੁਪਤ। ੪ ਸੁਧ ਹਿਰਦੇ। ੫ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਰਤੱਬ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ੬ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਗਈ। ੭ ਸਰ=ਚੰਗੇ, ਅਪਸਰ=ਮੰਦੇ ਦੀ। ੮ ਮੋਹ ਰੂਪੀ ਚਿਕੜ। ੯ ਤਾੜਨ ਲਗਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੫੯੮	੧੪	੧੦	ਆਪੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਭੋਗਿ ਭੋਗਾਵੈ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੋ [1]ਅਨਰਾਗਾ ॥
	੧੫	੧੦	ਮਾਇਆ ਮੋਹਿਤ ਜਿਨਿ ਇਹੁ ਰਸੁ ਖੋਇਆ, ਜਾ ਸਾਕਤ ਦੁਰਮਤਿ ਲਾਗਾ ॥
੫੯੯	੫	੧੧	ਜਨਮ ਮਰਣ, ਭਵ ਭੰਜਨੁ ਗਾਈਐ, ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮੁ ਨ ਹੋਈ ॥
			ਤਤੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਜੋਤਿ ਸਬਾਈ, [2]ਸੋ ਹੰ ਭੇਦੁ ਨ ਕੋਈ ਜੀਉ ॥
	੬	੧੧	ਅਪਰੰਪਰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਪਰਮੇਸਰੁ, ਨਾਨਕ, ਗੁਰ ਮਿਲਿਆ ਸੋਈ ਜੀਉ ॥
	੧੯	੧	ਏਕੋ ਸਚਾ ਸਚੁ ਤੂ, ਕੇਵਲੁ ਆਪਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥
੬੦੧	੭	੪	ਹਰਿ ਰਸੁ ਨ ਪਾਇਆ, ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ, ਜੰਮਹਿ ਵਾਰੋ ਵਾਰਾ ॥
	੯	੪	ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟੈ ਭਾਈ, ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਈ ॥
੬੦੨	੧੬	੭	ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਮਗੁ ਪਛਾਣੈ, ਹਰਿ ਰਸਿ ਰਸਨ ਰਸਾਈ ॥
੬੦੩	੨	੮	ਤੁਹ ਕੁਟਹਿ ਮਨਮੁਖ ਕਰਮ ਕਰਹਿ ਭਾਈ, ਪਲੈ ਕਿਛੁ ਨ ਪਾਇ ॥
	੧੦	੯	ਨਾਨਕ ਨਾਉ ਬੇੜਾ ਨਾਉ ਤੁਲਹੜਾ ਭਾਈ, ਜਿਤੁ ਲਗਿ ਪਾਰਿ ਜਨ ਪਾਇ ॥

---

੧ ਪ੍ਰੇਮੀ। ੨ ਜੀਵ ਈਸ਼ ਦੀ ਅਭੇਦਤਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੦੩	੧੪	੧੦	ਸੰਧਿਆ [1]ਤਰਪਨੁ ਕਰਹਿ ਗਾਇਤ੍ਰੀ, ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥
੬੦੫	੧	੨	ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੪ ਚਉਥਾ (ਚੌਕੇ ਅੱਗੇ ਚਉਥਾ ਲਿਖਕੇ ਚੌਕੇ ਨੂੰ ਉਚਾਰਣ ਦਾ ਨਿਰਣਯ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੌਕੇ ਨੂੰ ਚਉਥਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ।)
	੧	੨	ਆਪੇ ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਸੇਤਜ ਉਤਭੁਜ, ਆਪੇ ਖੰਡ ਆਪੇ ਸਭ ਲੋਇ ॥
	੪	੨	ਆਪੇ ਜਲ ਥਲਿ ਸਭਤੁ ਹੈ ਪਿਆਰਾ, ਪ੍ਰਭ ਆਪੇ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਇ ॥
			ਸਭਨਾ ਰਿਜਕੁ ਸਮਾਹਦਾ ਪਿਆਰਾ, ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥ (ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆਰਾ, ਪਾਠ ਤੇ ਬਿਸ਼ਰਾਮ ਦੇਣਾ)
	੧੮	੪	ਆਪੇ ਧਰਤੀ ਸਾਜੀਅਨੁ ਪਿਆਰੈ, ਪਿਛੈ [2]ਟੰਕੁ ਚੜਾਇਆ ॥
੬੦੬	੨	੪	ਆਪੇ ਹੀ ਭਉ ਪਾਇਦਾ ਪਿਆਰਾ, 'ਬੰਨ੍ਹਿ' ਬਕਰੀ ਸੀਹੁ ਹਢਾਇਆ ॥ (ਬੰਨ੍ਹਿ ਪੜ੍ਹ)
	੧੭	੬	[3]ਕੁਵਲੀਆ-ਪੀੜੁ ਆਪਿ ਮਰਾਇਦਾ ਪਿਆਰਾ, ਕਰਿ ਬਾਲਕ ਰੂਪਿ ਪਚਾਹਾ ॥

---

੧ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਦੱਭ ਦੇ ਛੱਲੇ ਲੈਕੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾਂ ।
੨ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਮਾਸ਼ੇ ਦਾ ਟੰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਓਅੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਟੰਕ ਵੱਟਾ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਕੀਤਾ । ੩ ਕੁਪੇਚ ਪਾ ਕੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹਾਥੀ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੦੬	੧੯	੬	ਕਰਿ ਬਾਲਕ ਰੂਪ, ਉਪਾਇਦਾ ਪਿਆਰਾ, [1]ਚੰਡੂਰੁ ਕੰਸੁ [2]ਕੇਸੁ ਮਾਰਾਹਾ ॥
੬੦੭	੧੬	੯	ਅਚਰੁ ਚਰੈ ਤਾ ਸਿਧਿ ਹੋਈ, ਸਿਧੀ ਤੇ ਬੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਸਰ ਲਾਗੇ ਤਨ ਭੀਤਰਿ, ਤਾ ਭ੍ਰਮੁ ਕਾਟਿਆ ਜਾਈ ॥
੬੦੮	੬	੧	ਹਰਿ ਜੀਉ, ਤੇਰੀ ਦਾਤੀ 'ਰਾਜਾ' ॥ (ਰੱਜਾ ਉਚਾਰਨਾ)
	੮	੧	ਐਸਾ ਧਨੁ ਦੀਆ ਸੁਖਦਾਤੈ, ਨਿਖੁਟਿ ਨ ਕਬਹੀ ਜਾਈ ॥
੬੦੯	੪	੩	ਆਨ ਆਪਨਾ ਕਰਤ ਬੀਚਾਰਾ, ਤਉ ਲਉ ਬੀਚੁ ਬਿਖਾਈ ॥
	੭	੩	ਸੋਗੁ ਨ ਬਿਆਪੈ ਆਪੁ ਨ ਥਾਪੈ, ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਬੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਸਾਕਤ ਕਾ ਬਕਨਾ ਇਉ ਜਾਨਉ, ਜੈਸੇ ਪਵਨੁ ਝੁਲਾਈ ॥
	੯	੩	ਜਨ ਨਾਨਕ ਦੀਨ ਸਰਨਿ ਆਇਓ ਪ੍ਰਭ, ਸਭੁ ਲੇਖਾ ਰਖਹੁ ਉਠਾਈ ॥
	੧੦	੪	ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਲੋਕ ਗ੍ਰਿਹ ਬਨਿਤਾ, ਮਾਇਆ [3]ਸਨਬੰਧੇਹੀ॥ ਅੰਤਕੀ ਬਾਰ ਕੋ [4]ਖਰਾ ਨ ਹੋਸੀ, ਸਭਮਿਥਿਆ ਅਸਨੇਹੀ॥ ਰੇ ਨਰ, ਕਾਹੇ ਪਪੋਰਹੁ ਦੇਹੀ ॥

---

੧ ਇਕ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸੀ। ੨ ਕੇਸੀ ਦੈਤ। ੩ ਸਬੰਧੀ। ੪ ਖਰਾ ਤੇ ਚੰਗਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੦੬	੧੨	੪	ਤੀਨਿ [੧]ਸੰਝਿਆ ਕਰਿ ਦੇਹੀ ਕੀਨੀ, [੨]ਜਲ [੩]ਕੂਕਰ [੪]'ਭਸਮੇਹੀ' ॥ ਹੋਇ ਆਮਰੋ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ ਬੈਠਾ, ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਬਿਸਰੋਹੀ ॥
	੧੮	੫	ਸਫਲ ਦਰਸਨੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਪ੍ਰਭੁ, ਹੈ ਭੀ ਹੋਵਨ-ਹਾਰਾ ॥
੬੧੦	੨	੬	ਕਰਣ ਕਰਾਵਨ-ਹਾਰ, ਸੁਆਮੀ, ਆਪਨ ਹਾਥਿ ਸੰਜੋਗੀ ॥
	੧੮	੮	ਸੋਈ ਗਿਆਨੀ ਸੋਈ ਧਿਆਨੀ, ਸੋਈ ਪੁਰਖੁ ਸੁਭਾਈ ॥
੬੧੧	੨	੯	ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਜਨਮ ਮਰਣੁ ਨ ਰਹਈ, ਫਿਰਿ ਆਵਤ ਬਾਰੋ ਬਾਰਾ ॥
	੧੩	੧੧	ਪ੍ਰਭ ਬਾਣੀ, [੫]ਸਬਦੁ ਸੁਭਾਖਿਆ ॥
	੧੯	੧੨	ਏਕੁ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ, ਤੂ ਮੇਰਾ 'ਗੁਰਹਾਈ' ॥
੬੧੨	੨	੧੨	ਪਾਵ ਮਲੋਂਵਾ ਮਲਿ ਮਲਿ ਧੋਵਾ, ਇਹੁ ਮਨੁ ਤੈ-ਕੂ ਦੇਸਾ ॥
	੫	੧੨	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਉ ਗੁਰਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ, ਸਭੁ ਅਕੁਲ ਨਿਰੰਜਨੁ ਡੀਠਾ ॥

---

੧ ਸੰਕੇਤ ਕਰਕੇ। ੨ ਪਾਣੀ। ੩ ਕੁੱਤੇ ਵਾ ਕੂ=ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਰ=ਕਰਕੇ। ੪ ਅਗਨੀ ਏਨਾਂ ਤ੍ਰਿੰਨਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਕਰਕੇ ਹੈ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਗਨੀ। ੫ ਉਪਦੇਸ਼।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੧੨	੭	੧੩	ਹਰਿ ਜੀਉ ਨਾਮੁ ਪਰਿਓ ਰਾਮ ਦਾਸੁ ॥
	੧੨	੧੪	ਜਿਨਾ ਬਾਤ ਕੋ ਬਹੁਤੁ ਅੰਦੇਸਰੋ, ਤੇ ਮਿਟੇ ਸਭਿ ਗਇਆ ॥
			[1]ਸਹਜ ਸੈਨ ਅਰੁ [2]ਸੁਖਮਨ ਨਾਰੀ, ਊਧ ਕਮਲ ਬਿਗਸਇਆ ॥
	੧੯	੧੫	[3]ਜਸੁ ਨੋ ਵਿਸਰੈ ਮੇਰਾ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ, ਤਿਸੁ ਲਾਖ ਬੇਦਨ ਜਣੁ ਆਈ ॥
੬੧੩	੩	੧੫	ਜਿਹ ਪ੍ਰਭੂ ਬਿਸਾਰਿ ਗੁਰ ਤੇ ਬੇਮੁਖਾਈ, ਤੇ ਨਰਕ ਘੋਰ ਮਹਿ ਪਰਿਆ ॥
	੮	੧੬	ਬਿਦਿਆ ਮਹਿ [3]ਬਿਦੁਅੰਸੀ ਰਚਿਆ, ਨੈਨ ਦੇਖਿ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ॥
	੮	੧੬	ਜੈਸੀ ਭੂਖ ਤੈਸੀ ਕਾ ਪੂਰਕੁ, ਸਗਲ ਘਟਾ ਕਾ ਸੁਆਮੀ॥
	੧੨	੧੭	ਹਮ ਪਾਪੀ ਤੁਮ ਪਾਪ ਖੰਡਨ, ਨੀਕੋ ਠਾਕੁਰ ਦੇਸਾ ॥
	੧੭	੧੮	ਮਾਤ ਗਰਭ ਮਹਿ ਆਪਨ ਸਿਮਰਨੁ ਦੇ, ਤਹ ਤੁਮ ਰਾਖਨ-ਹਾਰੇ ॥
	੧੮	੧੮	ਕੀਤੇ ਕਉ ਮੇਰੈ ਸੰਮਾਨੈ, ਕਰਣ-ਹਾਰੁ ਤ੍ਰਿਣੁ ਜਾਨੈ ॥
੬੧੪	੧੨	੨੦	ਘਾਲ ਨ ਭਾਨੈ, ਅੰਤਰ ਬਿਧਿ ਜਾਨੈ, ਤਾ ਕੀ ਕਰਿ ਮਨ ਸੇਵਾ ॥
	੧੩	੨੦	ਨਾਮੁ ਵਰਤਣਿ ਨਾਮੋ [4]ਵਾਲੇਵਾ, ਨਾਮੁ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ ॥

---

੧ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਬਿਰਾਜਦੇ ਹਾਂ। ੨ ਮਨ ਨੂੰ ਸੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਨਾਰੀ। ੩ ਵਿਦਿਆਰਥੀ। ੪ ਪਦਾਰਥ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੧੫	੪	੨੨	ਹਉ ਹਉ ਕਰਤ ਬਿਹਾਇ [1]ਅਵਰਦਾ,
			ਜੀਅ ਕੋ ਕਾਮੁ ਨ ਕੀਨਾ ॥
	੮	੨੩	ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨ, ਰਸੁ ਪੀਆ,
			ਮਨ ਤਨ ਰਹੇ ਅਘਾਈ ॥
	੧੪	੨੪	ਗੁਣ ਗਾਵਤ ਆਰਾਧਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ,
			ਆਏ ਅਪੁਨੈ ਥਾਨੈ ॥
੬੧੮	੨	੩੪	ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੈ, ਸੂਕਾ ਮਨੁ ਸਾਧਾਰੈ ॥
	੮	੩੫	ਕਾਟਿ [2]ਸਿਲਕ ਕੀਨੋ ਅਪੁਨੋ ਦਾਸਰੋ,
			ਤਉ ਨਾਨਕ ਕਹਾ [3]ਨਿਹੋਰੋ ॥
	੮	੩੬	ਸੋਰਠਿ ਪ ॥
			(ਇਸ ਅੰਗ ਨੂੰ ਪੰਜਵਾਂ ਕਹਿਣਾ, ਮਹਲਾ ਨਾਲ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ ।)
	੧੦	੩੬	ਭਲੋ ਸਮੂਰਤੁ, ਪੂਰਾ ॥
			ਸਾਂਤਿ ਸਹਜ ਆਨੰਦ ਨਾਮ ਜਪਿ,
			ਵਾਜੇ ਅਨਹਦ ਤੂਰਾ ॥
੬੨੦	੧	੪੪	ਜੀਉ ਪਾਇ ਪਿੰਡੁ ਜਿਨਿ ਸਾਜਿਆ,
			ਦਿਤਾ ਪੈਨਣੁ ਖਾਣੁ ॥
	੪	੪੫	ਸੂਖ ਸਹਜ ਆਨਦ ਗੁਣ ਗਾਵਹੁ,
			ਮਨੁ ਤਨੁ ਦੇਹ ਸੁਖਾਲੀ ॥
	੯	੪੬	ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੀ,
			ਸਾਚੁ ਸਬਦੁ ਸਤਿ ਭਾਖਿਆ ॥

---

੧ ਉਮਰ। ੨ ਫਾਹੀ। ੩ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹਸ਼ਾਨ ਮੰਦ ਹੋਣਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੨੦	੧੧	੪੭	ਅਪਣੇ ਜੀਅ ਜੰਤ ਆਪੇ ਰਾਖੇ, ਜਮਹਿ ਕੀਓ [੧]ਹਟਤਾਰਿ ॥
੬੨੧	੧੧	੫੧	ਊਹਾ ਸਮ ਠਾਕੁਰੁ, ਸਮ ਚੇਰਾ ॥
੬੨੨	੧੮	੫੬	ਸਰਣਿ ਸਚੇ ਕੀ 'ਤਾਕੀ' ॥
੬੨੩	੮	੫੭	ਇਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰੁ, ਸੁ ਜਾਨੈ ॥
	੧੭	੫੯	ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹੁ, ਸਦਾ [੨]'ਸੁਭਾਈ' ॥
੬੨੪	੪	੬੦	ਬਿਘਨੁ ਨ ਲਾਗੈ ਤਿਲ ਕਾ ਕੋਈ, ਕਾਰਜ ਸਗਲ ਸਵਾਰੇ ॥
	੧੦	੬੧	ਹੁਣਿ ਨਹੀ, [੩]ਸੰਦੇਸ [੪]ਰੋਮਾਇਓ ॥ ੨. ਸੰਦੇਸਰੋ ਮਾਇਓ ॥ ਏਕ ਕੋਸਰੋ ਸਿਧਿ ਕਰਤ ਲਾਲੁ, ਤਬ ਚਤੁਰ ਪਾਤਰੋ ਆਇਓ ॥ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਇਹੁ ਲਾਲੁ ਪਿਆਰੋ, ਸਰਬ ਗੁਣਾ ਸੁਖਦਾਇਓ ॥
	੧੨	੬੧	ਭਾਂਭੀਰੀ ਕੇ ਪਾਤ ਪਰਦੋ, ਬਿਨੁ ਪੇਖੇ ਦੂਰਾਇਓ ॥
	੧੩	੬੧	ਸਭੁ ਰਹਿਓ [੫]ਅੰਦੇਸਰੋ, ਮਾਇਓ ॥
	੧੯	੬੨	ਪਿਛਲੇ ਅਉਗੁਣ ਬਖਸਿ ਲਏ ਪ੍ਰਭੁ, ਆਗੈ ਮਾਰਗਿ ਪਾਵੈ ॥
੬੨੫	੭	੬੩	ਤੂਹੈ [੬]ਮੰਤ੍ਰੀ, [੭]ਸੁਨਹਿ ਪ੍ਰਭ ਤੂਹੈ, ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਕਰਣੈ-ਹਾਰਾ ॥

---

੧ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ। ੨ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ। ੩ ਸੁਨੇਹਾ।
੪ ਪੁਚਾਇਆ। ੫ ਸੰਸੇ। ੬ ਵਜ਼ੀਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੨੬	੧੮	੭੦	ਜਨ ਨਾਨਕ, ਸਾਚੁ ਸੁ-ਭਾਖਿਆ ॥
੬੨੭	੧੦	੭੪	ਇਹੁ [1]ਲਹੁੜਾ, ਗੁਰੂ ਉਬਾਰਿਆ ॥
੬੨੮	੬	੭੮	ਘਟਿ ਘਟਿ, ਸਬਦੁ ਸੁਭਾਖੇ ॥
	੧੩	੭੯	ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੀਨੇ ਸਰਬਸੁ ਦੀਨੇ,
			ਆਪਹਿ ਆਪੁ ਮਿਲਾਇਆ ॥
੬੨੯	੭	੮੩	ਅਪਨੇ ਕਾਜ ਕਉ, ਕਿਉ [2]ਅਲਕਾਈਐ ॥
੬੩੦	੬	੮੮	ਦੁਸਮਨ ਮਾਰਿ ਵਿਡਾਰੇ ਸਗਲੇ,
			ਦਾਸ ਕਉ ਸੁਮਤਿ ਦੀਤੀ ॥
੬੩੧	੬	੯੩	ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ, [3]ਖਸਮਾਨਾ ਕਰਿ ਪਿਆਰੇ ॥
	੭	੯੩	ਪਹਿਰਿ ਸਿਰਪਾਉ, ਸੇਵਕ ਜਨ ਮੇਲੇ,
			ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟ ਪਹਾਰੇ ॥
੬੩੨	੬	੪	ਜਿਹ ਸਿਮਰਤ ਗਨਕਾ ਸੀ ਉਧਰੀ,
			ਤਾ ਕੋ ਜਸੁ ਉਰ ਧਾਰੋ ॥
	੯	੪	ਅਜਾਮਲੁ ਪਾਪੀ, ਜਗੁ ਜਾਨੇ,
			ਨਿਮਖ ਮਾਹਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥
			ਨਾਨਕ ਕਹਤ ਚੇਤ ਚਿੰਤਾਮਨਿ,
			ਤੈ ਭੀ ਉਤਰਹਿ ਪਾਰਾ ॥
	੧੨	੫	ਕਉਨੁ ਨਾਮੁ ਗੁਰ, ਜਾਕੈ ਸਿਮਰੈ,
			ਭਵ ਸਾਗਰ ਕਉ ਤਰਈ ॥
	੧੬	੬	ਮਹਾ ਮੋਹ ਅਗਿਆਨਿ ਤਿਮਰਿ,
			ਮੋ ਮਨੁ ਰਹਿਓ ਉਰਝਾਈ ॥

---

੧ ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ। ੨ ਆਲਸ। ੩ ਪੱਖ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੩੨	੧੭	੬	[1]ਬਿਖਿਆਸਕਤ ਰਹਿਓ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ, ਨਹ ਛੂਟੀ [2]ਅਧਮਾਈ ॥
੬੩੩	੧	੭	ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਮਤਿ ਸੁਨਿ, ਨਿਮਖ ਨ ਹੀਏ ਬਸਾਵੈ ॥
	੧੦	੯	ਕਹੰ ਤੁ ਕਹਾ 'ਜਿਆ' ਮਨ ਬਉਰੇ ਕਉ, ਇਨ ਸਿਉ ਨੇਹੁ ਲਗਾਇਓ ॥ (ਜਿਆ ਪਾਠ ਨੂੰ ਇਆ ਬੋਲਣਾ, ਯਜਾ ਦੇ ਥਾਂ ਈੜੀ ਬੋਲਣੀ । ਪਰ 'ਯਜਾ' ਭੀ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਹੈ ।)
	੧੭	੧੧	ਜੋ ਨਰੁ, ਦੁਖ ਮੈ, ਦੁਖੁ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ॥
੬੩੪	੧੧	੧	ਤੂ ਆਪੇ ਦਾਨਾ, ਆਪੇ ਬੀਨਾ, ਤੂ ਦੇਵਹਿ ਮਤਿ ਸਾਈ॥
੬੩੫	੧	੧	ਕਰਮ 'ਸੁਕਰਮ' ਕਰਾਏ ਆਪੇ, ਆਪੇ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਮੰ ॥ ਮਨਿ ਮੁਖਿ ਜੂਠਿ ਲਹੈ, ਭੈ ਮਾਨੰ, ਆਪੇ ਗਿਆਨੁ ਅਗਾਮੰ ॥
	੫	੧	ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਜੇ ਕਿਛੁ ਹੋਵੈ ਅਪਣਾ, ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਤੁਮਾਰਾ ॥
	੮	੧	ਪੂਰਾ ਬੈਰਾਗੀ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਗੀ, ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਮਨੁ ਮਾਨੰ ॥
	੯	੨	ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਬੰਧਨੀ ਭਾਈ, ਕਰਮ ਧਰਮ ਬੰਧ ਕਾਰੀ॥ ਪਾਪਿ ਪੁੰਨਿ ਜਗੁ ਜਾਇਆ ਭਾਈ, ਬਿਨਸੈ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰੀ ॥
	੧੦	੨	ਸੁਣਿ ਪੰਡਿਤ, ਕਰਮਾ ਕਾਰੀ ॥

---

੧ ਬਿਖਿਆ=ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਮੋਹਤ ਹੋਕੇ । ੨ ਨੀਚਤਾਈ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੩੫	੧੧	੨	ਸਾਸਤੁ ਬੇਦੁ ਬਕੈ ਖੜੋ ਭਾਈ, ਕਰਮ ਕਰਹੁ ਸੰਸਾਰੀ ॥
	੧੨	੨	ਇਨ ਬਿਧਿ ਡੂਬੀ [੧]ਮਾਕੁਰੀ ਭਾਈ, ਊਂਡੀ ਸਿਰ ਕੈ ਭਾਰੀ ॥
	੧੮	੨	ਇਹੁ ਜਗੁ ਤਾਗੋ ਸੂਤ ਕੋ ਭਾਈ, ਦਹਦਿਸ ਬਾਧੋ ਮਾਇ ॥
੬੩੬	੪	੩	ਤਿਨ੍ਹਾ ਠਾਕ ਨ ਪਾਈਐ ਪਿਆਰੇ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸਨ ਹਰੇ ॥
	੧੮	੪	ਤੂ ਗੁਣ ਦਾਤੋ ਨਿਰਮਲੋ ਭਾਈ, ਨਿਰਮਲੁ ਨਾ ਮਨੁ ਹੋਇ ॥
	੧੯	੪	ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮਾ, ਤੂ ਕਰਤਾ ਕਰਿ ਵੇਖੁ ॥
੬੩੭	੩	੪	ਰੂੜੌ ਰੂੜੌ ਆਖੀਐ ਭਾਈ, ਰੂੜੌ ਲਾਲ ਚਲੂਲੁ ॥
	੮	੪	ਬਈਅਰਿ ਬੋਲੈ ਮੀਠੁਲੀ ਭਾਈ, ਸਾਚੁ ਕਹੈ ਪਿਰ ਭਾਇ ॥ ਬਿਰਹੈ ਬੇਧੀ ਸਚਿ ਵਸੀ ਭਾਈ, ਅਧਿਕ ਰਹੀ ਹਰਿ ਨਾਇ ॥
	੧੧	੪	ਖਿਨੁ ਪਲੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਵਸੈ ਭਾਈ, ਨਾਨਕ ਮਿਲਣੁ ਸੁਭਾਇ ॥
	੧੩	੧	ਭਗਤਾ ਦੀ ਸਦਾ ਤੂ ਰਖਦਾ, ਹਰਿ ਜੀਉ, ਧੁਰਿ ਤੂ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ॥

---

੧ ਮਕੜੀ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੩੭	੧੫	੧	ਭਗਤਾ ਕੀ ਪੈਜ, ਰਖੁ ਤੂ ਸੁਆਮੀ, ਭਗਤ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ ॥
੬੩੯	੫	੩	ਪਿਰ ਕਾ ਹੁਕਮੁ ਨ ਜਾਣਈ ਭਾਈ, ਸਾ ਕੁਲਖਣੀ ਕੁਨਾਰਿ ॥
	੧੬	੧	ਮਿਟੈ ਅੰਧੇਰਾ ਅਗਿਆਨਤਾ ਭਾਈ, ਕਮਲ ਹੋਵੈ ਪਰਗਾਸੁ ॥
੬੪੦	੬	੧	ਜਿਸੁ ਗੁਰੁ ਸਾਚਾ ਭੇਟੀਐ ਭਾਈ, ਪੂਰਾ ਤਿਸੁ ਕਰਮਾਉ॥
੬੪੧	੨	੨	ਕਉੜਾ ਹੋਇ [੧]ਪਤਿਸਟਿਆ ਪਿਆਰੇ, ਤਿਸ ਤੇ ਉਪਜਿਆ ਸੋਗੁ ॥
	੧੬	੩	ਮੋਨਿ ਭਇਓ ਕਰ ਪਾਤੀ ਰਹਿਓ, ਨਗਨ ਫਿਰਿਓ ਬਨ ਮਾਹੀ ॥
੬੪੨	੧	੩	ਮਨ ਕਾਮਨਾ ਤੀਰਥ ਜਾਇ ਬਸਿਓ, ਸਿਰਿ ਕਰਵਤ ਧਰਾਏ ॥ (ਕਰਵੱਤ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੦	੩	ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ ਵਾਰ ਮਹਲੇ ੪ ਕੀ ॥ (ਚੌਥੇ ਕੀ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੧	ਦੰਦੀ [੨]ਮੈਲੁ ਨ, [੩]ਕਤੁ ਮਨਿ, ਜੀਭੈ ਸਚਾ ਸੋਇ ॥
	੧੩	੧	ਸਦਾ ਸੀਗਾਰੀ ਨਾਉ ਮਨਿ, ਕਦੇ ਨ ਮੈਲੁ [੪]ਪਤੰਗੁ ॥ ਦੇਵਰ ਜੇਠ ਮੁਏ ਦੁਖਿ, ਸਸੂ ਕਾ ਡਰੁ ਕਿਸੁ ॥
	੧੬	੧	ਗੁਰਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ, ਮਨੁ ਅਨਤ ਨ ਕਾਹੂ ਡੋਲੇ ॥
੬੪੩	੧	੨	ਹਉਮੈ ਜਲਤੇ ਜਲਿ ਮੁਏ, ਭ੍ਰਮਿ ਆਏ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ॥

---

੧ ਪਸਰਿਆ ਹੋਇਆ ਵਾ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਵਾ ਇਸਥਿਤ ਹੋਇਆ। ੨ ਦ੍ਵੈਤ ਦੀ ਮੈਲ। ੩ ਕਤਰਾ ਮਾਤ੍। ੪ ਸਰੀਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੪੩	੪	੨	ਜਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰੁ, ਜੀਵਦਿਆ ਮੁਇਆ ਨ ਵਿਸਰੈ, ਸੇਈ ਪੁਰਖ ਸੁਜਾਣ ॥
	੭	੨	ਹਉ ਗੋਲਾ ਲਾਲਾ ਤੁਧੁ, ਮੈ ਹੁਕਮੁ ਫੁਰਮਾਈਐ ॥
	੯	੩	ਮਤੁ ਜਾਣਹੁ ਜਗੁ ਜੀਵਦਾ, ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਮੁਇਆਸੁ ॥
	੧੧	੩	ਮਨਮੁਖਾ ਨੋ ਕੋ ਨ [1]ਵਿਸਹੀ, ਚੁਕਿ ਗਇਆ ਵੇਸਾਸੁ ॥
੬੪੪	੩	੪	ਜਿਉ ਕਸਤੂਰੀ ਮਿਰਗੁ ਨ ਜਾਣੈ, ਭ੍ਰਮਦਾ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ॥
	੭	੪	ਤਿਸੁ ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖ ਅਦ੍ਰਿਸਟੁ, ਕਹੁ ਜਨ ਕਿਉ ਧਿਆਈਐ ॥
	੮	੪	ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ਆਪਿ, ਸੁ ਹਰਿ ਮਾਰਗਿ ਪਾਈਐ ॥
੬੪੫	੮	੭	ਜਿਉ ਛੁਟੜਿ ਘਰਿ ਘਰਿ ਫਿਰੈ, ਦੁਹਚਾਰਣਿ ਬਦ-ਨਾਉ ॥
	੧੪	੮	ਏਹ [2]ਮੁਦਾਵਣੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਾਈ; ਗੁਰਸਿਖਾ ਲਧੀ ਭਾਲਿ ॥
੬੪੬	੧੩	੧੧	[3]ਸੇਖਾ [4]'ਚਉਚਕਿਆ' [5]'ਚਉਵਾਇਆ, ਏਹੁ ਮਨੁ ਇਕਤੁ ਘਰਿ ਆਣਿ ॥
੬੪੭	੫	੧੨	ਪੰਡਿਤ ਤਿਨ ਕੀ 'ਬਰਕਤੀ' ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਖਾਇ, ਜੋ ਰਤੇ ਹਰਿ ਨਾਇ ॥ (ਬਰੱਕਤੀ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ)

---

੧ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀ। ੨ ਬੁਝਾਰਤ। ੩ ਸ਼ੇਖ ਜਾਤੀ ਵਾ ਸਿਖਿਆ ਵਾਲੇ। ੪ ਚੌਹਾਂ ਚੱਕਾਂ ਵਿਚ। ੫ ਮਨ ਨੂੰ ਫੈਲਾਇਆ ਹੈ ਵਾ ਚਾ-ਪੁਨਾਂ ਉਚਕਿਆ, ਠਗੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਵਾ ਚਾਲਿਆ ਹੋਇਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੪੮	੬	੧੪	ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਬੋਲਹੁ ਸਭਿ, ਗੁਰੁ ਆਖਿ ਗੁਰੂ ਜੀਵਾਈਆ ॥
	੬	੧੫	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਨੀ, ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁਲੇ, ਅਵਰੇ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ ॥
	੧੩	੧੬	ਇਕਿ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਉ-ਸਟੀਅਹਿ, ਇਕਿ ਭੀ ਫਿਰਿ [੧]ਹਸਣਿ ਪਾਹਿ ॥
	੧੫	੧੬	ਤਿਨ ਕੇ ਘਰ ਮੰਦਰ, ਮਹਲ ਸਰਾਈ, ਸਭਿ ਪਵਿਤੁ ਹਹਿ, ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵਕ ਸਿਖ, ਅਭਿਆਗਤ ਜਾਇ ਵਰਸਾਤੇ ॥
	੧੬	੧੬	ਤਿਨ ਕੇ ਤੁਰੇ ਜੀਨ [੨]ਖੁਰਗੀਰ, ਸਭਿ ਪਵਿਤੁ ਹਹਿ, ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਿਖ, ਸਾਧ ਸੰਤ ਚੜਿ ਜਾਤੇ ॥
੬੪੯	੯	੧੮	ਮਹਲੁ ਕੁਮਹਲੁ ਨ ਜਾਣਨੀ, ਮੂਰਖ ਅਪਣੈ ਸੁਆਇ ॥
	੧੬	੧੯	ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿੰਦੈ ਤਿਸਦਾ 'ਬ੍ਰਹਮਤੁ' ਰਹੈ, ਏਕ ਸਬਦਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥ (ਬ੍ਰਹਮੱਤੁ ਬੋਲੋ)
੬੫੦	੫	੨੦	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਿਹੂਣੇ ਮਨਮੁਖੀ, ਜਾਸਨਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ ॥
	੭	੨੦	ਸਾ ਸਿਧਿ ਸਾ ਕਰਮਾਤਿ ਹੈ, ਅਚਿੰਤੁ ਕਰੇ ਜਿਸੁ ਦਾਤਿ॥
	੧੭	੨੧	ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੀਗਾਰੁ ਬਨਾਵਹੁ ਹਰਿ ਜਨ, ਹਰਿ ਕਾਪੜੁ ਪਹਿਰਹੁ ਖਿਮ ਕਾ ॥

---

੧ ਖੁਹ ਧੌਲ ਪੁਰ ਦੀ ਬੋਲੀ, ਪਾਰਸੀ ਜਿਸ ਡੂੰਘੇ ਖੂਹ ਵਿਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ 'ਹੱਸਣ' ਹੈ।
੨ ਤਾਹਰੂ ਦੇ ਹੇਠਲਾ ਬਸਤ੍ ਜੋ ਗੱਦੀਆਂ ਜੋੜਕੇ ਬਣਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੫੦	੧੮	੨੧	ਐਸਾ ਸੀਗਾਰੁ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ, ਹਰਿ ਲਾਗੈ ਪਿਆਰਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ॥
੬੫੧	੯	੨੩	ਰੇ ਜਨ [1]ਉਬਾਰੈ ਦਬਿਓਹੁ, ਸੁਤਿਆ ਗਈ ਵਿਹਾਇ ॥
	੧੫	੨੩	ਹਰਿ ਜੀਉ ਤਿਨ ਕਾ ਦਰਸਨੁ ਨਾ ਕਰਹੁ, [2]ਪਾਪਿਸਟ ਹਤਿਆਰੀ ॥
			ਓਹਿ ਘਰਿ ਘਰਿ ਫਿਰਹਿ ਕੁਸੁਧ ਮਨਿ, ਜਿਉ 'ਧਰਕਟ' ਨਾਰੀ ॥
੬੫੩	੮	੨੭	ਗੁਰਿ ਸਚੈ ਬਧਾ ਥੇਹੁ, ਰਖਵਾਲੇ ਗੁਰਿ ਦਿਤੇ ॥
	੧੦	੨੮	ਤਾ ਕੀ ਰਜਾਇ ਲੇਖਿਆ ਪਾਇ, ਅਬ ਕਿਆ ਕੀਜੈ ਪਾਂਡੇ ॥
			ਹੁਕਮੁ ਹੋਆ [3]ਹਾਸਲੁ, ਤਦੇ ਹੋਇ ਨਿਬੜਿਆ, [4]ਹੰਢਹਿ ਜੀਅ ਕਮਾਂਦੇ ॥
੬੫੪	੩	੦	ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੀ ਘਰੁ ੧ (ਘਰੁ ਪਹਿਲਾ ਪੜ੍ਹੋ)
	੪	੧	[5]ਬੁਤ ਪੂਜਿ ਪੂਜਿ ਹਿੰਦੂ ਮੂਏ, ਤੁਰਕ ਮੂਏ [6]ਸਿਰੁ ਨਾਈ ॥
	੬	੧	'ਕਪੜ' ਕੇਦਾਰੈ ਜਾਈ ॥ (ਕੱਪੜ ਪੜ੍ਹੋ)
	੭	੧	ਦਰਬੁ ਸੰਚਿ ਸੰਚਿ ਰਾਜੇ ਮੂਏ, ਗਡਿ [7]ਲੇ ਕੰਚਨ ਭਾਰੀ ॥

---

੧ ਛਾਤੀ ਉਤੇ ਹੱਥ ਆਕੇ ਦਬਾ ਪੈ ਜਾਣਾਂ ਜਾਂ ਬਹੁਤਾ ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਖਾਣ ਨਾਲ ਦਬਾ ਪੈ ਜਾਣਾਂ ਭਾਵ ਅਗਿਆਨ ਦੇ ਦੱਬੇ ਨਾਲ। ੨ ਪਾਪ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸਟ=ਪਿਆਰਾ ਹੈ। ੩ ਪ੍ਰਾਪਤਿ। ੪ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ੫ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਨਕਲ, ਕਾਗਜ਼ ਪੱਥਰ ਕਾਠ ਵਾ ਮਿਟੀ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤਾਂ। ੬ ਮਸਜਦਾਂ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਝੁਕਾ ਕੇ। ੭ ਗਡ ਲਿਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੫੪	੯	੨	ਜਬ ਜਰੀਐ ਤਬ ਹੋਇ ਭਸਮ ਤਨੁ,
			ਰਹੈ ਕਿਰਮ ਦਲ ਖਾਈ ॥
	੧੧	੨	ਜਿਉ [੧]ਮਧੁ ਮਾਖੀ ਤਿਉ [੧]ਸਠੋਰਿ ਰਸੁ,
			ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਧਨੁ ਕੀਆ ॥
	੧੨	੨	ਦੇਹੁਰੀ [੨]ਲਉ, [੩]ਬਰੀ ਨਾਰਿ ਸੰਗ ਭਈ,
			ਆਗੈ ਸਜਨ ਸੁਹੇਲਾ ॥
			[੪]ਮਰਘਟ ਲਉ, ਸਭੁ ਲੋਗੁ ਕੁਟੰਬੁ ਭਇਓ,
			ਆਗੈ ਹੰਸੁ ਅਕੇਲਾ ॥
	੧੭	੩	ਭਗਤਿ [੫]ਨਾਰਦੀ ਰਿਦੈ ਨ ਆਈ,
			ਕਾਛਿ [੬]ਕੂਛਿ ਤਨੁ ਦੀਨਾ ॥
	੧੮	੩	ਪਰਿਓ ਕਾਲੁ ਸਭੈ ਜਗ ਊਪਰ,
			ਮਾਹਿ ਲਿਖੇ ਭ੍ਰਮ ਗਿਆਨੀ ॥
			ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਨ ਭਏ [੭]ਖਾਲਸੇ,
			ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਜਿਹ ਜਾਨੀ ॥
੬੫੫	੨	੪	ਅਬ [੮]ਬੇਗਲ, ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥
	੮	੫	ਤੇਰੇ ਗਲਹਿ [੯]ਤਉਕੁ, ਪਗ [੧੦]ਬੇਰੀ ॥

---

੧ ਮੂਰਖ। ੨ ਤੱਕ। ੩ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ। ੪ ਮਸਾਣ ਭੂਮਿਕਾ। ੫ ਪ੍ਰੇਮਾਂ ਭਗਤੀ ਵਾ ਨਾ-ਅਰ-ਦੀ, ਵੈਰੀ ਜੋ ਅਗਿਆਨ ਹੈ ਤਿਸ ਕਰਕੇ ਜੋ ਨਾਸ ਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਐਸੀ ਭਗਤੀ। ੬ ਪਾਲ ਪਲੋਸਕੇ ਵਾ ਮਿਣ ਮਿਣਾਕੇ। ੭ ਸੁੱਧ ਸਰੂਪ। ਨੋਟ–ਖਾਲਸੇ ਪਾਠ ਸੁੱਧ ਹੈ ਖਾਲਾਸੇ ਤੇ ਖੁਲਾਸੇ=ਪਾਠ ਸੁੱਧ ਨਹੀ। ੮ ਛੇਤੀ ਜਾਂ ਦ੍ਰੁਤ ਦੀ ਗੱਲ। ੯ ਵਾਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਜੰਜੀਰ ਵਾਲਾ ਪਟਾ। ੧੦ ਦ੍ਰੁਤ ਰੂਪੀ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਬੇੜੀ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੫੫	੧੧	੫	ਸੁ ਰਸੁ, ਕਬੀਰੈ ਜਾਨਿਆ ॥
	੧੨	੬	ਸਦ ਜੀਵਨੁ, ਭਲੋ 'ਕਹਾਂਹੀ' ॥ ੨. ਕਹਾਂ ਹੀ ॥
੬੫੬	੩	੮	[1]ਲਉਕੀ, ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨ੍ਹਾਈ ॥
			ਕਉਰਾ-ਪਨੁ, ਤਊ ਨ ਜਾਈ ॥
	੧੬	੧੧	ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਕਰੈ, ਜਨੁ [2]ਥੀਂਧਾ ॥
			੨. ਪਾਠ ਥੀਂਧਾ ਵੀ ਹੈ ॥
	੧੯	੧	ਨਾਦਿ ਸਮਾਇਲੋ ਰੇ, ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟਿ-ਲੇ ਦੇਵਾ ॥
੬੫੭	੧	੧	ਜਹ, [3]ਝਿਲਿਮਿਲਿਕਾਰੁ ਦਿਸੰਤਾ ॥
	੨	੧	ਚਮਕਾਰ, ਬੀਜੁਲ ਤਹੀ ॥
	੫	੨	ਤੋ ਪਹਿ ਦੁਗਣੀ ਮਜੂਰੀ ਦੈਹਉ,
			ਮੋਕਉ [4]ਬੇਢੀ ਦੇਹੁ ਬਤਾਈ ਹੋ ॥
	੭	੨	ਲੋਗ ਕੁਟੰਬ ਸਭਹੁ ਤੇ ਤੋਰੈ,
			ਤਉ ਆਪਨ ਬੇਢੀ ਆਵੈ ਹੋ ॥
	੯	੨	ਨਾਮੇ ਕੇ ਸੁਆਮੀ [5]ਸੀਅ [6]ਬਹੋਰੀ,
			ਲੰਕ ਭਭੀਖਣ [7]ਆਪਿਓ ਹੋ ॥
	੧੦	੩	ਅਣ-ਮੜਿਆ, ਮੰਦਲੁ ਬਾਜੈ ॥
	੧੧	੩	ਜਿਹ ਮਿਲਿਐ, ਦੇਹ ਸੁਦੇਹੀ ॥
	੧੨	੩	ਮੁਖ ਮਨਸਾ, ਰਤਨੁ ਪਰੋਇਆ ॥

---

੧ ਤੂੰਬੀ। ੨ ਸਨਿਗਧ ਹੋਕੇ। ੩ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਸਦਾ ਹੈ; ੪ ਛੱਪਰ ਦੇ ਬੰਨਣ ਵਾਲਾ ਹਰੀ। ੫ ਸੀਤਾ ਨੂੰ। ੬ ਉਬਾਰਿਆ, ਮੋੜਿਆ, ਸੀਅ=ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ। ੭ ਅਰਪਣਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੫੭	੧੭	੧	ਅਨਲ ਅਗਮ ਜੈਸੇ ਲਹਰਿ [੧]ਮਇ [੨]ਓਦਧਿ,
			ਜਲ ਕੇਵਲ ਜਲ ਮਾਂਹੀ ॥ ੨. ਮਇਓ ਦਧਿ ॥
	੧੯	੧	ਨਰਪਤਿ ਏਕੁ, ਸਿੰਘਾਸਨਿ ਸੋਇਆ,
੬੫੮	੧	੧	ਅਨਿਕ [੩]ਕਟਕ ਜੈਸੇ ਭੂਲਿ ਪਰੇ,
			ਅਬ ਕਹਤੇ ਕਹਨੁ ਨ ਆਇਆ ॥
	੬	੨	ਆਪਨ ਬਾਪੈ ਨਾਹੀ ਕਿਸੀ ਕੋ, ਭਾਵਨ ਕੋ ਹਰਿ ਰਾਜਾ ॥
			ਮੋਹ ਪਟਲ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਬਿਆਪਿਓ,
			ਭਗਤ ਨਹੀ ਸੰਤਾਪਾ ॥
	੮	੩	ਦੁਲਭ ਜਨਮੁ ਪੁੰਨ ਫਲ ਪਾਇਓ,
			ਬਿਰਥਾ ਜਾਤ [੪]ਅਬਿਬੇਕੇ ॥
	੧੨	੩	ਕਹੀਅਤ ਆਨ [੪]ਅਚਰੀਅਤ ਅਨ ਕਛੁ,
			ਸਮਝ ਨ ਪਰੈ ਅਪਰ ਮਾਇਆ ॥
			(ਅੱਪਰ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
			ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ, ਉਦਾਸ ਦਾਸ ਮਤਿ,
			ਪਰਹਰਿ ਕੋਪੁ, ਕਰਹੁ ਜੀਅ ਦਇਆ ॥
	੧੩	੪	ਸੁਖ ਸਾਗਰੁ ਸੁਰਤਰ ਚਿੰਤਾਮਨਿ,
			ਕਾਮਧੇਨੁ ਬਸਿ ਜਾਕੇ ॥
	੧੭	੫	ਜਉ ਤੁਮ ਗਿਰਿਵਰ, ਤਉ ਹਮ ਮੋਰਾ ॥
	੧੮	੫	ਮਾਧਵੇ ਤੁਮਨ ਤੋਰਹੁ, ਤਉ ਹਮ ਨਹੀ ਤੋਰਹਿ ॥
			੨. ਤੁਮ ਨ ਤੋਰਹੁ ॥

---

੧ ਰੂਪ। ੨ ਸਮੁੰਦ੍। ੩ ਕੜਾ। ੪ ਅਗਿਆਨ ਕਰਕੇ। ੫ ਕਰਤਬ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੫੯	੮	੭	'ਚਮਰਟਾ', ਗਾਂਠਿ ਨ ਜਨਈ ॥
	੧੨	੧	ਨੈਨਹੁ ਨੀਰੁ ਬਹੈ ਤਨੁ ਖੀਨਾ,
			ਭਏ ਕੇਸ ਦੁਧ ਵਾਨੀ ॥
	੧੪	੧	ਐਸੀ ਬੇਦਨ ਉਪਜਿ ਖਰੀ ਭਈ,
			ਵਾ ਕਾ ਅਉਖਧੁ ਨਾਹੀ ॥

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ਚਉਪਦੇ

੬੬੦	੪	੧	ਜੀਉ ਡਰਤੁ ਹੈ ਆਪਣਾ, ਕੈ ਸਿਉ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰ ॥
	੧੨	੨	ਅੰਧੇ ਜੀਵਨਾ ਵੀਚਾਰਿ, ਦੇਖਿ ਕੇਤੇ-ਕੇ ਦਿਨਾ ॥
੬੬੧	੪	੩	ਤਪੈ [1]ਹਿਆਉ, ਜੀਅੜਾ ਬਿਲਲਾਇ ॥
	੮	੩	ਹੁਣਿ ਉਠਿ ਚਲਣਾ, ਮੁਹਤਿ 'ਕਿ' ਤਾਲਿ ॥
	੧੧	੪	ਆਤਮਾ ਪਰਾਤਮਾ, ਏਕੋ ਕਰੈ ॥
੬੬੨	੭	੬	ਖੋਟੇ ਕਾ ਮੁਲੁ, ਏਕੁ [2]ਦੁਗਾਣਾ ॥
	੯	੬	ਨਾਨਕ ਜਾਣੈ, ਜਾਣੁ ਸੁਜਾਣੁ ॥
	੧੨	੭	ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਨਾਵੈ, ਜੀਆ ਘਾਇ ॥
	੧੫	੭	[3]ਦਾਨਸ-ਬੰਦੁ ਸੋਈ, ਦਿਲਿ ਧੋਵੈ ॥
			ਮੁਸਲਮਾਣੁ ਸੋਈ, ਮਲੁ ਖੋਵੈ ॥

---

੧ ਹਿਰਦਾ। ੨ ਗੋਲੀਆਂ ਜਾਂ ਇਕ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਤੋੜਕੇ ਦੋ ਕਰ ਦੇਣੇ। ੩ ਅਕਲ ਮੰਦ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੬੨	੧੮	੮	[1]"ਥਾਨਸਟ' [2]ਜਗ ਭਰਿਸਟ ਹੋਏ, ਡੂਬਤਾ ਇਵ ਜਗੁ ॥ (ਥਾਨੱਸਟ ਪੜ੍ਹੋ)
੬੬੩	੬	੯	ਧੂਪੁ [3]ਮਲਆਨ ਲੌ, ਪਵਣੁ ਚਵਰੋ ਕਰੇ, ਸਗਲ ਬਨਰਾਇ ਫੂਲੰਤ ਜੋਤੀ ॥ ਕੈਸੀ, ਆਰਤੀ ਹੋਇ, ਭਵ ਖੰਡਨਾ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ॥
	੯	੯	ਸਹਸ ਪਦ ਬਿਮਲ, ਨਨ ਏਕ ਪਦ, ਗੰਧ ਬਿਨੁ, ਸਹਸ ਤਵ ਗੰਧ, ਇਵ ਚਲਤ ਮੋਹੀ ॥ ਸਭ ਮਹਿ ਜੋਤਿ, ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ ॥
	੧੧	੯	ਹਰਿ ਚਰਣ ਕਮਲ ਮਕਰੰਦ ਲੋਭਿਤ ਮਨੋ, ਅਨਦਿਨੋ ਮੋਹਿ ਆਹੀ ਪਿਆਸਾ ॥
	੧੭	੧	ਸੁਖ ਮਨ ਅੰਤਰਿ, ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀ ॥
੬੬੪	੧੫	੪	ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੩ ਤੀਜਾ ॥ (ਤੀਜਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਏਸ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਮਹਲਾ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਤ੍ਰੈ ਨਹੀ ਉਚਾਰਨਾਂ ਤੀਜਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ)
੬੬੫	੧੧	੬	ਮਨੁ, ਮੈ ਮਤੁ, ਮੈਗਲ [4]ਮਿਕਦਾਰਾ ॥
	੧੫	੭	ਕਾਚਾ ਧਨੁ ਸੰਚਹਿ, ਮੂੜਖ ਗਾਵਾਰ ॥
੬੬੬	੭	੮	ਨਾਵੈ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਮਿਤਿ, ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੦	੯	ਹੋਹੁ ਦੈਆਲ ਨਾਮੁ ਦੇਹੁ ਮੰਗਤ ਜਨ ਕੰਉ, ਸਦਾ ਰਹਉ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ॥

---

੧ ਇਸ਼ਟ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਥਾਂ। ੨ ਜਗਾਂ ਵਾਲੇ ਥਾਂ ਭੀ ਭਰਿਸ਼ਟ ਲੋਕ ਵੱਸਣ ਲਗ ਪਏ ਹਨ। ੩ ਮਲਿਆਗਰ ਚੰਨਣ ਤੱਕ ਵਾ ਮਲ=ਚੰਨਣ ਨੂੰ ਅਗਨੀ ਲਗਣ ਕਰਕੇ ਜੋ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਏਹ ਧੂਪ ਦਾ ਧੁਖੰਣਾ ਹੈ। ੪ ਸਦਰਸ਼,ਮਨਿੰਦ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੬੬	੧੯	੧	ਜਿਉ ਕੰਚਨੁ ਬੈਸੰਤਰਿ ਤਾਇਓ, 'ਮਲੁਕਾਟੀ' ਕਟਿਤ ਉਤਾਗੀ ॥
੬੬੭	੬	੨	ਕਿਆ ਹਮ ਕਿਰਮ, ਨਾਨ੍ ਨਿਕ ਕੀਰੇ, ਤੁਮ ਵਡ ਪੁਰਖ ਵਡਾਗੀ ॥ ਤੁਮ੍ਰੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਕਹਿ ਨ ਸਕਹਿ ਪ੍ਰਭ, ਹਮ ਕਿਉ ਕਰਿ ਮਿਲਹ ਅਭਾਗੀ ॥
੬੬੮	੧	੪	ਜਨ ਨਾਨਕ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਹਰਿ ਮੇਲਹੁ, ਹਮ ਸਾਧ ਜਨਾ ਪਗ ਰਾਲੀ ॥
	੫	੫	ਤੁਮ ਹਰਿ ਸਰਵਰ ਅਤਿ ਅਗਾਹ, ਹਮ ਲਹਿ ਨ ਸਕਹਿ ਅੰਤੁ ਮਾਤੀ ॥ ਤੂ ਪਰੈ ਪਰੈ ਅਪਰੰਪਰੁ ਸੁਆਮੀ, ਮਿਤਿ ਜਾਨਹੁ ਆਪਨ [1]ਗਾਤੀ ॥
	੧੨	੬	ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਜਪਿਓ ਮਨਿ ਹਰਿ ਹਰਿ, ਲਗਿ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਜਨਾ ਕੀ ॥ (ਇਸ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ,ਜਨਾ,ਕੀ ਪਾਠ ਵਖਰਾ ਹੈ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕੱਠੇ ਹਨ)
	੧੬	੭	ਉਰ ਧਾਰਿ ਬੀਚਾਰਿ, ਮੁਰਾਰਿ ਰਮੋ ਰਮੁ, ਮਨੁ ਮੋਹਨ ਨਾਮੁ ਜਪੀਨੇ ॥
	੧੮	੭	ਨਵ ਛਿਅ ਖਟੁ ਬੋਲਹਿ ਮੁਖ ਆਗਰ, ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਇਵ ਨ ਪਤੀਨੇ ॥
੬੬੯	੧	੮	ਗੁਨ ਕਹੁ ਹਰਿ ਲਹੁ, ਕਰਿ ਸੇਵਾ ਸਤਿਗੁਰ, ਇਵ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈ ॥

---

੧ ਆਪਣੀ ਰੀਤੀ ਦੀ ਮਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੬੯	੬	੯	ਮਨਿ ਬਚਨਿ ਰਿਦੈ ਧਿਆਇ ਹਰਿ, ਹੋਇ [1]ਸੰਤੁਸਟੁ, ਇਵ ਭਣੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰੀ ॥
	੧੦	੧੦	ਚਉਰਾਸੀਹ ਸਿਧ ਬੁਧ, ਤੇਤੀਸ ਕੋਟਿ ਮੁਨਿ ਜਨ, ਸਭਿ ਚਾਹਹਿ, ਹਰਿ ਜੀਉ ਤੇਰੋ ਨਾਉ ॥
	੧੮	੧੧	ਜਨ ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ, ਸੋਈ ਹਰਿ ਮਿਲਸੀ, ਅਵਰ ਸਭ ਤਿਆਗਿ ਓਹਾ ਹਰਿ ਭਾਨੀ ॥
	੧੯	੧੨	ਇਛਾ ਪੂਰਕੁ ਸਰਬ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਹਰਿ, ਜਾ ਕੈ ਵਸਿ ਹੈ ਕਾਮ ਧੇਨਾ ॥
੬੭੦	੨	੧੨	ਹਲਤਿ ਪਲਤਿ, ਮੁਖ ਉਜਲ ਹੋਈ ਹੈ,
੬੭੧	੩	੨	ਅਤਿ ਰਚਿਓ, ਕਰਿ ਲੀਨੋ ਅਪੁਨਾ, ਉਨਿ ਛੋਡਿ ਸਰਾ-ਪਰ ਜਾਨਾ ॥
	੧੬	੫	ਜਿਸ ਕਾ ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਸਭੁ ਤਿਸਕਾ, ਸੋਈ ਸੁਘੜੁ ਸੁਜਾਨੀ ॥
੬੭੨	੧	੫	[2]ਅਲੰਕਾਰ ਮਿਲਿ [3]ਥੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾ ਤੇ ਕਨਿਕ ਵਖਾਨੀ ॥
	੬	੬	ਕਾਮਵੰਤ, ਕਾਮੀ ਬਹੁ ਨਾਰੀ, ਪਰ ਗ੍ਰਿਹ ਜੋਹ ਨ ਚੂਕੈ ॥ ਦਿਨਪ੍ਰਤਿ ਕਰੈ, ਕਰੈ ਪਛੁਤਾਪੈ, ਸੋਗ ਲੋਭ ਮਹਿ ਸੂਕੈ ॥
੬੭੩	੩	੯	ਹਰਿ ਚੰਦਉਰੀ, ਬਨ ਹਰ ਪਾਤ ਰੇ, ਇਹੈ ਤੁਹਾਰੋ ਬੀਤ ॥
	੧੭	੧੧	ਕਿਸਹੀ ਵਾਧਿ, ਘਾਟਿ ਕਿਸਹੀ ਪਹਿ, ਸਗਲੇ ਲਰਿ ਲਰਿ ਮੂਆ ॥

---

੧ ਪ੍ਰਸੰਨ। ੨ ਭੂਖਣ। ੩ ਸੋਨੇ ਦੀ ਛਲੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੭੪	੮	੧੩	ਜਾਪ ਤਾਪ, ਭ੍ਰਮਨ ਬਸੁਧਾ ਕਰਿ,
			[1]ਉਰਧ ਤਾਪ [2]ਲੈਗੈਨ ॥
	੧੦	੧੪	ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੁਟਕਾਵੈ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਾਵੈ,
			ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੁਨਾਵੈ ॥
	੧੧	੧੪	ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ ਜੀਉ ਹੀਉ ਦੇਉ,
			ਅਰਪਉ ਅਪਨੋ ਚੀਤੁ ॥
	੧੨	੧੪	ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਤਨ ਪਰ ਕੀ ਨਿੰਦਾ,
			ਇਨ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਲਾਗੈ ॥
			ਸੰਤਹ ਸੰਗੁ ਸੰਤ [3]ਸੰਭਾਖਨੁ,
			ਹਰਿ ਕੀਰਤਨਿ ਮਨੁ ਜਾਗੈ ॥
	੧੬	੧੫	ਭ੍ਰਮਤ ਭ੍ਰਮਤ ਊਹਾਂ ਹੀ ਮੂਏ,
			ਬਾਹੁੜਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਨ ਮੰਝਾਰਿ ॥
੬੭੫	੭	੧੮	ਮੋਹਿ [4]ਆਤੁਰ ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਨਹੀ ਜਾਨੀ,
			ਤੂੰ ਆਪਿ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥
	੧੧	੧੯	ਹਾ ਹਾ, ਪ੍ਰਭ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ॥
	੧੫	੨੦	ਤਰਣ ਤਾਰਣ, ਹਰਿ ਨਿਧਿ, ਦੂਖੁ ਨ ਸਕੈ ਬਿਆਪਿ ॥
੬੭੬	੨	੨੧	ਤਾ ਤੇ, ਮੋਹਿ ਧਾਰੀ ਓਟ ਗੋਪਾਲ ॥
	੧੧	੨੨	ਕਰਮ ਧਰਮ, ਸਗਲਾ-ਈ ਖੋਵੈ ॥
	੧੪	੨੩	ਖਾਟਣ ਕਉ, ਹਰਿ ਹਰਿ 'ਰੋਜਗਾਰੁ' ॥
੬੭੭	੧੧	੨੫	ਚਰਨ ਸਰਨ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਹਰਿ,
			ਹਰਿ ਸੰਤੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਾਤੀ ॥

---

੧ ਉਲਟਾ ਤਪ। ੨ ਲਗਣਾਂ। ੩ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਬਚਨ। ੪ ਅਧੀਨ ਦੁਖੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੬੭	੧੬	੨੭	ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੈ, ਮਨ ਸਦਾ ਧਿਆਈ ॥
	੧੯	੨੭	ਸਾ ਮਤਿ ਦੇਹੁ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰਭ,
			ਜਿਤੁ ਤੁਮ੍ਹਹਿ ਅਰਾਧਾ ॥
੬੭੮	੪	੨੮	ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕਰਨੈ-ਹਾਰੇ,ਨਾਸਨ ਭਾਜਨ ਥਾਕੇ॥
	੬	੨੮	ਜੈਜੈਕਾਰੁ ਸਗਲ [੧]ਭੂ-[੨]ਮੰਡਲ,ਮੁਖ ਊਜਲ ਦਰਬਾਰ॥
	੧੦	੨੯	ਤਾਰਨ ਤਰਨ ਹਰਿ, ਅਵਰਿ ਜੰਜਾਲ,
			ਤੇਰੈ ਕਾਹੂ ਨ ਕਾਮ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੨੯	ਜਾ ਕੋ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ [੩]ਬੀਤੁ, ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ,
			ਓਹੁ ਸੰਗਿ ਨ ਚਾਲੈ ॥
	੧੪	੨੯	ਗਹੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਸਰਨ, ਹਿਰਦੈ ਕਮਲ ਚਰਨ,
			ਅਵਰ ਆਸ ਕਛੁ [੪]ਪਟਲੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥
	੧੭	੩੦	ਚੰਦਨ ਚੋਆ ਰਸ ਭੋਗ ਕਰਤ ਅਨੇਕੈ,
			ਬਿਖਿਆ ਬਿਕਾਰ ਦੇਖੁ ਸਗਲ ਹੈ ਫੀਕੈ,
			ਏਕੈ ਗੋਬਿਦ ਕੋ ਨਾਮੁ ਨੀਕੋ,ਕਹਤ ਹੈ ਸਾਧ ਜਨ ॥
	੧੯	੩੦	ਜਾ ਕੋ ਰੇ ਕਰਮੁ ਭਲਾ,ਤਿਨਿ ਓਟ ਗਹੀ ਸੰਤ 'ਪਲਾ',
			ਤਿਨ ਨਾਹੀ ਰੇ ਜਮੁ ਸੰਤਾਵੈ ਸਾਧੂ ਕੀ [੫]'ਸੰਗਨਾ' ॥
			(ਪੱਲਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
੬੭੯	੬	੩੧	ਸਾਧ ਜਨਾ ਕੀ ਰੇਨ ਨਾਨਕ, ਮੰਗਲ ਸੂਖ ਸਧਾਰੇ ॥
	੧੧	੩੨	ਨਿਰਧਨ ਕਉ ਧਨੁ, ਅੰਧੁਲੇ ਕਉ ਟਿਕ,
			ਮਾਤ ਦੂਧੁ ਜੈਸੇ ਬਾਲੇ ॥

---

੧ ਪ੍ਰਿਥਵੀ। ੨ ਗੋਲਾਕਾਰ। ੩ ਤਾਕਤ। ੪ ਪੜਦਾ। ੫ ਸੰਗਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੭੯	੧੩	੩੩	ਨਵ ਨਿਧਿ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਹਰਿ, ਲਾਗਿ ਰਹੀ ਜਨ ਪਾਈ ॥
	੧੮	੩੪	ਆਨ ਤਿਆਗਿ ਭਏ ਇਕ ਆਸਰ, ਸਰਣਿ ਸਰਣਿ ਕਰਿ ਆਏ ॥
੬੮੦	੬	੩੬	ਉਤ 'ਤਾਕੈ' ਉਤ ਤੇ ਉਤ ਪੇਖੈ, ਆਵੈ ਲੋਭੀ ਫੇਰਿ ॥
	੧੩	੩੮	ਮਹਾ ਅਨੰਦ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਤੁਮਰੇ, ਬਚਨ ਅਨੂਪ ਰਸਾਲ ॥
੬੮੧	੧	੪੦	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੀ ਸਰਧਾ ਪੂਰਹੁ ਠਾਕੁਰ, ਭਗਤ ਤੇਰੇ ਨਮਸਕਾਰੇ ॥
	੬	੪੨	'ਪਰ ਹਰਨਾ' ਲੋਭੁ ਝੂਠ ਨਿੰਦ, ਇਵਹੀ ਕਰਤ ਗੁਦਾਰੀ ॥
			ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਆਸ ਮਿਥਿਆ ਮੀਠੀ, ਇਹ ਟੇਕ ਮਨਹਿ [3]ਸਾਧਾਰੀ ॥
			ਸਾਕਤ ਕੀ [1]ਆਵਰਦਾ, ਜਾਇ ਬਿਥਾਰੀ ॥
੬੮੨	੧੪	੪੯	[2]ਸ੍ਰਸਤਿ ਬਿਵਸਥਾ ਹਰਿ ਕੀ ਸੇਵਾ, [a]'ਮਧ੍ਯੰਤ' ਪ੍ਰਭ ਜਾਪਣ ॥ (ਮਧਿਅੰਤ ਪਾਠ ਉਚਾਰੋ)
੬੮੩	੨	੫੧	ਸਰਬ ਮਨੋਰਥ ਰਾਜ ਸੁਖ ਰਸ, ਸਦ ਖੁਸੀਆ ਕੀਰਤਨੁ ਜਪਿ ਨਾਮ ॥
	੧੩	੫੪	ਹਲਤਿ ਸੁਖੁ, ਪਲਤਿ ਸੁਖੁ, ਨਿਤ ਸੁਖੁ ਸਿਮਰਨੋ, ਨਾਮੁ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਸਦਾ ਲੀਜੈ ॥

---

੧ ਉਮਰ ; ੨ ਸ਼ਰੀਰ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਕਲਿਆਣ ਰੂਪ । ੩ ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਵਿਚ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੮੩	੧੫	੫੪	ਰਾਜ ਜੋਬਨ ਬਿਸਰੰਤ ਹਰਿ, ਮਾਇਆ, ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਏਹੁ [1]ਮਹਾਂਤ ਕਹੈ ॥
੬੮੪	੬	੫੬	ਹਸਤੀ ਰਥ, [2]ਅਸੁ [3]ਅਸਵਾਰੀ ॥
	੯	੫੭	ਕੋਈ ਹੋਆ ਕ੍ਰਮ ਰਤੁ, ਕੋਈ ਤੀਰਥ ਨਾਇਆ ॥
	੧੭	੧	ਪੁਹਪ ਮਧਿ ਜਿਉ ਬਾਸੁ ਬਸਤੁ ਹੈ, [4]'ਮੁਕਰ' ਮਾਹਿ ਜੈਸੇ ਛਾਈ ॥ (ਮੁੱਕਰ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੬੮੫	੨	੨	ਜੋਬਨੁ ਧਨੁ [5]ਪ੍ਰਭਤਾ ਕੈ ਮਦ ਮੈ, ਅਹਿਨਿਸਿ ਰਹੈ ਦਿਵਾਨਾ ॥
	੩	੨	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੋਟਨ ਮੈ ਕਿਨਹੂ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਪਛਾਨਾ ॥
੬੮੬	੨	੧	ਆਪੁ ਨ ਚੀਨਸਿ, ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਰੋਵੈ ॥
	੧੭	੧	ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ 'ਘਰੁ ੬' ਅਸਟਪਦੀ, (ਘਰੁ, (੬) ਛੇਵਾਂ ਪੜਨਾ)
	੧੬	੧	'ਤਾਕੀ' ਹੈ ਓਟ ਸਾਧ, ਰਾਖਹੁ ਦੇ ਕਰਿ ਹਾਥ, ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਮੇਲਹੁ ਹਰਿ ਰਾਇਆ ॥ (ਤੋਂਕੀ ਬੋਲੋ)
੬੮੭	੧	੧	ਕਰਉ ਸੇਵਾ ਗੁਰ ਲਾਗਉ ਚਰਨ, ਗੋਵਿੰਦ ਜੀ ਕਾ ਮਾਰਗੁ, ਦੇਹੁ ਜੀ ਬਤਾਈ ॥

---

੧ ਵੱਡੇ ਪੁਰਖ । ੨ ਘੋੜਾ । ੩ ਸੁਖ ਪਾਲਕੀ ।
੪ ਸ਼ੀਸ਼ਾ । ੫ ਵਡਿਆਈ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੮੭	੨	੧	ਅਨਿਕ ਉਪਾਵ ਕਰਉ, ਮਾਇਆ ਕਉ [1]''ਬਚਿਤਿ' ਧਰਉ, ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਰਤ, ਸਦ ਹੀ ਵਿਹਾਵੈ ॥ (ਬੱਚਿਤਿ ਪੜ੍ਹੋ)
	੫	੧	ਜੇਤੇ ਰੇ ਤੀਰਥ ਨਾਏ,ਅਹੰ ਬੁਧਿ ਮੈਲੁ ਲਾਏ, ਘਰ [2]ਕੋ ਠਾਕੁਰੁ ਇਕੁ ਤਿਲੁ ਨ ਮਾਨੈ ॥
	੧੩	੧	ਸਦਾ ਸਦਾ ਆਨੰਦੁ, ਭੇਟਿਓ ਨਿਰਭੈ ਗੋਬਿੰਦੁ, ਸੁਖ ਨਾਨਕ ਲਾਧੇ, ਹਰਿ ਚਰਨ [3]ਪਰਾਤਾ ॥ ਸਫਲ ਸਫਲ ਭਈ, ਸਫਲ ਜਾਤ੍ਰਾ ॥
	੧੭	੧	ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਸਾਚਾ ਥਾਨੁ ਤੀਰਥੁ, [4]ਦਸ ਪੁਰਬ ਸਦਾ [5]ਦਸਾਹਰਾ ॥
੬੮੮	੪	੧	ਪਿਰ ਸੰਗਿ ਭਾਵੈ ਸਹਜਿ ਨਾਵੈ, ਬੇਣੀ ਤ ਸੰਗਮੁ 'ਸਤ ਸਤੇ' ॥ (ਸੱਤ ਸੱਤੇ ਪੜ੍ਹੋ)
੬੮੯	੨	੨	ਭੂਖ ਪਿਆਸੋ [6]ਆਥਿ, ਕਿਉ ਦਰਿ ਜਾਇਸਾ ਜੀਉ ॥

---

੧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਚਿਤ ਵਿਚ ਵਾ ਮਾਇਆ ਦੇ ਨਫੇ ਨੂੰ ਚਿਤ ਵਿਚ ਰਖਣਾ। ੨ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਘਰ ਦਾ ਠਾਕਰ। ੩ ਪੈਕੇ, ਪਛਾਣਕੇ। ੪ ਜੇਠ ਮਾਸ, ਸੁਕਲ ਪੱਖ ਦਸਮੀ ਥਿਤ, ਬੁੱਧ ਵਾਰ, ਗੁਰ ਕਰਨ, ਬਿਤੀ ਪਾਤ, ਅਨੰਦ ਜੋਗ, ਕੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ, ਬ੍ਰਿਖ ਕਾ ਸੂਰਜ, ਹਸਤ ਨਿਛੱਤ੍ਰ। ੫ ਦਸ ਦੋਸ਼ ਹਰਨੇ, ਚੋਰੀ, ਯਾਰੀ, ਹਿੰਸਾ ਏਹ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਨ ਨਿੰਦਾ,ਝੂਠ,ਕਠੋਰਤਾ,ਚੁਗਲੀ,ਏਹ ਬਾਣੀ ਦੇ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ ਹਨ, ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ,ਚਿੰਤਾ, ਬੁਰੀ ਚਿਤਵਨੀ ਏਹ ਮਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ, ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸਤਿ ਸੰਤੋਖ ਆਦਿ ਧਾਰ ਕੇ, ਦਸਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਕੇ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਦੋਸ਼ ਹਰ ਦੇਈਏ,ਦਸਾਹਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੀ।

੬ ਮਾਇਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੯੬	੧੭	੩	ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਨ ਮਾਨੈ ਢਾਹੀ ਢਾਥੀ, ਸਾ ਧਨ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਏ ॥
੬੯੦	੧	੩	ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਵਿਗਾਸੀ, ਸਹੁ ਰਾਵਾਸੀ, ਫਲੁ ਪਾਇਆ ਗੁਣਕਾਰੀ ॥
੬੯੧	੧੩	੧	ਸਦ ਸਦਾ [1]ਸਿੰਮ੍ਰਤਬ੍ ਸੁਆਮੀ, ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਗੁਣ ਬੋਲਈ ॥
			ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੀ ॥
੬੯੧	੧੭	੧	ਹਨੂਮਾਨ ਸਰਿ, ਗਰੁੜ ਸਮਾਨਾਂ ॥
	੧੯	੧	ਪਗ ਲਗਿ ਰਾਮ, ਰਹੈ ਸਰਨਾਹੀ ॥
੬੯੨	੧	੨	ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ, ਕਹਹੁ ਕੋਊ ਹੈ 'ਕਾ ਕਾ' ॥
	੪	੨	ਜੋ ਜਨੁ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਕਛੁ ਜਾਨੈ, ਤਾ ਕਉ ਅਚਰਜੁ ਕਾ ਹੋ ॥
	੬	੩	ਜਉ ਤਨੁ ਕਾਸੀ ਤਜਹਿ ਕਬੀਰਾ, ਰਮਈਐ ਕਹਾ [2]ਨਿਹੋਰਾ ॥
	੭	੩	ਕਿਆ ਕਾਸੀ ਕਿਆ [3]ਊਖਰੁ ਮਗਹਰੁ, ਰਾਮੁ ਰਿਦੈ ਜਉ ਹੋਈ ॥
	੯	੪	ਸੋਭਾ ਰਾਜ, [4]ਬਿਭੈ ਬਡਿਆਈ ॥
	੧੪	੫	ਰਾਮ ਨਾਮ ਛਾਡਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਕਾਹੇ ਬਿਖੁ ਖਾਈ ॥

---

੧ ਸਿਮਰਨੇ ਜੋਗ ਅਬਿਨਾਸੀ । ੨ ਅਹਿਸਾਨ । ੩ ਕਾਲਰੀ ਧਰਤੀ । ੪ ਮਾਇਆ ਦੀ ਬਿਭੂਤੀ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੯੨	੧੯	੧	ਬਾਰਹ ਜੋਜਨ ਛਤ੍ਰ ਚਲੈ ਥਾ, ਦੇਹੀ ਗਿਰਝ ਨ ਖਾਈ ॥ ੨. ਗਿਰਝਨ ਖਾਈ ॥
੬੯੩	੩	੨	ਦਸ [੧]ਬੈਰਾਗਨਿ ਮੋਹਿ ਬਸਿ ਕੀਨੀ, [੨]ਪੰਚਹੁ ਕਾ ਮਿਟ ਨਾਵਉ ॥ [੩]'ਸਤਰਿ' ਦੋਇ ਭਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰਿ, ਬਿਖੁ ਕਉ ਮਾਰਿ ਕਢਾਵਉ ॥ (ਸੱਤਰਿ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੬	੨	ਸੰਤਨ ਕੇ ਹਮ ਉਲਟੇ ਸੇਵਕ, ਭਗਤਨ ਤੇ ਡਰ ਪਾਵਉ ॥
	੯	੩	[੪]ਮਾਰਵਾੜਿ ਜੈਸੇ, ਨੀਰੁ [੫]ਬਾਲਹਾ, [੬]ਬੇਲਿ ਬਾਲਹਾ [੭]'ਕਰਹਲਾ' ॥ (ਕਰਹੱਲਾ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੩	੩	ਬਾਰਿਕ ਕਉ ਜੈਸੇ, ਖੀਰੁ ਬਾਲਹਾ, ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੁਖ ਜੈਸੇ ਜਲਧਰਾ ॥
੬੯੩	੧੫	੪	[੮]ਪਹਿਲ ਪੁਰੀਏ, ਪੁੰਡਰਕ ਵਨਾ ॥ ਤਾ ਚੇ [੯]ਹੰਸਾ, ਸਗਲੇ ਜਨਾ ॥ [੧੦]ਕ੍ਰਿਸ੍ਨਾ ਤੇ ਜਾਨਉ, ਹਰਿ ਹਰਿ [੧੧]ਨਾਚੰਤੀ [੧੨]ਨਾਚਨਾ ॥

---

੧ ਚੰਚਲ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ। ੨ ਪੰਜ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮਿਟਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ੩ ਪੜਦਾ,ਮਨ ਬੁਧ। ੪ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ੫ ਪਿਆਰਾ। ੬ ਵੇਲਾਂ ਜਾਂ ਜੰਗਲ। ੭ ਊਠ। ੮ ਪਹਿਲੇ ਪੁਰੀਏ=ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਤੋਂ ਪੁੰਡਰਕ=ਕਵਲ,ਵਨਾ=ਬਣਿਆਂ। ੯ ਬ੍ਰਹਮਾਂ। ੧੦ ਮਾਇਆ ਤੋਂ। ੧੧ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ੧੨ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੯੩	੧੬	੪	ਪਹਿਲ [੧]ਪੁਰਸਾ, [੨]ਬਿਰਾ ॥ [੩]ਅਥੋਨ ਪੁਰਸਾ, [੪]ਦਮਰਾ ॥ [੫]ਅਸਗਾ, ਅਸ [੬]ਉਸਗਾ ॥ ਹਰਿ ਕਾ [੭]ਬਾਗਰਾ, ਨਾਚੈ [੮]ਪਿੰਧੀ ਮਹਿ [੯]ਸਾਗਰਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਨਾਚੰਤੀ, [੧੦]ਗੋਪੀ [੧੧]ਜੰਨਾ ॥ [੧੨]ਨਈਆ ਤੇ ਬੈਰੇ ਕੰਨਾ ॥ ਤਰਕੁ, ਨ [੧੩]'ਚਾ' ॥ [੧੪]ਭ੍ਰਮੀਆ, 'ਚਾ' ॥ ਕੇਸਵਾ ਬਚਉਨੀ, [੧੫]ਅਈਏ [੧੬]ਮਈਏ, ਏਕ [੧੭]ਆਨ ਜੀਉ ॥ ਪਿੰਧੀ [੧੮]ਉਭ-ਕਲੇ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਆਏ, ਤੁਮ-ਚੇ ਦੁਆਰਾ ॥ ਤੁ ਕੁਨੁ ਰੇ ॥ ਮੈ ਜੀ ॥ ਨਾਮਾ ॥ ਹੋ ਜੀ ॥ [੧੯]ਆਲਾ ਤੇ [੨੦]ਨਿਵਾਰਣਾ, ਜਮ ਕਾਰਣਾ ॥ (ਪੜਨ ਵਾਸਤੇ ਨਾਮਾ ਹੋ ਜੀ, ਤੇ ਬਿਸਰਾਮ ਕਰੋ)
੬੯੪	੯	੨	ਚਿਤ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਉ, ਨੈਨ [੨੧]ਅਵਿਲੋਕਨੋ, ਸ੍ਰਵਨ ਬਾਨੀ 'ਸੁਜਸੁ' ਪੂਰਿ ਰਾਖਉ ॥ (ਸੁਜੱਸੁ ਪੜੋ)

---

੧ ਪੁਰਖ,ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੨ ਬਾਣੀ ਹੋਈ। ੩ ਓਸ ਤੋਂ ਉਪ੍ਰੰਤ। ੪ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਬੌਣ ਵਾਲੀ ਮਾਇਆ। ੫ ਇਸ ਮਾਇਆ ਦਾ ਅਸੱਤ ਜੜ ਦੁਖ ਰੂਪ ਸੁਭਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ੬ ਓਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸਤ ਚਿਤ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਸੁਭਾ ਮਾਇਆ ਮੇਂ ਚਲਾ ਗਿਆ (ਅਸ) ਹੈ। ੭ ਬਗੀਚਾ। ੮ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਟਿੰਡਾਂ ਵਿਚ। ੯ ਜਲ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ (ਨਾਚੈ) ਚੇਸ਼ਟਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੧੦ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ। ੧੧ ਪੁਰਖ। ੧੨ ਪ੍ਰੇਰਕ ਤੋਂ (ਬੈਰੇ) ਬਗੈਰ ਇਕ ਵੀ ਨਹੀਂ। ੧੩ ਉਠਾ ਨਾਂ। ੧੪ ਭਰਮ ਉਠ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੧੫ ਆਇਆ ਹਾਂ। ੧੬ ਮੈਂ। ੧੭ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਹੈ ਕੇਸਵ (ਬਚਉਨੀ) ਬਚੌਣਾਂ ਕਰੋ। ੧੮ ਹਲਟ। ੧੯ ਸੰਸਾਰ ਘਰ। ੨੦ ਜੰਮਣ ਮਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਵਿਰਤ ਕਰ ਦੇਵੋ। ੨੧ ਦੇਖਣਾਂ ਕਰੋ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੯੪	੧੦	੨	ਮਨੁ [੧]'ਸੁਮਧੁਕਰੁ' ਕਰਉ, ਚਰਨ ਹਿਰਦੇ ਧਰਉ, ਰਸਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਾਮ ਨਾਮ ਭਾਖਉ ॥
	੧੪	੩	ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ [੨]ਅੰਭੁਲਾ, ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਚੰਦਨੋ, ਘਸਿ ਜਪੇ ਨਾਮੁ, ਲੇ ਤੁਝਹਿ ਕਉ ਚਾਰੇ ॥
੬੯੫	੨	੧	ਨਾਰਾਇਣਿ, ਨਿੰਦਸਿ ਕਾਇ, ਭੂਲੀ [੩]ਗਵਾਰੀ ॥ [੪]ਦੁਕ੍ਰਿਤੁ [੫]ਸੁਕ੍ਰਿਤੁ, [੬]ਥਾਰੋ ਕਰਮੁ ਰੀ ॥
	੩	੧	ਕੁਲ ਜਨ ਮਧੇ, ਮਿਲ੍ਹਿੰ ਸਾਰਗ-ਪਾਨ ਰੇ ॥
	੪	੧	[੭]'ਬਿਸ੍ਨੂ' ਕਾ ਦੀਪਕੁ ਸ੍ਵਾਮੀ, ਤਾ-ਚੇ ਰੇ [੮]ਸੁਆਰਥੀ, ਪੰਖੀ ਰਾਇ ਗਰੁੜ ਤਾ-ਚੇ [੯]ਬਾਧਵਾ ॥ (ਬਿਸ੍ਨੂ) (ਸ੍ਨੂ) ਦੇ ਪੈਰ ਵਾਵਾ ਪੂਰਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ)
	੫	੩	ਅਨਿਕ [੧੦]ਪਾਤਿਕ ਹਰਤਾ, ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਨਾਥੁ ਰੀ, ਤੀਰਥਿ ਤੀਰਥਿ ਭ੍ਰਮਤਾ, ਲਹੈ ਨ ਪਾਰੁ ਰੀ ॥
	੬	੩	ਅੰਮ੍ਰਿਤ [੧੧]ਸਸੀਅ [੧੨]ਧੇਨ ਲਛਿਮੀ, ਕਲਪ-ਤਰ, [੧੩]ਸਿਖਰਿ [੧੪]'ਸੁਨਾਗਰ' ਨਦੀ ਚੇ [੧੫]ਨਾਥੰ ॥
	੭	੩	[੧੬]ਦਾਧੀ ਲੇ ਲੰਕਾ ਗੜੁ, [੧੭]ਉਪਾੜੀ ਲੇ ਰਾਵਣ ਬਣੁ, [੧੮]ਸਲਿ ਬਿ-ਸਲਿ ਆਣਿ, [੧੯]ਤੋਖੀ ਲੇ ਹਰੀ ॥

---

੧ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਭੋਗ। ੨ ਜਲ। ੩ ਬੇਸਮਝ। ੪ ਪਾਪ। ੫ ਪੁੰਨ। ੬ ਤੇਰਾ। ੭ ਸੰਸਾਰ। ੮ ਆਪਣਾ ਰਥਵਾਹੀ। ੯ ਸਬੰਧੀ ਭਾਈ। ੧੦ ਪਾਪ ਹਰਤਾ ਸ਼ਿਵ ਜੀ। ੧੧ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ। ੧੨ ਕਾਮ ਧੇਨ। ੧੩ ਉਚਸ੍ਰਵਾ ਘੋੜਾ। ੧੪ ਐਰਾਪਤਿ ਹਾਥੀ ਵਾ ਚਤਰ ਧਨੰਤਰ ਵੈਦ। ੧੫ ਸਮੁੰਦਰ। ੧੬ ਸਾੜਿਆ। ੧੭ ਪੱਟਿਆ ਰਾਵਣ ਦੇ ਅਸ਼ੋਕ ਬਣ ਨੂੰ। ੧੮ ਦੁਖ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਜੀਵਨੀ ਬੂਟੀ। ੧੯ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕੀਤਾ ਰਾਮ ਨੂੰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੯੫	੮	੧	[1]ਕਰਮ ਕਰਿ, ਕਛਉਟੀ [2]ਮਫੀਟਸਿ ਰੀ ॥
			ਪੂਰਬਲੋ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮੁ ਨ ਮਿਟੈ ਰੀ, ਘਰ [3]ਗੇਹਣਿ,
			ਤਾ-ਚੇ ਮੋਹਿ ਜਾਪੀਅਲੇ ਰਾਮ-ਚੇ ਨਾਮੰ ॥
	੧੩	੧	[4]ਕਾਇਅਉ, ਧੂਪ ਦੀਪ [5]ਨਈਬੇਦਾ,
			ਕਾਇਅਉ ਪੂਜਉ [6]ਪਾਤੀ ॥
	੧੮	੧	ਅਨਾਜੁ ਮਗਉ, [7]ਸਤ [8]ਸੀਕਾ ॥

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਜੈਤਸਰੀ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੧ ਚਉਪਦੇ ॥

੬੯੬	੪	੧	ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ, ਕਿਲਬਿਖ ਦੁਖ ਉਤਰੇ,
			ਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਦੀਓ [9]ਰਿਨੁ ਲਾਥਾ ॥
੬੯੭	੨	੩	ਹਮ ਬਾਰਿਕ, ਕਛੂਅ ਨ ਜਾਨਹ ਗਤਿ ਮਿਤਿ,
			ਤੇਰੇ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ, ਇਆਨਾ ॥
	੩	੩	ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਆਲਸੀਆ, [10]ਉਘਲਾਨਾ ॥
	੪	੩	ਗੁਰ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਵਹੁ ਮੇਰੈ ਹੀਅਰੈ,
			ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਾਮੁ ਪਰਾਨਾ ॥
	੭	੩	ਹਰਿ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰੀ ਮੇਰੈ ਠਾਕੁਰਿ,
			ਜਨੁ ਬਿਛੁਰਿਆ ਚਿਰੀ ਮਿਲਾਨਾ ॥

---

੧ ਕਰਮ ਜੋ ਕੀਤਾ ਸੀ ਬਸਤ੍ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਹਨੂਮਾਨ ਨੇ ਉਸ ਕਰਕੇ ਕਛਉਟੀ=ਕੱਛ ਮਿਲੀ ।੨ ਏਹ ਅਮਿਟ ਰਹੀ । ੩ ਹੇ ਇਸਤ੍ਰੀ! ੪ ਦੇਹ ਜਾਂ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ । ੫ ਮਿਠੇ ਭੋਜਨ । ੬ ਪੱਤਲਾਂ । ੭ ਸੌ । ੮ ਸ਼ਿਆਣ ਜੋ ਸੌ ਵਾਰ ਵਾਹੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸ਼ੱਤ ਵਾਰੀ । ੯ ਕਰਜ਼ਾ । ੧੦ ਊਂਘਦਾ ਹੈ,ਅਵਿਦਿਆ ਦੀ ਨੀਂਦ ਵਿਚ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੬੯੭	੧੦	੪	ਹਰਿ ਕੀਏ ਪਤਿਤ ਪਵਿਤ੍ਰ, ਮਿਲਿ ਸਾਧ ਗੁਰ, ਹਰਿ ਨਾਮੈ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖਿਬਾ ॥
	੧੧	੪	ਧਨੁ ਧਨੁ ਵਡਭਾਗ, ਮਿਲਿਓ ਗੁਰੁ ਸਾਧੂ, ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ, ਲਿਵ [1]ਉਨਮਨਿ ਲਾਗਿਬਾ ॥
	੧੨	੪	ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝੀ, ਸਾਂਤਿ ਪਾਈ, ਹਰਿ ਨਿਰਮਲ, ਨਿਰਮਲ ਗੁਨ ਗਾਇਬਾ ॥
	੧੪	੪	ਹਰਿ ਦੇਹੁ ਬਿਮਲ ਮਤਿ, ਗੁਰ ਸਾਧ ਪਗ ਸੇਵਹ, ਹਮ ਹਰਿ, ਮੀਠ ਲਗਾਇਬਾ ॥
੬੯੮	੬	੬	ਜਿਨ ਹਰਿ [2]ਅਰਥਿ, ਸਰੀਰੁ ਲਗਾਇਆ ਗੁਰ ਸਾਧੂ, ਬਹੁ ਸਰਧਾ ਲਾਇ ਮੁਖਿ ਧੂੜਾ ॥
	੮	੬	ਜਨ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਪਗ ਸਾਧ, ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ, ਪਾਖਾਣੁ ਹਰਿਓ ਮਨੁ ਮੂੜਾ ॥
			ਜੈਤਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੩
੭੦੦	੪	੧	ਮੁਕਤਿ ਮਾਲ ਕਨਿਕ ਲਾਲ ਹੀਰਾ, ਮਨ [3]ਰੰਜਨ ਕੀ ਮਾਇਆ ॥
	੫	੧	ਹਸਤਿਰਥ ਅਸ੍ਵ ਪਵਨ ਤੇਜ, [4]ਧਨੀ [5]ਭੂਮਨ [6]ਚਤੁਰਾਂਗਾ॥
	੬	੧	ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ, ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭ ਕੇ, ਤਾ ਕੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗਾਈਐ ॥
	੯	੧	ਦੇਹੁ ਸੰਦੇਸਰੋ, ਕਹੀਅਉ, ਪ੍ਰਿਅ ਕਹੀਅਉ ॥

---

੧ ਤੁਰੀਆ ਪਦ ; ੨ ਵਾਸਤੇ। ੩ ਮਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ੪ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ। ੫ ਜਗੀਰਦਾਰ। ੬ ਚਤੁਰੰਗੀ ਫੌਜ ਹਾਥੀ ਘੋੜੇ ਰਥ ਪੈਦਲ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੦੦	੧੧	੧	ਬਰਨੁ ਨ ਦੀਸੈ ਚਿਹਨੁ ਨ ਲਖੀਐ, ਸੁਹਾਗਨਿ [੧]'ਸਾਤਿ' ਬੁਝਹੀਅਉ ॥ (ਸ਼ਾਂਤਿ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੨	੧	ਨਾਨਕੁ ਕਹਤ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਲੋਗਾ, ਸੰਤ ਰਸਨ ਕੋ [੨]ਬਸਹੀਅਉ ॥
	੧੩	੨	ਧੀਰਉ ਸੁਨਿ, ਧੀਰਉ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ॥
੭੦੧	੨	੫	ਅਬ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇਓ, ਗੁਰ [੩]'ਆਗਿ' ॥ (ਆਗਿਅ ਉਚਾਰਨਾ)
	੭	੬	ਆਇਓ ਦੁਖ ਹਰਣ, ਸਰਣ ਕਰੁਣਾਪਤਿ, ਗਹਿਓ ਚਰਣ ਆਸਰਾ ॥
	੧੦	੭	ਦੀਸਹਿ ਸਭ ਸੰਗਿ ਰਹਹਿ ਅਲੇਪਾ, ਨਹ ਵਿਆਪੈ ਉਨ ਮਾਈ ॥
	੧੧	੭	ਦਇਆ [੪]ਮਇਆ ਕਿਰਪਾ ਠਾਕੁਰ ਕੀ, ਸੇਈ ਸੰਤ ਸੁਭਾਈ ॥
੭੦੨	੯	੧੨	ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਕਿਛੁ ਕਰਮੁ ਨ ਜਾਨਾ, ਨਾਹਿਨ ਨਿਰਮਲ ਕਰਣੀ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਕੈ ਅੰਚਲਿ ਲਾਵਹੁ, [੫]ਬਿਖਮੁ ਨਦੀ ਜਾਇ ਤਰਣੀ ॥
	੧੧	੧੨	ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਤ੍ਰਿਪਤਿ, ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਪਾਵਤ, ਹਰਿ ਨਾਮ ਰੰਗ ਆਭਰਣੀ ॥

---

੧ ਸੱਚ ਜਾਂ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ । ੨ ਵਸਦਾ ਹੈ । ੩ ਆਗਿਆ ।
੪ ਸਰੂਪ । ੫ ਔਖੀ ਨਦੀ ਬੈਤਰਨੀ ਜਾਂ ਆਸਾ ਰੂਪ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੦੩	੧੫	੧	ਯਾਰ ਵੇ,ਪ੍ਰਿਅ [੧]ਹਭੇ ਸਖੀਆ, ਮੂ [੨]ਕਹੀ ਨ ਜੇਹੀਆ ॥
			ਯਾਰ ਵੇ,ਹਿਕਡੂੰ [੩]ਹਿਕਿ ਚਾੜੈ,
			ਹਉ ਕਿਸੁ ਚਿਤੇਹੀਆ ॥
	੧੯	੧	ਯਾਰ ਵੇ, ਪਿਰੁ ਆਪਣ ਭਾਣਾ,
			ਕਿਛੁ [੪]ਨੀ ਸੀ [੫]ਛੰਦਾ ॥
			ਯਾਰ ਵੇ, ਤੈ ਰਾਵਿਆ ਲਾਲਨੁ,ਮੂ ਦਸਿ ਦਸੰਦਾ ॥
੭੦੪	੩	੧	ਯਾਰ ਵੇ, ਨਿਤ [੬]ਸੁਖ ਸੁਖੇਦੀ, ਸਾ ਮੈ ਪਾਈ ॥
	੧੧	੨	[੭]ਨਿਰਤਿ ਨ ਪਵੈ ਅਸੰਖ ਗੁਣ,
			ਊਚਾ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਨਾਉ ॥
੭੦੫	੯	੩	ਰਤਨ ਜਨਮੁ ਹਾਰੰਤ ਜੂਐ,ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਿ ਨ ਭਾਵਹੀ ॥
	੧੦	੩	ਜੋਬਨੁ ਗਇਆ ਬਿਤੀਤਿ, ਜਰੁ ਮਲਿ ਬੈਠੀਆ ॥
			(ਮੱਲਿ ਪੜੇ)
			[੮]ਕਰ ਕੰਪਹਿ, ਸਿਰੁ ਡੋਲ, ਨੈਣ ਨ ਡੀਠਿਆ ॥
੭੦੬	੫	੨	ਮੁਖੁ ਤਲੈ ਪੈਰ ਉਪਰੇ, ਵਸੰਦੋ [੯]"ਕੁਹਥੜੈ' ਥਾਇ ॥
			(ਕੁਹੱਥੜੈ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ)
	੯	੩	ਖੰਡਣੰ ਕਲਿ ਕਲੇਸਹ, ਪ੍ਰਭ ਸਿਮਰਿ,
			ਨਾਨਕ ਨਹ ਦੂਰਣਹ ॥

---

੧ ਸਾਰੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਸਖੀਆਂ। ੨ ਮੈ ਕਿਸੇ ਜੈਸੀ ਭੀ ਨਹੀ। ੩ ਇਕ ਤੋਂ ਇਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਮੈ ਕਿਸਦੇ ਚੇਤੇ ਹਾਂ। ੪ ਨਹੀ ਹੈ। ੫ ਮੁਹਤਾਜਗੀ, ਖੁਸ਼ਾਮਦ। ੬ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦੀਆਂ ਸੁਖਾਂ ਸੁਖ ਦੀ ਸਾਂ। ੭ ਨਿਰਨਾਂ। ੮ ਹਥ। ੯ ਭੈੜੀ ਤੇ ਤੰਗ ਕਸੂਤੀ ਜਗਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੦੬	੧੦	੩	ਸੋ ਸਹੁ ਬਿੰਦ ਨ ਵਿਸਰਉ,
			ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਸੁੰਦਰੁ ਰਚਿਆ ਦੇਹੁ ॥
	੧੧	੩	ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ ਸਾਜਨ ਸੇਵਕ ਦੀਏ, ਪ੍ਰਭ ਦੇਵਨ ਜੋਗ ॥
	੧੩	੪	ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭਾਵ ਹੀਣੰ,
			ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਬਿਸਰਤ, ਤੇ ਪ੍ਰੇਤਤਹ ॥
	੧੪	੪	ਤੁਟੜੀਆ ਸਾ ਪ੍ਰੀਤਿ, ਜੋ ਲਾਈ [੧]ਬਿਅੰਨ ਸਿਉ ॥
	੧੭	੫	ਕੋਟਿ ਦਾਨ ਇਸਨਾਨੰ,
			ਅਨਿਕ [੨]ਸੋਧਨ ਪਵਿਤ੍ਰਤਹ ॥ ੨. ਸੋਧ ਨ ॥
	੧੯	੫	[੩]ਈਧਣੁ [੪]ਕੀਤੋਮੁ [੫]ਘਣਾ, [੬]ਭੋਰੀ [੭]ਦਿਤੀਮੁ [੮]ਭਾਹਿ ॥
੭੦੭	੩	੬	[੯]'ਕਦਾਂਚ' ਨਹ ਸਿਮਰੰਤਿ ਨਾਨਕ,
			ਤੇ ਜੰਤ ਬਿਸਟਾ ਕ੍ਰਿਮਹ ॥
	੪	੬	[੧੦]ਮੁਚੁ [੧੧]ਅਡੰਬਰੁ ਹਭੁ ਕਿਹੁ, ਮੰਝਿ ਮੁਹਬਤਿ ਨੇਹ ॥
	੫	੬	ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਇਨ ਚੰਦਨ ਸੁਗੰਧ, ਲਾਇ ਮੋਤੀ ਹੀਰੇ ॥
	੭	੭	ਚਰਨ ਕਮਲ [੧੨]ਬਿਰਹੰ, ਖੋਜੰਤ ਬੈਰਾਗੀ ਦਹ ਦਿਸਹ ॥
			ਤਿਆਗੰਤ ਕਪਟ ਰੂਪ ਮਾਇਆ,
			ਨਾਨਕ ਆਨੰਦ ਰੂਪ, ਸਾਧ ਸੰਗਮਹ ॥
			ਮਨਿ ਸਾਂਈ ਮੁਖਿ ਉਚਰਾ, [੧੩]ਵਤਾ ਹਭੇ ਲੋਅ ॥
	੧੦	੭	ਮਿਤ੍ਰ ਨ [੧੪]ਇਠ ਧਨ ਰੂਪ ਹੀਣ, ਕਿਛੁ ਸਾਕੁ ਨ ਸਿੰਨਾ ॥

---

੧ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ। ੨ ਸੁਚਮ। ੩ ਲੱਕੜਾਂ। ੪ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ। ੫ ਬਹੁਤੀਆਂ। ੬ ਥੋੜੀ। ੭ ਦਿਤੀ ਹੈ। ੮ ਅਗਨੀ। ੯ ਕਦੇ ਭੀ। ੧੦ ਬਹੁਤਾ। ੧੧ ਬਨਾਵਟ। ੧੨ ਪ੍ਰੇਮੀ। ੧੩ ਫਿਰਨਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ। ੧੪ ਪਿਆਰੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੦੭	੧੨	੮	ਰਚੰਤਿ ਮੂੜ ਅਗਿਆਨ ਅੰਧਹ, ਨਾਨਕ ਸੁਪਨ ਮਨੋਰਥ ਮਾਇਆ ॥
	੧੪	੮	ਬਿਸਰੇ ਰਾਜ ਰਸ ਭੋਗ, ਜਾਗਤ [੧]'ਭਖਲਾਇਆ' ॥
	੧੭	੯	ਬਿਸਰੰਤ ਹਰਿ ਗੋਪਾਲਹ, ਨਾਨਕ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣੀ [੨]ਉਦਿਆਨ ਭਰਮਣਹ ॥
੭੦੮	੨	੧੦	[੩]ਸੰਚੰਤਿ [੪]ਬਿਖਿਆ ਛਲੰ [੫]ਛਿਦ੍ਰੰ, ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਨ ਚਾਲਤੇ ॥
	੪	੧੦	ਹਰਿ ਬਿਸਰਿਐ ਕਿਉ ਤ੍ਰਿਪਤਾਵੈ,ਨਾ ਮਨੁ [੬]ਰੰਜੀਐ ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਛੋਡਿ ਅਨ ਲਾਗੈ, ਨਰਕਿ [੭]ਸਮੰਜੀਐ ॥
	੬	੧੧	[੮]ਮਿਸਟੰ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ, ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਮਿਸਟੰ, ਪ੍ਰਭ ਦਰਸਨੰ ॥
੧੮	੧੧		ਜੀਉ ਪ੍ਰਾਣ ਮਨੁ ਤਨੁ ਪ੍ਰਭੂ, ਬਿਨਸੇ ਸਭਿ ਝੂਠਾ ॥
੧੦	੧੨		[੯]ਤਿਅਕਤ ਜਲੰ, ਨਹ ਜੀਵ ਮੀਨੰ, ਨਹ ਤਿਆਗਿ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੇਘ ਮੰਡਲਹ ॥
੧੧	੧੨		ਚਰਨ ਕਮਲ ਰਚੰਤਿ ਸੰਤਹ, ਨਾਨਕ ਆਨ ਨ [੧੦]ਰੁਚਤੇ ॥
੧੨	੧੨		ਮੁਖੁ [੧੧]ਡੇਖਾਊ[੧੨]ਪਲਕ ਛਡਿ,ਆਨ ਨ [੧੩]ਡੇਊ ਚਿਤੁ ॥
੧੪	੧੨		ਬੂੰਦ ਵਿਹੂਣਾ ਚਾਤ੍ਰਿਕੋ, ਕਿਉ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਪਤਾਵੈ ॥

---

੧ ਭਟਕਣਾਂ। ੨ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਉਜਾੜ। ੩ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ੪ ਮਾਇਆ। ੫ ਦੋਸ਼। ੬ ਪ੍ਰਸੰਨ। ੭ ਸਮੋਂਦੇ ਹਨ। ੮ ਮਿਠਾ। ੯ ਤਿਆਗਕੇ। ੧੦ ਇਛਿਆ। ੧੧ ਦਿਖੌਣਾਂ ਕਰੇ। ੧੨ ਨਿਮਖ ਮਾਤ੍ਰ। ੧੨ ਦੇਊਗਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੦੮	੧੫	੧੨	ਭਵਰੁ ਲੋਭੀ ਕੁਸਮ ਬਾਸੁ ਕਾ, ਮਿਲਿ ਆਪੁ ਬੰਧਾਵੈ ॥
	੧੬	੧੩	ਨਹ ਬਿਸਰੰਤਿ ਨਾਮ ਅਚੁਤ, ਨਾਨਕ ਆਸ ਪੂਰਨ ਪਰਮੇਸੁਰਹ ॥
੭੦੯	੨	੧੪	ਹਭਿ ਕੂੜਾਵੇ ਕੰਮ, ਇਕ ਸੁ 'ਸਾਈ' ਬਾਹਰੇ ॥ (ਸਾਂਈ ਪੜੋ)
	੯	੧੫	ਨਾਨਕ ਸਾ [1]ਵੇਲੜੀ ਪਰਵਾਣੁ, ਜਿਤੁ ਮਿਲੰਦੜੋ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥
	੧੦	੧੬	ਸਰਣਿ ਸੂਰ ਭਗਵਾਨਹ, ਜਪੰਤਿ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰੇ ॥
	੧੧	੧੬	ਨਠੜੋ ਦੁਖ ਤਾਪੁ, ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ ਪੇਖੰਦਿਆ ॥
	੧੨	੧੬	ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਤੇਰਾ ਬਿਰਦੁ, ਹਰਿ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਿਆ ॥
	੧੪	੧੭	ਸੰਤ [2]ਉਧਰਣ ਦਇਆਲੰ, ਆਸਰੰ ਗੋਪਾਲ ਕੀਰਤਨਹ ॥
	੧੫	੧੭	ਚੰਦਨ ਚੰਦੁ ਨ ਸਰਦ ਰੁਤਿ, ਮੂਲਿ ਨ ਮਿਟਈ ਘਾਮ ॥
	੧੬	੧੮	ਦਇਆਲ ਪੁਰਖ ਭਗਵਾਨਹ, ਨਾਨਕ ਲਿਪਤ ਨ ਮਾਇਆ ॥
੭੧੦	੪	੧੯	ਗੁਰ ਦਇਆਲ ਸਮਰਥ ਗੁਰ, ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣਹ ॥

---

੧ ਵੇਲੇ ਦੀ ਘੜੀ। ੨ ਉਧਾਰਣ ਵਾਲੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਜੈਤਸਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੧੦	੭	੧੯	ਕਾਟਿ ਸਿਲਕ ਦੁਖ ਮਾਇਆ, ਕਰਿ ਲੀਨੇ ਅਪ [੧]ਦਸੇ ॥
	੧੨	੨੦	ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਹੁਕਮੁ ਸਭੁ, ਨਿਹਚਲੁ ਤੁਧੁ ਥੇਹੁ ॥
			ਜੈਤਸਰੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾ ਕੀ
	੧੪	੧	ਨਾਥ, ਕਛੂਅ ਨ ਜਾਨਉ ॥
	੧੫	੧	ਤੁਮ ਕਹੀਅਤ ਹੌ ਜਗਤ ਗੁਰ ਸੁਆਮੀ ॥
	੧੬	੧	ਅਜੌਂ ਨ 'ਪਤ੍ਰਾਇ' ਨਿਗਮ ਭਏ [੨]ਸਾਖੀ ॥
			(ਪਤਿਆਇ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੭	੧	[੩]ਗੌਤਮ ਨਾਰਿ, [੪]ਉਮਾਪਤਿ [੫]ਸ੍ਵਾਮੀ ॥ ਸੀਸੁ [੬]ਧਰਨਿ, [੭]ਸਹਸ ਭਗ [੮]ਗਾਂਮੀ ॥ ਇਨ ਦੂਤਨ, ਖਲੁ ਬਧੁ ਕਰਿ ਮਾਰਿਓ॥

ਰਾਗੁ ਟੋਡੀ

ਰਾਗੁ ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੧ ਦੁਪਦੇ

੭੧੧	੧੨	੨	ਸੰਤਨ, ਅਵਰ ਨ ਕਾਹੂ ਜਾਨੀ ॥
੭੧੨	੧	੩	ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ ਜੋ ਜੀਵਨੁ ਬਲਨਾ, ਸਰਪ ਜੈਸੇ ਅਰਜਾਰੀ ॥

---

੧ ਆਪ ਦੇ ਦਾਸ ਜਾਂ ਆਪਦੀ ਤਰਫ। ੨ ਉਗਾਹ ਹੋਇ ਬੇਦ। ੩ ਗੌਤਮ ਰਿਖੀ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਹੱਲਿਆ ਸ਼ਿਲਾ ਬਣੀ। ੪ ਸ਼ਿਵ ਜੀ। ੫ ਵਿਸ਼ਨੂੰ। ੬ ਬ੍ਰਹਮਾ। ੭ ਇੰਦ੍ਰ। ੮ ਗੌਤਮ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਟੋਡੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੧੨	੯	੩	ਨਾਨਾ ਝੂਠਿ ਲਾਇ ਮਨੁ [1]ਤੋਖਿਓ,
			ਨਹ ਬੂਝਿਓ ਅਪਨਾਇਓ ॥
	੧੧	੩	ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਹਰਿ,
			ਭਗਤਿ ਵਛਲ ਸੁਨਿ ਆਇਓ ॥
	੧੫	੪	ਕਰਿ [2]ਆਭਰਣ, ਸਵਾਰੀ ਸੇਜਾ,
			ਕਾਮਨਿ ਬਾਟੁ ਬਨਾਇਆ ॥
	੧੬	੪	ਸਾਰੋ ਦਿਨਸੁ ਮਜੂਰੀ ਕਰਤਾ,
			[3]ਤੁਹੁ ਮੂਸਲਹਿ ਛਰਾਇਆ ॥
੭੧੩	੧੩	੮	ਮੁਖ ਊਜਲ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਈ ਹੈ,
			ਤੇਰੋ ਰਹੈ ਈਹਾ ਊਹਾ ਲੋਗੁ ॥
	੧੪	੮	ਛੋਡਿ [4]'ਆਪਤੁ' ਬਾਦੁ ਅਹੰਕਾਰਾ,
			ਮਾਨੁ ਸੋਈ ਜੋ ਹੋਗੁ ॥
			(ਆੱਪਤੁ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੭੧੪	੯	੧੨	ਅਨਿਕ ਛਿਦ੍ਰ ਬੋਹਿਥ ਕੇ ਛੁਟਕਤ,
			ਥਾਮ ਨ ਜਾਹੀ [5]ਕਰੇ ॥
	੧੧	੧੩	ਕਾਢਿ [6]ਕੁਠਾਰੁ ਪਿਤ ਬਾਤ ਹੰਤਾ,
			ਅਉਖਧੁ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਉ ॥
੭੧੫	੧	੧੫	ਚਰਨ ਕਮਲ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਨਿ ਲਾਗੀ,
			ਸੁਰਿਜਨ ਮਿਲੇ ਪਿਆਰੇ ॥
	੪	੧੬	ਤੇਰੋ ਨਹੀ, ਸੁ ਜਾਨੀ ਮੋਰੀ ॥

---

੧ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕੀਤਾ। ੨ ਭੂਖਣ। ੩ ਫੂਸ। ੪ ਅਪਣੱਤ।
੫ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ। ੬ ਕੁਹਾੜਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਟੋਡੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੧੫	੧੩	੧੮	ਹਉ ਢੂਢੇਦੀ ਦਰਸਨ ਕਾਰਣਿ, [1]ਬੀਥੀ ਬੀਥੀ ਪੇਖਾ ॥
	੧੬	੧੯	ਗਰਬਿ [2]ਗਹਿਲੜੇ, ਮੂੜੜੇ ਹੀਓ ਰੇ॥ ਹੀਓ, [3]ਮਹਰਾਜ ਰੀ ਮਾਇਓ ॥ [4]ਡੀਹਰ ਨਿਆਈ, ਮੁਹਿ ਢਾਕਿਓ ਰੇ ॥ ਰਹਾਉ ॥ [5]ਘਣੋ [6]ਘਣੋ [7]ਘਣੋ ਸਦ ਲੋੜੈ, ਬਿਨੁ ਲਹਣੇ [8]ਕੈਠੈ ਪਾਇਓ ਰੇ ॥ ਮਹਰਾਜਰੋ [9]ਗਾਥੁ, ਵਾਹੂ ਸਿਉ ਲੁਭੜਿਓ, ਨਿਹਭਾਗੜੇ [10]ਭਾਹਿ [11]ਸੰਜੋਇਓ ਰੇ ॥੧॥ ਸੁਣਿ ਮਨ ਸੀਖ, ਸਾਧੂ ਜਨ ਸਗਲੇ, ਥਾਰੇ ਸਗਲੇ ਪ੍ਰਾਛਤ ਮਿਟਿਓ ਰੇ ॥ ਜਾ ਕੋ ਲਹਣੋ ਮਹਰਾਜ ਰੀ [12]ਗਾਠੜੀਓ, ਜਨ ਨਾਨਕ ਗਰਭਾਸਿ ਨ ਪਉੜਿਓ ਰੇ ॥
੭੧੬	੨	੨੦	ਐਸੋ ਗੁਨੁ, ਮੇਰੋ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਕੀਨ ॥ [13]ਪੰਚ ਦੋਖ ਅਰੁ ਅਹੰ ਰੋਗ, ਇਹ ਤਨ ਤੇ ਸਗਲ ਦੂਰਿ ਕੀਨ ॥

---

੧ ਗਲੀ ਗਲੀ। ੨ ਪਕੜਿਆ ਹੋਇਆ। ੩ ਮਹਾਰਾਜ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਾਇਆ। ੪ ਡੈਣ ਦੀ ਨਿਆਈ ਜਾਂ ਕੁੰਡੀ।
੫ ਬਹੁਤਾ ਜਸ। ੬ ਬਹੁਤਾ ਜਿਊਣਾ। ੭ ਬਹੁਤਾ ਪਦਾਰਥ।
੮ ਕਿਸ ਥਾਂ ਤੋਂ। ੯ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਦਿਤੇ ਹੋਇ ਗਾਥ=ਪਦਾਰਥ।
੧੦ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ ਰੂਪੀ ਅੱਗ ਵਿਚ। ੧੧ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।
੧੨ ਬੁਧ ਰੂਪ ਗਠੜੀ ਦੇ ਵਿਚ। ੧੩ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ੇ ਸ਼ਬਦ ਸਪਰਸਾਦਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਟੋਡੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੧੬	੪	੨੦	ਪੇਖਿਓ ਲਾਲਨੁ [1]ਪਾਟ ਬੀਚ [2]ਖੋਏ, ਅਨਦ ਚਿਤਾ ਹਰਖੇ [3]ਪਤੀਨ ॥
੭੧੭	੨	੨੫	ਸੁੰਦਰੁ ਸੁਘੜੁ ਚਤੁਰੁ ਸਭ ਬੇਤਾ, ਰਿਦ ਦਾਸ ਨਿਵਾਸ ਭਗਤ ਗੁਨ ਗਾਵਨ ॥
੭੧੮	੬	੩੧	ਕਹਉ ਕਹਾ, ਅਪਨੀ [4]ਅਧਮਾਈ ॥
	੯	੩੧	ਕਹਿ ਨਾਨਕ ਅਬਿ ਨਾਹਿ ਅਨਤ ਗਤਿ, ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਕੀ ਸਰਨਾਈ ॥
	੧੨	੧	ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਪਾਇਓ, ਤਿਨਹਿ ਛਪਾਇਓ ॥
	੧੯	੩	ਨਾਮੇ ਮਧੇ ਰਾਮੁ ਆਛੈ,ਰਾਮ ਸਿਆਮ ਗੋਬਿੰਦ 'ਗੋ' ॥ ('ਗੋ' ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਅਭ ਕਰਨੇ)

ਰਾਗੁ ਬੈਰਾੜੀ

ਰਾਗੁ ਬੈਰਾੜੀ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੧ ਦੁਪਦੇ

੭੧੯	੫	੧	ਸੰਕਰ ਕ੍ਰੋੜਿ ਤੇਤੀਸ ਧਿਆਇਓ, ਨਹੀ ਜਾਨਿਓ ਹਰਿ [5]'ਮਰਮਾਮ' ॥ ਸੁਰਿ ਨਰ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿ, ਸਭ ਗਾਵਤ ਜੇਤ [6]'ਉਪਾਮ' ॥
੭੨੦	੧	੩	ਜੋ ਕੋਈ ਨਿੰਦ ਕਰੇ ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ, ਅਪੁਨਾ [7]ਗੁਨੁ ਨ ਗਵਾਵੈ ॥
	੧੧	੩	ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਜਪੁ, ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰਾ ॥

---

੧ ਪੜ੍ਹਨਾ । ੨ ਗਵਾ ਦਿਤਾ । ੩ ਪਤੀਜ ਗਏ । ੪ ਨੀਚਤਾਈ
੫ ਭੇਤ । ੬ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਇ । ੭ ਉਪਕਾਰ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ
੭੨੧	੪	੧

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧

[1]ਯਕ [2]ਅਰਜ [3]ਗੁਫਤਮ, ਪੇਸਿ [4]ਤੋ,
[5]ਦਰ [6]ਗੋਸ [7]ਕੁਨ, ਕਰਤਾਰ ॥
[8]ਹਕਾ [9]ਕਬੀਰ [10]ਕਰੀਮ ਤੂ, ਬੇ ਐਬ [11]ਪਰਵਦਗਾਰ॥੧॥
ਦੁਨੀਆ [12]ਮੁਕਾਮੇ [13]ਫਾਨੀ, [14]ਤਹਕੀਕ ਦਿਲ [15]ਦਾਨੀ॥
[16]ਮਮ [17]ਸਰ [18]ਮੂਇ, [19]ਅਜਰਾਈਲ, [20]ਗਿਰਫਤਹ,
ਦਿਲ [21]ਹੇਚਿ ਨ ਦਾਨੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
[22]ਜਨ [23]ਪਿਸਰ [24]ਪਦਰ [25]ਬਿਰਾਦਰਾਂ,
[26]ਕਸ [27]ਨੇਸ [28]ਦਸਤੰਗੀਰ ॥
[29]ਆਖਿਰ [30]ਬਿਅਫਤਮ ਕਸ ਨ [31]ਦਾਰਦ,
[32]ਚੂੰ [33]ਸਵਦ [34]ਤਕਬੀਰ ॥
[35]ਸਬ [36]ਰੋਜ [37]ਗਸਤਮ, ਦਰ [38]ਹਵਾ,
[39]ਕਰਦੇਮ ਬਦੀ ਖਿਆਲ ॥

• ੧ ਇਕ। ੨ ਬੇਨਤੀ। ੩ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ੪ ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ। ੫ ਵਿਚ। ੬ ਕੰਨਾਂ ਦੇ। ੭ ਕਰਕੇ। ੮ ਐ ਹੱਕ ਸਚ ਸਰੂਪ। ੯ ਵਡਾ। ੧੦ ਕਰਮ ਬਖਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੧੧ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੧੨ ਇਸਥਿਤੀ। ੧੩ ਛਨਾਹ। ੧੪ ਨਿਹਚੇ ਕਰਕੇ। ੧੫ ਜਾਣੀ ਦਿਲ ਦੀ। ੧੬ ਮੇਰੇ। ੧੭ ਸਿਰ ਦੇ। ੧੮ ਕੇਸ। ੧੯ ਜਮਦੂਤ ਨੇ। ੨੦ ਪਕੜੇ। ੨੧ ਕੁਝ ਵੀ, ਥੋੜੇ ਮਾਤ੍। ੨੨ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੨੩ ਪੁਤ੍। ੨੪ ਪਿਤਾ। ੨੫ ਸਬੰਧੀ। ੨੬ ਮਨੁਖ ਨੇ। ੨੭ ਨਹੀਂ। ੨੮ ਹਥ ਪਕੜਨਾ। ੨੯ ਅਖੀਰ ਨੂੰ। ੩੦ ਜਦੋ ਗਿਰ ਪੜਿਆ। ੩੧ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੩੨ ਜਦੋਂ। ੩੩ ਹੋਵੇਗੀ। ੩੪ ਬਕ੍ਰੇ ਦੇ ਕੋਹਣ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ। ੩੫ ਰਾਤ। ੩੬ ਦਿਨ। ੩੭ ਫਿਰਦਾ ਹਾਂ। ੩੮ ਖਾਹਸ਼ ਹੈ। ੩੯ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਮੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੧	੭	੧	[1]ਗਾਹੇ ਨ [2]ਨੇਕੀ, [3]ਕਾਰ [4]ਕਰਦਮ, ਮਮ [5]ਈਂ [6]ਚਿਨੀ [7]ਅਹਵਾਲ ॥ [8]ਬਦ-[9]ਬਖਤ [10]ਹਮ ਚੁ [11]ਬਖੀਲ [12]ਗਾਫਿਲ, [13]ਬੇ-ਨਜਰ [14]ਬੇ ਬਾਕ ॥ ਨਾਨਕ [15]'ਬੁਗੋਯਦ' [16]ਜਨੁ ਤੁਰਾ, ਤੇਰੇ [17]ਚਾਕਰਾਂ [18]ਪਾ [19]ਖਾਕ ॥ (ਬੁਗੋਇਦ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੧	੨	ਕਰ [20]ਕਾਸਾ, ਦਰਸਨ ਕੀ ਭੂਖ ॥
	੧੩	੨	ਕੇਸਰਿ ਕੁਸਮ [21]ਮਿਰਗਮੈ [22]ਹਰਣਾ, ਸਰਬ ਸਰੀਰੀ ਚੜ੍ਹਣਾ ॥
			ਚੰਦਨ ਭਗਤਾ [23]ਜੋਤਿ ਇਨੇਹੀ, ਸਰਬੇ ਪਰਮਲੁ ਕਰਣਾ ॥
	੧੪	੨	ਘਿਅ ਪਟ [24]ਭਾਂਡਾ, ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ ॥
੭੨੨	੧	੩	ਰੰਙਣ ਵਾਲਾ ਜੇ ਰੰਙੈ ਸਾਹਿਬੁ, ਐਸਾ ਰੰਗੁ ਨ ਡੀਠ ॥

---

੧ ਕਦੇ ਭੀ। ੨ ਭਲਿਆਈ। ੩ ਕੰਮ। ੪ ਕਰਦਾ। ੫ ਐਸੀ। ੬ ਜੈਸੀ। ੭ ਹਾਲਤ। ੮ ਮਾੜੇ। ੯ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਾ। ੧੦ ਭੀ ਚਾ,ਐਸੇ ਹੀ। ੧੧ ਸੂਮਤਾਈ, ਈਰਖਾ। ੧੨ ਸੁਸਤ। ੧੩ ਬਿਨਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ। ੧੪ ਬਿਨਾਂ ਖੌਫ ਤੋਂ। ੧੫ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ੧੬ ਤੇਰੇ ਸੇਵਕ। ੧੭ ਭਗਤ। ੧੮ ਪੈਰਾਂ ਦੀ। ੧੯ ਖਾਕ ਮਿਟੀ।੨੦ ਕਾਠ ਦਾ ਠੂਠਾ।੨੧ ਕਸਤੂਰੀ।੨੨ ਮ੍ਰਿਗਾਨ। ੨੩ ਗਿਆਨ ਮਨ ਬੁਧ ਰੂਪ ਹਥ। ੨੪ ਭੰਡੀ ਵਾ ਉਤਪਤੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੨	੧	੩	ਧੂੜਿ ਤਿਨਾ ਕੀ ਜੇ ਮਿਲੈ, ਜੀ ਕਹੁ, ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥
	੪	੪	ਆਪਨੜੈ ਘਰਿ ਹਰਿ, ਰੰਗੋ ਕੀ ਨ ਮਾਣੇਹਿ ॥
	੫	੪	ਭੈ ਕੀਆ ਦੇਹਿ ਸਲਾਈਆ ਨੈਣੀ, ਭਾਵ ਕਾ ਕਰਿ ਸੀਗਾਰੋ ॥ ਤਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਜਾਣੀਐ ਲਾਗੀ, ਜਾ ਸਹੁ ਧਰੇ ਪਿਆਰੋ ॥
	੯	੪	ਜਾਇ ਪੁਛਹੁ ਸੋਹਾਗਣੀ [੧]ਵਾਹੈ, ਕਿਨੀ ਬਾਤੀ ਸਹੁ ਪਾਈਐ ॥
	੧੩	੪	ਆਪਣੇ ਕੰਤ ਪਿਆਰੀ ਸਾ ਸੋਹਾਗਣਿ, ਨਾਨਕ ਸਾ [੨]'ਸਭਰਾਈ' ॥
	੧੫	੫	ਜੈਸੀ ਮੈ ਆਵੈ, ਖਸਮ ਕੀ ਬਾਣੀ, ਤੈਸੜਾ ਕਰੀ ਗਿਆਨੁ ਵੇ ਲਾਲੋ ॥
੭੨੩	੧	੫	ਸਚਾ ਸੋ ਸਾਹਿਬੁ, ਸਚੁ ਤਪਾਵਸੁ, ਸਚੜਾ ਨਿਆਉ ਕਰੇ-ਗੁ [੩]ਮਸੋਲਾ ॥
	੨	੫	ਆਵਨਿ [੪]ਅਠਤਰੈ ਜਾਨਿ ਸਤਾਨਵੈ, ਹੋਰੁ ਭੀ ਉਠਸੀ ਮਰਦ ਕਾ ਚੇਲਾ ॥

---

੧ ਪਾਸੋਂ। ੨ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪਟਰਾਣੀ। ੩ ਮਸਲਾ ਜਾਂ ਸਲਾਹ। ੪ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ੧੫ ਸੌ ੭੮ ਵਿਚ ਬਾਬਰ ਆਵੇਗਾ, ਤੇ ੧੭ ਸੌ ੯੭ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਵਿਚ ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ ਮਰਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਚੇਲਾ ਖਾਲਸਾ ਉਠੇਗਾ ਏਹ ਵਰਤਾਰਾ ਵਰਤ ਚੁਕਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੩	੫	੬	ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚਾ ਖੇਲੁ, ਸਭੁ ਹਰਿ ਬਨੀ ॥ ਸਾਲਾਹਿਹੁ ਸਚੁ, ਸਭ ਊਪਰਿ ਹਰਿ ਧਨੀ ॥
	੮	੭	ਨਿਤ ਨਿਹਫਲ ਕਰਮ ਕਮਾਇ, [1]ਬਫਾਵੈ ਦੁਰਮਤੀਆ ॥ ਜਬ ਆਣੈ ਵਲ ਵੰਚ ਕਰਿ ਝੂਠੁ, ਤਬ ਜਾਣੈ ਜਗੁ ਜਿਤੀਆ ॥
	੧੩	੧	[2]ਖਾਕ [3]ਨੂਰ [4]ਕਰਦੰ, [5]ਆਲਮ ਦੁਨੀਆਇ ॥ ਅਸਮਾਨ ਜਿਮੀ 'ਦਰਖਤ' [6]ਆਬ, [7]ਪੈਦਾਇਸਿ ਖੁਦਾਇ ॥੧॥ (ਦਰੱਖਤ ਪਾਠ ਉਚਾਰੋ)
			ਬੰਦੇ [8]ਚਸਮ [9]ਦੀਦੰ, [10]ਫਨਾਇ ॥ ਦੁਨੀਆ, ਮੁਰਦਾਰ [11]ਖੁਰਦਨੀ, [12]ਗਾਫਲ [13]ਹਵਾਇ ॥ ਰਹਾਉ ॥ [14]ਗੈਬਾਨ ਹੈਵਾਨ, ਹਰਾਮ [15]ਕੁਸਤਨੀ, ਮੁਰਦਾਰ [16]ਬ-ਖੋਰਾਇ ॥ ਦਿਲ[17]ਕਬਜ[18]ਕਬਜਾ ਕਾਦਰੋ,[19]ਦੋਜਕ ਸਜਾਇ॥੨॥

---

੧ ਗਿਰਦਾ ਹੈ, ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੨ ਮਿੱਟੀ। ੩ ਪ੍ਰਕਾਸ਼। ੪ ਪੋਣਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੫ ਸੰਸਾਰ। ੬ ਪਾਣੀ। ੭ ਏਹਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਤਪਤੀ ਕੀਤੀ ਖੁਦਾ ਨੇ। ੮ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ। ੯ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ੧੦ ਨਾਸਵੰਤ ਹੈ। ੧੧ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ੧੨ ਪਰਮਾਦੀ। ੧੩ ਇਛਾ। ੧੪ ਭੂਤਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈ। ੧੫ ਕੋਹਣ ਵਾਲੇ, ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ। ੧੬ ਸ਼ਾਬ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ੧੭ ਕਬਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ੧੮ ਮਾਇਆ ਨੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਬਜੇ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ੧੯ ਨਰਕ ਦੀ ਸਜਾ ਮਿਲੇਗੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੩	੧੩	੧	[1]ਵਲੀ [2]ਨਿਆਮਤਿ, [3]ਬਿਰਾਦਰਾ, [4]ਦਰਬਾਰ [5]ਮਿਲਕ [6]ਖਾਨਾਇ ॥ ਜਬ ਅਜਰਾਈਲੁ [7]ਬਸਤਨੀ, ਤਬ [8]ਚਿ [9]ਕਾਰੇ, [10]ਬਿਦਾਇ ॥੩॥ ਹਵਾਲ ਮਾਲੂਮੁ ਕਰਦੰ, ਪਾਕ ਅਲਾਹ ॥ [11]ਬੁਗੋ ਨਾਨਕ ਅਰਦਾਸਿ, [12]ਪੇਸਿ ਦਰਵੇਸ ਬੰਦਾਹ ॥
੭੨੪	੧	੨	[13]ਹੈ [14]ਤੂਹੈ, ਤੂ [15]ਹੋਵਨ-ਹਾਰ ॥
	੯	੩	ਰਹਮ ਤੇਰੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਦਾ, ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥
੧੦		੪	ਕਰਤੇ, ਕੁਦਰਤੀ [16]ਮੁਸਤਾਕੁ ॥ ਦੀਨ ਦੁਨੀਆ ਏਕ ਤੂਹੀ, ਸਭ ਖਲਕ ਹੀ ਤੇ ਪਾਕੁ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਖਿਨ ਮਾਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਦਾ, 'ਆਚਰਜ' ਤੇਰੇ ਰੂਪ ॥ (ਆਚੱਰਜ ਪਾਠ ਬੋਲੋ) ਕਉਨੁ ਜਾਣੈ ਚਲਤ ਤੇਰੇ, ਅੰਧਿਆਰੇ ਮਹਿ ਦੀਪ ॥ ਖੁਦਿ ਖਸਮ ਖਲਕ ਜਹਾਨ ਅਲਹ, ਮਿਹਰਵਾਨ ਖੁਦਾਇ ॥

---

੧ ਪੁਤ੍ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਖਾਣਾ। ੨ ਪਦਾਰਥ। ੩ ਸਬੰਧੀ। ੪ ਕਚੈਹਰੀਆਂ। ੫ ਜਗੀਰਾਂ। ੬ ਘਰ। ੭ ਬੰਨੇਗਾ। ੮ ਕਿਆ। ੯ ਕਰੇਂਗਾ। ੧੦ ਜਾਣ ਲੈ ਏਸ ਗੱਲ ਨੂੰ। ੧੧ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ। ੧੨ ਅੱਗੇ। ੧੩ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ। ੧੪ ਭੂਤ ਕਾਲ ਗੁਜਰ ਗਏ ਸਮੇਂ ਵਿਚ। ੧੫ ਤੂੰ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਹੋਵਣਹਾਰ ਹੈਂ। ੧੬ ਚਾਹਵਾਨ, ਮੋਹਤ ਹੋ ਜਾਣਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੪	੧੨	੪	ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਿ ਜਿ ਤੁਧੁ ਅਰਾਧੇ, ਸੋ ਕਿਉ ਦੋਜਕਿ ਜਾਇ ॥੨॥ ਅਜਰਾਈਲੁ ਯਾਰੁ ਬੰਦੇ, ਜਿਸੁ ਤੇਰਾ ਆਧਾਰੁ ॥ ਗੁਨਹ ਉਸਕੇ ਸਗਲ [1]ਆਫੂ, ਤੇਰੇ ਜਨ ਦੇਖਹਿ ਦੀਦਾਰੁ ॥
	੧੪	੪	ਦੁਨੀਆ ਚੀਜ, [2]ਫਿਲਹਾਲ ਸਗਲੇ, ਸਚੁ ਸੁਖੁ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ॥ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਨਾਨਕ ਬੂਝਿਆ, ਸਦਾ ਏਕ ਸੁ ਗਾਉ ॥
	੧੫	੫	[3]ਮੀਰਾਂ [4]ਦਾਨਾਂ, ਦਿਲ [5]ਸੋਚ ॥ ਮੁਹਬਤੇ ਮਨਿ ਤਨਿ ਬਸੈ, ਸਚੁ ਸਾਹ ਬੰਦੀ [6]ਮੋਚ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦੀਦਨੇ ਦੀਦਾਰ ਸਾਹਿਬੁ, ਕਛੁ ਨਹੀ ਇਸ ਕਾ ਮੋਲੁ ॥ ਪਾਕ ਪਰਵਦਗਾਰ ਤੂ, ਖੁਦਿ ਖਸਮੁ ਵਡਾ ਅਤੋਲੁ॥੧॥ ਦਸੁਗੀਰੀ ਦੇਹਿ [7]ਦਿਲਾਵਰ, ਤੂਹੀ ਤੂਹੀ ਏਕ ॥ ਕਰਤਾਰ, ਕੁਦਰਤਿ ਕਰਣ ਖਾਲਕ, ਨਾਨਕ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ॥
੭੨੫	੧	੧	[8]ਰਾਇਸਾ ਪਿਆਰੇ ਕਾ ਰਾਇਸਾ, ਜਿਤੁ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ॥

---

੧ ਮੁਆਫ। ੨ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ। ੩ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ। ੪ ਗਿਆਤਾ। ੫ ਵੀਚਾਰ। ੬ ਛਡੌਣਾਂ। ੭ ਬਹਾਦਰ। ੮ ਉਚਾਰਨਾਂ ਕਰਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੫	੨	੧	ਜਿਨਿ ਰੰਗਿ ਕੰਤੁ ਨ ਰਾਵਿਆ, ਸਾ ਪਛੋ ਰੇ ਤਾਣੀ ॥
	੪	੧	ਕੰਤੁ ਲੀਆ ਸੋਹਾਗਣੀ, ਮੈ ਤੇ [੧]ਵਧਵੀ ਏਹ ॥
	੧੧	੨	ਆਇ ਮਿਲੁ ਗੁਰ ਸਿਖ ਆਇ ਮਿਲੁ,
			ਤੂ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ॥
੭੨੭	੭	੧	[੨]ਟੁਕੁ [੩]ਦਮੁ [੪]ਕਰਾਰੀ, ਜਉ ਕਰਹੁ,
			ਹਾਜਿਰ ਹਜੂਰਿ ਖੁਦਾਇ ॥
	੮	੧	ਬੰਦੇ ਖੋਜੁ ਦਿਲ ਹਰ-ਰੋਜ,ਨਾ ਫਿਰੁ [੫]ਪਰੇਸਾਨੀ ਮਾਹਿ॥
			ਇਹ ਜੁ ਦੁਨੀਆ [੬]ਸਿਹਰੁ ਮੇਲਾ,
			ਦਸਤਗੀਰੀ ਨਾਹਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
			[੭]ਦਰੋਗੁ ਪੜਿ ਪੜਿ ਖੁਸੀ ਹੋਇ,
			ਬੇ-ਖਬਰ ਬਾਦੁ [੮]ਬਕਾਹਿ ॥
			ਹਕੁ ਸਚੁ [੯]ਖਾਲਕੁ, ਖਲਕ [੧੦]ਮਿਆਨੇ,
			ਸਿਆਮ ਮੂਰਤਿ ਨਾਹਿ ॥੨॥
			[੧੧]ਅਸਮਾਨ ਮਿੰਨੇ ਲਹੰਗ ਦਰੀਆ,
			[੧੨]ਗੁਸਲ [੧੩]ਕਰਦਨ [੧੪]ਬੂਦ ॥
			੨. ਕਰਦ ਨ ॥ (ਮਿੰਨੇ ਨੂੰ ਮਿਆਨੇ ਪੜ੍ਹੋ)

---

੧ ਵਧੀਕ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੀ। ੨ ਥੋੜੇ ਜਿਹੇ। ੩ ਸੁਆਸਾਂ ਦਾ। ੪ ਰੋਕਣਾ। ੫ ਹੈਰਾਨਗੀ। ੬ ਜਾਦੂਗਰ ਦੇ ਇਕੱਠ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੭ ਝੂਠ। ੮ ਬਕਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੯ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੧੦ ਦਰ-ਮਿਆਨ ਵਿਚ। ੧੧ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਲਹੰਗ=ਲਖ ਕਰਕੇ ਦਰਿਆ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ। ੧੨ ਇਸ਼ਨਾਨ। ੧੩ ਕਰਨਾਂ ਸੀ। ੧੪ ਪਰ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੭	੧੧	੧	ਕਰਿ 'ਫਕਰੁ' [1]ਦਾਇਮ, ਲਾਇ [2]ਚਸਮੇ,
			ਜਹ ਤਹਾ [3]ਮਉਜੂਦੁ ॥ (ਫੱਕਰ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੨	੨	ਤੂੰ ਅੰਧੁਲੇ ਕੀ ਟੇਕ, ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ [4]ਖੁੰਦਕਾਰਾ ॥
	੧੩	੨	ਦਰੀਆਉ ਤੂ [5]ਦਿਹੰਦ ਤੂ, [6]ਬਿਸੀਆਰ ਤੂ ਧਨੀ ॥
	੧੬	੩	ਨੀਕੀ ਤੇਰੀ [7]ਬਿਗਾਰੀ, [8]ਆਲੇ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ॥
	੧੭	੩	[9]ਕੁਜਾ [10]ਆਮਦ, ਕੁਜਾ [11]ਰਫਤੀ, ਕੁਜਾ [12]'ਮੇ-ਰਵੀ' ॥
	੧੮	੩	ਚੰਦੀਂ ਹਜਾਰ [13]ਆਲਮ, ਏਕ [14]ਲਖਾਨਾ ॥
			[15]ਹਮ [16]ਚਿਨੀ ਪਾਤਿਸਾਹ, [17]ਸਾਂਵਲੇ ਬਰਨਾਂ ॥
			[18]ਅਸਪਤਿ [19]ਗਜਪਤਿ, ਨਰਹ [20]ਨਰਿੰਦ ॥

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੧

੭੨੮	੬	੧	ਇਹੁ ਮਨੁ [21]ਈਟੀ, ਹਾਥਿ ਕਰਹੁ ਫੁਨਿ,
			ਨੇਤ੍ਰਹੁ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ॥
	੧੩	੨	ਸੇਵਾ ਕਰੈ, ਸੁ ਚਾਕਰੁ ਹੋਇ ॥

---

੧ ਹਮੇਸ਼ਾਂ। ੨ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਚਸ਼ਮੇਂ, ਐਨਕਾਂ। ੩ ਪ੍ਰਤੱਖ। ੪ ਸੱਤਾਂ ਵਲੈਤਾਂ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜਾਂ ਧੋਬੀ ਦੇ ਪਟੜੇ ਦਾ ਆਸਰਾ, ਕਿੱਲਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੫ ਦਾਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਾ। ੬ ਵਡਾ। ੭ ਵਗਾਰ। ੮ ਚੰਗਾ ਸੋਹਣਾ। ੯ ਕਿਥੋਂ। ੧੦ ਆਏ ਹੋ। ੧੧ ਗਏ ਸੀ। ੧੨ ਜਾਓਗੇ। ੧੩ ਸੰਸਾਰ। ੧੪ ਲਖਿਆ ਹੈ। ੧੫ ਤਮਾਮ। ੧੬ ਐਸੇ। ੧੭ ਸ਼ਿਆਮ ਰੰਗ ਵਾਲਾ। ੧੮ ਸੂਰਜ। ੧੯ ਇੰਦ੍ਰ। ੨੦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿਕ। ੨੧ ਗੁੱਲੀਆਂ, ਛੋਡੀਆਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੨੯	੨	੩	ਉਜਲੁ [੧]ਕੈਹਾ ਚਿਲਕਣਾ, [੨]ਘੋਟਿਮ ਕਾਲੜੀ [੩]ਮਸੁ ॥
	੫	੩	ਸਿੰਮਲ ਰੁਖੁ ਸਰੀਰੁ ਮੈ, [੪]'ਮੈ ਜਨ' ਦੇਖਿ ਭੁਲੰਨਿ ॥
			੨. ਮੈਜਨ ਦੇਖਿ ਭੁਲੰਨਿ ॥
	੯	੪	ਤੇਰਾ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਮੰਜੀਠੜਾ, [੫]ਰਤਾ ਮੇਰਾ ਚੋਲਾ,
			ਸਦ ਰੰਗ [੬]ਢੋਲਾ ॥
	੧੨	੪	ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਫਲੁ ਪਾਇਆ, ਸਹ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੋਲਾ ॥
	੧੭	੫	ਦਰਿ [੭]ਦਰਵਾਣੀ ਨਾਹਿ, ਮੂਲੇ ਪੁਛ ਤਿਸੁ ॥
			ਘਲੇ ਆਣੇ ਆਪਿ, ਜਿਸੁ ਨਾਹੀ ਦੂਜਾ ਮਤੈ ਕੋਇ ॥
			ਢਾਹਿ ਉਸਾਰੇ ਸਾਜਿ, ਜਾਣੈ ਸਭ ਸੋਇ ॥
੭੩੦	੬	੭	ਅਗੈ ਪੁਛ ਨ ਹੋਵਈ, ਜੇ ਸਣੁ ਨੀਸਾਣੈ ਜਾਇ ॥
੭੩੧	੬	੧	ਮਨਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਆਰਾਧਿਆ,
			ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਕੇ ॥
			(ਨੋਟ—ਗੁਰਕੇ, ਤਿਸਕੇ ਅਤੇ ਰਸਕੇ, ਇਹ ਕੱ-ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਹਨ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਜੁਦੇ ਹਨ ।)
	੧੦	੧	ਹਮਰੀ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ, ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ,
			ਹਮ ਵੇਚਿਓ ਸਿਰੁ ਗੁਰ ਕੇ ॥
	੧੫	੨	ਹਰਿ ਰਾਖੁ ਰਾਖੁ ਜਨ ਕਿਰਮ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ,
			ਸਰਣਾਗਤਿ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਤਿਪਲਘਾ ॥

---

੧ ਕਾਂਸੀ । ੨ ਘਸੌਣੇ ਕਰਕੇ । ੩ ਕਾਲੀ ਸਿਆਹੀ ਪਾਪਾਂ ਦੀ । ੪ ਮੇਰੇ ਜੈਸੇ ਤੋਤੇ । ੫ ਮਨ ਰੂਪੀ ਚੋਲਾ । ੬ ਪਿਆਰਾ । ੭ ਡਿਉਢੀਦਾਰ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੩੧	੧੬	੨	ਤੁਮ ਸਮਰਥ ਪੁਰਖ, ਵਡੇ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ, ਮੋਕਉ ਦੀਜੈ ਦਾਨੁ ਹਰਿ [੧]ਨਿਮਘਾ ॥
੭੩੨	੨	੩	ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਤਿ ਨ ਆਇਓ, ਮਨਿ ਦੂਜਾ ਭਾਉ [੨]ਸਹਲੰਝੁ ॥
੭੩੩	੬	੮	ਪੂਛਹੁ ਬਿਦਰ ਦਾਸੀ ਸੁਤੈ, ਕਿਸਨੁ ਉਤਰਿਆ ਘਰਿ ਜਿਸੁ ਜਾਇ ॥
	੧੩	੯	ਹਰਿ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ਮਨ ਮੇਰੇ, ਮਨ ਧਿਆਇ ਹਰਿ, ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਸਭਿ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਣ-ਹਾਰਾ ॥
	੧੭	੯	ਜਿਸੁ ਘਰਿ [੩]ਵਿਰਤੀ ਸੋਈ ਜਾਣੈ, ਜਗਤ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪੂਛਿ ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰਾ ॥
			ਚਹੁ ਪੀੜੀ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ, ਬਖੀਲੀ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ, ਹਰਿ ਸੇਵਕ-ਭਾਇ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥
੭੩੪	੨	੧੦	ਹਰਿ ਰਤਨੈ ਕਾ ਵਾਪਾਰੀਆ, ਹਰਿ ਰਤਨ ਧਨੁ ਵਿਹਾਝੈ, ਕਚੈ ਕੇ ਵਾਪਾਰੀਏ, [੪]ਵਾ ਕਿ ਹਰਿ ਧਨੁ ਲਇਆ ਨ ਜਾਈ ॥ ਹਰਿ ਧਨੁ ਰਤਨੁ ਜਵੇਹਰੁ ਮਾਣਕੁ, ਹਰਿ ਧਨੈ ਨਾਲਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੈ ਵਤੈ, ਹਰਿ ਭਗਤੀ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥

---

੧ ਨਿਮਖ ਮਾਤ੍ਰ। ੨ ਸਹ--ਸਾਥ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਚਿਤ ਨੂੰ ਲੰਝ ਪੈ ਜਾਣ ਵਾਂਙੂ ਦਿਲ ਛੱਡ ਜਾਣਾ। ੩ ਵਰਤਾਰਾ। ੪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸੋਂ ਵਾ ਬਚਨਾਂ ਕਰਕੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੩੪	੪	੧੦	ਹਰਿ ਧਨੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੈ ਵਤੈ ਕਾ ਬੀਜਿਆ, ਭਗਤ ਖਾਇ ਖਰਚਿ ਰਹੇ ਨਿਖੁਟੈ ਨਾਹੀ ॥
	੫	੧੦	ਹਰਿ ਧਨੁ ਨਿਰਭਉ, ਸਦਾ ਸਦਾ ਅਸਥਿਰੁ ਹੈ ਸਾਚਾ, ਇਹੁ ਹਰਿ ਧਨੁ ਅਗਨੀ ਤਸਕਰੈ ਪਾਣੀਐ ਜਮਦੂਤੈ, ਕਿਸੈ ਕਾ ਗਵਾਇਆ ਨ ਜਾਈ ॥
	੮	੧੦	ਹਲਤੈ ਵਿਚਿ ਸਾਕਤ ਦੁਹੇਲੇ ਭਏ, ਹਥਹੁ ਛੁੜਕਿ ਗਇਆ, ਅਗੈ ਪਲਤਿ ਸਾਕਤੁ, ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਢੋਈ ਨ ਪਾਈ ॥
	੧੧	੧੧	ਜਿਸਨੋ ਹਰਿ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨੁ ਹੋਇ, ਸੋ ਹਰਿ ਗੁਣਾ ਰਵੈ, ਸੋ ਭਗਤੁ ਸੋ ਪਰਵਾਨੁ ॥
	੧੨	੧੧	ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਣ ਗਾਈਐ ਜੀਉ, ਲਾਇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਲਿ ਧਿਆਨੁ ॥
੭੩੫	੪	੧੨	[1]ਬਕਰੀ [2]ਸਿੰਘੁ ਇਕਤੈ ਥਾਇ ਰਾਖੈ, ਮਨ ਹਰਿ ਜਪਿ, ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਦੂਰਿ ਕੀਜੈ ॥
	੯	੧੩	ਸਭੁ ਮੋਹੁ ਮਾਇਆ ਸਤੀਰੁ ਹਰਿ ਕੀਆ, ਵਿਚਿ ਦੇਹੀ ਮਾਨੁਖ ਭਗਤਿ ਕਰਾਈ ॥
	੧੬	੧੪	ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹਾ-ਦੇਉ, ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣ ਰੋਗੀ, ਵਿਚਿ ਹਉਮੈ ਕਾਰ ਕਮਾਈ ॥
੭੩੬	੧੧	੧	ਬੀਜੁ ਬੀਜਿ, ਦੇਖਿਓ ਬਹੁ ਪਰਕਾਰਾ ॥
੭੩੭	੧੪	੫	ਸੁਨਤ ਸਦੇਸਰੋ ਪ੍ਰਿਅ, ਗ੍ਰਿਹਿ ਸੇਜ ਵਿਛਾਈ ॥

---

੧ ਧਰਤੀ, ਕਾਠ ਜਿੰਦ। ੨ ਪਾਣੀ ਅੱਗ ਕਾਲ ਭਾਵ ਕਾਲ ਤੇ ਜਿੰਦ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰਖਿਆ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੩੮	੨	੬	ਕਿਆ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਸਾਰਿ ਸਮ੍ਹਾਲੀ, ਮੋਹਿ ਨਿਰਗੁਨ ਕੇ ਦਾਤਾਰੇ ॥ (ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਹਨ)
	੧੦	੭	ਕੂੜੇ ਮੂਰਖ ਕੀਹਾ, [1]ਠੀਸਾ ॥ ੨. ਕੀ [2]ਹਾਠੀਸਾ ॥
	੧੨	੭	ਤੁਮ੍ ਸੁਖ ਦਾਤੇ, ਪੁਰਖ ਸੁਭਾਈ ॥
੭੩੯	੩	੯	ਪਾਹਣ ਨਾਵ, ਨ ਪਾਰ ਗਿਰਾਮੀ ॥
	੫	੧੦	ਪਾਵ ਮਲੋਂਵਉ, ਸੰਗਿ ਨੈਨ [3]ਭਤੀਰੀ ॥ (ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ 'ਭਤੀਰੀ' ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਰਾਰੇ ਵਖਰੇ ਹਨ।)
	੬	੧੦	ਜਹਾ ਪਠਾਵਉ, ਜਾਉ ਤਤੀ ਰੀ ॥
	੧੭	੧੩	ਜਾ ਕੈ ਸਿਮਰਣਿ, ਮੁਖ ਉਜਲਾਰੇ ॥
੭੪੦	੯	੧੬	ਕਈ ਜੰਤ, [4]ਬਿਨਾਹਿ [5]ਉਪਾਰਾ ॥
	੧੬	੧੮	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ, ਮੋਹ 'ਤਜਾਰੀ' ॥
	੧੭	੧੮	ਦ੍ਰਿੜੁ ਨਾਮ ਦਾਨੁ, ਇਸਨਾਨੁ [6]'ਸੁਚਾਰੀ' ॥
੭੪੨	੫	੨੫	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਜਪਿ, ਪਹਿਰਿ [7]ਸਨਾਹ ॥ ਕੋਟਿ [8]ਆਵਧ, ਤਿਸੁ ਬੇਧਤ ਨਾਹਿ ॥
	੧੪	੨੭	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ, ਸਰਣਿ ਜਨ 'ਤਾਕੀ' ॥(ਤੱਾਕੀ ਉਚਾਰੋ)
੭੪੩	੧੬	੩੨	ਨਾਨਕ ਦੇਵਨਹਾਰ, ਸੁਜਾਨਾ ॥

---

੧ ਗੱਪਾਂ। ੨ ਹਠ। ੩ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਰੀਆਂ।
੪ ਨਾਸ। ੫ ਉਤਪਤੀ। ੬ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ, ਨਿਰਵਿਕਾਰ ਹੋਣਾ।
੭ ਸੰਜੋਅ, ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਦਾ ਕੁੜਤਾ। ੮ ਸ਼ਸਤ੍ਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੪੪	੩	੩੪	ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਿਰਮਲੁ, ਸਾਚੁ [੧]ਸੁਆਉ ॥
੭੪੫	੨	੪੦	ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਛੋਹਾ, ਕਰਤ [੨]ਕਸਾਈ ॥
			[੩]ਨਿਰਦੈ ਜੰਤੁ, ਤਿਸੁ ਦਇਆ ਨ ਪਾਈ ॥
			ਅਨਿਕ ਜਨਮ [੪]ਬੀਤੀਅਨ, ਭਰਮਾਈ ॥
			੨. ਬੀਤੀ [੫]ਅਨ ਭਰਮਾਈ ॥
	੮	੪੧	ਪੀਸਨੁ ਪੀਸਿ ਓਢਿ ਕਾਮਰੀ, ਸੁਖੁ ਮਨੁ [੬]'ਸੰਤੋਖਾਏ' ॥
	੧੧	੪੨	ਹਰਿ ਕਾ ਸੰਤੁ ਪਰਾਨ ਧਨ, ਤਿਸ ਕਾ ਪਨਿਹਾਰਾ ॥
	੧੭	੪੩	ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਇਹੁ ਬਿਖਈ ਜੀਉ, ਦੇਹੁ ਅਪੁਨਾ ਨਾਉ ॥
੭੪੬	੨	੪੪	ਜਪਿ ਮਨ ਗੋਬਿੰਦ ਏਕੈ, ਅਵਰੁ ਨਹੀ ਕੋ ਲੇਖੈ,
			ਸੰਤ ਲਾਗੁ ਮਨਹਿ ਛਾਡੁ,
			ਦੁਬਿਧਾ ਕੀ [੭]ਕੁਰੀਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
			ਨਿਰਗੁਨ ਹਰੀਆ ॥ ਸਰਗੁਨ ਧਰੀਆ ॥
			ਅਨਿਕ ਕੋਠਰੀਆ ॥
			[੮]ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ, ਭਿੰਨ ਭਿਨ ਕਰੀਆ ॥
			ਵਿਚਿ ਮਨ, [੯]'ਕੋਟਵਰੀਆ' ॥
	੫	੪੫	[੧੦]ਕਿਰਤਨਿ ਜੁਰੀਆ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਫਿਰੀਆ ॥
			ਪਰ ਕਉ [੧੧]ਹਿਰੀਆ ॥ [੧੨]ਬਿਖਨਾ ਘਿਰੀਆ ॥

---

੧ ਪ੍ਰਯੋਜਨ,ਲਾਭ । ੨ ਕਾਮਾਦਿਕ । ੩ ਨਿਰਦਈ ਕਾਮਾਦਿਕ । ੪ ਗੁਜਰ ਗਏ ਭਰਮਾਂਦਿਆਂ ਨੂੰ । ੫ ਦ੍ਵੈਤ ਵਿਚ । ੬ ਸੰਤੋਖ ਆਵਨ ਤੇ । ੭ ਡੰਡੀ । ੮ ਚਾਰ ਖਾਣੀਆਂ ਰੂਪ । ੯ ਕੋਤਵਾਲ । ੧੦ ਮਾਯਕੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ । ੧੧ ਪਰਾਏ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਚੁਰੌਂਦੇ ਹਨ । ੧੨ ਮਾਇਆ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੪੬	੮	੪੫	ਪੇਖੈ ਖੁਸੀ, [1]ਭੋਗਨ ਹੀ ਹਾਰਾ ॥
			੨. [2]ਭੋਗ ਨਹੀ ਹਾਰਾ ॥
			ਸਭਿ ਰਸ ਲੈਤ, ਬਸਤ ਨਿਰਾਰਾ ॥
	੯	੪੫	ਬਰਨੁ ਚਿਹਨੁ ਨਾਹੀ, ਮੁਖੁ ਨ [3]ਮਾਸਾਰਾ ॥
	੧੨	੪੬	ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਹੀ, ਡਰਾਇਆ ॥ [4]ਕਰਰੋ, ਧ੍ਰਮਰਾਇਆ ॥
	੧੩	੪੬	ਪਾਵਕੁ [5]ਸਗਰਾਇਆ ॥ ਗਹੀ ਓਟ, ਸਾਧਾਇਆ ॥
੭੪੭	੧੬	੫੦	ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪੈ, ਉਧਰੈ ਸੋ ਕਲਿ ਮਹਿ,
			ਘਟਿ ਘਟਿ ਨਾਨਕ [6]ਮਾਝਾ ॥
੭੪੯	੯	੫੨	ਅੰਧ ਕੂਪ ਤੇ ਕਾਢਿ ਲੀਏ ਤੁਮ [7],
			ਆਪਿ ਭਏ ਕਿਰਪਾਲਾ ॥
	੧੩	੫੩	ਜਬ ਕਛੁ ਨ ਸੀਓ ਤਬ ਕਿਆ ਕਰਤਾ,
			ਕਵਨ ਕਰਮ ਕਰਿ ਆਇਆ ॥
੭੫੦	੧੬	੧	ਜੋ ਭਾਵੈ ਪਿਆਰਾ, ਤੈ ਰਾਵੇ-ਸੀ ॥
੭੫੧	੧੦	੧	[8]ਅਨ ਕੋ ਕੀਜੈ ਮਿਤੜਾ,
			ਖਾਕੁ ਰਲੈ ਮਰਿ ਜਾਇ ਜੀਉ ॥
੭੫੨	੬	੪	ਤੂ ਦੇਖਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਿ, ਦਰਿ [9]ਬੀਨਾਈਐ ॥
			੨. [9]ਦਰਿਬੀ ਨਾਈਐ ॥
	੧੦	੪	ਇਹੁ ਕਿਥੈ ਘਰੁ [10]'ਅਉਤਾਕੁ', ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਈਐ ॥

---

੧ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿਕੇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਭੋਗ ਪੌਣ ਵਾਲਾ। ੨ ਪਦਾਰਥ ਦਾਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਹਾਰਦਾ ਨਹੀਂ। ੩ ਦਾਹੜਾ ਵਾ ਮਾਸ। ੪ ਕਰੜਾ। ੫ ਸਮੁੰਦ੍। ੬ ਵਿਚ। ੭ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ। ੮ ਚੁਣਕੇ। ੯ ਢਲਦਾ ਹੈ ਨਾਮ ਤੇ ਵਾ ਕੜਛੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਜੋੜੇ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ੧੦ ਬੈਠਕਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੫੨	੧੦	੪	ਦਿਹੁ ਦੀਵੀ ਅੰਧ ਘੋਰੁ, [1]ਘਬੁ [2]ਮੁਹਾਈਐ ॥
			ਗਰਬਿ ਮੁਸੈ ਘਰੁ [3]ਚੋਰੁ, ਕਿਸੁ [4]'ਰੂਆਈਐ' ॥
	੧੧	੪	ਸਬਦਿ ਨਿਵਾਰੀ ਆਗਿ, ਜੋਤਿ [5]'ਦੀਪਾਈਐ ॥
੭੫੨	੧੮	੫	ਜਨਮਤ ਹੀ ਦੁਖੁ ਲਾਗੈ, ਮਰਣਾ ਆਇਕੈ ॥
੭੫੩	੧	੫	ਤੂੰ ਨਾਹੀ ਪ੍ਰਭ ਦੂਰਿ, ਜਾਣਹਿ ਸਭ 'ਤੂ ਹੈ' ॥
	੨	੫	ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੇਖਿ ਹਦੂਰਿ, ਅੰਤਰਿ ਭੀ 'ਤੂ ਹੈ' ॥
			ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ, ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਤਿ ਦੇਇ ॥
੭੫੪	੧੨	੨	ਇਸੁ ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਨਾਮੁ ਨਉ ਨਿਧਿ,
			ਪਾਈਐ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਾ ॥
੭੫੫	੧੦	੩	[6]ਗੁਣਕਾਰੀ ਗੁਣ [7]ਸੰਘਰੈ, ਅਵਰਾ ਉਪਦੇਸੇਨਿ ॥
			ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿ ਓਨਾ ਮਿਲਿ ਰਹੇ,
			ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਲਏਨਿ ॥
	੧੭	੩	ਸਪੈ ਦੁਧੁ ਪੀਆਈਐ, ਅੰਦਰਿ ਵਿਸੁ [8]ਨਿਕੋਰ ॥
੭੫੬	੬	੩	ਸਤਿਗੁਰ ਨੋ ਮਿਲੇ ਸਿ [9]ਭਾਇਰਾ,
			ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਲਗੰਨਿ ॥
	੭	੩	ਅਵਗਣ [10]ਵਿਕਣਿ [11]ਪਲ੍ਰਹਨਿ,
			ਗੁਣ ਕੀ ਸਾਝ ਕਰੰਨ੍ਹਿ ॥
	੧੪	੩	ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨੇ ਭੀ ਮਿਲਨਿ, ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੰਨਿ ॥

---

੧ ਘਰ। ੨ ਲੁਟੀਂਦੇ ਹਨ। ੩ ਹੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਚੋਰ ਘਰ ਨੂੰ ਲੁਟਦਾ ਹੈ। ੪ ਕਿਸ ਅਗੇ ਫਰਿਆਦ ਕਰੀਏ। ੫ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਹੈ। ੬ ਉਪਕਾਰੀ। ੭ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੮ ਨਿਰੀ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ੯ ਭਾਈ। ੧੦ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ੧੧ ਪੱਲਰ ਦੀ ਨਿਆਈ ਫਿਕੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੫੬	੧੪	੩	ਅੰਤਰਿ ਨਵ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ਹੈ, ਖਾਨਿ ਖਰਚਨਿ ਨ ਨਿਖੁਟਈ, ਹਰਿ ਗੁਣ ਸਹਜਿ ਰਵੰਨਿ ॥
੭੫੭	੧	੪	ਸੇਵਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਖੋਜਿਆ, ਸੇ ਹੰਸੁਲੇ ਨਾਮੁ ਲਹੰਨਿ ॥
	੧੩	੧	ਅਖੀ ਕਾਢਿ ਧਰੀ, ਚਰਣਾ ਤਲਿ, ਸਭ ਧਰਤੀ ਫਿਰਿ, [1]ਮਤ ਪਾਈ ॥
੭੫੮	੨	੧	ਤੂ ਆਪੇ ਗੁਰੁ, ਚੇਲਾ ਹੈ ਆਪੇ, ਗੁਰ [2]ਵਿਚੁ ਦੇ ਤੁਝਹਿ ਧਿਆਈ ॥
੭੫੯	੧੪	੧	ਬਸਇ ਕਰੋਧੁ, ਸਰੀਰਿ ਚੰਡਾਰਾ ॥
੭੬੦	੪	੨	ਸਾਧ ਸੰਗਿ, ਜਮਦੂਤ ਨ ਭੇਟਨ ॥
	੧੭	੩	ਆਦਰੁ ਦਿਤਾ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਿ, ਗੁਰੁ ਸੇਵਿਆ [3]ਸਤਭਾਇ ਜੀਉ ॥
੭੬੧	੪	੩	ਤੂ ਸਮਰਥੁ ਤੂ ਸਰਬ ਮੈ, ਤੂ ਹੈ ਬੁਧਿ ਬਿਬੇਕ ਜੀਉ ॥
	੭	੪	ਜਿਨ੍ਹਾ ਨੇਹੁ [4]ਦੂਜਾਣੇ ਲਗਾ, ਝੂਠਿ ਮਰਹੁ ਸੇ [5]ਵਾਢੀਆ ॥
	੧੧	੪	ਪਾਵ [6]ਜੁਲਾਈ [7]ਪੰਧ ਤਉ, ਨੈਣੀ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਲਿ ॥
	੧੨	੪	ਕਿਤੀ ਲਖ ਕਰੋੜਿ ਪਿਰੀਏ, ਰੋਮ ਨ ਪੁਜਨਿ ਤੇਰਿਆ ॥
੭੬੨	੧	੨	ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ ਅਨੇਕ, ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਨਮਤੇ ॥
	੩	੨	ਖੋਜਹਿ ਕੋਟਿ ਅਸੰਖ, ਬਹੁਤੁ ਅਨੰਤ ਕੇ ॥

---

੧ ਸਿਖਿਆ । ੨ ਵਿਚੋਲਗੀ । ੩ ਨਿਸ਼ਚੇ ਕਰਕੇ ।
੪ ਦੂਜੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ । ੫ ਵਿਛੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ੬ ਚੱਲਾਂ ।
੭ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੬੨	੭	੧	ਜਿਨੀ ਸਖੀ ਸਹੁ ਰਾਵਿਆ, ਸੇ [1]ਅੰਬੀ [2]ਛਾਵੜੀਏਹਿ ਜੀਉ ॥
	੯	੧	ਇਕਤੁ [3]ਟੋਲਿ ਨ [4]ਅੰਬੜਾ, ਹਉ ਸਦ ਕੁਰਬਾਣੈ ਤੇਰੈ ਜਾਉ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੧	ਹਉ ਏਨੀ [5]ਟੋਲੀ ਭੁਲੀਅਸੁ, ਤਿਸੁ ਕੰਤ ਨ ਬੈਠੀ ਪਾਸਿ ਜੀਉ ॥
	੧੨	੧	ਸੁਤੀ ਸੁਤੀ [6]ਝਾਲੁ ਥੀਆ, ਭੁਲੀ [7]ਵਾਟੜੀਆਸੁ ਜੀਉ ॥ ਤੈ ਸਹ ਨਾਲਹੁ [8]ਮੁਤੀਅਸੁ, ਦੁਖਾਂ ਕੂੰ [9]ਧਰੀਆਸੁ ਜੀਉ ॥
	੧੫	੨	ਸੁਚਜੀ ॥ (ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਕੁਚੱਜੀ ਤੇ ਸੁਚੱਜੀ ਬੋਲੋ)
	੧੬	੨	ਭਾਣੈ [10]ਥਲ ਸਿਰਿ ਸਰੁ ਵਹੈ, ਕਮਲੁ ਫੁਲੈ [11]ਆਕਾਸਿ ਜੀਉ ॥
	੧੮	੨	ਭਾਣੈ ਸਹੁ [12]ਭੀਹਾਵਲਾ, ਹਉ ਆਵਣਿ ਜਾਣਿ ਮੁਈਆਸਿ ਜੀਉ ॥

---

੧ ਅੰਬ ਦੀ ਨਿਆਈ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਹਨ।
੨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰੂਪ ਠੰਢੀ ਛਾਂ ਹੈ। ੩ ਪਦਾਰਥ।
੪ ਪਹੁੰਚ ਸਕਾਂ। ੫ ਪਦਾਰਥ। ੬ ਕਾਲ ਰੂਪੀ ਸਵੇਰਾ। ੭ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਰਸਤਾ। ੮ ਛੁਟੜ ਹੋਕੇ। ੯ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।
੧੦ ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਮਾਰੂਥਲਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸਰ=ਦਰਿਆ ਵਹਿ ਤੁਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਸਰਧਾ ਹੀਨ ਖੁਸ਼ਕ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਦਰਿਆ ਵਗ ਤੁਰਦੇ ਹਨ। ੧੧ ਅਕਾਸ਼ ਦੀ ਨਿਆਈ ਹੰਕਾਰੀ ਰਿਦਿਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਭ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਕਵਲ ਖਿੜ ਔਂਦੇ ਹਨ। ੧੨ ਭੈ ਦਾਇਕ ਸੰਸਾਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੬੩	੩	੨	ਇਹੁ ਮਨੁ ਤੈ-ਕੂੰ [1]ਡੇਵਸਾ, ਮੈ ਮਾਰਗੁ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਜੀਉ ॥
੭੬੩	੧੦	੪	ਮੈਲੀ ਅਵਗਣਿ ਚਿਤਿ, ਬਿਨੁ ਗੁਰ, ਗੁਣ ਨ ਸਮਾਵਨੀ ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥
	੧੩	੪	ਨਾਨਕ 'ਬਾਲਤਣਿ' ਰਾਡੇਪਾ, ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਧਨ ਕੁਮਲਾਣੀ ॥ (ਬਾਲੱਤਣਿ ਪੜ੍ਹੋ) ਬਾਬਾ ਮੈ ਵਰੁ ਦੇਹਿ, ਮੈ ਹਰਿ ਵਰੁ ਭਾਵੈ, [2]"ਤਿਸ ਕੀ' ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥
	੧੬	੪	ਹਰਿ ਕੀ [3]ਨਾਰਿ ਸੁ ਸਰਬ ਸੁਹਾਗਣਿ, [4]ਰਾਂਡ ਨ [5]ਮੈਲੈ ਵੇਸੇ ॥
	੧੭	੪	ਬਾਬਾ [6]ਲਗਨੁ [7]ਗਣਾਇ, ਹੰ ਭੀ [8]ਵੰਞਾ [9]ਸਾਹੁਰੈ ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥
੭੬੪	੧੮	੩	[10]ਘਰਿ ਆਪਨ-ੜੈ ਖੜੀ ਤਕਾ, ਮੈ ਮਨਿ ਚਾਉ ਘਨੇਰਾ ਰਾਮ ॥
	੧੯	੩	ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਭਈ [11]ਨਿਹਕੇਵਲ, ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਨਾਸਾ ॥
੭੬੫	੨	੩	ਹਰਿ ਮੋਹਿਅੜੀ ਸਾਚ ਸਬਦਿ, ਠਾਕੁਰ ਦੇਖਿ [12]ਰਹੰਸੀ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਦੇ ਦੇਵਾਂ। ੨ ਤਿਸ ਹਰੀ ਪਤੀ ਦੀ ਹਾਂ। ੩ ਭਗਤ। ੪ ਨਾਸਤਕ ਨਹੀ ਹੁੰਦੇ। ੫ ਪਾਪਾਂ ਕਰਕੇ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਦਾ ਮੈਲਾ ਵੇਸ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ। ੬ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਜੋਤਸ਼ ਦਾ ਲਗਨ। ੭ ਵੀਚਾਰੇ। ੮ ਜਾਵਾਂ ੯ ਸਰੂਪ ਰੂਪੀ ਸਾਹੁਰਾ ਘਰ। ੧੦ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਘਰ ਵਿਚ। ੧੧ ਸੁਧ ਨਿਰਮਲ। ੧੨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੬੫	੮	੩	ਨਾਨਕ ਆਪੇ ਜੋਗ ਸਜੋਗੀ, ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਲਿਵ ਲਾਈਐ ॥ ਪਿਰੁ [1]ਉਚੜੀਐ ਮਾੜੜੀਐ, ਤਿਹੁ ਲੋਆ ਸਿਰਤਾਜਾ ਰਾਮ ॥
	੧੪	੪	[2]ਚੰਦੋ [3]ਦੀਪਾਇਆ ਦਾਨਿ ਹਰਿ ਕੈ, ਦੁਖੁ ਅੰ[4]ਧੇਰਾ ਉਠਿ ਗਇਆ ॥ ਗੁਣ [5]ਜੰਞ ਲਾੜੇ ਨਾਲਿ ਸੋਹੈ, ਪਰਖਿ [6]ਮੋਹਣੀਐ ਲਇਆ ॥
	੧੬	੪	ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਸਾਜਨਾ, ਮੀਤਾ [7]ਅਵਰੀਤਾਂ ॥
	੧੮	੪	ਜਿਨ 'ਦਿਸਿਆਇਆ' ਹੋਹਿ ਰਲੀਆ, ਜੀਅ ਸੇਤੀ ਗਹਿ ਰਹਹਿ ॥
੭੬੬	੬	੫	ਸੁਖਿ ਸਹਜਿ ਆਵੈ ਸਾਚ ਭਾਵੈ, ਸਾਚ ਕੀ ਮਤਿ ਕਿਉ ਟਲੈ ॥
	੭	੫	ਇਸਨਾਨੁ ਦਾਨੁ ਸੁਗਿਆਨੁ [8]ਮਜਨੁ, ਆਪਿ [9]'ਅਛਲਿਓ' ਕਿਉ ਛਲੈ ॥ (ਅਛਲਿਓ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਸਚਖੰਡ ਰੂਪੀ ਉਚੀ ਮਲ੍ਹੈਤ, ਹਵੇਲੀ। ੨ ਵੈਰਾਗ ਰੂਪੀ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ। ੩ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਆ। ੪ ਸੁਭ ਗੁਣ ਰੂਪ ਜਾਂਞੀ ਹਨ। ੫ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਤਾਈਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪ ਸ਼ੰਤਾਂ ਨੇ। ੬ ਹੋਰ ਰੀਤਾਂ ਵਿਛੁੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮੇਲਣ ਵਾਲੀਆਂ। ੭ ਪੁਰਬ। ੮ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਏਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਛਲਿਆ ਨਹੀ ਜਾਂਦਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੬੬	੧੨	੫	[1]ਆਇ ਗਇਆ, ਕੀ ਨ ਆਇਓ, ਕਿਉ ਆਵੈ ਜਾਤਾ ॥
	੧੩	੫	[2]ਪੰਚ-ਭੂ-[3]ਨਾਇਕੋ ਆਪਿ [4]ਸਿਰੰਦਾ, ਜਿਨਿ ਸਚ ਕਾ [5]ਪਿੰਡੁ ਸਵਾਰਿਆ ॥
	੧੬	੫	ਕਰਮ ਸੁਕਰਮ ਕਰਾਏ ਆਪੇ, ਕੀਮਤਿ ਕਉਣ [6]ਅਭੇਵਏ ॥
੭੬੭	੨	੫	ਕਿਉ ਰਾਹਿ ਜਾਵੈ, ਮਹਲੁ ਪਾਵੈ, ਅੰਧ ਕੀਮਤਿ ਅੰਧਲੀ ॥
	੮	੫	ਸਬਦੇ ਪਤੀਜੈ [7]ਅੰਕੁ ਭੀਜੈ, ਸੁ ਮਹਲੁ [8]ਮਹਲਾ ਅੰਤਰੇ ॥
			ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩
੭੬੮	੧੪	੨	ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ, ਘਰ ਹੀ ਮਹਿ ਬੈਰਾਗੀ ॥
੭੭੦	੪	੪	ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਵੇ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ਆਪਣਾ, ਸਾਚੀ ਸੋਭਾ ਹੋਈ ॥
	੯	੪	ਸਾ-ਧਨ ਬਾਲੀ ਧੁਰਿ ਮੇਲੀ, ਮੇਰੈ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਈ ਰਾਮ ॥
	੧੩	੫	ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹੁ, ਹਰਿ ਗੁਰਮੁਖੇ ਪਾਏ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਫੇਰ ਕੇਹੜਾ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀ ਆਇਆ ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਆ ਗਏ, ਇਕ ਵਾਰੀ ਆਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਉਂ ਜਾਵੇ ਭਾਵ ਨਹੀ ਜਾਂਦਾ। ੨ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦਾ। ੩ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰੇਰਕ। ੪ ਰਚਨ ਵਾਲਾ। ੫ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਰੂਪੀ ਪਿੰਡ। ੬ ਭੇਦ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੭ ਹਿਰਦਾ। ੮ ਸਰੀਰਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ ਮਹਲ=ਸਰੂਪ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੭੧	੨	੫	ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ, ਸਦ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਭਏ, ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਲਿਵਲਾਏ ਰਾਮ ॥
	੯	੬	ਸਦਾ ਹੋਵਹਿ ਸੋਹਾਗਣੀ, ਹਰਿ ਜੀਉ ਮਰੈ ਨ ਜਾਏ ਰਾਮ ॥
੭੭੨	੬	੭	ਹਰਿ ਹਰਿ ਏਕੋ, ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ, ਨਾਨਕ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੇ ॥
			ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੪
	੧੯	੧	ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਮਿਲਾਇ, ਅਵਗਣ [੧]''ਵਿਕਣਾ' ਗੁਣ ਰਵਾ ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥ (ਵਿੱਕਣਾ ਪਾਠ ਕਰੋ)
੭੭੩	੭	੧	ਮਨਮੁਖਿ ਵਿਛੁੜੀ ਦੂਰਿ,ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਏ ਬਲਿ ਗਈ, ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਅੰਤਰਿ ਮਮਤਾ ਕੂਰਿ, ਕੂੜੁ ਵਿਹਾਝੈ, ਕੂੜਿ ਲਈ ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੧	[੨]ਪੰਡਿਤ [੩]ਪਾਧੇ ਆਣਿ, [੪]ਪਤੀ ਬਹਿ [੫]ਵਾਚਾਈਆ, ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥
	੧੪	੨	ਹਰਿ ਪਹਿਲੜੀ [੬]ਲਾਵ,[੭]ਪਰਵਿਰਤੀ [੮]ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ, ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥

---

੧ ਵੇਚਣਾਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ੨ ਤੱਤ ਵੇਤੇ। ੩ ਮਨ ਰੂਪੀ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ। ੪ ਚਿਠੀ,ਬੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ। ੫ ਪੜ੍ਹਾਈ। ੬ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਤੇ ਭੂਮਕਾ,ਅਵਸਥਾ,ਲਗਨ,ਸਿਖਿਆ। ੭ ਸੁਭ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਹੋਣਾਂ। ੮ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕਰਮ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੭੪	੧੨	੩	ਹਿਰਦੈ, ਰਸਨ ਰਸਾਏ ॥
੭੭੫	੩	੩	ਸੁਰਿ ਨਰ ਗਣ ਗੰਧਰਬ ਮਿਲਿ ਆਏ,
			[1]ਅਪੂਰਬ ਜੰਞ ਬਣਾਈ ॥
	੭	੪	ਸਬਦ ਘਨੇਰੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ, ਤੂ ਕਰਤਾ ਸਭ ਥਾਈ ॥
	੯	੪	ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਰਵੈ ਰਵਿ ਰਹਿਆ,
			ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਰਾਮ ॥
੭੭੬	੨	੫	ਗੁਰੁ ਸੰਤ ਜਨੋ ਪਿਆਰਾ ਮੈ ਮਿਲਿਆ,
			ਮੇਰੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝਿ 'ਗਈਆਸੇ' ॥
			੨. ਗਈ ਆਸੇ ॥
	੫	੫	ਘਰਿ ਆਵਹੁ ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨਿਆ,
			ਮਿਲੁ ਸਬਦਿ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਭ [2]ਨਾਹਾ ॥
	੮	੫	[3]ਅਨਤਾ ਧਨੁ ਧਰਿ ਦਬਿਆ,
			ਫਿਰਿ ਬਿਖੁ ਭਾਲਣ ਗਇਆ ॥
	੧੦	੫	ਮੈ ਅੰਤਰਿ ਵੇਦਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ,
			ਗੁਰ ਦੇਖਤ ਮਨੁ ਸਾਧਾਰਿਆ ॥
	੧੧	੬	[4]ਮਾਰੇਹਿ ਸੁ ਵੇ ਜਨ ਹਉਮੈ [5]ਬਿਖਿਆ,
			ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਣ ਨ ਦਿਤੀਆ ॥
	੧੨	੬	ਦੇਹ ਕੰਚਨ ਵੇ [6]ਵੰਨੀਆ,
			ਇਨਿ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਵਿਗੁਤੀਆ ॥

---

੧ ਅਸਚਰਜ। ੨ ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੩ ਅਨੰਤ ਧਨ।
੪ ਮਾਰਨਾਂ ਕਰੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ। ੫ ਮਾਇਆ ਨੂੰ। ੬ ਰੰਗ ਦੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੭੬	੧੨	੬	ਮੋਹੁ ਮਾਇਆ ਵੇ, ਸਭ ਕਾਲਖਾ, ਇਨਿ ਮਨਮੁਖਿ ਮੂੜਿ [1]ਸਜੁਤੀਆ ॥
	੧੪	੬	ਵਸਿ ਆਣਿਹੁ ਵੇ ਜਨ, ਇਸੁ ਮਨ ਕਉ, ਮਨੁ [2]ਬਾਸੇ ਜਿਉ ਨਿਤ ਭਉਦਿਆ ॥
	੧੭	੬	ਸਾ ਧਨ ਆਸਾ ਚਿਤਿ ਕਰੇ, ਰਾਮ ਰਾਜਿਆ, ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਜੜੀਐ ਆਈ ॥
੭੭੭	੨	੬	ਗੁਰੁ ਤੁਠਾ ਜੀਉ ਰਾਮ ਰਾਜਿਆ, ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਮੇਲੇਈ ॥

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੧

੪	੧		ਸੁਣਿ ਬਾਵਰੇ, ਨੇਹੁ ਕੂੜਾ ਲਾਇਓ, ਕੁਸੰਭ ਰੰਗਾਨਾ ॥ ਕੂੜੀ ਡੇਖਿ ਭੁਲੋ [3]ਅਢੁ ਲਹੈ ਨ ਮੁਲੋ, ਗੋਵਿਦ ਨਾਮੁ ਮਜੀਠਾ ॥
੬	੧		ਮਿਥਿਆ ਮੋਹਿ ਮਗਨੁ [4]ਥੀ ਰਹਿਆ, ਝੂਠ ਸੰਗਿ ਲਪਟਾਨਾ ॥
੧੪	੧		ਸੁਣਿ ਬਾਵਰੇ, ਥੀਉ ਰੇਣੁ, ਜਿਨੀ ਪ੍ਰਭੁ ਧਿਆਇਆ ॥ (ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਸੁਣ ਬਾਵਰੇ ਤੇ ਹਨ)
੧੫	੧		ਓਹੁ ਧਨੁ ਭਾਗ [5]"ਸੁਧਾ' ਜਿਨਿ ਪ੍ਰਭੁ 'ਲਧਾ', ਹਮ ਤਿਸੁ ਪਹਿ ਆਪੁ ਵੇਚਾਇਆ ॥ ('ਸੁਧਾ' ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ। 'ਲੱਧਾ' ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਜੁੜਨਾਂ ਕੀਤਾ। ੨ ਛੋਟਾ ਬਾਜ। ੩ ਦਮੜੀ ਜਾਂ ਕੌਡੀ।
੪ ਹੋ ਰਹਿਆ ਹੈ। ੫ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੭੭	੧੬	੧	ਨਾਨਕ ਦੀਨ ਸਰਣਿ ਸੁਖ ਸਾਗਰ, ਰਾਖੁ ਲਾਜ ਅਪਨਾਇਆ ॥
੭੭੮	੫	੨	ਸੰਮ੍ਰਲਿਆ ਸਚੁ ਥਾਨੁ,ਮਾਨੁ 'ਮਹਤੁ' ਸਚੁ ਪਾਇਆ, ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥ (ਮਹੱਤ ਬੋਲੋ)
	੬	੨	ਗੁਣ ਗੋਵਿੰਦ, ਗਾਉ ਨਿਤ ਨਿਤ, ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਆਮੀਆ ॥
	੮	੨	ਉਪਜਿਆ ਤਤੁ ਗਿਆਨੁ, ਸਾਹੁਰੈ ਪੇਈਐ ਇਕੁ ਹਰਿ, ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥
੭੭੯	੧	੩	ਭਾਇ ਭਗਤਿ, ਸੁਭਾਇ ਹਰਿ ਜਪਿ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵਾ ॥
	੧੧	੪	ਤੁਮ ਵਡੇ ਵਡੇ, ਵਡ ਊਚੇ, ਹਉ ਇਤਨੀਕ [੧]ਲਹੁਰੀਆ ਰਾਮ ॥
	੧੪	੪	ਨਾਨਕ ਠਾਕੁਰੁ ਸਰਬ ਸਮਾਣਾ, ਆਪਨ ਭਾਵਨ ਕਰੀਆ ॥
੭੮੦	੪	੫	ਤਾ ਕੀ ਸਰਣਿ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਏ, ਹੋਏ ਸਰਬ ਕਲਿਆਣਾ ॥
੭੮੧	੧	੬	ਕਟੀਐ ਜਮ ਫਾਸੀ ਸਿਮਰਿ ਅਬਿਨਾਸੀ, ਸਗਲ ਮੰਗਲ ਸੁਗਿਆਨਾ ॥
	੪	੬	ਭਵ ਸਾਗਰ ਨਾਵ ਹਰਿ ਸੇਵਾ, ਜੋ ਚੜੈ ਤਿਸੁ ਤਾਰਗਿ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਛੋਟਾ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੯੧	੬	੬	ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਫਲ ਪਾਏ ਸਗਲੇ, ਕੁਦਰਤਿ ਕੀਮ [1]ਅਪਾਰਗਿ ॥
੭੯੨	੭	੭	ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਸੋਹਿਆ, ਮੀਤ ਸਾਜਨ ਸਰਸੇ, ਗੁਣ ਮੰਗਲ ਹਰਿ ਗਾਇਆ ਰਾਮ ॥
	੮	੮	ਦੂਖ ਨ ਭੂਖ ਨ, ਰੋਗੁ ਨ ਬਿਆਪੈ, ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਸਰਣੀ ਪਾਏ ॥
	੧੦	੮	ਆਪਨੜਾ ਮਨੁ ਆਗੈ ਧਰਿਆ, ਸਰਬਸੁ ਠਾਕੁਰਿ ਦੀਨੇ ਰਾਮ ॥
	੧੭	੮	ਜਪਿ ਏਕ ਪ੍ਰਭੂ ਅਨੇਕ ਰਵਿਆ, ਸਰਬ [2]ਮੰਡਲਿ [3]ਛਾਇਆ ॥
੭੯੩	੪	੯	[4]ਘਰ [5]ਮੰਦਰ [6]ਹਟਨਾਲੇ ਸੋਹੇ, ਜਿਸੁ ਵਿਚਿ ਨਾਮੁ ਨਿਵਾਸੀ ਰਾਮ ॥
	੮	੯	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਿ [7]ਖਸਮਾਨਾ ਕੀਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਰਾਮ ॥
	੧੯	੧੦	ਨਵ [8]ਨਿਧਿ [9]ਸਿਧਿ ਰਿਧਿ, ਦੀਨੇ ਕਰਤੇ, ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੈ ਕਾਈ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਪਾਰਾਵਾਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੨ ਸਮੂਹ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ। ੩ ਪੂਰਿਆ ਹੈ। ੪ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ, ਸਰੀਰ। ੫ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਤਹ ਕਰਨ। ੬ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਜਾਰ, ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪੀ। ੭ ਪੱਖ।
੮ ਪਦਮ, ਮਹਾਂ ਪਦਮ, ਮਕਰ, ਕਛਪ, ਮੁਕੰਦ, ਕੁੰਦ, ਨੀਲ, ਸੰਖ, ਖਰਬ। ੯ ਅਣਿਮਾਂ, ਮਹਿਮਾ, ਲਘਮਾਂ, ਗਰਮਾਂ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਜ, ਬਸੀ ਕਰਨ, ਈਸਤਾ, ਅਨ-ਰੂਪਣੀ, ਦੂਰ ਸ੍ਰਵਣ, ਦੂਰ ਦਰਸ਼ਨ, ਮਨੋ-ਬੇਗ, ਕਾਮ ਰੂਪ, ਪਰ ਕਾਇਆ ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਸੁਛੰਦ ਮ੍ਰਿਤੂ, ਸੁਰ ਕ੍ਰੀੜਾ, ਸੰਕਲਪ ਸਿਧੀ, ਅਪ੍ਰਤਿਹਤ ਗਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੮੫	੧	੨੧	ਮੈ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਜੀ,
			ਹਰਿ ਨਿਹਚਲੁ ਸੁ ਘਰੁ ਪਾਇਆ ॥
			ਸਭਿ [੧]ਅਧੂਵ ਡਿਠੇ ਜੀਉ,
			ਤਾ ਚਰਨ ਕਮਲ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ॥
			ਵਾਰ ਸੂਹੀ ਕੀ ਸਲੋਕਾ ਨਾਲਿ ਮਹਲਾ ੩
੭੮੫	੧੫	੨	[੨]ਸੂਹਬ ਤਾ ਸੋਹਾਗਣੀ, ਜਾ ਮੰਨਿ ਲੈਹਿ ਸਚੁ ਨਾਉ ॥
੭੮੬	੧	੨	ਹੁਕਮੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜੀਅਨੁ, ਬਹੁ [੩]ਭਿਤਿ ਸੰਸਾਰਾ ॥
	੫	੩	ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਾਲੋ ਲਾਲੁ ਹੈ,
			ਜਿਉ ਰੰਗਿ ਮਜੀਠ [੪]ਸ ਚੜਾਉ ॥ ੨. [੫]ਸਚੜਾਉ
	੧੫	੩	ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣੀ,
			ਜਿਸੁ ਅਵਿਨਾਸੀ ਪੁਰਖੁ ਭਰਤਾਰੁ ॥
	੧੬	੪	[੬]ਸੂਹਾ ਰੰਗੁ ਸੁਪਨੈ [੭]ਨਿਸੀ, ਬਿਨੁ ਤਾਗੇ ਗਲਿ ਹਾਰੁ ॥
੭੮੭	੮	੬	ਸਤੀਆ ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ,
			ਜੋ [੮]ਮੜਿਆ ਲਗਿ ਜਲੰਨ੍ਹਿ ॥
	੧੮	੭	ਮਨ ਹਠਿ ਤਰਫ ਨ [੯]ਜਿਪਈ, ਜੇ ਬਹੁਤਾ ਘਾਲੇ ॥
			[੧੦]ਤਰਫ ਜਿਣੈ [੧੧]ਸਤ ਭਾਉ ਦੇ,
			ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰੇ ॥

---

੧ ਚਲਾਇਮਾਨ। ੨ ਜਗਿਆਸੂ ਰੂਪ ਸੂਹੀ। ੩ ਤਰਾਂ, ਚੋਗਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਵਾ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਤੀ ਹੈ। ੪ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੫ ਸਚਾ। ੬ ਕੱਚਾ, ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ, ਮਾਇਕੀ। ੭ ਰਾਤ। ੮ ਮੁਰਦਿਆਂ ਨਾਲ। ੯ ਜਿਤ ਨਹੀ ਸਕਦਾ ਹੈ। ੧੦ ਕਾਮਾ-ਦਿਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤਾਂ ਮਨ ਜਿਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ੧੧ ਨਿਸਚਾ ਕਰਕੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੮੮	੩	੮	[1]ਜਿਨਾ ਭਉ ਤਿਨ ਨਾਹਿ ਭਉ, ਮੁਚੁ ਭਉ ਨਿ ਭਵਿਆਹ ॥ ੨. ਭਵਿ ਆਹ॥ ਨਾਨਕ ਏਹੁ [2]ਪਟੰਤਰਾ, ਤਿਤੁ ਦੀਬਾਣਿ ਗਇਆਹ ॥
	੭	੮	ਜਿਸੁ ਬੁਝਾਇਹਿ ਸੋ ਬੁਝਸੀ ਸਚਿਆ, ਕਿਆ ਜੰਤ ਵਿਚਾਰੀ ॥
	੧੬	੧੦	[3]ਸਾਗਰ ਲਹਰਿ[4]ਸਮੁੰਦ ਸਰ, [5]ਵੇਲਿ [6]ਵਰਸ [7]ਵਰਾਹੁ॥ ਆਪਿ [8]ਖੜੋਵਹਿ ਆਪਿ ਕਰਿ, ਆਪੀਣੈ [9]ਆਪਾਹੁ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵਾ ਥਾਇ ਪਵੈ, [10]ਉਨਮਨਿ ਤਤੁ ਕਮਾਹੁ ॥ 'ਮਸਕਤਿ' ਲਹਹੁ ਮਜੂਰੀਆ, ਮੰਗਿ ਮੰਗਿ ਖਸਮ [11]ਦਰਾਹੁ ॥

(ਮਸੱਕਤਿ ਉਚਾਰਨਾ)

ਨਾਨਕ ਪੁਰ ਦਰ 'ਵੇਪਰਵਾਹੁ', ਤਉ ਦਰਿ ਊਣਾ ਨਾਹਿ ਕੋ, ਸਚਾ ਵੇ-ਪਰਵਾਹੁ ॥

---

੧ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਭੈ ਹੈ ਓਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲ ਦਾ ਭੈ ਨਹੀਂ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਭੈ ਤੋਂ ਨਿ=ਰਹਿਤ ਆਹ=ਹੈ, ਮੁਚ ਭਉ=ਓਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਭੈ ਹੋਵੇਗਾ। ੨ ਭੇਦ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿਚ ਖੁਲ੍ਹੇਗਾ। ੩ ਸੌ ਜੋਜਨ ਦਾ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਸਹਿਤ ਪਦਾਰਥਾਂ ਰੂਪੀ ਜਲ ਦੇ ਵਿਚ ਇਛਾ ਰੂਪ ਲਹਿਰ। ੪ ਲਖ ਜੋਜਨ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ। ੫ ਵੈਰਾਗ ਬਿਬੇਕ ਰੂਪੀ ਕਨਾਰੇ। ੬ ਵਰਖਾ ਸਾਲ। ੭ ਸਾਲ=ਬੈਰਾਹ ਅਵਿਤਾਰ ਵਾ ਕੁੰਭ। ੮ ਇਸਥਿਤ ਹੁੰਦਾ। ੯ ਨਿਰਲੇਪ ਆਪੀਣੈ=ਆਪਣਾ ਆਪ ਰੂਪ। ੧੦ ਤੁਰੀਆ ਪਦ ਦਾ ਤੱਤ ਗਿਆਨ। ੧੧ ਦਰ ਵਿਚ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੯੯	੪	੧੧	ਪਉਦੀ ਜਾਇ [੧]ਪਰਾਲਿ, ਪਿਛੈ ਹਥੁ ਨ ਅੰਬੜੈ,
			ਤਿਤੁ [੨]ਨਿਵੰਧੈ ਤਾਲਿ ॥
	੫	੧੧	ਨਾਨਕ ਮਨ ਕੇ ਕੰਮ, [੩]ਫਿਟਿਆ ਗਣਤ ਨ ਆਵਹੀ ॥
			ਕਿਤੀ ਲਹਾ [੪]ਸਹੰਮ, ਜਾ ਬਖਸੇ ਤਾ ਧਕਾ ਨਹੀ ॥
	੮	੧੨	ਨਾਨਕ [੫]ਬਦਰਾ ਮਾਲ ਕਾ, ਭੀਤਰਿ ਧਰਿਆ ਆਣਿ ॥
	੧੦	੧੨	ਬਾਹਰਿ ਧੋਤੀ ਤੂਮੜੀ, ਅੰਦਰਿ ਵਿਸੁ [੬]ਨਿਕੋਰ ॥
			ਸਾਧ ਭਲੇ ਅਣ-ਨਾਤਿਆ, ਚੋਰ ਸਿ ਚੋਰਾ ਚੋਰ ॥
	੧੬	੧੩	ਰਾਤੀ ਹੋਵਨਿ ਕਾਲੀਆ, [੭]ਸੁਪੇਦਾ ਸੇ ਵੰਨ ॥
			ਦਿਹੁ ਬਗਾ ਤਪੈ ਘਣਾ, ਕਾਲਿਆ ਕਾਲੇ ਵੰਨ ॥
੭੯੦	੧	੧੪	ਚੋਰਾ ਜਾਰਾ [੮]ਰੰਡੀਆ, [੯]ਕੁਟਣੀਆ [੧੦]ਦੀਬਾਨੁ ॥
			[੧੧]ਵੇ-ਦੀਨਾ ਕੀ ਦੋਸਤੀ, ਵੇ-ਦੀਨਾ ਕਾ ਖਾਨੁ ॥
	੩	੧੪	ਗਦਹੁ ਚੰਦਨਿ [੧੨]ਖਉਲੀਐ, ਭੀ ਸਾਹੂ ਸਿਉ ਪਾਨੁ ॥
	੪	੧੪	[੧੩]ਬਾਂਗਾ [੧੪]ਬੁਰਗੂ [੧੫]ਸਿੰਙੀਆ,
			ਨਾਲੇ ਮਿਲੀ [੧੬]ਕਲਾਣ ॥
	੮	੧੫	ਮਹਲਾ ੧ ॥(ਇਥੇ ਮਹਲੇ ਨਾਲ ਸਲੋਕ ਅਖਰ ਨਹੀ ਹਨ ਕੇਵਲ ਮਹਲਾ ੧ ਹੀ ਹੈ।)

---

੧ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਮਿਟੀ ਦੀ ਗੱਭ। ੨ ਨੀਵੇਂ। ੩ ਫਿਟਕਾਰ ਜੋਗ। ੪ ਦੁਖ। ੫ ਦਸ ਹਜਾਰ ਦਾ ਥੈਲਾ, ਸੰਦੂਕ। ੬ ਨਿਰੀ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ੭ ਚਿਟਿਆਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਵੰਨ=ਰੰਗ ਚਿਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ੮ ਵੇਸਵਾ। ੯ ਛਛੇ ਕੁਟਣੀਆਂ। ੧੦ ਕਚੈਹਰੀਆਂ ਕਰਨਗੀਆਂ। ੧੧ ਬੇ ਧਰਮੇ। ੧੨ ਘਸਾਕੇ ਲਾਈਏ। ੧੩ ਬਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂ। ੧੪ ਸੰਖ=ਬੋਖਰ ਵਜੌਣ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਮਣ। ੧੫ ਸਿੰਙੀ ਵਜੌਣ ਵਾਲੇ ਜੋਗੀ। ੧੬ ਕਲਿਆਣ ਗੌਣ ਵਾਲੇ ਮਰਾਸੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੯੦	੮	੧੫	ਸਤਿਗੁਰ ਭੀਖਿਆ ਦੇਹਿ ਮੈ, ਤੂੰ ਸੰਮ੍ਰਥੁ ਦਾਤਾਰੁ ॥
	੯	੧੫	ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਪਰ-ਜਾਲੀਐ, ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਆਧਾਰੁ ॥
	੧੩	੧੫	ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨ੍ ਕਉ, ਸਿਫਤਿ ਜਿਨਾ ਦੈ [੧]ਵਾਤਿ ॥
	੧੪	੧੫	ਦਰਿ ਮੰਗਤੁ ਜਾਚੈ ਦਾਨੁ, ਹਰਿ ਦੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ॥
	੧੯	੧੬	ਢਾਢੀ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਿਤ, ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿਆ ॥
੭੯੧	੯	੧੮	ਕਾਇਆ ਕੂਮਲ ਫੁਲ ਗੁਣ, ਨਾਨਕ [੨]ਗੁਪਸਿ [੩]ਮਾਲ ॥
			ਏਨੀ ਫੁਲੀ [੪]ਰਉ ਕਰੇ, ਅਵਰ ਕਿ ਚੁਣੀਅਹਿ ਡਾਲ ॥
	੧੦	੧੮	ਜਿਨ੍ ਕੇ ਕੰਤ [੫]ਦਿਸਾਪੁਰੀ,
			ਸੇ ਅਹਿਨਿਸਿ ਫਿਰਹਿ ਜਲੰਤ ॥
	੧੩	੧੯	ਪਹਿਲ ਬਸੰਤੈ ਆਗਮਨਿ, ਪਹਿਲਾ ਮਉਲਿਓ ਸੋਇ ॥
੭੯੨	੧	੨੦	ਜਾਂ ਸੁਖੁ ਤਾ ਸਹੁ ਰਾਵਿਓ, ਦੁਖਿ ਭੀ ਸੰਮ੍ਲਿਓਇ ॥

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ॥

੭	੧	[੬]ਅਵਤਰਿ ਆਇ, ਕਹਾ ਤੁਮ ਕੀਨਾ ॥
੮	੧	ਮਰਿ [੭]ਜਇਬੇ ਕਉ, ਕਿਆ ਕਰਹੁ ਅਭਾਗੇ ॥
੯	੧	ਮਰਤੀ ਬਾਰ, [੮]''ਇਕਸਰ' ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥

੨. ਇਕ ਸਰ ॥

ਕੰਠ [੯]ਗਹਨ, ਤਬ ਕਰਨ ਪੁਕਾਰਾ ॥

---

੧ ਮੁਖ ਵਿਚ । ੨ ਗੁੰਦਣਾਂ ਕਰੋ । ੩ ਮਾਲ੍ਹ । ੪ ਗਾਵਣਾਂ ਕਰੇ, ਉਚਾਰਨਾਂ ਕਰੇ । ੫ ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਭਾਵ ਸ਼ਖਿਆਤਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ । ੬ ਅਵਿਤਾਰ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਦਾ । ੭ ਮਰਕੇ ਜੇਹੜੇ ਪਦਾਰਥ ਤਿਆਗ ਜਾਣੇ ਹਨ । ੮ ਇਕ ਰਸ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਤੇ । ੯ ਪਕੜ ਲਿਆ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੯੨	੧੪	੧	[੧]'ਅਮਲੁ' [੨]ਸਿਰਾਨੋ, ਲੇਖਾ ਦੇਨਾ ॥ (ਅਮੱਲੁ ਨ ਕਹੋ)
	੧੫	੧	ਚਲਹੁ ਸਿਤਾਬ, [੩]ਦੀਬਾਨਿ ਬੁਲਾਇਆ ॥
			ਚਲੁ [੪]ਦਰਹਾਲੁ, [੫]ਦੀਵਾਨਿ ਬੁਲਾਇਆ ॥
੭੯੩	੨	੪	ਜਰਾ ਹਾਕਦੀ ਸਭ ਮਤਿ ਥਾਕੀ,
			ਏਕ ਨ ਥਾਕਸਿ ਮਾਇਆ ॥
	੬	੪	ਜੋ ਜਨ ਜਾਨਿ ਭਜਹਿ [੬]ਅਬਿਗਤ ਕਉ,
			ਤਿਨ ਕਾ ਕਛੂ ਨ ਨਾਸਾ ॥
	੯	੫	ਨਉ [੭]ਡਾਡੀ [੮]ਦਸ ਮੁੰਸਫ ਧਾਵਹਿ,
			ਰਈਅਤਿ ਬਸਨ ਨ ਦੇਹੀ ॥
			ਡੋਰੀ ਪੂਰੀ ਮਾਪਹਿ ਨਾਹੀ, ਬਹੁ [੯]ਬਿਸਟਾਲਾ ਲੇਹੀ ॥
	੧੧	੫	ਧਰਮ ਰਾਇ ਕਾ ਦਫਤਰੁ ਸੋਧਿਆ,
			ਬਾਕੀ [੧੦]ਰਿਜਮ ਨ ਕਾਈ ॥

ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ

	੧੬	੧	ਪੁਰ [੧੧]ਸਲਾਤ ਕਾ, ਪੰਥੁ ਦੁਹੇਲਾ ॥
੭੯੪	੨	੨	ਜਿਨਿ ਜੀਉ ਦੀਆ, ਸੁ ਰਿਜਕੁ [੧੨]ਅੰਬਰਾਵੈ ॥
	੪	੨	ਚੇਤਸਿ ਨਾਹੀ, ਦੁਨੀਆ [੧੩]ਫਨ ਖਾਨੇ ॥

---

੧ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਰੂਪੀ ਕਰਮ। ੨ ਜਦੋਂ ਬਿਤੀਤ ਹੋ ਗਿਆ। ੩ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੀ ਕਚੈਹਰੀ ਵਿਚ। ੪ ਸ਼ੀਘਰ ਜਾਂ ਜਿਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੈ ੫ ਧਰਮ ਰਾਜਾ। ੬ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੭ ਨੌ ਗੋਲਕਾਂ ਮਿਣਤੀ ਜ਼ਰੀਬ ਵਾਲੇ ੮ ਦਸ ਇੰ-ਦ੍ਰੇ ਰੂਪ ਮੁੰਸਫ। ੯ ਵੱਢੀ। ੧੦ ਰੱਤੀ ਮਾਤ੍ ਭੀ। ੧੧ ਸੱਲ, ਅਤਿਅੰਤ ਦੁਖਾਂ ਵਾਲਾ ਜੋ ਪੁਲ ਹੈ ਓਸਦਾ ਪੰਥ=ਰਸਤਾ ਬੜਾ ਦੁਖ,ਦਾਇਕ ਹੈ। ੧੨ ਅਪੜੇਂਦਾ ਹੈ। ੧੩ ਫਨਾਹ ਦਾ ਖਾਨੇ=ਮੁਕਾਮ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੯੪	੬	੨	ਘਰ ਕੀ ਨਾਰਿ, [1]ਉਰਹਿ ਤਨ ਲਾਗੀ ॥
			ਬਾਣੀ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਕੀ
	੧੫	੧	[2]ਖੰਨਿਅਹੁ ਤਿਖੀ, ਬਹੁਤੁ [3]ਪਿਈਨੀ ॥
	੧੭	੧	ਇਕ ਆਪੀਨੈ [4]ਪਤਲੀ, ਸਹ ਕੇਰੇ ਬੋਲਾ ॥
			੨. ਪਤਲੀ ॥
	੧੮	੧	ਕਹੈ ਫਰੀਦੁ ਸਹੇਲੀਹੋ, ਸਹੁ [5]ਅਲਾਏਸੀ ॥
			ਹੰਸੁ ਚਲਸੀ [6]ਡੁੰਮਣਾ, ਅਹਿ ਤਨੁ ਢੇਰੀ ਥੀਸੀ ॥

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੧

੭੯੫	੮	੧	ਏਤੇ [7]"ਕੂਕਰ' ਹਉ ਬੇਗਾਨਾ,
			ਭਉਕਾ ਇਸੁ ਤਨ ਤਾਈ ॥
			੨. ਏਤੇ ਕੂ [8]ਕਰਹਉ ਬੇਗਾਨਾ ॥
			੩. ਏਤੇ [9]ਕੂਕ ਰਹਉ ॥
੭੯੬	੨	੩	ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ, [10]ਧਰਕਟੀ ਨਾਰਿ ॥
	੩	੩	[11]ਬਾਪੁ ਦਿਸੈ, [12]ਵੇ-ਜਾਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥

---

੧ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ। ੨ ਖੰਡੇ ਨਾਲੋਂ। ੩ ਬਰੀਕ। ੪ ਪਤ ਨੂੰ ਲੈਣਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੫ ਕਹੇਗਾ। ੬ ਦੁਖੀ ਹੋਕੇ ਜਾਂ ਉਦਾਸ ਹੋਕੇ। ੭ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕ ਕੁਤੇ। ੮ ਇਤਨੇ ਕੁ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਬਿਨਾਂ ਰੌਣ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ। ੯ ਇਤਨੇ ਕੂਕਦੇ ਹਨ ਬਿਆਸ ਆਦਿ ਮੈ ਬਿਨਾਂ ਰੌਣ ਤੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਏਸ ਸਰੀਰ ਦਾ ਕੀ ਭੈ ਹੈ। ੧੦ ਧ੍ਰੋਲ,ਛੁਟੜ,ਹੁੰਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਸਰ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ੧੧ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਜਿਸਦਾ ਹੈ। ੧੨ ਓਹ ਨੀਵੀ ਜਾਤ ਵਾਲਾ ਭਾਵ ਨਿਬਾਵਾਂ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੭੯੬	੪	੩	ਸਬਦਿ ਮੁਏ, ਮਨੁ, ਮਨ ਤੇ ਮਾਰਿਆ ॥
	੮	੪	ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਜੀਅਰਾ ਰਹਿ ਨ ਸਕੈ ਖਿਨੁ, ਸਤਿਗੁਰਿ ਬੂਝ ਬੁਝਾਈ ॥
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩ ॥
	੧੬	੧	ਜਗ ਜੀਵਨ ਦਾਤਾ, ਜਨ ਸੇਵਕ ਤੇਰੇ, ਤਿਨ ਕੇ ਤੈ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੇ ॥
੭੯੭	੫	੨	ਤਾ ਕੋ ਜਾਣੈ, ਦੁਬਿਧਾ ਜਾਇ ॥
	੧੨	੩	ਜਬ ਅਪੁਨੀ ਜੋਤਿ ਖਿੰਚਹਿ ਤੂ ਸੁਆਮੀ, ਤਬ ਕੋਈ ਕਰਉ ਦਿਖਾ ਵਖਿਆਨਾ ॥
	੧੭	੪	ਚਹੁ ਜੁਗਾ ਕਾ ਹੁਣਿ ਨਿਬੇੜਾ, ਨਰ [1]ਮਨੁਖਾ ਨੋ ਏਕੁ ਨਿਧਾਨਾ ॥
			(ਮਨੁੱਖਾ ਨਾ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੪	ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨੀ, ਧਿਆਇਆ ਹਰਿ ਹਰਿ, ਜਗਿ ਤੇ ਪੂਰੇ ਪਰਵਾਨਾ ॥
੭੯੮	੧	੪	ਕਹਤ ਸੁਣਤ ਸਭੇ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ, ਮਾਨਤ ਪਾਹਿ ਨਿਧਾਨਾ ॥
			ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੪ ॥
੭੯੯	੧੩	੩	ਮੇਰੇ ਮਨ ਜਪਿ, [2]ਨਰਹਰ ਨਾਮੁ, [3]ਨਰਹਰਾ ॥
੮੦੦	੧੦	੫	ਮਤਿ ਸੁਮਤਿ ਤੇਰੈ ਵਸਿ ਸੁਆਮੀ, ਹਮ ਜੰਤ ਤੂ ਪੁਰਖੁ ਜੰਤੈਨੀ ॥

---

੧ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ,ਏਹ ਮਰਹੱਟੀ ਬੋਲੀ ਹੈ । ੨ ਨਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿਕ ਨਾਮਾਂ ਵਾਲੇ ਨੂੰ । ੩ ਜੋ ਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇ ਭਰੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ ॥

੮੦੧	੧੨	੧	ਨਿਰਮੋਲਕੁ ਹੀਰਾ, ਮਿਲੈ ਨ ਉਪਾਇਆ ॥
੮੦੩	੫	੫	ਤਹ ਦੂਖ ਨ ਭੂਖ, ਨ ਰੋਗੁ ਬਿਆਪੈ, ਚਰਨ ਕਮਲ ਲਿਵ ਲਾਈਐ ॥
	੮	੫	ਨਾਨਕ ਅਚਰਜੁ ਅਚਰਜ ਸਿਉ ਮਿਲਿਆ, ਕਹਣਾ ਕਛੂ ਨ ਜਾਏ ॥ (ਅ-ਚਰਜ ਬੋਲੋ)
	੧੧	੬	ਐਸੋ ਗਿਆਨੁ, ਬਿਰਲੋ-ਈ ਪਾਏ ॥
	੧੫	੭	ਆਪਿ ਉਪਾਵਨ, ਆਪਿ [੧]ਸ-ਧਰਨਾ ॥
	੧੬	੭	ਆਪਨ [੨]ਬਿਭਉ, ਆਪ ਹੀ [੩]ਜਰਨਾ ॥
੮੦੪	੪	੯	ਕਵਨ ਸੁਮਤਿ, ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਨਾ ॥
	੯	੧੦	ਤਿਖਾ ਭੂਖ, ਬਹੁ [੪]ਤਪਤਿ ਵਿਆਪਿਆ ॥
	੧੩	੧੧	ਅਵਰਿ ਕਰਮ, ਸਭਿ ਲੋਕਾਚਾਰ ॥
	੧੬	੧੨	ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ, ਪੂਰਨ [੫]ਆਸੀਨਾ ॥
੮੦੫	੭	੧੪	ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ, ਪ੍ਰਭ ਬਿਰਦੁ, ਬੇਦਿ ਲੇਖਿਆ ॥
੮੦੬	੪	੧੮	[੬]ਮਿਰਤਕ ਫਾਸ, ਗਲੈ ਸਿਰਿ ਪੈਰੇ ॥
	੧੫	੨੨	ਦਿਨੁ ਦਿਨੁ ਛਿਜਤ, ਬਿਕਾਰ ਕਰਤ ਅਉਧ, [੭]ਫਾਹੀ ਫਾਬਾ ਜਮ ਕੈ ਜਾਲ ॥
੮੦੭	੧੧	੨੭	ਜੋ ਜੋ ਨਿੰਦ ਕਰੈ, ਇਨ [੮]ਗ੍ਰਿਹਨ ਕੀ, ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਹੀ ਮਾਰੈ ਕਰਤਾਰ ॥

---

੧ ਸਹਿਤ ਆਸਰੇ। ੨ ਬਿਭੂਤੀ ਮਾਇਆ। ੩ ਆਪ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਸਹਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ੪ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਵਿਚ। ੫ ਇਸਥਿਤੀ। ੬ ਮੌਤ ਦੀ ਫਾਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤੁੱਕ। ੭ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਫਾਹੀ। ੮ ਗ੍ਰਿਸਤੀਆਂ ਦੀ ਵਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੦੭	੧੪	੨੮	ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਤੇਰੀ [1]ਮੰਡਲੀ, ਤੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਆਰੋਗ ॥
੮੦੮	੬	੩੧	ਸੁਨਿ ਮੇਰੀ [2]ਮਨਸਾ ਮਨੈ ਮਾਹਿ, ਸਤਿ ਦੇਖੁ ਬੀਚਾਰਿ ॥
	੮	੩੧	ਕਹਾ ਸੁ ਭਾਈ ਮੀਤ ਹੈ, ਦੇਖੁ ਨੈਨ ਪਸਾਰਿ ॥
	੧੨	੩੨	ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ ਅਤਿ ਘਨੀ, ਇਹੁ ਜੀਉ [3]ਹੋਮਾਗਉ ॥
	੧੫	੩੨	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ, ਤਨੁ ਮਨੁ 'ਸੀਤ' ਲਾਗਉ ॥
੮੦੯	੨	੩੪	ਰਾਖਹੁ ਅਪਨੀ ਸਰਣਿ ਪ੍ਰਭ, ਮੋਹਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੇ ॥
	੪	੩੪	ਦਾਸੀ ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰਭੂ ਤਿਆਗਿ, ਏ ਕਰਮ ਹਮਾਰੇ ॥ ਹਮ ਅਵਗਨ ਕਰਹ ਅਸੰਖ ਨੀਤਿ, ਤੁਮ ਨਿਰਗੁਨ ਦਾਤਾਰੇ ॥
	੫	੩੪	ਤੁਮ ਦੇਵਹੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਦਇਆ ਧਾਰਿ, ਹਮ ਅਕਿਰਤ-ਘਨਾਰੇ ॥
	੯	੩੪	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਰਣਿ ਦਇਆਲ ਗੁਰ, ਲੇਹੁ ਮੁਗਧ ਉਧਾਰੇ ॥
	੧੦	੩੫	ਜੋ ਤੁਮ੍ ਕਰਹੁ ਸੋਈ ਭਲਾ, [4]ਮਨਿ ਲੇਤਾ ਮੁਕਤਾ ॥

---

੧ ਸੰਗਤ ਵਿਚ । ੨ ਸਿਖਿਆ । ੩ ਹਵਨ ਕਰੀਏ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ । ੪ ਜੋ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੦੯	੧੭	੩੭	[1]ਪਿੰਗੁਲ [2]ਪਰਬਤ ਪਾਰਿ ਪਰੇ, [3]ਖਲ [4]ਚਤੁਰ ਬਕੀਤਾ
੮੧੦	੨	੩੭	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ, ਮੁਹਿ ਨਾਮੁ ਦੇਹੁ,
			ਨਾਨਕ ਦਰ [5]ਸਰੀਤਾ ॥ ੨. ਦਰਸ ਰੀਤਾ ॥
	੩	੩੮	ਅਹੰਬੁਧਿ ਪਰ ਬਾਦ ਨੀਤ, ਲੋਭ ਰਸਨਾ ਸਾਦਿ ॥
	੫	੩੮	ਰੂਪ ਧੂਪ ਸੋਗੰਧਤਾ, ਕਾਪਰ ਭੋਗਾਦਿ ॥
			ਮਿਲਤ ਸੰਗਿ [6]ਪਾਪਿਸਟ ਤਨ, ਹੋਏ ਦੁਰਗਾਦਿ ॥
			ਫਿਰਤ ਫਿਰਤ ਮਾਨੁਖੁ ਭਇਆ,
			ਖਿਨ ਭੰਗਨ ਦੇਹਾਦਿ ॥
	੧੩	੪੦	ਬਿਨੁ ਸਾਧੂ ਜੋ ਜੀਵਨਾ, ਤੇ ਤੋ ਬਿਰਥਾਰੀ ॥੨. ਤੇਤੋ
	੧੬	੪੦	ਸਗਲ ਰੇਨ ਇਹੁ ਮਨੁ ਭਇਆ, ਬਿਨਸੀ ਅਪ ਧਾਰੀ॥
			ਨਿੰਦ [7]ਚਿੰਦ [8]ਪਰ ਦੂਖਨਾ, ਏ ਖਿਨ ਮਹਿ ਜਾਰੀ ॥
	੧੭	੪੦	ਤਨ ਮਨ ਸੀਤਲ ਭਏ ਅਬ, ਮੁਕਤੇ ਸੰਸਾਰੀ ॥
੮੧੧	੩	੪੧	ਬਿਨਉ ਕਰਉ ਕਰੁਣਾ-ਪਤੇ, ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥
	੧੮	੪੪	ਭਗਤ ਜਨਾ ਕਾ [9]ਲੂਗਰਾ, [10]ਓਢਿ ਨਗਨ ਨ ਹੋਈ॥
			ਸਾਕਤ ਸਿਰਪਾਉ ਰੇਸਮੀ, ਪਹਿਰਤ ਪਤਿ ਖੋਈ ॥
੮੧੨	੩	੪੫	ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੀ [11]ਰੇਣੁਕਾ, ਲੈ ਮਾਥੈ ਲਾਵਉ ॥

---

੧ ਸਾਧਨਾਂ ਰੂਪੀ ਚਰਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ।੨ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਪਹਾੜ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋ ਗਿਆ । ੩ ਮੂਰਖ ਪ੍ਰੀਤ ਰੂਪੀ ਜਬਾਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ । ੪ਚਹੁੰਬੇਦਾਂ ਦਾ ਬਕਤਾ ਬਣਾਦਿਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਥਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚਤੁਰ ਬਕਤਾ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ।੫ ਗੋਲੇ ਵਾ ਦਰਸ ਰੀਤਾ= ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਏਹ ਰੀਤ।੬ ਜਿਸਨੂੰ ਪਾਪ ਹੀ ਪਿਆਰਾ ਹੈ, ਪਾਪੀ । ੭ ਉਸਤਤ । ੮ ਪਰ ਦੋਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ । ੯ ਫਟੇ ਹੋਇ ਕੁਰੇ ਦਾ ਲੜ । ੧੦ ਪਹਿਰਨੇ ਕਰਕੇ । ੧੧ ਧੂੜੀ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੧੨	੧੦	੪੬	ਕਰਮ ਭੂਮਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਬੋਇ, [1]ਅਉਸਰੁ ਦੁਲਭਾਇਆ ॥
	੧੧	੪੬	ਮਤ ਭੂਲਹੁ ਮਾਨੁਖ ਜਨ, ਮਾਇਆ ਭਰਮਾਇਆ ॥
	੧੫	੪੭	ਜਿਨਿ ਅਨਿਕ ਏਕ ਬਹੁ ਰੰਗ ਕੀਏ, ਹੈ ਹੋਸੀ ਏਹ॥
	੧੬	੪੭	ਊਚੇ ਤੇ ਊਚਾ ਵਡਾ, ਸਭ ਸੰਗਿ [2]ਬਰਨੇਹ ॥
੮੧੩	੧੩	੫੧	ਜਲੁ ਢੋਵਉ ਇਹ ਸੀਸ ਕਰਿ, [3]ਕਰ ਪਗ [4]ਪਖਲਾਵਉ ॥
੮੧੪	੧	੫੨	ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਜੀਵੈ, ਦਾਸੁ ਤੁਮ , ਬਾਣੀ ਜਨ ਆਖੀ ॥
	੬	੫੩	ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਤਾ ਕੀ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ ॥
	੯	੫੩	ਸੁਨਤ ਜਪਤ ਹਰਿ ਨਾਮ ਜਸੁ, ਤਾ ਕੀ ਦੂਰਿ ਬਲਾਈ ॥
੮੧੫	੧	੫੫	ਨੀਚੁ ਅਨਾਥੁ ਅਜਾਨੁ ਮੈ, ਨਿਰਗੁਨੁ ਗੁਣ ਹੀਨੁ ॥
	੪	੫੬	ਏਕਸੁ ਆਗੈ ਬੇਨਤੀ, ਰਵਿਆ ਸ੍ਰਬ ਥਾਇ ॥
	੧੩	੫੮	ਮਨ [5]ਖੁਟਹਰ ਤੇਰਾ ਨਹੀ ਬਿਸਾਸੁ, ਤੂ ਮਹਾ [6]ਉਦਮਾਦਾ ॥

---

੧ ਸਮਾਂ। ੨ ਕਥਨ ਕਰੀਦੇ ਹਨ। ੩ ਹਥਾਂ ਨਾਲ। ੪ ਧੋਣਾਂ ਕਰੋ। ੫ ਖੁਟਿਆਈ ਹਾਰੇ। ੬ ਹੰਕਾਰ ਉਦੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਵਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮਲਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੧੫	੧੩	੫੮	[1]ਖਰ ਕਾ [2]ਪੈਖਰ ਤਉ [3]ਛੁਟੈ, ਜਉ ਊਪਰਿ ਲਾਦਾ ॥
	੧੬	੫੯	ਤਨੁ ਧਨੁ [4]ਸਰਬਸੁ ਆਪਣਾ, ਪ੍ਰਭ ਜਨ ਕਉ ਦੀਨ੍ਹਾ ॥
੮੧੬	੧	੫੯	ਧੰਨੁ ਸੁ ਥਾਨੁ ਬਸੰਤ ਧੰਨੁ, ਜਹ ਜਪੀਐ ਨਾਮੁ ॥
	੪	੬੦	ਸਦਾ ਸਿਮਰਿ ਚਰਨਾਰਬਿੰਦ, ਸੀਤਲ [5]ਹੋਤਾਇਆ ॥ ੨. [6]ਹੋ ਤਾਇਆ ॥
	੫	੬੦	ਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਉਸਨ ਸੀਤ ਕਰਤਾ ਕਰੈ, ਘਾਮ ਤੇ ਕਾਢੈ ॥
	੧੨	੬੧	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਾ ਕਉ ਮਿਲੇ, ਧਨਿ ਧਨਿ ਤੇ ਈਸੁਰ ॥
੮੧੭	੪	੬੩	ਜਪਿ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨ ਸੁਖ, ਪੂਰਾ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ॥
	੫	੬੪	ਰਾਮਚੰਦ ਕੀ [7]ਲਸਟਿਕਾ, ਜਿਨਿ ਮਾਰਿਆ ਰੋਗੁ ॥
	੧੧	੬੫	ਬਾਹ ਪਕੜਿ ਪ੍ਰਭਿ ਕਾਢਿਆ, ਕੀਨਾ ਅਪਨਇਆ ॥
			ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਮਨ ਤਨ ਸੁਖੀ, ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਇਆ ॥
	੧੨	੬੭	ਕਰੁ ਧਰਿ ਮਸਤਕਿ ਥਾਪਿਆ, ਨਾਮੁ ਦੀਨੋ ਦਾਨਿ ॥

---

੧ ਖੋਤੇ ਦੀ ਨਿਆਈ ਮਨ ਅਮੋੜ ਹੈ। ੨ ਬ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਨਿਰੋਧ ਕਰਕੇ ਸਮਾਧ ਲਾਉਣੀ ਏਹ ਮਨ ਨੂੰ ਪੈਖੜ ਪੌਣਾ ਹੈ। ੩ ਉਪਰ ਲੱਦਣਾ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਜੋ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣੌਣਾ ਹੈ ਏਹ ਛਟ ਪੌਣੀ ਹੈ। ੪ ਸਰਬੰਸ। ੫ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਠੰਢਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੬ ਅਗਨੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀ। ੭ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਲਾਠੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੧੭	੧੭	੬੭	ਰਾਮ ਰਾਜ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰਿ, ਕੀਨੇ ਗੁਰਦੇਵ ॥
੮੧੮	੧	੬੮	ਤੰਤੁ ਮੰਤੁ ਨਹ ਜੋਹਈ, ਤਿਤੁ [੧]ਚਾਖੁ ਨ ਲਾਗੈ ॥
	੮	੭੦	ਕਥਾ ਕੀਰਤਨੁ ਰਾਗ ਨਾਦ ਧੁਨਿ, ਇਹੁ ਬਨਿਓ ਸੁਆਉ ॥
	੧੫	੭੨	ਨਾਨਕ ਭਗਤ ਆਨੰਦ-ਮੈ, ਪੇਖਿ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਧੀਰ ॥
	੧੯	੭੪	ਨਿੰਦਕ ਮਿਰਤਕ ਹੋਇ ਗਏ, ਤੁਮ੍ ਹੋਹੁ ਨਿਚਿੰਦ ॥
੮੧੯	੮	੭੬	ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਸੰਸਾਰ ਮਹਿ, ਫਿਰਤੇ [੨]ਪਹਨਾਮ ॥
	੧੨	੭੮	ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਨਮੇ, ਜਿਨ ਬਿਸਰਿਆ ਜੀਵਨ ਕਾ ਦਾਤਾ ॥
੮੨੦	੯	੮੧	ਅਭਿਮਾਨੁ [੩]ਖੋਇ [੪]ਖੋਇ ਖੋਇ [੫]ਖੋਈਹਉ, ਮੋਕਉ ਸਤਿਗੁਰ ਮੰਤ੍ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ॥
	੧੫	੮੩	ਸੰਚਿ ਬਿਖਿਆ ਲੇ [੬]ਗ੍ਰਾਹੰਜੁ ਕੀਨੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਮਨ ਤੇ ਡਾਰਨ ॥
	੧੮	੮੪	ਕਥਾ ਕੀਰਤਨੁ ਆਨੰਦ ਮੰਗਲ ਧੁਨਿ, ਪੂਰਿ ਰਹੀ ਦਿਨਸੁ ਅਰੁ ਰਾਤਿ ॥
੮੨੧	੧੩	੮੭	ਊਚਨ ਊਚਾ [੭]ਬੀਚੁ ਨ [੮]ਖੀਚਾ, ਹਉ ਤੇਰਾ ਤੂ ਮੋਰਾ ॥

---

੧ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀ ਲਗਦੀ। ੨ ਛਿਪਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ।
੩ ਆਦਤ। ੪ ਚੰਗੇ ਸੁਭਾ ਨੂੰ ਖੋਇ=ਗਵਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।
੫ ਮੇਟਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੬ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲਈ। ੭ ਪੜਦਾ
ਦ੍ਵੈਤ ਦਰਸ਼ਨ ਰੂਪੀ। ੮ ਖਿਚਿਆ ਨਹੀ ਭਾਵ ਤਾਣਿਆਂ ਨਹੀਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਰੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੨੧	੧੫	੮੭	[1]ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲ[2]ਸੂਚਾ ਸੂਚੋ, [3]ਸੂਚਾ ਸੂਚੋ ਸੂਚਾ ॥ ਅੰਤ [4]ਨ ਅੰਤਾ, ਸਦਾ ਬੇਅੰਤਾ, ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਊਚੋ ਊਚਾ ॥
	੧੯	੮੮	ਐਸੇ ਗੜ ਮਹਿ [5]ਐਠਿ [6]ਹਠੀਲੋ, [7]ਫੂਲਿ ਫੂਲਿ ਕਿਆ ਪਾਵਤ ਹੇ ॥
੮੨੨	੫	੮੯	[8]ਰੂਪ ਨ [9]ਧੂਪ ਨ, [10]ਗੰਧ ਨ [11]ਦੀਪਾ, ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਅੰਗ ਅੰਗ ਸੰਗਿ ਮਉਲੀ ॥
	੯	੯੦	ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਦਇਆ ਧਰਮੁ ਸੁਚਿ, ਸੰਤਨ ਤੇ ਇਹੁ ਮੰਤੁ ਲਈ ॥
	੧੧	੯੧	ਕਿਆ ਹਮ ਜੀਅ ਜੰਤ ਬੇਚਾਰੇ, ਬਰਨਿ ਨ ਸਾਕਹ ਏਕ ਰੋਮਾਈ ॥
	੧੫	੯੨	ਅਚਰਜੁ ਸੁਨਿਓ ਪਰਾਪਤਿ ਭੇਟੁਲੇ, ਸੰਤ ਚਰਨ ਚਰਨ ਮਨੁ ਲਾਈਐ ॥
	੧੭	੯੨	ਜੋ [12]ਮਾਨੁਖੁ ਮਾਨੁਖ ਕੀ ਸੇਵਾ, ਓਹੁ ਤਿਸਕੀ ਲਈ ਲਈ, ਫੁਨਿ ਜਾਈਐ ॥

---

੧ ਗੁਰੂ ਜੋ ਨਿਰਮਲ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ। ੨ ਸੁਚਾ ਓਨਾਂ ਦਾ ਸੂਚੋ ਨਾਮ ਹੈ। ੩ ਸੁਚਾ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ ਤਿਸਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਜਪ ਕੇ ਸੁਚਿਆਂ ਤੋਂ ਭੀ ਸੁਚੇ ਹੋ ਗਏ। ੪ ਨਿਅੰਤਾ ਪ੍ਰੇਰਕ। ੫ ਆਕੜ ਵਾਲਾ। ੬ ਹਠੀਆ। ੭ ਦੀਵੇ ਦੇ ਫੁਲ ਦੀ ਨਿਆਈ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕਾਲਖ ਹੀ ਹੈ ਫੁਲ ਫੁਲ ਕੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈਂ। ੮ ਦਿਲ ਦੀ ਸਫਾਈ। ੯ ਜਸ। ੧੦ ਭਗਤੀ। ੧੧ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ। ੧੨ ਜੋ ਮਨੁਖ ਕਿਸੇ ਮਨੁਖ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਓਹੁ ਤਿਸਦੀ ਪੀਤ ਅੱਗੇ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚ ਲਈ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਦਾ ਫਲ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦੇਵੇਗਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੨੩	੪	੯੪	ਅਨ-ਬੋਲੇ ਕਉ ਤੁਹੀ ਪਛਾਨਹਿ, ਜੋ ਜੀਅਨ ਮਹਿ ਹੋਤਾ ॥ ਰੇ ਮਨ ਕਾਇ ਕਹਾ ਲਉ ਡਹਕਹਿ, ਜਉ ਪੇਖਤ ਹੀ ਸੰਗਿ ਸੁਨਤਾ ॥
	੧੨	੯੬	ਕਾਚ ਬਿਹਾਝਨ ਕੰਚਨ ਛਾਡਨ, ਬੈਰੀ ਸੰਗਿ ਹੇਤੁ, ਸਾਜਨ ਤਿਆਗਿ ਖਰੇ ॥
	੧੬	੯੭	ਹਾਥ ਦੇਇ ਰਾਖੈ ਅਪਨੇ ਕਉ, ਕਾਹੂ ਨ [੧]ਕਰ ਤੇ ਕਛੁ [੨]ਖੀਨਾ ॥
੮੨੪	੨	੯੮	ਤਾ ਕੀ ਸਰਨਿ ਪਰਿਓ ਨਾਨਕ ਦਾਸ, ਜਾ ਤੇ ਊਪਰਿ ਕੋ ਨਾਹੀ ॥
	੬	੯੯	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਾ ਕੀ ਸਰਣਾਈ,
	੭	੧੦੦	ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਪਰ-ਉਪਕਾਰ ਨਿਤ, ਤਿਸੁ ਰਸਨਾ ਕਾ ਮੋਲੁ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥
	੮	੧੦੦	ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸੁਆਮੀ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨਾ, ਅਨਦ ਸੇਤੀ [੩]ਬਿਖਿਆ [੪]ਬਨੁ [੫]ਗਾਹੀ ॥
	੧੪	੧੦੨	ਸਰਨਿ ਸਮ੍ਰਥ ਅਕਥ ਸੁਖ ਦਾਤਾ, ਕਿਰਪਾ ਸਿੰਧੁ ਬਡੋ ਦਇਆਲ ॥ ('ਸਰਨਿ ਸਮਥ' ਪਾਠ ਭੀ ਹੈ)
	੧੮	੧੦੩	ਜੇਤੇ ਪੁਨਹਚਰਨ ਸੇ ਕੀਨੇ, ਮਨਿ ਤਨਿ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਚਰਣ ਗਹੇ ॥

---

੧ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਥ ਤੋਂ। ੨ ਨਾਸ ਨਹੀਂ। ੩ ਮਾਇਆ।
੪ ਸੰਸਾਰ। ੫ ਲੰਘ ਕੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੨੫	੪	੧੦੪	ਪੁਤ੍ ਮੀਤ ਧਨੁ ਕਿਛੂ ਨ ਰਹਿਓ, ਸੁ ਛੋਡਿ ਗਇਆ ਸਭ ਭਾਈ ਸਾਕੁ ॥
੮੨੬	੧੪	੧੧੨	ਮਿਟੀ ਉਪਾਧਿ ਭਇਆ ਸੁਖੁ ਸਾਚਾ, ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸਿਮਰਿਆ ਜਾਨੁ ॥
੮੨੭	੧	੧੧੩	ਸਹੀ ਸਲਾਮਤਿ ਮਿਲਿ ਘਰਿ ਆਏ, ਨਿੰਦਕ ਕੇ ਮੁਖ ਹੋਏ ਕਾਲ ॥
	੩	੧੧੪	ਮੂ ਲਾਲਨ ਸਿਉ, ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਨੀ ॥
	੧੬	੧੧੭	ਈਘੈ ਨਿਰਗੁਨ ਊਘੈ ਸਰਗੁਨ, ਕੇਲ ਕਰਤ ਬਿਚਿ ਸੁਆਮੀ ਮੇਰਾ ॥
	੧੭	੧੧੭	ਆਪੇ ਹੀ ਰਾਜਨ ਆਪੇ ਹੀ ਰਾਇਆ, ਕਹ ਕਹ ਠਾਕੁਰੁ ਕਹ ਕਹ ਚੇਰਾ ॥
	੧੯	੧੧੭	ਸਾਧ ਮੂਰਤਿ-ਗੁਰੁ ਭੇਟਿਓ ਨਾਨਕ, ਮਿਲਿ ਸਾਗਰ ਬੂੰਦ, ਨਹੀ [੧]ਅਨ [੨]ਹੇਰਾ ॥
੮੨੮	੨	੧੧੮	ਜੋ ਜੋ ਕੀਨੋ ਸੋ ਤੁਮ ਜਾਨਿਓ, [੩]ਪੇਖਿਓ ਠਉਰ ਨਾਹੀ ਕਛੁ, ਢੀਠ 'ਮੁਕਰਨ' ॥ (ਮੁੱਕਰਨ ਪੜ੍ਹੋ)
	੩	੧੧੮	ਤੁਮ੍ਰੋ ਬਿਰਦੁ ਪਤਿਤ ਉਧਰਨ ॥ (ਉ-ਧਰਨ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੦	੧੨੦	ਜਨ ਕੀ ਟਹਲ [੪]ਸੰਭਾਖਨ ਜਨ ਸਿਉ, ਊਠਨੁ ਬੈਠਨੁ ਜਨ ਕੈ ਸੰਗਾ ॥

---

੧ ਹੋਰ। ੨ ਦੇਖਦੇ ਨਹੀਂ। ੩ ਐਸਾ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿਥੇ ਤੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਏਹ ਮਨ ਫੇਰ ਭੀ ਐਸਾ ਢੀਠ ਹੈ ਮੁਕਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
੪ ਸ਼ੁਸ਼ਟ ਬੋਲ ਚਾਲ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੨੮	੧੦	੧੨੦	ਜਨ ਚਰ ਰਜ ਮੁਖਿ ਮਾਥੈ ਲਾਗੀ, ਆਸਾ ਪੂਰਨ ਅਨਤ ਤਰੰਗਾ ॥
੮੩੦	੪	੧੨੮	ਮੋਹਨ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ [1]ਹਾਵੈ, ਹਾਰ ਕਜਰ ਬਸਤ੍ [2]ਅਭਰਨ ਕੀਨੇ ॥
	੬	੧੨੮	ਸੁਨਹੁ ਸਹੇਰੀ ਮਿਲਨ ਬਾਤ ਕਹਉ, ਸਗਰੋ ਅਹੰ ਮਿਟਾਵਹੁ ॥ ਤਉ ਘਰ ਹੀ ਲਾਲਨੁ ਪਾਵਹੁ ॥
	੧੦	੧੨੯	ਰਾਚਹੁ ਨਾਥ ਹੀ, ਸਹਾਈ ਸੰਤਨਾ ॥ ਆਹੇ ਮਨ ਅਵਰੁ ਨ ਭਾਵੈ, ਚਰਨਾਵੈ ਚਰਨਾਵੈ, ਉਲਝਿਓ [3]ਅਲਿ [4]ਮਕਰੰਦ ਕਮਲ ਜਿਉ ॥
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੯
	੧੭	੧	ਨਾਨਕ ਕਹਤ ਭਗਤ 'ਰਛਕ' ਹਰਿ, ਨਿਕਟਿ ਤਾਹਿ ਤੁਮ ਮਾਨੋ ॥ (ਰੱਛਕ ਬੋਲੋ)
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧
੮੩੧	੧੪	੧	ਮਨੁ ਮਾਇਆ, ਬੰਧਿਓ ਸਰ ਜਾਲਿ ॥
	੧੫	੧	ਜੋ [5]ਆਂਜੈ, ਸੋ ਦੀਸੈ ਕਾਲਿ ॥
	੧੭	੧	ਨਾਮ ਬਿਨਾ, ਝੂਠੇ [6]ਕੁਚਲ [7]ਕਛੋਤਿ ॥
	੧੯	੧	ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਂਤਿ, ਊਤਮ [8]ਕਰਾਮੰ ॥

---

੧ ਹੌਕਿਆਂ ਵਿਚ। ੨ ਭੂਖਣ। ੩ ਭੌਰਾ। ੪ ਧੂੜੀ।
੫ ਜੋ ਆਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਅੱਜ ਹੈ ਸੋ ਕੱਲ ਨੂੰ ਦਿਸੇਗਾ ਨਹੀਂ।
੬ ਸਰੀਰ ਕਰਕੇ ਬਦਚਲਣ। ੭ ਬੁਧ ਰੂਪੀ ਖੋਟੀ ਧਰਤੀ।
੮ ਕਲਾਮ,ਬਾਣੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੩੨	੨	੨	ਮਨ ਕਾ ਕਹਿਆ, [1]ਮਨਸਾ ਕਰੈ ॥
			ਇਹੁ ਮਨੁ ਪੁੰਨੁ ਪਾਪੁ ਉ-ਚਰੈ ॥ (ਚਰੈ ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ)
	੩	੨	ਤਨੁ, ਧਨੁ ਕਲਤੁ, ਸਭੁ ਦੇਖੁ ਅਭਿਮਾਨਾ ॥
			(ਕੱਲਤ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੫	੨	ਗੀਤ ਰਾਗ [2]ਘਨ, ਤਾਲ ਸਿ ਕੂਰੇ ॥
	੭	੨	ਅੰਤਰਿ ਕ੍ਰੋਧੁ, ਪੜਹਿ ਨਾਟ [3]ਸਾਲਾ ॥
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩
	੧੫	੧	ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ, ਪਾਜੁ ਲਹਗੁ [4]ਨਿਦਾਨਿ ॥
	੧੭	੧	ਗੁਰਿ ਕਹਿਆ, ਸਾ ਕਾਰ ਕਮਾਵਹੁ ॥
	੧੯	੩	ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ, ਕਿਆ ਚਲੈ ਪਹਨਾਮੀ ॥
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੪ ਅਸਟਪਦੀਆ
੮੩੩	੧੪	੧	ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨੂਆ ਇਕਤੁ ਘਰਿ ਆਵੈ,
			ਮਿਲਉ ਗੋਪਾਲ ਨੀਸਾਨੁ ਬਜਈਆ ॥
੮੩੪	੧	੨	ਮਿਲਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਇਆ,
			ਮੈ [5]ਹਿਰਡ [6]ਪਲਾਸ ਸੰਗਿ ਹਰਿ [7]ਬੁਹੀਆ ॥
	੩	੨	ਸਾਕਤ ਕੂੜੇ [8]ਊਭ-ਸੁਕ ਹੂਏ,
			ਮਨਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ਵਿਛੁੜਿ ਦੂਰਿ ਗਈਆ ॥

---

੧ ਬੁਧ। ੨ ਕੈਂਸੀਆਂ। ੩ ਨਟਾਂ ਦੇ ਸਖੌਣ ਵਾਲੀ ਜਗਾ ਜਾਂ ਨਟ ਦੇ ਵਟੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੪ ਅੰਤ ਨੂੰ। ੫ ਇਰਿੰਡ,ਕੌੜਾ ਸੁਭਾ। ੬ ਪਲਾਹ,ਫਿਕਾ ਸੁਭਾ। ੭ ਸੁਗੰਧੀ ਭਗਤੀ ਰੂਪ। ੮ ਖੜ ਸੋਕੜ, ਸ਼ਰਧਾ ਰੂਪ ਜੜ ਨਹੀਂ,ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਛਿਲ ਨਹੀਂ,ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਰਸ ਨਹੀਂ, ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕਰਮਾਂ ਰੂਪ ਪੱਤੇ ਨਹੀਂ, ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਫੁਲ ਨਹੀਂ, ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਫਲ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਰੂਪ ਛਾਂ ਨਹੀਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੩੪	੭	੨	ਪਰਮ ਬੈਰਾਗੁ ਨਿਤ ਨਿਤ ਹਰਿ ਧਿਆਏ, ਮੈ ਹਰਿ ਗੁਣ ਕਹਤੇ ਭਾਵਨੀ ਕਹੀਆ ॥
੮੩੫	੧੨	੪	ਪ੍ਰ-ਭਵਨੁ ਕਰੈ ਬੂਝੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਿਸ੍ਨਾ, ਮਿਲਿ ਸੰਗਿ ਸਾਧ ਦਇਆ ਘਰੁ ਲਹੀਆ ॥
	੧੬	੪	ਨਾਮਾ ਜੈ-ਦੇਉ ਕੰਬੀਰੁ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨੁ, 'ਅਉ' ਜਾਤਿ ਰਵਿਦਾਸੁ ਚਮਿਆਰੁ [੧]ਚਮਈਆ ॥ ੨. ਅਉਜਾਤਿ ॥
			ਜੋ ਜੋ ਮਿਲੈ ਸਾਧੂ ਜਨ ਸੰਗਤਿ, ਧਨੁ ਧੰਨਾ ਜਟੁ, ਸੈਣੁ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਦਈਆ ॥
੮੩੭	੨	੬	ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਿਰਿਆਚਾਰ ਵਧਾਏ, ਮਨਿ ਪਾਖੰਡ ਕਰਮੁ ਕਪਟ ਲੋਭਈਆ ॥
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫
	੧੫	੧	ਤੇ, ਜਮੁ ਨ ਪੇਖਹਿ ਨੈਨ ॥
੮੩੮	੨	੨	ਤਮ ਅਗਿਆਨ, ਮੋਹਤ ਘੂਪ ॥
	੪	੨	ਚਿਤ ਗੁਪਤ, ਕਰਮਹਿ ਜਾਨ ॥
	੧੦	੨	ਜਿਉ ਮਹਾ [੨]ਖੁਧਿਆਰਥ [੩]ਭੋਗੁ ॥
	੧੧	੨	ਜਿਉ ਦੀਪ, [੪]ਪਤਨ ਪਤੰਗ ॥ ਜਿਉ ਚੋਰੁ, ਹਿਰਤ ਨਿਸੰਗ ॥
	੧੨	੨	ਜਿਉ ਜੂਆਰ, ਬਿਸਨੁ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੭	੧	ਜਤਿ ॥ (ਜੱਤਿ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਬੇਟਾ,ਪੁਤ੍ਰ। ੨ ਭੁਖ ਦੇ ਅਧੀਨ। ੩ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵਾ ਪਦਾਰਥ। ੪ ਨਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੩੯	੪	੩	ਧਰਤਿ ਅਕਾਸੁ ਕੀਏ, ਬੈਸਣ ਕਉ ਥਾਉ ॥
੮੪੦	੩	੧੩	ਏਕਾਦਸੀ, ਇਕੁ ਰਿਦੈ ਵਸਾਵੈ ॥
	੬	੧੪	ਫਲੋਹਾਰ ਕੀਏ, ਫਲੁ ਜਾਇ ॥
	੮	੧੫	ਜਾਗਤੁ ਜਾਗਿ, ਰਹੈ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥
	੧੦	੧੬	ਬਰਤੀ ਬਰਤ ਰਹੈ ਨਿਹਕਾਮ ॥
	੧੩	੧੮	ਰਾਜਸ ਤਾਮਸ, ਸਤ ਕਾਲ ਸਮਾਵੈ ॥
	੧੫	੧੯	[1]ਅਮਾਵਸਿਆ, ਚੰਦੁ ਗੁਪਤੁ ਗੈਣਾਰਿ ॥
੮੪੨	੧੬	੮	ਮਨਮੁਖ ਮਰਹਿ, ਮਰਿ ਬਿਗਤੀ ਜਾਹਿ ॥
	੧੯	੮	ਭਵਿ ਭਵਿ ਭਰਮਹਿ, ਕਾਚੀ ਸਾਰੀ ॥
੮੪੩	੨	੧੦	ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੧

	੫	੧	[2]ਮੁੰਧ [3]ਨਵੇਲੜੀਆ, [4]ਗੋਇਲਿ ਆਈ ਰਾਮ ॥
	੭	੧	ਨਾਨਕ ਮੁੰਧ ਨਵੇਲ ਸੁੰਦਰਿ,ਦੇਖਿ ਪਿਰੁ ਸਾਧਾਰਿਆ॥
	੧੬	੧	ਦਰਿ ਜਾਇ ਦਰਸਨੁ ਕਰੀ ਭਾਣੈ,

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੪

੮੪੪	੨	੨	ਨਵ ਹਾਣਿ ਨਵ ਧਨ ਸਬਦਿ ਜਾਗੀ,
			ਆਪਣੇ ਪਿਰ ਭਾਣੀਆ ॥
	੪	੨	ਜਾਗੁ [5]ਸਲੋਨੜੀਏ, ਬੋਲੈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਾਮ ॥
੮੪੫	੬	੪	ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰਾ ਕਟਿਆ,
			ਜੋਤਿ ਪਰਗਟਿਆਈ ਰਾਮ ॥

---

੧ ਮਸਿਆ। ੨ ਬੇਸਮਝ। ੩ ਨਵੀਨ। ੪ ਗੋਇਲ ਵਾਸਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ। ੫ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਵੈਰਾਗ ਵਿਵੇਕ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੪੫	੮	੪	ਅਖੀ ਪ੍ਰੇਮ [੧]ਕਸਾਈਆ, ਜਿਉ [੨]ਬਿਲਕ [੩]ਮਸਾਈ ਰਾਮ ॥
			ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ ਛੰਤ
	੧੬	੧	ਭਇਆ [੪]ਸਮਾਹੜਾ, ਹਰਿ ਰਤਨੁ ਵਿਸਾਹਾ ਰਾਮ ॥
੮੪੬	੫	੧	ਆਨੰਦ ਅਨਦਿਨੁ ਵਜਹਿ ਵਾਜੇ, ਅਹੰ-ਮਤਿ ਮਨ ਕੀ ਤਿਆਗੀ ॥
	੮	੨	ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ [੫]ਸੁਧਾ ਰਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ, ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥
	੧੬	੨	ਸੂਰਜ ਕਿਰਣਿ ਮਿਲੇ, [੬]ਜਲ ਕਾ ਜਲੁ ਹੂਆ ਰਾਮ ॥
੮੪੭	੨	੩	ਸਖੀ ਆਉ ਸਖੀ, ਵਸਿ ਆਉ ਸਖੀ, ਅਸੀ ਪਿਰ ਕਾ ਮੰਗਲੁ ਗਾਵਹ ॥
	੩	੩	ਲਗੁ ਚਰਣ ਸਰਣ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਸਗਲ [੭]ਦੁਰਤ [੮]ਬਿਖੰਡਨੋ ॥
	੭	੩	ਨਾਨਕੁ ਪਇਅੰ ਪੈ ਦਇਆ ਧਾਰਹੁ, ਮੈ ਨਾਮੁ ਅੰਧੁਲੇ [੯]ਟੋਹਨੀ ॥
	੯	੩	ਜੈ ਜੈ [੧੦]ਜਇਅੰਪਹਿ, ਸਗਲ ਜਾ ਕਉ, ਕਰੁਣਾਪਤਿ ਗਤਿ ਕਿ [੧੧]ਨਿ ਲਖਹੁ ॥
	੧੧	੩	ਲਾਡਿਲੇ ਲਾਡ ਲਡਾਇ ਸਭ ਮਹਿ, ਮਿਲੁ ਹਮਾਰੀ ਹੋਇ ਗਤੇ ॥

---

੧ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਕਸ=ਖਿਚ ਆਈ ਹੋਈ ਹੈ। ੨ ਬਿੱਲੀ। ੩ ਮਾਸ ਚੂਹਾ। ੪ ਅਨੰਦ। ੫ ਨਿਰਾ। ੬ ਵਿਕਾਰ ਜਾਂ ਬਰਫ। ੭ ਪਾਪ। ੮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕੱਟਣਾਂ। ੯ ਸੋਟੀ। ੧੦ ਜਪਕੇ। ੧੧ ਕਿਉਂ ਨਹੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੪੮	੨	੧	[1]ਮਾਨਨਿ ਮਾਨੁ ਵਞਾਈਐ, ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਲਾਗੋ ਰਾਮ ॥
	੪	੧	ਲਾਜ ਨ ਆਵੈ ਅਗਿਆਨ ਮਤੀ, ਦੁਰਜਨ [2]ਬਿਰਮਾਈਐ ਰਾਮ ॥
	੬	੧	ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲੁ ਨ ਉਚਰਹਿ, ਬਲਿ ਗਈਏ, ਦੁਹ-ਚਾਰਣਿ ਰਸਨਾ ਰਾਮ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਨਹ ਸੇਵਹੀ, ਕਾਇਆ [3]ਕਾਕ ਗ੍ਰਸਨਾ ਰਾਮ ॥
	੧੫	੨	ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਨਾਰਾਇਣੈ, ਭਏ ਪਾਰ-ਗਰਾਮੀ ਰਾਮ ॥
			ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪
੮੪੯	੧੦	੨	ਹਰਿ ਭਗਤਾ ਕਾ ਮੇਲੀ 'ਸਰਬਤ' ਸਉ, [4]ਨਿਸੁਲ ਜਨ [5]ਟੰਗ ਧਰਿ ॥ (ਸਰਬੱਤ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
੮੫੦	੬	੩	[6]ਜਿ ਵਸਤੁ ਮੰਗੀਐ ਸਾਈ ਪਾਈਐ, ਜੇ ਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਈਐ ॥
	੧੩	੪	ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਮਿਲਾਇਅਨੁ, ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੁਚੇਇ॥
੮੫੧	੧੨	੬	ਜੋ ਕਿਛੁ ਹਰਿ ਕਰਾਵੈ ਸੁ ਓਇ ਕਰਹਿ, ਸਭਿ ਹਰਿ ਕੇ [7]ਅਰਥੀਏ ॥

---

੧ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੨ ਪਰਚਦੀ ਹੈ। ੩ ਕਾਲ ਰੂਪੀ ਕਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਸੀ ਹੋਈ ਜਾਂ ਕਾਮਾਦਿ ਕਾਵਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਸੀ ਹੋਈ। ੪ ਬੇਫਿਕਰ, ਦੁਖ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੫ ਨਿਸ਼ੰਕ ਹੋਕੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚ ਧਾਰਨ ਕਰੇ। ੬ ਜੇਹੜੀ ਵਸਤੂ। ੭ ਮੰਗਤੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੫੧	੧੩	੬	ਸੋ ਐਸਾ ਹਰਿ ਸਭਨਾ ਕਾ ਪ੍ਰਭੁ, ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਵਲਿ ਹੈ, ਤਿਨਿ ਸਭਿ ਵਰਨ ਚਾਰੇ ਖਾਣੀ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਗੋਲੇ ਕਰਿ, ਸਤਿਗੁਰ ਅਗੈ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣ ਕਉ ਦੀਏ ॥
੮੫੨	੬	੭	ਤਿਸਕੀ [1]ਮੁਹਤਾਜੀ ਲੋਕੁ ਕਢਦਾ, ਹੋਰਤੁ ਹਟਿ ਨ ਵਥੁ ਨ ਵੇਸਾਹੁ ॥
	੧੩	੮	ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ, ਸੇਈ ਜਨ [2]ਸਮਧੇ, ਜਿ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇਆ ॥
			(ਏਥੇ ਸਮੱਧੇ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੬	੮	ਜਿਨ੍ਹੀ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਹਰਿ ਨਾਮ ਧਨੁ ਨ ਖਟਿਓ, ਸੇ [3]ਦੇਵਾਲੀਏ ਜੁਗ ਮਾਹਿ ॥
੮੫੩	੬	੯	ਜੇ ਕਿਸੈ ਕਿਹੁ ਦਿਸਿ ਆਵੈ, ਤਾ ਕੋਈ ਕਿਹੁ ਮੰਗਿ ਲਏ, [4]ਅਕੈ ਕੋਈ ਕਿਹੁ ਦੇਵਾਏ, ਏਹੁ ਹਰਿ ਧਨੁ ਜੋਰਿ ਕੀਤੈ, ਕਿਸੈ ਨਾਲਿ ਨ ਜਾਇ ਵੰਡਾਇਆ ॥
	੮	੯	ਇਸੁ ਹਰਿ ਧਨ ਕਾ ਕੋਈ ਸਰੀਕੁ ਨਾਹੀ, ਕਿਸੈ ਕਾ ਖਤੁ ਨਾਹੀ, ਕਿਸੈ ਕੈ [5]ਸੀਵ[6]ਬੰਨੈ ਰੋਲੁ ਨਾਹੀ, ਜੇ ਕੋ ਹਰਿ ਧਨ ਕੀ ਬਖੀਲੀ ਕਰੇ, ਤਿਸਕਾ ਮੁਹੁ ਹਰਿ ਚਹੁ ਕੁੰਡਾ ਵਿਚਿ ਕਾਲਾ ਕਰਾਇਆ ॥
	੧੩	੧੦	ਨਾ ਇਹ ਮਾਰੀ ਨ ਮਰੈ, ਨਾ ਇਹ ਹਟਿ ਵਿਕਾਇ ॥

---

੧ ਖੁਸ਼ਾਮਤੀ। ੨ ਸਮਝੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਮਾਏ ਹਨ। ੩ ਦੁਆਲਾ ਕਢਣ ਵਾਲੇ, ਕਰਜ਼ਾਈ। ੪ ਅਥਵਾ। ੫ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੱਦ। ੬ ਪੱਤੀ ਦੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੫੩	੧੩	੧੦	ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਰ-ਜਾਲੀਐ, ਤਾ ਇਹ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ॥
	੧੬	੧੦	ਪੁਤੀ [1]ਭਾਤੀਈ [2]ਜਾਵਾਈ ਸਕੀ,ਅਗਹੁ ਪਿਛਹੁ ਟੋਲਿ ਡਿਠਾ, ਲਾਹਿਓਨੁ ਸਭਨਾ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੁ ॥ ਜਿਥੈ ਕੋ ਵੇਖੈ ਤਿਥੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ, ਹਰਿ ਬਖਸਿਓਸੁ ਸਭੁ ਜਹਾਨੁ ॥
੮੫੪	੧	੧੧	ਕੋਈ ਵਾਹੇ ਕੋ ਲੁਣੈ, ਕੋ ਪਾਏ [3]ਖਲਿਹਾਨਿ ॥
	੧੩	੧੨	ਸਚੁ ਸਹਜੁ ਅਨਦੁ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਾਸਿ, ਸਚੀ ਗੁਰ [4]ਮਣੀਆ ॥
	੧੯	੧੩	ਜਿਉ ਮੀਹਿ ਵੁਠੈ, [5]ਗਲੀਆ [6]ਨਾਲਿਆ [7]ਟੋਭਿਆ ਕਾ ਜਲੁ, ਜਾਇ ਪਵੈ ਵਿਚਿ [8]ਸੁਰਸਰੀ, ਸੁਰਸਰੀ ਮਿਲਤ, ਪਵਿਤ੍ ਪਾਵਨੁ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ॥ ਏਹ ਵਡਿਆਈ ਸਤਿਗੁਰ ਨਿਰੰਵੈਰ ਵਿਚਿ, ਜਿਤੁ ਮਿਲਿਐ ਤਿਸਨਾ ਭੁਖ ਉਤਰੈ, ਹਰਿ ਸਾਂਤਿ ਤੜ ਆਵੈ ॥

---

੧ ਭਤੀਜਾ ਸਾਵਣ ਮੱਲ । ੨ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਜੀ,ਪੁਤੀ ਮੋਹਣ ਆਦਿ। ੩ ਖਲਵਾੜਾ ਵਾਹੇ–ਕਰਮ ਸ੍ਰਵਣ,ਲੁਣੈ ਮੰਨਣ,ਉਪਾਸ਼ਨਾਂ ਖੁਲਹਾਨ=ਨਿਧਿਆਸਣ ਗਿਆਨ। ੪ ਮਨੌਤ। ੫ ਵੈਸ। ੬ ਖੱਤ੍ਰੀ। ੭ ਬ੍ਰਹਮਣ। ੮ ਗੰਗਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਮਿਲਕੇ ਇਕੋ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਮੀਹ ਵੁਠੈ=ਈਸ਼ਰ ਦੀ ਇਛਾ ਜਗਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਰੂਪ ਵਰਖਾ ਹੋਈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾ ਕੀ ॥ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੫੫	੫	੧	ਸੂਧੇ ਸੂਧੇ [1]ਰੇਗਿ ਚਲਹੁ ਤੁਮ, [2]ਨ-ਤਰ [3]ਕੁਧਕਾ ਦਿਵਈ ਹੈ ਰੇ ॥
	੭	੨	ਧਨਵੰਤਾ ਅਰੁ ਨਿਰਧਨ [4]ਮਨਈ, ਤਾ ਕੀ ਕਛੂ ਨ ਕਾਨੀ ਰੇ ॥
	੧੮	੩	ਬਿਖੈ ਬਿਖੈ ਕੀ ਬਾਸਨਾ, ਤਜੀਅ ਨਹ ਜਾਈ ॥
੮੫੬	੪	੪	ਜਬ ਕੀ ਮਾਲਾ ਲਈ ਨਿਪੂਤੇ, ਤਬ ਤੇ ਸੁਖੁ ਨ ਭਇਓ ॥
	੬	੪	ਸੰਤ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੀ ਪੈਜ ਜਿਨਿ ਰਾਖੀ, ਹਰਨਾਖਸੁ ਨਖ [5]ਬਿਦਰਿਓ ॥
	੯	੫	ਤੇਰੋ ਜਨੁ ਹੋਇ ਸੋਇ ਕਤ ਡੋਲੈ, ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਪਰ [6]ਛਾਜਾ ॥
	੧੫	੬	ਦਰ [7]ਮਾਦੇ, ਠਾਢੇ ਦਰਬਾਰਿ ॥
	੧੬	੭	ਤੁਮ ਧਨ ਧਨੀ ਉਦਾਰ ਤਿਆਗੀ, ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨੀਅਤੁ ਸੁਜਸੁ ਤੁਮ੍ਾਰ ॥
੮੫੭	੧	੮	ਕਹਿ ਕਬੀਰ, ਕੇਸੌ ਜਗਿ ਜੋਗੀ ॥
	੪	੯	ਕਿਆ ਖੇਤੀ ਕਿਆ ਲੇਵਾ ਦੇਈ, ਪਰਪੰਚ ਝੂਠੁ ਗੁਮਾਨਾ ॥
	੬	੧੦	ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪੁਰਖੋਤਮੋ, ਜਾ ਕੈ ਰੇਖ ਨ ਰੂਪ ॥

---

੧ ਰਸਤੇ । ੨ ਨਹੀ ਤਾਂ । ੩ ਖੋਟਾ ਧੱਕਾ ਨਰਕ ਆਦਿਕ ਦਾ । ੪ ਮਨੁਖ । ੫ ਨਾਸ ਕੀਤਾ । ੬ ਸਜ ਰਿਹਾ ਹੈ । ੭ ਮਾਂਦਗੀ, ਥਕਾਵਟ ਦੇ ਸਹਿਤ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੫੭	੭	੧੦	ਜਹ ਉਪਜੈ ਬਿਨਸੈ ਤਹੀ, ਜੈਸੇ [1]ਪੁਰਿਵਨ ਪਾਤ ॥
	੧੧	੧੧	ਐਸੀ ਬੁਧਿ ਸਮਾਚਰੀ, ਘਟ ਮਾਹਿ ਤਿਆਗੀ ॥
			ਆਪ ਆਪ ਤੇ ਜਾਨਿਆ, ਤੇਜ ਤੇਜੁ ਸਮਾਨਾ ॥
	੧੫	੧੧	ਬਾਰੰਬਾਰ ਮਾਇਆ ਤੇ ਅਟਕੈ,
			ਲੈ [2]ਨਰਜਾ ਮਨੁ ਤੋਲੈ ਦੇਵ ॥
	੧੬	੧੧	ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ,
			ਰਾਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀਓ ਲੈ ਦੇਵ ॥ ੨. ਕੀ ਓਲੈ ਦੇਵ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਕੀ

੮੫੮	੪	੧	ਅਸਟ ਦਸਾ ਸਿਧਿ ਕਰ ਤਲੈ, ਸਭ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਾਰੀ ॥
	੬	੧	ਊਚ ਨੀਚ ਤੁਮ ਤੇ ਤਰੇ, [3]ਆਲਜੁ ਸੰਸਾਰੁ ॥
			੨. [4]ਆ ਲਜੁ ॥
	੧੦	੨	ਜਿਨਿ ਪੀਆ ਸਾਰ ਰਸੁ, ਤਜੇ ਆਨ ਰਸ,
			ਹੋਇ ਰਸ ਮਗਨ, ਡਾਰੇ ਬਿਖੁ [5]ਖੋਇ ॥
	੧੨	੨	ਜੈਸੇ [6]ਪੁਰੈਨ ਪਾਤ ਰਹੈ ਜਲ ਸਮੀਪ,
			ਭਨਿ ਰਵਿਦਾਸ ਜਨਮੇ ਜਗਿ ਓਇ ॥

ਬਾਣੀ ਸਧਨੇ ਕੀ

	੧੫	੧	[7]ਕਾਮਾਰਥੀ [8]ਸੁਆਰਥੀ, ਵਾ ਕੀ ਪੈਜ ਸਵਾਰੀ ॥

---

੧ ਚੁਪੱਤੀ। ੨ ਤਰਾਜੂ। ੩ ਸੰਪੂਰਨ। ੪ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਵਾ ਨਿਰਲੱਜ। ੫ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਆਦਿਤ। ੬ ਚੁਪੱਤੀ। ੭ ਕਾਮ ਦਾ ਮਤਲਬੀ। ੮ ਆਪਣਾ ਮਤਲਬੀ।

(ਮੋਰ ਧੁਜ ਰਾਜੇ ਦੀ ਲੜਕੀ ਵਿਆਹੁਣ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਸੁਨਿਆਰੇ ਨੇ ਹਰੀ ਦਾ ਭੇਸ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਕਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਤੇ ਗਰੜ ਬਣਾਕੇ, ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਪੈਜ ਰੱਖੀ ਸੀ।)

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੫੮	੧੮	੧	ਪ੍ਰਾਨ ਜੁ ਥਾਕੇ ਥਿਰੁ ਨਹੀ, ਕੈਸੇ [1]ਬਿਰਮਾਵਉ ॥ ਬੂਡਿ ਮੂਏ [2]ਨਉਕਾ ਮਿਲੈ, ਕਹੁ ਕਾਹਿ ਚਢਾਵਉ ॥

ਰਾਗੁ ਗੌਡ

ਰਾਗੁ ਗੌਂਡ ਚਉਪਦੇ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੧

੮੫੯	੮	੧	ਜੋ ਦੀਸੈ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਕੁਟੰਬੁ ਸਭੁ, ਮਤ ਤਿਸ ਕੀ ਆਸ ਲਗਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਈ ॥
	੧੦	੧	ਜੇ ਕਿਛੁ ਆਸ ਅਵਰ ਕਰਹਿ ਪਰ-[3]ਮਿਤ੍ਰੀ, ਮਤ ਤੂੰ ਜਾਣਹਿ ਤੇਰੈ ਕਿਤੈ ਕੰਮਿ ਆਈ ॥
੮੬੦	੧੨	੨	ਮਨ ਮੇਰੇ ਅਪਨਾ ਹਰਿ ਸੇਵਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ, ਜੋ ਤੁਧੁ [4]ਉਪਕਰੈ ਦੂਖਿ ਸੁਖਾਸਾ ॥ (ਪਾਠ, 'ਉੱਪਕਰੇ' ਬੋਲੋ ਪਰ ਅਧਿਕ ਲਿਖਣੀ ਨਹੀ)
	੧੫	੩	ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਸਦਾ ਹੋਇ ਅਨੰਦੁ, ਸੁਖੁ ਅੰਤਰਿ ਸਾਂਤਿ ਸੀਤਲ ਮਨੁ ਅਪਨਾ ॥
੮੬੧	੧	੩	ਓਹੁ ਘਟੈ ਨ ਕਿਸੈ ਕੀ ਘਟਾਈ, ਇਕੁ ਤਿਲੁ ਤਿਲੁ ਤਿਲਨਾ ॥
	੩	੪	ਜਿਤਨੇ ਸਾਹ ਪਾਤਿਸਾਹ ਉਮਰਾਵ ਸਿਕਦਾਰ ਚਉਧਰੀ ਸਭਿ ਮਿਥਿਆ ਝੂਠੁ ਭਾਉ ਦੂਜਾ ਜਾਣੁ ॥
	੧੦	੪	ਜੋ ਹਰਿ ਜਨੁ ਨੀਚੁ ਜਾਤਿ ਸੇਵਕਾਣੁ ॥

---

੧ ਦੇਰ ਲਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਪਰਚਾਉਂਦੇ । ੨ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਬੇੜੀ ।
੩ ਮਾਇਕੀ ਮਿਤ੍ਰ ,ਮਾਇਆ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ । ੪ ਸਹੈਤਾ ਕਰੇ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੌਂਡ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੬੧	੧੨	੫	ਸੋ ਐਸਾ ਹਰਿ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਮਨ ਮੇਰੇ, ਜੋ ਤੁਧਨੋ [1]ਸਭਦੂ ਰਖਿ ਲਈਐ ॥ (ਪੜੀਐ ਕੜੀਐ,ਛਡੀਐ ਇਤਿਆਦਿ ਇਸ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਅਧਿਕ ਲਾਕੇ ਪੜੇ ।)
	੧੮	੬	ਮੇਰੈ ਮਨਿ, ਪ੍ਰੇਮੁ ਲਗੌ, ਹਰਿ ਤੀਰ ॥
੮੬੨	੭	੧	ਫਾਕਿਓ ਮੀਨ [2]ਕਪਿਕ ਕੀ ਨਿਆਈ, ਤੂ ਉਰਝਿ ਰਹਿਓ ਕੁਸੰਭਾਇਲੇ ॥ ਪਗ ਧਾਰਹਿ ਸਾਸੁ ਲੇਖੈ ਲੈ, ਤਉ ਉਧਰਹਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇਲੇ ॥ ੨. ਲੇਖੈ ਲੈਤਉ ॥
	੯	੨	ਅਪਨੇ ਰਹਨ ਕਉ ਠਉਰੁ ਨ ਪਾਵਹਿ, ਕਾਏ ਪਰ ਕੈ ਜਾਇਲੇ ॥ (ਇਸ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਦੋ ਲੱਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਨ)
੮੬੩	੧੭	੬	ਸੇ ਸੰਤਨ ਹਰਿ ਕੇ, ਮੇਰੇ ਮੀਤ ॥
੮੬੪	੧੦	੮	ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੁ ਕਰਿ ਮਨ ਮੋਰ ॥
	੧੪	੮	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਗੁਰੁ, ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥
੮੬੫	੩	੧੦	ਰਾਮ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਕੀਰਤਨੁ ਗਾਇ ॥
	੮	੧੦	ਨਿਸਿਬਾਸੁਰ ਜਪਿ, ਨਾਨਕ ਦਾਸ ॥
	੯	੧੧	ਉਨ ਕਉ ਖਸਮਿ, ਕੀਨੀ ਠਾਕਹਾਰੇ ॥
	੧੨	੧੧	ਸਾਧ ਜਨਾ, ਪਗ ਮਲਿ ਮਲਿ ਧੋਵਹਿ ॥
	੧੨	੧੧	ਪੰਚ ਪੂਤ ਜਣੇ, ਇਕ ਮਾਇ ॥
	੧੩	੧੧	ਤੀਨਿ ਗੁਣਾ ਕੈ ਸੰਗਿ, ਰਚਿ ਰਸੇ ॥

---

੧ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ । ੨ ਬਾਂਦਰ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੌਂਡ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੬੭	੬	੧੬	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ, ਮਿਟਹਿ [1]ਉਨਮਾਦ ॥
	੯	੧੭	ਮਹਾ ਬੀਚਾਰ, ਪੰਚ ਦੂਤਹ [2]ਮੰਥ ॥
	੧੨	੧੭	ਕਰਣ [3]ਪਲਾਹ ਕਰਹਿ, ਸਿਵ ਦੇਵ ॥
	੧੬	੧੮	ਸੰਤ ਕਾ [4]ਲੀਆ, ਧਰਤਿ ਬਿਦਾਰਉ ॥
			(ਕਾਲੀਆ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੬	੧੮	ਸੰਤ ਉਧਾਰਉ, [5]ਤਤ [6]ਖਿਣ [7]ਤਾਲਿ ॥
	੧੮	੧੮	ਜੋ ਨਿੰਦੈ, ਤਿਸਕਾ [8]ਪਤਨੁ ਹੋਇ ॥
੮੬੮	੧੦	੨੦	ਰਾਮ [9]ਕਵਚੁ, ਦਾਸ ਕਾ ਸੰਨਾਹੁ ॥
			ਦੂਤ ਦੁਸਟ, ਤਿਸੁ ਪੋਹਤ ਨਾਹਿ ॥
	੧੪	੨੧	[10]ਪ੍ਰਾਤਮਾ, [11]ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਰੂਪੁ ॥
੮੬੯	੭	੨੮	ਗੁਣ ਗੋਵਿੰਦ ਰੰਉ, ਸਚੁ ਵਾਪਾਰੁ ॥
੮੭੦	੧੪	੨	ਕਰਮ 'ਬਧ' ਤੁਮ ਜੀਉ ਕਹਤ ਹੌ,
			ਕਰਮਹਿ ਕਿਨਿ ਜੀਉ ਦੀਨੁ ਰੇ ॥ (ਬੱਧ ਪੜ੍ਹੋ)
੮੭੧	੭	੫	ਨਾ ਇਹੁ ਰਾਜ, ਨ ਭੀਖ ਮੰਗਾਸੀ ॥
			ਨਾ ਇਸੁ ਪਿੰਡੁ, ਨ ਰਕਤੁ [12]ਰਾਤੀ ॥
	੧੨	੬	ਆਵਤ ਜਾਤ, ਨਾ ਕਸਰ [13]ਹੋਈ ॥ ੨. ਨਾਕ [14]ਸਰ

---

੧ ਹੰਕਾਰ ਤੇ ਕਮਲ। ੨ ਮਲਣਾਂ। ੩ ਕੀਰਨੇ,ਜਤਨ। ੪ ਫਿਟਕਾਰਿਆ ਹੋਇਆ। ੫ ਛੇਤੀ। ੬ ਸ਼ੀਘਰ। ੭ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ। ੮ ਨਾਸ। ੯ ਮੰਤ੍ਰ,ਸੰਨਾਹ=ਸੰਜੋਅ ਦੀ ਨਿਆਈ ਜੋ ਰਖਿਆ ਕਰਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ੧੦ ਪ੍ਰਤਕ ਚੇਤਨ ਆਤਮਾ ਜੀਵ। ੧੧ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਦ੍ਵੈਤ ਅਨੰਦ ਕਾ ਸਰੂਪ। ੧੨ ਲਹੂ=ਪ੍ਰੀਤ। ੧੩ ਆਵਣ ਜਾਵਣ ਜੰਮਣ ਮਰਣ ਦੀ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ੧੪ ਨੱਕ ਵਿਚ ਜਿੰਦ ਆਵਣ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਹੋ ਗਈ,ਨਾਕ=ਸੁਰਗ ਆਦਿਕ ਜਿਤੇ ਗਏ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੌਂਡ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੭੧	੧੩	੬	[1]ਲਰਿਕੀ [2]ਲਰਿਕਨ, ਖੈਬੋ ਨਾਹਿ ॥
	੧੬	੭	ਕਰਿ ਸੀਗਾਰੁ, ਬਹੈ [3]ਪਖਿਆਰੀ ॥
੮੭੨	੨	੭	ਹਮ ਕਉ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰੈ, [4]ਤ੍ਰਖਿ ਡਾਇਣਿ ॥
	੭	੮	[5]ਪਗ [6]ਨੇਵਰ, [7]ਛਨਕ, [8]ਛਨਹਰੀ ॥
			[9]ਨਾਹਿ ਤ ਚਲੀ, ਬੇਗਿ ਉਠਿ ਨੰਗੇ ॥
	੯	੮	ਪਾਂਚ ਨਾਰਦ ਕੈ, ਸੰਗਿ ਬਿਧਵਾਰਿ ॥
	੧੦	੯	ਜੈਸੇ ਮੰਦਰ ਮਹਿ, [10]ਬਲ [11]ਹਰ ਨਾ ਠਾਹਰੈ ॥
	੧੧	੯	ਕੁੰਭ ਬਿਨਾ, ਜਲੁ ਨਾ ਟੀਕਾਵੈ ॥
	੧੨	੯	ਤਨ ਮਨ ਰਮਤ, ਰਹੈ ਮਹਿ [12]ਖੇਤੈ ॥
	੧੫	੯	ਖਸਮਿ ਦੁਹਾਗਨਿ, ਤਜਿ [13]ਅਉ [14]ਹੇਰੀ ॥
	੧੬	੯	ਕਹੈ ਕਬੀਰ, ਏਕੈ ਕਰਿ ਕਰਨਾ ॥
੮੭੩	੧	੧੦	[15]ਨਉ ਨਾਇਕ ਕੀ, ਭਗਤਿ ਪਛਾਨੈ ॥
	੩	੧੧	ਧੰਨੁ [16]ਅਨਾਦਿ, ਭੂਖੇ [17]ਕਵਲ [18]ਟਹਕੇਵ ॥

---

੧ ਬੁਧੀ। ੨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀ ਖਾਂਦੀ। ੩ ਵੇਸਵਾ=ਸਹੁਰੇ ਤੇ ਪੇਕੇ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਰੀ ਦੀ ਨਿਆਂਈ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ੪ ਤਿਖੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ ਡੈਣ ਜਾਂ ਤਰਖ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਉਤੇ ਅਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਡੈਣ। ੫ ਪੈਰ ਮਾਇਆ ਦੇ ਰਾਗੁ ਦ੍ਵੈਖ ਰੂਪ। ੬ ਪੰਜੇ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਪਰਸ਼ ਰੂਪ ਰਸ਼ ਗੰਧ । ੭ ਛਣਕਾਟ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਖਿਚ ਰੂਪੀ ਛਣਕਾਟ ਨਾਲ ਇਕ ਛਿਨ ਵਿਚ ਹਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ੮ ਇਕ ਛਿਨ ਵਿਚ ਹਰਿ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ੯ ਨਹੀ ਤਾਂ ਨਿਹਾਇਤ,ਅੰਤ ਨੂੰ। ੧੦ ਛਤੀਰ। ੧੧ ਖਿਚ ਲਈਏ ਤਾਂ ਮੰਦਰ ਨਹੀ ਠਹਿਰਦਾ। ੧੨ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਖੇਤ। ੧੩ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ। ੧੪ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ। ੧੫ ਨਵਾਂ ਖੰਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ। ੧੬ ਅਨਾਸ। ੧੭ ਰਿਦੇ। ੧੮ ਖਿੜੋਣ ਵਾਲਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੌਂਡ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੭੩	੫	੧੧	ਜਪੀਐ ਨਾਮੁ, ਜਪੀਐ ਅੰਨੁ ॥ (ਜੱਪੀਐ ਅੰਨ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
			[1]ਅੰਭੈ ਕੈ ਸੰਗਿ, [2]ਨੀਕਾ [3]ਵੰਨੁ ॥
	੭	੧੧	ਗੁਪਤੀ ਖਾਵਹਿ, [4]ਵਟਿਕਾ ਸਾਗੀ॥੨. ਵਟਿ [5]ਕਾਸਾਗੀ
			ਰਾਗੁ ਗੌਂਡ ਬਾਣੀ ਨਾਮ ਦੇਉ ਜੀ ਕੀ
	੧੧	੧	[6]ਅਸੁਮੇਧ ਜਗਨੇ ॥ (ਜਗੱਨੇ ਪਾਠ ਕਰੋ)
	੧੩	੧	[7]ਬਨਾਰਸਿ, [8]ਅਸਿ ਬਸਤਾ ॥
			ਸਗਲ ਧਰਮ, [9]ਅਛਿਤਾ ॥ (ਅਛਿ-ਤਾ)
	੧੫	੧	ਭਜੁ ਨਾਮਾ, ਤਰਸਿ ਭਵ ਸਿੰਧੰ ॥
	੧੫	੨	[10]ਨਾਦ ਭ੍ਰਮੇ ਜੈਸੇ ਮਿਰਗਾਏ ॥
	੧੬	੨	ਰਾਮ ਛੋਡਿ, ਚਿਤੁ ਅਨਤ ਨ ਫੇਰਉ ॥
			ਜਿਉ ਮੀਨਾ, ਹੇਰੈ [11]ਪਸੂਆਰਾ ॥
੮੭੪	੩	੪	ਮੋਹਿ ਲਾਗਤੀ, ਤਾਲਾ ਬੇਲੀ ॥
	੪	੪	ਐਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮਾ ਬਿਨੁ, ਬਾਪਰੋ ਨਾਮਾ ॥
	੧੦	੧	ਸੋ ਹਰਿ, ਅੰਧੁਲੇ ਕੀ [12]ਲਾਕਰੀ ॥
			ਹਰ [13]ਏ ਨਮਸਤੇ, ਹਰ ਏ ਨਮਹ ॥
	੧੧	੧	ਹਰਿ ਹਰਨਾਖਸ, ਹਰੇ ਪਰਾਨ ॥
	੧੩	੧	[14]ਗਉਤਮ [15]ਸਤੀ, ਸਿਲਾ ਨਿਸਤਰੀ ॥

---

੧ ਜਲ। ੨ ਸੋਹਣਾ। ੩ ਰੰਗ। ੪ ਪੰਨਸੇਰੀ। ੫ ਪੰਜੀਰੀ ਵੱਟ ਵੱਟ ਕੇ ਪੋੜੇ। ੬ ਅਸਮੇਧ ਜਗ ਆਦਿਕ ਘੋੜੇ ਦਾ ਮਾਰਕੇ ਪੌਣ ਵਾਲੇ ਜਗ। ੭ ਕਾਂਸੀ। ੮ ਹੈ। ੯ ਸਹਿਤ, ਸੰਜੁਗਤ। ੧੦ ਘੰਡਾ ਹੇੜੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੇ। ੧੧ ਪਸੂਆਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਧਤੀਰਾ। ੧੨ ਸੋਟੀ। ੧੩ ਕੋ ਤਾਂਈ। ੧੪ ਗੌਤਮ ਰਿਖੀ ਦੀ। ੧੫ ਅਹਲਿਆ ਇਸਤ੍ਰੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਗੌਂਡ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੭੪	੧੬	੨	ਆਨ ਦੇਵ [੧]ਬਦਲਾਵ [੨]'ਨਿ' ਦੈਹਉ ॥
			੨. ਬਦਲਾਵਨਿ ਦੈ ਹਉ ॥
੮੭੫	੩	੨	ਰਾਵਨ ਸੇਤੀ [੩]ਸਰਬਰ ਹੋਈ,
			ਘਰ ਕੀ [੪]ਜੋਇ ਗਵਾਈ ਥੀ ॥
			ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ
	੭	੧	ਬਿਨੁ ਮੁਕੰਦ, ਤਨੁ ਹੋਇ [੫]'ਅਉ' [੬]ਹਾਰ ॥
			੨. ਅਉਹਾਰ ॥
	੧੧	੧	ਤੁਹੀ ਮੁਕੰਦ, [੭]ਜੋਗ ਜੁਗ ਤਾਰਿ ॥

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧

੮੭੬	੪	੧	ਕੋਈ ਪੜਤਾ [੮]ਸਹਸਾਕਿਰਤਾ, ਕੋਈ ਪੜੈ ਪੁਰਾਨਾ ॥
			ਕੋਈ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਜਪ ਮਾਲੀ, ਲਾਗੈ ਤਿਸੈ ਧਿਆਨਾ ॥
			ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ, ਰਾਖਹੁ ਮੇਰੀ ਲਾਜ ਪਤੇ ॥
	੭	੧	ਮਰਣੁ ਲਿਖਾਇ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਆਏ,
			ਜੀਵਣੁ [੯]ਸਾਜਹਿ [੧੦]ਮਾਈ ॥

---

੧ ਵੱਟੇ ਬਦਲੇ। ੨ ਨਹੀਂ। ੩ ਬਰਾਬਰੀ ਜਾਂ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾ। ੪ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੫ ਪੁਨਾਂ। ੬ ਨਾਸ਼। ੭ ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਤਾਰਨਾਂ। ੮ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਨਾਗ ਭਾਸ਼ਾ। ੯ ਸੰਚਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ੧੦ ਮਾਇਆ ਨੂੰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਚੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੭੭	੧	੨	ਅੰਤਰਿ ਸਹਸਾ ਬਾਹਰਿ ਮਾਇਆ,
			ਨੈਣੀ ਲਾਗਸਿ [੧]ਬਾਣੀ ॥
			ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਾ,
			[੨]ਪਰਤਾਪਹਿਗਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ॥
			੨. ਪਰ [੩]ਤਾਪਹਿ ਗਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ॥
	੭	੩	ਜਬ ਆਸਾ ਅੰਦੇਸਾ ਤਬਹੀ, ਕਿਉ ਕਰਿ ਏਕੁ ਕਹੈ ॥
	੯	੪	ਸੁਰਤਿ ਸਬਦੁ [੪]ਸਾਖੀ ਮੇਰੀ ਸਿੰਙੀ,
			ਬਾਜੈ ਲੋਕੁ ਸੁਣੇ ॥
	੧੩	੪	ਜੇ ਤਿਨ ਮਿਲਾ, ਤ ਕੀਰਤਿ ਆਖਾ, ਤਾ ਮਨੁ ਸੇਵ ਕਰੇ॥
	੧੫	੫	ਵਸਗਤਿ ਪੰਚ ਕਰੇ, ਨਹ ਡੋਲੈ ॥
	੧੭	੫	ਹੋਵੈ ਸੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿ, ਸੰਤੋਖਿ 'ਅਮੁਲੈ' ॥ ('ਅਮੁੱਲੈ' ਬੋਲੋ)
੮੭੮	੭	੬	ਅਹਿਨਿਸਿ ਦੀਵਾ ਬਲੈ 'ਅਥਕੁ' ॥ ('ਅਥੱਕੁ' ਬੋਲੋ)
	੧੨	੭	ਨਾਨਕ, ਸੋ [੫]ਪਾਰੰਗਤਿ ਹੋਇ ॥
	੧੭	੮	ਲੋਕੁ ਧਿਕਾਰੁ ਕਹੈ ਮੰਗਤ ਜਨ,
			ਮਾਗਤ ਮਾਨੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥
			ਸਹ ਕੀਆ ਗਲਾ, ਦਰ ਕੀਆ ਬਾਤਾ,
			ਤੈ ਤਾ [੬]ਕਹਣੁ ਕਹਾਇਆ ॥

---

੧ ਬਾਣੀ=ਰਸਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਮਾਇਆ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਮਾਇਆ ਦੀਆਂ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੨ ਪਛਤਾਵਹਿਗਾ। ੩ ਤਾਪਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ। ੪ ਸਾਖੀ ਰੂਪ ਜੋ ਸ਼ਬਦ=ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ ਏਹੀ ਮੇਰੀ ਸਿੰਙੀ ਵਜਦੀ ਹੈ, ਸੁਰਤਿ=ਗਿਆਤ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ੫ ਪਰਮ ਗਤਿ, ਕਲਿਆਣ। ੬ ਉਲਾਂਭਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੭੯	੧੬	੧੧	ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਸਮ ਕਰਣਾ, ਸੋਗ ਬਿਓਗੀ ॥
	੧੭	੧੧	ਸਹਜ [1]ਜਗੋਟਾ, ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੂਟਾ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥
੮੮੦	੧੩	੧	ਜੇ ਵਡਭਾਗ ਹੋਵਹਿ ਵਡਭਾਗੀ,
	੧੬	੧	ਜਿਸੁ ਵਡਭਾਗੁ ਹੋਵੈ ਵਡ ਮਸਤਕਿ,
			ਤਿਨਿ ਗੁਰਮਤਿ ਕਢਿ [2]ਕਢਿ ਲੀਆ ॥
	੧੭	੧	ਭਾਗ ਹੀਣ ਮਨਮੁਖਿ ਨਹੀ ਲੀਆ,
			[3]ਤ੍ਰਿਣ ਓਲ੍ਹੈ ਲਾਖੁ ਛਪਾਇਆ ॥
੮੮੧	੧	੨	ਰਾਮ, ਜਨ ਗੁਰਮਤਿ ਰਾਮੁ ਬੋਲਾਇ ॥
	੧੨	੩	ਮੋ ਕਉ ਧਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਗ ਜੀਵਨ ਦਾਤੇ,
			ਹਰਿ ਸੰਤ ਪਗੀ ਲੇ ਪਾਵੈ ॥ (ਪੱਗੀ ਨਾਂ ਬੋਲੋ)
	੧੪	੪	ਹਰਿ ਜਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੁੰਟ [4]ਸਰ [5]ਨੀਕੇ,
			ਵਡ ਭਾਗੀ ਤਿਤੁ ਨਾਵਾਈਐ ॥
੮੮੨	੯	੬	ਰਾਮ, ਗੁਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਕੰਠਿ ਧਾਰੇ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥
੮੮੩	੧੨	੩	ਸੁਰਗ ਪਵਿਤ੍ਰਾ ਮਿਰਤ ਪਵਿਤ੍ਰਾ,
			ਪਇਆਲ ਪਵਿਤ੍ਰ [6]ਅਲੇਗਨੀ ॥
੮੮੪	੧੬	੭	ਪਵਨੁ ਵਿਚੋਲਾ ਕਰਤ ਇਕੇਲਾ,
			ਜਲ ਤੇ ਓਪਤਿ ਹੋਆ ॥

---

੧ ਲੰਗੋਟਾ। ੨ ਖਾਨ। ੩ ਕੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਰੂਪੀ ਜਾਂ ਪੰਜ ਕੋਸ਼ਾਂ ਰੂਪੀ ਲਾਖ=ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਲਾਲ। ੪ ਸਦਰਜ਼। ੫ ਅੱਛੇ। ੬ ਅਲੱਗ ਜਾਂ ਅਲੌਕਿਕ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੮੪	੧੮	੭	ਦਸ [1]ਪਾਤਉ ਪੰਚ [2]ਸੰਗੀਤਾ ਏਕੈ ਭੀਤਰਿ ਸਾਥੇ ॥
੮੮੫	੨	੭	ਓਅੰਕਾਰਿ ਏਕ ਧੁਨਿ ਏਕੈ, ਏਕੈ ਰਾਗੁ ਅਲਾਪੈ ॥
			ਏਕਾਦੇਸੀ ਏਕੁ ਦਿਖਾਵੈ, ਏਕੋ ਰਹਿਆ ਬਿਆਪੈ ॥
	੫	੮	[3]ਨਾਰਦੀ ਨਰਹਰ ਜਾਣਿ ਹਦੂਰੇ ॥
	੧੧	੯	ਕੋਈ ਓਢੈ ਨੀਲ ਕੋਈ ਸੁਪੇਦ ॥
			ਕੋਈ ਬਾਛੈ ਭਿਸਤੁ, ਕੋਈ [4]ਸੁਰਗਿੰਦੁ ॥
	੧੬	੧੦	ਸੁਪਨੁ ਭਇਆ, [5]ਭਖਲਾਏ ਅੰਧ ॥
੮੮੬	੫	੧੨	ਜੋਗੀਆ ਮਤਵਾਰੋ ਰੇ ॥
	੭	੧੨	[6]ਗਾਠੀ [7]ਭਿਨਿ ਭਿਨਿ, ਭਿਨਿ ਭਿਨਿ ਤਣੀਏ ॥
	੧੧	੧੩	[8]ਲਉ ਨਾੜੀ ਸੂਆ ਹੈ [9]ਅਸਤੀ ॥
	੧੪	੧੩	ਸਿੰਙੀ ਵਾਜੈ, ਨਿਤ ਉਦਾਸੇਰਾ ॥
	੧੬	੧੩	ਨਾਮੈ ਖਿੰਥਾ ਨਾਮੈ ਬਸਤਰੁ ॥
੮੮੮	੩	੧੭	ਤੈ ਗੁਣ ਕੀ, ਓਸੁ ਉਤਰੀ ਮਾਇ ॥
੮੮੯	੧	੨੦	ਡਿਗਿ ਨ ਡੋਲੈ ਕਤਹੂ ਨ ਧਾਵੈ ॥
	੧੮	੨੩	ਜਮ ਕੀ ਜੇਵੜੀ, ਤੂ ਆਗੈ ਬੰਧ ॥
	੧੯	੨੩	ਰਾਚਿ ਰਹਿਓ ਤੂ ਸੰਗਿ ਸੁਪਨਾ ॥
੮੯੦	੯	੨੪	ਸਗਲ ਫਲਾ, ਸੇ ਸੂਖਿ ਸਮਾਏ ॥
	੧੫	੨੫	ਰਾਮ ਗੁਣਾ, ਨਿਤ ਨਿਤ ਹਰਿ ਗਾਈਐ ॥

---

੧ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਵੇਸਵਾ, ਦਸੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ।
੨ ਪੰਜ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿ ਸੰਗੀਤਾ=ਸੰਗੀ ਭੜੂਏ। ੩ ਭਗਤੀ।
੪ ਬੈਕੁੰਠ। ੫ ਬੋਲਣਾਂ ਜਾਂ ਭਟਕਦਾ ਹੈ। ੬ ਵਰਨਾਂ ਆਸ਼੍ਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਰੀਂਢਾਂ। ੭ ਚਾਰ ਖਾਣੀਆਂ ਰੂਪ। ੮ ਲਵੀਆਂ ਜਾਂ ਸਮੂੰਹ ਜਾਂ ਬਰੀਕ। ੯ ਮੋਟੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੮੯੦	੧੮	੨੬	ਰਿਧਿ ਬੁਧਿ ਸਿਧਿ, ਸੁਰਗਿਆਨ ॥
੮੯੧	੫	੨੭	ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਾਪੁ, ਜਪਲਾ ॥
੮੯੨	੩	੨੮	ਰਾਮ ਜਨੀ, ਕੀਨੀ ਖੰਡ ਖੰਡ ॥
	੧੭	੩੨	ਮਾਇਆ ਮੋਹਿਆ, ਟੇਢਉ ਜਾਤ ॥
੮੯੩	੧	੩੨	ਮਨਿ ਮੁਖਿ, ਕਬਹਿ ਨ ਉਸਤਤਿ ਕਰੈ ॥
	੬	੩੩	ਗਨਿ ਮਿਨਿ ਦੇਖਹੁ, ਸਗਲ ਬੀਚਾਰਿ ॥
੮੯੪	੧੨	੩੭	ਰਿਧਿ ਨ ਬੁਧਿ, ਨ ਸਿਧਿ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥
੮੯੫	੧	੩੮	ਸੁ ਮਤਿ ਸਾਰੁ, ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਸਿਮਰੀਜੈ ॥
੮੯੭	੧	੪੫	ਓ [1]ਨਮੋ, ਭਗਵੰਤ ਗੁਸਾਈ ॥
	੧੮	੪੭	ਮਨਿ ਸੰਤੋਖੁ, ਸਬਦਿ ਗੁਰ ਰਾਜੇ ॥ (ਰੱਾਜੇ ਪੜ੍ਹੋ)
੮੯੮	੧੬	੫੦	ਦੀਸਤ [2]ਮਾਸੁ, ਨ ਖਾਇ [3]ਬਿਲਾਈ ॥
			ਮਹਾ [4]ਕਸਾਬਿ, ਛੁਰੀ ਸਟਿ ਪਾਈ ॥
੮੯੯	੨	੫੧	ਤੀਨਿ [5]ਆਵਰਤ ਕੀ, ਚੂਕੀ ਘੇਰ ॥
	੧੧	੫੨	ਗਾਫਲ ਸੰਗਿ ਨ [6]ਤਸੂਆ ਜਾਈ ॥
੯੦੦	੫	੫੪	[7]ਹੋਂਦੀ ਕਉ, ਅਣਹੋਂਦੀ ਹਿਰੈ ॥
	੬	੫੪	[8]ਠਗਣਹਾਰੁ, ਅਣਠਗਦਾ ਠਾਗੈ ॥
	੧੫	੫੬	ਚਰਨ ਕਮਲ ਬਸੇ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੇ ॥

---

੧ ਓਅੰਕਾਰ ਜੋ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਨਮਸ਼ਕਾਰ ਹੈ। ੨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਰੂਪੀ ਮਾਸ। ੩ ਬੁਧੀ ਰੂਪੀ ਬਿਲੀ। ੪ ਵਡਾ ਕਸਾਈ, ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪੀ ਸਧਨਾ ਹਿੰਸਾ ਰੂਪੀ ਛੁਰੀ। ੫ ਤਿੰਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਬ੍ਰਤਲਾ ਕਾਰ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀ ਚੁਕੀ ਗਈ। ੬ ਦੋ ਸੂਤ ਮਾਤ੍ਰ, ਗਜ ਦਾ ਚੌਵੀਵਾਂ ਹਿਸਾ ਭਾਵ ਥੋੜੇ ਮਾਤ੍ਰ। ੭ ਮੌਤ ਨੂੰ। ੮ ਏਹ ਜੀਵ ਅਣਠੱਗ ਸੀ ਪਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿ ਠਗਾਂ ਨੇ ਠਗ ਲਿਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੦੧	੧੧	੫੯	ਨਰ [1]ਨਰਹ, ਨਮਸਕਾਰੰ ॥ ਜਲਨ ਥਲਨ ਬਸੁਧ ਗਗਨ, ਏਕ ਏਕੰਕਾਰੰ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਰਨ ਧਰਨ, ਪੁਨ ਪੁਨਹ ਕਰਨ ॥ ਨਹ ਗਿਰਹ, ਨਿਰੰਹਾਰੰ ॥੧॥ ਗੰਭੀਰ ਧੀਰ ਨਾਮ ਹੀਰ, ਊਚ ਮੂਚ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕਰਨ ਕੇਲ ਗੁਣ ਅਮੋਲ, ਨਾਨਕ ਬਲਿਹਾਰੰ ॥
	੧੩	੬੦	ਰੂਪ ਰੰਗ ਸੁਗੰਧ ਭੋਗ, ਤਿਆਗਿ ਚਲੇ, ਮਾਇਆ ਛਲੇ, ਕਨਿਕ ਕਾਮਿਨੀ ॥
	੧੪	੬੦	ਭੰਡਾਰ ਦਰਬ ਅਰਬ ਖਰਬ, ਪੇਖਿ ਲੀਲਾ ਮਨੁ ਸਧਾਰੈ ॥
	੧੫	੬੦	ਸੁਤ ਕਲਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤ ਮੀਤ, ਉਰਝਿ ਪਰਿਓ ਭਰਮਿ ਮੋਹਿਓ, ਇਹ ਬਿਰਖ ਛਾਮਨੀ ॥
			ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੯
੯੦੨	੧	੧	ਅਜਾਮਲੁ ਕਉ ਅੰਤ ਕਾਲ ਮੈ, ਨਾਰਾਇਨ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਜਾਂ ਗਤਿ ਕਉ ਜੋਗੀਸੁਰ ਬਾਛਤ, ਸੋ ਗਤਿ ਛਿਨ ਮਹਿ ਪਾਈ ॥ ਨਾਹਨ ਗੁਨੁ ਨਾਹਨਿ ਕਛੁ ਬਿਦਿਆ, ਧਰਮੁ ਕਉਨੁ ਗਜਿ ਕੀਨਾ ॥
	੯	੩	[2]ਤਰਨਾਪੋ ਬਿਖਿਅਨ ਸਿਉ ਖੋਇਓ, ਬਾਲਪਨੁ ਅਗਿਆਨਾ ॥

---

੧ ਨਿਅੰਤਾ ਜੋ ਪ੍ਰੇਰਕ ਹੈ। ੨ ਜੁਆਨੀ ਪੁਣਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ ਅਸਟਪਦੀਆ
੯੦੨	੧੫	੧	ਸਾ ਧਰਤੀ ਸੋ ਪਉਣੁ ਝੁਲਾਰੇ,
			ਜੁਗ ਜੀਅ ਖੇਲੇ ਥਾਵ ਕੈਸੇ ॥
	੧੭	੧	ਦਾਤਾ ਦਾਨੁ ਕਰੇ ਤਹ ਨਾਹੀ,
			ਮਹਲ ਉਸਾਰਿ ਨ ਬੈਠਾ ॥
			ਜੇ ਕੋ ਸਤੁ ਕਰੇ ਸੋ ਛੀਜੈ, ਤਪ ਘਰਿ ਤਪੁ ਨ ਹੋਈ ॥
			ਜੇ ਕੋ ਨਾਉ ਲਏ ਬਦਨਾਵੀ, ਕਲਿ ਕੇ ਲਖਣ ਏਈ ॥
੯੦੩	੧	੧	ਤਿਹੁ ਜੁਗ ਕੇਰਾ ਰਹਿਆ [1]ਤਪਾਵਸੁ,
			ਜੇ ਗੁਣ ਦੇਹਿ ਤ ਪਾਈਐ ॥
			[2]ਕਲਿ ਕਲਵਾਲੀ [3]ਸਰਾ ਨਿਬੇੜੀ,
			ਕਾਜੀ [4]ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਹੋਆ ॥
	੧੪	੨	ਮੁਕਤਿ ਨਹੀ, ਬਿਦਿਆ [5]ਬਿਗਿਆਨਿ ॥
	੧੭	੨	ਜਤੁ ਸਤੁ ਸੰਜਮੁ, ਸਚੁ ਸੁ ਚੀਤੁ ॥
੯੦੪	੧੨	੪	ਗਣਿ ਗਣਿ [6]ਜੋਤਕੁ [7]ਕਾਂਡੀ ਕੀਨੀ ॥
	੧੩	੪	ਹੋਰ ਕਥਨੀ [8]ਬਦਉ ਨ, ਸਗਲੀ ਛਾਰੁ ॥
			੨. [9]ਬਦਉਨ ॥
੯੦੫	੪	੫	ਹਠੁ [10]ਨਿਗ੍ਰਹੁ ਕਰਿ, ਕਾਇਆ ਛੀਜੈ ॥
	੫	੫	ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰਿ, ਅਵਰੁ ਨ ਪੂਜੈ ॥ (ਪੁੱਜੈ ਪੜ)

---

੧ ਨਿਆਉਂ । ੨ ਕਲਜੁਗ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਾਲੀ ਕਿਰਿਆ ।
੩ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ । ੪ ਕਾਲੇ ਮਨ ਵਾਲੇ ਹੋਏ ।
੫ ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆ ਕਰਕੇ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ।
੬ ਜੋਤਸ਼ ਵਿਦਿਆ । ੭ ਪੱਤੀ ਕੀਤੀ । ੮ ਕਥਨ ਨਹੀ ਕਰਦੇ ।
੯ ਕਵੀਸ਼ਰੀ । ੧੦ ਇੰਦ੍ਰੇ ਰੋਕਣੇ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੦੫	੬	੫	ਜਮ [1]ਜੰਦਾਰੁ ਜੋਹਿ ਨਹੀ ਸਾਕੈ,
			[2]ਸਰਪਨਿ ਡਸਿ ਨ ਸਕੈ ਹਰਿ ਕਾ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ॥
	੭	੫	ਚਾੜਸਿ ਪਵਨੁ [3]ਸਿੰਘਾਸਨੁ ਭੀਜੈ ॥
	੧੨	੫	ਮਨੁ ਹਰਿ ਰਾਚੈ, ਨਹੀ ਜਨਮਿ ਮਰੀਜੈ ॥
੯੦੬	੧	੬	ਤੀਰਥਿ ਭਰਮਸਿ, ਬਿਆਧਿ ਨ ਜਾਵੈ ॥
	੪	੬	ਤੁਮ ਸਰਣਾਗਤਿ, ਰਹਉ ਸੁਭਾਉ ॥
	੯	੭	[4]ਕਨਿਕ [5]ਕਾਮਨੀ ਸਿਉ, ਹੇਤੁ ਵਧਾਇਹਿ,
			ਕੀ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਹਿ, ਭਰਮਿ ਗਇਆ ॥
	੧੯	੭	ਮੂਏ ਕਉ ਰੋਵਹਿ ਕਿਸਹਿ ਸੁਣਾਵਹਿ,
			ਭੈ ਸਾਗਰ [6]ਅਸਰਾਲਿ ਪਇਆ ॥
੯੦੭	੭	੮	ਰਹੈ [7]ਗਗਨ ਪੁਰਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ [8]ਸਮੈ-ਸਰਿ,
			ਅਨਹਤ ਸਬਦਿ ਰੰਗੀਣਾ ॥
			ਸਤੁ ਬੰਧਿ ਕੁਪੀਨ ਭਰਿਪੁਰਿ ਲੀਣਾ,
			ਜਿਹਵਾ ਰੰਗਿ ਰਸੀਣਾ ॥
	੧੫	੯	[9]ਅਉ [10]ਹਠਿ [11]ਹਸਤ, [12]ਮੜੀ ਘਰੁ [13]ਛਾਇਆ,
			ਧਰਣਿ ਗਗਨ ਕਲ ਧਾਰੀ ॥
	੧੬	੯	ਪਰਪੰਚ [14]ਬੇਣੁ ਤਹੀ ਮਨੁ ਰਾਖਿਆ,
			ਬ੍ਰਹਮ ਅਗਨਿ ਪਰ-ਜਾਰੀ ॥

---

੧ ਜਿੰਦ ਦਾ ਵੈਰੀ ਡੰਡਾ ਤੇ ਜਲਾਦ। ੨ ਮਾਇਆ। ੩ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ। ੪ ਸੋਨਾ। ੫ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੬ ਅਸਰਾਲ ਆਦਿ ਜੂਨਾਂ ਨੂੰ। ੭ ਚਿਦਾ ਕਾਸ਼ ਪੂਰਨ ਚ। ੮ ਇਕ ਜੈਸਾ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ। ੯ ਬਹੁੜੋ। ੧੦ ਹਿਰਦਾ। ੧੧ ਹੈ। ੧੨ ਸਰੀਰ। ੧੩ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ। ੧੪ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਬੀਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੦੭	੧੭	੯	[1]ਰਵਿ ਸਸਿ [2]ਲਉਕੇ, ਇਹੁ ਤਨੁ ਕਿੰਗੁਰੀ, ਵਾਜੈ ਸਬਦੁ ਨਿਰਾਰੀ ॥
			ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀਆ
੯੦੮	੧੩	੧	ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ [3]ਪਤੁ ਕਰਿ [4]ਝੋਲੀ ਜੋਗੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ [5]ਭੁਗਤਿ ਪਾਈ ॥
	੧੪	੧	ਮਨੁ ਦ੍ਰਿੜੁ ਕਰਿ ਆਸਣਿ ਬੈਸੁ ਜੋਗੀ, ਤਾ ਤੇਰੀ ਕਲਪਣਾ ਜਾਈ ॥ ਕਾਇਆ ਨਗਰੀ ਮਹਿ ਮੰਗਣਿ ਚੜਹਿ ਜੋਗੀ, ਤਾ ਨਾਮੁ ਪਲੈ ਪਾਈ ॥
	੧੭	੧	ਭਉ ਭਾਉ ਦੁਇ [6]ਪਤ ਲਾਇ ਜੋਗੀ, ਇਹੁ ਸਰੀਰੁ ਕਰਿ ਡੰਡੀ ॥
੯੦੯	੧	੧	ਏਹੁ ਜੋਗੁ ਨ ਹੋਵੈ ਜੋਗੀ, ਜਿ ਕੁਟੰਬੁ ਛੋਡਿ [7]ਪਰ ਭਵਣੁ ਕਰਹਿ ॥
	੮	੨	ਸਚਿ ਰਹਹੁ ਸਦਾ ਸਹਜੁ ਸੁਖੁ ਉਪਜੈ, ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਵਿਚਹੁ ਜਾਈ ॥
੯੧੦	੧੭	੩	ਭੈ ਭੰਜਨੁ ਅਤਿ ਪਾਪ [8]ਨਿਖੰਜਨੁ, ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਅੰਤਿ ਸਖਾਈ ॥
੯੧੧	੧੯	੫	ਸੰਤਹੁ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੁਕਤਿ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥

---

੧ ਸੂਰਜ ਬਿਬੇਕ, ਚੰਦ ਵੈਰਾਗ । ੨ ਤੂੰਬੇ । ੩ ਸਤੁ ਦਾ ਪਾਤ੍ ਕਰੇ । ੪ ਸੰਤੋਖ ਦੀ ਝੋਲੀ ਕਰੇ । ੫ ਭੋਜਨ । ੬ ਤੂੰਬੇ ।
੭ ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵਿਚਰਨਾ ਕਰੇ, ਵਾ ਪਰਾਏ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ੮ ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੫ ਅਸਟਪਦੀਆ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੧੨	੧੭	੧	ਕੋਈ ਕਹਤਉ, [1]ਅਨੰਨਿ [2]ਭਗਉਤੀ ॥
੯੧੩	੩	੧	ਕਿਨਹੀ ਤਿਲਕੁ, [3]ਗੋਪੀ ਚੰਦਨ ਲਾਇਆ ॥
	੫	੧	ਕੋਈ ਕਰੈ ਆਚਾਰ, ਸੁ ਕਰਣੀ ॥
	੧੦	੨	ਜਿਨਿ ਦੀਏ ਤੁਧੁ, ਬਾਪ ਮਹਤਾਰੀ ॥
			ਜਿਨਿ ਦੀਏ ਭ੍ਰਾਤ [4]ਪੁਤ ਹਾਰੀ ॥ ੨. [5]ਪੁਤਹਾਰੀ ॥
	੧੪	੨	[6]ਹਸਤ ਕਮਾਵਨ, [7]ਬਾਸਨ [8]ਰਸਨਾ ॥
	੧੬	੨	ਕਾਰਜੁ ਸਵਰੈ, ਮਨ ਪ੍ਰਭੁ ਧਿਆਈਜੈ ॥
	੧੮	੨	ਨਾ ਕਿਛੁ ਸੇਵਾ, ਨਾ [9]ਕਰਮਾਰੇ ॥
੯੧੪	੫	੩	ਕਾਹੂ ਰੋਗ ਸੋਗ, ਭਰਮੀਜਾ ॥
	੮		ਕਾਹੂ ਬਿਹਾਵੈ, [10]ਜੀਆਇਹ ਹਿਰਤੇ ॥
			ਕਾਹੂ ਬਿਹਾਵੈ, [11]ਮਤਾ [12]ਮਸੂਰਤਿ ॥
	੧੭	੪	ਪੰਗੁਲ ਪਰਬਤ, ਪਰਤੇ ਪਾਰਿ ॥
	੧੭	੪	ਜਿਉ ਪਾਵਕ ਸੰਗਿ, ਸੀਤ ਕੋ ਨਾਸ ॥

---

੧ ਇਕ ਰਸ। ੨ ਭਗਤ। ੩ ਅਰਜਨ ਪਾਸੋਂ ਜਦੋਂ ਭੀਲਾਂ ਨੇ ਗੋਪੀਆਂ ਖੋਹੀਆਂ ਸਨ ਓਹੁ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਕਰਕੇ ਮਰ ਗਈਆਂ ਸੀ, ਓਸ ਥਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤਿਲਕ ਲਾਉਣ ਦਾ ਨਾਮ ਗੋਪੀ ਚੰਦਨ ਹੈ ਵਾ ਗੋਪੀ 'ਨਾਮ' ਚੰਦਨ ਦਾ ਹੈ, ਲਾਲ ਚੰਦਨ ਦਾ ਟਿੱਕਾ। ੪ ਪੁਤ੍। ੫ ਪੁਤ ਹਾਰੀ=ਨੌਂਹ। ੬ ਹਥਾਂ ਨਾਲ ਕਮਾਈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ੭ ਨਾਸਾਂ ਨਾਲ ਬਾਸ਼ਨਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ੮ ਰਸਨਾਂ ਨਾਲ ਰਸ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ੯ ਕਰਮ। ੧੦ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਅਉਗਣਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਤੇ=ਦੇਖਦੇ। ੧੧ ਥੋੜਿਆਂ ਦੀ ਰਾਇ। ੧੨ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਰਾਇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੧੬	੧	੬	ਅਪਣੇ ਜੀਅ, ਤੈ ਆਪਿ ਸਮ੍ਹਾਲੇ, ਆਪਿ ਲੀਏ ਲੜਿ ਲਾਈ ॥
	੩	੬	ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੰਭਉ, ਕਲਿ ਅੰਧਕਾਰ ਦੀਪਾਈ ॥
	੮	੭	ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਲਾਹਾ ਦਾਸ ਕਉ ਦੀਆ, ਸਗਲੀ ਤ੍ਰਿਸਨ [1]ਉਲਾਹੀ ਸੰਤਹੁ ॥
	੧੩	੭	ਮੀਤ ਸਾਜਨ ਮਾਲੁ ਜੋਬਨੁ ਸੁਤ, ਹਰਿ ਨਾਨਕ ਬਾਪੁ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ਸੰਤਹੁ ॥
	੧੪	੮	ਘੂਮਨ ਘੇਰਿ ਮਹਾ ਅਤਿ ਬਿਖੜੀ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਨਕ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ॥
	੧੫	੮	ਅੰਤਰਿ ਸੂਖਾ ਬਾਹਰਿ ਸੂਖਾ, ਹਰਿ ਜਪਿ ਮਲਨ ਭਏ ਦੁਸਟਾਰੀ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩ ਅਨੰਦੁ ॥
੯੧੭	੧੩	੫	ਧੁਰਿ ਕਰਮਿ ਪਾਇਆ ਤੁਧੁ ਜਿਨ ਕਉ, ਸਿ ਨਾਮਿ ਹਰਿ ਕੈ ਲਾਗੇ ॥
੯੧੮	੯	੧੦	ਚਤੁਰਾਈ ਨ ਪਾਇਆ ਕਿਨੈ, ਤੂ ਸੁਣਿ ਮੰਨ ਮੇਰਿਆ ॥
	੧੦	੧੧	ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਾ ਉਪਦੇਸੁ ਸੁਣਿ ਤੂ, ਹੋਵੈ ਤੇਰੈ ਨਾਲੇ ॥
	੧੭	੧੪	ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ਤਜਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ, ਬਹੁਤੁ ਨਾਹੀ ਬੋਲਣਾ ॥
੯੧੯	੭	੧੭	ਪਵਿਤੁ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੁਟੰਬ ਸਹਿਤ ਸਿਉ, ਪਵਿਤੁ ਸੰਗਤਿ ਸਬਾਈਆ ॥

---

੧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਹ ਦਿਤੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੧੯	੭	੧੭	ਕਹਦੇ ਪਵਿਤੁ ਸੁਣਦੇ ਪਵਿਤੁ, ਸੇ ਪਵਿਤੁ ਜਿਨੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ॥
੯੨੦	੮	੨੪	ਚਿਤੁ ਜਿਨ ਕਾ ਹਿਰਿ ਲਇਆ ਮਾਇਆ, ਬੋਲਨਿ ਪਏ [੧]ਰਵਾਣੀ ॥
	੧੦	੨੫	ਆਪੇ ਹੀਰਾ ਰਤਨੁ ਆਪੇ, ਜਿਸਨੋ ਦੇਇ ਬੁਝਾਇ ॥
	੧੧	੨੬	[੨]ਸਿਵ ਸਕਤਿ ਆਪਿ ਉਪਾਇਕੈ ਕਰਤਾ, ਆਪੇ ਹੁਕਮੁ ਵਰਤਾਏ ॥
	੧੫	੨੭	ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸੇ ਜਨ ਜਾਗੇ, ਜਿਨਾ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸਿਆ, ਬੋਲਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ॥ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸੋ ਤਤੁ ਪਾਏ, ਜਿਸਨੋ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਗੈ, ਜਾਗਤ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ ॥
੯੨੧	੩	੨੯	ਏਹ ਮਾਇਆ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਵਿਸਰੈ ਮੋਹੁ ਉਪਜੈ, ਭਾਉ ਦੂਜਾ ਲਾਇਆ ॥
	੬	੩੦	ਹਰਿ ਆਪਿ ਅਮੁਲਕੁ ਹੈ, ਭਾਗ ਤਿਨਾ ਕੇ ਨਾਨਕਾ, ਜਿਨ ਹਰਿ ਪਲੈ ਪਾਇ ॥
	੮	੩੧	ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਿਤ ਜਪਿਹੁ ਜੀਅਹੁ, ਲਾਹਾ ਖਟਿਹੁ ਦਿਹਾੜੀ ॥
	੧੧	੩੨	ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਇ ਪਲੈ ਪੀਐ ਹਰਿ ਰਸੁ, ਬਹੁੜਿ ਨ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਲਾਗੈ ਆਇ ॥
	੧੩	੩੩	ਏ ਸਰੀਰਾ ਮੇਰਿਆ ਹਰਿ ਤੁਮ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਰਖੀ, ਤਾ ਤੂ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਆ ॥

---

੧ ਆਦਿਤ ਵਾ ਬਿਅਰਥ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ੨ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੨੧	੧੭	੩੪	ਗੁਰ ਚਰਨ ਲਾਗੇ ਦਿਨ ਸਭਾਗੇ, ਆਪਣਾ ਪਿਰੁ ਜਾਪਏ ॥
੯੨੨	੬	੩੬	ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਏਹਿ ਨੇਤ੍ਰ ਅੰਧ ਸੇ, ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ [1]ਦਿਬ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਹੋਈ ॥
	੭	੩੭	ਸਾਚੈ ਸੁਨਣੈ ਨੋ ਪਠਾਏ ਸਰੀਰਿ ਲਾਏ, ਸੁਣਹੁ ਸਤਿ ਬਾਣੀ ॥
	੧੨	੩੮	ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਪਿਆਰੈ ਜੀਉ, ਗੁਫਾ ਅੰਦਰਿ ਰਖਿ ਕੈ, ਵਾਜਾ ਪਵਣੁ ਵਜਾਇਆ ॥
	੧੭	੪੦	ਸੁਣਤੇ ਪੁਨੀਤ ਕਹਤੇ ਪਵਿਤੁ, ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ ॥ ਰਾਮਕਲੀ [2]ਸਦੁ ॥ (ਪਾਠ ਸੱਦ ਕਰੋ)
੯੨੩	੨	੧	ਜਗਿ ਦਾਤਾ ਸੋਇ, ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਤਿਹੁ ਲੋਇ ਜੀਉ ॥
	੭	੨	ਅੰਤਿ ਚਲਦਿਆ ਹੋਇ ਬੇਲੀ, ਜਮ ਦੂਤ ਕਾਲੁ ਨਿਖੰਜਨੋ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੀ ਬੇਨਤੀ [3]ਪਾਈ, ਹਰਿ ਪ੍ਰਭਿ ਸੁਣੀ ਅਰਦਾਸਿ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੩	ਤੁਸੀ ਪੁਤ ਭਾਈ ਪਰਵਾਰੁ ਮੇਰਾ, ਮਨਿ ਵੇਖਹੁ ਕਰਿ ਨਿਰਜਾਸਿ ਜੀਉ ॥

---

੧ ਵਡੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਾ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ। ੨ ਅਖੀਰੀ ਸੱਦਾ, ਅੰਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ। ੩ ਕੀਤੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਸਦ ਦਾ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਅਰਥ

ਅੰਤੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਬੋਲਿਆ
ਮੈ ਪਿਛੈ ਕੀਰਤਨੁ ਕਰਿਅਹੁ ਨਿਰਬਾਣੁ ਜੀਉ ॥

ਅੰਤ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਵਣ ਵੇਲੇ ਬੋਲੇ:–ਸਾਡੇ ਪਿਛੋਂ ਇਕ ਰਸ ਦੁਖਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਣਾ।

ਕੇਸੋ, ਗੋਪਾਲ, ਪੰਡਿਤ, ਸਦਿਅਹੁ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਪੜਹਿ ਪੁਰਾਣ ਜੀਉ ॥

ਕੇ, ਸੋ, ਜੋ ਜਲ ਆਦਿਕਾਂ ਵਿਚ ਸੈਨ ਕਰਣ ਵਾਲਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕੇਸ਼ਵ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਬਤ(ਕੇਸੋ ਕੇਸੋ ਕੂਕੀਐ ਨਾ ਸੋਈਐ ਆਸਾਰ ਅਤੇ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ ਹੈ ਗੋਪਾਲ,ਕੇਸਵ ਗੋਪਾਲ ਪਰਮੇਸਰ ਸਾਡਾ ਪੰਡਤ –ਪੜਿਆ ਪੰਡਿਤ ਆਪੁ ਬੀਆ– ਦੇ ਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਸ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਜੋ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ ਬੁਲੌਣਾ ਹੈ, ਇਹੋ ਹੀ ਪੰਡਤ ਦਾ ਸੱਦਣਾ ਹੈ। ਹਰੀ ਜੋ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਹਾਰਕ ਹੈ, ਤਿਸ ਹਰੀ ਦੀ ਕਥਾ ਪੜ੍ਹਨੀ ਹੀ ਮੇਰਾ ਪੁਰਾਣ ਹੈ–ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਸਾਸਤ, ਹਰਿ ਮੇਰੀ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ ਜੀ।

ਹਰਿ ਕਥਾ ਪੜੀਐ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੁਣੀਐ
ਬੇਬਾਣੁ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਗੁਰ ਭਾਵਏ ॥

ਹਰੀ ਦੀ ਹੀ ਕਥਾ ਪੜ੍ਹੀਏ, ਅਕਾਲ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਸੁਣੀਏ–ਹਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਬਿਬਾਣ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਹਰੇ ਰੰਗ ਆਦਿਕਾਂ ਦੇ ਬੇਬਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਪਿੰਡੁ[੧] ਪਤਲਿ[੨] ਕਿਰਿਆ[੩] ਦੀਵਾ[੪] ਫੁਲ[੫] ਹਰਿ ਸਰਿ[੬] ਪਾਵਏ ॥

ਪਿੰਡ ਦਾ ਜੋ ਭਰਣਾ ਹੈ ਪੱਤਲਾਂ ਦੋਣੀਆਂ, ਕਿਰਿਆ ਬਾਰੂੀ, ਤੇਰੂੀ ਕਰਣੀ, ਦੀਵੇ ਜਗੌਣੇ, ਫੁਲ ਆਦਿਕਾਂ ਦਾ ਪੌਣਾ, ਇਹ (ਹਰਿ) ਹਰੀ ਦੇ (ਸਰਿ) ਸਦਰਸ਼ ਪਾ ਦਿਓਗੇ, ਭਾਵ ਹਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਸਦਰਸ਼ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ। ਕੇਸੋ[੧] ਦਾ ਨਾਮ ਪਿੰਡ ਹੈ, [੨]ਗੋਪਾਲ ਦਾ ਨਾਮ ਪੱਤਲ ਹੈ, [੩]ਪੰਡਿਤ ਤਤ ਬੇਤਿਆਂ ਦਾ ਬੁਲੌਣਾ (ਮਲਾਰ ਮਃ ੩–ਸੋ ਪੰਡਿਤ ਜੋ ਤਿਹਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੁਣਾ ਕੀ ਪੰਡ ਉਤਾਰੈ) ਐਸੇ ਪੰਡਿਤਾਂ ਦਾ ਸੱਦਣਾ ਸਾਡੀ ਕਿਰਿਆ ਹੈ, ੪ਹਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਦੀਵਾ ਹੈ, ਹਰੀ ਰੂਪ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਜੋਹੜੀ ਪਰਾਪਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਫੁਲ੫ ਪਾਉਣੇ ਹਨ–ਪਿੰਡੁ ਪਤਲ ਮੇਰੀ ਕੋਸੋ ਕਿਰਿਆ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰ ॥ ਦੀਵਾ ਮੇਰਾ ਏਕ ਨਾਮੁ– ਹਰਿ ਸਰਿ ਵਸੈ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ–੬ਹਰਿ ਸਰਿ, ਸਤ ਸੰਗਤ ਹੈ–ਸੰਗਤ ਦੀ ਪਰਾਪਤੀ ਹੀ ਸਾਡੇ ਫੁਲ ਪਾਉਣੇ ਹਨ, ਹਰਿ ਸਰ ਵਾਸਾ ਪਾਵਣਿਆ, 'ਹਰਿ ਸਰਿ' ਇਹਨਾਂ ਤੁਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੰਗਾ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ, ਹਰਿ ਸਰਿ ਸਤ ਸੰਗਤ ਦਾ ਤੇ ਹਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਗੰਗਾ ਦੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਗੰਗਾ, ਭਗੀਰਥਆਣੀ, ਜਾਹਰਨਵੀ, ਸੁਰਸਰੀ ਆਦਿ ਨਾਮ ਹਨ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚ ਭੀ (ਹਰਿ ਸਰਿ) ਗੰਗਾ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੇਵ ਨਦੀ ਦਿਬ ਧੁਨੀ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਨਾਮ ਹਨ। 'ਨਖ ਪ੍ਰਸੇਵ ਜਾਂਕੈ ਸੁਰਸਰੀ' ਜਿਥੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਿਖਾਈ ਹੈ, ਓਥੇ ਨਖ=ਨੌਹਾਂ 'ਪ੍ਰਸੇਵ'=ਮੁੜ੍ਹਕਾ ਸੁਰਸਰੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਹਰਿ ਸਰਿ ਨਹੀਂ, ਬਾਕੀ ਜੇ ਕੋਈ ਹਠ ਕਰੇ ਭੀ ਕਿ ਇਹ ਗੰਗਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਗੰਗਾ ਬਾਬਤ ਲਿਖਿਆ ਹੈ–ਗੰਗ ਬਨਾਰਸਿ ਸਿਫਤ ਤੁਮਾਰੀ, ਨਾਵੈ ਆਤਮ ਰਾਉ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਹੀ ਸਾਡੀ ਗੰਗਾ ਕਾਂਸੀ ਹੈ ॥

ਹਰਿ ਭਾਇਆ ਸਤਿਗੁਰ ਬੋਲਿਆ
ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਪੁਰਖੁ ਸੁਜਾਣੁ ਜੀਉ ॥

ਜੋ ਹਰੀ ਨੂੰ ਭਾਇਆ ਹੈ, ਸੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪੁਰਖ ਜੀ ਬੋਲੇ ਹਨ, ਹਰੀ ਪੂਰਨ ਦੇ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ॥

ਰਾਮਦਾਸ ਸੋਢੀ ਤਿਲਕੁ ਦੀਆ
ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਸਚੁ ਨੀਸਾਣੁ ਜੀਉ ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਸੋਢ ਬੰਸ ਦੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ ਤਿਲਕ ਦਿਤਾ, ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਸਚਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨੋਟ:–

ਭਾਈ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪੜੋਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਦ ਉਚਾਰਿਆ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਪੁਤਰ ਭਾਈ ਮੋਹਰੀ ਜੀ,ਮੋਹਰੀ ਜੀਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਈ ਅਨੰਦ, ਭਾਈ ਅਨੰਦ ਜੀ ਦੇ ਪੁਤਰ ਭਾਈ ਸੁੰਦਰ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਪਾਸ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਬੀੜ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਹੈ ॥

--o--

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੨੩	੧੩	੪	ਮਿਤੁ[1]ਪੈਝੈ[2]ਮਿਤੁ ਬਿਗਸੈ, ਜਿਸੁ[3]ਮਿਤ ਕੀ ਪੈਜ ਭਾਵਏ ॥
	੧੭	੫	ਹਰਿ ਕਥਾ ਪੜੀਐ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੁਣੀਐ, [4]ਬੇਬਾਣੁ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਗੁਰ ਭਾਵਏ ॥ ਪਿੰਡੁ ਪਤਲਿ ਕਿਰਿਆ ਦੀਵਾ, ਫੁਲ ਹਰਿ ਸਰਿ ਪਾਵਏ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੫ ਛੰਤ
੯੨੪	੮	੧	ਨਾਲਿ ਹੋਵੈਦਾ ਲਹਿ ਨ ਸਕੰਦਾ, ਸੁਆਉ ਨ ਜਾਣੈ ਮੂੜਾ ॥ ਮਾਇਆ ਮਦਿ ਮਾਤਾ ਹੋਛੀ ਬਾਤਾ, ਮਿਲਣੁ ਨ ਜਾਈ ਭਰਮ ਧੜਾ ॥
੯੨੫	੫	੨	ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣਾ ਨਾਮ ਪੁਨਹਚਰਣਾ, ਨਾਮੁ ਜਮ ਕੀ ਤ੍ਰਾਸ ਹਰਾ ॥
	੬	੨	ਗੁਣ ਬੇਅੰਤ ਸੁਆਮੀ, ਤੇਰੇ ਕੋਇ ਨ ਜਾਨਈ ॥
	੮	੨	ਸਰਬ ਜਾਚਿਕ ਏਕੁ ਦਾਤਾ, ਕਰੁਣਾਮੈ ਜਗਦੀਸਰਾ ॥
	੧੩	੩	ਤੁਣਝੁਣੋ ਸਬਦੁ ਅਨਾਹਦੁ, ਨਿਤ ਉਠਿ ਗਾਈਐ ਸੰਤਨ ਕੈ ॥
੯੨੬	੧੧	੧	ਗੁਰ ਚਰਨ ਲਾਗੇ ਦਿਨ ਸਭਾਗੇ, ਸਰਬ ਗੁਣ ਜਗਦੀਸਰੈ ॥

---

੧ ਪੈਨ੍ਹਾਈਅਹਿ–ਸਿਰੋਪਾ । ੨ ਮਿਤ੍ਰ । ੩ ਜਿਸਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਓਹੁ ਮਿਤ੍ਰ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੪ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ ਲਿਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਸਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਹਰੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾਂ ਹੈ ਏਹ ਸਾਨੂੰ ਬਿਬਾਣ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੨੬	੧੩	੨	ਭੈ ਸੰਕਟ ਕਾਟੇ, ਨਾਰਾਇਣ ਦਇਆਲ ਜੀਉ ॥
	੧੮	੩	ਸੋ ਸੁਆਮੀ ਪ੍ਰਭੁ ਰਖਕੋ, ਅੰਚਲਿ ਤਾ ਕੈ ਲਾਗੁ ਜੀਉ ॥
੯੨੭	੭	੦	ਰਣ [1]ਝੁੰਝਨੜਾ ਗਾਉ ਸਖੀ, ਹਰਿ ਏਕੁ ਧਿਆਵਹੁ ॥
	੧੮	੨	ਰੁਤਿ ਸਰਸ ਬਸੰਤ ਮਾਹ, ਚੇਤੁ ਵੈਸਾਖ ਸੁਖ ਮਾਸੁ ਜੀਉ ॥
	੩	੩	ਕੋਮਲ ਬੰਧਨ ਬਾਧੀਆ, ਨਾਨਕ ਕਰਮਹਿ ਲੇਖ ॥
	੭	੩	ਕਰਿ ਪਾਪ ਜੋਨੀ ਭੈ ਭੀਤ ਹੋਈ, ਦੇਇ [2]ਸਾਸਨ ਜਾਮ ਜੀਉ ॥
	੧੧	੪	ਘਣ [3]ਉਨਵਿ ਵੁਠੇ, ਜਲ ਥਲ ਪੂਰਿਆ, ਮਕਰੰਦ ਜੀਉ ॥
	੧੪	੫	ਹੈ ਕੋਈ ਸਾਜਨੁ ਸੰਤ ਜਨੁ, ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਮੇਲਣਹਾਰ ॥

---

੧ ਸੁੰਦਰ ਝੁਨਕਾਰ ਵਾਲਾ ਜਸ, ਬਾਲਕ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਜੋ ਗਾਵਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਮ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨਦੇਵਜੀ ਨੇਦੋਤੁਕਾਂ ਸ਼ਬਦਦੀਆਂ ਉਚਾਰੀਆਂ ਹਨ ਬਾਕੀ ਹੋਰਸ਼ਬਦ ਨਹੀ ਉਚਾਰਿਆ,ਏਹ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੁਤੰਤ੍ਰਤਾ ਹੈ।ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਤੁਕਾਂ ਹਨ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀ ਹੈ ਨਾਂ ਲਿਖਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਾਣੀ ਵਾਂਗ ਥਾਂ ਛਡਿਆ ਹੈ। ਬਾਬੇ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਵੀ ਇਤਨਾ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ।ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਵੀ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ ਬੰਨੋ ਦੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ੪ ਪੌੜੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੰਗਣੇ ਤੇ ਵਿਆਹ ਆਦਿਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਔਂਦਾ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਸ ਦੀਆਂ ਉਚਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਨਹੀ,ਛੰਦ ਦੀ ਚਾਲ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀ। ੨ ਤਾੜਨਾਂ। ੩ ਝੁਕਕੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੨੭	੧੮	੫	ਈਤ ਉਤ ਦਹਦਿਸ ਅਲੋਕਨ, ਮਨਿ ਮਿਲਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਪਿਆਸ ਜੀਉ ॥
੯੨੯	੨	੬	ਸਾਧ ਪਠਾਏ ਆਪਿ ਹਰਿ, ਹਮ ਤੁਮ ਤੇ ਨਾਹੀ ਦੂਰਿ॥
	੩	੬	ਰੁਤਿ ਸਿਸੀਅਰ ਸੀਤਲ, ਹਰਿ ਪ੍ਰਗਟੇ ਮੰਘਰ ਪੋਹਿ ਜੀਉ ॥
	੮	੭	ਹਿਮਕਰ ਰੁਤਿ ਮਨਿ ਭਾਵਤੀ,
	੧੫	੮	ਤਜਿ ਆਪੁ ਸਰਣੀ ਪਰੇ ਚਰਨੀ, ਸਰਬ ਗੁਣ ਜਗਦੀਸਰੈ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ ਦਖਣੀ ਓਅੰਕਾਰੁ
੯੩੦	੧	੧	ਓਅੰਕਾਰਿ, ਬੇਦ [1]ਨਿਰਮਏ ॥
			[2]ਓ ਨਮ ਅਖਰ ਸੁਣਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ॥
	੮	੪	ਗੁਰ ਰਸੁ ਗੀਤ ਬਾਦ ਨਹੀ ਭਾਵੈ ਸੁਣੀਐ, ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੁ ਗਵਾਇਆ ॥
	੧੪	੭	ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਅਗਨੀ, [3]ਅਸ ਰੂਪੁ ॥
	੧੬	੮	[4]ਊਰਮ [5]ਧੂਰਮ ਜੋਤਿ ਉਜਾਲਾ ॥ ੨. ਊਰ ਮਧੂ ਰਮ
	੧੭	੮	[6]ਊਗਵਿਆ ਅਸ ਰੂਪੁ ਦਿਖਾਵੈ ॥
੯੩੧	੧	੯	ਓਹੁ ਬਿਧਾਤਾ, ਮਨਿ ਮੁਖਿ ਸੋਇ ॥
	੨	੧੦	ਰਾਜਨ ਰਾਮ, ਰਵੈ ਹਿਤਕਾਰਿ ॥

---

੧ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ। ੨ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਨਮਸ਼ਕਾਰ ਕਰਨੇ ਜੋਗ ਅਖਰ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ। ੩ ਐਸਾ ਰੂਪ। ੪ ਅਕਾਸ਼। ੫ ਧਰਤੀ। ੬ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੩੧	੬	੧੧	ਏਕੁ ਸਬਦੁ ਰਾਮ ਨਾਮ [1]ਨਿਰੋਧਰ,
			ਗੁਰੁ ਦੇਵੈ ਪਤਿ ਮਤੀ ॥
	੯	੧੩	[2]ਲਾਝੀ [3]ਚਾਝੀ, [4]ਲਾਇ-ਤਬਾਰੁ ॥
	੩	੧੮	ਕਸਿ ਕਸਵਟੀ ਸਹੈ ਸੁ ਤਾਉ ॥
			ਨਦਰਿ ਸਰਾਫ, ਵੰਨੀਸ ਚੜਾਉ ॥
			੨. ਵੰਨੀ ਸ ਚੜਾਉ ॥
			ਜਗਤੁ ਪਸੂ ਅਹੰ, ਕਾਲੁ ਕਸਾਈ ॥
	੭	੨੦	[5]ਗਗਨ [6]ਗੰਭੀਰੁ, [7]ਗਗਨੰਤਰਿ ਵਾਸੁ ॥
	੬	੨੦	ਅਸਥਿਰੁ ਚੀਤੁ ਸਮਾਧਿ [8]ਸਗੋਨੀ ॥
੦	੧੦	੨੧	ਘਰ ਦਰ, ਫਿਰਿ ਬਾਕੀ ਬਹੁਤੇਰੇ ॥
	੧੫	੨੨	ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ, ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹੈ ਸਾਰੁ ॥
			ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਪਾਵੈ ਪਾਰੁ ॥
	੧੬	੨੩	ਚਿੰਤਤ ਹੀ, ਦੀਸੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥
			ਚੇਤਹਿ ਏਕੁ ਤਹੀ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥
	੧੭	੨੪	[9]ਛੇਆਨਿਤ ਦੇਖਹੁ ਜਗਿ [10]ਹੰਢਿ ॥
	੧੮	੨੪	ਧੂਪ ਛਾਵ, ਜੇ ਸਮ ਕਰਿ ਜਾਣੈ ॥
੯੩੩	੧	੨੪	ਕਾਇਆ ਛੀਜੈ ਭਈ [11]ਸਿਬਾਲੁ ॥
	੪	੨੬	ਝੂਰਿ ਮਰੈ, ਦੇਖੈ [12]ਪਰਮਾਦੁ ॥

---

੧ ਮਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ। ੨ ਨਿੰਦਾ। ੩ ਉਸਤਤਿ। ੪ ਚੁਗਲੀ। ੫ ਚੇਤਨ। ੬ ਡੂੰਘਾ ਹੈ। ੭ ਅਕਾਸ਼ ਆਦਿਕ ਤੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਅੰਦਰ ਭੀ। ੮ ਸੌ ਗੁਣੀ। ੯ ਛੇਆਨਿਤ=ਨਾਸ ਰੂਪ, ਝੂਠਾ। ੧੦ ਫਿਰਕੇ। ੧੧ ਸੁੱਕੇ ਜਾਲੇ ਦੀ ਨਿਆਈ। ੧੨ ਪਰਮ ਆਦੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਵਾ ਹੰਕਾਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੩੩	੮	੨੭	ਗੁਰਿ ਕਹਿਆ, ਸਾ ਕਾਰ ਕਮਾਵਹੁ ॥
			ਗੁਰ ਕੀ ਕਰਣੀ ਕਾਹੇ *ਧਾਵਹੁ ॥
	੯	੨੮	ਟੂਟੈ ਨੇਹੁ, ਕਿ ਬੋਲਹਿ [1]ਸਹੀ ॥
			ਟੂਟੈ [2]ਬਾਹ ਦੁਹੂ ਦਿਸ ਗਹੀ ॥
	੧੨	੨੯	ਪਰ ਘਰਿ ਜਾਤੀ, ਠਾਕਿ ਰਹਾਈ ॥
			ਮਹਲਿ ਬੁਲਾਈ, ਠਾਕ ਨ ਪਾਈ ॥
	੧੪	੩੦	[3]ਡਾਹਪਣਿ ਤਨਿ ਸੁਖੁ ਨਹੀ,
			ਬਿਨੁ ਡਰ [4]ਬਿਣਠੀ ਡਾਰ ॥
੯੩੪	੨	੩੨	ਣਾ ਕੋ ਮੇਰਾ ਕਿਸੁ [5]ਗਹੀ, ਣਾ ਕੋ ਹੋਆ ਨ ਹੋਗੁ ॥
	੯	੩੩	ਤਤੁ ਚੁਗਹਿ ਮਿਲਿ ਏਕ ਸੇ, ਤਿਨ ਕਉ ਫਾਸ ਨ ਰੰਚ ॥
			ਉਡਹਿ ਤ ਬੇਗੁਲ ਬੇਗੁਲੇ, ਤਾਕਹਿ ਚੋਗ ਘਣੀ ॥
	੧੯	੩੪	ਨਾ ਨਾ ਕਰਤ ਨ ਛੂਟੀਐ,
			ਵਿਣੁ ਗੁਣ ਜਮ ਪੁਰਿ ਜਾਹਿ ॥
੯੩੫	੨	੩੭	ਥਾਕਿ ਰਹੀ ਕਿਵ ਅਪੜਾ, ਹਾਥ ਨਹੀ ਨਾ ਪਾਰੁ ॥
	੫	੩੮	ਕਿਉ ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਵੀਸਰੈ, ਝੂਠੁ ਬੁਰਾ ਖੈ ਕਾਲੁ ॥
	੯	੩੯	ਇਵ ਛੂਟੈ, ਫਿਰਿ ਫਾਸ ਨ ਪਾਇ ॥
੯੩੬	੧	੪੨	ਗੜ ਮੰਦਰ ਮਹਲਾ ਕਹਾ, ਜਿਉ ਬਾਜੀ ਦੀ [6]ਬਾਨੁ ॥
			੨. ਦੀਬਾਨੁ ॥

---

*ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਕਿਉ ਨੱਸਦੇ ਹੋ?

੧ ਸਖੀ ਜੋਹੜੀ ਸਾਹਮਣੇ ਬੋਲਦੀ ਹੈ। ੨ ਬਾਂਹ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਬ੍ਰਿਤੀ ਖਿਚੋ ਤਾਣ ਵਿਚ ਟੁਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ੩ ਭਟਕਣੈ ਕਰਕੇ, ਚਤੁਰਾਈ (ਡਾਹਪਣ ਸਿੰਧੀ ਬੋਲੀ ਹੈ।) ੪ ਨਾਸ ਹੋ ਗਈ। ੫ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਾਂ। ੬ ਬਾਜੀ ਦੀ ਬਣੌਟ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੩੬	੨	੪੨	ਆਪੇ ਚਤੁਰੁ ਸਰੂਪੁ ਹੈ, ਆਪੇ ਜਾਣੁ ਸੁਜਾਣੁ ॥
	੫	੪੩	ਜੀਉ [੧]"ਸਮਪਉ' ਆਪਣਾ, ਤਨੁ ਮਨੁ ਆਗੈ ਦੇਉ ॥
			(ਸਮੱਪਉ ਬੋਲੋ)
	੭	੪੪	ਰਾਹੁ ਬੁਰਾ [੨]ਭੀਹਾਵਲਾ, [੩]ਸਰ [੪]ਡੂਗਰ [੫]ਅਸਗਾਹ ॥
	੧੨	੪੫	ਚਾਕਰੁ ਕਹੀਐ ਖਸਮ ਕਾ, [੬]ਸਉਹੇ ਉਤਰ ਦੇਇ ॥
	੧੪	੪੬	ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣੁ ਨਰਹ ਨਰੁ, ਸਾਚਉ ਸਾਚੈ ਨਾਇ ॥
੯੩੭	੬	੪੯	ਖਸਮੁ ਪਛਾਣੈ ਆਪਣਾ, ਖੂਲੈ 'ਬੰਧੁ' ਨ ਪਾਇ ॥
			੨. ਬੰਧੁਨ ॥
੯੩੮	੩	੫੪	[੭]ਸਚੀ ਪਟੀ ਸਰੁ ਮਨਿ, ਪੜੀਐ ਸਬਦੁ ਸੁ ਸਾਰੁ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ [੮]ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ
	੧੩	੪	ਚਰਪਟੁ ਬੋਲੈ [੯]ਅਉਧੂ ਨਾਨਕ, ਦੇਹੁ ਸਚਾ ਬੀਚਾਰੋ ॥
	੧੪	੪	ਸਾਚੁ ਕਹਹੁ ਤੁਮ [੧੦]ਪਾਰਗਰਾਮੀ,
			ਤੁਝੁ ਕਿਆ [੧੧]ਬੈਸਣੁ ਦੀਜੈ ॥
	੧੫	੪	ਜੈਸੇ ਜਲ ਮਹਿ ਕਮਲੁ ਨਿਰਾਲਮੁ,
			ਮੁਰਗਾਈ [੧੨]ਨੈ [੧੩]ਸਾਣੇ ॥ ੨. [੧੪]ਨੈਸਾਣੇ ॥

---

੧ ਅਰਪਣਾਂ ਕਰੋ। ੨ ਭੈ ਦਾਇਕ। ੩ ਸਮੁੰਦਰ ਸੰਸਾਰ। ੪ ਪਹਾੜ ਪੰਜ ਕੋਸ਼। ੫ ਡੂੰਘਾ। ੬ ਸਾਹਮਣੇ। ੭ ਸਰਧਾ ਰੂਪੀ ਸੱਚੀ ਪੱਟੀ। ੮ ਸਿੱਧ ਸਿਧੀਆਂ, ਵਾਲੇ ਗੋਸ਼ਟ=ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤਰ ਚਰਚਾ। ੯ ਅਵਧੂਤ, ਸੁਧ, ਵਿਰਕਤ। ੧੦ ਸਮੂੰਹ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੋਇ। ੧੧ ਉਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਉਠਦੇ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕਰਕੇ ਉਤਰ ਦਾ ਨਾਮ ਬੈਸਣ ਹੈ। ੧੨ ਨਦੀ ਦੇ। ੧੩ ਸਾਹਮਣੇ। ੧੪ ਖੰਭਾਂ ਨੂੰ ਭਿਜਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੩੯	੧	੮	ਗੋਰਖ [1]ਪੂਤੁ [2]ਲੋਹਾਰੀਪਾ ਬੋਲੈ, ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਬਿਧਿ ਸਾਈ ॥
	੯	੧੧	ਊਂਧਉ ਖਪਰ, ਪੰਚ ਭੂ ਟੋਪੀ ॥ ਕਾਇਆ [3]ਕੜਾਸਣੁ, ਮਨੁ ਜਾਗੋਟੀ ॥
੯੪੦	੮	੨੨	ਏਸੁ ਸਬਦ ਕਉ ਜੋ [4]ਅਰਥਾਵੈ, ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਈ ॥
	੧੧	੨੩	ਅਕਲਪਤ [5]ਮੁਦ੍ਰਾ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਬੀਚਾਰੀਅਲੇ, ਘਟਿ ਘਟਿ ਸਾਚਾ ਸਰਬ ਜੀਆ ॥
੯੪੧	੨	੨੫	ਨਾਨਕ ਤਾਰੇ ਤਾਰਣ-ਹਾਰਾ, ਹਉਮੈ ਦੂਜਾ ਪਰਹਰਿਆ ॥
	੩	੨੬	ਮਨਮੁਖਿ ਭਰਮਿ, ਭਵੈ [6]ਬੇਬਾਣਿ ॥ ਵੇ-ਮਾਰਗਿ ਮੂਸੈ, ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਸਾਣਿ ॥ ਸਬਦੁ ਨ ਚੀਨੈ, ਲਵੈ [7]ਕੁਬਾਣਿ ॥
	੯	੨੯	ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਬਹੈ, ਸ-ਪਰਵਾਰਿ ॥
	੧੦	੩੦	ਤਿਸ ਮਹਿ ਓਪਤਿ ਖਪਤਿ, ਸੁ ਬਾਜੀ ॥
	੧੩	੩੧	ਗੁਰਮੁਖਿ, ਪਰਵਿਰਤਿ, ਨਰਵਿਰਤਿ ਪਛਾਣੈ ॥
੯੪੨	੯	੩੮	ਬਿਨੁ ਗੁਰ, ਬਿਸੀਅਰੁ ਡਸੈ ਮਰਿ ਵਾਟ ॥
	੧੩	੪੦	ਰਾਮਚੰਦਿ, ਮਾਰਿਓ [8]ਅਹਿ ਰਾਵਣੁ ॥

---

੧ ਚੇਲਾ। ੨ ਸਿਧ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੩ ਲੱਕ ਨੂੰ ਕੜਨ ਵਾਲਾ ਜੰਜੀਰ। ੪ ਅਰਥ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ। ੫ ਨਿਸ਼ਾਨੀ।
੬ ਉਜਾੜ ਵਿਚ, ਖੋਟੀ ਆਦਿਤ। ੭ ਖੋਟੀ ਬਾਣੀ।
੮ ਹੰਕਾਰੀ ਰਾਵਣ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੪੨	੧੪	੪੦	ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਇਰਿ, ਪਾਹਣ ਤਾਰੇ ॥
			ਗੁਰਮੁਖਿ, ਕੋਟਿ ਤੇਤੀਸ ਉਧਾਰੇ ॥
	੧੬	੪੧	ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਬੰਧੁ ਨ ਪਾਇ ॥
੯੪੩	੪	੪੫	[1]ਹਿਵੈ ਕਾ ਘਰੁ ਮੰਦਰੁ, ਅਗਨਿ [2]ਪਿਰਾਹੜੁ ॥
	੬	੪੫	ਹਉ ਹਉ ਮੈ ਮੈ, ਵਿਚਹੁ ਖੋਵੈ ॥
	੧੦	੪੮	ਕਵਨ ਮੁਖਿ, ਕਾਲੁ ਜੋਹਤ ਨਿਤ ਰਹੈ ॥
	੧੫	੫੧	[3]ਅੰਤਰਿ ਸੁੰਨੰ[4]ਬਾਹਰਿ ਸੁੰਨੰ, [5]ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਸੁੰਨ[6]ਮਸੁੰਨੰ ॥
	੧੯	੫੩	[7]ਨਉ ਸਰ ਸੁਭਰ, [8]ਦਸਵੈ ਪੂਰੇ ॥
੯੪੪	੧੦	੫੮	[9]ਤ੍ਰੈ ਸਤ ਅੰਗੁਲ [10]ਵਾਈ ਕਹੀਐ,
			ਤਿਸੁ ਕਹੁ ਕਵਨੁ ਅਧਾਰੋ ॥
	੧੭	੬੦	[11]ਸੁਖਮਨਾ [12]ਇੜਾ [13]ਪਿੰਗੁਲਾ [14]ਬੂਝੈ,
			ਜਾ ਆਪੇ ਅਲਖੁ ਲਖਾਏ ॥
੯੪੫	੧੨	੬੫	ਖਾਵੈ ਦੂਖ ਭੂਖ ਸਾਚੇ ਕੀ, ਸਾਚੇ ਹੀ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸਿ ਰਹੈ ॥
	੧੩	੬੬	ਨਾਨਕੁ ਆਖੈ ਸਚੁ ਸੁਭਾਖੈ,
			ਸਚਿ [15]ਰਪੈ ਰੰਗੁ ਕਬਹੂ ਨ ਜਾਵੈ ॥

---

੧ ਬਰਫ ਦਾ। ੨ ਚੋਲਾ। ੩ ਸੁਪਨੇ ਅੰਦਰ ਭੀ ਅਫੁਰ ਰੂਪ ਹੈ। ੪ ਜਗਤ ਰੂਪ ਵੀ ਅਫੁਰ ਰੂਪ ਹੈ। ੫ ਸੁਖੋਪਤਿ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਵੀ ਅਫੁਰ ਰੂਪ ਹੈ। ੬ ਜੜ੍ਹ ਨਹੀ, ਜੜ੍ਹਤਾਈ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਚੇਤਨ ਹੈ, ਹੈ ਅਫੁਰ ਤੇ ਹੈ ਚੇਤਨ। ੭ ਨਵਾਂ ਗੋਲਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਭਰਕੇ। ੮ ਦਸਮੇਂ ਦੁਆਰ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾਵੇ। ੯ ਦਸ, ਅੰਗਲ=ਉਂਗਲਾਂ। ੧੦ ਹਵਾ। ੧੧ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕੌਣ ਵਾਲੀ ਨਾੜੀ। ੧੨ ਖੱਬੀ ਸੁਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਦੀ। ੧੩ ਸੱਜੀ ਸੁਰ ਸੂਰਜ ਦੀ। ੧੪ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਉਤਾਰਨਾ ਚੜ੍ਹੌਣਾਂ ਤੇ ਠਹਿਰੌਣਾਂ ਸਮਝੇ। ੧੫ ਰੰਗੇ ਜਾਣੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੪੫	੧੪	੬੬	ਜਾ ਇਹੁ ਹਿਰਦਾ ਦੇਹ ਨ ਹੋਤੀ, ਤਉ ਮਨੁ ਕੈਠੈ ਰਹਤਾ ॥
	੧੫	੬੬	ਰਕਤੁ ਬਿੰਦੁ ਕੀ ਮੜੀ ਨ ਹੋਤੀ, ਮਿਤਿ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈ ॥
			ਵਰਨੁ ਭੇਖੁ ਅਸਰੂਪੁ ਨ ਜਾਪੀ, ਕਿਉ ਕਰਿ ਜਾਪਸਿ ਸਾਚਾ ॥
	੧੮	੬੭	ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖਿਆ ਜਾਤਿ ਨ ਹੋਤੀ, ਤਉ ਅਕੁਲੀਣਿ ਰਹਤਉ ਸਬਦੁ ਸੁ ਸਾਰੁ ॥
੯੪੬	੧੪	੭੨	ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਨਾਮੁ ਪਾਈਐ ਅਉਧੂ, ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਤਾ ਹੋਈ ॥
	੧੬	੭੩	ਮਾਗਹਿ ਨਾਮੁ ਪਾਇ ਇਹ ਭਿਖਿਆ, ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਕਉ ਕੁਰਬਾਣੈ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੩ ॥
			ਜੋਧੈ ਵੀਰੈ, ਪੂਰਬਾਣੀ ਕੀ ਧੁਨੀ ॥
੯੪੭	੧੩	੧	[1]ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਤੂ ਸਚੀ ਨਾਈ ॥

(ਏਹ ਪੰਗਤੀ ਏਸ ਵਾਰ ਦੀ ਹਰ ਇਕ ਪਉੜੀ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜਨੀ ਹੈ)

---

੧ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਰਚਕੇ,ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਨੌ ਧੁਨਾਂ ਚਾਹੜੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਰਾਮਕਲੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਾਬਤ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਪੌੜੀਆਂ ਲਿਖਾਈਆਂ ਹਨ ਗਿਣਤੀ ਦੀਆਂ ਇਕੀ ਹਨ ਓਨਾਂ ਦੇ ਮਗਰੋਂ (ਵਾਹੁਵਾਹੁ ਸਚੋ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੂੰ ਸਚੀਨਾਈ)' (ਅੱਗੇ ਦੇਖੋ ਪੰਨਾ ੩੦੨)

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੪੭	੧੪	੨	ਤੈ ਸਹ ਬਾਤ ਨ ਪੁਛੀਆ, ਕਬਹੂ ਨ ਲਾਈ ਪਾਇ ॥
	੬	੩	ਏਨਾ ਨੋ ਭਉ ਅਗਲਾ, ਪੂਰੀ ਬਣਤ ਬਣਤੀ ॥
			(ਬਣੱਤੀ ਬੋਲੋ)
੯੪੮	੧੬	੩	ਵੇਕੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈਅਨੁ,
			ਸਭ ਹੁਕਮਿ ਆਵੈ ਜਾਇ ਸਮਾਹੀ ॥
੯੪੯	੩	੬	[1]ਅਭਿਆ-ਗਤ ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ,
			ਜਿਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮਹਿ ਭਰਮੁ ॥
	੬	੬	ਅੰਬਰੁ ਧਰਤਿ ਵਿਛੋੜਿਅਨੁ, ਵਿਚਿ ਸਚਾ [2]ਅਸਚਾਉ ॥
	੬	੭	[3]ਰੈਣਾਇਰ ਮਾਹਿ ਅਨੰਤੁ ਹੈ, ਕੂੜੀ ਆਵੈ ਜਾਇ ॥
	੧੨	੭	ਇਕਸੁ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਵਿਣੁ,
			ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਵਾਸੁ ॥

(ਪਿਛਲੇ ਸਫੇ ੩੦੧ ਦਾ ਬਾਕੀ ਨੋਟ)

ਏਹ ਤੁਕ ਹਰਿ ਪੌੜੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਪੜਨੀ ਭਾਵ ਇਕੀ ਵਾਰ ਪੜਨੀ ਹੈ। ਧੁਨ ਵਾਲੀ ਵਾਰ ਦੀ ਪੌੜੀ ਦੀਆਂ ਛੇ ਤੁਕਾਂ ਸਨ, ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਏਹ ਤੁਕ ਪੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਕੇ ਛੇ ਤੁਕੀ ਵਾਰ ਦੀ ਧੁਨ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧੁਨਾਂ ਚੜ੍ਹੌਣ ਵਾਲੇ ਧਿਆਇ ਵਿਚ ਜੋ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਤੋਂ ਲਿਖਾਈਆਂ ਹਨ ਟਕਸਾਲੀ ਗਿਆਨੀ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਜਾਇ ਵਿਚ ਤੇ ਬਾਬਾ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਟਕਸਾਲੀ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਜਾਇ ਟੀਕਾ ਫਰੀਦ ਕੋਟ ਆਦਿ ਵਿਚ ਏਹ ਤੁਕ ਪੜਨ ਦੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਆਗਿਆ ਦਸੀ ਹੈ।

੧ ਅਤਿਥੀ, ਵਿਰਕਤ, ਸੰਤ। ੨ ਆਸਰਾ। ੩ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੪੯	੧੪	੭	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਰੇ ਕਰਾਇਆ ਸਭੁ ਕੋ, ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਵ ਹਰਿ ਗੁਣ-ਤਾਸੁ ॥
	੧੫	੭	ਛਤੀਹ ਜੁਗ ਗੁਬਾਰੁ ਸਾ, ਆਪੇ ਗਣਤ ਕੀਨੀ ॥
੯੫੦	੫	੮	ਸੈਸਾਰੈ ਵਿਚਿ ਸੋਭ ਨ ਪਾਇਨੀ, ਅਗੈ ਜਿ ਕਰੇ, ਸੁ ਜਾਣੈ ਕਰਤਾਰੁ ॥
	੧੪	੯	ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨੇ ਸੋ ਭਗਤੁ ਹੋਇ, ਵਿਣੁ ਮੰਨੇ ਕਚੁਨਿ ਕਚੁ ॥
੯੫੧	੧	੯	ਜਨ ਨਾਨਕ ਜਿਸਦੇ ਏਹਿ ਚਲਤ ਹਹਿ, ਸੋ ਜੀਵਉ ਦੇਵਣਹਾਰੁ ॥
	੫	੧੦	ਜਾਇ ਪੁਛਹੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਬਿਆਸ ਸੁਕ ਨਾਰਦ, ਬਚਨ ਸਭ [੧]ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੇਨਿ ॥
੯੫੧	੧੧	੧੦	ਜਿਨ ਕਉ [੨]ਪੋਤੈ ਪੁੰਨੁ ਹੈ, ਤਿਨ੍ [੩]ਵਾਤਿ [੪]ਸਿਪੀਤੀ ॥
	੧੨	੧੧	ਸਤੀ ਪਾਪੁ ਕਰਿ, ਸਤੁ ਕਮਾਹਿ ॥ (ਸਤੀ ਤੇ ਸਤੁ ਢਿੱਲੇ ਬੋਲੋ)
੯੫੨	੭	੧੨	ਨਾ ਸਤਿ ਦੁਖੀਆ, ਨਾ ਸਤਿ ਸੁਖੀਆ, ਨਾ ਸਤਿ ਪਾਣੀ ਜੰਤ ਫਿਰਹਿ ॥
	੧੫	੧੨	[੫]ਅਉ [੬]ਹਠ [੭]ਪਟਣ ਮਹਿ, ਭੀਖਿਆ ਕਰੈ ॥
੯੫੩	੩	੧੨	[੮]ਆਸਤਿ [੯]ਨਾਸਤਿ, ਏਕੋ ਨਾਉ ॥ ਕਉਣੁ ਸੁ ਅਖਰੁ, ਜਿਤੁ ਰਹੈ [੧੦]ਹਿਆਉ ॥

---

੧ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਬਚਨ ਕਰਨੇ। ੨ ਖਜ਼ਾਨੇ। ੩ ਮੁਖ। ੪ ਸਿਫਤ ਵਾ (ਵਾਤਿਸ੍ਰਿ ਪੀਤੀ)=ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਤਾ ਹੈ। ੫ ਪੁਨਾਂ। ੬ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ। ੭ ਸ਼ਹਿਰ,ਸਰੀਰ। ੮ ਆਸਤਕ,ਸ਼ਰਧਾਲੂ। ੯ ਨਾਸਤਕ, ਨਾਸ ਰੂਪ ਸਮਝੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ। ੧੦ ਲਜਿਆ ਰਹਿ ਆਵੇ ਵਾ ਹਿਰਦਾ ਟਿਕੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਜੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੫੩	੧੩	੧੩	ਲੇਖਾ ਰਬੁ ਮੰਗੇਸੀਆ, ਬੈਠਾ ਕਢਿ ਵਹੀ ॥
			[1]ਤਲਬਾ ਪਉਸਨਿ [2]ਆਕੀਆ, ਬਾਕੀ ਜਿਨਾ ਰਹੀ ॥
			ਅਜਰਾਈਲੁ ਫਰੇਸਤਾ, ਹੋਸੀ ਆਇ [3]ਤਈ ॥
	੧੮	੧੪	ਸਹੰਸਰ ਦਾਨ ਦੇ, ਇੰਦ੍ਰ ਰੋਆਇਆ ॥
	੧੯	੧੪	ਅਜੈ ਸੁ ਰੋਵੈ, ਭੀਖਿਆ ਖਾਇ ॥
੯੫੪	੨	੧੪	[4]ਏਕੀ ਕਾਰਣਿ, ਪਾਪੀ ਭਇਆ ॥
	੧੦	੧੫	ਰਤਨਾ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਈ, ਆਵੈ ਆਪੁ ਲਖਾਇ ॥
	੧੬	੧੬	ਮਃ ੨ ॥ ਸਾਹਬਿ ਅੰਧਾ ਜੋ ਕੀਆ,
			(ਇਥੇ ਮਹਲਾ ੨ ਸ਼ੁਧ ਹੈ)
੯੫੫	੨	੧੬	ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਜਾਣਿਆ, ਸਚੁ ਪਰਗਟੀਏਸਾ ॥
	੩	੧੭	ਲਬੁ ਵਤੂ [5]ਦਰੋਗੁ ਬੀਉ, ਹਾਲੀ ਰਾਹ [6]ਕੁਹੇਤ ॥
			ਹਲੁ ਬੀਚਾਰੁ ਵਿਕਾਰ ਮਣ, ਹੁਕਮੀ ਖਟੇ ਖਾਇ ॥
	੪	੧੭	ਭਉ ਭੁਇ ਪਵਿਤੁ ਪਾਣੀ, ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਬਲੇਦ ॥
			ਹਲੁ ਹਲੇਮੀ,ਹਾਲੀ ਚਿਤੁ,ਚੇਤਾ ਵਤੂ,ਵਖਤ ਸੰਜੋਗੁ॥
	੧੧	੧੮	ਜੀਆ ਕਾ ਆਹਾਰੁ ਜੀਅ, ਖਾਣਾ ਏਹੁ ਕਰੇਇ ॥
	੧੮	੧੯	ਇਉ ਪਤਿ ਪਾਟੀ, ਸਿਫਤੀ ਸੀਪੈ,
			ਨਾਨਕ ਜੀਵਤ ਜੀਵੈ ॥
੯੫੬	੨	੧੯	ਸਬਦੇ ਸਾਣ, ਰਖਾਈ ਲਾਇ ॥
			ਗੁਣ ਕੀ [7]ਥੇਕੈ, ਵਿਚਿ ਸਮਾਇ ॥

---

੧ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸੱਦੇ ਪੈਣਗੇ। ੨ ਹੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ।
੩ ਤਈਨਾਤ=ਮੁਕਰਰ । ੪ ਇਕੋ ਕਾਰਨ, ਗੁਰੂ ਦਾ ਬਚਨ ਨਾਂ ਮੰਨਣੇ ਕਰਕੇ ਜਨਮੇਜਾ। ੫ ਝੂਠ। ੬ ਖੋਟੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਹੇਤ।
੭ ਗੁਥਲੀ,ਮਿਆਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੫੬	੩	੧੬	ਨਾਨਕ ਦਰਿ, ਦੀਦਾਰਿ ਸਮਾਇ ॥
	੫	੧੬	ਭਗਤ ਸੋਹਨਿ ਗੁਣ ਗਾਵਦੇ, ਗੁਰਮਤਿ ਅਚਲੈ ॥
			(ਅਚੱਲੈ ਬੋਲੋ)
	੮	੨੦	ਨਾ ਕਿਛੁ ਆਸਾ ਹਥਿ ਹੈ, ਕੇਉ ਨਿਰਾਸਾ ਹੋਇ ॥
	੧੪	੨੧	ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੌ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹ ਧੁਰੇ ਪੈਯਾ ਪਰਵਾਣਾ ॥
			('ਪੈਯਾ' ਨੂੰ ਪਇਆ ਉਚਾਰਨਾ)
			ਰਾਮਕਲੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੫
੯੫੭	੫	੧	ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ, ਵੇਖਾਲਿਆ, (ਵੇਖਾਲਿਆ ਦਾ ਵੱਵਾ ਸੁਧ ਹੈ)
	੭	੧	ਕੁਦਰਤਿ ਕੀਮ ਨ ਪਾਇ, ਅਲਖ [੧]ਬ੍ਰਹਮਟਿਆ ॥
	੮	੧	ਆਪੇ ਵਡ ਪਾਤਿਸਾਹੁ, ਆਪਿ ਵਜੀਰਟਿਆ ॥
	੧੦	੨	ਇਕ ਸੁ ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਹਰਾ, ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਸੰਸਾਰਿ ॥
੯੫੮	੫	੩	ਤਿਸਹੀ ਮਿਲਿਆ ਸਚੁ, ਮੰਤ੍ਰ ਗੁਰ ਮਨਿ ਧਰੈ ॥
	੫	੪	ਧੰਨੁ ਸੁ ਰਾਗ [੨]ਸੁਰੰਗੜੇ, ਆਲਾਪਤ ਸਭ ਤਿਖ ਜਾਇ ॥
	੯	੪	ਜਨ ਨਾਨਕ ਪਾਇਆ ਅਗਮ ਰੂਪੁ, ਅਨਤ ਨ ਕਾਹੂ ਜਾਇ ॥
	੧੧	੪	ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਲਗਾ ਸੇਵ ਹਰਿ, ਉਧਰਿਆ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰੁ ॥
	੧੪	੪	ਓਨਾ ਪਿਆਰਾ ਰਬੁ, ਓਨਾਹਾ ਜੋਗਈ ॥

---

੧ ਬ੍ਰਹਮ ਅਟਿਆ=ਪੂਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੨ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਪੁਤ, ਅਨੰਦ ਦਾਇਕ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੫੮	੧੯	੪	ਹਰਿ ਇਕਸੈ ਦੀ ਮੈ ਟੇਕ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਰਿ ਸਭਨਾ ਸਮਰਥ ॥
੯੫੯	੮	੫	ਮਨੁ ਤਨੁ ਹੋਇ ਨਿਹਾਲੁ, ਬਿੰਦਕ ਨਦਰਿ ਝਾਕੁ ॥
	੧੦	੬	[1]ਹਰਣਾਖੀ ਕੂ ਸਚੁ ਵੈਣੁ ਸੁਣਾਈ, ਜੋ ਤਉ ਕਰੇ ਉਧਾਰਣੁ ॥ ਸੁੰਦਰ ਬਚਨ ਤੁਮ ਸੁਣਹੁ [2]ਛਬੀਲੀ, ਪਿਰੁ ਤੈਡਾ ਮਨ [3]ਸਾਧਾਰਣੁ ॥
	੧੩	੬	ਨਾ ਹਉ ਭੁਲੀ, ਨਾ ਮੈ ਚੁਕੀ, ਨਾ ਮੈ ਨਾਹੀ ਦੋਸਾ ॥
	੧੯	੬	ਅਠੇ ਪਹਰ ਇਕਤੈ ਲਿਵੈ, ਮੰਨੇਨਿ ਹੁਕਮੁ ਅਪਾਰੁ ॥
੯੬੦	੧	੬	ਜਿਸੁ ਤੂ ਆਵਹਿ ਚਿਤਿ, ਤਿਸੁ ਕਿ [4]ਕਾੜਿਆ ॥
	੭	੭	ਜਾ ਹੰਸ ਸਭਾ ਵੀਚਾਰੁ ਕਰਿ ਦੇਖਨਿ, ('ਸਭਾ' ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ)
	੧੦	੭	ਸਿਖ ਹੰਸ ਸਰਵਰਿ ਇਕਠੇ ਹੋਏ, ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਹੁਕਮਾਵੈ ॥
	੧੪	੭	ਅੰਦਰਿ ਮੋਹੁ ਨਿਤ ਭਰਮਿ ਵਿਆਪਿਆ, [5]"ਤਿਸਟਸਿ' ਨਾਹੀ ਦੇਹਾ ॥ (ਇਕੱਠਾ ਤੇ ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ)
	੧੬	੭	ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਰਾਫੁ ਨਦਰੀ ਵਿਚਦੋ ਕਢੈ, ਤਾ ਉਘੜਿ ਆਇਆ [6]ਲੋਹਾ ॥
	੧੮	੭	ਸਤਿਗੁਰੁ ਨਿਰਵੈਰੁ, ਪੁਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਸਮਾਨੇ, ਅਉਗਣ ਕਟੇ, ਕਰੇ ਸੁਧੁ ਦੇਹਾ ॥

---

੧ ਸੁਰਤੀ ਸਿੰਮ੍ਰਤੀ ਰੂਪ ਹਰਨਾਂ ਸਰੀਖੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਜਗਿਆਸੂ ਸਖੀ। ੨ ਸੋਭਾ ਵਾਲੀ। ੩ ਸਹਿਤ ਆਸਰੇ ਦੇ। ੪ ਝੋਰਾ। ੫ ਇਸਥਿਤ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ। ੬ ਲੋਭੀ, ਲਾਲਚੀ, ਪਾਪੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੧	੩	੭	ਜਿਸਨੋ ਤੂ [੧]ਸੰਤੁਸਟੁ, ਕਲਮਲ ਤਿਸੁ ਖਈ ॥
	੪	੭	ਜਿਸਨੋ ਤੂ ਕਿਰਪਾਲੁ, ਸਚਾ ਸੋ [੨]ਥਿਅਈ ॥
	੧੧	੮	ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਸਚੁ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ॥
	੧੬	੮	ਜਿਸਨੋ ਤੂ ਪ੍ਰਭ ਵਲਿ, ਤਿਸੁ ਕਿਆ [੩]ਮੁਹਛੰਦਗੀ ॥
	੧੮	੯	ਤਿਨ ਕਦੇ ਨ ਚੁਕਨਿ ਹਾਵੇ ॥
੯੬੨	੧	੯	ਸੁਣਿ ਕੈ ਜਮ ਕੇ ਦੂਤ, ਨਾਇ ਤੇਰੈ ਛਡਿ ਜਾਹਿ ॥
	੩	੧੦	[੪]ਦੂਜਾ ਤਿਸੁ ਨ ਬੁਝਾਇਹੁ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਨਾਮੁ ਦੇਹੁ ਆਧਾਰੁ ॥
	੬	੧੦	ਜਿਨ੍ਹਾ ਲਗੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਭ ਨਾਮ, ਸਹਜ ਸੁਖ ਸਾਰੁ ॥
	੮	੧੦	ਅਵਰ ਸਿਆਣਪ ਛਾਡਿ ਦੇਹਿ, ਨਾਨਕ ਉਧਰਸਿ ਨਾਇ ॥
	੧੩	੧੧	ਹੁਕਮਿ [੫]ਉਛਲੈ ਹੁਕਮੇ ਰਹੈ ॥
	੧੭	੧੧	ਸੋ ਢਾਢੀ ਭਾਗਠੁ, ਜਿਸੁ ਸਚਾ ਦੁਆਰ-ਬਾਰੁ ॥ ਓਹੁ ਢਾਢੀ ਤੁਧੁ ਧਿਆਇ, [੬]ਕਲਾਣੇ ਦਿਨੁ ਰੈਣਾਰ॥
੯੬੩	੧੧	੧੩	ਤਉ ਸਜਣ ਕੀ ਮੈ ਕੀਮ ਨ ਪਉਦੀ, ਹਉ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਅਢੁ ਨ ਲਹਦੀ ॥

---

੧ ਭਲੀ ਤਰਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨ । ੨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ੩ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੁਹਤਾਜਗੀ । ੪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਵੈਤ ਨਹੀ ਸਮਝੌਣੀ ਕੀਤੀ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦਿਤਾ ਹੈ । ੫ ਉਛਾਲਾ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਮਨ ਸਮੁੰਦਰ ।
੬ ਜਸ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੩	੧੨	੧੩	[1]ਸਸੁ [2]ਵਿਗਾਇਣਿ ਨਾਨਕ ਜੀਉ, [3]ਸਸੁਰਾ ਵਾਦੀ,
			[4]ਜੇਠੋ [5]ਪਉ ਪਉ ਲੂਹੈ ॥
			ਹਭੇ [6]ਭਸੁ [7]ਪੁਣੇਦੇ [8]ਵਤਨੁ, ਜਾ ਮੈ ਸਜਣੁ ਤੂ ਹੈ ॥
	੧੭	੧੪	ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਮੈ ਹਭ [9]ਵੰਞਾਈ,
			ਛੋੜਿਆ ਹਭੁ ਕਿਝੁ ਤਿਆਗੀ ॥
	੧੮	੧੪	ਫਿਰਦੀ ਫਿਰਦੀ ਨਾਨਕ ਜੀਉ,
			ਹਉ [10]ਢਾਵੀ [11]ਥੀਈ ਬਹੁਤੁ ਦਿਸਾਵਰੁ [12]ਪੰਧਾ ॥
੯੬੪	੮	੧੫	ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਇਕੁ, ਇਕ [13]ਰੀਤਾਵੀਆ ॥
			ਮਨਿ ਦਰਸਨ ਕੀ ਪਿਆਸ, ਚਰਣ [14]ਦਾਸਾਵੀਆ ॥
	੯	੧੬	ਹਭਿ ਗੁਣ ਤੈਡੇ ਨਾਨਕ ਜੀਉ,
			ਮੈ ਕੂ ਥੀਏ ਮੈ ਨਿਰਗੁਣ ਤੇ ਕਿਆ ਹੋਵੈ ॥
	੧੧	੧੬	ਦੇਹ [1.]ਛਿਜੰਦੜੀ [16]ਊਣ [17]ਮਝੂਣਾ,
			ਗੁਰਿ ਸਜਣਿ ਜੀਉ ਧਰਾਇਆ ॥੨. [18]ਊਣਮ ਝੂਣਾ
	੧੯	੧੭	[19]ਆਤਮੁ ਜਿਤਾ ਗੁਰਮਤੀ, [20]ਆਰੰਜਤ [21]ਪਾਗਾ ॥
			੨. ਆਰੰਜ ਤਪਾਗਾ ॥

---

੧ ਸੰਸੇ ਆਤਮਕ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਮਾਇਆ। ੨ ਵੈਰਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ੩ ਦੇਹ ਅਧਿਆਸ ਅਗਿਆਨ। ੪ ਧਰਮ ਰਾਜਾ। ੫ ਨਰਕ ਵਿਚ ਪਾ ਪਾ ਕੇ ਲੂਹੈ=ਸਾੜਦਾ ਹੈ। ੬ ਸੁਆਹ ਖੇਹ। ੭ ਛਾਣਦੇ। ੮ ਫਿਰਨ। ੯ ਛਡੀ। ੧੦ ਬਿਆਕਲ ਝੱਲੀ। ੧੧ ਹੋਈ। ੧੨ ਜੂਨਾਂ ਰੂਪੀ ਦਸੌਰਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ। ੧੩ ਮੁਯਾਦਾ। ੧੪ ਦਾਸੀ ਸਦੌਨੀ ਹਾਂ। ੧੫ ਨਾਸ ਹੋਣ ਵੇਲੇ। ੧੬ ਖਾਲੀ। ੧੭ ਹਿਰਦਾ ਸੀ। ੧੮ ਨਿੰਮੋ ਝੂਣੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ੧੯ ਮਨ। ੨੦ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੨੧ ਪਾਇਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੫	੧੪	੧੯	ਜਿਸੁ ਲਿਖਿਆ ਨਾਨਕ ਦਾਸ, ਤਿਸੁ ਨਾਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦਿਤਾ ॥
੯੬੬	੧	੨੧	ਫਰੀਦਾ [1]ਭੂਮਿ [2]ਰੰਗਾਵਲੀ, ਮੰਝਿ [3]ਵਿਸੂਲਾ ਬਾਗੁ ॥
	੮	੨੨	ਨਾਨਕ ਵਿਰਲੇ ਪਾਈਅਹਿ, ਤਿਸੁ ਜਨ [4]ਕੀਮ ਨ [5]ਮੂਲ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਕੀ ਵਾਰ,ਰਾਇ ਬਲਵੰਡਿ ਤਥਾ ਸਤੈ ਡੂਮਿ ਆਖੀ ॥
			੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
੯੬੬	੧੪	੧	ਨਾਉ ਕਰਤਾ ਕਾਦਰੁ ਕਰੇ, ਕਿਉ ਬੋਲੁ ਹੋਵੈ [6]ਜੋਖੀਵਦੈ ॥ ੨. ਜੋ [7]ਖੀਵਦੈ ॥ [8]ਦੇ ਗੁਨਾ ਸਤਿ [9]ਭੈਣ ਭਰਾਵ ਹੈ, [10]ਪਾਰੰਗਤਿ ਦਾਨੁ [11]ਪੜੀਵਦੈ ॥ ਨਾਨਕਿ [12]ਰਾਜੁ ਚਲਾਇਆ, [13]ਸਚੁ ਕੋਟੁ [14]ਸਤਾਣੀ ਨੀਵਦੈ ॥

---

੧ ਬੁਧੀ ਰੂਪੀ ਧਰਤੀ। ੨ ਅਨੰਦ ਵਾਲੀ ਸੀ। ੩ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਿਹੁ ਵਾਲਾ ਬਾਗ। ੪ ਕੀਮਤ। ੫ ਉਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ੬ ਜੋਖਣਾਂ। ੭ ਸਹਾਰਨਾਂ। ੮ ਦੈਵੀ ਗੁਣ,ਸਤ ਆਦਿਕ ਭਾਈ। ੯ ਕਰੁਣਾ ਆਦਿ ਭੈਣਾਂ। ੧੦ ਪਰਮ ਗਤੀ ਮੋਖ। ੧੧ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੧੨ ਗੁਰਿਆਈ ਗੱਦੀ ਦਾ ਰਾਜ। ੧੩ ਸਚ ਦਾ ਕਿਲਾ ੧੪ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਸਹਿਤ ਬਲ ਦੇ ਨਿਉਂ ਰੱਖੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੬	੧੬	੧	[1]ਮਤਿ ਗੁਰ [2]ਆਤਮਦੇਵ ਦੀ,
			ਖੜਗਿ [3]ਜੋਰਿ [4]ਪਰਾਕੁਇ ਜੀਅਦੈ ॥ ੨. [5]ਜੀਅ ਦੈ
	੧੭	੧	ਸਹਿ ਟਿਕਾ ਦਿਤੋਸੁ, ਜੀਵਦੈ ॥
	੧੯	੨	ਲੰਗਰੁ ਚਲੈ ਗੁਰ ਸਬਦਿ,
			ਹਰਿ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੀ ਖਟੀਐ ॥
੯੬੭	੧	੨	ਖਰਚੇ ਦਿਤਿ ਖਸੰਮ ਦੀ,
			ਆਪ ਖਹਦੀ [6]ਘੈਰਿ [7]ਦਬਟੀਐ ॥
			੨. ਘੈਰਿਦ [8]ਬਟੀਐ ॥
	੩	੨	ਪੁਤ੍ਰੀ ਕਉਲੁ ਨ ਪਾਲਿਓ,
			ਕਰਿ ਪੀਰਹੁ ਕੰਨ੍ ਮੁਰਟੀਐ ॥
			ਦਿਲਿ ਖੋਟੈ ਆਕੀ ਫਿਰਨ੍ਹਿ,
			ਬੰਨ੍ਹਿ [9]ਭਾਰੁ ਉਚਾਇਨ੍ਹਿ ਛਟੀਐ ॥
੫	੨		ਕਉਣੁ ਹਾਰੇ, ਕਿਨਿ [10]ਉਵਟੀਐ ॥
੫	੩		ਜਿਨਿ ਕੀਤੀ ਸੋ ਮੰਨਣਾ,
			[11]ਕੋਸਾਲੁ [12]ਜਿਵਾਹੇ [13]ਸਾਲੀ ॥ ੨. ਕੋ ਸਾਲੁ ॥
੬	੩		ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਖੈ ਸਚਾ ਕਰੇ, ਸਾ ਬਾਤ ਹੋਵੈ [14]ਦਰਹਾਲੀ ॥

---

੧ ਸਿਖਿਆ। ੨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਦੀ ਇਹ ਢਾਲਾ ਹੈ। ੩ ਗਿਆਨ ਖੜਗ। ੪ ਬਲ ਵਾਲਾ। ੫ ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਹੈ। ੬ ਖਰੈਤ ੭ ਦਿੰਦੇ ਹਨ,(ਖਹਦੀ=ਆਪ ਖਾਂਦੇ ਹਨ)।੮ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ੯ ਪਾਪਾਂ ਰੂਪੀ ਭਾਰ ਨੂੰ ਬੰਨ ਕੇ ਹੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਛੱਟੀ ਚਕਦੇ ਹਨ। ੧੦ ਜਿਤੇਗਾ, ਹਾਰਨ ਤੋਂ ਉਲਟ ਜਿਤਣਾਂ। ੧੧ ਬੋ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ,ਜੋ ਆਗਿਆ ਨਹੀ ਮੰਨਦਾ ਭਾਵ ਪੁਤ੍। ੧੨ ਜੋਹੜਾ। ੧੩ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੈ ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ੧੪ ਛੇਤੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੭	੭	੩	ਨਾਨਕੁ ਕਾਇਆ ਪਲਟੁ ਕਰਿ, ਮਲਿ ਤਖਤੁ ਬੈਠਾ [੧]'ਸੈ' ਡਾਲੀ ॥ ਦਰੁ ਸੇਵੇ [੨]ਉਮਤਿ ਖੜੀ, [੩]ਮਸਕਲੈ ਹੋਇ [੪]ਜੰਗਾਲੀ ॥ (ਮਸੱਕਲੈ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੧	੪	ਹੋਰਿੰਓ ਰੰਗ ਵਹਾਈਐ, ਦੁਨਿਆਈ ਆਖੈ ਕਿ [੫]ਕਿਓਨੁ ॥ ਨਾਨਕ ਈਸਰਿ ਜਗਨਾਥਿ, ਉਚ [੬]ਹਦੀ ਵੈਣੁ [੭]ਵਿਰਿਕਿਓਨੁ ॥ ਮਾਧਾਣਾ ਪਰਬਤੁ ਕਰਿ, ਨੇਤ੍ਰੀ [੮]ਬਾਸਕੁ, [੯]ਸਬਦਿ ਰਿੜਕਿਓਨੁ ॥
	੧੩	੪	[੧੦]ਕੁਦਰਤਿ [੧੧]ਅਹਿ ਵੇਖਾਲੀਅਨੁ, ਜਿਣਿ ਐਵਡ [੧੨]ਪਿਡ [੧੩]ਠਿਣਕਿਓਨੁ ॥ [੧੪]ਲਹਣੇ ਧਰਿਓਨੁ ਛਤ੍ਰ ਸਿਰਿ, ਅਸਮਾਨਿ [੧੫]ਕਿਆੜੋ ਛਿਕਿਓਨੁ ॥

---

੧ ਸੈਕੜੇ ਗੁਣਾਂ ਰੂਪ ਡਾਲੀਆਂ। ੨ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਸਿਖੀ। ੩ ਮਾਜਣਾਂ, ਸੇਵਾ ਰੂਪ ਸਿਕਲ ਕਰਨਾਂ। ੪ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਜੰਗਾਲ ਦੀ ਬੁਧੀ। ੫ ਕੀ ਕੀਤਾ, ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਛਡ ਕੇ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦਿਤੀ ਏਹ ਉਲਟੀ ਗੰਗਾ ਵਗਾ ਦਿਤੀ, ਬ੍ਰਿਤੀ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਉਲਟਾ ਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵੱਲ ਜੋੜ ਦਿਤੀ। ੬ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਉਚੇ ਬਚਨ। ੭ ਵਰਨਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੮ ਬਾਸ਼ਕ ਨਾਗ ਦਾ ਨੇਤ੍ਰਾ। ੯ ਸਮੁੰਦਰ। ੧੦ ਸ਼ਕਤੀ। ੧੧ ਅਸਚਰਜ। ੧੨ ਬ੍ਰਹਮੰਡ। ੧੩ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ੧੪ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ। ੧੫ ਗਰਦਨ ਅਸਮਾਨ ਤੱਕ ਖਿਚਣਾਂ ਕੀਤੀ, ਗਰਦਨ ਫਰਾਜ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ ਭਾਵ ਏਥੋਂ ਲਾਕੇ ਅਸਮਾਨ ਬੈਕੁੰਠ ਤੱਕ ਜਸ ਫੈਲ ਗਿਆ। ਅਸ=ਹੈ ਮਾਨ ਜੋ ਕਿਆੜਾ=ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪ ਕਿਆਰੇ ਵਿਚੋਂ ਛਿਕਿਓਨੁ=ਖਿਚ ਕੇ ਕੱਢ ਦਿਤਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੭	੧੫	੪	ਸਿਖਾਂ ਪੁਤ੍ਰਾਂ [੧]ਘੋਖਿ ਕੈ, ਸਭ [੨]ਉਮਤਿ ਵੇਖਹੁ ਜਿ ਕਿਓਨੁ ॥ ਜਾਂ [੩]ਸੁਧੋਸੁ, ਤਾਂ ਲਹਣਾ ਟਿਕਿਓਨੁ ॥
	੧੬	੫	ਫੇਰਿ ਵਸਾਇਆ [੪]ਫੇਰੁ-ਆਣਿ, ਸਤਿਗੁਰਿ ਖਾਡੂਰੁ ॥
	੧੭	੫	ਲਬੁ [੫]ਵਿਣਾਹੇ ਮਾਣਸਾ, ਜਿਉ ਪਾਣੀ ਬੂਰੁ ॥
੯੬੮	੧	੬	[੬]"ਪਿਯੂ" [੭]ਦਾਦੇ [੮]ਜੇਵਿਹਾ, [੯]ਪੋਤਾ ਪਰਵਾਣੁ ॥ (ਪਿਊ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
			ਜਿਨਿ ਬਾਸਕੁ ਨੇਤ੍ਰੈ ਘਤਿਆ, ਕਰਿ ਨੇਹੀ [੧੦]ਤਾਣੁ ॥
	੩	੬	ਧਣਖੁ ਚੜਾਇਓ ਸਤ ਦਾ, ਜਸ [੧੧]ਹੰਦਾ ਬਾਣੁ ॥
			ਕਲਿ ਵਿਚਿ ਧ੍ਰੂ ਅੰਧਾਰੁ ਸਾ, ਚੜਿਆ [੧੨]ਰੈ ਭਾਣੁ ॥
੪	੬		ਨਿਤ ਰਸੋਈ ਤੇਰੀਐ, ਘਿਉ ਮੈਦਾ [੧੩]ਖਾਣੁ ॥
੫	੬		[੧੪]ਅਉਤਰਿਆ ਅਉਤਾਰੁ ਲੈ, ਸੋ ਪੁਰਖੁ ਸੁਜਾਣੁ ॥
੧੧	੭		ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮੋਹੁ, ਮਾਰਿ ਕਢੇ ਤੁਧੁ ਸ-ਪਰਵਾਰਿਆ ॥

---

੧ ਖੋਜਕੇ। ੨ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੩ ਜਦੋਂ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਲਿਆ।੪ ਬਾਬਾ ਫੇਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਣ=ਪੁਤ੍ਰ ,ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੋਗੀ ਨੇ ਜੱਟਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਢਾਇਆ ਸੀ ਫੇਰ ਮੁੜਕੇ ਆਣਕੇ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਸਾਇਆ ਸੀ। ੫ ਨਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੬ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ੭ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ੮ ਜੈਸਾ। ੯ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ। ੧੦ ਬਲ ਦੀ ਨੇਹੀ ਬਣਾਈ। ੧੧ ਜਸ ਦਾ। ੧੨ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਕਿਰਨਾਂ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਸੂਰਜ। ੧੩ ਖੰਡ,ਤਿਹਾਵਲ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ। ੧੪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੬੮	੧੨	੭	ਧੰਨੁ ਸੁ ਤੇਰਾ ਥਾਨੁ ਹੈ, ਸਚੁ ਤੇਰਾ [1]ਪੈਸਕਾਰਿਆ ॥
			ਨਾਨਕੁ ਤੂ,ਲਹਣਾ ਤੂਹੈ,ਗੁਰੁ ਅਮਰੁ ਤੂ ਵੀਚਾਰਿਆ॥
			ਗੁਰੁ ਡਿਠਾ, ਤਾ ਮਨੁ ਸਾਧਾਰਿਆ ॥
	੧੩	੮	ਆਪੀਨੈ੍ ਆਪੁ ਸਾਜਿਓਨੁ, ਆਪੇ ਹੀ ਥੰਮ੍ਹਿ ਖਲੋਆ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾ ਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ॥
੯੬੯	੭	੨	[2]ਉਨਮਦ ਚਢਾ [3]ਮਦਨ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ,
			ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਭਇਆ ਉਜਿਆਰਾ ॥ ੨. ਮਦ ਨ ॥
	੯	੨	ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਦੁਇ ਕੀਏ [4]ਜਲੇਤਾ,ਛੂਟਿ ਗਈ ਸੰਸਾਰੀ॥
	੧੦	੩	ਤੂੰ ਮੇਰੋ, ਮੇਰੁ ਪਰਬਤੁ ਸੁਆਮੀ, ਓਟ ਗਹੀ ਮੈ ਤੇਰੀ ॥
			ਦਾਸੁ ਕਬੀਰੁ ਤਾਸੁ ਮਦ ਮਾਤਾ,
			[5]ਉਚਕਿ ਨ ਕਬਹੂ ਜਾਈ ॥
			(ਉਚੱਕਿ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ, ਪੋਲਾ ਬੋਲਣਾ ਹੈ)
	੧੨	੩	ਤੋਰੇ ਭਰੋਸੇ ਮਗਹਰ ਬਸਿਓ,
			ਮੇਰੇ ਤਨ ਕੀ ਤਪਤਿ ਬੁਝਾਈ ॥
	੧੫	੩	'ਅਜੈ' ਸੁ ਚੋਭ ਕਉ [6]ਬਿਲਲ ਬਿਲਾਤੇ,
			ਨਰਕੇ ਘੋਰ ਪਚਾਹੀ ॥ (ਅੱਜੈ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੯੭੦	੩	੪	ਕੋਠਰੇ ਮਹਿ ਕੋਠਰੀ, ਪਰਮ ਕੋਠੀ ਬੀਚਾਰਿ ॥
	੮	੫	ਤੂੰ ਬ੍ਰਹਮਨੁ ਮੈ ਕਾਸੀਕ ਜੁਲਹਾ,
			ਮੁਹਿ ਤੋਹਿ ਬਰਾਬਰੀ ਕੈਸੇ ਕੈ ਬਨਹਿ ॥

---

੧ ਪਸਾਰਾ ਵਾ ਤੇਰੀ ਪੇਸ਼ਗੀ, ਆਗੂਪੁਣਾਂ। ੨ ਮਸਤੀ।
੩ ਸੁੰਦਰ। ੪ ਬਾਲਣ,ਲਕੜਾਂ। ੫ ਉਬਾਨ ਹੋਣਾਂ,ਉਤਰਨਾਂ।
੬ ਇਕ ਰਸ ਜਾਂ ਬਿਲਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੭੦	੧੧	੬	[1]ਭਵਰੁ ਏਕੁ [2]ਪੁਹਪ ਰਸ ਬੀਧਾ,
			[3]ਬਾਰਹ ਲੇ ਉਰਧਰਿਆ ॥
	੧੨	੬	[3]ਸਹਜ ਸੁੰਨਿ ਇਕੁ [4]ਬਿਰਵਾ ਉਪਜਿਆ,
			[5]ਧਰਤੀ [7]ਜਲਹਰੁ ਸੋਖਿਆ ॥ ੨. ਜਲ ਹਰੁ ॥
	੧੩	੭	[6]ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਮੋਨਿ ਦਇਆ ਕਰਿ ਝੋਲੀ,
			ਪਤ੍ ਕਾ ਕਰਹੁ [9]ਬੀਚਾਰੁ ਰੇ ॥
	੧੮	੮	ਭਵ-ਨਿਧਿ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਚਿੰਤਾਮਨਿ,
			ਇਕ ਨਿਮਖ ਨ ਇਹੁ ਮਨੁ ਲਾਇਆ ॥
੯੭੧	੧	੮	ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਤਨ ਪਰ ਤੀ ਨਿੰਦਾ,
			ਪਰ ਅਪਬਾਦੁ ਨ ਛੂਟੈ ॥
	੮	੯	ਜਿਹ ਸਿਮਰਨ ਨਾਹੀ [10]ਨਨਕਾਰੁ ॥
	੧੦	੯	ਸੋ ਦੀਪਕੁ, ਅਮਰਕੁ ਸੰਸਾਰਿ ॥
	੧੧	੯	ਸੋ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿ ਨਹੀ ਰਾਖੁ ਉਤਾਰਿ ॥
	੧੯	੧	ਬੰਧ-ਚਿ, ਬੰਧਨੁ ਪਾਇਆ ॥
੯੭੨	੩	੧	ਚੂਕੀਅਲੇ, ਮੋਹ [11]ਮਇ ਆਸਾ ॥

---

੧ ਜਗਿਆਸੂ। ੨ ਫੁਲ ਸ਼ਾਸਤ੍ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ। ੩ ਬਾਰਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲਾ ਮੰਤ੍ ਜਾਂ ਪੰਜੇ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੇ, ਪੰਜੇ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੇ, ਮਨ ਬੁਧ, ਏਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਤਕੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਧਰਿਆ। ੪ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸੁੰਨ ਅਫੁਰ ਰੂਪ। ੫ ਬੂਟਾ। ੬ ਬੁਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ। ੭ ਪਦਾਰਥਾਂ ਰੂਪੀ ਜਲ ਸੁਕਾ ਦਿਤਾ। ੮ ਮਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਚੁਪ ਕਰਨਾਂ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਹੈ। ੯ ਵੀਚਾਰ ਦਾ ਪੱਤ੍। ੧੦ ਰੁਕਾਵਟ। ੧੧ ਮੋਹ ਰੂਪ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੭੨	੭	੩	ਦੁਨੀਆ ਹੁਸੀਆਰ [1]ਬੇਦਾਰ, ਜਾਗਤ [2]ਮੁਸੀਅਤਹਉ ਰੇ ਭਾਈ ॥ ਨਿਗਮ ਹੁਸੀਆਰ ਪਹਰੂਆ, ਦੇਖਤ ਜਮੁ ਲੈ ਜਾਈ ॥
	੯	੩	[3]ਨਾਲੀਏਰ ਫਲੁ [4]ਸੇਬਰਿ ਪਾਕਾ, ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਗਵਾਰ ॥
	੧੦	੩	ਕਹਿ ਕਮੀਰ ਕੁਲ ਜਾਤਿ ਪਾਂਤਿ ਤਜਿ, ਚੀਟੀ ਹੋਇ ਚੁਨਿ ਖਾਈ ॥
			ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ ਕੀ
	੧੩	੧	ਆਨੀ-ਲੇ ਕਾਗਦੁ ਕਾਟੀ-ਲੇ ਗੂਡੀ, ਆਕਾਸ ਮਧੇ ਭਰਮੀਅਲੇ ॥
	੧੪	੧	ਆਨੀ-ਲੇ ਕੁੰਭੁ ਭਰਾਈ-ਲੇ ਊਦਕ, ਰਾਜ-ਕੁਆਰਿ [5]ਪੁਰੰਦਰੀਏ ॥
	੧੭	੧	ਕਹਤ ਨਾਮਦੇਉ ਸੁਨਹੁ ਤਿਲੋਚਨ, ਬਾਲਕੁ ਪਾਲਨ ਪਉਢੀਅਲੇ ॥
	੧੮	੨	ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਆਨੰਤਾ, ਗੀਤ 'ਕਬਿਤ' ਨ ਗਾਵਉ-ਗੀ ॥ (ਕਬਿੱਤ ਨ ਬੋਲੋ)
੯੭੩	੯	੪	ਬਾਨਾਰਸੀ ਤਪੁ ਕਰੈ, ਊਲਟਿ ਤੀਰਥ ਮਰੈ, ਅਗਨਿ ਦਹੈ ਕਾਇਆ [6]ਕਲਪੁ ਕੀਜੈ ॥

---

੧ ਖਬਰਦਾਰ। ੨ ਲੁਟੀ ਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ੩ ਸੰਗਤਿ। ੪ ਸਿੰਬਲ, ਕੁਸੰਗਤ। ੫ ਪੁਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ। ੬ ਚੌਹਾਂ ਜੁਗਾਂ ਦੀ ਹਜ਼ਾਰ ਚੌਕੜੀ ਤਕ ਦੇਹ ਰਖ ਲਈਏ ਵਾ ਔਸ਼ਧੀਆਂ ਆਦਿਕਾਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਲਪ ਤੁੱਕ ਰਖਦੇ ਹਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੭੩	੧੦	੪	ਅਸੁਮੇਧ ਜਗੁ ਕੀਜੈ, ਸੋਨਾ [੧]ਗਰਭ ਦਾਨੁ ਦੀਜੈ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰਿ ਤਊ ਨ ਪੂਜੈ ॥ (ਪੁੱਜੈ ਏਕੋ) ਛੋਡਿ ਛੋਡਿ ਰੇ ਪਾਖੰਡੀ, ਮਨ ਕਪਟੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥
	੧੨	੪	ਕੋਟਿ ਜਉ ਤੀਰਥ ਕਰੈ, ਤਨੁ ਜਉ ਹਿਵਾਲੇ ਗਾਰੈ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰਿ ਤਊ ਨ ਪੂਜੈ ॥
	੧੫	੪	[੨]ਜਸਰਥ-ਰਾਇ ਨੰਦੁ, ਰਾਜਾ ਮੇਰਾ ਰਾਮ-ਚੰਦੁ, ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਾ ਤਤੁ ਰਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਜੈ ॥
			ਰਾਮਕਲੀ, ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕੀ
	੧੮	੧	ਲੋਹਾ ਕੰਚਨੁ [੩]ਹਿਰਨ ਹੋਇ ਕੈਸੇ, ਜਉ ਪਾਰਸਹਿ ਨ ਪਰਸੈ ॥
	੧੯	੧	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਾਇਆ ਮਦ ਮਤਸਰ, ਇਨ ਪੰਚਹੁ ਮਿਲਿ ਲੂਟੇ ॥
੯੭੪	੧	੧	ਹਮ ਬਡ ਕਬਿ ਕੁਲੀਨ, ਹਮ ਪੰਡਿਤ, ਹਮ ਜੋਗੀ ਸੰਨਿਆਸੀ ॥

---

੧ ਗੁਪਤ ਦਾਨ ਖੀਰੇ ਆਦਿਕਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕੇ ਦਿੰ-ਦੇ ਹਨ।
੨ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਕਹਿੰ ਦੇ ਹਨ ਤਤ ਰਸ=ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਜੋ ਪੀਣਾਂ ਹੈ ਏਹ ਜਸਰਥ ਰਾਇ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਾਡੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਹੈ ਅਥਵਾ ਜਸ=ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਰਸ=ਪ੍ਰਵਾਹ,ਰਾਇ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦਾ,ਨੰਦ=ਪੁਤ੍ਰ ਗਿਆਨ,ਰਾਜਾ= ਬਿਰਾਜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮੇਰਾ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਰਾਮ=ਬਿਆਪਕ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈ ਸ਼ੀਤਲਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਣਵੈ=ਓਅੰਕਾਰ ਰੂਪ ਤਿਨ ਕੇ ਤਤ ਸਿਧਾਂਤ ਰੂਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਨੂੰ ਪੀਦੇ ਹਾਂ। ਅਥਵਾ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਨੂੰ ਪੀਤਾ ਸੀ।
੨ ਬਾਰਾਂ ਵੰਨੀਆਂ ਦਾ ਸੋਨਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਮਕਲੀ ਬਾਣੀ ਬੇਣੀ ਜੀਉ ਕੀ
੯੭੪	੫	੧	[1]ਬੇਣੀ ਸੰਗਮੁ ਤਹ ਪਿਰਾਗੁ;ਮਨੁ ਮਜਨੁ ਕਰੇ ਤਿਥਾਈ॥
	੭	੨	ਦੇਵ-ਸਥਾਨੈ; ਕਿਆ ਨੀਸਾਣੀ ॥
	੧੧	੩	ਤੀਨ ਤਿਲੋਕ ਸਮਾਧਿ ਪਲੋਵੈ ॥
	੧੨	੪	ਜਾਗਤੁ ਰਹੈ; ਨ [2]ਅਲੀਆ ਭਾਖੈ ॥
	੧੩	੭	ਕਰ [3]ਪਲਵ; [4]ਸਾਖਾ ਬੀਚਾਰੇ ॥
	੧੪	੭	ਅਸੁਰ [5]ਨਦੀ ਕਾ; ਬੰਧੈ ਮੂਲੁ ॥
	੧੬	੮	[6]ਪਲੂ [7]ਅਨਤ; [8]ਮੂਲੁ ਬਿਚਕਾਰ ॥ (ਪੱਲੂ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੭	੯	[9]ਮਸਤਕਿ ਪਦਮੁ; ਦੁਆਲੈ [10]ਮਣੀ ॥

ਰਾਗੁ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ

ਰਾਗੁ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ ਮਹਲਾ ੪

੯੭੫	੫	੧	ਕਿਲਬਿਖ ਦੋਖ ਗਏ ਸਭ [11]ਨੀਕਰਿ, ਜਿਉ ਪਾਨੀ ਮੈਲੁ ਹਰੇ ॥ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਨਰੁ ਨਾਰਾਇਨੁ ਗਾਵਹਿ, ਮੁਖਿ ਬੋਲਹਿ ਨਰ ਨਰਹਰੇ ॥

---

੧ ਗੰਗਾ ਜਮਨਾਂ ਸੁਰਸਤੀ ਸੰਗਮ, ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਸੁਖਮਨਾਂ, ਭਗਤੀ ਕਰਮ ਗਿਆਨ। ੨ ਝੂਠ। ੩ ਪਤ੍ਰ ਰਿਦੇ ਕਮਲ ਦੇ। ੪ ਨਾੜੀਆਂ। ੫ ਅਪਾਨ ਵਾਯੂ ਤੇ ਆਸੁਰੀ ਸੰਪਦਾ। ੬ ਪੰਤ੍ਰੇ ਪੰਜ ਕੋਸ਼। ੭ ਲਾਂਭੇ। ੮ ਛੋਡੀ। ੯ ਦਸਮਾਂ ਦੁਆਰ। ੧੦ ਮਿਥ ਦੀਆਂ ਬੁਰਜੀਆਂ ਕਰਣਾਂ ਮੈਤ੍ਰੀ ਆਦਿਕ ਸ੍ਰੇਮਣੀ ਪਦਮ ਸਾਧ ਸੰਗਤ। ੧੧ ਨਿਕਲ ਗਏ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੭੫	੧੩	੨	[1]ਉਨਵੈ [2]ਘਨੁ, [3]ਘਨ [4]ਘਨਿਹਰੁ ਗਰਜੈ; ਮਨਿ ਬਿਗਸੈ ਮੋਰ [5]ਮੁਰਲੇ ॥
੯੭੬	੪	੩	ਜਿਉ [6]ਚੰਦਨ ਸੰਗਿ ਬਸੈ [7]ਨਿੰਮੁ ਬਿਰਖਾ, ਗੁਨ ਚੰਦਨ ਕੇ [8]ਬਸਖੇ ॥
	੬	੩	ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੇ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ, ਤੁਮ ਦੁਸਟ ਤਾਰੇ [9]ਹਰਣ-ਖੇ ॥ (ਹਰਣ-ਖੇ ਬੋਲੋ,ਜਨ-ਖੇ ਬੋਲੋ,ਜੱਨਖੇ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ)
	੮	੪	ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਭੂਲ ਚੂਕ ਹਮ, ਅਬ ਆਏ ਪ੍ਰਭ ਸਰਨਗੇ ॥ ਤੁਮ ਸਰਣਾਗਤਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ਸੁਆਮੀ, ਹਮ ਰਾਖਹੁ ਵਡ ਪਾਪਗੇ ॥
	੧੦	੪	ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਛੀਪਾ ਦੁਸਟਾਰਿਓ, ਪ੍ਰਭਿ ਰਾਖੀ ਪੈਜ ਜਨ-ਗੇ ॥ ਬਲਿ ਬਲਿ ਤਿਨ-ਗੇ ॥ (ਏਹ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਦੇ ਪਾਠ ਇਕਠੇ ਹੀ ਹਨ,ਬੋਲੋ ਜਨ-ਗੇ)
	੧੫	੪	ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਜਸੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗਾਇਓ; ਉਪਦੇਸਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਸੁਨੇ ॥
੯੭੭	੪	੬	ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕੀਆ ਸੁ ਤੁਮ ਹੀ ਜਾਨਹੁ, ਹਮ ਨਹ ਜਾਣੀ ਹਰਿ [10]ਗਹਣੇ ॥

---

੧ ਝੁਕਦਾ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ । ੨ ਇਕ ਰਸ । ੩ ਘਨੇ ਹੀ, ਬਹੁਤੇ । ੪ ਬੱਦਲ ਗੁਰੂ । ੫ ਕਲੈਹਰੀ ਮੋਰ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ । ੬ ਗੁਰੂ । ੭ ਅਧਿਕਾਰੀ । ੮ ਵੱਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ੯ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਵਰਗੇ । ੧੦ ਗੁਪਤ ਗਤੀ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੭੭	੧੦	੭	ਹਰਿ ਹੋ ਹੋ, ਹੋ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ ॥
			ਹਰਿ ਕਾ ਗ੍ਰਿਹੁ, ਹਰਿ ਆਪਿ ਸਵਾਰਿਓ; ਹਰਿ ਰੰਗ ਰੰਗ, ਮਹਲ ਬੇਅੰਤ;ਲਾਲ ਲਾਲ ਹਰਿ ਲਾਲ ॥ ਹਰਿ ਆਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ, ਆਪਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਇਓ; ਹਮ ਹਰਿ ਕੀ ਗੁਰ ਕੀਈ ਹੈ [੧]ਬਸੀਠੀ,ਹਮ ਹਰਿ ਦੇਖੇ, ਭਈ ਨਿਹਾਲ, ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ॥
	੧੩	੭	ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਿਲੇ, ਭਏ [੨]ਗਲਤਾਨ [੩]ਹਾਲ, ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ॥
	੧੯	੮	ਤਿਸ ਕਉ ਹਉ, ਬਲਿ ਬਲਿ ਬਾਲ ॥
੯੭੮	੧	੯	ਹਰਿ ਹੋ, ਹੋ ਹੋ ਮੇਲਿ ਨਿਹਾਲ ॥
	੨	੯	ਅੰਤਰਿ ਕਪਟੁ ਚੁਕਾਵਹੁ, ਮੇਰੇ ਗੁਰ ਸਿਖਹੁ ਨਿਹਕਪਟ ਕਮਾਵਹੁ, ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਿ ਘਾਲ, ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ॥
			ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ ਮਹਲਾ ੫
	੧੫	੧੦	[੪]ਉਲਾਹਨੋ, ਮੈ ਕਾਹੂ ਨ ਦੀਓ ॥
	੧੭	੮	ਮੇਰੈ "'ਸਰਬਸੁ' ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ॥ (ਪੋਲਾ ਬੋਲਣਾ)
੯੮੦	੧	੯	ਹਉ ਵਾਰਿ ਵਾਰਿ ਜਾਉ; ਗੁਰ ਗੋਪਾਲ ॥
	੫	੧੦	ਕੋਊ ਹੈ, ਮੇਰੋ ਸਾਜਨੁ ਮੀਤੁ ॥
	੬	੧੦	ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ, ਆਪਨ ਕੀਤ ॥

---

੧ ਵਿਚੋਲਗੀ । ੨ ਮਸਤ । ੩ ਹਾਲਤ । ੪ ਉਲਾਂਭਾ ।
੫ ਸਰਬੰਸ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਨਟ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੪
੯੮੦	੧੨	੧	ਮਧ-ਸੂਦਨ ਜਗਜੀਵਨ ਮਾਧੋ,
			ਮੇਰੇ ਠਾਕੁਰ ਅਗਮ ਅਪਾਰੇ ॥
੯੮੧	੧	੧	ਸਾਸੁ ਸਾਸੁ ਜਾਇ ਨਾਮੈ ਬਿਨੁ,
			ਸੋ ਬਿਰਥਾ ਸਾਸੁ ਬਿਕਾਰੇ ॥
	੫	੨	ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ਅਤਿ ਮੀਠਾ;
			[੧]ਮੈਲਾਗਰੁ [੨]ਮਲਗਾਰੇ ॥
	੧੦	੨	ਆਈ ਰੈਨਿ ਭਇਆ ਸੁਪਨੰਤਰੁ,
			ਬਿਖੁ ਸੁਪਨੈ ਭੀ ਦੁਖ ਸਾਰੇ ॥
	੧੩	੨	ਜਗੀਨਾਥ ਸਭਿ ਜੰਤ ਉਪਾਏ,
			[੩]ਨਕਿ ਖੀਨੀ ਸਭ [੪]ਨਥਹਾਰੇ ॥
	੧੬	੩	ਪਰਸ [੫]ਨਪਰਸ ਭਏ ਕੁਬਿਜਾ ਕਉ,
			ਲੈ ਬੈਕੁੰਠਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥
੯੮੨	੩	੩	ਪੂਰਬਿ ਜਨਮਿ [੬]ਪਰਚੂਨ ਕਮਾਏ,
			ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਪਿਆਰੇ ॥
	੧੧	੪	.....ਭੂਮਿ ਭੂਲਾ ਮਿਰਗੁ ਸਿੰਙਾਰੇ ॥
			(ਪੈਰ ਵਿਚ ਰਾਰਾ ਨਹੀ, ਭਾਰੇ ਪੈਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ)
	੧੩	੪	ਸਭੁ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮੁ ਬ੍ਰਹਮੁ ਹੈ ਪਸਰਿਆ,
			ਮਨਿ ਬੀਜਿਆ ਖਾਵਾਰੇ ॥

---

੧ ਚੰਦਨ। ੨ ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ ਮੈਲ ਨੂੰ ਗਾਲਣ ਵਾਲਾ।
੩ ਪੌਉਣੀ, ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਰੂਪੀ ਨੱਕ ਵਿਚ ਹੁਕਮ ਰੂਪੀ ਨੱਥ ਪਾਈ।
੪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ। ੫ ਜੋਹੜੀ ਨਾਂ ਪਰਸਣੇ ਜੋਗ ਸੀ। ੬ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਮਾਂ ਰੂਪੀ ਪੂਰਬਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਸਾਧਨ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕੀਤੇ ਸੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੮੨	੧੩	੪	ਜਿਉ ਜਨ [੧]ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸੁ, ਦੁਖਿਆ ਧ੍ਰਿਸਟ-ਬੁਧੀ, ਅਪੁਨਾ ਘਰੁ ਲ੍ਹੂਕੀ ਜਾਰੇ ॥
੯੮੩	੧੦	੬	[੨]ਪਚੈ ਪਤੰਗੁ ਮ੍ਰਿਗ [੩]ਭ੍ਰਿੰਗ ਕੁੰਚਰ ਮੀਨ, ਇਕ ਇੰਦ੍ਰੀ ਪਕਰਿ [੪]ਸਘਾਰੇ ॥
	੧੩	੬	[੫]ਮੇਰ [੬]ਸੁਮੇਰ, ਮੋਰੁ ਬਹੁ ਨਾਚੈ, ਜਬ ਉਨਵੈ ਘਨ ਘਨਹਾਰੇ ॥ ਸਾਕਤ ਕਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਹੁ ਸਿੰਚਹੁ, ਸਭ [੭]ਡਾਲ [੮]ਫੂਲ [੯]ਬਿਸੁਕਾਰੇ ॥

ਰਾਗੁ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ

ਰਾਗੁ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਮਹਲਾ ੪

੯੮੪	੧੧	੨	ਜਪਿ ਮਨ, ਰਾਮ ਨਾਮੁ; ਸੁਖ ਦਾਤਾ ॥
	੧੩	੨	ਦੁਰਮਤਿ ਮੈਲੁ ਗਈ ਸਭ ਨੀਕਰਿ; ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਿ [੧੦]ਹਰਿ ਸਰਿ ਨਾਤਾ ॥

੧ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਭਗਤ ਨੂੰ ਧ੍ਰਿਸ਼ਟ ਬੁਧੀ ਰਾਜੇ ਨੇ ਬਿਖ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀ ਸੀ, ਅਖੀਰ ਜਲਾਦਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਤਾ ਸੀ ਇਉਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਚੁਆਤੀ ਲਾਈ ਸੀ। ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਦੀ ਉਸਦੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋ ਗਈ, ਨਾਲੇ ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਨੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ੨ ਸੜਦੇ ਹਨ। ੩ ਭੌਰਾ। ੪ ਨਾਸ ਕਰ ਦਿਤੇ। ੫ ਉਪਰ। ੬ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਸੁਮੇਰ ਦੇ ਮੋਰ=ਉਪਰ ਜਗਿਆਸੂ ਰੂਪੀ ਮੋਰ ਨਿਰਨਾਂ ਕਰਨ ਰੂਪ ਨਚਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਘਨਹਾਰੇ=ਸਤਿਗੁਰੂ ਰੂਪ ਬੱਦਲ ਘਨ=ਬਹੁਤੇ ਉਨਵੈ=ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਮ ਦੀ ਬਰਖਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੭ ਇੰਦ੍ਰੇ। ੮ ਕਰਮ। ੯ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਿਓਹ ਕਰਕੇ। ੧੦ ਹਰੀ ਨਾਮ ਦਾ ਸ੍ਰੋਵਰ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸਦਰਸ਼ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੮੪	੧੪	੨	ਪਾਇ ਲਗਉ ਨਿਤ ਕਰਉ [੧]"ਜੁਦਰੀਆ";
			ਹਰਿ ਮੇਲਹੁ ਕਰਮਿ ਬਿਧਾਤਾ ॥ (ਜੁੱਦਰੀਆ ਏਲੋ)
੯੮੫	੭	੩	ਮਤਿ ਦੇਹਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਅਗਮ ਠਾਕੁਰ;
			ਗੁਰ ਚਰਨ ਮਨੁ ਮੈ ਲਾਇਓ ॥
	੧੧	੪	ਖਿਨ ਮਹਿ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ [੨]ਪਰਤਾਪੈ;
			ਡੰਡੁ ਧਰਮ ਰਾਇ ਕਾ ਲਾਗਾ ॥
	੧੩	੪	ਹਰਿ ਚਾਰਿਓ ਰੰਗੁ ਮਿਲੈ, ਗੁਰੁ ਸੋਭਾ,
			(ਚਾਰਿਓ ਏਹ ਭੀ ਪੈਰ ਵਿਚ 'ਹ' ਸਮਝ ਕੇ ਬੋਲਨਾ)
	੧੯	੫	ਜਿਨ ਕੈ ਮਸਤਕਿ ਲੀਖਿਆ;
			ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਬਨਮਾਲਾ ॥
			ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਮਹਲਾ ੫
੯੮੬	੧੫	੨	ਜਾ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ, ਕੁਲਹ ਉਧਰ ॥
੯੮੭	੧	੩	ਬੂਝਤ ਦੀਪਕ; ਮਿਲਤ [੩]ਤਿਲਤ ॥
	੨	੩	ਜੈਸੇ [੪]ਕਿਰਖਹਿ; ਬਰਸ ਮੇਘ ॥
	੧੬	੫	ਨਾਮ ਸੰਗਿ; ਮਨ ਤਨਹਿ ਰਾਤ ॥
੯੮੮	੩	੭	ਜੇਤ ਕੀਨ ਉਪਾਰਜਨਾ; ਪ੍ਰਭੁ ਦਾਨੁ ਦੇਇ ਦਾਤਾਰ ॥
			ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ
	੧੦	੧	ਧਨਿ ਧੰਨਿ ਓ; ਰਾਮ ਬੇਨੁ ਬਾਜੈ ॥
	੧੧	੧	ਧਨਿ ਧਨਿ ਤੂ ਮਾਤਾ ਦੇਵਕੀ ॥

---

੧ ਬੇਨਤੀਆਂ ਜਾਂ ਮਿਹਨਤਾਂ। ੨ ਪਰ=ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਤਪਦਾ ਹੈ। ੩ ਤੇਲ। ੪ ਖੇਤੀ ਤੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੯੮	੧੩	੨	[1]ਬੇਨੁ ਬਜਾਵੈ; [2]ਗੋਧਨੁ ਚਰੈ ॥ ਮੇਰੋ ਬਾਪੁ ਮਾਧਉ ਤੂ ਧਨੁ ਕੇਸੌ, [3]ਸਾਂਵਲੀਓ [4]ਬੀਠੁਲਾਇ ॥

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ਚਉਪਦੇ

੯੯੯	੫	੧	[5]ਖੇਮੇ [6]ਛਤ੍ਰ [7]ਸਰਾਇਚੇ, ਦਿਸਨਿ [8]ਰਥ [9]ਪੀੜੇ ॥
	੬	੧	ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਤੇਰਾ, ਅੰਧਾ ਭਰਮਿ ਭੂਲਾ ਮਨੁ ਮੇਰਾ ॥
	੭	੧	ਸਾਦ ਕੀਤੇ ਦੁਖ [10]ਪਰਫੁੜੇ, ਪੂਰਬਿ ਲਿਖੇ ਮਾਇ ॥
	੧੧	੨	ਮੂਰਖ ਮਨ, ਕਾਹੇ [11]ਕਰਸਹਿ ਮਾਣਾ ॥
	੧੪	੨	ਘਰ ਘੁੰਮਣ ਵਾਣੀ ਭਾਈ ॥
੯੯੦	੩	੨	ਚਿਤ ਚੇਤਸਿ ਕੀ ਨਹੀ; ਬਾਵਰਿਆ ॥
	੬	੨	ਕੋਇਲੇ ਪਾਪ ਪੜੇ ਤਿਸੁ ਊਪਰਿ; ਮਨੁ ਜਲਿਆ ਸੰਨੀ ਚਿੰਤ ਭਈ ॥

---

੧ ਚੇਤਨ ਸੱਤਾ ਰੂਪ ਬੀਨ, ਚੇਤਨ ਚੁਰੌਂਦਾ ਹੈ। ੨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪ ਗਊਆਂ। ੩ ਸ਼ਿਆਮ। ੪ ਉਤਪਤੀ ਪਾਲਣਾਂ ਲੈਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਪੁੰਡਰੀਕ ਭਗਤ ਨੇ ਠਾਕਰ ਜੀ ਨੂੰ ਇਟ ਦਿਤੀ ਸੀ ਇਸ ਇਟ ਨੂੰ ਲੈਣੇ ਕਰਕੇ ਬੀਠਲ ਨਾਮ ਪਿਆ ਹੈ। ੫ ਤੰਬੂ ਖਿਮਾਂ ਦੇ। ੬ ਛਤ੍ਰ ਜਸ ਦੇ। ੭ ਕਨਾਤਾਂ ਕਰੁਣਾਂ ਮੈਤ੍ਰੀ ਆਦਿ। ੮ ਰਥ ਸ੍ਰਵਣ ਆਦਿਕਾਂ ਦੇ। ੯ ਜੋੜੇ ਹਨ। ੧੦ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਏ। ੧੧ ਕਰਦਾ ਹੈਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੯੦	੭	੩	ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਓਹੁ ਦੇਵੈ;
			ਤਉ ਨਾਨਕ [1]ਤ੍ਰਿਸਟਸਿ ਦੇਹਾ ॥
	੮	੪	[2]ਬਿਮਲ ਮਝਾਰਿ ਬਸਸਿ ਨਿਰਮਲ ਜਲ,
			[3]ਪਦਮਨਿ [4]ਜਾਵਲ ਰੇ ॥ ੨. ਪਦਮ ਨਿਜਾਵਲ ਰੇ
			ਪਦਮਨਿ ਜਾਵਲ, ਜਲ [5]ਰਸ ਸੰਗਤਿ;
			ਸੰਗ ਦੋਖ ਨਹੀ ਰੇ ॥
	੯	੪	[6]ਭਖਸਿ [7]ਸਿਬਾਲੁ, ਬਸਸਿ ਨਿਰਮਲ ਜਲ;
			ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨ ਲਖਸਿ ਰੇ ॥
			ਬਸੁ [8]ਜਲ ਨਿਤ, ਨ ਵਸਤ ਅਲੀ [9]ਅਲ;
			ਮੇਰ ਚ [10]ਚਾਗੁਨ ਰੇ ॥
			ਚੰਦ [11]ਕੁਮੁਦਨੀ ਦੂਰਹੁ ਨਿਵਸਸਿ;
			[12]ਅਨਭਉ ਕਾਰਨਿ ਰੇ ॥
			[13]ਅੰਮ੍ਰਿਤ [14]ਖੰਡੁ [15]ਦੂਧਿ [16]ਮਧੁ ਸੰਚਸਿ,
			[17]ਤੂਬ ਨ ਚਾਤੁਰ ਰੇ ॥ ੨. ਤੂ ਬਨ ॥

---

੧ ਇਸਥਿਤ। ੧ ਉਜਲ। ੩ ਕਵਲ। ੪ ਜਾਲਾ। ੫ ਪਾਣੀ ੬ ਭੱਖਦਾ ਹੈ। ੭ ਜਾਲਾ। ੮ ਡੱਡੂ ਜਲ ਵਿਚ ਨਿਤ ਵਸਦਾ ਹੈ। ੯ ਭੌਰਾ ਭੋਰੀਆਂ ਜਗਿਆਸੂ ਜਗਿਆਸਣਾਂ ਮੇਰ ਉਪਰੋਂ ਭਾਵ ਬਾਹਰੋਂ। ੧੦ ਚਾ ਗੁਨ=ਚ=ਪੁਨਾਂ, ਚਾਗੁਨ=ਚੁਣ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ। ੧੧ ਕਵੀਆਂ। ੧੨ ਹਿਰਦੇ ਦਾ ਤਾਤਪਰਜ। ੧੩ ਗਿਆਨ। ੧੪ ਭਗਤੀ। ੧੫ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਮ। ੧੬ ਸ਼ਹਿਦ ਪ੍ਰੇਮ। ੧੭ ਤੂੰਬੇ ਦੀ ਨਿਆਈ ਜੋ ਜੀਵ ਹਨ ਕੌੜੇ, ਚਾਤੁਰ ਚਾ ਪੁਨਾਂ ਅਤਰ-ਅਤਰ ਦੀ ਨਿਆਈ ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ ਤੇ ਮਿਠਾਸ ਨਹੀ ਹੁੰਦੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੯੦	੧੩	੪	ਅਪਨਾ ਆਪੁ ਤੂ ਕਬਹੁ ਨ ਛੋਡਸਿ, [1]ਪਿਸਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਿਉ ਰੇ ॥
	੧੫	੫	ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭ, ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗ ॥
	੧੬	੬	ਜੋ ਮੈ ਬੇਦਨ, ਸਾ ਕਿਸੁ ਆਖਾ ਮਾਈ ॥
੯੯੧	੩	੭	ਪੀਅਹਿ ਤ ਪਾਣੀ ਆਣੀ ਮੀਰਾ, ਖਾਹਿ ਤ ਪੀਸਣ ਜਾਉ ॥
	੧੫	੯	[2]ਸੂਰ ਸਰੁ ਸੋਸਿ-ਲੈ [3]ਸੋਮ ਸਰੁ ਪੋਖਿ-ਲੈ; ਜੁਗਤਿ ਕਰਿ [4]ਮਰਤੁ ਸੁ ਸਨਬੰਧੁ ਕੀਜੈ ॥
	੧੭	੯	[5]ਮੂੜੇ [6]ਕਾਇਚੇ, ਭਰਮਿ ਭੁਲਾ ॥
	੧੮	੯	[7]ਅਜਰ ਗਹੁ ਜਾਰਿ ਲੈ [8]ਅਮਰ ਗਹੁ ਮਾਰਿ ਲੈ; ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਤਜਿ ਛੋਡਿ, ਤਉ ਅਪਿਉ ਪੀਜੈ ॥
	੧੯	੯	ਭਣਤਿ ਨਾਨਕੁ ਜਨੋ, ਰਵੈ ਜੇ ਹਰਿ ਮਨੋ; ਮਨ ਪਵਨ ਸਿਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਜੈ ॥
੯੯੨	੩	੧੦	ਰਾਜਾ ਤਖਤਿ ਟਿਕੈ ਗੁਣੀ, ਭੈ [9]ਪੰਚਾਇਣ ਰਤੁ ॥

---

੧ ਚਿਚੜ ਜਾਂ ਚੁਗਲ। ੨ ਸੂਰਜ ਦੀ ਸੁਰ ਪਿੰਗਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਸੋਖ ਲੈ, ਤਮੋ ਗੁਣੀਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਮਨ ਨੂੰ ਸੰਕੋਚ ਲਵੇ। ੩ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀ ਸੁਰ ਇੜਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਤ ਕਰ ਲਵੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲੀ ਸਤਿਸੰਗਤ ਦੁਆਰਾ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲ ਲਵੇ। ੪ ਪੌਣ=ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਕੇ ਜਾਪ ਕਰੇ। ੫ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ। ੬ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰ ਲੈ। ੭ ਮਨ ਜੇਹੜਾ ਮਰਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਮ ਚ ਜੋੜਨਾਂ ਹੈ ਏਹੀ ਮਾਰਨਾਂ ਹੈ। ੮ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵਾ ਸਤ ਸੰਗਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੯੨	੫	੧੦	ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ ਸੰਕਰੁ, ਇੰਦੁ ਤਪੈ ਭੇਖਾਰੀ ॥ ਮਾਨੈ ਹੁਕਮੁ ਸੋਹੈ ਦਰਿ ਸਾਚੈ, ਆਕੀ ਮਰਹਿ ਅਫਾਰੀ ॥
	੧੨	੧੧	ਜਾ ਤਉ ਭੀਤਰਿ ਮਹਲਿ ਬੁਲਾਵਹਿ; ਪੂਛਉ ਬਾਤ ਨਿਰੰਤੀ ॥
	੧੫	੧੧	ਦੋਵੈ ਸਿਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਿਬੇੜੇ; ਸੋ ਬੂਝੈ ਜਿਸੁ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਗੀ; ਜੀਅਹੁ ਰਹੈ ਨਿ-ਭਰਾਤੀ ॥
	੧੭	੧੧	[1]ਊਪਰਿ ਗਗਨੁ ਗਗਨ ਪਰਿ ਗੋਰਖੁ, ਤਾ [2]ਕਾ ਅਗਮੁ ਗੁਰੂ ਪੁਨਿ ਵਾਸੀ ॥
੯੯੩	੬	੧੨	ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਮਨੁ ਮਾਰੇ; ਸੁੰਦਰਿ ਜੋਗਾ ਧਾਰੀ ਜੀਉ ॥
	੯	੧੨	ਨਾ ਹਉ ਕਰਤਾ, ਨਾ ਮੈ ਕੀਆ ॥
			ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩
	੧੩	੧	ਬਾਬਾ ਦੇਹਿ ਵਸਾ; ਸਚ ਗਾਵਾ ॥
	੧੭	੧	ਭਣਤਿ ਨਾਨਕੁ ਲੇਖਾ ਮਾਗੈ ਕਵਨਾ, ਜਾ ਚੂਕਾ ਮਨਿ ਅਭਿਮਾਨਾ ॥
੯੯੪	੧	੨	ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਧਿਆਇ ਤੂ, ਤਾ ਸਚਿ ਲਗੀ ਪਿਆਰੁ ॥

---

੧ ਚੌਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਉਪਰ ਅਕਾਸ਼ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਤੇ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਗੋਰਖ, ਗੋਰਖ ਦਾ ਗੁਰੂ ਮਛਿੰਦ੍ਰ।
੨ ਤਿਸ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜੋ ਅਗੰਮ ਹੈ ਊਪਰ ਗਗਨ=ਸੁਰਗ ਗਗਨ ਪਰ ਬੈਕੁੰਠ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਗੋਰਖ=ਵਿਸ਼ਨੂੰ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜੋ ਅਗੰਮ ਹੈ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਿਚ ਪੁਨਾਂ ਅਸੀਂ ਵਸਦੇ ਹਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੯੪	੬	੨	ਨਾ ਮੈ ਜਾਤਿ ਨ ਪਤਿ ਹੈ; ਨਾ ਮੈ ਥੇਹੁ ਨ ਥਾਉ ॥
	੧੯	੨	ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਹੈ, ਨਾ[1] ਤਿਸੁ[2] ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ ॥
			੨. ਨਾ ਤਿਸੁ ਤਿਲੁਨ ਤਮਾਇ ॥
			ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੪
੯੯੫	੩	੧	ਜਪਿਓ ਨਾਮੁ ਸੁਕ ਜਨਕ ਗੁਰ ਬਚਨੀ,
			ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਰਣਿ ਪਰੇ ॥
	੧੧	੨	ਜਤੀ ਸਤੀ ਸੰਤੋਖੀ ਧਿਆਇਆ,
			ਮੁਖਿ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਰਵਿਆ ॥
੯੯੬	੧੨	੪	ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ,
			ਹਰਿ ਧੀਰਕ ਹਰਿ ਸਾਬਾਸਿ ॥
੯੯੮	੧	੭	ਹਰਿ ਸਤਿ ਸਤਿ, ਸਦਾ ਹਰਿ ਸਤਿ;
			ਹਰਿ ਸਤਿ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ਜੀਉ ॥
			ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫
੯੯੯	੪	੨	ਮੋਹਿ ਦੀਨ ਅਲਪ ਮਤਿ ਨਿਰਗੁਣ,
			ਪਰਿਓ ਸਰਣਿ ਦੁਆਰੇ ॥
	੫	੨	ਬਾਲਮੀਕੁ [3]ਸੁਪਚਾਰੋ ਤਰਿਓ, ਬਧਿਕ ਤਰੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥
			ਏਕ ਨਿਮਖ ਮਨ ਮਾਹਿ ਅਰਾਧਿਓ,
			ਗਜਪਤਿ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੇ ॥
	੯	੩	[4]ਵਿਤ [5]ਨਵਿਤ ਭ੍ਰਮਿਓ ਬਹੁ ਭਾਤੀ,
			ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥

---

੧ ਨਾ=ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਤਿਸ=ਤਿਸਦੇ ਤਾਂਈ। ੨ ਤਿਲ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ। ੩ ਚੂਹੜਾ, ਚੰਡਾਲ। ੪ ਧਨ ਦੇ। ੫ ਵਾਸਤੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੯੯੯	੯	੩	ਜੋ ਜੋ ਕਰਮ ਕੀਏ ਹਉ ਹਉਮੈ;
			ਤੇ ਤੇ ਭਏ [1]ਅਜਾਏ ॥
	੧੧	੩	ਮਾਇਆ ਮਦ ਚਾਖਿ, ਭਏ [2]ਉਦਮਾਤੇ;
			ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਬਹੁ ਨ ਗਾਏ ॥
	੧੬	੪	ਏਤੀ ਨ ਜਾਨਉ ਕੇਤੀ-ਕ ਮੁਦਤਿ,
			ਚਲਤੇ ਖਬਰਿ ਨ ਪਾਇਓ ॥
			ਸਹਨ ਸੀਲ ਪਵਨ ਅਰੁ ਪਾਣੀ;
			ਬਸੁਧਾ ਖਿਮਾ ਨਿ-ਭਰਾਤੇ ॥
	੧੯	੪	ਭਣਤਿ ਨਾਨਕੁ ਜਬ ਖੇਲੁ [3]ਉਝਾਰੈ;
			ਤਬ ਏਕੈ ਏਕੰਕਾਰਾ ॥
੧੦੦੦	੩	੫	ਸਹਜੁ ਅਨੰਦੁ ਰਖਿਓ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰਿ;
			ਉਠਿ ਉਆਹੂ ਕਉ ਦਉਰਿਓ ॥
	੧੪	੭	ਬੈਰੀ ਸੰਗਿ ਰੰਗ ਰਸਿ ਰਚਿਆ;
			ਤਿਸੁ ਸਿਉ ਜੀਅਰਾ ਜਾਗਸਿ ਰੇ ॥
			(ਜਾਗਸਿ ਪਾਠ ਭੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)
੧੦੦੧	੧੪	੧੧	ਗੁਪਤ ਕਰਤਾ ਸੰਗਿ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ;
			ਭਹਕਾਵਏ 'ਮਨੁਖਾਇ ॥' (ਮਨੁੱਖਾਇ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੬	੧੧	ਬਿਕਾਰ ਪਾਥਰ ਗਲਹਿ ਬਾਧੇ; ਨਿੰਦ ਪੋਟ ਸਿਰਾਇ ॥
	੧੮	੧੧	ਸੀਸੁ ਉਠਾਵਨ ਨ ਕਬਹੂ ਮਿਲਈ;
			ਮਹਾ ਦੁਤਰ ਮਾਇ ॥

---

੧ ਬਿਅਰਥ । ੨ ਕਮਲੇ । ੩ ਉਜਾੜੇ, ਖਿੰਡਾਵੇ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੦੧	੧੯	੧੧	ਸੁਭਾਵਤ ਜੈਸੇ ਬੈਸੰਤਰ, ਅਲਿਪਤ ਸਦਾ ਨਿਰਮਲਾਇ ॥
੧੦੦੨	੧	੧੧	ਗੁਰਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਅਵਖਧੁ ਨਾਮੁ ਦੀਨਾ; ਜਨ ਨਾਨਕ, ਸੰਕਟੋ ਜੋਨਿ ਨ ਪਾਇ ॥
	੧੭	੧੪	ਜਬ ਤੇ ਸਾਧੂ ਸੰਗੁ ਭਇਆ, ਤਉ ਛੋਡਿ ਗਏ [੧]ਨਿਗਹਾਰ ॥
੧੦੦੩	੧	੧੫	ਬੇਦੁ ਪੁਕਾਰੈ ਮੁਖ ਤੇ ਪੰਡਤ; [੨]ਕਾਮਾਮਨ ਕਾ ਮਾਠਾ ॥ ੨. [੩]ਕਾਮਾ ਮਨ ਕਾ ਮਾਠਾ ॥ ਮੋਨੀ ਹੋਇ ਬੈਠਾ ਇਕਾਂਤੀ, ਹਿਰਦੈ ਕਲਪਨ ਗਾਠਾ ॥
	੫	੧੫	ਘੁੰਘਰ ਬਾਧਿ ਭਏ ਰਾਮਦਾਸਾ; ਰੋਟੀਅਨ ਕੇ ਓਪਾਵਾ ॥
	੯	੧੫	ਸਭ ਕਿਛੁ ਜਾਣੈ, ਮੇਰੇ ਜੀਅ ਕਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ; ਬਿਸਰਿ ਗਏ [੪]ਬਕਬਾਇਆ ॥
	੧੨	੧੬	ਰੂਪ ਰੰਗ ਖੁਸੀਆ ਮਨ ਭੋਗਣ; ਤੇ ਤੇ ਛਿਦ੍ਰ ਵਿਕਾਰਾ ॥
	੧੪	੧੬	ਊਚ ਮੂਚ ਅਪਾਰ ਸੁਆਮੀ, ਅਗਮ ਦਰਬਾਰਾ ॥ ਨਾਮੋ ਵਡਿਆਈ ਸੋਭਾ, ਨਾਨਕ ਖਸਮੁ ਪਿਆਰਾ ॥
੧੦੦੪	੨	੧੭	ਤੇ ਤੇ, ਬੰਧ [੫]ਗਲਾਣੇ ॥
	੧੨	੧੯	ਸਿਮਰਹੁ ਏਕੁ, ਨਿਰੰਜਨ ਸੋਊ ॥

---

੧ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਾਦਿਕ। ੨ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ। ੩ ਕਾਮਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨ ਦਾ ਮੱਠਾ ਹੈ। ੪ ਬਕਵਾਸ। ੫ ਗਲ ਵਿਚ ਫਾਹੀ ਬੰਨਣ ਵਾਲੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੦੪	੧੬	੧੯	ਸਾਧ ਸੰਗਿ, ਵਿਰਲਾ ਕੋ ਪਾਏ ॥
੧੦੦੫	੩	੧੯	ਅਹੰਮੇਵ, ਮੂਠੋ ਬੇਚਾਰਾ ॥
	੫	੧੯	ਤਹ ਮਾਤ ਨ ਬੰਧੁ, ਨ ਮੀਤ ਨ [1]ਜਾਇਆ ॥
	੧੦	੨੦	ਕਤ ਕਉ ਭਹਕਾਵਹੁ ਲੋਗਾ, ਮੋਹਨ ਦੀਨ ਕਿਰਪਾਈ।
	੧੪	੨੧	ਮੋਹਨੁ ਲਾਲੁ ਮੇਰਾ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਮਨ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥
			ਮੋਕਉ ਦੇਹੁ ਦਾਨਾ ॥
			(ਇਹ ਇਕੋ ਹੀ ਤੁਕ ਹੈ ਬਿਸਰਾਮ ਵਾਲੀ ਜਗਾ ਹੱਦਾਂ ਲਾਕੇ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ ਸੁਧ ਇਕੋ ਹੀ ਤੁਕ ਹੈ।)
	੧੫	੨੧	ਹੈ, ਹੋਸੀ, [2]ਆਹੇ ॥
	੧੬	੨੨	ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਤਾਰਨ; ਬਲਿ ਬਲਿ,
			ਬਲੇ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ॥
	੧੬	੨੨	ਪੂਰਨ ਬਿਸਥੀਰਨ ਸੁਆਮੀ; ਆਹਿ ਆਇਓ ਪਾਛੈ ॥
੧੦੦੬	੧	੨੨	ਸਗਲੋ ਭੂ-ਮੰਡਲ ਖੰਡਲ; ਪ੍ਰਭ ਤੁਮਹੀ ਆਛੈ ॥
	੬	੨੪	ਅਵਰੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਮਿਥਿਆ,
			ਰਸਨਾ ਰਾਮ ਰਾਮ ਬਖਾਨ ॥
	੧੮	੨੬	[3]ਨਵਲ ਨਵਤਨ ਚਤੁਰ ਸੁੰਦਰ,
			ਮਨੁ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਸੰਗਿ ਬੀਧਿ ॥
੧੦੦੭	੧੦	੩੦	ਮਹਾ ਭਉਜਲ ਮਾਹਿ ਤੁਲਹੋ;
			ਜਾ ਕੋ ਲਿਖਿਓ ਮਾਥ ॥
	੧੪	੩੧	[4]ਸਾਹੈ ਕੈ ਫੁਰਮਾਇਅੜੈ ਜੀ;
			ਦੇਹੀ ਵਿਚਿ, ਜੀਉ ਆਇ ਪਇਆ ॥

---

੧ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੩ ਨਹੀ ਹੈ ਬਲ ਜਿਸ ਵਿਚ। ੪ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੦੭	੧੬	੩੧	ਜਿਥੈ ਅਗਨਿ ਭਖੈ, ਭੜ [੧]ਹਾਰੇ ॥
	੧੯	੩੧	ਜਨਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਜਿਣਿ ਚਲਿਆ ਨਾਨਕ,
			ਆਇਆ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ ਥਿਆ ॥
੧੦੦੯	੨	੩੨	ਕੀਤਾ ਜਿਸੋ ਹੋਵੈ ਪਾਪਾਂ ਮਲੋ ਧੋਵੈ,
			ਸੋ ਸਿਮਰਹੁ ਪਰਧਾਨੁ ਹੇ ॥
			(ਸਾਰੇ ਸਿਰੇ ਵਾਲੇ ਹਾਹੇ ਅਭ ਅਭ ਹਨ)
			ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੯
	੬	੧	ਜਾ ਕਉ ਸਿਮਰਿ ਅਜਾਮਲੁ ਉਧਰਿਓ;
			ਗਨਕਾ ਹੂ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥
			[੨]ਪੰਚਾਲੀ ਕਉ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈ,
			ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥
	੧੦	੧	ਸਗਲ ਜਨਮੁ ਬਿਖਿਅਨ ਸਿਉ ਖੋਇਆ,
			ਸਿਮਰਿਓ ਨਾਹਿ [ਅ]ਕਨ੍ਹਾਈ ॥
	੧੨	੨	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਯਹ ਸੋਚ ਰਹੀ ਮਨਿ,
			ਹਰਿ ਜਸੁ ਕਬਹੂ ਨ ਗਾਈ ॥
	੧੪	੩	ਕਹਾ ਹੋਤ ਅਬ ਕੈ ਪਛੁਤਾਏ,
			ਛੂਟਤ ਨਾਹਨਿ ਭਾਗਿਓ ॥
			੨. ਨਾਹਿ ਨਿਭਾਗਿਓ ॥
			ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਉਪਜੀ ਘਟ ਮੈ;
			ਜਬ, ਗੁਰ ਚਰਨਨ ਅਨੁਰਾਗਿਓ ॥

---

੧ ਭੱਠ ਦੇ ਸਦਰਸ਼ । ੨ ਦ੍ਰੌਪਤਾ ਪੰਚਾਲ ਦੇਸ ਦੀ ਪਟਰਾਣੀ ।
੩ ਸੁਖ ਰੂਪੀ ਚੇਸ਼ਟਾ ਵਾਲਾ ਭਗਵਾਨ ਜੀ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਮਾਰੂ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੦੯	੧	੧	ਤੂ [1]ਅਜਰਾਵਰੁ ਅਮਰੁ ਤੂ, ਸਭ ਚਾਲਣ-ਹਾਰੀ ॥
	੪	੧	ਗੁਰਮਤੀ ਦਧਿ ਮਥੀਐ, ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪਾਈਐ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨਾ ॥
੧੦੧੦	੧੦	੩	ਅਗੈ ਕਿਆ ਜਾਣਾ, ਨਾਹਿ ਮੈ; ਭੂਲੇ ਤੂ ਸਮਝਾਇ॥
	੧੨	੩	ਮੁਖਿ [2]ਧਿਮਾਣੈ ਧਨ ਖੜੀ; ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਖੀ ਦੇਖੁ॥
	੧੫	੩	ਨਾਰਿ ਨ ਪੁਰਖੁ ਨ [3]ਪੰਖਣੂ;ਸਾਚਉ ਚਤੁਰੁ ਸਰੂਪੁ ॥ ੨. [4]ਨਪੰਖਣੂ ॥
੧੦੧੧	੩	੪	ਲਾਲੇ ਗੋਲੇ ਮਤਿ ਖਰੀ, ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਨੀਕੀ ॥
	੪	੪	ਮਨੁ ਤਨੁ ਤੇਰਾ ਤੂ ਪ੍ਰਭੂ, ਸਚੁ ਧੀਰਕ ਧੁਰ ਕੀ ॥
	੮	੪	ਬਾਦਿ ਕਾਰਾ ਸਭਿ ਛੋਡੀਆ, ਸਾਚੀ ਤਰੁ ਤਾਰੀ ॥
	੧੨	੫	[5]ਲਾਲੇ ਨੋ ਸਿਰਿ [6]ਕਾਰ ਹੈ,ਧੁਰਿ ਖਸਮਿ ਫੁਰਮਾਈ॥
੧੦੧੨	੧੧	੬	ਦੇਦੇ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵਈ; ਲੈ ਲੈ ਥਕਿ ਪਾਈ ॥
੧੦੧੩	੧	੭	ਅੰਤਰਿ ਅਗਨਿ ਨ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਬੂਝੈ; ਬਾਹਰਿ [7]ਪੂਅਰ ਤਾਪੈ ॥
	੨	੭	ਨਿੰਦਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਨਰਕ ਨਿਵਾਸੀ; ਅੰਤਰਿ 'ਆਤਸ' ਜਾਪੈ॥ ੨. ਆਤਮ ਜਾਪੈ ॥
	੪	੭	ਪਾਠੁ ਪੜੈ ਮੁਖਿ ਝੂਠੋ ਬੋਲੈ; ਨਿਗੁਰੇ ਕੀ ਮਤਿ ਓਹੈ॥

---

੧ ਬੁਢੇਪੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਵਰ=ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ। ੨ ਨਿੰਮੋਂ ਝੂਣੇ, ਉਦਾਸ। ੩ ਪੰਛੀ। ੪ ਹੀਜੜਾ। ੫ ਸੇਵਕ। ੬ ਭਗਤੀ ਦੀ ਕਾਰ ਹੈ। ੭ ਧੂਣੀਆਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੧੩	੫	੭	ਮੂੰਡੁ ਮੁਡਾਇ ਜਟਾ 'ਸਿਖ' ਬਾਧੀ; ਮੋਨਿ ਰਹੈ ਅਭਿਮਾਨਾ ॥ (ਸਿਖ ਬੋਲੋ, ਸ਼ਿੱਖ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੭	੭	ਹਾਥ ਕਮੰਡਲੁ ਕਾਪੜੀਆ; ਮਨਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਉਪਜੀ ਭਾਰੀ ॥
	੯	੭	'ਸਿਖ' ਕਰੇ ਕਰਿ ਸਬਦੁ ਨ ਚੀਨੈ; ਲੰਪਟੁ ਹੈ ਬਾਜਾਰੀ ॥ (ਸ਼ਿੱਖ ਪਾਠ ਬੋਲੋ) ਅੰਤਰਿ ਬਿਖੁ ਬਾਹਰਿ ਨਿ-ਭਰਾਤੀ; ਤਾ ਜਮੁ ਕਰੇ ਖੁਆਰੀ ॥
੧੦੧੪	੭	੮	ਬਿਸਰਤ ਨਾਮ ਐਸੇ ਦੋਖ ਲਾਗਹਿ; ਜਮੁ ਮਾਰਿ ਸਮਾਰੇ ਨਰਕਿ [1]ਖਰੇ ॥
੧੦੧੫	੧	੯	ਕਿਤੀ ਚਖਉ [2]ਸਾਡਜੇ; ਕਿਤੀ ਵੇਸ ਕਰੇਉ ॥ ਪਿਰ ਬਿਨੁ ਜੋਬਨੁ ਬਾਦਿ ਗਇਅਮੁ; ਵਾਢੀ 'ਝੂਰੇਦੀ' ਝੂਰੇਉ ॥ (ਝੁਰੇਂਦੀ ਬੋਲੋ)
	੩	੯	ਤਉ ਭਾਵਨਿ ਤਉ ਜੇਹੀਆ; ਮੂ ਜੇਹੀਆ ਕਿਤੀਆਹ ॥
	੬	੧੦	ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਏਤਾ ਭਵਿ ਥਕੀ; ਗੁਰਿ ਪਿਰੁ ਮੇਲਿਮੁ, ਦਿਤਮੁ ਮਿਲਾਇ ॥
	੮	੧੦	ਮਾਮੇ ਤੈ ਮਾਮਾਣੀਆ; [3]ਭਾਇਰ ਬਾਪ ਨ ਮਾਉ ॥

---

੧ ਲਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖੜਦਾ ਹੈ। ੨ ਸੁਆਦ। ੩ ਭਰਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਜੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੧੫	੧੦	੧੦	[1]ਪਤਣਿ ਕੂਕੇ ਪਾਤਣੀ; ਵੰਞਹੁ ਧੂਕਿ ਵਿਲਾੜਿ ॥ ਪਾਰਿ ਪਵੰਦੜੇ ਡਿਠੁ ਮੈ; ਸਤਿਗੁਰ ਬੋਹਿਥਿ ਚਾੜਿ ॥ ਹਿਕਨੀ ਲਦਿਆ ਹਿਕਿ ਲਦਿ ਗਏ; ਹਿਕਿ ਭਾਰੇ [2]ਭਰਨਾਲਿ ॥
			ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩
੧੦੧੬	੧੦	੧	ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਮਰੈ ਮੰਦਾ; ਹੋਵੈ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰੀ ਜੀਉ ॥
			ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫
੧੦੧੭	੧੩	੨	ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਨਵ ਨਿਧਿ ਜਾ-ਕੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪਰਵਾਹ॥
	੧੬	੨	ਬਲ ਬੁਧਿ ਸੁਧਿ ਪਰਾਣ ਸਰਬਸੁ; ਸੰਤਨਾ ਕੀ ਰਾਸਿ ॥
੧੦੧੮	੨	੩	ਊਚ ਨੀਚ ਬਿਕਾਰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ, ਸੰਲਗਨ ਸਭ ਸੁਖ ਛਤ੍ਰ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰੁ ਨ ਕਛੂ ਜਾਨੈ; ਸਰਬ ਜੀਅ [3]ਸਮਤ ॥ (ਪਾਠ ਸਮੱਤ ਨਹੀ ਪੜਣਾ, ਸਮਤ ਪੜਣਾ ਹੈ)
	੧੬	੬	ਜੀਵਨਾ ਸਫਲ ਜੀਵਨ; ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਜਪਿ ਜਪਿ ਸਦ ਜੀਵਨਾ ॥

---

੧ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਮਲਾਹ ਵੈਰਾਗ ਰੂਪ ਪੱਤਣ ਦੇ ਉਤੇ ਕੂਕਦੇ ਹਨ, ਵੰਞਹੁ=ਚਲੋ ਧੂਕ=ਸ਼ੀਘਰ ਵਿਲਾੜ=ਲੰਘਾ ਦੇਈਏ ਵਾ ਖਰਾਬੜੀਆਂ ਵਿਚ ਕੀ ਲਗ ਰਹੇ ਹੋ, ਆ ਜਾਓ। ੨ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਡੁਬਦੇ ਹਨ। ੩ ਇਕੋ ਜੇਹਾ, ਬਰਾਬਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੧੯	੪	੬	ਮਾਤਿਆ ਹਰਿ ਰਸ ਮਹਿ ਰਾਤੇ;
			ਤਿਸੁ ਬਹੁੜਿ ਨ ਕਬਹੂ ਅਉ[1]ਖੀਵਨਾ ॥
			੨. ਅਉਖੀਵਨਾ ॥
	੬	੭	ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਜ ਮਹਿ ਨਰਕੁ, ਉਦਾਸ ਕਰੋਧਾ ॥
	੧੬	੮	ਪਾਪ [2]'ਕਰੇਦੜ'; ਸਰਪਰ ਮੁਠੇ ॥ (ਕਰੇਂਦੜ ਬੋਲੋ)
੧੦੨੦	੫	੮	ਸਿਦਕੁ [3]ਸਬੂਰੀ ਸੰਤੁ ਨ ਮਿਲਿਓ;
			[4]ਵਤੈ ਆਪਣ ਭਾਣੀਆ ॥
			ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ਮਹਲਾ ੧
	੧੭	੧	ਆਪੇ ਮਛੁ ਕਛੁ ਕਰਣੀ ਕਰੁ;
			ਤੇਰਾ ਰੂਪੁ ਨ ਲਖਣਾ ਜਾਈ ਹੇ ॥
੧੦੨੧	੧	੧	ਆਪੇ ਕਿਸਹੀ [5]ਕਸਿ ਬਖਸੇ;
			ਆਪੇ ਦੇ, ਲੈ ਭਾਈ ਹੇ ॥
	੧	੧	ਆਪੇ [6]ਧਨਖੁ; ਆਪੇ [7]ਸਰ [8]ਬਾਣਾ ॥
	੫	੧	ਆਪੇ [9]ਵੇਬਾਣੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ;
			ਨਿਰਭਉ ਤਾੜੀ ਲਾਈ ਹੇ ॥
੧੦੨੨	੧੧	੩	ਘਰਿ ਵਰੁ ਸਹਜੁ ਨ ਜਾਣੈ ਛੋਹਰਿ;
			ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਨੀਦ ਨ ਪਾਈ ਹੇ ॥
	੧੨	੩	ਅੰਤਰਿ ਅਗਨਿ; ਜਲੈ [10]ਭੜਕਾਰੇ ॥

---

੧ ਮਸਤੀ ਤੋਂ ਅਉ=ਰਹਿਤ ਨਹੀ ਹੋਏ ।
੨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ । ੩ ਸੰਤੋਖ ਵਾਲਾ । ੪ ਫਿਰਦਾ ਹੈ।
੫ ਕਸ਼ਟ, ਦੁਖ ਵਾ ਮਨੁਖ । ੬ ਆਪੇ ਧਰਮ ਰੂਪ ਧਨਖ ਹੈ।
੭ ਸਰ=ਸਦਰਸ਼ ਹੈ। ੮ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਤੀਰ ਦੇ। ੯ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ । ੧੦ ਭੜ ਭੜ ਕਰਕੇ ਭੜਕਦੇ ਹਾਂ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੨੨	੧੪	੩	ਮਾ ਕੀ ਰਕਤੁ; ਪਿਤਾ ਬਿਦੁ ਧਾਰਾ ॥ (ਮਾਂ ਬੋਲੇ)
	੧੮	੩	ਕਿਉ ਰਹੀਐ; ਚਲਣਾ ਪਰਥਾਏ ॥
੧੦੨੩	੧	੩	ਸਚੈ ਊਪਰਿ ਅਵਰ ਨ ਦੀਸੈ; ਸਾਚੇ ਕੀਮਤਿ ਪਾਈ ਹੇ ॥
	੮	੩	ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਗੀ; ਭਉ ਨ ਭਰਾਤੀ ॥ ਸ੍ਰਵਣ ਸ੍ਰੋਤ ਰਜੇ ਗੁਰਬਾਣੀ; ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਈ ਹੇ ॥
	੧੬	੪	ਮਨਿ ਮੁਖਿ ਸਾਚੁ ਭਰਮ ਭਉ ਭੰਜਨੁ; ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚੁ ਸਖਾਈ ਹੇ ॥
੧੦੨੪	੬	੪	ਹਠਿ ਨਿਗ੍ਰਹਿ ਅਪਤੀਜੁ ਨ ਭੀਜੈ; ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਰ ਕਿਨਿ ਪਤਿ ਪਾਈ ਹੇ ॥
	੭	੪	ਕਲੀ ਕਾਲ ਮਹਿ; ਇਕ ਕਲ ਰਾਖੀ ॥
	੧੭	੫	ਕੂੜਿ ਮੁਠੀ; ਠਗੀ ਠਗਵਾੜੀ ॥
੧੦੨੫	੬	੫	ਭਗਤਿ ਭਾਉ ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਪੂਰੀ; ਅਨਹਦਿ ਸਬਦਿ ਲਖਾਈ ਹੇ ॥
	੧੬	੬	ਕੂੜੁ ਮਾਰੇ; ਕਾਲੁ [1]ਉਛਾਹਾੜਾ ॥
੧੦੨੬	੫	੬	[2]ਭੜ ਭੜ ਅਗਨਿ ਸਾਗਰੁ ਦੇ ਲਹਰੀ; ਪੜਿ ਦਝਹਿ ਮਨਮੁਖ ਤਾਈ ਹੇ ॥
	੧੫	੭	ਧੰਧੂਕਾਰਿ ਨਿਰਾਲਮੁ ਬੈਠਾ; ਨਾ ਤਦਿ ਧੰਧੁ ਪਸਾਰਾ ਹੇ ॥

---

੧ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾ ਉੱਛਲ ਕੇ ।

੨ ਭੜਾਕੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੨੬	੧੭	੭	ਗੁਪਤੇ ਬੂਝਹੁ; ਜੁਗ [੧]ਚਤੁਆਰੇ ॥
੧੦੨੭	੧੫	੮	ਹਰਿ ਸਾ ਮੀਤੁ; ਨਾਹੀ ਮੈ ਕੋਈ ॥
	੧੮	੮	ਸਤਿਗੁਰ ਮਤਿ ਤਾਰੇ ਤਾਰਣਹਾਰਾ;
			ਮੇਲਿ ਲਏ ਰੰਗਿ ਲੀਨਾ ਹੇ ॥
੧੦੨੮	੧੨	੮	ਦਰਸਨੁ ਪਾਵਹੁ, ਸਹਜਿ 'ਮਹਲਹੁ' ॥
			(ਮਹੱਲਹੁ ਪੜ੍ਹੋ)
੧੦੨੯	੧੭	੯	ਭਉਕਿ ਮਰਹਿ; [੨]ਭਉ ਭਉ [੩]ਭਉਹਾਰਾ ॥
	੧੯	੯	ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਦੇ; ਸਰਣਿ [੪]ਪਰੇਕੈ ॥
੧੦੩੧	੧੦	੧੧	[੫]ਚਾਰਿ ਨਦੀ ਅਗਨੀ; [੬]ਅਸਰਾਲਾ ॥
	੧੧	੧੧	ਅਪੁ ਤੇਜੁ ਵਾਇ; ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਆਕਾਸਾ ॥
੧੦੩੨	੪	੧੧	ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ; [੭]ਸੁਪਰਸਨੁ ॥
			(ਸੁਪੱਰਸਨੁ ਉਚਾਰੋ)
	੭	੧੧	ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਸੁ ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਦੀਜੈ;
			ਜਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਤਾ ਹੇ ॥
	੧੮	੧੧	ਸਚੁ ਸਉਦਾ ਲੈ; ਗੁਰ ਵੀਚਾਰੀ ॥
੧੦੩੩	੧	੧੨	ਅੰਧੁਲੇ ਕੀ ਮਤਿ ਅੰਧਲੀ ਬੋਲੀ;
			ਆਇ ਗਇਆ ਦੁਖੁ ਤਾਹਾ ਹੇ ॥
	੩	੧੨	ਸਚੀ ਕਰਣੀ; ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਰ ਕਾਰਾ ॥

---

੧ ਚਾਰੇ । ੨ ਜਨਮ ਧਾਰਕੇ ਭਉ=ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ । ੩ ਭਉ-ਕਣ ਵਾਲੇ ਕੂਕਰ ਦੀ ਨਿਆਈ ਭਉਕ ਮਰਹਿ=ਭੜਕ ਭੜਕ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ੪ ਪੈ ਕੇ । ੫ ਚਾਰ ਨਦੀਆਂ ਹਿੰਸਾ ਕਾਮ ਮੋਹ ਲੋਭ । ੬ ਭਿਆਨਕ । ੭ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਈ ਦਾ ਹੈ ਵਾ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਕੇ ਜੋ ਬਚਨ ਮੰਨਣਾਂ ਹੈ ਏਹੀ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੩੩	੯	੧੨	ਅਸਥਿਰੁ ਥਾਨੁ ਸਦਾ ਨਿਰਮਾਇਲੁ;
			ਆਪੇ ਆਪੁ ਉਪਾਇਦਾ ॥
			(ਇਹ ਸਾਰੇ ਦੱਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਨ)
	੯	੧੩	ਸਾਚਾ ਵਾਸਾ; ਪੁਰਿ ਗਗਨੰਦਰਿ ॥
	੧੦	੧੩	ਅੰਦਰਿ ਕੋਟ; ਛਜੇ ਹਟਨਾਲੇ ॥
	੧੬	੧੩	ਪੰਖੀ [੧]ਪੰਚ; ਉਡਰਿ ਨਹੀ ਧਾਵਹਿ ॥
	੧੭	੧੩	ਝਿਲਮਿਲਿ ਝਿਲਕੈ; ਚੰਦੁ ਨ ਤਾਰਾ ॥
			ਸੂਰਜ ਕਿਰਣਿ; ਨ ਬਿਜੁਲਿ [੨]ਗੈਣਾਰਾ ॥
	੧੯	੧੩	ਅਨਹਦ ਰੁਣ ਝੁਣਕਾਰੁ ਸਦਾ ਧੁਨਿ;
			ਨਿਰਭਉ ਕੈ ਘਰਿ ਵਾਇਦਾ ॥
੧੦੩੪	੮	੧੩	ਦੇਖਹਿ ਆਪਿ; ਬੈਸਿ [੩]ਬਿਜਮੰਦਰਿ ॥
੧੦੩੫	੬	੧੪	ਆਪੇ ਮੁਕਤਿ ਦਾਨੁ ਮੁਕਤੀ ਸਰੁ;
			ਮਮਤਾ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਦਾ ॥
	੬	੧੫	[੪]ਅਰਬਦ [੫]ਨਰਬਦ; ਧੁੰਧੂਕਾਰਾ ॥
	੧੧	੧੫	ਖੰਡ ਪਤਾਲ ਸਪਤ ਨਹੀ ਸਾਗਰ;
			ਨਦੀ ਨ ਨੀਰੁ ਵਹਾਇਦਾ ॥
	੧੨	੧੫	ਦੋਜਕੁ ਭਿਸਤੁ; ਨਹੀ [੬]ਖੈ ਕਾਲਾ ॥
	੧੬	੧੫	ਨਾ ਤਦਿ ਗੋਰਖੁ; ਨਾ ਮਾਛਿੰਦੋ ॥
੧੦੩੬	੭	੧੫	ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਪਾਤਾਲ ਅਰੰਭੇ;
			ਗੁਪਤਹੁ ਪਰਗਟੀਆਇਦਾ ॥

---

੧ ਪੰਜੇ ਇੰਦ੍ਰੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਣ। ੨ ਅਕਾਸ਼। ੩ ਪੱਕੇ ਮੰਦਰ ਤੁਰੀਆ ਰੂਪ। ੪ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ। ੫ ਅਣਗਿਣਤ। ੬ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਲ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੩੭	੭	੧੬	[1]ਨੇਬ [2]ਖਵਾਸ; [3]ਭਲਾ ਦਰਵਾਜਾ ॥
	੮	੧੬	ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ; ਨਗਰ ਮਹਿ [4]ਕਾਰੀ ॥
	੧੬	੧੭	ਬਿਨੁ ਥੰਮਾ ਰਾਖੇ; ਸਚੁ ਕਲ ਪਾਏ ॥
	੧੯	੧੭	ਸਾਮਵੇਦੁ ਰੁਗੁ; ਜੁਜਰੁ ਅਥਰਬਣੁ ॥
			(ਰੁਗੁ ਪਾਠ ਸ਼ੁਧ ਹੈ)
੧੦੩੮	੩	੧੭	ਰਜ ਤਮ ਸਤ ਕਲ; ਤੇਰੀ ਛਾਇਆ ॥
	੧੪	੧੮	ਨਾ ਤਿਸੁ ਓਪਤਿ ਖਪਤਿ ਕੁਲ ਜਾਤੀ;
			ਓਹੁ [5]ਅਜਰਾ-ਵਰੁ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ॥
੧੦੩੯	੧	੧੮	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ;
			ਗੁਰਿ ਗਿਆਨ ਰਤਨੁ ਦੀਪਾਇਆ ॥
	੭	੧੮	ਆਪਿ ਤਰਹਿ 'ਸੰਗਤਿ' ਕੁਲ ਤਾਰਹਿ;
			ਤਿਨ ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਜਗਿ ਆਇਆ ॥
			('ਸਗਲੇ' ਭੀ ਪਾਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)
੧੦੪੦	੧੬	੨੦	'ਅਕਲੁ' ਗਾਇ; ਜਮ ਤੇ ਕਿਆ ਡਰੀਐ ॥
			(ਅਕੱਲੁ ਨਾ ਬੋਲੋ)
੧੦੪੧	੨	੨੦	ਝੂਠੀ; ਜਗ ਹਿਤ ਕੀ ਚਤੁਰਾਈ ॥
	੩	੨੦	ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ਚਲਹਿ ਅਭਿਮਾਨੀ;
			ਉਪਜੈ ਬਿਨਸਿ ਖਪਾਇਆ ॥

---

੧ ਚੋਬਦਾਰ, ਚਾਰ ਸਾਧਨ, ਦੇਵਤੇ । ੨ ਚੌਰਦਾਰ, ਸੁਵਣਾਦਿ ਇੰਦ੍ਰੇ । ੩ ਮੁਖ,ਗਿਆਨ ,ਦਰਵਾਜੇ । ੪ ਔਸ਼ਧੀ ।
੫ ਅਜਰ=ਬੁਢੇਪੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ,ਵਰ=ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੪੧	੬	੨੦	ਗੁਰਮਤਿ; ਕ੍ਰਿਸਨਿ [1]ਗੋਵਰਧਨ ਧਾਰੇ ॥
			ਗੁਰਮਤਿ; ਸਾਇਰਿ ਪਾਹਣ ਤਾਰੇ ॥
੧੦੪੨	੨	੨੧	ਹਰਿ ਜਪਤੇ; ਮਨੁ ਮਨ ਤੇ ਧੀਰਾ ॥
			ਦੁ-ਘਟ ਘਟ ਭਉ ਭੰਜਨੁ ਪਾਈਐ;
			ਬਾਹੁੜਿ ਜਨਮਿ ਨ ਜਾਇਆ ॥
	੪	੨੧	ਜਿਨਿ ਜਪੁ ਜਪਿਓ; ਸਤਿਗੁਰ ਮਤਿ [2]ਵਾਕੇ ॥
			ਜਮਕੰਕਰ ਕਾਲੁ; ਸੇਵਕ ਪਗ ਤਾ ਕੇ ॥
	੧੨	੨੧	ਅੰਤਰੁ ਦੇਖਿ ਨਿਰੰਤਰਿ ਬੂਝੈ;
			ਅਨਤ ਨ ਮਨੁ ਡੋਲਾਇਆ ॥
	੧੬	੨੨	ਕੁਦਰਤਿ ਕਰਨੈ-ਹਾਰ; ਅਪਾਰਾ ॥
			ਕੀਤੇ ਕਾ; ਨਾਹੀ ਕਿਹੁ ਚਾਰਾ ॥
੧੦੪੩	੬	੨੨	ਬਿਖਿਆ ਮਲੁ ਜਾਇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰਿ ਨਾਵਹੁ;
			ਗੁਰ ਸਰ ਸੰਤੋਖੁ ਪਾਇਆ ॥
			ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ਮਹਲਾ ੩
੧੦੪੪	੧੮	੨	ਏਕੋ ਏਕੁ ਵਰਤੈ; ਸਭੁ ਸੋਈ ॥
੧੦੪੫	੧	੨	ਸਭਨਾ ਰਿਜਕੁ ਸਮਾਹੇ ਆਪੇ;
			ਕੀਮਤਿ ਹੋਰ ਨ ਹੋਈ ਹੇ ॥
	੩	੨	ਸਚਾ ਹੁਕਮੁ ਸਚਾ ਪਾਸਾਰਾ;
			ਹੋਰਨਿ ਹੁਕਮੁ ਨ ਹੋਈ ਹੇ ॥
੧੦੪੬	੧੬	੩	ਮਨਮੁਖ; ਸੇਵਿ ਨ ਜਾਣਨਿ ਕਾਚੇ ॥

---

੧ ਜਮਨਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਮਥਰਾ ਪਾਸ ਏਹ ਪਰਬਤ ਹੈ।

੨ ਵਾਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੪੮	੬	੫	ਦੇਹੀ ਕਾਚੀ; ਕਾਗਦ [1]ਮਿਕਦਾਰਾ ॥
	੧੩	੫	ਡੁਬਦੇ ਪਾਥਰ ਮੇਲਿ ਲੈਹੁ, ਤੁਮ ਆਪੇ;
			ਸਾਚੁ ਨਾਮੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੇ ॥
੧੦੫੧	੫	੮	ਆਪੇ ਆਪੁ; ਉਪਾਇ [2]ਉਪੰਨਾ ॥
			ਸਭ ਮਹਿ ਵਰਤੈ; ਏਕੁ [3]ਪਰਛੰਨਾ ॥
	੧੫	੮	ਕੋਟ [4]ਗਹੀ ਕੇ; ਪਾਪ ਨਿਵਾਰੇ ॥
੧੦੫੨	੬	੯	ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ੩ ॥ (੩ ਨੂੰ ਤੀਜਾ ਪੜ੍ਹੋ)
			ਆਪੇ ਕਰਤਾ; ਸਭੁ ਜਿਸੁ ਕਰਣਾ ॥
੧੦੫੪	੧੬	੧੧	ਹਰਿ ਜੀਉ ਕੀ ਹੈ, ਸਭ ਸਿਰ ਕਾਰਾ ॥
੧੦੫੫	੧੬	੧੨	ਬਿਖਿਆ ਕਾਰਣਿ ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਕਮਾਵਹਿ;
			ਦੁਰਮਤਿ ਕਾ [5]ਦੋ ਰਾਹਾ ਹੇ ॥
			੨. ਦੋਰਾਹਾ ਹੇ ॥ (ਖੋਟਾ ਰਾਹ)
੧੦੫੬	੧੪	੧੩	ਅਪਣੀ ਗਹਣਗਤਿ; ਆਪੇ ਜਾਣੈ ॥
੧੦੫੭	੪	੧੩	ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਏ;
			ਪਰਮਲ ਵਾਸੁ ਮਨਿ ਤਾਹਾ ਹੇ ॥
	੫	੧੩	ਆਪੇ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਏ;
			ਸਬਦੈ ਕਾ ਰਸੁ ਤਾਹਾ ਹੇ ॥
੧੦੫੮	੬	੧੪	ਅਨ ਰਸ ਰਾਤੀ, ਰਸਨਾ ਫੀਕੀ ਬੋਲੇ;
			ਹਰਿ ਰਸੁ ਮੂਲਿ ਨ ਤਾਹਾ ਹੇ ॥

---

੧ ਸਦਰਸ਼ ਮਾਨਿੰਦ। ੨ ਉਤਪਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੩ ਗੁਪਤ ਵਾ ਪ੍ਰਗਟ। ੪ ਜਨਮਾਂ ਦੇ। ੫ ਖੋਟਾ ਰਾਹ ਵਾ ਦ੍ਵੈਤ ਦਾ ਰਾਹ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੫੮	੧੫	੧੫	ਸਚੈ ਸਬਦੇ; ਸਚੁ ਸੁਭਾਖੀ ॥
੧੦੫੯	੭	੧੫	ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਰਹਿ; ਸੁ ਹਹਿ ਪਰਵਾਣੁ ॥
	੧੩	੧੬	ਆਪੇ ਥਾਪਿ; ਉਥਾਪਿ ਨਿਵਾਜੀ ॥
੧੦੬੧	੨	੧੭	ਮਨਮੁਖ ਅੰਧੁ ਨ ਚੇਤੈ ਮੂੜਾ; ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਕਾਲੁ ਰੂਆਇਦਾ ॥
੧੦੬੬	੧	੨੨	ਮਾਇਆ [1]ਮਾਈ, ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਪਰਸੂਤਿ ਜਮਾਇਆ ॥ ਵਰ੍ਹੇ ਮਾਹ ਵਾਰ ਥਿਤੀ ਕਰਿ; ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਸੋਝੀ ਪਾਇਦਾ ॥
	੭	੨੨	ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ; [2]ਭਰਮਿਨ ਪਾਏ ॥
੧੦੬੮	੧੯	੨੪	ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ; ਨਜੀਕਿ ਪਛਾਣਹੁ ॥

ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ਮਹਲਾ ੪

੧੦੬੯	੧੫	੧	ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਸੂਰੁ; ਨਿਸਿ ਮਿਟਿਆ ਅੰਧਿਆਰਾ ॥
੧੦੭੦	੮	੨	ਤਾ ਕਉ; ਕੋਇ ਨ ਸਾਕਸਿ ਮਾਰਾ ॥
	੧੨	੨	ਹਰਿ ਦੇਵੈ; ਜਲਿ ਥਲਿ ;ਜੰਤਾ [3]ਸਭਤੈ ॥
	੧੩	੨	ਨਾ ਕਰਿ ਆਸ, ਕਿਸੈ ਸਾਹ; ਬਿਉਹਾਰ ਕੀ ਪਰਾਈ॥
੧੦੭੧	੪	੨	ਜਿਨ ਕਾ ਪਖੁ ਕਰਹਿ ਤੂ ਸੁਆਮੀ; ਤਿਨ ਕੀ ਊਪਰਿ ਗਲ, ਤੁਧੁ ਆਣੀ ਹੈ ॥

ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ਮਹਲਾ ੫

੧੦੭੨	੧	੨	ਮਿਲਿ ਏਕਤ੍ਰ ਵਸਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ, ਪ੍ਰਿਉ ਦੇ ਧਨਹਿ ਦਿਲਾਸਾ ਹੈ ॥

---

੧ ਈਸ਼ਰ । ੨ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀ ਮੋਹ ਦੀ ।
੩ ਸਭ ਤਾਈਂ ਸਾਰੇ ਥਾਂ ਵਿਚ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੭੩	੧੦	੨	ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਕਰੇ ਆਨੰਦੀ;
			ਜਿਸੁ ਸਿਰਪਾਉ ਪਇਆ, ਗਲਿ ਖਾਸਾ ਹੇ ॥
	੧੭	੩	ਰੂਪੁ ਕਰੇ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਵਿਗਸੈ;
			ਆਪੇ ਹੀ ਆਪਿ ਪੂਜਾ ਹੇ ॥ (ਪੁੱਜਾ ਪੜ੍ਹੋ)
੧੦੭੪	੧੪	੩	ਬਾਰਹਾ ਕੰਚਨੁ; ਸੁਧੁ ਕਰਾਇਆ ॥
			ਨਦਰਿ ਸਰਾਫ; ਵੰਨੀਸ ਚੜਾਇਆ ॥
			੨. ਵੰਨੀ ਸ ਚੜਾਇਆ ॥
੧੦੭੫	੭	੪	ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਦੀਆ ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ;
			ਨਾਮੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀ ਪਾਨਾਂ ਹੇ ॥
	੧੮	੫	ਜੋ ਕੀਜੈ, ਸੋ ਬੰਧਨੁ ਪੈਰੇ ॥
			ਕੁਰੁਤਾ ਬੀਜੁ ਬੀਜੇ ਨਹੀ ਜੰਮੈ;
			ਸਭੁ ਲਾਹਾ ਮੂਲੁ ਗਵਾਇਦਾ ॥
			(ਕੁਰੁੱਤਾ ਬੋਲੋ)
੧੦੭੬	੭	੫	ਜਿਥੈ ਅਉਘਟੁ; ਆਇ ਬਨਤੁ ਹੈ ਪ੍ਰਾਣੀ ॥
੧੦੭੭	੧੨	੬	ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਿ ਤੁਟਹਿ ਸਭਿ ਬੰਧਨ;
			ਇਹੁ ਭਰਮੁ ਮੋਹੁ ਪਰ-ਜਾਲਣਾ ॥
੧੦੭੮	੪	੭	ਸੁਰਿ ਨਰ ਦੇਵ; ਨ ਪਾਵਹਿ ਮੀਤਾ ॥
	੬	੭	ਭੈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ; ਹੋਵਹਿ ਨਿਰਮਲਾ ਤੂ ॥
੧੦੭੯	੩	੮	ਅਗਨਤੁ; ਨ ਜਾਈ ਜਸੁ ਗਨਾ ॥ (ਅ-ਗਨਤ ਪੜ੍ਹੋ)
	੪	੮	[1]ਲਤਾ [2]ਬਲੀ ਸਾਖ ਸਭ ਸਿਮਰਹਿ;
			ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸੁਆਮੀ ਸਭ ਮਨਾ ॥ (ਬੱਲੀ ਬੋਲੋ)

੧ ਬ੍ਰਿਛ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਵੇਲ ।੨ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਿਛਣ ਵਾਲੀ ਵੇਲ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੭੯	੧੧	੮	ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਤਾ;
			ਬਹੁੜਿ ਨ ਜੋਨੀ ਭਰਮਿ ਰੁਨਾ ॥
	੧੩	੮	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਜਾ-ਕੈ ਮਨਿ ਵੂਠਾ,
			ਸੋ ਪੂਰ ਕਰੰਮਾ ਨਾ [੧]ਛਿਨਾ ॥
੧੦੮੦	੨	੯	ਹਰਿ ਦਾਤਾ ਜੀਅ ਜੰਤ ਭੇਖਾਰੀ;
			ਜਨੁ ਬਾਂਛੈ [੨]ਜਾਚੰਗਨਾ ॥
	੧੫	੯	ਆਦਿ ਮਧਿ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰਵਿਆ;
			ਤ੍ਰਿਸਨ ਬੁਝੀ ਭਰਮੰਗਨਾ ॥
	੧੭	੯	ਜੋ ਕੀਨੋ ਸੋ ਤੁਮਹਿ ਕਰਾਇਓ;
			ਸਰਣਿ ਸਹਾਈ ਸੰਤਹ [੩]ਤਨਾ ॥
	੧੯	੯	ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭ ਸਾਧੈ ॥
			(ਸਾਧੈ ਢਿਲਾ ਬੋਲੋ)
			ਏਕੋ ਦਾਨੁ ਸਰਬ ਸੁਖ ਗੁਣ ਨਿਧਿ;
			ਆਨ ਮੰਗਨ [੪]ਨਿਹਕਿੰਚਨਾ ॥

ਨੋਟ--ਸ਼ਬਦ ਨੰ: ੯ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਸਾਰੇ ਨੰਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲਗਦੇ ਹਨ ।

੧੦੮੧	੯	੧੦	ਉਝੜ ਮਾਰਗੁ ਸਭੁ ਤੁਮਹੀ ਕੀਨਾ;
			ਚਲੈ ਨਾਹੀ ਕੋ [੫]ਵੇ-ਪਾੜਾ ॥
	੧੪	੧੦	ਇਕਿ ਖੜੇ ਰਸਾਤਲਿ ਕਰਿ; ਮਨਮੁਖ ਗਾਵਾਰਾ ॥

---

੧ ਨਾਸ਼ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ । ੨ ਜਾਚਣੇ ਵਾਲੇ ਹੋਕੇ ।
੩ ਪਿਆਰਾ । ੪ ਨਰਿੱਛਤ । ੫ ਉਲਟ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੮੧	੧੮	੧੦	ਆਪੇ ਆਪਿ; ਨਿਰੰਜਨ ਪੂਜਾ ॥ (ਪੂੱਜਾ ਪੜੋ)
			ਆਪਿ ਸੁਗਿਆਨੀ ਆਪਿ ਧਿਆਨੀ;
			ਆਪਿ ਸਤਵੰਤਾ ਅਤਿ ਗਾੜਾ ॥
੧੦੮੨	੨	੧੦	ਆਪੇ ਸਿਵ ਵਰਤਾਈਅਨੁ ਅੰਤਰਿ;
			ਆਪੇ ਸੀਤਲੁ ਠਾਰੁ ਗੜਾ ॥
	੫	੧੦	ਆਦਿ ਮਧਿ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ;
			ਹਾਥਿ ਤਿਸੈ ਕੈ ਨੇਬੇੜਾ ॥
	੫	੧੯	ਕਿਸਹੀ [1]ਬੁਤੈ; ਜਬਾਬੁ ਨ ਹੋਈ ॥
	੧੧	੧੧	ਬਨਵਾਲੀ ਚਕ੍ਰ-ਪਾਣਿ, ਦਰਸਿ ਅਨੂਪਿਆ ॥
	੧੩	੧੧	ਕਮਲਾ ਕੰਤ, ਕਰਹਿ [2]ਕੰਤੂਹਲ;
			ਅਨਦ ਬਿਨੋਦੀ [3]ਨਿਹਸੰਗਾ ॥
	੧੬	੧੧	ਮਛੁ ਕਛੁ [4]ਕੂਰਮੁ; ਆਗਿਆ ਅਉਤਰਾਸੀ ॥
੧੦੮੩	੨	੧੧	[5]ਧਨੰਜੈ; ਜਲਿ ਥਲਿ ਹੈ ਮਹੀਐ ॥
	੨	੧੧	ਅਸਥਿਰ ਥਾਨੁ; ਜਿਸੁ ਹੈ ਅਭਗਾ ॥ (ਅਭੱਗਾ ਪੜ੍ਹੋ)
	੭	੧੧	ਨਵਤਨ ਨਾਮ ਜਪੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ;
			ਇਕੁ ਗੁਣੁ ਨਾਹੀ, ਪ੍ਰਭ ਕਹਿ [6]ਸੰਗਾ ॥
	੧੧	੧੧	ਤਿਨ ਸਾਧੂ ਚਰਣ ਲੈ; ਰਿਦੈ [7]ਪਰਾਤੇ ॥

---

੧ ਪਾਸੋਂ ਜਾਂ ਬਹਾਨੇ ਕਰਕੇ। ੨ ਉਤਸ਼ਾਹ। ੩ ਅਸੰਗ। ੪ ਕਛੁ,ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਨੂੰ ਚੱਕਣ ਵਾਲਾ ਕੱਛ ਅਵਤਾਰ,ਸਮੁੰਦਰ ਰਿੜਕਣ ਵੇਲੇ ਪਹਾੜ ਹੇਠ ਕੰਡ ਦੇਣ ਵਾਲਾ,ਦੋ ਕੱਛੂ ਹਨ। ੫ ਧਨਖ ਨਾਲ ਜੈ ਕਰਕੇ ਧਨ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਅਰਜਨ। ੬ ਕਹਿ ਸਕਦਾ। ੭ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੀਤੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੮੩	੧੫	੧੨	ਹੋਇ ਪੈ ਖਾਕ ਫਕੀਰ ਮੁਸਾਫਰੁ;
			ਇਹੁ ਦਰਵੇਸੁ ਕਬੂਲੁ ਦਰਾ ॥
	੧੬	੧੨	ਦੇਹਿ ਮਸੀਤਿ ਮਨੁ ਮਉਲਾਣਾ;
			ਕਲਮ ਖੁਦਾਈ ਪਾਕੁ ਖਰਾ ॥
			ਸਰਾ [੧]ਸਰੀਅਤਿ; ਲੈ ਕੰਮਾਵਹੁ ॥
			[੨]ਤਰੀਕਤਿ [੩]ਤਰਕ; ਖੋਜਿ ਟੋਲਾਵਹੁ ॥
			[੪]ਮਾਰਫਤਿ ਮਨੁ ਮਾਰਹੁ [੫]ਅਬਦਾਲਾ;
			ਮਿਲਹੁ [੬]ਹਕੀਕਤਿ ਜਿਤੁ ਫਿਰਿ ਨ ਮਰਾ ॥
	੧੯	੧੨	ਦਸ [੭]ਅਉਰਾਤ; ਰਖਹੁ [੮]ਬਦ ਰਾਹੀ ॥
			ਮਕਾ ਮਿਹਰ; ਰੋਜਾ ਪੈ ਖਾਕਾ ॥
੧੦੮੪	੧	੧੨	ਹੂਰ ਨੂਰ [੯]ਮੁਸਕੁ ਖੁਦਾਇਆ;
			ਬੰਦਗੀ ਅਲਹ [੧੦]'ਆਲਾ' [੧੧]ਹੁਜਰਾ ॥
			(ਆਲਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੨	੧੨	ਸੋ ਮੁਲਾ [੧੨]ਮਲਊਨ ਨਿਵਾਰੈ;
			ਸੋ ਦਰਵੇਸੁ ਜਿਸੁ ਸਿਫਤਿ ਧਰਾ ॥
	੩	੧੨	ਤਸਬੀ ਯਾਦਿ ਕਰਹੁ [੧੩]ਦਸ ਮਰਦਨੁ;
			ਸੁੰਨਤਿ ਸੀਲੁ [੧੪]ਬੰਧਾਨਿ ਬਰਾ ॥

---

੧ ਸ਼ਰਾ ਕਰਮ ਕਾਂਡ। ੨ ਉਪਾਸ਼ਨਾ। ੩ ਤਰਕ=ਵੈਰਾਗ। ੪ ਗਿਆਨ। ੫ ਵੱਡਾ। ੬ ਅਨੁਭਵ। ੭ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪੀ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ। ੮ ਖੋਟੇ ਰਾਹ ਤੋਂ। ੯ ਖੁਸ਼ਬੂ ਅਤਰ, ਭਗਤੀ। ੧੦ ਉਤਮ,ਆਲ੍ਹਾ। ੧੧ ਕੋਠੜੀ, ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ,ਜੋ ਖੁਦਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਹੈ ਏਹ ਉਤਮ ਕੋਠੜੀ ਹੈ। ੧੨ ਓਣਤਾਈ ਵਾਲੀ ਮੈਲ ਪਾਪਾਂ ਦੀ। ੧੩ ਦਸੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ। ੧੪ ਨਿਯਮ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੯੪	੪	੧੨	[1]ਖਿਲਖਾਨਾ [2]ਬਿਰਾਦਰ; [3]ਹਮੂ ਜੰਜਾਲਾ ॥
	੭	੧੨	ਸਗਲੀ ਜਾਨਿ; ਕਰਹੁ [4]ਮਉਦੀਫਾ ॥
			ਖੁਦਾਇ ਏਕੁ ਬੁਝਿ ਦੇਵਹੁ ਬਾਂਗਾਂ;
			[5]ਬੁਰਗੂ [6]ਬਰ [7]ਖੁਰ [8]ਦਾਰ [9]ਖਰਾ ॥
			੨. ਬਰਖੁਰ-ਦਾਰ ॥
	੮	੧੨	ਹਕੁ ਹਲਾਲੁ; [10]ਬਖੋਰਹੁ [11]ਖਾਣਾ ॥
			ਪੀਰੁ ਪਛਾਣੈ ਭਿਸਤੀ ਸੋਈ;
			ਅਜਰਾਈਲੁ ਨ [12]ਦੋਜ [13]ਠਰਾ ॥
	੯	੧੨	ਰੰਗ ਤਮਾਸੇ; ਮਾਣਿ [14]ਹਕੀਨਾ ॥
			੨. [15]ਮਾਣਿਹ ਕੀਨਾ ॥
	੧੧	੧੨	ਦੁਨੀਆ ਰੰਗ ਨ ਆਵੈ ਨੇੜੈ;
			ਜਿਉ [16]ਕੁਸਮ [17]ਪਾਟੁ, ਘਿਉ [18]ਪਾਕੁ [19]ਹਰਾ ॥
	੧੪	੧੨	ਹਕੁ ਹੁਕਮੁ ਸਚੁ ਖੁਦਾਇਆ ਬੁਝਿ;
			ਨਾਨਕ ਬੰਦਿ ਖਲਾਸ [20]ਤਰਾ ॥
	੧੫	੧੩	ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਰਣਿ ਗਹਤ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ;
			ਕਿਛੁ ਭਉ ਨ ਵਿਆਪੈ [21]ਬਾਲ ਕਾ ॥

---

੧ ਖੇਲੁ ਖਾਨਾ, ਕਾਰਖਾਨਾ। ੨ ਸਈਧੀ। ੩ ਤਮਾਮ। ੪ ਦਫਾ ਕਰੋ, ਵਜੀਫਾ, ਹੰਦੇ ਕਛਣੇ। ੫ ਕਾਜੀ। ੬ ਫਲ। ੭ ਖਾਣਾ। ੮ ਰਖਣਾਂ। ੯ ਚੰਗਾ। ੧੦ ਖਾਣਾ। ੧੧ ਭੋਜਨ। ੧੨ ਦੋਜ਼ਕ। ੧੩ ਠਹਿਰੋਂ ਦਾ ਹੈ। ੧੪ ਹੱਕ ਦਾ ਮਾਨਣਾਂ। ੧੫ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ੧੬ ਫੁਲ। ੧੭ ਰੇਸ਼ਮ। ੧੮ ਪਵਿਤ੍ਰ। ੧੯ ਮ੍ਰਿਗਾਨ। ੨੦ ਇਸਤੋਂ ਬੰਦ ਖਲਾਸੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ੨੧ ਮਾਇਆ ਦਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੮੫	੪	੧੩	[1]ਬਾਸਨ ਮੇਟਿ [2]ਨਿਬਾਸਨ ਹੋਈਐ;
			ਕਲਮਲ ਸਗਲੇ ਜਾਲਕਾ ॥
			(ਬਾਲ ਕਾ, ਕਾਲ ਕਾ, ਨਾਲ ਕਾ, ਅਨਾਲ ਕਾ, ਇਸ ਤੇਰ੍ਹਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਕੱਕੇ ਇਕਠੇ ਹਨ।)
			ਮਾਰੂ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੩
੧੦੮੭	੩	੧	ਨਾਮ ਵਿਹੂਣੇ ਭਰਮਸਹਿ; ਆਵਹਿ ਜਾਵਹਿ ਨੀਤ॥
	੯	੨	ਨਾਨਕ ਮਿਲਿਆ ਸੋ ਜਾਣੀਐ;
			ਗੁਰੁ ਨ ਛੋਡੈ ਆਪਣਾ, ਦੂਜੈ ਨ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ॥
	੧੧	੨	ਠਾਕ ਨ ਸਚੈ ਬੋਹਿਥੈ; ਜੇ ਗੁਰੁ ਧੀਰਕ ਦੇਇ ॥
	੧੯	੩	ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁ ਨ ਬੂਝਈ;
			ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਜਮ ਖੜਗੁ [3]ਕਲਖਾ ॥
			(ਪਾਠ ਕੱਲਖਾ ਕਰਨਾ)
੧੦੮੮	੭	੫	[4]ਮਹਲ ਕੁਚਜੀ [5]ਮੜ ਵੜੀ; ਕਾਲੀ ਮਨਹੁ ਕਸੁਧ॥
੧੦੮੯	੪	੮	ਨਾਨਕ [6]ਤਰਵਰੁ ਏਕੁ ਹੈ; [7]ਏਕੋ ਫੁਲੁ [8]ਭਿਰੰਗੁ ॥
	੬	੮	ਗਿਆਨੀਆ ਕਾ ਇਹੁ ਮਹਤੁ ਹੈ;
			ਮਨ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨਾ ॥ (ਮਹੱਤੁ ਬੋਲੋ)
	੧੫	੯	ਅਹੰਕਾਰਿ ਮੁਏ ਸੇ [9]ਵਿਗਤੀ ਗਏ;
			ਮਰਿ ਜਨਮਹਿ ਫਿਰਿ ਆਵਹਿ ॥

---

੧ ਵਾਸ਼ਨਾਂ। ੨ ਵਾਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੩ ਕਰਖਾ= ਖਿਚੀ ਖੜੇ ਹਨ। ੪ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਿੰਦ। ੫ ਸ਼ਰੀਰ ਰੂਪੀ ਮੜੇ ਵਿਚ ਵੜੀ=ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਈ। ੬ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਬ੍ਰਿਛ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੭ ਫੁਲ, ਧਰਮ ਭਾਵ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ। ੮ ਭੌਰਾ ਜਗਿਆਸੂ। ੯ ਅਵਿਗਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੬੯	੧੬	੧੦	ਕਾਗਉ ਹੋਇ ਨ ਊਜਲਾ; ਲੋਹੇ ਨਾਵ, ਨ ਪਾਰੁ ॥
੧੦੬੦	੧	੧੦	ਗੁਰਿ ਸੇਵਿਐ ਸਾਤਿ ਪਾਈਐ;
			ਜਪਿ ਸਾਸ ਗਿਰਾਸਾ ॥
	੯	੧੨	ਦਿਲ [1]ਦਰਵਾਨੀ ਜੋ ਕਰੇ;ਦਰਵੇਸੀ ਦਿਲੁ [2]ਰਾਸਿ ॥
	੧੦	੧੨	[3]ਅਲਗਉ, ਜੋਇ [4]ਮਧੂਕੜਉ;
			ਸਾਰੰਗ-ਪਾਣਿ ਸਬਾਇ ॥ (ਅਲੱਗਉ ਬੋਲੋ)
	੧੪	੧੩	ਸਰਬੇ [5]ਜੋਇ, [6]ਅਗਛਮੀ; ਦੂਖ ਘਨੇਰੋ [7]ਆਥਿ ॥
			[8]ਕਾਲਰੁ ਲਾਦਸਿ [9]ਸਰੁ ਲਾਘਣਉ;
			ਲਾਭੁ ਨ ਪੂਜੀ ਸਾਥਿ ॥
	੧੫	੧੩	ਪੂੰਜੀ ਸਾਚਉ ਨਾਮੁ ਤੂ; ਅਖੁਟਉ ਦਰਬੁ ਅਪਾਰੁ ॥
	੧੬	੧੩	ਪੂਰਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਰਾਣਿ ਲੈ;
			[10]ਮੋਟਉ ਠਾਕੁਰੁ ਮਾਣਿ ॥
	੧੯	੧੪	ਭੋਲਤਣਿ ਭੈ ਮਨਿ ਵਸੈ; ਹੋਕੈ ਪਾਧਰ ਹੀਡੁ ॥
			(ਭੋਲੱ-ਤਣਿ ਪੜੋ)
੧੦੬੧	੧	੧੪	[11]ਮਾਂਦਲੁ ਬੇਦਿ [12]ਸਿ ਬਾਜਣੋ;
			ਘਣੋ [13]ਧੜੀਐ ਜੋਇ ॥

---

੧ ਰੋਕਣਾਂ ਕਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ । ੨ ਸਚਿਆਈ ਵਾਲਾ ।
੩ ਅਲੱਗ। ੪ ਮਧੂ=ਭੌਰੇ ਦੀ ਨਿਆਈ ਜੋ ਮਨ ਹੈ ਇਸਨੂੰ ਕੜਉ= ਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੫ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ੬ ਇਸਥਿਤ ।
੭ ਮਾਇਆ ਵਿਚ। ੮ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਰੂਪੀ ਕੱਲਰ। ੯ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦਰ। ੧੦ ਭਾਰੀ। ੧੧ ਢੋਲ। ੧੨ ਤਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਚ। ੧੩ ਪੱਖ,ਬਹੁਤੇ ਤੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਆਦਿਕ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੯੧	੨	੧੪	ਸਾਗਰੁ ਗੁਣੀ ਅਥਾਹੁ; ਕਿਨਿ [1]ਹਾਥਾਲਾ ਦੇਖੀਐ॥
			੨. ਕਿਨਿਹਾ [2]ਥਾਲਾ ॥
	੩	੧੪	[3]ਮਝ ਭਰਿ; ਦੁਖ ਬਦੁਖ ॥
	੧੩	੧੬	ਮਨਮੁਖ ਵਾਪਾਰੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਨੀ;
			ਬਿਖੁ ਵਿਹਾਝਹਿ, ਬਿਖੁ ਸੰਗ੍ਰਹਹਿ;
			ਬਿਖ ਸਿਉ ਧਰਹਿ ਪਿਆਰੁ ॥
੧੦੯੨	੮	੧੭	ਏਕੋ ਸਿਮਰਹੁ ਭਾਇਰਹੁ; ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ॥
	੧੭	੧੮	ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਦਰੁ ਜਾਣੀਐ;
			ਅੰਦਰਿ ਮਹਲੁ [4]ਅਸਰਾਉ ॥
੧੦੯੩	੩	੧੯	ਨਾਨਕ [5]ਸੋ ਹੰ, ਹੰ ਸਾ, ਜਪੁ ਜਾਪਹੁ;
			ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਤਿਸੈ ਸਮਾਹਿ ॥ ੨. ਸੋਹੰ [6]ਹੰਸਾ ॥

ਮਾਰੂ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ਡਖਣੇ ਮਃ ੫

੧੦੯੪	੮	੧	ਤੂ [7]ਚਉ ਸਜਣ [8]ਮੈਡਿਆ; [9]ਡੇਈ [10]ਸਿਸੁ ਉਤਾਰਿ॥
	੯	੧	[11]ਨੀਹੁ [12]ਮਹਿੰਜਾ ਤਉ ਨਾਲਿ;
			[13]ਬਿਆ ਨੇਹ ਕੂੜਾਵੇ ਡੇਖੁ ॥
	੧੦	੧	ਕਾਜਲੁ ਹਾਰੁ ਤਮੋਲ ਰਸੁ;
			ਬਿਨੁ [14]ਪਸੇ [15]ਹਭਿ ਰਸ ਛਾਰੁ ॥

---

੧ ਹਾਥ, ਅੰਤ। ੨ ਥੱਲਾ, ਅੰਤ। ੩ ਹਿਰਦੇ ਦੇ। ੪ ਆਸਰਾ। ੫ ਸੋ=ਕਹੀਏ ਤਤ ਪਦ ਦਾ ਲਖ ਅਰਥ, ਹੰ=ਕਹੀਏ ਤੂੰ ਪਦ ਦਾ ਲਖ ਅਰਥ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈ ਹੂੰ। ੬ ਹੰ ਸਾ=ਮੈ ਓਹ ਹਾਂ ਅਭੇਦ ਵਾਚਕ ਵਾਕ ਹੈ। ੭ ਉਚਾਰਣ ਕਰ। ੮ ਮੇਰਿਆ। ੯ ਦਿਆਂ। ੧੦ ਸਿਰ। ੧੧ ਪ੍ਰੇਮ। ੧੨ ਮੇਰਾ। ੧੩ ਦੂਜਾ, ਹੋਰ। ੧੪ ਦੇਖੇ। ੧੫ ਸਾਰੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੯੪	੧੧	੧	ਤੂ ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਚੁ; ਸਚੁ ਸਭੁ ਧਾਰਿਆ ॥
	੧੨	੧	ਹਰਿ ਆਗਿਆ ਹੋਏ ਬੇਦ; ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਵੀਚਾਰਿਆ ॥
੧੦੯੫	੪	੩	ਹਿਕ ਸੁ ਕੰਤੈ ਬਾਹਰੀ; ਮੈਡੀ ਵਾਤ ਨ ਪੁਛੈ ਕੋਇ ॥
			ਹਭੇ ਟੋਲ ਸੁਹਾਵਣੇ, ਸਹੁ ਬੈਠਾ; ਅੰਙਣ ਮਲਿ ॥
			(ਮੱਲਿ ਬੋਲੋ)
	੧੦	੪	ਜਾ ਮੂ [੧]ਪਸੀ [੨]ਹਠ ਮੈ; ਪਿਰੀ ਮਹਿਜੈ ਨਾਲਿ ॥
			ਹਭੇ ਭੁਖ [੩]ਉਲਾਹਿਅਮੁ;ਨਾਨਕ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲਿ ॥
			ਨਾਨਕ[੪]ਬੈਠਾ[੫]ਭਖੇ ਵਾਉ;ਲੰਮੇ ਸੇਵਹਿ [੬]ਦਰੁ ਖੜਾ ॥
			ਪਿਰੀਏ ਤੂ ਜਾਣੁ ਮਹਿਜਾ [੭]ਸਾਉ;
			ਜੋਈ ਸਾਈ [੮]‘ਮੁਹੁਖੜਾ’ ॥
			(ਮੁਹੁਖੜਾ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ, ਮੁਖੜੇ ਦਾ ਹੀ ਵਾਚਕ ਹੈ, ਮੁਹੁਖ-ੜਾ ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ, ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ੜਾੜਾ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤਾ ਹੈ)
			ਕਿਆ [੯]ਗਾਲਾਇਓ [੧੦]ਭੂਛ;
			ਪਰ [੧੧]ਵੇਲਿ ਨ [੧੨]ਜੋਹੇ ਕੰਤ ਤੂ ॥
੧੭	੫		[੧੩]ਕੁਰੀਏ ਕੁਰੀਏ [੧੪]ਵੈਦਿਆ;
			[੧੫]ਤਲਿ [੧੬]ਗਾੜਾ [੧੭]ਮਹ [੧੮]ਰੇਰੁ ॥

---

੧ ਦੇਖਣਾ ਕਰੇ। ੨ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ। ੩ ਲਾਹ ਦਿਤੇ। ੪ ਇਸਥਿਤ ਹੋਕੇ। ੫ ਕਨਸੋਆਂ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ। ੬ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਰੂਪ। ੭ ਪ੍ਰਯੋਜਨ, ਮਤਲਬ। ੮ ਮੁਖੜਾ। ੯ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ੧੦ ਮੋਟਾ ਵਾਕ। ੧੧ ਇਸਤ੍ਰੀ,ਪਰ=ਪਰਾਈ। ੧੨ ਤੱਕੇ। ੧੩ ਡੰਡੀ ਡੰਡੀ.ਵੈਰਾਗ ਰੂਪੀ। ੧੪ ਚਲਣ ਵਾਲਾ। ੧੫ ਬਲੇ। ੧੬ ਤਕੜਾ। ੧੭ ਬੁਧੀ ਰੂਪੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ। ੧੮ ਟੋਆ, ਖਾਤਾ, ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਦਾ ਬਚਕੇ ਰਹੀਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੯੫	੧੮	੫	ਸਚੁ ਜਾਣੈ [1]ਕਚੁ ਵੈਦਿਓ; ਤੂ ਆਘੂ ਆਘੇ ਸਲਵੇ ॥
			ਨਾਨਕ [2]ਆਤਸਝੀ ਮੰਝਿ [3]ਨੈਣੂ;
			ਬਿਆ [4]ਢਲਿ [5]ਪਬਣਿ ਜਿਉ [6]ਜੁੰਮਿਓ ॥
	੧੯	੫	[7]ਭੋਰੇ [8]ਭੋਰੇ [9]ਰੂਹੜੇ; [10]ਸੇਵੇਦੇ [11]ਆਲਕੁ ॥
			(ਸੇਵੇਂਦੇ ਬੋਲੋ)
੧੦੯੬	੨	੫	ਤੂ ਪੁਰਖੁ ਅਨੰਦੀ ਅਨੰਤ; ਸਭ ਜੋਤਿ [12]ਸਮਾਹਰਾ ॥
	੪	੫	ਸੇਵਕ ਸਭਿ ਕਰਦੇ ਸੇਵ ਦਰਿ; ਨਾਨਕੁ ਜਨੁ ਤੇਰਾ ॥
	੫	੬	[13]ਗਹਡੜੜਾ ਤ੍ਰਿਣਿ ਛਾਇਆ;
			ਗਾਫਲ ਜਲਿਓਹੁ [14]ਭਾਹਿ ॥
	੧੩	੭	ਆਗਾਹਾ ਕੂ [15]ਤ੍ਰਾਘਿ; ਪਿਛਾ ਫੇਰਿ ਨ [16]'ਮੁਹਡੜਾ' ॥
			('ਮੁਹਡੜਾ' ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ)
			ਨਾਨਕ ਸਿਝਿ ਇਵੇਹਾ ਵਾਰ;
			ਬਹੁੜਿ ਨ ਹੋਵੀ ਜਨਮੜਾ ॥
	੧੪	੭	ਸਜਣੁ ਮੇਡਾ [17]ਚਾਈਆ; ਹਭ ਕਹੀਦਾ ਮਿਤੁ ॥
	੧੬	੭	ਜਾ ਤੂ ਮੇਰੈ ਵਲਿ ਹੈ; ਤਾ ਕਿਆ [18]ਮੁਹਛੰਦਾ ॥

---

੧ ਕੱਚੇ ਪਦਾਰਥ ਵੈਦਿਓ=ਚਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਚੇ ਜਾਣਕੇ ਤੂੰ ਅਗੇ ਤੋਂ ਅਗੇ ਹੋਕੇ ਸਲਵੇ=ਵਿਚਰਦਾ ਹੈਂ। ੨ ਜਿਵੇਂ ਅਗਨੀ ਵਿਚ। ੩ ਮੱਖਣ ਢਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੪ ਪਾਣੀ ਦੇ ਢਲ ਜਾਣ ਕਰਕੇ। ੫ ਚੁਪਤੀ ਦੇ ਪਤੇ। ੬ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਉਂ ਪਦਾਰਥ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੭ ਹੇ ਭੋਲੇ। ੮ ਸਵੇਰੇ। ੯ ਸੁੰਦਰ ੧੦ ਭਜਨ ਕਰਨ ਨੂੰ। ੧੧ ਆਲਸ ਕਰਦਾ ਹੈਂ। ੧੨ ਸਮਾਈ। ੧੩ ਟੋਆ, ਛੱਪਰ, ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਛੱਪਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪੀ ਕਖਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ੧੪ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪੀ ਅਗਨੀ ਜਾਲਦਾ ਹੈ। ੧੫ ਚਾਹੁਣਾਂ ਕਰ। ੧੬ ਮੋਢਾ, ਮਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਰੂਪ। ੧੭ ਪਿਆਰਾ, ਲਾਡਲਾ, ਚਾ ਵਾਲਾ। ੧੮ ਮੁਛੰਦਗੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੯੬	੧੯	੮	ਡੇਖਣ ਕੂ [1]ਮੁਸਤਾਕੁ; ਮੁਖੁ [2]ਕਿ-ਜੇਹਾ ਤਉ ਧਣੀ ॥
੧੦੯੭	੧	੮	ਦੁਖੀਆ ਦਰਦ ਘਣੇ; [3]ਵੇਦਨ ਜਾਣੇ ਤੂ ਧਣੀ ॥
	੮	੯	[3]ਗਿਲੀ [4]ਗਿਲੀ ਰੋਡੜੀ;
			[5]ਭਉ ਦੀ [6]ਭਵਿ [7]ਭਵਿ ਆਇ ॥
	੧੩	੯	ਹਉ ਨਿਰਗੁਣੁ ਢਾਢੀ ਬਖਸਿਓਨੁ;
			ਪ੍ਰਭਿ ਪੁਰਖਿ ਵੇ-ਦਾਵੈ ॥
	੧੪	੧੦	ਜਾ ਛੁਟੇ ਤਾ ਖਾਕੁ; ਤੂ ਸੁੰਞੀ ਕੰਤੁ ਨ ਜਾਣਹੀ ॥
			ਦੁਰਜਨ ਸੇਤੀ ਨੇਹੁ;ਤੂ ਕੈ ਗੁਣਿ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਮਾਣਹੀ ॥
	੧੬	੧੦	ਨਾਨਕ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ [8]ਆਲੂਦਿਆ;
			ਜਿਤੀ ਹੋਰੁ ਖਿਆਲੁ ॥
	੧੭	੧੦	ਜਿਨੀ ਠਗੀ ਜਗੁ ਠਗਿਆ;
			ਸੇ ਤੁਧੁ ਮਾਰਿ [9]ਨਿਵਾੜਾ ॥
	੧੯	੧੦	ਸਭਿ ਇੰਦ੍ਰੀਆ ਵਸਿ ਕਰਿ ਦਿਤੀਓ;
			ਸਤਵੰਤਾ ਸਾੜਾ ॥
੧੦੯੮	੧	੧੧	ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਤੁਠਾ ਭਾਇਰਹੁ; ਹਰਿ ਵਸਦਾ ਨੇੜਾ ॥
	੨	੧੧	ਜਾ ਮੂੰ ਆਵਹਿ ਚਿਤਿ ਤੂ; ਤਾ ਹਭੇ ਸੁਖ ਲਹਾਉ ॥
	੩	੧੧	ਕਪੜ ਭੋਗ ਵਿਕਾਰ; ਏ ਹਭੇ ਹੀ ਛਾਰ ॥
			ਖਾਕੁ ਲੋੜੇਦਾ ਤੰਨਿ ਖੇ; ਜੋ ਰਤੇ ਦੀਦਾਰ ॥

---

੧ ਚਾਹਵਾਨ,ਮੋਹਤ। ੨ ਕੇਹੋ ਜਿਹਾ। ੩ ਪੀੜਾ। ੪ ਨਿਗਲਨ ਵਾਸਤੇ। ੫ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਭ ਵਾਲੀ ਰੋਡੜੀ, ਗੁੜ ਦੀ ਰੋਡੜੀ ਮਾਇਆ। ੬ ਮੱਖੀ ਜੀਵ ਰੂਪ। ੭ ਜਨਮ ਧਾਰਕੇ। ੮ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਔਂਦੀ ਹੈ। ੯ ਰੰਦੇ,ਭੈੜੇ। ੧੦ ਨਵਿਰਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੯੮	੪	੧੧	ਕਿਆ ਤਕਹਿ ਬਿਆ ਪਾਸ;
			ਕਰਿ ਹੀਅੜੇ ਹਿਕੁ ਅਧਾਰੁ ॥
	੯	੧੨	ਲੋੜੀਦੋ ਹਭ ਜਾਇ; ਸੋ ਮੀਰਾ [੧]ਮੀਰੰਨ ਸਿਰਿ ॥
	੧੦	੧੨	[੨]ਮਾਣਿਕੂ ਮੋਹਿ [੩]ਮਾਉ; ਡਿੰਨਾ ਧਣੀ [੪]ਅਪਾਹਿ ॥
	੧੧	੧੨	ਮੂ ਥੀਆਊ ਸੇਜ; ਨੈਣਾ ਪਿਰੀ ਵਿਛਾਵਣਾ ॥
			ਜੇ ਡੇਖੈ ਹਿਕ ਵਾਰ; ਤਾ ਸੁਖ ਕੀਮਾ ਹੂ, ਬਾਹਰੇ ॥
	੧੩	੧੨	ਮੈ ਲਖ [੫]ਵਿੜਤੇ ਸਾਹਿਬਾ; ਜੇ ਬਿੰਦ ਬੋਲਾਈਆ ॥
			(ਵਿੜੱਤੇ ਬੋਲੇ)
	੧੬	੧੩	[੬]ਮੂ [੭]ਥੀਆਊ ਤਖਤੁ; ਪਿਰੀ ਮਹਿੰਜੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ॥
			ਪਾਵ ਮਿਲਾਵੇ [੮]ਕੋਲਿ;ਕਵਲ ਜਿਵੈ [੯]ਬਿਗਸਾਵਦੋ ॥
	੧੭	੧੩	ਪਿਰੀਆ ਸੰਦੜੀ ਭੁਖ;
			ਮੂ [੧੦]ਲਾਵਣ [੧੧]ਥੀ [੧੨]ਵਿਥਰਾ ॥
	੧੮	੧੩	ਠਗਾ [੧੩]ਨੀਹੁਮ ਤ੍ਰੋੜਿ;
			ਜਾਣੁ [੧੪]ਗੰਧ੍ਰਬਾ ਨਗਰੀ ॥ ੨. ਨੀਹੁ ਮਤ੍ਰੋੜਿ ॥
੧੦੯੯	੨	੧੩	ਤਿਲਕੁ ਕਢਹਿ ਇਸਨਾਨੁ ਕਰਿ;ਅੰਤਰਿ [੧੫]ਕਾਲੇਖੰ॥
	੭	੧੪	ਇਕ ਸੁ ਹਰਿ ਜੀਉ ਬਾਹਰੀ; ਸਭ ਫਿਰੈ ਨਿਕਾਮੀ ॥

---

੧ ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ। ੨ ਮਾਣਕ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ। ੩ ਮਾਤਾ ਰੂਪ ਸੰਤੋ। ੪ ਅਪਾਹਜ,ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ। ੫ ਵੱਟ ਲਏ,ਖੱਟ ਲਏ। ੬ ਮੈਂ। ੭ ਹੋ ਜਾਵਾਂ। ੮ ਪਾਸ। ੯ ਖਿੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੧੦ ਸਲੂਣਾਂ। ੧੧ ਹੋਕੇ। ੧੨ ਬਿਸਥਾਰ ਪੂਰਬਕ ਟਿਕਾਂ। ੧੩ ਪ੍ਰੇਮ। ੧੪ ਹਰੀ ਚੰਦ ਦੀ ਨਗਰੀ,ਦੀ ਤਰਾਂ ਝੂਠੇ ਜਾਣਕੇ। ੧੫ ਕਾਲੁਖ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੬੬	੮	੧੪	ਬਿਚਰਦੇ ਫਿਰਹਿ ਸੰਸਾਰ ਮਹਿ; ਹਰਿ ਜੀ [1]ਹੁਕਾਮੀ ॥
	੧੧	੧੫	ਮੁਖਹੁ ਅਲਾਏ ਹਭ ਮਰਣੁ; ਪਛਾਣੰਦੋ ਕੋਇ ॥
	੧੩	੧੫	[2]ਮਤੜੀ [3]ਕਾਂਢਕੁ ਆਹ; ਪਾਵ ਧੋਵੰਦੋ ਪੀਵਸਾ ॥
			੨. ਕਾਂਢ ਕੁਆਹ ॥
			[4]ਮੂ ਤਨਿ ਪ੍ਰੇਮੁ ਅਬਾਹ; [5]ਪਸਣ ਕੂ ਸਚਾ ਧਣੀ ॥
	੧੬	੧੫	ਮਾਰਿਆ ਸਚੈ ਪਾਤਿਸਾਹਿ; ਵੇਖਿ ਧੁਰਿ ਕਰ ਮਚਾ ॥
			੨. ਕਰਮ ਚਾ ॥
੧੧੦੦	੧	੧੬	ਨਾਨਕ ਸੇ ਅਖੜੀਆ [6]ਬਿਅੰਨਿ;
			ਜਿਨੀ ਡਿਸੰਦੋ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥
	੪	੧੬	ਓਨਿ ਵੈਰੀ ਮਿਤ੍ਰ , ਸਮ ਕੀਤਿਆ;
			ਸਭ ਨਾਲਿ ਸੁਭਾਈ ॥
			ਹੋਆ ਓਹੀ [7]ਅਲੁ, ਜਗ ਮਹਿ;
			ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਜਪਾਈ ॥
	੬	੧੭	ਸਜਣ ਮੁਖੁ ਅਨੂਪੁ; ਅਠੇ ਪਹਰ ਨਿਹਾਲਸਾ ॥
	੭	੧੭	ਸੁਤੜੀ ਸੋ ਸਹੁ ਡਿਠੁ; ਤੈ ਸੁਪਨੇ ਹਉ ਖੰਨੀਐ ॥
	੭	੧੭	ਸਜਣ ਸਚੁ ਪਰਖਿ; (ਪਰੱਖਿ ਨਹੀ ਕਹਿਣਾ)
	੮	੧੭	ਮੰਨ ਮਝਾਹੂ ਲਖਿ; ਤੁਧਹੁ ਦੂਰਿ ਨ ਸੁ ਪਿਰੀ ॥
	੯	੧੭	ਰੰਗ ਤੁੰਗ ਗਰੀਬ ਮਸਤ; ਸਭੁ ਲੋਕੁ ਸਿਧਾਸੀ ॥

---

੧ ਹੁਕਮ ਵਿਚ।੨ ਖੋਟੀਮਤ ਨੂੰ।੩ ਕਢ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਮਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਹ=ਹੈਨ। ੪ ਮੇਰੇ।੫ ਦੇਖਣ ਨੂੰ। ੬ ਦੂਜੀਆਂ ਸਰਧਾ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ। ੭ ਪੂਰਨ, ਤ੍ਰਿਪਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੦੦	੧੧	੧੭	ਨਿਹਚਲੁ ਸਚੁ ਖੁਦਾਇ ਏਕੁ; ਖੁਦਾਇ ਬੰਦਾ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥
	੧੨	੧੭	ਡਿਠੀ ਹਭ ਢੰਢੋਲਿ; ਹਿਕਸੁ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋਇ ॥
	੧੩	੧੮	ਆਸਕੁ ਆਸਾ ਬਾਹਰਾ; ਮੂ ਮਨਿ ਵਡੀ ਆਸ ॥ ਆਸ ਨਿਰਾਸਾ ਹਿਕੁ ਤੂ; ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ, ਬਲਿ ਗਈਆਸ ॥
	੧੪	੧੮	ਬਾਝੁ ਪਿਆਰੇ ਆਪਣੇ, [1]ਬਿਰਹੀ ਨਾ [2]ਧੀਰੋਦਿ ॥
	੧੬	੧੮	ਪੋਥੀ ਪੰਡਿਤ ਗੀਤ 'ਕਵਿਤ'; ਕਵਤੇ ਭੀ ਜਾਸੀ ॥ (ਕਵਿਤ-ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ,ਕਵਿੱਤ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ)
੧੧੦੧	੧੭	੧੮	ਮੁਨਿ ਜੋਗੀ ਦਿਗੰਬਰਾ; ਜਮੈ ਸਣੁ ਜਾਸੀ ॥
	੨	੧੯	ਹਿਕਸ ਕੂੰ ਤੂ ਆਹਿ; ਪਛਾਣੂ ਭੀ ਹਿਕੁ ਕਰਿ ॥ ਨਾਨਕ ਆਸੜੀ ਨਿਬਾਹਿ; ਮਾਨੁਖ [3]ਪਰਥਾਈ [4]ਲਜੀਵਦੋ ॥
	੭	੨੦	ਜੋ ਡੁਬੰਦੋ ਆਪਿ; ਸੋ ਤਰਾਏ ਕਿਨ੍ ਖੇ ॥ ਤਾਰੇਦੜੋ ਭੀ ਤਾਰਿ;ਨਾਨਕ ਪਿਰ ਸਿਉ ਰਤਿਆ ॥
	੮	੨੦	ਜਿਥੈ ਕੋਇ ਕਥੰਨਿ; ਨਾਉ ਸੁਣਦੋ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥ ਮੂੰ ਜੁਲਾਊਂ [5]ਤਥਿ; ਨਾਨਕ ਪਿਰੀ ਪਸੰਦੋ ਹਰਿਓ ਥੀਓਸਿ ॥
	੯	੨੦	ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਵਿਹੂਣੀਆ; [6]ਨਿ-ਮੁਣੀਆਦੀ ਦੇਹ ॥

---

੧ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੂੰ। ੨ ਧੀਰਜ ਨਹੀ ਉਦੇ ਹੁੰਦੀ। ੩ ਪਾਸੋਂ ਜੋਹੜਾ ਮੰਗਣਾਂ ਹੈ। ੪ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਣਾ। ੫ ਤਿਸ ਜਗਾ। ੬ ਜੜ ਤੋਂ ਬਗੈਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੦੦੧	੧੪	੨੧	ਲਗੜੀਆ ਪਿਰੀਅੰਨਿ; ਪੇਖੰਦੀਆ ਨਾ [੧]ਤਿਪੀਆ ॥
	੧੫	੨੧	ਕਬੜੀਆ ਸੰਤਾਹ; ਤੇ ਸੁਖਾਊ ਪੰਧੀਆ ॥
੧੦੦੨	੯	੨੨	[੨]ਹਿਆਇ [੩]ਕਮਾਇ ਧਿਆਇਆ;
			ਪਾਇਆ ਸਾਧ ਸਰਣਾ ॥
			ਬੋਹਿਥੁ ਨਾਨਕ ਦੇਉ ਗੁਰੁ;
			ਜਿਸੁ ਹਰਿ ਚੜਾਏ ਤਿਸੁ ਭਉਜਲੁ ਤਰਣਾ ॥
	੧੧	੨੩	ਹੋਹੁ ਸਭਨਾ ਕੀ ਰੇਣੁਕਾ; ਤਉ ਆਉ ਹਮਾਰੈ ਪਾਸਿ ॥
	੧੨	੨੩	ਮੁਆ ਜੀਵੰਦਾ ਪੇਖੁ; ਜੀਵੰਦੇ ਮਰਿ ਜਾਨਿ ॥
			ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਬਾਣੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੀ
੧੧੦੩	੨	੧	ਜੀਅ [੪]ਬਧਹੁ, ਸੁ ਧਰਮੁ ਕਰਿ ਥਾਪਹੁ;
			ਅਧਰਮੁ ਕਹਹੁ ਕਤ ਭਾਈ ॥
			ਆਪਸ ਕਉ ਮੁਨਿਵਰ ਕਰਿ ਥਾਪਹੁ;
			ਕਾ ਕਉ ਕਹਹੁ ਕਸਾਈ ॥
	੫	੧	ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਰਾਮੈ ਰਮਿ ਛੂਟਹੁ;
			ਨਾਹਿ ਤ ਬੂਡੇ ਭਾਈ ॥
	੮	੨	[੫]ਅੰਜਨੁ ਦੇਇ ਸਭੈ ਕੋਈ;
			[੬]ਟੁਕੁ ਚਾਹਨ ਮਾਹਿ, [੭]ਬਿਡਾਨੁ ॥
	੧੪	੩	ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ; ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਹਰਤਾਰਿ ॥

---

੧ ਰੱਜਦੀਆਂ ਨਹੀ ਅੱਖਾਂ । ੨ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ।
੩ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ । ੪ ਨਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋ । ੫ ਗਿਆਨ ।
੬ ਥੋੜੀ ਥੋੜੀ ਚਾਹਨਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰਦੇ ਹੋ । ੭ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
११०४	३	५	ਏਕ, ਅਨੇਕ ਹੋਇ ਰਹਿਓ ਸਗਲ ਮਹਿ;
			ਅਬ ਕੈਸੇ ਭਰਮਾਵਹੁ ॥
	४	५	[1]ਸੋਧਉ ਮੁਕਤਿ ਕਹਾ ਦੇਉ ਕੈਸੀ;
			ਕਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦੁ ਮੋਹਿ ਪਾਈ ਹੈ ॥
	६	६	ਕਾਹੇ ਕੀਜਤੁ ਹੈ; ਮਨਿ ਭਾਵਨੁ ॥
	८	६	ਦੇਹੀ ਗਾਵਾ, ਜੀਉ ਧਰ [2]'ਮਹਤਉ';
			ਬਸਹਿ ਪੰਚ [3]ਕਿਰਸਾਨਾ ॥('ਮਹਤਉ' ਪੋਲਾ ਬੋਲੋ)
	९	७	ਨੈਨੂ ਨਕਟੂ ਸ੍ਰਵਨੂ ਰਸਪਤਿ;
			ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਹਿਆ ਨ ਮਾਨਾ ॥
	१०	७	ਘਰੀ ਘਰੀ ਕਾ ਲੇਖਾ ਮਾਗੈ;
			[4]ਕਾਇਥੁ [5]ਚੇਤੂ ਨਾਉ ॥
	११	७	[6]ਪੰਚ ਕ੍ਰਿਸਾਨ ਵਾ ਭਾਗਿ ਗਏ;
			ਲੈ ਬਾਧਿਓ ਜੀਵ, [7]ਦਰਬਾਰੀ ॥
	१४	८	ਬਿਨੁ ਭੈ, ਅਨਭਉ ਹੋਇ; [8]ਵਣਾ [9]ਹੰਬੈ ॥
			('ਵਣਾਂ' ਉਚਾਰੋ)

ਕਬੀਰ ਕਾ ਸ਼ਬਦੁ ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਬਾਣੀ ਨਾਮ ਦੇਉ ਜੀ ਕੀ

११०५	८	१	ਚਾਰਿ ਮੁਕਤਿ ਚਾਰੈ ਸਿਧਿ ਮਿਲਿ ਕੈ;
			ਦੂਲਹ, ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਰਨਿ ਪਰਿਓ ॥
	९	१	ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜਪਤ;ਕੋ ਕੋ ਨ ਤਰਿਓ ॥

---

१ ਖੋਜਦੇ ਹੈਂ। २ ਪਟਵਾਰੀ। ३ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿ।
४ ਮੁਣਸ਼ੀ। ५ ਚਿਤ੍ ਗੁਪਤ ਨਾਮ ਵਾਲੇ। ६ ਕਾਮਾਦਿਕ।
७ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਨੇ। ८ ਬਣਦਾ। ९ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੦੫	੧੧	੧	ਨਿਰਭਉ ਭਏ, ਰਾਮ ਬਲ ਗਰਜਿਤ; ਜਨਮ ਮਰਨ ਸੰਤਾਪ ਹਿਰਿਓ ॥
	੧੬	੧	ਸੁਆਨ ਸੂਕਰ [੧]ਬਾਇਸ ਜਿਵੈ; ਭਟਕਤੁ ਚਾਲਿਓ ਊਠਿ ॥
	੧੭	੧	ਮਨਸਾ ਬਾਚਾ [੨]ਕਰਮਨਾ; ਮੈ ਦੇਖੇ ਦੋਜਕ ਜਾਤ ॥ ਕਾਮੀ ਕ੍ਰੋਧੀ ਚਾਤੁਰੀ;ਬਾਜੀਗਰ ਬੇ ਕਾਮ ॥
੧੧੦੬	੨	੨	[੩]ਚੰਦ ਸਤ ਭੇਦਿਆ, [੪]ਨਾਦ ਸਤ ਪੂਰਿਆ; [੫]ਸੂਰ ਸਤ ਖੋੜਸਾ ਦਤੁ ਕੀਆ ॥
			ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ
	੧੨	੧	ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜੁ ਗੁਸਈਆ ਮੇਰਾ; ਮਾਥੈ ਛਤ੍ਰ ਧਰੈ ॥
	੧੫	੨	ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਸੁਰਿਤਰੁ ਚਿੰਤਾਮਨਿ; ਕਾਮ ਧੇਨ ਬਸਿ ਜਾ-ਕੇ ਰੇ ॥

---

੧ ਕਾਂ। ੨ ਮਨ ਬਾਣੀ ਸ਼ਰੀਰ ਕਰਕੇ ਜੋ ਵਡੇ ਕਹੌਂਦੇ ਹਨ। ੩ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀ ਸੁਰ ਦੁਆਰਾ ਭੇਦਿਆ=ਉਤਾਰਿਆ=ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈ ਸ਼ਾਂਤ ਸਰੂਪ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਮਨ ਨੂੰ ਭੇਦਿਆ ਬਿੰਨਿਆਂ। ੪ ਸੁਖਮਨਾਂ=ਸਤ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਨਾਦ=ਸ਼ਬਦ ਓਅੰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆ ਠਹਰਾਇਆ। ੫ ਸੂਰਜ ਦੀ ਸੁਰ ਦੁਆਰਾ ੧੬ ਮਾਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਦਤ=ਦੇਣਾਂ ਕੀਤਾ ਦਸਮੇਂ ਦੁਆਰ ਵਿਚ ਸ੍ਵਾਸਾ ਦਾ ਤਮੋਂ ਗੁਣੀ ਕੁਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੇ ਪੰਜ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਾਣ ਤੇ ਮਨ ਏਨਾਂ ਨੂੰ ਦਮਨ=ਰੋਕਣਾ ਕੀਤਾ,ਵਾ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਪੂਰਿਆ=ਵਸਾਇਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੦੬	੧੫	੨	ਚਾਰਿ ਪਦਾਰਥ ਅਸਟ ਮਹਾ ਸਿਧਿ; ਨਵ ਨਿਧਿ ਕਰ ਤਲ ਤਾ-ਕੈ ॥
	੧੭	੨	[1]ਨਾਨਾ ਖਿਆਨ ਪੁਰਾਨ ਬੇਦ [2]ਬਿਧਿ; [3]ਚਉਤੀਸ ਅਛਰ ਮਾਹੀ ॥

ਰਾਗੁ ਤੁਖਾਰੀ

ਤੁਖਾਰੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੧ ਬਾਰਹ ਮਾਹਾ

੧੧੦੭	੪	੧	ਰਚਨਾ ਰਾਚਿ ਰਹੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ; ਪ੍ਰਭ ਮਨਿ [4]ਕਰਮ ਸੁਕਰਮਾ ॥
	੬	੧	ਸਾ ਧਨ ਸਭਿ ਰਸ [5]ਚੋਲੈ; [6]ਅੰਕਿ ਸਮਾਣੀਆ ॥
	੧੩	੧	'ਉਨਵਿ' ਘਨ ਛਾਏ; ਬਰਸੁ ਸੁਭਾਏ ॥ (ਉਨੱਵ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੧੧੦੮	੮	੭	ਨਿਮਾਣੀ ਨਿਤਾਣੀ ਹਰਿ ਬਿਨੁ; ਕਿਉ ਪਾਵੈ 'ਸੁਖ' ਮਹਲੀ ॥
	੧੦	੮	ਅਗਨਿ ਰਸੁ ਸੋਖੈ ਮਰੀਐ ਧੋਖੈ; ਭੀ ਸੋ ਕਿਰਤੁ ਨ ਹਾਰੈ ॥

---

੧ ਅਨੇਕ ਤਰਾਂ ਦੇ ਖਯਾਨ ਪ੍ਰਸੰਗ=ਭਾਵ ਮਹਾਂ ਭਾਰਥ।
੨ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ, ਸਾਰੇ ਚੌਤੀ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ ਸਾਂਝੀ ਸਤਰ ਮਿਲਾਕੇ ੫੨ ਅੱਖਰ ਬਣੌਂਦੇ ਹਨ। ੩. ੩੪ ਅਖਰ ਸੁੱਧ ਹਨ ਅੜਾੜੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ, ਬਾਕੀ ਦੇ। ੪ ਸਾਡੇ ਸਮਾਨ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਰਮ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ੫ ਬੁਧ ਰੂਪੀ ਚੋਲੇ ਵਿਚ।
੬ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਤੁਖਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
११०८	११	८	[1]ਰਥੁ ਫਿਰੈ [2]ਛਾਇਆ ਧਨ 'ਤਾਕੈ',
			[3]ਟੀਡੁ [4]ਲਵੈ ਮੰਝਿ [5]ਬਾਰੇ ॥ (ਤੱਾਕੈ ਬੋਲੋ)
	१६	१०	ਜਲ ਥਲ ਨੀਰਿ ਭਰੇ, ਬਰਸ ਰੁਤੇ ਰੰਗੁ ਮਾਣੀ ॥
	१७	१०	ਪ੍ਰਿਉ ਪ੍ਰਿਉ ਚਵੈ ਬਬੀਹਾ ਬੋਲੈ;
			ਭੁਇਅੰਗਮ ਫਿਰਹਿ ਡਸੰਤੇ ॥
	१९	११	ਅਸੁਨਿ ਆਉ ਪਿਰਾ; ਸਾ ਧਨ ਝੂਰਿ ਮੁਈ ॥
			ਝੂਠਿ ਵਿਗੁਤੀ ਤਾ ਪਿਰ ਮੁਤੀ;
			[6]ਕੁਕਹ [7]ਕਾਹ ਸਿ [8]ਫੁਲੇ ॥
११०९	५	१२	ਨਾਨਕ ਮਿਲਹੁ ਕਪਟ ਦਰ ਖੋਲਹੁ;
			ਏਕ ਘੜੀ ਖਟੁ ਮਾਸਾ ॥
	७	१३	ਗੀਤ ਨਾਦ 'ਕਵਿਤ' ਕਵੇ ਸੁਣਿ;
			ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਦੁਖੁ ਭਾਗੈ ॥ (ਕਵਿੱਤ ਨ ਬੋਲੋ)
	९	१४	ਆਵਤ ਕੀ ਨਾਹੀ; ਮਨਿ ਤਨਿ ਵਸਹਿ ਮੁਖੇ ॥
	१४	१५	ਨਾਨਕ ਮਾਘਿ ਮਹਾ ਰਸੁ ਹਰਿ ਜਪਿ;
			ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਤਾ ॥
	१४	१६	ਫਲਗੁਨਿ ਮਨਿ ਰਹਸੀ; ਪ੍ਰੇਮੁ ਸੁਭਾਇਆ ॥
	१७	१७	[9]ਬੇ ਦਸ ਮਾਹ; ਰੁਤੀ ਥਿਤੀ, ਵਾਰ ਭਲੇ ॥
			[10]ਘੜੀ ਮੂਰਤ ਪਲ ਸਾਚੇ; ਆਏ ਸਹਜਿ ਮਿਲੇ ॥

---

੧ ਅਗਿਆਨ ਰਥ। ੨ ਸ਼ਾਂਤ ਰੂਪੀ ਛਾਂ। ੩ ਬਿੰਡੋ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਰੂਪੀ। ੪ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ੫ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਉਜਾੜ ਵਿਚ। ੬ ਪਿਲਛੀ, ਕੋਸ। ੭ ਕਾਹੀ ,ਦਾਹੜਾ। ੮ ਚਿਟੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ੯ ਬੇ=ਦੋ, ਦਸ, ਭਾਵ ਬਾਰਾਂ ਮਹੀਨੇ। ੧੦ ਦੋ ਘੜੀਆਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਤੁਖਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੧੦	੨	੨	ਪਹਿਲੈ ਪਹਰੈ ਨੈਣ [1]ਸਲੋਨੜੀਏ;
			[2]ਰੈਣਿ ਅੰਧਿਆਰੀ ਰਾਮ ॥
	੧੨	੨	ਕਰ ਕੰਪਿ ਚਰਣ ਸਰੀਰੁ ਕੰਪੈ;
			ਨੈਣ ਅੰਧੁਲੇ ਤਨੁ [3]ਭਸਮ ਸੇ ॥
	੧੩	੨	ਖੂਲੀ [4]ਗੰਠਿ ਉਠੋ; ਲਿਖਿਆ ਆਇਆ ਰਾਮ ॥
੧੧੧੧	੧੧	੩	ਪਿਰਿ ਛੋਡਿਅੜੀ ਸੁਤੀ; ਪਿਰ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ ॥
	੧੬	੪	ਸਾਜਨ [5]ਦੇਸਿ [6]ਵਿਦੇਸੀਅੜੇ; [7]ਸਾਨੇਹੜੇ ਦੇਦੀ ॥
	੧੯	੪	ਨਾਨਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ [8]ਬਿਰਖੁ, ਮਹਾ ਰਸ ਫਲਿਆ;
			ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਸੁ ਚਾਖੈ ॥
੧੧੧੨	੧੪	੫	[9]ਦੋਤਿ [10]ਉਚਾਪਤਿ ਲੇਖੁ ਨ ਲਿਖੀਐ;
			ਪ੍ਰਗਟੀ ਜੋਤਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ (ਉਚਾ ਪਤਿ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
			ਤੁਖਾਰੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੪
੧੧੧੪	੧੧	੨	ਹਰਿ ਹਰਿ ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ;
			ਅਪਰੰਪਰ ਅਪਰ ਪਰਾ ॥
	੧੯	੨	ਤਿਨ ਕੇ ਕੋਟਿ, ਸਭਿ ਪਾਪ;
			ਖਿਨੁ ਪਰਹਰਿ, ਹਰਿ ਦੂਰਿ ਕੀਏ ॥

---

੧ ਸੁੰਦਰ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ ਜਗਿਆਸੂ ਰੂਪ ਸਖੀ। ੨ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪੀ ਰਾਤ। ੩ ਖਾਕ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੪ ਪ੍ਰਾਨ ਅਪਾਨ ਵਾਯੂ ਦੀ ਗੰਢ। ੫ ਸਰੂਪ ਰੂਪੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ। ੬ ਜੋਹੜਾ ਗੁਪਤ ਆਸਖਿਆਤ ਸਮਝਣਾਂ ਹੈ ਏਹ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹੈ। ੭ ਰੱਬ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ। ੮ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੯ ਉਠ ਗਿਆ। ੧੦ ਰੋਜ਼ ਨਾਮ ਚਾ,ਹੁਧਾਰ ਚੱਕੀ ਜਾਣਾਂ,ਰੋਜ਼ ਲਿਖਾਈ ਜਾਣਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਤੁਖਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
११११५	१५	३	ਵਣਿ ਤ੍ਰਿਣਿ ਤ੍ਰਿਭਵਣਿ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਿ;
			ਮੁਖਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ [1]ਚਵਿਆ ॥
११११६	४	४	ਨਾਵਣੁ ਪੁਰਬੁ [2]ਅਭੀਚੁ;
			ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਦਰਸੁ ਭਇਆ ॥
	६	४	ਹਰਿ ਆਪਿ ਕਰਤੈ ਪੁਰਬੁ ਕੀਆ;
			ਸਤਿਗੁਰੂ [3]ਕੁਲਖੇਤਿ ਨਾਵਣਿ ਗਇਆ ॥
	७	४	ਮਾਰਗਿ ਪੰਥਿ ਚਲੇ ਗੁਰ; ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗਿ ਸਿਖਾ ॥
			(ਸਿੱਖਾ ਬੋਲੋ)
	१०	४	ਪ੍ਰਥਮ ਆਏ ਕੁਲਖੇਤਿ ਗੁਰ;
			ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਬੁ ਹੋਆ ॥
	११	४	ਦੇਖਣਿ ਆਏ ਤੀਨਿ ਲੋਕ;
			ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸਭਿ ਆਇਆ ॥
	१२	४	ਜੋਗੀ ਦਿਗੰਬਰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਖਟੁ ਦਰਸਨ;
			ਕਰਿ ਗਏ ਗੋਸਟਿ ਢੋਆ ॥
	१३	४	ਦੁਤੀਆ ਜਮੁਨ ਗਏ ਗੁਰ;
			ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਨੁ ਕੀਆ ॥
			[4]ਜਾਗਾਤੀ ਮਿਲੇ ਦੇ ਭੇਟ;
			ਗੁਰ ਪਿਛੈ ਲੰਘਾਇ ਦੀਆ ॥
	१९	४	ਸਭ ਮੋਹੀ ਦੇਖਿ ਦਰਸਨੁ ਗੁਰ ਸੰਤ;
			ਕਿਨੈ [5]ਆਢੁ 'ਨ' ਦਾਮੁ ਲਇਆ ॥

---

१ ਉਚਾਰਿਆ । २ ਅਭੀਜਿਤ ਨਿਛੱਤ੍ਰ । ३ ਕੁਰਛੇਤ੍ਰ ।
४ ਮਸੂਲੀਏ । ५ ਅੱਧੀ ਦਮੜੀ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਤੁਖਾਰੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
११११६	१८	४	ਆਢੁ ਦਾਮੁ ਕਿਛੁ ਪਇਆ ਨ [1]ਬੋਲਕ;
			ਜਾਗਾਤੀਆ [2]ਮੋਹਣ [3]ਮੁੰਦਣਿ ਪਈ ॥
११११७	१	४	ਜਾਗਾਤੀਆ ਉਪਾਵ ਸਿਆਣਪ ਕਰਿ, ਵੀਚਾਰੁ
			ਡਿਠਾ; ਭੰਨਿ ਬੋਲਕਾ ਸਭਿ ਉਠਿ ਗਇਆ ॥
	३	४	ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਗੋਵਿਦੁ ਪੁਛਿ;
			ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਕੀਤਾ ਸਹੀ ॥
			ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਭਨੀ ਸਹੀ ਕੀਤਾ;
			ਸੁਕਿ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕਰਿ;
			ਗੁਰ ਗੋਵਿਦੁ ਧਿਆਇਆ ॥
			ਦੇਹੀ ਨਗਰਿ ਕੋਟਿ, ਪੰਚ ਚੋਰ ਵਟਵਾਰੇ;
			ਤਿਨ ਕਾ ਥਾਉ ਥੇਹੁ ਗਵਾਇਆ ॥
	६	४	ਮਿਲਿ ਆਏ ਨਗਰ [4]ਮਹਾ ਜਨਾ;
			ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਓਟ ਗਹੀ ॥

ਤੁਖਾਰੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫

	१८	३	ਕਉਣੁ ਕਹੈ; ਤੂ ਕਦ ਕਾ ॥

ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ

ਕੇਦਾਰਾ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੧

११११८	१३	२	ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ, ਅਭਿਮਾਨੁ ਬਿਖੈ ਰਸ;
			ਇਨ ਸੰਗਤਿ ਤੇ, ਤੂ ਰਹੁ ਰੇ ॥

---

੧ ਬੋਲਕੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਈਏ ਪੈਸੇ ਭਾਵ ਗੋਲਕ। ੨ ਮੋਹਤ ਹੋਕੇ। ੩ ਬੋਲਣ ਵਲੋਂ ਮੁੰਦ=ਚੁਪ ਹੋ ਗਏ। ੪ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪੁਰਖ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੧੬	੧	੨	ਮਿਲਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਕੀਜੈ ਹਰਿ ਗੋਸਟਿ; ਸਾਧੂ ਸਿਉ ਗੋਸਟਿ; ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸਾਇਣੁ; ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਰਸਾਇਣੁ; ਹਰਿ ਰਾਮ ਨਾਮ, ਰਾਮ ਰਮਹੁ ਰੇ ॥
			ਅੰਤਰ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੁ ਜੋਰੁ, ਤੂ ਕਿਛੁ ਕਿਛੁ, ਕਿਛੁ ਜਾਨਤਾ; ਇਹੁ ਦੂਰਿ ਕਰਹੁ, [1]ਆਪਨ [2]ਗਹੁ ਰੇ ॥ ੨. ਆਪ ਨ ਗਹੁ ਰੇ ॥
			ਕੇਦਾਰਾ ਮਹਲਾ ੫ ॥
	੬	੧	ਬਿਸਰੀ; [3]ਤਿਆਸ [4]ਬਿਡਾਨੀ ॥
	੧੨	੨	ਉਪਾਵ ਸਗਲ ਕਰਿ ਹਾਰਿਓ; ਨਹ ਨਹ ਹੁਟਹਿ ਬਿਕਰਾਲ ॥
	੧੪	੨	ਲਗਿ ਸੰਤਨਾ; ਪਗ ਪਾਲ ॥
੧੧੨੦	੧	੪	ਕਰਉ ਸੇਵਾ ਸਤ-ਪੁਰਖ ਪਿਆਰੇ; ਜਤ ਸੁਨੀਐ ਤਤ ਮਨਿ ਰਹਸਾਉ ॥
	੫	੫	ਓਇ ਦਿਨ ਪਹਰ ਮੂਰਤ ਪਲ ਕੈਸੇ; ਓਇ ਪਲ ਘਰੀ [5]ਕਿਹਾਰੀ ॥
	੧੦	੬	ਸਭ ਕੀ ਰੇਨ ਹੋਇ ਮਨੁ ਮੇਰਾ;ਅਹੰ-ਬੁਧਿ ਤਜਾਵਹੁ ॥
	੧੬	੮	ਸੁਤ ਸੰਪਤਿ 'ਬਿਖਿਆ' ਰਸ ਭੋਗਵਤ; ਨਹ ਨਿਬਹਤ ਜਮ ਕੈ [6]ਪਾਥ ॥
੧੧੨੧	੧੩	੧੨	ਕਰਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਆਪਿ ਰਾਖਿਓ; ਨਹ ਉਪਜਤਉ ਬੇਕਾਰੁ ॥

---

੧ ਆਪਣੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ। ੨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੋ। ੩ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ।
੪ ਬਿਗਾਨੀ। ੫ ਕੇਹੋ ਜੇਹੀ। ੬ ਰਸਤੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
११२१	१६	१३	ਖਾਤ ਪੀਤ ਅਨੇਕ ਬਿੰਜਨ; ਜੈਸੇ ਭਾਰ [1]ਬਾਹਕ [2]ਖੇਤ ॥
	१९	१४	ਗੁਰ ਬਚਨਿ ਕਾਰਜ ਸਰਬ ਪੂਰਨ; ਈਤ ਊਤ ਨ ਹਲੀ ॥

ਕੇਦਾਰਾ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ५

११२२	९	१	ਮਾਰਗੁ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਹਰਿ ਕੀਆ; ਸੰਤਨ ਸੰਗਿ ਜਾਤਾ ॥
	१२	१	ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਕਿਉ ਰਹੀਐ, ਦੂਖ ਕਿਨਿ ਸਹੀਐ; ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਬੂੰਦ ਪਿਆਸਿਆ ॥
	१९	१	ਨਿਰਗੁਣੁ ਨੀਚੁ ਅਨਾਥੁ ਮੈ; ਨਹੀ ਦੋਖ ਬੀਚਾਰੇ ॥

ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ ਬਾਣੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੀ

११२३	५	१	ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ ਬਿਬਰਜਿਤ; ਹਰਿ ਪਦੁ ਚੀਨੈ ਸੋਈ ॥
	१०	२	ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੇ; ਬਿਆਪਾਰੀ ॥
	१५	३	[3]ਰੀ [4]ਕਲਵਾਰਿ, ਗਵਾਰਿ ਮੂਢ ਮਤਿ; [5]ਉਲਟੋ ਪਵਨੁ ਫਿਰਾਵਉ ॥ ਮਨੁ [6]ਮਤਵਾਰ [7]ਮੇਰ ਸਰ ਭਾਠੀ; [8]ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰ ਚੁਆਵਉ ॥
११२४	५	४	[9]ਬਲੂਆ ਕੇ ਘਰੂਆ ਮਹਿ ਬਸਤੇ, ਫੂਲਵਤ ਦੇਹ ਅਇਆਨੇ ॥

---

१ ਭਾਰ ਬਾਹੁਣ ਵਾਲਾ । २ ਖੇਤਾ । ३ ਹੇ ਸਖੀ । ४ ਕਲਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ । ५ ਉਲਟਾਕੇ ਅਪਾਨ ਵਾਯੂ ਨੂੰ ਦਸਮੇਂ ਦੁਆਰ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾਵੋ ।६ ਮਤਵਾਲਾ । ७ ਦਸਮਾਂ ਦੁਆਰ ਹੀ ਭਠੀ ਹੈ । ८ ਆਤਮ ਰਸ ਦੀ ਧਾਰ ਚੁਐਣਾਂ ਕਰੋ।९ਪੰਜ ਤਤ ਰੂਪੀ ਰੇਤੇ ਦੇ ਸ਼ਰੀਰ ਘਰ ਵਿਚ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੨੪	੧੧	੬	[1]ਮਰਹਟ ਲਗਿ ਸਭੁ ਲੋਗੁ ਕੁਟੰਬੁ ਮਿਲਿ; ਹੰਸੁ ਇਕੇਲਾ ਜਾਇ ॥
	੧੨	੬	[2]ਵੈ [3]ਸੁਤ ਵੈ [4]ਬਿਤ ਵੈ [5]ਪੁਰ [6]ਪਾਟਨ; ਬਹੁਰਿ ਨ ਦੇਖੈ ਆਇ ॥
			ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ; ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ
	੧੫	੧	ਚਰਨਾਰਬਿੰਦ ਨ ਕਥਾ ਭਾਵੈ; [7]ਸੁਪਚ [8]ਤੁਲਿ ਸਮਾਨਿ ॥
	੧੬	੧	ਕਾਹੇ ਨ; ਬਾਲਮੀਕਹਿ ਦੇਖ ॥ ਕਿਸੁ ਜਾਤਿ ਤੇ, ਕਹ ਪਦਹਿ [9]ਅਮਰਿਓ; ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਬਿਸੇਖ ॥
			ਸੁਆਨ 'ਸਤ੍ਰੁ' ਅਜਾਤੁ ਸਭ ਤੇ; ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ਲਾਵੈ ਹੇਤੁ ॥ (ਸੱਤ੍ਰੂ ਬੋਲੋ)

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ਚਉਪਦੇ ॥

੧੧੨੬	੬	੪	[10]ਭੂੰਡੀ ਚਾਲ ਚਰਣ ਕਰ [11]ਖਿਸਰੇ; ਤੁਚਾ ਦੇਹ ਕੁਮਲਾਨੀ ॥

---

੧ ਮਸਾਣਾਂ ਤੱਕ। ੨ ਓਹੁ। ੩ ਪੁਤ੍ਰ। ੪ ਧਨ ਰੋਕੜੀ। ੫ ਪਿੰਡ। ੬ ਸ਼ਹਿਰ। ੭ ਚੂਹੜੇ ਦੇ। ੮ ਵਿਚਾਰੇ। ੯ ਅਪੜਿਆ। ੧੦ ਭੈੜੀ। ੧੧ ਹੱਥ ਪੈਰ ਨਿਰਬਲਤਾ ਨਾਲ ਖਿਸਕਣ ਲਗ ਪਏ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
११२६	१०	४	[1]ਅਨ ਕੋ ਦਰੁ ਘਰੁ ਕਬਹੂ ਨ ਜਾਨਸਿ; ਏਕੋ ਦਰੁ ਸਚਿਆਰਾ ॥
	१६	५	ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣ ਹੈ ਮਾਇਆ; ਅੰਧੁ ਲਉ ਧੰਧੁ ਕਮਾਈ ॥
११२७	१२	८	'ਜਗਨ' ਹੋਮ ਪੁੰਨ ਤਪ ਪੂਜਾ; ਦੇਹ ਦੁਖੀ ਨਿਤ ਦੂਖ ਸਹੈ ॥ (ਜੱਗਨ ਪਾਠ ਏਲੋ)
	१४	८	ਪੁਸਤਕ ਪਾਠ ਬਿਆਕਰਣ ਵਖਾਣੈ; ਸੰਧਿਆ ਕਰਮ ਤਿਕਾਲ ਕਰੈ ॥
			ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩
११२८	९	२	ਆਪਿ ਮਰੈ; ਅਵਰਾ ਨਹ ਮਾਰੈ ॥ ਪਰਕਿਰਤਿ ਛੋਡੈ; ਤਤੁ ਪਛਾਣੈ ॥
११२९	१	५	ਮੂਲੁ ਮੋਹੁ ਕਰਿ; ਕਰਤੈ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ॥
११३०	१	१०	ਨਾ ਰੁਤਿ, ਨ ਕਰਮ ਥਾਇ ਪਾਹਿ ॥
	९	११	ਇਕਿ ਆਪੇ ਕਾਢਿ ਲਏ, ਪ੍ਰਭਿ ਆਪੇ; ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਭਿ ਲਾਏ ॥
	१२	११	ਏਕਸੁ ਕੀ ਸਿਰਿ ਕਾਰ ਏਕ; ਜਿਨਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰ ਉਪਾਇਆ ॥
११३१	१३	१५	ਉਦਰੁ [2]ਨੈ [3]ਸਾਣੁ ਨ ਭਰੀਐ ਕਬਹੂ; ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਪਚਾਏ ॥ ੨. [4]ਨੈਸਾਣੁ ॥
११३२	१०	१७	ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਿਨੀ ਨ ਸੇਵਿਆ ਦਾਤਾ; ਸੇ ਅੰਤਿ ਗਏ ਪਛੁਤਾਹਿ ॥

---

१ ਹੋਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਦਾ ਘਰ ੨ ਨਦੀ ਦੇ। ੩ ਸਦ੍ਰਸ਼। ੪ ਟੋਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੩੨	੧੪	੧੯	ਅੰਤਰਿ ਤਿਸਾ ਭੂਖ ਅਤਿ ਬਹੁਤੀ;
			ਭਉਕਤ ਫਿਰੈ [੧]ਦਰ ਬਾਰੁ ॥ ੨. ਦਰਬਾਰੁ ॥
੧੧੩੩	੬	੨੦	[੨]ਸਾਸਨਾ ਤੇ; ਬਾਲਕੁ [੩]ਗਮੁ ਨ ਕਰੈ ॥
	੭	੨੦	[੩]ਸੰਡਾ ਮਰਕਾ; ਸਭਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥
	੧੦	੨੦	ਖਿਨ ਮਹਿ ਭੈਆਨ ਰੂਪੁ; ਨਿਕਸਿਆ ਥੰਮ੍ ਉਪਾੜਿ ॥
	੧੪	੨੧	ਦੈਤ ਪੁਤ੍ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ, ਗਾਇਤ੍ਰੀ [੫]ਤਰਪਣੁ
			ਕਿਛੁ ਨ ਜਾਣੈ; ਸਬਦੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਆ ॥
			ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੪
੧੧੩੪	੪	੧	ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਮੇਲਿ; ਹਰਿ ਗਾਇਣੁ ॥
੧੧੩੫	੧੪	੬	ਹਰਿ ਜਿਸੁ ਤੂ ਮੇਲਹਿ, ਸੋ ਤੁਧੁ ਮਿਲਸੀ;
			ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਿਆ ਏਹਿ ਜੰਤ ਵਿਚਾਰੀ ॥
			ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫
੧੧੩੬	੪	੧	ਅਸਟਮ ਥੀਤਿ; [੬]ਗੋਵਿੰਦ ਜਨਮਾ ਸੀ ॥
			ਭਰਮਿ ਭੂਲੇ; ਨਰ ਕਰਤ [੭]ਕਚਰਾਇਣ ॥
	੬	੧	ਸਗਲ ਪਰਾਧ; ਦੇਹਿ [੮]ਲੋਰੋਨੀ ॥
	੧੧	੩	ਵਰਤ ਨ ਰਹਉ; ਨ, [੯]ਮਹ [੧੦]ਰਮਦਾਨਾ ॥

---

੧ ਦਰਾਂ ਦਰਾਂ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ। ੨ ਤਾੜਨਾਂ, ਸਜ਼ਾ। ੩ ਸ਼ੋਕ। ੪ ਸ਼ੁਕਰਾਚਾਰਜ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁਤ੍ ਸਨ ਜੋ ਦੈਤਾਂ ਦੇ ਉਸਤਾਦ ਸਨ। ੫ ਪੂਜਾ, ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਚੜ੍ਹੌਣਾਂ ਆਦਿ। ੬ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ੭ ਖੀਰੇ ਵਿਚ ਠਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪੌਣਾਂ, ਸਵੇਰੇ ਵੱਟੀ ਨੂੰ ਕਢ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੋਵਿੰਦ ਜਨਮਿਆਂ ਹੈ ਇਹ ਕਚਿਆਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।
੮ ਲੋਰੀਆਂ ਠਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ੯ ਮਹੀਨਾ।
੧੦ ਰਮਜ਼ਾਨ=ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੩੬	੧੨	੩	ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ; ਦੁਹਾਂ ਨੇਬੇਰਾ ॥
	੧੫	੪	[1]ਦਸ ਮਿਰਗੀ; ਸਹਜੇ ਬੰਧਿ-ਆਨੀ ॥
	੧੯	੫	ਜੇ ਸਉ [2]ਲੋਚਿ ਲੋਚਿ; ਖਾਵਾਇਆ ॥
੧੧੩੭	੩	੫	ਬਿਨੁ [3]ਕਣ [4]ਖਲਹਾਨੁ; ਜੈਸੇ ਗਾਹ ਨ ਪਾਇਆ ॥
			੨. ਗਾਹਨ ਪਾਇਆ ॥
			ਤਿਉ ਸਾਕਤ ਤੇ; ਕੋ ਨ ਬਰਾਸਾਇਆ ॥
	੮	੭	'ਮਧਿਭਾਗਿ'; ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸਾਇਣ ॥
	੧੪	੮	ਪੂਜਾ ਜਾਪ ਤਾਪ; ਇਸਨਾਨ ॥
			ਰਾਜ ਮਾਲ; [5]ਸਾਦਨ ਦਰਬਾਰ ॥
	੧੬	੯	ਲੇਪੁ ਨ ਲਾਗੋ; [6]ਤਿਲ ਕਾ ਮੂਲਿ ॥
	੧੮	੯	ਪ੍ਰਭ ਮਾਤ ਪਿਤਾ; ਅਪਣੇ ਦਾਸ ਕਾ ਰਖਵਾਲਾ ॥
੧੧੩੮	੨	੧੦	[7]ਨਗਜ ਤੇਰੇ ਬੰਦੇ; ਦੀਦਾਰੁ ਅਪਾਰੁ ॥
	੬	੧੧	[8]ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ; ਜੀਵਤ ਰਹਹੁ ॥
੧੧੩੯	੪	੧੫	ਬਨ ਮਹਿ ਪੇਖਿਓ, ਤ੍ਰਿਣਿ ਮਹਿ ਪੇਖਿਓ;
			ਗ੍ਰਿਹਿ ਪੇਖਿਓ ਉਦਾਸਾਏ ॥
	੫	੧੫	ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਪੇਖਿਓ; ਮਨ ਮਾਏ ॥
	੭	੧੫	ਤਪੀ ਤਪੀਸੁਰ ਮੁਨਿ ਮਹਿ ਪੇਖਿਓ;
			ਨਟ ਨਾਟਿਕ ਨਿਰਤਾਏ ॥

---

੧ ਦਸ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ। ੨ ਚਾਹ ਚਾਹ ਕੇ। ੩ ਦਾਣੇ। ੪ ਖਲਵਾੜਾ। ੫ ਵੱਟਣੇ। ੬ ਤਿਲ ਜਿੰਨੀ ਭੀ ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਲਿਪਾਇਮਾਨਗੀ ਉਕਾ ਹੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਨਹੀ ਲਗੀ। ੭ ਉਤਮ,ਅਸਚਰਜ। ੮ ਤਿੰਨਾਂ ਕਾਲਾਂ 'ਚ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹੋ, ਜੀਵਤ ਭਾਵ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹੋ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੩੯	੮	੧੫	ਅਗਹ ਅਗਹ ਬੇਅੰਤ ਸੁਆਮੀ;
			ਨਹ ਕੀਮ ਕੀਮ ਕੀਮਾਏ ॥ (ਅਗੱਹ ਅਗੱਹ ਬੋਲੋ)
			ਜਨ ਨਾਨਕ ਤਿਨ੍ ਕੈ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਈਐ;
			ਜਿਹ ਘਟਿ ਪਰਗਟੀ-ਆਏ ॥
	੧੯	੧੭	ਕਿਆ ਤੂ ਸੋਚਹਿ; ਮਾਣਸ [1]ਬਾਣਿ ॥
੧੧੪੦	੯	੧੮	[2]ਦੁਤੀਆ [3]ਨਾਸਤਿ; ਇਕੁ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥
	੧੭	੨੦	ਕਾਮ ਰੋਗਿ; ਮੈਗਲੁ ਬਸਿ ਲੀਨਾ ॥
	੧੯	੨੦	ਜਿਹਵਾ ਰੋਗਿ; ਮੀਨੁ ਗ੍ਰਸਿ-ਆਨੋ ॥
			[3]ਬਾਸਨ ਰੋਗਿ; ਭਵਰੁ ਬਿਨਸਾਨੋ ॥
੧੧੪੧	੭	੨੧	ਚੀਤਿ ਆਵੈ; ਤਾਂ ਸਦ [5]ਨਿ-ਭਰੰਤਾ ॥
	੧੩	੨੨	ਮਾਲੁ ਹਮਾਰਾ; ਅਖੂਟੁ [6]ਅਬੇਚਲੁ ॥
੧੧੪੨	੧੦	੨੫	ਨਾਮੁ ਲੈਤ; ਸਗਲ ਪੁਰਬਾਇਆ ॥
	੧੨	੨੫	ਨਾਮੁ ਲੈਤ; ਅਤਿ ਮੂੜ ਸੁਗਿਆਨਾ ॥
੧੧੪੩	੯	੨੮	ਚਿਤਵਤ ਪਾਪ; ਨ [7]ਆਲਕੁ ਆਵੈ ॥
	੧੨	੨੮	ਪੇਖਤ; ਮਾਇਆ ਰੰਗਿ ਬਿਹਾਇ ॥
	੧੯	੨੯	ਸੁਖ ਸਹਜ ਆਨੰਦ; ਗੁਣ ਗਾਉ ॥
੧੧੪੪	੯	੩੧	ਤੂ ਮੇਰੇ ਜੀਅ ਪ੍ਰਾਨ; ਸੁਖ ਦਾਤਾ ॥
੧੧੪੫	੩	੩੩	[8]ਬਲਨ ਬਰਤਨ ਕਉ; ਸਨਬੰਧੁ ਚਿਤਿ ਆਇਆ ॥

---

੧ ਆਦਿਤ ਦੇ ਅਧੀਨ। ੨ ਦੈਤ। ੩ ਨਾਸ ਹੋ ਗਈ।
੪ ਨਾਸਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ। ੫ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੬ ਅਚੱਲ।
੭ ਆਲਸ। ੮ ਵਰਤਨ ਵਲੇਵਾ, ਪਦਾਰਥ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਜੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੪੫	੧੧	੩੪	ਭਗਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ; [1]ਕੰਧੁ ਛੇਦਾਵੈ ॥
	੧੮	੩੫	ਨਾਮੁ ਹਮਾਰੈ; ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਭੋਗ ॥
੧੧੪੬	੫	੩੬	ਸਗਲ ਭਇਆਨ ਕਾ; ਭਉ ਨਸੈ ॥
	੧੬	੩੮	ਜਬ [2]ਇਹੁ ਨ ਸੋ; ਤਬ ਕਿਨਹਿ ਉਪਾਇਆ ॥
੧੧੪੯	੩	੪੫	ਤੀਰਥਿ ਨਾਇ; ਕਹਾ ਸੁਚਿ [3]ਸੈਲੁ ॥
	੭	੪੫	ਸਰਣਿ ਨਾਨਕ; ਪ੍ਰਭ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥
੧੧੫੧	੭	੫੧	ਨਾਨਕ ਕੈ ਮਨਿ; ਇਹੁ [4]ਪੁਰਖਾਰਥੁ ॥
	੧੨	੫੩	ਪੰਚ [5]ਮਜਮੀ; ਜੋ ਪੰਚ ਨ ਰਾਖੈ ॥
			੨. [6]ਪੰਚਮ ਜਮੀ ਜੋ ਪੰਚਨ ਰਾਖੈ ॥
	੧੪	੫੩	ਲੀਪਿਐ ਥਾਇ; ਨ ਸੁਚਿ ਹਰਿ ਮਾਨੈ ॥
੧੧੫੩	੨	੫੭	ਅਨਿਕ ਰੰਗ, [7]ਬਹੁਤ ਰੰਗ; ਸਰਬ ਕੋ ਧਨੀ ॥
	੪	੫੭	ਅਨਿਕ ਨਾਦ ਅਨਿਕ ਬਾਜ, ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਅਨਿਕ ਸ੍ਵਾਦ; ਅਨਿਕ ਦੋਖ ਅਨਿਕ ਰੋਗ, ਮਿਟਹਿ ਜਸ ਸੁਨੀ ॥ (ਸ੍ਵਾਦ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
			ਨਾਨਕ ਸੇਵ, ਅਪਾਰ ਦੇਵ; [8]ਤਟਹ [9]ਖਟਹ, ਬਰਤ ਪੂਜਾ; ਗਵਨ ਭਵਨ, ਜਾਤ੍ਰ ਕਰਨ; ਸਗਲ ਫਲ ਪੁਨੀ ॥

---

੧ ਸ਼ਰੀਰ ਛਿਦਾਵੈ=ਕੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੨ ਜਦੋਂ ਏਹ ਕੁਛ ਭੀ ਨਹੀ ਬਣਿਆਂ ਸੀ। ੩ ਪੱਥਰ। ੪ ਉਦਮ। ੫ ਪੰਜ ਪੀਰੀਆ ਪੰਜਾਂ ਬਾਪਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਜੋ ਪੰਜਾਂ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਨ ਰੱਖੇ। ੬ ਵੈਸਵਾਂ ਨੂੰ ਓਹੁ ਜੰਮਿਆਂ ਹੈ। ੭ ਮਿਸ੍ਰਤ ਰੰਗ। ੮ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਕਿਨਾਰਾ। ੯ ਛੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਭੈਰਉ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧
੧੧੫੩	੧੦	੧	ਆਪੇ ਪਰਖੇ ਪਰਖਣ ਹਾਰੈ;
			ਬਹੁਰਿ [1]ਸੂਲਾਕੁ ਨ ਹੋਈ ॥
	੧੧	੧	ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਰੋਗੀ;
			ਰੋਗੀ ਧਰਤਿ [2]ਸ-ਭੋਗੀ ॥
			ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਮਾਇਆ ਦੇਹ ਸਿ ਰੋਗੀ;
			ਰੋਗੀ ਕੁਟੰਬ ਸੰਜੋਗੀ ॥
			ਰੋਗੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਸ-ਰੁਦ੍ਰਾ;
			ਰੋਗੀ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰਾ ॥
	੧੩	੧	ਰੋਗੀ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ [3]ਸ-ਨਦੀਆ;
			ਖੰਡ ਪਤਾਲ ਸਿ ਰੋਗਿ ਭਰੇ ॥
			ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩
੧੧੫੪	੬	੧	[4]ਪਰਵਿਰਤਿ ਨ ਪੜਹੁ; ਰਹੀ ਸਮਝਾਇ ॥
	੧੮	੧	[5]ਦੇਵ ਕੁਲੀ; ਲਖਿਮੀ ਕਉ ਕਰਹਿ ਜੈਕਾਰੁ ॥
੧੧੫੬	੧੧	੫	ਕੋਟਿ ਮਾਇਆ; ਜਾ-ਕੈ ਸੇਵਕਾਇ ॥
	੧੪	੫	ਕੋਟਿ ਪੂਰੀਅਤ ਹੈ; ਜਾ-ਕੈ ਨਾਦ ॥
			ਭੈਰਉ, ਬਾਣੀ ਭਗਤਾ ਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ
੧੧੫੭	੧੯	੨	ਸੰਪੈ ਹੇਤੁ; ਕਲਤੁ ਧਨੁ ਤੇਰੈ ॥ (ਕਲੱਤ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਸੋਕ, ਦੁਖ, ਸੁਲਾਕਣਾ। ੨ ਰਾਜੇ ਸਹਿਤ ਸਰਾਪਾਂ ਦੇ। ੩ ਸਹਿਤ ਨਦੀਆਂ ਦੇ। ੪ ਪਰਾਈ ਬ੍ਰਿਤ ਭਾਵ ਦੈਤਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਤੋਂ ਵਖਰੀ ਭਗਤੀ ਵਾ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਹੀ ਪੜਨੀ। ੫ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਕੁਲ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
११५८	४	३	ਮੈਲੇ [1]ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਇ ਕੈ; ਈਸ ॥
			੨. ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਇ ਕੈਈਸ ॥
	७	३	ਨਿਰਮਲ ਤੇ; ਜੋ ਰਾਮਹਿ ਜਾਨ ॥
	९	४	[2]ਮਿਸਿਮਿਲਿ [3]ਤਾਮਸੁ; ਭਰਮੁ [4]ਕਦੂਰੀ ॥
			ਭਾਖਿ-ਲੇ [5]ਪੰਚੈ; ਹੋਇ [6]ਸਬੂਰੀ ॥
	१२	५	ਸਾਚੁ ਭਇਓ; ਅਨ ਕਤਹਿ ਨ ਜਾਈ ॥
	१४	५	ਸੋ ਕਬੀਰੁ; ਰਾਮੈ ਹੋਇ ਨਿਬਰਿਓ ॥
११५९	२	७	ਰਿਦੈ [7]ਇਖਲਾਸੁ; ਨਿਰਖ-ਲੇ ਮੀਰਾ ॥
	१५	१०	ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਨਾਮੁ; ਮੋਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੁ ॥
	१७	१०	[8]ਮੇਰਡੰਡ; ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਬਸੈ ॥
	१९	११	[9]ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕਾ; ਮਰਦੈ ਮਾਨੁ ॥
११६०	२	११	ਕਾਇਆ ਕੀ [10]ਅਗਨਿ; ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਰ-ਜਾਰੈ ॥

---

੧ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਜਾਂ ਕੈ=ਪਾਣੀ ਦਾ ਈਸ=ਰਾਗਾ ਵਰਣ ਜਾਂ ਇਕ ਈਸ਼ਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਮੈਲੇ ਹਨ। ੨ ਬਿਸਮਿੱਲਾ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾਂ ਅਰਥ ਹੈ ਪਰ ਮਤਲਬ ਗਲਾ ਕੱਟਣ ਦਾ ਹੈ। ੩ ਤਮੋ ਗੁਣ ਦਾ। ੪ ਰੁਮਾਲ ਪਾਕੇ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਟ ਅੱਗੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਅਰਪਣਾਂ ਕਦੂਰੀ ਹੈ ਵਾ ਭਰਮ ਨੂੰ ਕਦੂਰੀ= ਕੱਟਣਾ। ੫ ਪੰਜ ਨਿਮਾਜ਼ਾਂ, ਪੰਜੇ ਕਾਮਾਦਿਕ। ੬ ਸੰਤੋਖ। ੭ ਨਿਸਕਪਟ ਪ੍ਰੇਮ। ੮ ਕਮਰੋੜ ਦੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਕੇ ਦਸਮੇ ਦੁਆਰ ਵਸੇ, ਲੋਕ ਡੰਡ, ਪਿਤਰ ਦੰਡ ਆਦਿਕਾਂ ਤੋਂ ਮੇਰ= ਉਪਰ ਹੋਕੇ ਸਿਰ=ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚ ਵਸੇ। ੯ ਪੁਰਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮ੍ਰਿਤੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਲ ਹੈ,ਤਿਸਦਾ ਮਾਨ ਮਲੇ ਭਾਵ ਕਾਲ ਨੂੰ ਜਿਤੇ। ੧੦ ਬ੍ਰਹਮ ਅਭਿਆਸ ਰੂਪ ਅਗਨੀ ਕਰਕੇ ਦੇਹ ਦਾ ਅਭਿਆਨ ਜਾਲਣਾਂ ਕਰੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੬੦	੩	੧੧	ਸੋ [੧]ਸੁਰਤਾਨੁ; ਜੁ ਦੁਇ [੨]ਸਰ ਤਾਨੈ ॥
	੧੬	੧੩	ਬੰਤਰ ਚੀਤੇ; ਅਰੁ [੩]ਸਿੰਘਾਤਾ ॥
	੧੭	੧੩	[੪]ਮਾਂਜਾਰ [੫]ਗਾਡਰ; ਅਰੁ ਲੂਬਰਾ ॥
	੧੮	੧੩	ਸਾਗਰ [੬]ਇੰਦ੍ਰਾ; ਅਰੁ ਧਰਤੇਵ ॥
੧੧੬੧	੧	੧੪	ਹਰਿ, ਕੀ ਨ ਸਿਮਰਹੁ; ਦੁਖ ਭੰਜਨਾ ॥
	੨	੧੪	ਜਬ ਹੀ [੭]ਸਿਆਰੁ; [੮]ਸਿੰਘ ਕਉ ਖਾਇ ॥
	੪	੧੫	ਸਤਰਿ [੯]ਸੈਇ; [੧੦]ਸਲਾਰ ਹੈ ਜਾਕੇ ॥ (ਸੱਤਰਿ ਬੋਲੋ)
			ਸਵਾ ਲਾਖੁ; ਪੈਕਾਬਰ ਤਾ-ਕੇ ॥
	੫	੧੫	[੧੧]ਛਪਨ ਕੋਟਿ; ਜਾ ਕੇ ਖੇਲ [੧੨]ਖਾਸੀ ॥
			ਮੋ ਗਰੀਬ ਕੀ; ਕੋ ਗੁਜਰਾਵੈ ॥
	੬	੧੫	ਤੇਤੀਸ ਕਰੋੜੀ ਹੈ; [੧੩]ਖੇਲਖਾਨਾ ॥
	੭	੧੫	ਦਿਲ [੧੪]ਖਲਹਲੁ ਜਾ ਕੈ; [੧੫]ਜਰਦ, [੧੬]ਰੂ [੧੭]ਬਾਨੀ ॥
੧੦	੧੫		ਭਿਸਤੁ ਨਜੀਕਿ; ਰਾਖੁ [੧੮]ਰਹਮਾਨਾ ॥
੧੧	੧੬		ਬਾਤਨ ਹੀ; ਬੈਕੁੰਠੁ 'ਬਖਾਨਾਂ' ॥
			੨. ਬਾਤ ਨਹੀ ॥ ੩. ਬਾ ਤਨ ਹੀ ॥

---

੧ ਜੋਗੀ,ਪਾਤਸ਼ਾਹ,ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ। ੨ ਵੈਰਾਗ ਵਿਵੇਕ, ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ,ਪ੍ਰੋਖ ਅਪ੍ਰੋਖ। ੩ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਰਭਾ। ੪ ਬਿਲੈ। ੫ ਭੇਡੂ। ੬ ਲਛਮੀ। ੭ ਬਿਬੇਕ ਰੂਪੀ ਸਰਭਾ। ੮ ਹੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ। ੯ ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ। ੧੦ ਫਰੇਸ਼ਤੇ। ੧੧ ਛਪੰਜਾ ਕ੍ਰੋੜ ਜਾਦਵ। ੧੨ ਖਾਸ ਨਿਜ ਦੇ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ। ੧੩ ਕਾਰਖਾਨਾਂ,ਰਸੋਈਏ। ੧੪ ਪਾਪ ਦੀ ਘਬਰਾਹਟ। ੧੫ ਪੀਲਾ। ੧੬ ਚੇਹਰਾ। ੧੭ ਰੰਗ। ੧੮ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੬੧	੧੨	੧੬	ਖਾਈ ਕੋਟੁ; ਨ [1]ਪਰ ਲਪ ਗਾਰਾ ॥
			੨. [2]ਪਰਲ [3]ਪਗਾਰਾ ॥
	੧੪	੧੭	ਪਾਂਚ [4]ਪਚੀਸ ਮੋਹ ਮਦ ਮਤਸਰ;
			[5]ਆਡੀ ਪਰਬਲ ਮਾਇਆ ॥
	੧੫	੧੭	ਕਾਮੁ [6]ਕਿਵਾਰੀ ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਦਰਵਾਨੀ;
			ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਦਰਵਾਜਾ ॥
			ਕ੍ਰੋਧੁ ਪ੍ਰਧਾਨੁ ਮਹਾ ਬਡ [7]ਦੁੰਦਰ;
			ਤਹ ਮਨੁ [8]ਮਾਵਾਸੀ ਰਾਜਾ ॥
			ਸ੍ਵਾਦ ਸਨਾਹ ਟੋਪੁ ਮਮਤਾ ਕੋ;
			ਕੁਬੁਧਿ ਕਮਾਨ ਚਢਾਈ ॥
	੧੮	੧੭	ਬ੍ਰਹਮ ਅਗਨਿ ਸਹਜੇ ਪਰ-ਜਾਲੀ;
			ਏਕਹਿ ਚੋਟ [9]ਸਿਝਾਇਆ ॥
੧੧੬੨	੧੦	੧	ਜਿਹ ਪਉੜੇ; ਪ੍ਰਭ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ॥
	੧੫	੧	[10]ਸੋ ਹੰ ਸੋ; ਜਾ ਕਉ ਹੈ ਜਾਪ ॥
			ਅਬਰਨ ਬਰਨ; ਘਾਮ ਨਹੀ ਛਾਮ ॥
			ਅਵਰ ਨ ਪਾਈਐ; ਗੁਰ ਕੀ ਸਾਮ ॥
	੧੮	੨	ਕੋਟਿ ਮਹਾਦੇਵ; ਅਰੁ [11]ਕਬਿਲਾਸ ॥
੧੧੬੩	੧	੨	ਸੁਰ ਤੇਤੀਸਉ[12]ਜੇਵਹਿ ਪਾਕ॥ ੨. ਤੇਤੀਸ ਉਜੇਵਹਿ

---

੧ ਪਰ=ਵਿਸ਼ੇਸ ਕਰਕੇ,ਲਪ=ਲਿਪਣ ਵਾਲੇ । ੨ ਬਸਤੀ ਖਾਸ ੩ ਸ਼ਾਹੀ ਮਹੱਲ । ੪ ਪੰਝੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀਆਂ । ੫ ਟੇਢੀ ਛਾਉਣੀ,ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਆਂਟ=ਓਟ । ੬ ਤਖਤੀ ਵਾਲਾ । ੭ ਦੁੰਦ ਜੁਧ ਮਚੌਣ ਵਾਲਾ । ੮ ਆਕੀ । ੯ ਜਿਤਿਆ । ੧੦ ਅਭੇਦਤਾ । ੧੧ ਕੈਲਾਸ਼ ਪਰਬਤ । ੧੨ ਪਰੋਸਦੇ ਹਨ,ਛਕੌਂਦੇ ਹਨ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
११९३	२	२	ਧਰਮ ਕੋਟਿ; ਜਾ-ਕੈ [1]ਪ੍ਰਤਿਹਾਰ ॥
	३	२	ਕੋਟਿ ਕਮੇਰ; ਭਰਹਿ ਭੰਡਾਰ ॥
			ਕੋਟਿਕ ਲਖਮੀ; ਕਰੈ ਸੀਗਾਰ ॥
	५	२	ਕੋਟਿ ਕਲਾ; ਖੇਲੈ ਗੋਪਾਲ ॥
			ਭੈਰਉ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ ਕੀ
	११	१	[2]ਰੰਗੀ ਲੇ ਜਿਹਬਾ; ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਇ ॥
			ਸੁ ਰੰਗ [3]ਰੰਗੀਲੇ; ਹਰਿ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ॥
	१४	१	ਪਰ ਧਨ, ਪਰ ਦਾਰਾ; [4]ਪਰਹਰੀ ॥
	१९	२	ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਮਦੇਉ; ਨਾਕਹਿ ਬਿਨਾ ॥
			ਨਾ ਸੋਹੈ; ਬਤੀਸ ਲਖਨਾ ॥
११९४	९	५	ਕਬਹੂ; [5]ਕੂਰਨੁ ਚਨੇ [6]ਬਿਨਾਵੈ ॥
			(ਕਬਹੂ ਤੇ ਸਾਰੇ ਬਿਸ਼ਰਾਮ ਲੌਣੇ)
	७	५	ਕਬਹੂ; ਪਾਇ [7]ਪਨਹੀਓ ਨ ਪਾਵੈ ॥
			ਕਬਹੂ; ਖਾਟ [8]ਸੁਪੇਦੀ [9]ਸੁਵਾਵੈ ॥
			ਕਬਹੂ; ਭੂਮਿ [10]ਪੈਆਰੁ ਨ ਪਾਵੈ ॥
	१०	९	ਹੀਨੜੀ ਜਾਤ ਮੇਰੀ; [11]ਜਾਦਿਮ ਰਾਇਆ ॥
	१९	७	ਜੈਸੀ ਪਰ ਪੁਰਖਾ; [12]ਰਤ ਨਾਰੀ ॥
११९५	७	८	ਪੜੈ ਨਹੀ; ਹਮ ਹੀ ਪਚਿ [13]ਹਾਰੇ ॥

---

१ ਦਾਸ, ਦਫਤਰੀ। २ ਰੰਗ ਲਈ ਹੈ। ३ ਅਨੰਦੀ ਹੋ ਗਏ। ४ ਤਿਆਗੀ। ५ ਸੂੜੀ ਜਾਂ ਕਰੜੇ ਜਾਂ ਕੂੜੇ ਵਿਚੋਂ। ६ ਚੁਗੌਂਦਾ ਹੈ। ७ ਜੁਤਾ। ८ ਚਿਟੀ ਵਿਛਾਈ। ९ ਸਵੌਂਦਾ ਹੈ। १० ਪਰਾਲੀ ਜਾਂ ਪੈਰ। ११ ਜਾਦਵਾਂ ਦੀ ਬੰਸ ਦੇ ਰਾਜਾ ਗੋਵਿੰਦ। १२ ਪ੍ਰੀਤ। १३ ਹੰਭ ਕੇ ਹਾਰ ਗਏ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੯੫	੭	੮	ਰਾਮ ਨਾਮਾ; ਜਪਿਬੋ ਕਰੈ ॥
	੯	੮	ਦੁਸਟ ਸਭਾ ਮਿਲਿ, ਮੰਤਰ ਉਪਾਇਆ;
			ਕਰਸਹ ਅਉਧ [੧]ਘਨੇਰੀ ॥
	੧੩	੯	ਸੁਲਤਾਨੁ ਪੂਛੈ; ਸੁਨੁ ਬੇ ਨਾਮਾ ॥
	੧੪	੯	[੨]ਬਿਸਮਿਲਿ ਗਊ; ਦੇਹੁ ਜੀਵਾਇ ॥
			ਨਾ ਤਰੁ ਗਰਦਨਿ; ਮਾਰਉ [੩]ਠਾਂਇ ॥
੧੧੯੯	੫	੧੦	ਕਹਹਿ ਤ; ਲੇ ਕਰਿ ਊਪਰਿ ਧਰਉ ॥
	੬	੧੦	ਨਾਮਾ ਪ੍ਰਣਵੈ; [੪]ਸੇਲ ਮਸੇਲ ॥
	੧੫	੧੧	ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ; ਸਤਿ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਵ ॥
੧੧੯੭	੩	੧੧	ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ; ਸਿਹਜ ਨਿਕਸਾਈ ॥
			ਭੈਰਉ ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ
	੧੩	੧	ਗਿਆਨੁ ਭਇਆ; ਤਹ ਕਰਮਹ ਨਾਸੁ ॥
	੧੪	੧	ਰਿਦੈ ਰਾਮੁ; ਕੀ ਨ ਜਪਸਿ ਅਭਾਗ ॥
	੧੫	੧	ਜਿਨਿ ਆਕਾਸ, [੫]ਕੁਲਹ ਸਿਰਿ ਕੀਨੀ;
			[੬]ਕਉਸੈ, ਸਪਤ ਪਜਾਲਾ ॥
			[੭]ਚਮਰ ਪੋਸ ਕਾ ਮੰਦਰੁ ਤੇਰਾ;
			ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਨੇ ਗੁਪਾਲਾ ॥

---

੧ ਮਾਰਨਾਂ। ੨ ਮਰੀ ਹੋਈ। ੩ ਇਸੇ ਥਾਂ ਤੇ। ੪ ਸੈਨਤੋ ਸੈਨਤੀ, ਸੇਲ=ਨਿਆਣਾਂ ਮਸੇਲ=ਪਾਇਆ ਗਊ ਨੂੰ, ਸੇਲਮ=ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਕਾਜੀ ਸੇਲ=ਦੁਖੀ ਹੋਏ। ੫ ਟੋਪੀ। ੬ ਖੜਾਵਾਂ। ੭ ਚਮੜੇ ਦੇ ਪੁਸ਼ਾਕੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਏਹ ਇਕ ਤੇਰਾ ਮੰਦਰ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੬੭	੧੫	੧	ਛਪਨ ਕੋਟਿ ਕਾ [1]ਪੈਹਨੁ ਤੇਰਾ;
			ਸੋਲਹ ਸਹਸ [2]ਇਜਾਰਾ ॥
			ਦੇਹੀ [3]ਮਹਜਿਦਿ ਮਨੁ ਮਉਲਾਨਾ;
			ਸਹਜ ਨਿਵਾਜ ਗੁਜਾਰੈ ॥
			ਬੀਬੀ ਕਉਲਾ [4]ਸਉ, [5]ਕਾਇਨੁ ਤੇਰਾ;
			ਨਿਰੰਕਾਰ ਆਕਾਰੈ ॥
			ਨਾਮੇ ਕਾ ਸੁਆਮੀ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ;
			ਫਿਰੇ ਸਗਲ [6]ਬੇਦੇਸਵਾ ॥

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੧

੧੧੬੮	੪	੧	[7]ਮਾਹਾ ਮਾਹ ਮੁਮਾਰਖੀ; [8]ਚੜਿਆ ਸਦਾ ਬਸੰਤੁ ॥
			ਪਰਫੜੁ ਚਿਤ; ਸਮਾਲਿ ਸੋਇ,
	੯	੨	ਰੁਤਿ ਆਈ-ਲੇ; ਸਰਸ ਬਸੰਤ ਮਾਹਿ ॥
			ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਰਵਹਿ; ਸਿ ਤੇਰੈ ਚਾਇ ॥
	੧੨	੨	ਤੇਰੇ [9]ਸਠਿ ਸੰਬਤ; ਸਭਿ ਤੀਰਥਾ ॥ (ਸੱਠਿ ਪੜੇ)
	੧੩	੨	[10]ਅਣਜਾਣਤ; ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੀਐ ॥

---

੧ ਚੋਲਾ, ਅੰਦਰਖਾ। ੨ ਪਜਾਮਾ, ੧੬ ਹਜ਼ਾਰ ਭੂਮਾਸਰ ਦੀ ਜੇਲ ਵਿਚੋਂ ਜੇਹੜੀਆਂ ਕੱਢੀਆਂ ਸਨ ਪਜਾਮੇਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਹਨ। ੩ ਮਸੀਤ। ੪ ਸਾਥ। ੫ ਨਿਕਾਹ ਵਾ ਖੇਲਣਾ। ੬ ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ ਵਿਚ। ੭ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਮਹੀਨਾਂ। ੮ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ੯ ਨਾਰਦ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਸਠ ਸੰਬਤ ਸੀ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ੨੦ ਸਾਲ ਸਠ ਸੰਬਤ ਹੋਏ। ੧੦ ਜਾਨਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਅਣਗਿਣਤ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੬੮	੧੩	੨	ਸਭੁ ਲੋਕੁ ਸਲਾਹੇ; ਏਕਸੈ ॥
੧੧੬੯	੧	੩	[1]ਰੁਪੇ ਕੀਆ ਕਾਰਾ; ਬਹੁਤੁ ਬਿਸਥਾਰੁ ॥
	੩	੩	ਚਾਰੇ ਬੇਦ; [2]ਮੁਖਾਗਰ ਪਾਠਿ ॥
	੪	੩	ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ; ਸਭ [3]ਖੜੋਅਸਿ ਬੰਧਿ ॥
	੬	੫	ਬਿਨੁ ਸਾਧ ਨ ਪਾਈਐ; ਹਰਿ ਕਾ ਸੰਗੁ ॥
	੧੭	੫	ਬਿਖੁ ਹਉਮੈ ਮਮਤਾ; ਪਰਹਰਾਇ ॥
੧੧੭੦	੫	੬	ਬਿਨੁ ਗੁਰ; ਸੰਤ ਨ ਸੰਗੁ ਦੇਇ ॥
	੯	੭	ਮਤ ਬਿਸਰਸਿ; ਰੇ ਮਨ ਰਾਮ ਬੋਲਿ ॥
	੧੦	੭	ਗੁਰ [4]ਸੇਵ ਤਰੇ; ਤਜਿ ਮੇਰ ਤੇਰ ॥
	੧੧	੭	ਗੁਰ ਸੇਵ ਨ ਭਾਈ; ਸਿ ਚੋਰ ਚੋਰ ॥
੧੧੭੧	੩	੯	ਕਾਚੀ ਢਹਗਿ [5]ਦਿਵਾਲ; ਕਾਹੇ [6]ਗਚੁ ਲਾਵਹੁ ॥
			ਕਰ [7]ਹਰਿਹਟ ਮਾਲ ਟਿੰਡ ਪਰੋਵਹੁ;
			ਤਿਸੁ ਭੀਤਰਿ ਮਨੁ ਜੋਵਹੁ ॥
	੫	੯	ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਦੁਇ ਕਰਹੁ [8]ਬਸੋਲੇ;
			ਗੋਡਹੁ ਧਰਤੀ ਭਾਈ ॥
	੧੬	੧੧	ਤਾ ਕੇ ਲਖਣ ਜਾਣੀਅਹਿ;ਖਿਮਾ ਧਨੁ [9]ਸੰਗ੍ਰਹੇਇ ॥

੧ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ। ੨ ਮੁਖ ਦੇ ਆਗਰ ਭਾਵ ਕੰਠੋਂ। ੩ ਲੈ ਜਾਣਗੇ। ੪ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਤਰ ਗਏ। ੫ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਕੰਧ ੬ ਦੇਵਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵਰ ਲੈਣ ਰੂਪ ਚੂਨਾ। ੭ ਹਲਟ, ਸ੍ਰਵਣ ਮੰਨਣ ਰੂਪ ਸ਼ਤਿ ਸੰਗਤ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਰੂਪ ਮਾਲ, ਸ਼ਰਧਾ ਆਦਿ ਗੁਣ ਟਿੰਡਾਂ, ਮਨ ਰੂਪੀ ਬੈਲ ਨੂੰ ਜੋੜੇ। ੮ ਕਸਉਲੀ ਦਸਤੇ ਵਾਲੇ ਖੁਰਪੇ ਖਲੋਕੇ ਗੁਡਣ ਵਾਲੇ, ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਦੀਨ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਾਸਤੇ ਸਤ ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਬਸੋਲੇ ਕਰੋ ਵਾ ਵਸਤੂ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਖਿਮਾਂ ਬੁਧ ਰੂਪ ਧਰਤੀ। ੯ ਇਕੱਠੂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
११७१	१६	११	ਕਹਿਆ [1]ਸੁਣਹਿ ਨ ਖਾਇਆ ਮਾਨਹਿ; ਤਿਨ੍ਹਾ ਹੀ ਸੇਤੀ ਵਾਸਾ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ३
११७२	१६	२	ਬਿਛੁਰਤ ਮਿਲਾਇ; ਗੁਰ ਸੇਵ ਰਾਂਗੇ ॥
	१९	३	ਮਨਮੁਖ ਮੁਏ; ਨਾਹੀ ਹਰਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥
११७३	८	४	ਆਪੁ ਛੋਡਿ; ਹੋਹਿ ਦਾਸਤ ਭਾਇ ॥
११७४	१२	८	ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਜਨ; ਦੇਖਿ ਹਜੂਰਿ ॥
११७५	१८	१२	ਗੁਰ ਸਬਦੀ; ਹਰਿ ਚੇਤਿ ਸੁਭਾਇ ॥
११७६	१	१२	ਭਗਵੈ ਵੇਸਿ ਭ੍ਰਮਿ, ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥
	६	१३	ਦੇਹਿ ਤ; ਜਾਪੀ [2]ਆਦਿ ਮੰਤੁ ॥
११७७	१७	१	ਸਾਕਤ ਨਰ ਲੋਭੀ, ਜਾਣਹਿ ਦੂਰਿ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਹਿੰਡੋਲ ਮਹਲਾ ४
११७८	११	४	ਤੁਮ੍ ਵਡ ਪੁਰਖ ਵਡ ਅਗਮ ਗੁਸਾਈ; ਹਮ ਕੀਰੇ ਕਿਰਮ [3]ਤੁਮਨ-ਛੇ ॥
	१४	४	ਤੁਮ੍ਰਾ ਜਨੁ ਜਾਤਿ ਅਵਿਜਾਤਾ; ਹਰਿ ਜਪਿਓ ਪਤਿਤ [4]ਪਵੀਛੇ ॥
	१५	४	ਸੇ ਧੰਨਿ ਵਡੇ ਵਡ, ਪੂਰੇ ਹਰਿ ਜਨ; ਜਿਨ ਹਰਿ ਧਾਰਿਓ ਹਰਿ ਉਰਛੇ ॥
११७९	२	५	ਜਿਉ ਜਲ ਕਮਲ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਤਿ ਭਾਰੀ; ਬਿਨੁ ਜਲ ਦੇਖੇ [5]ਸੁਕਲੀਧੇ ॥

---

१ ਇੰ-ਦ੍ਰੇ ਨਹੀ ਸੁਣਦੇ ਖਾਧਾ ਮੰਨਦੇ ਨਹੀ। २ ਆਦੀ ਮੰਤ੍ ਮੂਲ ਮੰਤ੍। ३ ਤੁਹਾਡੇ ਛੇ=ਹੈਂ। ४ ਪਵਿਤ੍। ५ ਸੁਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਲੀਆਂ, ਪੰਖੜੀਆਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੭੯	੪	੫	ਹਮਰੇ ਕਰਮ ਨ ਬਿਚਰਹੁ ਠਾਕੁਰ; ਤੁਮ ਪੈਜ ਰਖਹੁ [੧]ਅਪਨੀਧੇ ॥
	੯	੬	ਜਿਉ [੨]ਓਡਾ, ਕੂਪੁ ਗੁਹਜ ਖਿਨ ਕਾਢੈ; ਤਿਉ ਸਤਿਗੁਰਿ ਵਸਤੁ ਲਹਾਈਐ ॥
	੧੩	੭	ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਖਿਨੁ ਪਲੁ ਨਹੀ ਚੇਤਿਆ; ਜਮ ਪਕਰੇ ਕਾਲਿ [੩]ਸਲੂੰਬੁ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੫
੧੧੮੦	੧੦	੨	ਚੰਦ ਦੇਖਿ; ਬਿਗਸਹਿ [੪]ਕਉਲਾਰ ॥
	੧੯	੩	ਦਰਸਨ ਪਰਸਨ; ਹੀਤ ਚੀਤਿ ॥
੧੧੮੧	੧੦	੫	ਜਾ ਕੇ ਭਗਤ; ਆਨੰਦ ਮੈ ॥
	੧੩	੬	ਤੈਸੇ ਉਧਾਰਨ; ਗੁਰਹ ਪੀਰ ॥
੧੧੮੨	੧	੭	ਜਾਪ ਨ ਤਾਪ; ਨ ਕਰਮ ਕੀਤਿ ॥
	੯	੮	ਸਾਧੂ ਸੰਗਤਿ; ਪਾਰ-ਗਰਾਮ ॥
੧੧੮੫	੯	੧੮	"ਸਘਨ ਬਾਸੁ; [੬]ਫੂਲੇ ॥ ਇਕਿ ਰਹੇ;ਸੂਕਿ [੭]ਕਠੂਲੇ ॥
	੭	੧੮	ਪਰਫੂਲਤਾ ਰਹੇ ॥ ਮਨੁ; ਰੁਤਿ ਨਾਮ ਰੇ ॥
੧੧੮੬	੩	੨੧	ਮੂਲੁ ਨ ਬੂਝੈ ਆਪੁ ਨ ਸੂਝੈ; ਭਰਮਿ ਬਿਆਪੀ ਅਹੰ [੮]ਮਨੀ ॥

---

੧ ਆਪਣੇ ਬਣਾਕੇ। ੨ ਸੁੰਞਾ, ਜੋ ਸੁੰਞ ਕੇ ਖਾਰਾ ਮਿਠਾ ਪਾਣੀ ਦੱਸ ਦੇਵੇ ਤੇ ਖੂਹ ਗੁਪਤ ਦੱਸ ਦੇਵੇ। ੩ ਸਹਿਤ ਜੁੜਿਆਂ ਦੇ ੪ ਕਵੀਆਂ। ੫ ਸੁੰਞਣੇ ਸਭ ਗੁਣਾਂ ਦੇ। ੬ ਕੂੰਬਲਾਂ, ਕਰੁਣਾ ਆਦਿ। ੭ ਕਠੋਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ। ੮ ਮਨੌਤਾਂ ਵਿਚ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ ਹਿੰਡੋਲ ਮਹਲਾ ੯
੧੧੮੬	੯	੧	ਇਹੁ ਜਗੁ ਹੈ ਸੰਪਤਿ ਸੁਪਨੇ ਕੀ;
			ਦੇਖਿ ਕਹਾ [1]ਐਡਾਨੇ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੧
੧੧੮੭	੯	੧	ਬਰਖਸਿ [2]ਬਾਣੀ; ਬੁਦਬੁਦਾ ਹੋਰਿ ॥
	੧੦	੧	ਸਰਬ ਉਪਾਇ; ਗੁਰੂ ਸਿਰਿ ਮੋਰੁ ॥
	੧੩	੧	[3]ਖੀਲੈ ਬਿਗਸੈ; ਤੇਤੋ ਸੋਗ ॥
			ਪ੍ਰਭ ਸਰਣਾਗਤਿ; ਕੀਨ੍ਸਿ ਹੋਰ ॥
	੧੪	੧	ਕਾਪੜੁ ਪਹਿਰਸਿ; ਅਧਿਕੁ ਸੀਗਾਰੁ ॥
	੧੫	੨	ਨਾਮੁ ਭਣਹੁ ਸਚੁ; [4]ਦੋਤੁ [5]ਸਵਾਰਿ ॥
੧੧੮੮	੧	੨	ਮਨੁ ਭੂਲਉ; ਭਰਮਸਿ ਭਵਰ [6]ਤਾਰ ॥
			੨. ਭਵਰਤਾਰ ॥
	੨	੨	ਮੈਗਲ ਜਿਉ ਫਾਸਸਿ; ਕਾਮ-ਹਾਰ ॥
	੩	੨	ਤਾ ਕੈ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤੀ; ਨਾਮ ਲੀਨ ॥
	੯	੨	ਤੂ ਅਭੁਲੁ; ਨ ਭੂਲੌ, ਕਦੇ [7]ਨਾਹਿ ॥
੧੧੮੯	੧੮	੫	ਪੰਚ ਮਾਰਿ; ਚਿਤੁ ਰਖਹੁ ਥਾਇ ॥
੧੧੯੦	੧੦	੭	ਐਸੀ ਭਵਰਾ; ਬਾਸੁ ਲੇ ॥
	੧੪	੭	ਨਿਹਕੇਵਲੁ [8]ਰਾਜਨੁ; ਸੁਖੀ ਲੋਗ ॥

---

੧ ਆਕੜਦਾ ਹੈਂ। ੨ ਬਾਣੀ=ਬਣੌਟ। ੩ ਖਿਲ ਬਿਲੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੪ ਸੂਰਜ ਦੇ ਉਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ। ੫ ਸਵੇਰ ਦੇ। ੬ ਭੌਰੇ ਵਤ ਵਾ ਜਲ ਜੁਲਾਹਾ ਵਾ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀਆਂ। ੭ ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਜੀ। ੮ ਗਿਆਨ ਵਾਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
११९०	१७	८	[1]ਨਉ [2]ਸਤ [3]ਚਉਦਹ [4]ਤੀਨਿ [5]ਚਾਰਿ; ਕਰਿ [6]ਮਹਲਤਿ [7]ਚਾਰਿ [8]ਬਹਾਲੀ ॥
११९१	१	८	ਨਾ [9]ਸਾਬੂਰੁ ਹੋਵੈ ਫਿਰਿ ਮੰਗੈ; [10]ਨਾਰਦੁ ਕਰੇ ਖੁਆਰੀ ॥
	३	८	[11]ਦੇਵਲ [12]ਦੇਵਤਿਆ [13]ਕਰੁ ਲਾਗਾ; ਐਸੀ ਕੀਰਤਿ ਚਾਲੀ ॥
	४	८	ਜੇ ਤੂ ਮੀਰ ਮਹੀ-ਪਤਿ ਸਾਹਿਬੁ; ਕੁਦਰਤਿ ਕਉਣ ਹਮਾਰੀ ॥
	५	८	ਤੀਰਥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਪੁੰਨ ਦਾਨ; ਕਿਛੁ ਲਾਹਾ ਮਿਲੈ ਦਿਹਾੜੀ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਹੰਡੋਲੁ ਘਰੁ ੨ ਮਹਲਾ ੪
	१३	९	ਮਿਲਿਓ ਸੁਦਾਮਾ ਭਾਵਨੀ ਧਾਰਿ; ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਗੈ ਦਾਲਦੁ ਭੰਜਿ ਸਮਾਇਆ ॥
	१९	९	ਨਿੰਦਕੁ ਸਾਕਤੁ [14]ਖਵਿ ਨ ਸਕੈ ਤਿਲੁ; ਅਪਣੈ ਘਰਿ [15]ਲੂਕੀ ਲਾਈ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੫
११९२	६	१	ਕੁਬਿਜਾ ਉਧਰੀ, ਅੰਗੁਸਟ ਧਾਰ ॥ ਬਿਦਰ ਉਧਾਰਿਓ; ਦਾਸਤ ਭਾਇ ॥

---

१ ਨੌ ਖੰਡ। ੨ ਸੱਤ ਦੀਪ। ੩ ਚੌਦਾਂ ਲੋਕ।
੪ ਤਿੰਨ ਗੁਣ। ੫ ਖਾਣੀਆਂ ਵਾ ਚਾਰ ਜੁਗ। ੬ ਹਵੇਲੀ।
੭ ਸੁੰਦਰ। ੮ ਇਸਥਿਤ ਕੀਤੀ। ੯ ਸੰਤੋਖ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਲਬ।
੧੦ ਮਨ। ੧੧ ਮੰਦਰ। ੧੨ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤਾਂ।
੧੩ ਟੈਕਸ। ੧੪ ਸਹਾਰ ਨਹੀ ਸਕਦੇ। ੧੫ ਚੁਆਤੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੯੨	੧੦	੧	ਮਨੁ [1]ਡੋਗਿ ਨ ਡੋਲੈ; ਕਹੂੰ ਜਾਇ ॥
	੧੮	੨	ਪਾਪ ਬੰਧਨ; ਨਿਤ [2]ਪਉਤ ਜਾਹਿ ॥
੧੧੯੩	੫	੧	ਬਸੰਤ ਕੀ ਵਾਰ 'ਮਹਲੁ' ੫ ॥
			(ਏਥੇ ਪਾਠ ਮਹਲੁ ਹੈ, ਮਹਲਾ ਨਹੀਂ, ਮਹੱਲ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
			ਬਸੰਤ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ॥
	੧੫	੧	ਰਾਜਾ ਰਾਮੁ ਮਉਲਿਆ; ਅਨਤ ਭਾਇ ॥
	੧੮	੨	ਸੰਗ ਹੀ ਚੋਰ; ਘਰੁ ਮੁਸਨ ਲਾਗ ॥
	੧੯	੨	ਹਣਵੰਤੁ ਜਾਗੈ; ਧਰਿ [3]ਲੰਕੂਰੁ ॥
੧੧੯੪	੨	੩	ਜੋਇ; ਖਸਮੁ ਹੈ ਜਾਇਆ ॥
	੩	੩	ਸੁਤਿ ਮੁਕਲਾਈ; ਅਪਨੀ ਮਾਉ ॥
	੬	੪	ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਪਠਾਏ; ਪੜਨਸਾਲ ॥
	੧੧	੪	ਕਾਢਿ ਖੜਗੁ; [4]ਕੋਪਿਓ [5]ਰਿਸਾਇ ॥
			੨. ਕੋ ਪਿਓ ਰਿਸਾਇ ॥
	੧੪	੫	ਕੋ ਕੋ ਨ ਬਿਗੂਤੋ; ਮੈ ਕੋ ਆਹਿ ॥
	੧੫	੫	ਮਾਧਉ [6]ਦਾਰੁਨ ਦੁਖੁ; ਸਹਿਓ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੯	੬	ਬਰਧ ਪਚੀਸਕ; ਸੰਗੁ ਕਾਚ ॥
			ਨਉ [7]ਬਹੀਆਂ; ਦਸ ਗੋਨਿ ਆਹਿ ॥
			ਕਸਨਿ [8]'ਬਹਤਰਿ'; ਲਾਗੀ ਤਾਹਿ ॥
			(ਬਹੱਤਰ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਡਾਵਾਂ ਡੋਲ ਹੋਕੇ। ੨ ਪੈਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੩ ਪੂਛ ਜਾਂ ਨਲ ਨੀਲ ਆਦਿ। ੪ ਗੁਸੇ। ੫ ਖਿਝ ਕੇ, ਕ੍ਰੋਧ ਨਾਲ। ੬ ਭਿਆਨਕ। ੭ ਬਾਹੀਆਂ, ਗੋਲਕਾਂ। ੮--੭੨ ਨਾੜੀਆਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੧੯੫	੧	੬	ਮੋਹਿ ਐਸੇ ਬਨਜ ਸਿਉ; ਨਹੀਨ ਕਾਜੁ ॥
	੨	੬	ਤੀਨਿ ਜਗਾਤੀ, ਕਰਤ ਰਾਰਿ ॥
			ਬਸੰਤੁ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀ ਕੀ
	੧੭	੧	ਸਾਹਿਬੁ [1]ਸੰਕਟਵੈ; ਸੇਵਕੁ 'ਭਜੈ' ॥
			(ਭੱਜੈ ਜੋਰ ਦੀ ਬੋਲੋ)
੧੧੯੬	੨	੨	[2]ਅਨਿਲ ਬੇੜਾ; ਹਉ [3]ਖੇਵਿ ਨ ਸਾਕਉ ॥
	੩	੨	ਹੋਹੁ ਦਇਆਲੁ, ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਤੂ;
			ਮੋਕਉ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੇ ਕੇਸਵਾ ॥
			(ਇਹ ਸਾਰੀ ਤੁਕ ਇਕੋ ਹੀ ਹੈ, ਛਾਪੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ।)
	੪	੩	ਸਹਜ ਅਵਲਿ ਧੂੜਿ ਮਣੀ; ਗਾਡੀ ਚਾਲਤੀ ॥
			(ਅੱਵਲਿ ਪੜੋ)
	੫	੩	ਜੈਸੇ [4]ਪਨਕਤ; [5]ਥੂ; [6]ਟਿਟਿ ਹਾਂਕਤੀ ॥
			ਬਸੰਤੁ [7]ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕੀ
	੯	੧	ਪਹਿਰਾਵਾ ਦੇਖੇ; [7]ਊਭਿ ਜਾਹਿ ॥
	੧੦	੧	ਜੈਸੇ ਭਾਦਉ ਖੂੰਬ [8]ਰਾਜੁ;
			ਤੂ ਤਿਸ ਤੇ ਖਰੀ ਉਤਾਵਲੀ ॥
	੧੧	੧	ਅਪ ਤਨ ਕਾ, ਜੋ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ ॥

---

੧ ਤਕਲੀਫ ਵਕਤ। ੨ ਪੌਣ। ੩ ਸਹਾਰਕੇ ਚਲਾ ਨਹੀ ਸਕਦਾ। ੪ ਗੋਬਰ ਦੀ ਗੋਲੀ। ੫ ਧੂੰਹਦੀ ਹੈ। ੬ ਕਾਲੀ ਭੂੰਡੀ ਜਿੰਨੀ ਗੋਹੇ ਦੀਆਂ ਰੋੜੀਆਂ ਖਿਚਣ ਵਾਲੀ ਟਿੱਟਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ੭ ਉਚਾ ਹੋਣਾ ਹੰਕਾਰ ਵਿਚ। ੮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਖੂੰਬਾਂ ਦਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਬਸੰਤੁ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ॥
੧੧੯੬	੧੬	੧	[1]ਸੁਰਹ ਕੀ ਜੈਸੀ; ਤੇਰੀ ਚਾਲ ॥
	੧੮	੧	ਚਾਕੀ ਕਾ [2]ਚੀਥਰਾ; ਕਹਾਂ ਲੈ ਜਾਹਿ ॥

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ ਚਉਪਦੇ ਮਹਲਾ ੧

੧੧੯੭	੬	੧	ਜਬ ਕੀ ਰਾਮ ਰੰਗੀਲੈ ਰਾਤੀ;
			ਰਾਮ ਜਪਤ ਮਨ ਧੀਰੇ ॥
	੧੦	੨	ਜਬ ਲਗੁ, ਦਰਸੁ ਨ ਪਰਸੈ ਪ੍ਰੀਤਮ;
			ਤਬ ਲਗੁ ਭੂਖ ਪਿਆਸੀ ॥
	੧੧	੨	[3]ਊਨਵਿ [4]ਘਨਹਰੁ ਗਰਜੈ ਬਰਸੈ;
			ਕੋਕਿਲ ਮੋਰ ਬੈਰਾਗੀ ॥
੧੧੯੮	੫	੩	ਅੰਤਰਿ ਰਤਨ ਪਦਾਰਥ ਹਿਤ ਕੈ;
			ਦੁਰੈ ਨ, ਲਾਲ ਪਿਆਰੀ ॥

ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੪

੧੧੯੯	੫	੪	ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਅਚਲੁ, 'ਅਚਲਾ' ਮਤਿ;
			ਜਿਸੁ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੇ ॥
			(ਅਚੱਲ ਅਚੱਲਾ ਪਾਠ ਕਰਨੇ)
੧੨੦੦	੧੧	੭	ਕਾਹੇ ਪੂਤ; ਝਗਰਤ-ਹਉ ਸੰਗਿ ਬਾਪ ॥

---

੧ ਗਊ ਵਾ ਦੇਵਤੇ । ੨ ਪਰੋਲਾ । ੩ ਝੁਕ ਝੁਕ ਕੇ । ੪ ਬੱਦਲ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੦੦	੧੧	੭	ਜਿਨ ਕੇ ਜਣੇ [੧]ਬਡੀਰੇ ਤੁਮ-ਹਉ; ਤਿਨ ਸਿਉ ਝਗਰਤ ਪਾਪ ॥ ਜਿਸੁ ਧਨ ਕਾ ਤੁਮ ਗਰਬੁ ਕਰਤ-ਹਉ; ਸੋ ਧਨੁ ਕਿਸਹਿ ਨ ਆਪ ॥
੧੨੦੦	੧੬	੮	ਜਪਿ ਮਨ, ਜਗੰਨਾਥ ਜਗਦੀਸਰੋ ਜਗ ਜੀਵਨੋ, ਮਨ ਮੋਹਨ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਗੀ; ਮੈ ਹਰਿ ਹਰਿ, ਹਰਿ ਟੇਕ, ਸਭ ਦਿਨਸੁ ਸਭ ਰਾਤਿ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਨਿਕ ਅਨਿਕ, ਅਨਿਕ ਗੁਨ ਗਾਵਤ; ਸੁਕ ਨਾਰਦ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ; ਤਵ ਗੁਨ ਸੁਆਮੀ, ਗਨਿਨ ਨ ਜਾਤਿ ॥ ਤੂ ਹਰਿ ਬੇਅੰਤੁ,ਤੂ ਹਰਿ ਬੇਅੰਤੁ ਤੂ ਹਰਿ ਸੁਆਮੀ; ਤੂ ਆਪੇ ਹੀ ਜਾਨਹਿ, ਆਪਨੀ ਭਾਂਤਿ ॥ ਹਰਿ ਕੈ ਨਿਕਟਿ ਨਿਕਟਿ, ਹਰਿ ਨਿਕਟ ਹੀ ਬਸਤੇ; ਤੇ ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਸਾਧੂ, ਹਰਿ ਭਗਾਤ ॥ ਤੇ ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ, ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਲਿ ਮਿਲੇ; ਜੈਸੇ ਜਨ ਨਾਨਕ, ਸਲਲੈ ਸਲਲ ਮਿਲਾਤਿ ॥
੧੨੦੧	੨	੯	ਜਪਿ ਮਨ ਨਰਹਰੇ, ਨਰਹਰ ਸੁਆਮੀ; ਹਰਿ ਸਗਲ [੨]ਦੇਵ ਦੇਵਾ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਾਮ ਨਾਮਾ; ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਮੋਰਾ ॥ ਜਿਤੁ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗੁਨ ਗਾਵਤੇ, ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤੇ, ਰਾਮ ਗੁਨ ਗਾਵਤੇ; ਤਿਤੁ ਗ੍ਰਿਹਿ ਵਾਜੇ ਪੰਚ ਸਬਦ, ਵਡਭਾਗ [੩]ਮਥੋਰਾ ॥

---

੧ ਵਡਿਆਏ ਹੋਇ। ੨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ।
੩ ਮੱਥੇ ਦੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ
੧੨੦੧	੪	੯

ਤਿਨ ਜਨ ਕੇ ਸਭਿ ਪਾਪ ਗਏ, ਸਭਿ ਦੋਖ ਗਏ, ਸਭਿ ਰੋਗ ਗਏ; ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ ਅਭਿਮਾਨੁ ਗਏ; ਤਿਨ ਜਨ ਕੇ, ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਕਢੇ ਪੰਚ ਚੋਰਾ ॥ ਹਰਿ ਰਾਮ ਬੋਲਹੁ ਹਰਿ ਸਾਧੂ, ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਸਾਧੂ; ਜਗਦੀਸੁ ਜਪਹੁ, ਮਨਿ ਬਚਨਿ ਕਰਮਿ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਆਰਾਧੂ; ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਸਾਧੂ ॥ ਨਿਤ ਨਿਤ [1]ਜਾਗਤਣੁ ਕਰਹੁ; ਸਦਾ ਸਦਾ ਆਨੰਦੁ, ਜਪਿ ਜਗਦੀਸੁਰਾ ॥ ਮਨ ਇਛੇ ਫਲ ਪਾਵਹੁ, ਸਭੈ ਫਲ ਪਾਵਹੁ, ਧਰਮੁ ਅਰਥੁ ਕਾਮ ਮੋਖੁ; ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਸਿਉ ਮਿਲੇ, ਹਰਿ ਭਗਤ ਤੁਹਾਰਾ ॥

੯	੧੦	ਜਪਿ ਮਨ ਮਾਧੋ ਮਧੁਸੂਦਨੋ, ਹਰਿ ਸੋ ਰੰਗੋ ਪਰਮੇਸਰੋ; ਸਤਿ ਪਰਮੇਸਰੋ, ਪ੍ਰਭੁ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥
੧੦	੧੦	ਹਰਿ ਘਟਿ ਘਟੇ, ਘਟਿ ਬਸਤਾ, ਹਰਿ ਜਲਿ ਥਲੇ, ਹਰਿ ਬਸਤਾ; ਹਰਿ ਥਾਨ ਥਾਨੰਤਰਿ ਬਸਤਾ; ਮੈ ਹਰਿ ਦੇਖਨ ਕੋ ਚਾਉ ॥
੧੭	੧੧	ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਕਉ ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਕਉ, ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਤੇਤੀਸ ਸਿਧ ਜਤੀ ਜੋਗੀ; ਤਟ ਤੀਰਥ ਪਰ-ਭਵਨ ਕਰਤ; ਰਹਤ ਨਿਰਾਹਾਰੀ ॥
੧੯	੧੧	ਹਰਿ ਕੇ ਹੋ ਸੰਤ ਭਲੇ, ਤੇ ਊਤਮ ਭਗਤ ਭਲੇ; ਜੋ ਭਾਵਤ ਹਰਿ ਰਾਮ ਮੁਰਾਰੀ ॥

---

੧ ਜਾਗਣਾਂ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੦੨	੨	੧੨	ਜਪਿ ਮਨ ਗੋਵਿੰਦੁ, ਹਰਿ ਗੋਵਿੰਦੁ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ; ਸਭ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕਾ ਪ੍ਰਭੂ; ਮੇਰੇ ਮਨ ਹਰਿ ਬੋਲਿ, ਹਰਿ ਪੁਰਖੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥
	੩	੧੨	ਹਰਿ ਆਪਿ ਦਇਆਲੁ, ਦਇਆ ਕਰਿ ਮੇਲੈ, ਜਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰੂ; ਸੋ ਜਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ [1]ਚਖਾਸੀ ॥
	੭	੧੩	ਬੋਲਹੁ ਭਈਆ ਸਦ ਰਾਮ ਰਾਮੁ; ਰਾਮੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਰਬਗੇ ॥ (ਸਰਬੱਗੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੋਲੋ)
			ਰਾਮੁ ਆਪੇ ਆਪਿ, ਆਪੇ ਸਭੁ ਕਰਤਾ; ਰਾਮੁ ਆਪੇ ਆਪਿ, ਆਪਿ 'ਸਭਤੁ' ਜਗੇ ॥ (ਸੱਭਤੁ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
			ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਮੇਰਾ ਰਾਮ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਰਾਇ; ਸੋ ਜਨੁ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਿਵ ਲਾਗੇ ॥
			ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੫
੧੬	੧		ਸਾਧਨ ਕਾ ਸੰਗੁ, ਸਾਧ ਸਿਉ ਗੋਸਟਿ; ਹਰਿ ਸਾਧਨ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਉ ॥
੧੮	੨		ਕਰਤ ਬੁਰਾਈ, ਮਾਨੁਖ ਤੇ ਛਪਾਈ; ਸਾਖੀ [2]ਭੂਤ [3]ਪਵਾਨ ॥

---

੧ ਧਾਰਦਾ ਸੀ, ਧਾਰੇਗਾ। ੨ ਰੂਪ। ੩ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਵਾ ਪਛਾਣ ਲੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੦੩	੧	੨	ਕਰਹਿ [੧]ਸੋਮਪਾਕੁ ਹਿਰਹਿ ਪਰ ਦਰਬਾ;
			ਅੰਤਰਿ ਝੂਠ ਗੁਮਾਨ ॥
	੨	੨	ਸੰਧਿਆ ਕਾਲ, ਕਰਹਿ ਸਭ ਵਰਤਾ;
			ਜਿਉ [੨]ਸਫਰੀ [੩]ਦੰਫਾਨ ॥
			ਪ੍ਰਭੂ ਭੁਲਾਏ ਉਝੜਿ ਪਾਏ;
			ਨਿਹਫਲ ਸਭਿ ਕਰਮਾਨ ॥
	੭	੩	ਕੁਆਰ ਕੰਨਿਆ, ਜੈਸੇ ਸੰਗਿ ਸਹੇਰੀ;
			ਪ੍ਰਿਆ ਬਚਨ ਉਪਹਾਸ ਕਹੋ ॥
	੮	੩	ਜਿਉ ਕਨਿਕੌ ਕੋਠਾਰੀ ਚੜਿਓ;
			[੪]ਕਬਰੋ ਹੋਤ ਫਿਰੋ ॥
	੯	੩	ਬਜਾਵਨ-ਹਾਰੋ ਊਠਿ ਸਿਧਾਰਿਓ;
			ਤਬ ਫਿਰਿ ਬਾਜੁ ਨ ਭਇਓ ॥
	੧੨	੪	ਦੁਲਭ ਜਨਮੁ ਚਿਰੰਕਾਲ ਪਾਇਓ;
			ਜਾਤਉ ਕਉਡੀ ਬਦਲ-ਹਾ ॥
			[੫]ਕਾਥੂਰੀ ਕੋ ਗਾਹਕੁ ਆਇਓ;
			ਲਾਦਿਓ ਕਾਲਰ ਬਿਰਖ [੬]ਜਿਵਹਾ ॥
	੧੬	੪	ਆਈ ਮਸਟਿ ਜੜਵਤ ਕੀ ਨਿਆਈ;
			ਜਿਉ ਤਸਕਰੁ [੭]ਦਰਿ [੮]ਸਾਂਨ੍ਹਿਹਾ ॥

---

੧ ਖੁਦ ਰਸੋਈ ਪਕਾ ਕੇ ਖਾਣੀ। ੨ ਰਾਹੀ ਵਾ ਮੱਛੀ। ੩ ਦੰਭ, ਪਖੰਡ। ੪ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਜਾਂ ਪਤਲਾ ਪੈਕੇ ਕਾਹਲਾ ਫਿਰਨਾਂ। ੫ ਕਸਤੂਰੀ। ੬ ਜੁਆਹਾਂ। ੭ ਵਿਚ। ੮ ਸੰਨ੍ਹ ਦੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੦੪	੧	੫	ਪੂਛਉ ਪੂਛਉ ਦੀਨ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ; ਕੋਊ ਕਹੈ ਪ੍ਰਿਅ [੧]ਦੇਸਾਂਗਿਓ ॥
	੨	੫	ਚਰਣ ਬੰਦਨਾਂ ਅਮੋਲ ਦਾਸਰੋ; ਦੇਂਉ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ [੨]ਅਰਦਾਗਿਓ ॥
	੫	੬	ਮਾਈ ਸਤਿ ਸਤਿ, ਸਤਿ ਹਰਿ; ਸਤਿ ਸਤਿ, ਸਤਿ ਸਾਧਾ ॥
	੮	੬	[੩]ਚਾਰਿ ਬਿਨਾਸੀ [੪]ਖਟਹਿ ਬਿਨਾਸੀ; ਇਕਿ ਸਾਧ ਬਚਨ ਨਿਹਚਲਾਧਾ ॥
	੧੧	੭	ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਬਾਸਿਬੋ; ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ॥
	੧੨	੭	ਜਹਾ ਸ੍ਰਵਨ ਹਰਿ ਕਥਾ ਨ ਸੁਨੀਐ; ਤਹ ਮਹਾ ਭਇਆਨ ਉਦਿਆਨਦ ॥
	੧੪	੭	ਜਹਾਂ ਕੀਰਤਨੁ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਰਸੁ; ਤਹ ਸਘਨ [੫]ਬਾਸ [੬]ਫਲਾਂਨਦ ॥
	੧੭	੮	ਅਬ ਮੋਹਿ; ਰਾਮ ਭਰੋਸਉ ਪਾਏ ॥ ਜੋ ਜੋ ਸਰਣਿ ਪਰਿਓ ਕਰੁਣਾ-ਨਿਧਿ; ਤੇ ਤੇ [੭]ਭਵਹਿ ਤਰਾਏ ॥
੧੨੦੫	੨	੮	ਪਾਇਓ ਲਾਲੁ ਅਮੋਲੁ ਨਾਮੁ ਹਰਿ; ਛੋਡਿ ਨ ਕਤਹੂ ਜਾਏ ॥

---

੧ ਸੰਦੇਸਾ ਵਾ ਕੇਹੜੇ ਦੇਸ ਗਿਆ ਹੈ। ੨ ਅਰਦਾਸ ਵਾ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਦੇਓ। ੩ ਵੇਦ। ੪ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ। ੫ ਸੁਗੰਧੀ। ੬ ਫੈਲ ਦੀ ਹੈ। ੭ ਸੰਸਾਰ ਵਾ ਜਨਮਾਂ ਤੋਂ ਤਾਰਿਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੦੫	੬	੯	ਜੈਸੇ ਪਵਨੁ [1]ਬੰਧ ਕਰਿ ਰਾਖਿਓ; ਬੂਝ ਨ ਆਵਤ ਜਾਵਤ ॥ ਜਾ ਕਉ ਰਿਦੈ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਭਇਓ ਹਰਿ; ਉਆ ਕੀ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ਕਹਾਵਤ ॥ ਆਨ ਉਪਾਵ ਜੇਤੇ ਕਿਛੁ ਕਹੀਅਹਿ; ਤੇਤੇ ਸੀਖੇ ਪਾਵਤ ॥
	੧੩	੧੦	ਗਿਰਿਓ ਜਾਇ ਰਸਾਤਲਿ ਪਰਿਓ; [2]ਛਿਟੀ ਛਿਟੀ ਸਿਰ ਭਾਰੈ ॥
	੧੮	੧੧	ਨੀਰੁ ਬਿਲੋਵੈ ਅਤਿ ਸ੍ਰਮੁ ਪਾਵੈ; [3]ਨੈਨੂ ਕੈਸੇ [4]ਰੀਸੈ ॥
੧੨੦੬	੧੧	੧੩	ਭਗਤਨ ਕੀ ਟਹਲ ਕਮਾਵਤ ਗਾਵਤ, ਦੁਖ ਕਾਟੇ ਤਾ-ਕੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ॥
	੧੫	੧੪	ਸੰਤਹ ਚਰਨ; [5]ਮੋਰਲੋ ਮਾਥਾ ॥
	੧੬	੧੪	ਸਾਧਹ ਮੰਤ੍ਰ; [6]ਮੋਰਲੋ ਮਨੂਆ ॥
	੧੯	੧੫	ਕੈਸੇ ਕਹਉ [7]ਮੋਹਿ; ਜੀਅ [7]ਬੇਦਨਾਈ ॥
੧੨੦੭	੮	੧੬	ਮਨਿਕ ਜਨਮ ਭ੍ਰਮਤੋ ਹੀ ਆਇਓ; ਮਾਨਸ ਜਨਮੁ ਦੁਲਭਾਹੀ ॥
	੧੦	੧੬	ਮਿਥਿਆ ਸੰਗਿ ਕੂੜਿ ਲਪਟਾਇਓ, ਉਰਝਿ ਪਰਿਓ ਕੁਸਮਾਂਹੀ ॥
	੧੫	੧੭	ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮਿਲੀਐ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ; ਬਲਿ ਬਲਿ ਤਾ-ਕੈ ਹਉ ਜਾਈ ॥
	੧੯	੧੮	ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ, ਤਨੁ ਧਨੁ ਸਾਧਨ ਕਾ; ਇਹੁ ਮਨੁ ਸੰਤ ਰੇਨਾਈ ॥

---

੧ ਰੋਕ ਕੇ। ੨ ਰੱਤੀ ਰੱਤੀ ਵਾ ਹੱਡੀ ਹੱਡੀ। ੩ ਮੱਖਣ।
੪ ਨਿਕਲੇ। ੫ ਮੇਰਾ ਲੱਗੇ। ੬ ਮੋੜ ਲਵੇ। ੭ ਪੀੜਾ, ਹਾਲਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੦੮	੪	੧੯	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ, ਤੇਰੇ ਚਰਨ ਧਿਆਵਉ;
			ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਤਨਿ ਦਰਸ ਪਿਆਸ ॥
	੧੩	੨੧	ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਨਾਨਕ ਕੋ;
			ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਾਨ [੧]ਸਾਇ ॥
	੧੫	੨੨	ਭਏ ਪੁਨੀਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਮਨ; ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਦੁਖ ਹਰੇ॥
੧੨੦੯	੧	੨੪	ਮੋਹਨ ਘਰਿ ਆਵਹੁ; ਕਰਉ [੨]'ਜੋਦਰੀਆ' ॥
	੧੦	੨੫	ਹਾਥ ਦੇਇ ਰਾਖਿਓ ਕਰਿ ਅਪੁਨਾ;
			ਜਿਉ ਜਲ ਕਮਲਾ [੩]ਅਲਿਪਾਰੀ ॥
	੧੧	੨੫	ਨਾਨਕ ਭਾਗਿ ਪਰਿਓ ਹਰਿ ਪਾਛੈ;
			ਰਾਖੁ ਸੰਤ [੪]'ਸਦਕਾਰੀ' ॥
	੧੨	੨੬	ਅਬ ਮੋਹਿ; ਸਰਬ ਉਪਾਵ [੫]''ਬਿਰਕਾਤੇ' ॥
	੧੫	੨੭	ਅਬ ਮੋਹਿ ਲਬਧਿਓ ਹੈ, ਹਰਿ ਟੇਕਾ ॥
	੧੬	੨੭	ਕਾਟੇ ਅਗਿਆਨ ਤਿਮਰ, ਨਿਰਮਲੀਆ;
			ਬੁਧਿ ਬਿਗਾਸ ਬਿਬੇਕਾ ॥
੧੨੧੦	੧	੨੮	ਪੇਖਿ ਆਇਓ ਸਰਬ ਥਾਨ ਦੇਸ;
			'ਪ੍ਰਿਅ ਰੋਮ ਨ ਸਮਸਰਿ ਲਾਗੈ ॥
			ਮੈ [੬]ਨੀਰੇ, ਅਨਿਕ ਭੋਜਨ ਬਹੁ [੭]ਬਿੰਜਨ;
			ਤਿਨ ਸਿਉ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਕਰੈ [੮]''ਰੁਚਾਂਗੈ' ॥

---

੧ ਮਾਲਕ। ੨ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਾ ਜੋਦੜੀਆਂ, ਮਿੰਨਤ।
੩ ਨਿਰਲੇਪ। ੪ ਵਾਰਨੇ ਵਾ ਸਦਕੇ ਜਾਈਏ। ੫ ਵਿਰਕਤ= ਅਤੀਤ ਹੋ ਗਏ। ੬ ਪਰੋਸੇ। ੭ ਮਿਠੇ ਭੋਜਨ।
੮ ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਰੁਚੀ ਨਹੀਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੧੦	੨	੨੮	ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਹੈ ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰਿਅ ਮੁਖਿ ਟੇਰੈ;
			ਜਿਉ [1]ਅਲਿ ਕਮਲਾ ਲੋਭਾਂਗੀ ॥
	੮	੩੦	ਬਿਸਰਿਓ ਧੰਧੁ ਬੰਧੁ, ਮਾਇਆ ਕੋ;
			[2]'ਰਜਨਿ' ਸਬਾਈ [3]'ਜੰਗਾ' ॥
	੯	੩੦	ਪ੍ਰਿਉ ਅਪਨਾ, ਗੁਰਿ ਬਸਿ ਕਰਿ ਦੀਨ੍ਹਾ;
			ਭੋਗਉ ਭੋਗ ਨਿਸੰਗਾ ॥
	੧੭	੩੨	ਬਿਖਮ ਥਾਨ ਬਹੁਤ ਬਹੁ [4]ਧਰੀਆ;
			ਅਨਿਕ ਰਾਖ [5]ਸੂਰੁਟਾ ॥
			ਬਿਖਮ [6]'ਗਾਰੁ', ਕਰੁ ਪਹੁਚੈ ਨਾਹੀ;
			ਸੰਤ [7]'ਸਾਨਥ' ਭਏ ਲੂਟਾ ॥
੧੨੧੧	੧੦	੩੫	ਆਨ ਬਾਪਾਰ ਬਨਜ ਜੋ ਕਰੀਅਹਿ;
			ਤੇ ਤੇ ਦੂਖ ਸਹਾਮਾ ॥
੧੨੧੨	੧੦	੪੦	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਪੀਆ ਮਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿਆ;
			ਆਘਾਏ ਰਸਨ ਚਖਾ ॥
	੧੧	੪੧	ਗੁਰ ਮਿਲਿ; ਐਸੇ ਪ੍ਰਭੂ ਧਿਆਇਆ ॥
	੧੭	੪੨	ਸਤਸੰਗਤਿ ਕੀ ਰੇਣੁ ਮੁਖਿ ਲਾਗੀ;
			ਕੀਏ ਸਗਲ ਤੀਰਥ [8]'ਮਜਨੀਠਾ' ॥
੧੨੧੩	੮	੪੫	[9]ਓਅੰ ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੀਤਿ ਚੀਤਿ; [10]'ਪਹਿਲਰੀਆ' ॥

(ਕੱਠਾ ਤੇ ਹਲਕਾ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਭੌਰੇ। ੨ ਸਾਰੀ ਰਾਤ। ੩ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਨਾਲ ਜੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ੪ ਧੜੀਆਂ ਵਾ ਪੱਖ। ੫ ਸੂਰਮੇਂ ਰਾਖੇ ਹਨ। ੬ ਗੜੀ। ੭ ਸਾਥੀ। ੮ ਪਿਆਰੇ ਪੁਰਬਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ। ੯ ਮੰਗਲ ਰੂਪ। ੧੦ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ, ਮਾਤਾ ਦੇ ਗਰਭ ਵੇਲੇ ਦੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੧੩	੯	੪੫	ਹਮ ਨੀਚ [੧]'ਬਿਰਖ', ਤੁਮ ਮੈਲਾਗਰ;
			ਲਾਜ ਸੰਗਿ ਸੰਗਿ ਬਸਰੀਆ ॥
	੧੩	੪੬	ਧੰਨਿ ਸੁ [੨]'ਭਾਗ' ਧੰਨਿ [੩]ਸੋਹਾਗਾ;
			ਧੰਨਿ ਦੇਤ ਜਿਨਿ ਮਾਨਾਂ ॥
	੧੮	੪੭	ਆਇ ਨ ਜਾਵੈ ਨ ਕਤਹੀ ਡੋਲੈ;
			ਥਿਰੁ ਨਾਨਕ [੪]'ਰਾਜਇਆ' ॥
੧੨੧੪	੧	੪੮	ਖੇਲਿ ਖਿਲਾਇ ਲਾਡ ਲਾਡਾਵੈ;
			ਸਦਾ ਸਦਾ ਅਨਦਾਈ ॥
	੭	੪੯	ਗੁਣ ਨਿਧਾਨ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ ਮਿਲਿਆ;
			ਸਗਲ ਚੁਕੀ [੫]'ਮੁਹਤਾਈਐ' ॥
	੧੭	੫੨	ਕਵਨ ਬਸੇਰੋ ਦਾਸ ਦਾਸਨ ਕੋ;
			ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਨ-ਹਾਰੈ ॥
੧੨੧੫	੫	੫੪	ਏਕੈ ਪਰਗਟੁ, ਏਕੈ ਗੁਪਤਾ; ਏਕੈ ਧੁੰਧੂਕਾ ਤੋ ॥
	੧੯	੫੮	ਦੀਨ ਬੰਧਰੋ ਦਾਸ ਦਾਸਰੋ; ਸੰਤਹ ਕੀ [੬]ਸਾਰਾਨ ॥
੧੨੧੬	੧	੫੯	ਅਨਿਕ ਕਾਜ ਅਨਿਕ [੭]'ਧਾਵਰਤਾ';
			ਉਰਝਿਓ ਆਨ ਜੰਜਾਰੀ ॥ (ਧਾਵੱਰਤਾ ਬੋਲੋ)
	੩	੫੯	ਹਉ ਨਾਹੀ, ਨਾਹੀ ਕਿਛੁ ਮੇਰਾ;
			ਨਾ ਹਮਰੋ ਬਸੁ [੮]ਚਾਰੀ ॥
	੬	੬੦	ਖਟੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਉਚਰਤ ਰਸਨਾਗਰ;
			ਤੀਰਥ ਗਵਨ ਨ ਥੋਰੀ ॥

---

੧ ਅਰਿੰਡ ਆਦਿ। ੨ ਕਰਮ। ੩ ਆਨੰਦ। ੪ ਰਾਜ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼
੫ ਖ਼ੁਸ਼ਾਮਤ। ੬ ਸ਼ਰਨ। ੭ ਧੌਣੀਆਂ। ੮ ਜ਼ੋਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੧੬	੭	੬੦	ਅੰਧ ਕੂਪ ਮਹਿ, ਪਤਿਤ ਹੋਤ ਜਗੁ; ਸੰਤਹੁ ਕਰਹੁ ਪਰਮਗਤਿ ਮੋਰੀ ॥
	੮	੬੧	ਪਵਨਿ [੧]ਅਫਾਰ ਤੋਰ ਚਾਮਰੋ; ਅਤਿ [੨]ਜਜਰੀ ਤੇਰੀ ਰੇ, [੩]ਮਾਟੁਲੀ ॥
	੧੨	੬੨	ਕੋਟਿ ਜੋਧ ਉਆ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪੁਛੀਐ; ਤਾਂ ਦਰਗਹ ਭੀ ਮਾਨਿਓ ॥
	੧੭	੬੩	ਆਪਿ [੪]ਮਹਾ ਜਨੁ ਆਪੇ [੫]ਪੰਚਾ; ਆਪਿ ਸੇਵਕ ਕੈ ਕਾਮ ॥
੧੨੧੭	੨	੬੪	ਜਿਨ ਸੰਤਨ ਜਾਨਿਆ, ਤੂ ਠਾਕੁਰ; ਤੇ ਆਏ ਪਰਵਾਨ ॥
	੩	੬੫	ਕਰਹੁ ਗਤਿ; ਦਇਆਲ ਸੰਤਹੁ ਮੋਰੀ ॥
	੪	੬੫	ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਬਿਖਈ ਤੁਮ ਤਾਰੇ; ਸੁਮਤਿ, ਸੰਗਿ ਤੁਮਾਰੈ ਪਾਈ ॥ ਅਨਿਕ ਜੋਨਿ ਭ੍ਰਮਤੇ ਪ੍ਰਭ ਬਿਸਰਤ; ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਹਰਿ ਗਾਈ ॥
	੯	੬੬	ਨੈਨਹੁ ਸੰਗਿ ਸੰਤਨ ਕੀ ਸੇਵਾ; ਚਰਨ ਝਾਰੀ ਕੇਸਾਇਓ ॥
	੧੦	੬੭	ਸਜਨੁ [੬]ਸੁਰਿਦਾ ਸੁਹੇਲਾ ਸਹਜੇ; ਸੋ ਕਹੀਐ ਬਡਭਾਗੀ ॥

---

੧ ਆਫਰਿਆ ਹੋਇਆ। ੨ ਭੁਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ, ਪੁਰਾਣੀ।
੩ ਮਟੀਲੀ, ਦੇਹ। ੪ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪੁਰਖ=ਮੁਖੀ। ੫ ਪੰਚਾਇਤ।
੬ ਸੁਹਿਰਦ=ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਰਿਦਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੧੭	੧੨	੬੭	ਅਚਿੰਤ ਸੋਇ, ਜਾਗਨੁ ਉਠਿ ਬੈਸਨੁ; ਅਚਿੰਤ ਹਸਤ ਬੈਰਾਗੀ ॥
੧੨੧੮	੧	੬੯	ਮਿਤ੍ ਸਤ੍ , ਪੇਖਿ ਸਮਤੁ ਬੀਚਾਰਿਓ; ਸਗਲ ਸੰਭਾਖਨ ਜਾਪੁ ॥ (ਸਮੱਤ ਨਹੀਂ ਪੜਨਾ,ਢਿਲਾ ਬੋਲੋ)
੧੨੧੯	੧੦	੭੭	ਆਸ ਅਪਾਰ ਦਿਨਸ ਗਣਿ ਰਾਖੇ; ਗ੍ਰਸਤ ਜਾਤ ਬਲੁ [੧]ਜਰਣੀ ॥
	੧੫	੭੮	ਸਭ ਤੇ ਊਚ,ਊਚ ਤੇ ਊਚੋ;ਅੰਤੁ ਨਹੀ ਮਰਜਾਦ ॥
੧੨੨੧	੧੧	੮੮	ਪ੍ਰਭੂ ਤਿਆਗਿ ਆਨ ਜੋ ਚਾਹਤ; ਤਾ-ਕੈ ਮੁਖਿ ਲਾਗੈ [੨]ਕਾਲੇਖਾ ॥
	੧੭	੯੦	ਸੋਈ [੩]ਧੁਰੰਧਰੁ ਸੋਈ [੪]ਬਸੁੰਧਰੁ; ਹਰਿ ਏਕ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਪਾਗੈ ॥
	੧੮	੯੦	ਬਲ ਬੰਚ ਕਰੈ ਨ ਜਾਨੈ ਲਾਭੈ; ਸੋ [੫]ਧੂਰਤੁ ਨਹੀ, ਮੂੜ੍ ॥
੧੨੨੨	੧੨	੯੪	ਸਿਮਰਤ ਨਾਹਿ ਸਿਰੀਧਰ ਠਾਕੁਰ; ਮਿਲਤ ਅੰਧ ਦੁਖ ਘੋਰੀ ॥
	੧੪	੯੪	ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਭਗਤਿ ਰਸੁ ਦੀਜੈ; ਮਨੁ [੬]ਖਚਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ [੭]ਘੋਰੀ ॥

---

੧ ਬੁਢੇਪਾ। ੨ ਕਾਲੁਖ,ਪਾਪਾਂ ਦੀ। ੩ ਧੁੜ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨਾਂਗਾ ਜਾਂ ਮੁਜਾਦਾ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ। ੪ ਬਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਵਾ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾ ਖਿਮਾਂ ਰੂਪ ਬਸਤ੍ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ। ੫ ਧੁੜ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨਾਂਗਾ ਵਾ ਚਤੁਰ। ੬ ਲਿਵ ਲੀਨ। ੭ ਖੁਮਾਰੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੨੨	੧੬	੯੫	ਚਿਤਵਉ ਵਾ ਅਉਸਰ; ਮਨ ਮਾਹਿ ॥
੧੨੨੩	੧੭	੧੦੧	ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਹੋਵਤ ਕੂਕਗੀ ਆਸਾ; ਇਤੁ ਲਾਗੋ ਬਿਖਿਆ ਛਾਰ ॥
੧੨੨੪	੫	੧੦੩	ਰਮਣ ਕਉ; ਰਾਮ ਕੇ [1]ਗੁਣਬਾਦ ॥
	੧੦	੧੦੪	[2]ਉਘਰਿ ਗਈਆਂ ਖਿਨਹਿ ਭੀਤਰਿ; ਜਮਹਿ ਗ੍ਰਾਸੇ [3]ਝੋਟ ॥
	੧੩	੧੦੫	ਅਨਾਥ [4]ਰਖਾਣਿ ਉਦਰੁ ਲੇ ਪੋਖਹਿ; ਮਾਇਆ ਗਈਆ ਹਾਟਿ ॥
੧੨੨੫	੧੧	੧੧੦	ਪੇਖਿ ਦਇਆਲ ਅਨਦ ਸੁਖ ਪੂਰਨ; ਹਰਿ ਰਸਿ [5]ਰਪਿਓ ਖੁਮਾਰੋ ॥
	੧੬	੧੧੨	ਭ੍ਰਮ ਬਨ ਦਹਨ ਭਏ ਖਿਨ ਭੀਤਰਿ; ਰਾਮ ਨਾਮ ਪਰਹਾਰਿ ॥
੧੨੨੬	੧੪	੧੧੬	ਲਾਭੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ਨਿਧਿ ਧਨੁ; ਬਿਖੈ ਮਾਹਿ ਅਲੇਪ ॥
੧੨੨੭	੬	੧੧੯	ਗੁਰ ਚਰਨ ਬੋਹਿਥ, ਮਿਲਿਓ ਭਾਗੀ; ਉਤਰਿਓ ਸੰਸਾਰ ॥
	੮	੧੨੦	ਤਾ ਤੇ; [6]ਕਰਣ ਪਲਾਹ ਕਰੇ ॥
	੧੧	੧੨੦	ਉਧਰਹਿ ਲਾਗਿ ਪਲੇ ॥ (ਪੱਲੇ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੧੨੧	ਚਰਨ ਕਮਲ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਨੁ ਬੇਧਿਆ; ਕਰਿ ਸਰਬਸੁ ਅੰਤਰਿ ਰਾਖੀ ॥

---

੧ ਗੁਣਾਨਵਾਦ, ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਕਥਨ ਕਰਨਾ।੨ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਆਈਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ। ੩ ਜੁੰਡੇ। ੪ ਦਬਾਕੇ। ੫ ਰਚਿਆ। ੬ ਕੀਰਨੇ, ਜਤਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੨੮	੩	੧੨੪	ਮਾਈ ਰੀ; ਅਰਿਓ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਖੋਰਿ ॥
			(ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਰਾਗ ਤੇ ਮਹਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ)
	੬	੧੨੪	ਨਾਨਕ ਸਰਣਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਸਾਗਰ;
			ਬਿਨਸਿਓ ਆਨ [੧]ਨਿਹੋਰ ॥
	੮	੧੨੫	ਚਿਤਵਤਾ ਗੋਪਾਲ ਦਰਸਨ;ਕਲਮਲਾ ਕਢੁ ਧੋਇ॥
	੧੦	੧੨੬	ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ; ਮਤਿ [੨]ਸਾਰ ॥
	੧੭	੧੨੮	ਤੁਮਹਿ ਪਛਾਨੂ, ਸਾਕੁ ਤੁਮਹਿ ਸੰਗਿ;
			ਰਾਖਨਹਾਰ ਤੁਮੈ ਜਗਦੀਸ ॥
੧੨੨੯	੪	੧੨੯	ਖਾਤ ਪੀਵਤ ਹਸਤ ਸੋਵਤ;ਅਉਧ ਬਿਤੀ [੩]ਅਸਾਰ॥
	੫	੧੨੯	[੪]ਪਰ ਦ੍ਰੋਹ ਕਰਤ ਬਿਕਾਰ ਨਿੰਦਾ;
			ਪਾਪ [੫]ਰਤ, [੬]ਕਰ ਝਾਰ ॥
	੧੦	੧੩੦	[੭]ਕਿੰ ਕਰੀ, ਬਿਕਾਰ ॥ ੨. [੮]ਕਿੰਕਰੀ ਬਿਕਾਰ ॥
	੧੧	੧੩੦	ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਰੰਗ; ਕਰਤੀ ਮਹਾ ਕੇਲ ॥
			ਸੁਪਨ ਰੀ; ਸੰਸਾਰੁ ॥
	੧੨	੧੩੦	ਸਖੀ ਕਾਇ ਮੋਹਿ ਮੋਹਿ ਲੀ;ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਿਦੈ ਮੇਲ॥
	੧੪	੧੩੧	ਕੰਚਨਾ ਬਹੁ; ਦਤ ਕਰਾ ॥
	੧੭	੧੩੧	ਬਰਤ ਸੰਧਿ; ਸੋਚ ਚਾਰ ॥ ੨. ਸੋਚਚਾਰ ॥
			ਅਪਰਸ ਕਰਤ; [੯]ਪਾਕ ਸਾਰ ॥ (ਅਪੱਰਸ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਮਨੌਣਾਂ,ਅਹਿਸਾਨ। ੨ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ। ੩ ਬੇ ਖਬਰ, ਬੇ ਸੰਭਾਲ, ਝੂਠੇ ਪਾਸੇ। ੪ ਵੈਰ। ੫ ਪ੍ਰੀਤ। ੬ ਹਥ ਝਾੜਕੇ। ੭ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਬਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ। ੮ ਦਾਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹਾਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ। ੯ ਰਸੋਈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੨੯	੧੯	੧੩੧	ਦੇਹੁ ਦਰਸੁ ਨੈਨ ਪੇਖਉ; ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮ [੧]ਮਿਸਟ ਲਾਗੇ ॥
੧੨੩੦	੨	੧੩੨	ਬਿਨਸੇ ਭ੍ਰਮੁ ਮੋਹ ਅੰਧ, ਟੂਟੇ ਮਾਇਆ ਕੇ ਬੰਧ; ਪੂਰਨ ਸਤਬਤੂ ਠਾਕੁਰ, ਨਹ ਕੋਊ ਬੈਰਾਈ ॥
	੫	੧੩੩	ਸਰਨ ਪਰਨ ਸਾਧੂ; ਆਨ [੨]ਬਾਨਿ ਬਿਸਾਰੇ ॥ (੩ ਥਾਨਿ ਭੀ ਪਾਠ ਹੈ)
	੧੨	੧੩੫	ਪੰਚਾ ਤੇ ਏਕੁ ਛੂਟਾ;ਜਉ ਸਾਧ ਸੰਗਿ[੪]ਪਗ ਰਉ ॥
	੧੬	੧੩੬	[੫]ਕਾਮ ਕਰੀ ਸਭ ਤਿਆਗਿ ਕੈ; ਹਉ ਸਰਣਿ ਪਰਉ-ਗੀ ॥
	੧੭	੧੩੭	ਜਾਨਤੇ ਦਇਆਰ ॥
੧੨੩੧	੪	੧੩੮	ਉਪਜਤਾ ਬਿਕਾਰ [੬]ਦੁੰਦਰ; [੭]ਕਉਪਰੀ ਝੁਨੰਤ ਕਾਰ ਸੁੰਦਰ; [੮]'ਅਨਿਗ' ਭਾਉ ਕਰਤ ਫਿਰਤ;ਬਿਨੁ ਗੋਪਾਲ ਧੋਹੇ ॥ (ਅਨਿੱਗ ਪਾਠ ਕਰੋ) ਤੀਨਿ ਭਉਨੇ ਲਪਟਾਇ ਰਹੀ; ਕਾਚ ਕਰਮਿ ਨ ਜਾਤ ਸਹੀ; ਉਨਮਤ ਅੰਧ ਧੰਧ ਰਚਿਤ, ਜੈਸੇ ਮਹਾ ਸਾਗਰ [੯]ਹੋਹੇ ॥
੧੨੩੨	੩	੪	ਕਹਿ ਨਾਨਕ ਸਭ ਅਉਗਨ ਮੋ ਮੈ; ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਸਰਨਾਇਓ ॥

---

੧ ਪਿਆਰੇ । ੨ ਆਦਿਤ । ੩ ਹੋਰ ਥਾਂ ।
੪ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਰਉ=ਰਚੇ । ੫ ਕਾਮ ਦੀ ਕਲਾ=ਚੇਸ਼ਟਾ ।
੬ ਦੁੰਦ ਮਚੌਣ ਵਾਲਾ । ੭ ਪੌਟੇ,ਝਾਂਜਰਾਂ । ੮ ਅਨੇਕਾਂ ।
੯ ਧੱਕੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੩੨	੧੭	੨	ਕ੍ਰੋਧੁ ਨਿਵਾਰਿ ਜਲੇ ਹਉ ਮਮਤਾ;
			ਪ੍ਰੇਮੁ ਸਦਾ [੧]ਨਉ-ਰੰਗੀ ॥
੧੨੩੩	੧	੨	[੨]ਅਭਰਤ, ਸਿੰਚਿ ਭਏ ਸੁਭਰ ਸਰ;
			ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਚੁ ਨਿਹਾਲਾ ॥
	੧੦	੧	ਸਬਦਿ ਭਉ ਭੰਜਨੁ ਜਮ ਕਾਲ ਨਿਖੰਜਨੁ;
			ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥
੧੨੩੫	੫	੧	ਉਪਮਾ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜਨ ਕੀ ਸੰਤਹੁ;
			ਕਹਤ ਜੇਤ ਪਾਹੂਚਾ ॥
੧੨੩੬	੧	੨	ਅਨਿਕ ਸੂਰ; ਸਸੀਅਰ [੩]ਨਖਿਆਤਿ ॥
	੮	੨	ਅਨਿਕ ਪਰਲਉ; ਅਨਿਕ [੪]ਉਪਾਤਿ ॥
	੧੬	੨	ਘਰੀ ਮੁਹਤ-ਕ; ਬੇਲਾ ਆਈ ॥
੧੨੩੭	੫	੪	ਧੰਨਿ ਸੁ ਰਿਦਾ; ਜਿਹ ਚਰਨ ਬਸਾਇਆ ॥
			ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪ ਰਾਇ ਮਹਮੇ ਹਸਨੇ ਕੀ ਧੁਨਿ
੧੨੩੮	੩	੨	[੫]ਜਿਨਸਿ ਥਾਪਿ ਜੀਆ ਕਉ ਭੇਜੈ;
			ਜਿਨਸਿ ਥਾਪਿ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥
੧੨੩੯	੭	੫	ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਫੁਰਮਾਨੁ ਹੋਇ; ਉਠੀ [੬]ਕਰਲੈ ਪਾਹਿ ॥
	੧੫	੬	ਤੋਲਾ ਮਾਸਾ; ਰਤਕ ਪਾਇ ॥
	੧੮	੬	ਸਭਿ ਕਾਰਣ ਕਰਤਾ ਕਰੇ;
			ਘਟ ਅਉਘਟ ਘਟ ਥਾਪਿ ॥

---

੧ ਨਵੀਨ ਰੰਗ। ੨ ਖਾਲੀ ਰਿਦੇ। ੩ ਤਾਰੇ।
੪ ਉਤਪਤੀ। ੫ ਚੀਜ਼ਾਂ। ੬ ਰਸਤੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੪੧	੧੬	੧੧	ਹੁਕਮੁ ਨ ਜਾਪੀ ਕੇਤੜਾ; ਕਹਿ ਨ ਸਕੀਜੈ ਕਾਰ ॥
੧੨੪੨	੭	੧੨	[1]ਜਾਂ ਨ ਸਿਆ ਕਿਆ ਚਾਕਰੀ;
			ਜਾਂ ਜੰਮੇ ਕਿਆ ਕਾਰ ॥ (ਨਸਿਆ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੨	੧੩	[2]ਪੂਕਾਰੰਤਾ [3]ਅਜਾਣੰਤਾ ॥
			ਨਾਨਕੁ ਆਖੈ; ਕੂਕ ਨ ਹੋਈ ॥
	੧੯	੧੪	ਰੈਨਾ ਹੋਈਆ [4]ਬੋਧੀਆ; ਪੁਰਸ ਹੋਏ [5]ਸਈਆਦ ॥
			ਸੀਲੁ ਸੰਜਮੁ ਸੁਚ ਭੰਨੀ; ਖਾਣਾ ਖਾਜੁ [6]ਅਹਾਜੁ ॥
੧੨੪੩	੯	੧੫	ਤੈ ਸਹ ਪਾਸਹੁ; [7]ਕਹਣੁ ਕਹਾਇਆ ॥
	੧੦	੧੫	ਤਉ ਕਉੜਤਣ; ਚੂਕਸਿ [8]ਮਾਇ ॥
੧੨੪੫	੫	੨੦	ਹੋਵਹਿ [9]ਲਿੰਙ, [10]ਝਿੰਙ ਨਹ ਹੋਵਹਿ;
			ਐਸੀ ਕਹੀਐ ਸੂਰਤਿ ॥
	੧੨	੨੧	ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ, [11]ਉ-ਚਰੈ ॥ ੨. ਉਚਰੈ ॥
	੧੫	੨੧	ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਨ [12]ਵਿਸ ਹਹਿ; ਬਹੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਇਆ ॥
	੧੭	੨੨	ਮਖਟੂ ਹੋਇ ਕੈ; ਕੰਨ ਪੜਾਏ ॥
			(ਮਖੱਟੂ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
੧੨੪੬	੧	੨੨	ਇਕਨ੍ਹਾ ਨਾਦ ਨ ਬੇਦ ਨ [13]ਗੀਅ ਰਸੁ;
			ਰਸ ਕਸ ਨ ਜਾਣੰਤਿ ॥ ੨. [14]ਗੀਅਰ ॥

---

੧ ਜਦੋਂ ਨਹੀ ਸੀ ਕੁਛ । ੨ ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੈ । ੩ ਅਣ-ਜਾਣ, ਅਗਿਆਨ । ੪ ਗਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ । ੫ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਰੀਦ । ੬ ਨਾ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਨਖਿਧ ਖਾਂਦੇ ਹਨ । ੭ ਉਲਾਂਭਾ ੮ ਮਾਇਆ ਦੀ । ੯ ਲਖਣਾਂ ਸਹਿਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੂਰਮਾਂ ਹੋਵੇ । ੧੦ ਝੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸਚਿਆਈ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕੈਰ । ੧੧ ਉਜਾੜ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਚਾਰੇ ਖਾਵੇ, ਨਾਸ ਕਰੇ । ੧੨ ਭਰੋਸਾ । ੧੩ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਰਸ । ੧੪ ਗਿਆਤ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੪੬	੧	੨੨	ਇਕਨਾ ਸੁਧਿ ਨ ਬੁਧਿ ਨ [1]ਅਕਲਿ ਸਰ; ਅਖਰ ਕਾ ਭੇਉ ਨ ਲਹੰਤਿ ॥
	੧੭	੨੪	ਨਾਂਗੇ ਆਵਣਾ ਨਾਂਗੇ ਜਾਣਾ; ਹਰਿ ਹੁਕਮੁ ਪਾਇਆ ਕਿਆ ਕੀਜੈ ॥
	੧੯	੨੪	ਰੰਗ [2]ਪਰੰਗ [3]ਕਤੀਫਿਆ; ਪਹਿਰਹਿ [4]ਧਰ [5]ਮਾਈ ॥
੧੨੪੭	੧੭	੨੭	ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਮੇਲਿ ਲਏ; [6]ਆਪਤੁ ਗਵਾਵੈ ॥ (ਆਪੱਤ ਨ ਬੋਲੋ)
੧੨੪੮	੬	੨੮	ਨਾਨਕ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਤੂ ਅੰਤਰਿ; ਜਿਤੁ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰ ॥ ੨. ਮੋਖਦੁਆਰ ॥
੧੨੪੯	੧੮	੩੨	ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਨਿਤ ਵੇਖੈ; ਵਿਗਸੈ ਮੋਹਿ ਮਾਇਆ ॥
੧੨੫੦	੧੨	੩੪	ਸਾਵੰਨੁ ਆਇਆ ਝਿਮਝਿਮਾ ॥ ੨. ਝਿਮ ਝਿਮਾ ॥
	੧੯	੩੫	ਅਮਰੁ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਹੈ; ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ ਸਿਆਣਪ ਨ ਚਲਈ, ਨ [7]ਹੁਜਤਿ ਕਰਣੀ ਜਾਇ ॥
੧੨੫੧	੪	੩੫	ਪਉੜੀ ਮਃ ੫ ॥ ਏਹ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸਾਹ ਜੀ ਦੀ ਉਚਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ॥
	੭	੩੬	ਅੰਨੁ ਪਾਣੀ [8]ਮੁਚੁ ਉਪਾਇ; ਦੁਖ ਦਾਲਦੁ ਭੰਨਿ [9]ਤਰੁ ॥

---

੧ ਅਕਲ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਵੀ ਨਹੀਂ। ੨ ਮਿਸਰਤ ਰੰਗ ਦੇ।
੩ ਬਸਤ੍ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ। ੪ ਧਾਰਨ ਕਰੇ। ੫ ਮਾਇਆ ਨੂੰ।
੬ ਅਪਣੱਤ ਭਾਵ ਆਪਾ। ੭ ਤਰਕ। ੮ ਬਹੁਤਾ।
੯ ਅਤਿਸੈ ਕਰਕੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਸਾਰੰਗ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾ ਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀ
੧੨੫੧	੧੬	੧	ਮਨ ਦਸ [੧]ਨਾਜੁ, ਟਕਾ ਚਾਰਿ ਗਾਂਠੀ;
			[੨]ਐਂਡੌ ਟੇਢੌ ਜਾਤੁ ॥
	੧੭	੩	ਦਿਵਸ ਚਾਰਿ ਕੀ ਕਰਹੁ ਸਾਹਿਬੀ;
			ਜੈਸੇ ਬਨ ਹਰ ਪਾਤ ॥
੧੨੫੧	੧੭	੧	ਬਹੁਤੁ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਗਾਂਉ ਸਉ ਪਾਏ;
			ਦੁਇ ਲਖ ਟਕਾ [੩]ਬਰਾਤ ॥
੧੨੫੨	੨	੨	[੪]ਰਾਜਾਸ੍ਮ; ਮਿਤਿ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਤੇਰੀ ॥
			(ਰਾਜਾਸ੍ਮ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੋਲੋ, ਰਾਜਾ ਸ੍ਮ ਨਹੀ ਬੋਲਨਾ)
			ਸਾਰੰਗ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀ ਕੀ
੧੦	੧		ਜਿਹਬਾ ਸੁਆਦੀ; [੫]ਲੀਲਿਤ [੬]ਲੋਹ ॥
੧੪	੧		ਕਹਤ ਨਾਮਦੇਉ; ਤਾ-ਚੀ ਆਣਿ ॥
੧੫	੨		[੭]ਬਦਹੁ ਕੀ ਨ [੮]ਹੋਡ; ਮਾਧਉ ਮੋ ਸਿਉ ॥
			੨. [੯]ਬਦਹੁ ਕੀਨ ॥
੧੮	੩		ਦਰਸਨ ਨਿਮਖ ਤਾਪ ਤ੍ਰਈ ਮੋਚਨ;
			ਪਰਸਤ ਮੁਕਤਿ ਕਰਤ, ਗ੍ਰਿਹ ਕੂਪ ॥

---

੧ ਅਨਾਜ। ੨ ਆਕੜ ਕੇ। ੩ ਉਪਰੋਂ ਆਮਦਨ, ਇੰਗਸ਼,ਤਨਖਾਹ। ੪ ਰਾਜ ਅਸਥਾਨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ। ੫ ਨਿਗਲ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ੬ ਲੋਹੇ ਦੀ ਕੁੰਡੀ ਨੂੰ ਮੱਛੀ। ੭ ਬੈਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਲੈਂਦੇ। ੮ ਸ਼ਰਤ। ੯ ਬੈਨਣਾਂ ਕਰੋ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੫੩	੪	੧	[1]ਅਨਪਾਵਨੀ ਭਗਤਿ ਨਹੀ ਉਪਜੀ; ਭੂਖੈ ਦਾਨੁ ਨ ਦੀਨਾ ॥
	੬	੧	ਜਿਹਿ ਪਰਲੋਕ ਜਾਇ [2]ਅਪਕੀਰਤਿ; ਸੋਈ ਅਬਿਦਿਆ ਸਾਧੀ ॥
	੮	੧	ਪਰਮਾਨੰਦ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ, ਕਥਾ ਪੁਨੀਤ ਨ ਚਾਲੀ ॥
	੯	੧	ਛਾਡਿ ਮਨ; ਹਰਿ ਬਿਮੁਖਨ ਕੋ ਸੰਗੁ ॥*
			ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੫ ਸੂਰਦਾਸ
	੧੨	੧	ਦਰਸਨੁ ਪੇਖਿ ਭਏ [3]ਨਿਰਬਿਖਈ; ਪਾਏ ਹੈ ਸਗਲੇ ਥੋਕ ॥
			ਸਾਰੰਗ ਕਬੀਰ ਜੀਉ
੧੬	੧		ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ; ਹਿਤੁ ਲਾਗੋ ਸਭ ਫਨਕਾ ॥

---

੧ ਉਪਾਇ ਵਿਨਾਸ਼ਨੀ ਜੋ ਜਗਤ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਤੇ ਲੈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਿਸਦੀ ਭਗਤੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਅਗਿਆਨ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਗਤੀ ਅੰਨ=ਨਿਰੰਤਰ ਇਕ ਰਸ ਪਾਵਨੀ=ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਗਤੀ।

੨ਨਿੰਦਾ।*ਸੂਰਦਾਸ ਭਗਤ ਜੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਕ ਤੁਕ ਮਹਾਰਾਜ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੂੰ ਲਿਖਾਈ ਤਾਂ ਸਮਾਧੀ ਵਿਚ ਇਸਥਿਤ ਹੋ ਗਏ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਨਾਂ ਉਚਾਰੀਆਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸੂਰਦਾਸ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਆਪਣੀ ਵਲੋਂ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਿਆ। ਜਦੋਂ ਸਮਾਧ ਖੁਲੀ ਓਦੋਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਮਲਾਰ ਰਾਗ ਪ੍ਰਾਰੰਭ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਗਲੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਭਾਈ ਬੰਨੋ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ,ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਇਕੋ ਹੀ ਤੁਕ ਹੈ।

੩ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਸਾਰਗ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੫੩	੧੭	੧	ਕਹਾ ਬਿਸਾਸਾ ਇਸ ਭਾਂਡੇ ਕਾ; ਇਤਨਕੁ ਲਾਗੈ [1]ਠਨਕਾ ॥

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ ਚਉਪਦੇ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧

੧੨੫੪	੧੦	੨	ਸੁਣਿ ਘਨ ਘੋਰ ਸੀਤਲੁ ਮਨੁ ਮੋਰਾ;
੧੨੫੫	੪	੩	ਤੀਰਥਿ, [2]ਤੇਜੁ ਨਿਵਾਰਿ ਨ ਨ੍ਹਾਤੇ; ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਨ ਭਾਇਆ ॥
	੮	੩	ਹਮ ਨੀਚ ਹੁਤੇ ਹੀਣ ਮਤਿ ਝੂਠੇ; ਤੂ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰਣਹਾਰਾ ॥
	੯	੩	ਬੈਸਿ ਸੁਥਾਨਿ ਕਹਾਂ ਗੁਣ ਤੇਰੇ; ਕਿਆ ਕਿਆ ਕਥਉ ਅਪਾਰਾ ॥
	੧੧	੪	ਜਿਨਿ ਧਨ ਪਿਰ ਕਾ ਸਾਦੁ ਨ ਜਾਨਿਆ; ਸਾ [3]ਬਿਲਖ ਬਦਨ ਕੁਮਲਾਨੀ ॥
	੧੪	੪	ਮੁਕਤਿ ਭਏ ਗੁਰਿ ਦਰਸ ਦਿਖਾਇਆ; ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਭਗਤ ਸੁ ਭਾਵੀ ॥
੧੨੫੬	੧੩	੬	ਨਾਨਕ; [4]ਪਣ੍ਹੀਆ ਪਹਿਰੈ ਸੋਇ ॥
	੧੪	੭	ਇਕੁ ਦੁਖੁ; [5]ਸਕਤਵਾਰ ਜਮਦੂਤ ॥
੧੨੫੭	੩	੮	ਦੇਹ ਨ ਨਾਉ; ਨ ਹੋਵੈ ਜਾਤਿ ॥
	੧੦	੯	ਨਾਨਕ ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ; ਜਪੀਐ, ਕਰਿ ਗੁਰੁ ਪੀਰੁ ॥

---

੧ ਠੋਲਾ। ੨ ਤਮੋ ਗੁਣ। ੩ ਵਿਆਕੁਲ, ਬਿਰਲਾਪ।
੪ ਜੁਤਾ। ੫ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੫੭	੧੯	੧	ਕਹਤ ਨਾਨਕੁ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਬੂਝਹੁ; ਕੋਈ ਐਸਾ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰਾ ॥
			ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩
੧੨੫੮	੨	੨	ਜਿਨੀ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣਿਆ ਸੇ ਮੇਲੇ; ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ ॥
	੮	੨	ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਿ ਤੂ; ਹਰਿ ਹਰਿ ਦਰਿ ਸੋਭਾ ਪਾਇ ॥
੧੨੫੯	੧੭	੬	ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਪਾਵੈ; ਘਰੁ ਦਰੁ ਮਹਲੁ ਸੁਥਾਨੁ ॥
੧੨੬੦	੧੯	੯	ਚੰਦਨ ਗੰਧ ਸੁਗੰਧ ਹੈ; ਬਹੁ ਬਾਸਨਾ [੧]ਬਹਕਾਰ ॥
੧੨੬੧	੪	੧੦	ਕਿ ਇਹੁ ਮਨੁ [੨]ਅ-ਵਰਨੁ; ਸਦਾ [੩]ਅਵਿਨਾਸੀ ॥
	੧੨	੧੦	ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਕੀ; ਫਿਰਿ ਕੂਕ ਨ ਹੋਇ ॥
੧੨੬੨	੫	੧੨	ਕੂੜੈ ਲਾਲਚਿ, ਨਾ ਲਪਟਾਈ ॥
	੯	੧੨	ਲਾਹਾ ਕਲਜੁਗਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹੈ; ਗੁਰਮਤਿ ਅਨਦਿਨੁ ਹਿਰਦੈ ਰਵੀਜੈ ॥
੧੨੬੩	੨	੧	ਹਰਿ ਤਿਸ ਕੈ ਕੁਲਿ [੪]ਪਰਸੂਤਿ ਨ ਕਰੀਅਹੁ; ਤਿਸੁ ਬਿਧਵਾ ਕਰਿ ਮਹਤਾਰੀ ॥
	੮	੨	[੫]ਜਾਹਰਨ-ਵੀ ਤਪੈ ਭਾਗੀਰਥਿ ਆਣੀ; ਕੇਦਾਰੁ ਬਾਪਿਓ [੬]ਮਹਸਾਈ ॥

(ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਵਾਵਾ ਸਬੰਧਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੈ)

---

੧ ਮਹਿਕਦੀ। ੨ ਅਗਿਆਨ ਸਹਿਤ ਹੈ। ੩ ਅਵਿਨਾਸੀ ਰੂਪ ਹੈ। ੪ ਜੰਮੇਣਾਂ। ੫ ਭਗੀਰਥੀ ਗੰਗਾ ਗੋਡਿਆਂ ਤੱਕ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਚਰਨ ਧੋਕੇ ਜਾਹਨਵੀ ਰਿਖੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਹੋਈ।
੬ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਨੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੬੪	੪	੪	ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਕਉ, ਛਾਦਨ ਭੋਜਨ ਪਾਟ ਪਟੰਬਰ, ਬਹੁ ਬਿਧਿ [1]ਸਤਿ ਕਰਿ ਮੁਖਿ ਸੰਚਹੁ; ਤਿਸੁ ਪੁੰਨ ਕੀ ਫਿਰਿ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥
	੧੨	੫	ਹਰਿ ਕਾ [2]ਚਿਹਨੁ ਸੋਈ ਹਰਿ ਜਨ ਕਾ; ਹਰਿ ਆਪੇ ਜਨ ਮਹਿ ਆਪਿ .ਰਖਾਂਤਿ ॥
੧੨੬੫	੧੮	੬	ਰਾਮ ਰਾਮ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ; ਖੋਜਤੇ ਬਡਭਾਗੀ ॥
੧੨੬੬	੨	੬	ਮਨ ਮੋਹਨ ਮੇਰੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਾਮੁ; ਹਰਿ ਪਰਮਾਨੰਦ ਬੈਰਾਗੀ ॥
	੮	੧	ਕਰੀ ਪਾਕਸਾਲ ਸੋਚ ਪਵਿਤ੍ਰਾ; ਹੁਣਿ ਲਾਵਹੁ ਭੋਗੁ ਹਰਿ ਰਾਏ ॥
	੯	੧	ਜਉ ਗ੍ਰਿਹ ਲਾਲੁ [3]ਰੰਗੀਓ ਆਇਆ; ਤਉ ਮੈ ਸਭ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥
	੧੮	੩	ਸਗਲ ਬਿਧੀ ਜੁਰਿ [4]ਆਹਰੁ ਕਰਿਆ; ਤਜਿਓ ਸਗਲ ਅੰਦੇਸਾ ॥
	੧੯	੩	ਭੋਰੁ ਭਇਆ ਮੈ ਪ੍ਰਿਅ ਮੁਖ ਪੇਖੇ; ਗ੍ਰਿਹ ਮੰਗਲ [5]ਸੁਹਲਾਵੀ ॥
੧੨੬੭	੫	੪	ਰਾਜ ਤੇ ਕੀਟ ਕੀਟ ਤੇ ਸੁਰਪਤਿ; ਕਰਿ ਦੇਖ [6]ਜਠਰ ਕਉ ਭਰਤੇ ॥
	੬	੪	ਆਤਮ-ਘਾਤੀ ਹਰਤੇ॥ ੨. ਹਰ ਤੇ

---

੧ ਨਿਸਚੈ ਕਰਕੇ। ੨ ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਂ ਸੱਤ ਚਿਤ ਅਨੰਦ।
੩ ਆਨੰਦੀ। ੪ ਉਦਮ। ੫ ਸੋਹਲੇ=ਅਨੰਦ ਜਸ।
੬ ਗਰਭ,ਪੇਟ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੬੭	੭	੪	ਕਾਗਰ [੧]ਨਾਵ ਲੰਘਹਿ ਕਤ ਸਾਗਰੁ;
			ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਥਤ ਹਮ ਤਰਤੇ ॥
	੯	੪	ਨਾਨਕ ਸਰਨਿ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਕੀ;
			ਤੁਮ ਨ ਡਾਰਹੁ ਪ੍ਰਭ ਕਰਤੇ ॥
	੧੮	੬	ਭਈ ਨਿਮਾਣੀ ਸਰਣਿ ਇਕ ਤਾਕੀ;
			ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖ ਸੁਖਦਾਈ ॥
੧੨੬੮	੧	੭	ਬਰਸੁ [੨]ਮੇਘ ਜੀ; ਤਿਲੁ ਬਿਲਮੁ ਨ ਲਾਉ ॥
੧੨੬੯	੫	੧੩	ਦੇਵ ਕੁਲ ਦੈਤ ਕੁਲ, ਜਖ੍ਹ ਕਿੰਨਰ ਨਰ;
			ਸਾਗਰ ਉਤਰੇ ਪਾਰੇ ॥
	੧੩	੧੫	ਲੋਗ [੩]ਦੁਰਾਇ ਕਰਤ ਠਗਿਆਈ;
			ਹੋਤੋ ਸੰਗਿ ਨ ਜਾਨੋ ॥
੧੨੭੦	੧	੧੭	ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਕਰਿ ਸਰਨੀ ਆਏ,
			ਜਲਤਉ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ ॥
੧੨੭੧	੧੯	੨੩	ਗੁਰ [੪]ਮਨਾਰਿ;ਪ੍ਰਿਅ ਦਇਆਰ ਸਿਉ ਰੰਗੁ ਕੀਆ ॥
੧੨੭੨	੨	੨੩	ਬਾਜੇ ਬਜਹਿ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਨਾਹਦ ਕੋਕਿਲ ਰੀ;
			ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਬੋਲੈ ਮਧੁਰ ਬੈਨ ਅਤਿ [੫]ਸੁਹੀਆ ॥
			ਐਸੀ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਕੀ ਸੋਭ. ਅਤਿ ਅਪਾਰ ਪ੍ਰਿਅ
			ਅਮੋਘ; ਤੈਸੇ ਹੀ ਸੰਗਿ ਸੰਤ ਬਨੇ ॥
	੫	੨੪	[੬]ਉਮਕਿਤ ਰਸਿ ਚਾਲੈ॥੨. ਉਮਕਿ [੭]ਤਰਸਿ ਚਾਲੈ

---

੧ ਬੇੜੀ ਕਾਗਜਾਂ ਦੀ। ੨ ਸਤਿਗੁਰੂ–ਬਦਲ।
੩ ਛਪਾਕੇ। ੪ ਸੁੰਦਰ ਜਾਂ ਮਨੌਣੇ। ੫ ਸੋਂਹਦੀ ਹੈ।
੬ ਉਛਲਕੇ। ੭ ਚਾਹੁੰਦਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੭੨	੮	੨੪	ਹਾਹਾ ਹੂਹੂ ਗੰਧ੍ਰਬ ਅਪਸਰਾ;
			ਅਨੰਦ ਮੰਗਲ ਰਸ, ਗਾਵਨੀ ਨੀਕੀ ॥
			(ਅਪੱਸਰਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
			ਤੈ ਗੁਨ ਮਾਈ ਮੋਹਿਆਈ; ਕਹੰਉ ਬੇਦਨ ਕਾਹਿ ॥
			(ਮੋਹਿਆ-ਦੀ ਬੋਲੋ)
			[1]ਧੁਨਿਤ [2]ਲਲਿਤ [3]'ਗੁਨਗ੍ਹ' ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ;
			ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਰੂਪ ਦਿਖਾਂਵਨੀ ਨੀਕੀ ॥
			(ਗੁਨਗਿਅ, ਪੜੋ)
		੯	੨੫ ਗਿਰਿ ਤਰ ਥਲ ਜਲ ਭਵਨ ਭਰਪੁਰਿ;
			ਘਟਿ ਘਟਿ ਲਾਲਨ ਛਾਵਨੀ ਨੀਕੀ ॥
		੧੪	੨੭ ਬਰਸੁ [4]ਸਰਸੁ, ਆਗਿਆ ॥
			ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੧ ਅਸਟਪਦੀਆ
੧੨੭੩	੯	੧	ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਘੜੀ ਨਹੀ ਜਗਿ ਜੀਵਾ;
			ਐਸੀ ਪਿਆਸ [5]ਤਿਸਾਈ ॥
੧੨੭੪	੪	੨	ਆਮਰੁ ਅਨਾਥ ਸਰਬ ਸਿਰਿ ਮੋਰਾ;
			ਕਾਲ ਬਿਕਾਲ ਭਰਮ ਭੈ ਖੰਜਨੁ ॥
		੬	੨ ਨਦੀ [6]ਉਪ [7]ਕੰਠਿ ਜੈਸੇ ਘਰੁ ਤਰਵਰੁ;
			ਸਰਪਨਿ ਘਰੁ, ਘਰ ਮਾਹੀ ॥
		੧੪	੩ ਰੂਖੀਂ ਬਿਰਖੀਂ ਊਡਉ ਭੂਖਾ; ਪੀਵਾ ਨਾਮੁ ਸੁਭਾਈ ॥

---

੧ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਨ। ੨ ਸੁੰਦਰ, ਲਲਤ ਰਾਗਣੀ ਭੀ ਹੈ। ੩ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਗਿਆਤੇ। ੪ ਬਹੁਤਾ, ਸਹਿਤ ਰਸ ਦੇ। ੫ ਤਿਹਾਈ ੬ ਪਾਸ। ੭ ਕੰਢੇ ਤੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੭੫	੨	੪	[1]ਅਖਲੀ [2]ਊਂਡੀ; ਜਲੁ ਭਰ [3]ਨਾਲਿ ॥
	੪	੪	ਨਾਮੁ ਸਮ੍ਹਾਲਸਿ; [4]ਰੂੜੀ ਬਾਣਿ ॥
			[5]ਥੈਂ ਭਾਵੈ; ਦਰੁ ਲਹਸਿ [6]ਪਿਰਾਣਿ ॥
	੬	੪	ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ; ਤਹ ਮਗੁ ਨ ਚਾਲਣਹਾਰ ॥
	੧੧	੪	ਕਾਲਰਿ ਬੀਜਸਿ ਦੁਰਮਤਿ ਐਸੀ;
			ਨਿਗੁਰੇ ਕੀ ਨੀਸਾਣੀ ॥
	੧੪	੪	ਸਭ ਮਹਿ [7]ਸਬਦੁ ਵਰਤੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ;
			ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ [8]ਬੈਆਲੰ ॥
	੧੭	੫	ਏਕ ਜੀਅ; ਕੈ ਜੀਆ ਖਾਹੀ ॥
	੧੮	੫	ਜਲਿ ਤਰਤੀ; ਬੂਡੀ ਜਲ ਮਾਹੀ ॥
			ਸਰਬ ਜੀਅ, ਕੀਏ [9]ਪ੍ਰਭਪਾਨੀ ॥

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ ਮ: ੩ ਅਸ਼ਟਪਦੀਆ

੧੨੭੬	੧੦	੧	[10]ਧਾਤੁਰ ਬਾਜੀ ਸੰਸਾਰੁ ਅਚੇਤੁ ਹੈ;
			ਚਲੈ ਮੂਲੁ ਗਵਾਇ ॥
	੧੪	੧	ਮਸਤਕਿ ਲਿਲਾਟਿ ਲਿਖਿਆ ਧੁਰਿ ਠਾਕੁਰਿ;
			ਮੇਟਣਾ ਨ ਜਾਇ ॥

---

੧ ਸੰਬੂਹ, ਲਮਢੀਂਗ। ੨ ਕੂੰਜਾਂ ਦੀ ਤਰਾਂ ਵਾ ਉਤਕੇ। ੩ ਨਾਲੀ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਸਕਾਮੀ ਪੁਰਖ ਪੁੰਨਾਂ ਰੂਪੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਭਰਕੇ ਸੁਰਗ ਰੂਪੀ ਪਹਾੜ ਤੇ ਚੜਦੇ ਹਨ ਪੁੰਨਾਂ ਰੂਪੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਾਸ ਹੋਇਆਂ ਫੇਰ ਏਸ ਲੋਕ ਰੂਪੀ ਪਤਾਲ ਵਿਚ ਆ ਡਿਗਦੇ ਹਨ। ੪ ਸੁੰਦਰ। ੫ ਆਪ ਨੂੰ। ੬ ਪਛਾਣ ਲੈਣ ੭ ਹੁਕਮ। ੮ ਦਿਨ,ਅਬਿਨਾਸੀ ਘਰ। ੯ ਹੱਥ ਦੇ ਬੱਲੇ.ਜ਼ੋਰਿ ਦਸਤ। ੧੦ ਮਾਇਆ ਦੀ ਬਾਜੀ ਰੂਪ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੭੭	੯	੨	ਹਰਿ ਨਾਵੈ ਨੋ ਸਭ ਕੋ ਪਰਤਾਪਦਾ;
			ਵਿਣੁ ਭਾਗਾਂ ਪਾਇਆ ਨ ਜਾਇ ॥
	੧੫	੩	ਮਨਮੁਖ ਕਾ; ਇਹੁ ਬਾਦਿ ਆਚਾਰੁ ॥
			ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫
੧੨੭੮	੯	੧	ਸੰਤ ਸੰਗੇ ਭਜੁ ਨਿਸੰਗੇ;
			[1]ਰਉਂ ਸਦਾ ਅੰਤਰਜਾਮੀਆ ॥
	੧੮	੧	ਵਾਰ ਮਲਾਰ ਕੀ ਮਹਲਾ ੧, ਰਾਣੇ ਕੈਲਾਸ
			ਤਥਾ ਮਾਲਦੇ ਕੀ ਧੁਨਿ ॥
੧੨੭੯	੧	੧	ਸਭ ਦਿਸੈ ਹਰੀਆਵਲੀ; [2]ਸਰ ਭਰੇ ਸੁਭਰ [3]ਤਾਲ ॥
	੮	੧	ਤੀਰਥ ਧਰਮ ਵੀਚਾਰ; ਨਾਵਣ ਪੁਰਬਾਣਿਆ ॥
			ਤੁਧੁ ਸਰਿ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ;ਕਿ ਆਖਿ ਵਖਾਣਿਆ ॥
	੧੬	੩	ਵੈਦਾ, ਵੈਦੁ ਸੁਵੈਦੁ ਤੂ; ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਗੁ ਪਛਾਣੁ ॥
	੧੮	੩	ਦਸ ਅਵਤਾਰੀ; ਰਾਮੁਰਾਜਾ ਆਇਆ ॥
੧੨੮੦	੩	੪	ਸਾਵਣੁ ਆਇਆ ਹੇ ਸਖੀ;ਜਲਹਰੁ ਬਰਸਨਹਾਰੁ ॥
	੬	੪	ਹੁਕਮੀ ਲਿਖੈ, ਸਿਰਿ ਲੇਖੁ;
			ਵਿਣੁ ਕਲਮ, [4]ਮਸਵਾਣੀਐ ॥
			ਨਾਨਕ ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਸਲਾਹਿ; ਸਚੁ ਪਛਾਣੀਐ ॥
	੮	੫	[5]ਊਨਵਿ ਊਨਵਿ ਆਇਆ;
			ਅਵਰਿ ਕਰੇਂਦਾ [6]ਵੈਨ ॥

---

੧ ਉਚਾਰੋ। ੨ ਕੱਚੇ,ਮੱਧਮ ਅਧਿਕਾਰੀ।
੩ ਪੱਕੇ,ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ। ੪ ਦਵਾਤ। ੫ ਝੁਕ ਝੁਕ ਕੇ।
੬ ਰੰਗ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੮੦	੧੨	੫	ਪਰਵਿਰਤਿ ਨਿਰਵਿਰਤਿ [1]ਹਾਠਾ ਦੋਵੈ;
			ਵਿਚਿ ਧਰਮੁ ਫਿਰੈ [2]ਰੈਬਾਰਿਆ ॥
	੧੮	੬	ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਬਾਹਰੀ;
			ਸਭ ਕਰਣ ਪਲਾਹ ਕਰੇਇ ॥
੧੨੮੨	੬	੮	ਨਾਨਕ ਹੁਕਮਿ ਮੰਨਿਐ ਤਿਖ ਉਤਰੈ;
			ਚੜੈ [3]'ਚਵਗਲਿ' [4]ਵੰਨੁ ॥ (ਚਵਗੱਲ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੧	੯	ਜਲਾ [5]ਬਿੰਬੁ [6]ਅਸਰਾਲੁ; ਤਿਨੈ ਵਰਤਾਇਆ ॥
			ਨੀਲੁ ਅਨੀਲੁ ਅਰੰਮੁ; ਸਰਜੀਤੁ ਸਬਾਇਆ ॥
੧੨੮੩	੧੫	੧੨	ਖੰਡ ਪਤਾਲ ਅਸੰਖ; ਮੈ ਗਣਤ ਨ ਹੋਈ ॥
	੧੭	੧੨	ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ [7]ਬਾਜਾਰੀਆ; [8]ਭੀਹਾਵਲਿ ਹੋਈ ॥
੧੨੮੫	੭	੧੬	ਹਥੀ ਸਿਰ ਖੋਹਾਇਨ; [9]ਭਦੁ ਕਰਾਇਆ ॥
			੨. ਖੋਹਾਇ; ਨ ਭਦੁ ਕਰਾਇਆ ॥
	੮	੧੬	ਮਨਿ ਜੂਠੈ ਵੇ-ਜਾਤਿ; ਜੂਠਾ ਖਾਇਆ ॥
	੧੫	੧੭	ਹਰਿ ਭਗਤੀ ਅਸਨੇਹਿ; ਗੁਰਮੁਖਿ [10]ਘੀਜਈ ॥
੧੨੮੬	੭	੧੯	ਮੈ [11]ਮਹਦੂਦੁ ਲਿਖਾਇਆ;ਖਸਮੈ ਕੈ ਦਰਿ ਜਾਇ ॥
	੧੦	੧੯	ਖਸਮ; 'ਮਿਟੀ' ਫਿਰਿ ਭਾਨੀ ॥ (ਮਿੱਟੀ ਪੜ੍ਹੋ)
	੧੧	੧੯	ਸਕਤਾ ਸੀਹੁ ਮਾਰੇ ਸੈ [12]ਮਿਰਿਆ;
			ਸਭ ਪਿਛੈ ਪੈਖਾਇ ॥

---

੧ ਤਰਫਾਂ। ੨ ਵਿਚੋਲਗੀ। ੩ ਚੌਗੁਣਾਂ ਭਾਵ ਤੁਰੀਆ, ਚਾਰ ਉਂਗਲ ਭਾਵ ਚਉਥਾ। ੪ ਰੰਗ। ੫ ਪਾਣੀ। ੬ ਭੈਦਾਇਕ। ੭ ਅਸਖਰਾ। ੮ ਭੈਦਾਇਕ। ੯ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਿਰ ਧੋਹਣ ਰੂਪੀ ਮੁੰਡਣਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੧੦ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ੧੧ ਮਾਫੀ ਦਾ ਪਟਾ, ਨਾਮ। ੧੨ ਮ੍ਰਿਗਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੮੬	੧੨	੧੯	ਅਕ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੇ ਅਕ ਤਿਡਾ;
			ਅਕ ਡਾਲੀ ਬਹਿ ਖਾਇ ॥
੧੨੮੭	੨	੨੦	ਭੁਲਿਆ ਚੁਕਿ ਗਇਆ; ਤਪ [੧]ਤਾਲੁ ॥
	੫	੨੦	ਕਿਥਹੁ ਆਇਆ ਕਹ ਗਇਆ;
			ਕਿਹੁ ਨ ਸੀਓ ਕਿਹੁ ਸੀ ॥
			ਮਨਿਮੁਖਿ ਗਲਾ [੨]ਗੋਈਆ; ਕੀਤਾ ਚਾਉ ਰਲੀ ॥
			ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ; [੩]ਸਿਰ ਖੁਰ ਪਤਿ ਪਾਟੀ ॥
	੧੯	੨੧	ਇਕਨ੍ਹਾ ਗਲੀ ਜੰਜੀਰ; [੪]ਬੰਦਿ ਰਬਾਣੀਐ ॥
੧੨੮੮	੨	੨੧	ਨਿੰਦਕ ਲਾਇਤਬਾਰ; ਮਿਲੇ ਹੜ [੫]ਵਾਣੀਐ ॥
			੨. ਹੜ੍ਵਾਣੀਐ ॥
	੩	੨੨	ਅੰਧੇ ਕਾ ਨਾਉ ਪਾਰਖੂ; ਏਵੈ ਕਰੇ [੬]ਗੁਆਉ ॥
	੬	੨੨	ਪਹਿਲੋਂਦੇ ਜੜ ਅੰਦਰਿ ਜੰਮੈ;
			ਤਾ ਉਪਰਿ ਹੋਵੈ ਛਾਂਉ ॥
	੭	੨੨	ਰਾਜੇ ਸੀਹ; [੭]'ਮੁਕਦਮ' ਕੁਤੇ ॥ (ਮੁਕੱਦਮ ਬੋਲੋ)
			ਚਾਕਰ [੮]ਨਹਦਾ; ਪਾਇਨ੍ਹਿ ਘਾਉ ॥
			(ਨਹਦਾ, ਨਹਿਦਾ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
	੧੦	੨੨	ਭੈ ਤੇ ਭੈਜਲੁ ਲੰਘੀਐ; ਗੁਰਮਤੀ ਵੀਚਾਰੁ ॥
			(ਭੈਜਲੁ ਇਕੱਠਾ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਸ਼ੀਘਰ ਜਾਂ ਤੱਤਾ ਘਰ, ਨਰਕ, ਗਰਭ। ੨ ਕਥੀਆਂ। ੩ ਸਿਰ ਤੋਂ ਲਾਕੇ ਖੁਰ=ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ। ੪ ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦੀ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਜਾਂ ਬਾਦਰਾਂ ਵਾਲੀ ਬਾਣ ਜਾਂ ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦੇ ਦੂਤ। ੫ ਹੜ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਜਾਂ ਕਾਠ ਦੀ ਬੇੜੀ। ੬ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਏਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜਾਂ ਗੁਵੌਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੭ ਮੁਨਸ਼ੀ, ਅਹਿਲਕਾਰ। ੮ ਨਹੁੰਦਰਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੮੮	੧੩	੨੩	ਲਬੈ ਮਾਲੈ [1]ਘੁਲਿ ਮਿਲਿ ਮਿਚਲਿ;
			ਉਘੈ [2]ਸਉੜਿ ਪਲੰਘੁ ॥
			ਭੰਉਕੈ ਕੋਪੁ ਖੁਆਰੁ ਹੋਇ; [3]ਫਕੜੁ ਪਿਟੇ ਅੰਧੁ ॥
	੧੫	੨੩	ਏਨਾ ਠਗਨਿ ਠਗ ਸੇ; ਜਿ ਗੁਰ ਕੀ ਪੈਰੀ ਪਾਹਿ ॥
੧੨੮੯	੨	੨੪	ਇਕਿ ਦੇ ਖਾਹਿ ਨਿਖੁਟੈ ਨਾਹੀ;
			ਇਕਿ ਸਦਾ ਫਿਰਹਿ ਫਕੀਰ ॥
	੬	੨੪	ਅਜਰੁ ਜਰੈ; ਤ [4]ਨਉ ਕੁਲ ਬੰਧੁ ॥
	੭	੨੪	[5]ਹੋਂਦਾ [6]ਫੜੀਅਗੁ; ਨਾਨਕ ਜਾਣੁ ॥
			ਨਾ ਹਉ ਨਾ ਮੈ; ਜੂਨੀ ਪਾਣੁ ॥
	੧੨	੨੫	ਜੀਉ ਪਾਇ ਮਾਸੁ [7]ਮੁਹਿ ਮਿਲਿਆ;
			ਹਡੁ ਚੰਮੁ ਤਨੁ ਮਾਸੁ ॥
੧੯	੨੫		ਅੰਧਾ ਸੋਇ ਜਿ ਅੰਧੁ ਕਮਾਵੈ;
			ਤਿਸੁ ਰਿਦੈ [8]ਸਿ ਲੋਚਨ ਨਾਹੀ ॥
			ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਰਕਤੁ [9]ਨਿਪੰਨੇ;
			ਮਛੀ ਮਾਸੁ ਨ ਖਾਂਹੀ ॥
੧੯	੨੫		ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖੈ ਜਾਂ [10]ਨਿਸਿ ਮੇਲਾ;
			ਓਥੈ [11]ਮੰਧੁ ਕਮਾਹੀ ॥

---

੧ ਮਿਲਣਾਂ। ੨ ਵਿਛਾਈ। ੩ ਖਰਾਬੀਆਂ।
੪ ਨੌ ਗੋਲਕਾਂ। ੫ ਹੰਕਾਰ ਵਾਲਾ। ੬ ਫੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
੭ ਮੂੰਹ ਅੱਗੇ ਮਾਸ ਦਾ ਪੜਦਾ। ੮ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਲੋਚਨ ਗਿਆਨ ਦੇ।
੯ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇ। ੧੦ ਰਾਤ। ੧੧ ਮਾਸ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੦	੮	੨੫	[1]ਤੋਇਅਹੁ ਅੰਨੁ ਕਮਾਦੁ ਕਪਾਹਾ;
			ਤੋਇਅਹੁ ਤ੍ਰਿਭਵਣੁ [2]ਗੰਨਾ ॥
			ਤੋਆ ਆਖੈ ਹਉ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹਛਾ;
			ਤੋਐ ਬਹੁਤੁ ਬਿਕਾਰਾ ॥
	੧੪	੨੬	ਨਾਨਕ ਮਾਇਆ ਕਰਮ ਬਿਰਖੁ;
			ਫਲ [3]ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲ [4]ਵਿਸੁ ॥
	੧੮	੨੬	ਅਗਨਿ ਭਖੈ [5]ਭੜ [6]ਹਾੜ; ਅਨ-ਦਿਨੁ ਭਖਸੀ ॥
੧੨੯੧	੧	੨੭	ਪੰਚ ਸਬਦ ਧੁਨਿਕਾਰ ਧੁਨਿ;
			ਤਹ ਬਾਜੈ ਸਬਦੁ ਨੀਸਾਣੁ ॥
	੫	੨੭	[7]ਚਿਲਿਮਿਲਿ [8]ਬਿਸੀਆਰ; ਦੁਨੀਆ [9]ਫਾਨੀ ॥
			[10]ਕਾਲੂਬਿ ਅਕਲ; ਮਨ ਗੋਰ ਨ ਮਾਨੀ ॥
			੨. ਕਾਲੂ ਬਿਅਕਲ ॥
			[11]ਮਨ [12]ਕਮੀਨ [13]'ਕਮਤਰੀਨ';
			ਤੂ ਦਰੀਆਉ ਖੁਦਾਇਆ ॥
			[14]ਪੁਰਾਬ ਖਾਮ ਕੂਜੈ; ਹਿਕਮਤਿ ਖੁਦਾਇਆ ॥

---

੧ ਪਾਣੀ ਤੋਂ। ੨ ਗਿਣੀ ਦੇ, ਵਿਚਾਰੀਦੇ ਹਨ। ੩ ਸੁਖ। ੪ ਦੁਖ। ੫ ਭੱਠ ਦੇ। ੬ ਸਦਰਸ਼। ੭ ਚਮਤਕਾਰ। ੮ ਵੱਡਾ। ੯ ਛਨਾਹ,ਨਾਸਵੰਤ। ੧੦ ਕਾਲੂਬ=ਸਰੀਰ ਭਾਵ ਦਿਲ ਨੇ ਅਕਲ ਦੁਆਰਾ ਮਨ ਮੇਂ ਵਾ ਕਾਲੂ=ਕਿਹਾਹੈ ਬੇ ਅਕਲਾਂ ਨੇ ਇਹ ਜਗਤ ਸਚਾ ਹੈ ਵਾ ਕੋਠੜੀ ਦਿਲ ਵਾ ਜੋ ਕਾਲੂ=ਕਿਹਾ ਹੈ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਮੂਰਖਾਂ ਨੇ ਮਨ ਵਿਚ ਨਹੀ ਮੰਨਿਆਂ। ੧੧ ਮੈਂ। ੧੨ ਛੋਟਾ। ੧੩ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟਾ। ੧੪ ਪੁਰ ਆਬ=ਸ਼ਾਮਾਂ ਰੂਪੀ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਕੂਜੈ=ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਕੁਜਾ ਭਰਕੇ ਖਾਮ=ਢਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੮੮	੧੩	੨੩	ਲਬੈ ਮਾਲੈ [1]ਘੁਲਿ ਮਿਲਿ ਮਿਚਲਿ;
			ਉਘੈ [2]ਸਉੜਿ ਪਲੰਘੁ ॥
			ਭੰਉਕੈ ਕੋਪੁ ਖੁਆਰੁ ਹੋਇ; [3]ਫਕੜੁ ਪਿਟੇ ਅੰਧੁ ॥
	੧੫	੨੩	ਏਨਾ ਠਗਨਿ ਠਗ ਸੇ; ਜਿ ਗੁਰ ਕੀ ਪੈਰੀ ਪਾਹਿ ॥
੧੨੮੯	੨	੨੪	ਇਕਿ ਦੇ ਖਾਹਿ ਨਿਖੁਟੈ ਨਾਹੀ;
			ਇਕਿ ਸਦਾ ਫਿਰਹਿ ਫਕੀਰ ॥
	੬	੨੪	ਅਜਰੁ ਜਰੈ; ਤ [4]ਨਉ ਕੁਲ ਬੰਧੁ ॥
	੭	੨੪	[5]ਹੋਂਦਾ [6]ਫੜੀਅਗੁ; ਨਾਨਕ ਜਾਣੁ ॥
			ਨਾ ਹਉ ਨਾ ਮੈ; ਜੂਨੀ ਪਾਣੁ ॥
	੧੨	੨੫	ਜੀਉ ਪਾਇ ਮਾਸੁ [7]ਮੁਹਿ ਮਿਲਿਆ;
			ਹਡੁ ਚੰਮੁ ਤਨੁ ਮਾਸੁ ॥
੧੯	੨੫		ਅੰਧਾ ਸੋਇ ਜਿ ਅੰਧੁ ਕਮਾਵੈ;
			ਤਿਸੁ ਰਿਦੈ [8]ਸਿ ਲੋਚਨ ਨਾਹੀ ॥
			ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਰਕਤੁ [9]ਨਿਪੰਨੇ;
			ਮਛੀ ਮਾਸੁ ਨ ਖਾਂਹੀ ॥
੧੯	੨੫		ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖੈ ਜਾਂ [10]ਨਿਸਿ ਮੇਲਾ;
			ਓਥੈ [11]ਮੰਧੁ ਕਮਾਹੀ ॥

---

੧ ਮਿਲਣਾਂ। ੨ ਵਿਛਾਈ। ੩ ਖਰਾਬੀਆਂ।
੪ ਨੌ ਗੋਲਕਾਂ। ੫ ਹੰਕਾਰ ਵਾਲਾ। ੬ ਫੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
੭ ਮੂੰਹ ਅੱਗੇ ਮਾਸ ਦਾ ਪੜਦਾ। ੮ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਲੋਚਨ ਗਿਆਨ ਦੇ।
੯ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇ। ੧੦ ਰਾਤ। ੧੧ ਮਾਸ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ
੧੨੯੨	੬	੧

ਸਾਰਖਾ; ਗਿਆਨੁ ਭਾਖੀ-ਲੇ ॥ ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਜਾਂ-ਚੈ [੧]ਡਾਂਗੀਆ ਦੁਆਰੈ; ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤੁ ਲੇਖੀਆ ॥ ਧਰਮ ਰਾਇ, [੨]ਪਰੁਲੀ [੩]ਪ੍ਰਤਿਹਾਰੁ ॥ ਜਾਂ-ਚੈ ਘਰਿ ਗਣ ਗੰਧਰਬ ਰਿਖੀ ਬਪੁੜੇ; ਢਾਢੀਆ ਗਾਵੰਤ [੪]ਆਛੈ ॥ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ [੫]ਬਹੁ-ਰੂਪੀਆ; [੬]ਅਨਗਰੂਆ [੭]ਆਖਾੜਾ; [੮]ਮੰਡਲੀਕ ਬੋਲ ਬੋਲਹਿ [੯]ਕਾਛੇ ॥ [੧੦]ਅੰਡ [੧੧]ਟੂਕ; ਜਾ-ਚੈ [੧੨]ਭਸਮਤੀ ॥ ਜਾ-ਚੈ ਘਰਿ [੧੩]ਕੂਰਮਾ [੧੪]ਪਾਲੁ; [੧੫]ਸਹਸ੍ਰ ਫਨੀ, [੧੬]ਬਾਸਕੁ ਸੇਜਵਾਲੂਆ ॥ ਅਠਾਰਹ ਭਾਰ ਬਨਾਸਪਤੀ ਮਾਲਣੀ; ਛਿਨਵੈ ਕਰੋੜੀ ਮੇਘ ਮਾਲਾ ਪਾਣੀ [੧੭]ਹਾਰੀਆ ॥ ਨਖ [੧੮]ਪ੍ਰਸੇਵ; ਜਾ-ਚੈ ਸੁਰਸਰੀ ॥ ਸਪਤ ਸਮੁੰਦ, ਜਾਂ-ਚੈ [੧੯]ਘੜ-ਥਲੀ ॥

ਜਾਂ-ਚੈ ਘਰਿ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ;ਅਰਜਨੁ ਧ੍ਰੂ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ ਅੰਬਰੀਕੁ ਨਾਰਦੁ [੨੦]ਨੇਜੈ; ਸਿਧ ਬੁਧੰ ਗਣ ਗੰਧਰਬ, [੨੧]ਬਾਨਵੈ [੨੨]ਹੇਲਾ ॥

---

੧ ਚੋਬਦਾਰ। ੨ ਪ੍ਰਲੋ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੩ ਦਾਸ, ਦਫਤਰੀ। ੪ਸਜਦੇ ਹਨ,੫ ਬਹੁਰੂਪੀਏ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਆਦਿ ਦਾ ਨਿਰਨਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ੬ ਅਨੂ ਨਿਰੰਤਰ ਗਰੂਆ=ਭਾਰੀ। ੭ ਸਭਾ ਵਾਲੀ ਜਗਾ। ੮ ਰਾਜੇ। ੯ ਸੁੰਦਰ। ੧੦ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦਾ। ੧੧ ਟੁਕੜਾ ਭਾਰਥ ਵਰਸ਼। ੧੨ ਚੁੱਲਾ। ੧੩ ਕੱਛ ਅਵਿਤਾਰ। ੧੪ ਪਲੰਘ ੧੫ ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਸੇਜਾ ਹੈ। ੧੬ ਬਾਸ਼ਕ ਨਾਗ ਸੇਜ ਬੰਦ ਹੈ। ੧੭ ਝਿਉਰੀਆਂ। ੧੮ ਮੁੜਕਾ।੧੯ ਘੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਥਾਂ ਘੜੇਸਣੀ ੨੦ ਨੇਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਜਾਂ ਨੇਜਾ ਭਗਤ। ੨੧ ਬਵੰਜਾ ਬੀਰ। ੨੨ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੧	੫	੨੭	ਮਨ [੧]ਤੁਆਨਾ; ਤੂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਇਆ ॥ [੨]ਸਗ ਨਾਨਕ ਦੀਬਾਨ ਮਸਤਾਨਾ; ਨਿਤ ਚੜੈ ਸਵਾਇਆ ॥ [੩]ਆਤਸ ਦੁਨੀਆ; [੪]ਖੁਨਕ ਨਾਮੁ ਖੁਦਾਇਆ ॥
			ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀਉ ਕੀ
੧੨੯੨	੩	੧	ਜਾਂ-ਚੈ ਘਰਿ ਦਿਗ [੫]ਦਿਸੈ [੬]ਸਭਾਇਚਾ; ਬੈਕੁੰਠ ਭਵਨ [੭]ਚਿਤੁ ਸਾਲਾ; ਸਪਤ ਲੋਕ ਸਾਮਾਨਿ [੮]ਪੂਰੀਅਲੇ ॥ [੯]ਜਾਂ-ਚੈ ਘਰਿ; ਲਛਿਮੀ [੧੦]ਕੁਆਰੀ ॥ ਚੰਦੁ ਸੂਰਜੁ ਦੀਵੜੇ, [੧੧]ਕਉਤਕੁ ਕਾਲੁ [੧੨]ਬਪੁੜਾ; ਕੋਟਵਾਲੁ ਸੁ [੧੩]ਕਰਾ ਸਿਰੀ ॥ ੨. ਸੁਕਰਾ ਸਿਰੀ ਜਾਂ-ਚੈ ਘਰਿ [੧੪]ਕੁਲਾਲੁ ਬ੍ਰਹਮਾ, ਚਤੁਰ ਮੁਖੁ [੧੫]ਡਾਂਵਡਾ; ਜਿਨਿ [੧੬]ਬਿਸ੍ਵ ਸੰਸਾਰੁ ਰਾਚੀ-ਲੇ॥ਜਾਂ ਕੈ ਘਰਿ [੧੭]ਈਸਰੁ [੧੮]ਬਾਵਲਾ; ਜਗਤ ਗੁਰੂ [੧੯]ਤਤ

---

੧ ਚਾਹਵਾਨ, ਅਕਲਵਾਨ। ੨ ਕੂਕਰ। ੩ ਅੱਗ। ੪ ਠੰਢਾ। ੫ ਦਸੇ ਦਿਸਾਂ ਦਿਗ ਪਾਲ। ੬ ਕਨਾਤਾਂ। ੭ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਵਾਲਾ ਘਰ। ੮ ਪੂਰੀਆਂ ਹਨ। ੯ ਜਾਂ ਕੇ। ੧੦ ਕੁਮਾਰ ਅਵਸਥਾ ਚੜਦੀ ਜੁਆਨੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਸੰਗ ਹੋਣੇ ਤੇ ਭੀ ਕੁਆਰੀ ਹੈ। ੧੧ ਤਮਾਸ਼ ਬੀਨ। ੧੨ ਵਿਚਾਰਾ। ੧੩ ਸਿਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰ ਬਸਿਰ ਟੈਕਸ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਜੋਤਸ਼ਾ ਮਥੇ ਦਾ ਲੇਖ ਹੈ ਏਹ ਕੋਤਵਾਲ ਹੈ ਵਾ ਸ਼ੁੱਕਰ ਹੈ। ੧੪ ਕੁਮਿਆਰ। ੧੫ ਸਰੀਰਾਂ ਦੇ ਕੱਦਾਂ ਰੂਪੀ ਡੋਲਾਂ ਨੂੰ ਬਣੌਣ ਵਾਲਾ। ੧੬ ਸੰਪੂਰਨ, ਸਾਰਾ। ੧੭ ਸ਼ਿਵ ਜੀ। ੧੮ ਮਸਤਾਨਾਂ। ੧੯ ਸਾਰ ਰੂਪ ਸਿਧਾਂਤ ਖੈ=ਆਕਾਸ਼ ਵਤ ਜੋ ਬਿਆਪਕ ਹੈ ਹਰੀ ਸਰੀਖਾ ਗਿਆਨ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਭਾਖਦੇ ਹਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੩	੭	੨	ਹਰਿ ਜਪਤ ਤੇਊ ਜਨਾਂ, [੧]ਪਦਮ [੨]ਕਵਲਾਸਪਤਿ; ਤਾਸ ਸਮ [੩]ਤੁਲਿ ਨਹੀ ਆਨ ਕੋਊ ॥
	੮	੨	ਜਾ ਕੈ ਭਾਗਵਤੁ ਲੇਖੀਐ, ਅਵਰੁ ਨਹੀ ਪੇਖੀਐ; ਤਾਸ ਕੀ ਜਾਤਿ, [੪]ਆਛੋਪ ਛੀਪਾ ॥ [੫]ਬਿਆਸ ਮਹਿ ਲੇਖੀਐ, ਸਨਕ ਮਹਿ ਪੇਖੀਐ; ਨਾਮ ਕੀ [੬]ਨਾਮਨਾ, ਸਪਤ ਦੀਪਾ ॥ ਜਾ ਕੈ [੭]ਈਦਿ [੮]ਬਕਰੀਦਿ, ਕੁਲ ਗਊ ਰੇ [੯]ਬਧੁ ਕਰਹਿ; ਮਾਨੀਅਹਿ [੧੦]ਸੇਖ [੧੧]ਸਹੀਦ ਪੀਰਾ ॥ ਜਾ ਕੈ [੧੨]ਬਾਪ ਵੈਸੀ ਕਰੀ, [੧੩]ਪੂਤ ਐਸੀ ਸਰੀ; ਤਿਹੂ ਰੇ ਲੋਕ ਪਰਸਿਧ ਕਬੀਰਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕੁਟੰਬ ਕੇ [੧੪]ਢੇਢ, ਸਭ [੧੫]ਢੋਰ ਢੋਵੰਤ ਫਿਰਹਿ; ਅਜਹੁ ਬੰਨਾਰਸੀ ਆਸ ਪਾਸਾ ॥ ਆਚਾਰ ਸਹਿਤ ਬਿਪ੍ ਕਰਹਿ ਡੰਡਉਤਿ; ਤਿਨ [੧੬]ਤਨੈ ਰਵਿਦਾਸ, ਦਾਸਾਨ ਦਾਸਾ ॥

---

੧ ਬ੍ਰਹਮਾ। ੨ ਕੈਲਾਸ਼ ਦਾ ਪਤੀ ਸ਼ਿਵ ਜੀ। ੩ ਵਿਚਾਰੋ, ਨਾਮ ਜਪਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੋਈ ਨਹੀ। ੪ ਨਾ ਛੁਹਣ ਵਾਲੀ। ੫ ਮਛੋਦਰੀ ਤੋਂ ਜੰਮਿਆਂ ਸੀ। ੬ ਮਹਿਮਾਂ ' ੭ ਰੋਜਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵਾਲਾ ਦਿਨ। ੮ ਮੱਕੇ ਦੇ ਹੱਜ ਵਾਲਾ ਦਿਨ। ੯ ਮਾਰਨਾਂ ਕਰੇ। ੧੦ ਬ੍ਰਿਧ ਜਾਤੀ ਵਾਲੇ। ੧੧ ਹਸਨ ਹੁਸੈਨ ਆਦਿਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ੧੨ ਕਬੀਰ ਦੇ ਬਾਪ ਨੂਰ ਅਲੀ ਨੇ ਕਬੀਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਗਊ ਕਤਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ ਸੀ। ੧੩ ਪੁਤ੍ ਕਬੀਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਜੇ ਗਊ ਕਤਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਕਰੌਂਦਾ ਗਊ ਕਤਲ ਕਰਨੀ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਾਈ ਸੀ।
੧੪ ਨੀਚ। ੧੫ ਮੁਰਦੇ ਪਸੂ। ੧੬ ਪੁਤ੍।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੨	੧੬	੨	[1]ਆਲਾਵੰਤੀ ਇਹੁ [2]ਭ੍ਰਮੁ 'ਜੋਹੈ'; ਮੁਝ ਊਪਰ ਸਭ [3]ਕੋਪਿਲਾ ॥ ੨. ਜੋ ਹੈ ॥
	੧੭	੨	ਮੂਏ ਹੂਏ ਜਉ ਮੁਕਤਿ ਦੇਹੁ-ਗੇ; ਮੁਕਤਿ ਨ ਜਾਨੈ [4]ਕੋਇਲਾ ॥ ਏ ਪੰਡੀਆ ਮੋਕਉ [5]ਢੇਢ ਕਹਤ; ਤੇਰੀ [6]ਪੈਜ [7]ਪਿਛੌਡੀ ਹੋਇਲਾ ॥
			ਮਲਾਰ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕੀ
੧੨੯੩	੨	੧	[8]ਨਾਗਰ ਜਨਾਂ; ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ [9]ਬਿਖਿਆਤ ਚੰਮਾਰੰ ॥
	੩	੧	ਸੁਰਸਰੀ ਸਲਲ [10]ਕ੍ਰਿਤ ਬਾਰੁਨੀ ਰੇ; ਸੰਤ ਜਨ ਕਰਤ ਨਹੀ ਪਾਨੰ ॥
			ਸੁਰਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ [11]ਨਤ ਅਵਰ ਜਲ ਰੇ; ਸੁਰਸਰੀ ਮਿਲਤ ਨਹਿ ਹੋਇ [12]ਆਨੰ ॥
	੫	੧	ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ [13]ਕੁਟ [14]ਬਾਂਢਲਾ, [15]ਢੋਰ ਢੋਵੰਤਾ; ਨਿਤਹਿ ਬਾਨਾਰਸੀ ਆਸ ਪਾਸਾ ॥

---

੧ ਆਲਾ=ਘਰ ਮੰਦਰ ਵਾਲੇ ਪੰਡੇ। ੨ ਭਰਮ ਕਰਕੇ ਤਾੜਦੇ ਹਨ। ੩ ਕ੍ਰੋਧ। ੪ ਕੋਈ ਭੀ। ੫ ਨੀਚ ਸ਼ੂਦਰ। ੬ ਵਡਿਆਈ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ। ੭ ਪਿਛੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਭਾਵ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ। ੮ ਗੁਜਰਾਤੀ ਬ੍ਰਹਮਣਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਦੇ ਜਨੇ। ੯ ਪਰਗਟ। ੧੦ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸ਼ਰਾਬ। ੧੧ ਗੰਦਾ ਨਾਲਾ। ੧੨ ਹੋਰ। ੧੩ ਚੰਮ ਨੂੰ ਕੁਟਣ ਵਾਲੀ। ੧੪ ਵਢਣ ਵਾਲੀ। ੧੫ ਮੁਰਦਾਰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੫	੧੭	੫	ਹਰਿ ਹਰਿ ਵਸਤੁ ਮਾਇਆ ਗੜਿ [1]ਵੇੜ੍ਹੀ; ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਲੀਓ ਗੜੁ ਜੀਤਿ ॥
੧੨੯੬	੫	੬	ਘੂਮਨ-ਘੇਰ ਪਰੇ ਬਿਖੁ ਬਿਖਿਆ; ਸਤਿਗੁਰ ਕਾਢਿ ਲੀਏ ਦੇ ਹਾਥ ॥
	੧੪	੭	ਤੁਮਰੇ ਗੁਨ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ, ਏਕ ਜੀਹ, ਕਿਆ ਕਥੈ ਬਿਚਾਰੀ; ਰਾਮ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਰਾਮ ਲਾਲ ॥
	੧੫	੭	ਹਮਰੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਸਖਾ, ਸੁਆਮੀ ਹਰਿ ਮੀਤਾ; ਮੇਰੇ ਮਨਿ ਤਨਿ [2]ਜੀਹ ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰੇ; ਰਾਮ ਨਾਮ, ਧਨੁ ਮਾਲ॥ ਜਾ ਕੋ ਭਾਗੁ ਤਿਨਿ ਲੀਓ ਰੀ ਸੁਹਾਗੁ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰੇ, ਗੁਨ ਗਾਵੈ ਗੁਰਮਤਿ; ਹਉ ਬਲਿ ਬਲੇ, ਹਉ ਬਲਿ ਬਲੇ; ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਪਿ, ਭਏ ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ਨਿਹਾਲ ॥ (ਬਿਸਰਾਮ ਭਈ ਤੇ ਵੀ ਠੀਕ ਹੈ)
	੧੯	੮	ਹਰਿ ਹੋ; ਹੋ [3]ਕਿਰਪੀਸ ॥
੧੨੯੭	੧	੮	ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ ਸੁਆਮੀ, ਹਮ ਲਾਇ ਹਰਿ ਸੇਵਾ; ਹਰਿ ਜਪਿ ਜਪੇ, ਹਰਿ ਜਪਿ ਜਪੇ; ਜਪੁ ਜਾਪਉ ਜਗਦੀਸ ॥
	੨	੮	ਤੁਮਰੇ ਜਨ ਰਾਮੁ ਜਪਹਿ, ਤੇ ਊਤਮ; ਤਿਨ ਕਉ ਹਉ ਘੁਮਿ ਘੁਮੇ, ਘੁਮਿ ਘੁਮਿ ਜੀਸ ॥

---

੧ ਬੱਝੀ ਹੋਈ। ੨ ਜਬਾਨ।
੩ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਈਸ਼ਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੭	੬	੯	ਰਾਮ ਨਾਮ ਗੁਨ ਗਾਵਹੁ, ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਉਪਦੇਸਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰਾ; ਸੁਖੁ ਹੋਤੁ, ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰਿ ਹਰੇ; ਹਰੇ ਭਜੁ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ॥
	੭	੯	ਸਭ ਸਿਸਟਿ ਧਾਰ ਹਰਿ ਤੁਮ ਕਿਰਪਾਲ; ਕਰਤਾ, ਸਭੁ ਤੂ ਤੂ ਤੂ, ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ॥
	੮	੯	ਜਨ ਨਾਨਕੋ ਸਰਣਾਗਤੀ, ਦੇਹੁ ਗੁਰਮਤੀ; ਭਜੁ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ॥
	੯	੧੦	ਭਜੁ ਹਰਿ ਰਸੁ; ਰਸ ਹਰਿ ਗਾਣ ॥ ਹਰਿ ਹੋ; ਹੋ ਲਿਖੇ ਲਿਲਾਟ ॥
	੧੦	੧੦	ਖਟ ਕਰਮ ਕਿਰਿਆ ਕਰਿ, ਬਹੁ ਬਹੁ ਬਿਸਥਾਰ; ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਜੋਗੀਆ, ਕਰਿ ਜਟ ਜਟਾ ਜਟ ਜਾਟ ॥
	੧੧	੧੦	ਕਰਿ ਭੇਖ ਨ ਪਾਈਐ, ਹਰਿ ਬ੍ਰਹਮ ਜੋਗੁ ਹਰਿ ਪਾਈਐ; ਸਤ ਸੰਗਤੀ, ਉਪਦੇਸਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਸੰਤ ਜਨਾ; ਖੋਲਿ ਖੋਲਿ ਕਪਾਟ ॥
	੧੨	੧੦	ਤੂ ਅਪਰੰਪਰੁ ਸੁਆਮੀ ਅਤਿ ਅਗਾਹੁ; ਤੂ ਭਰਪੁਰਿ ਰਹਿਆ ਜਲ ਥਲੇ; ਹਰਿ ਇਕੁ ਏਕੋ, ਇਕ ਏਕੈ ਹਰਿ ਥਾਟ ॥
	੧੫	੧੧	ਬਿਖੁ ਮਾਇਆ ਸੰਚਿ, ਬਹੁ ਚਿਤੈ ਬਿਕਾਰ; ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਭਜੁ, ਸੰਤ ਸੰਤ ਸੰਗਤੀ; ਮਿਲਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੁਰੁ ਸਾਧੇ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੨੯੭	੧੫	੧੧	ਜਿਉ ਛੁਹਿ ਪਾਰਸ, ਮਨੂਰ ਭਏ ਕੰਚਨ; ਤਿਉ ਪਤਿਤ ਜਨ, ਮਿਲਿ ਸੰਗਤੀ ਸੁਧ ਹੋਵਤ; ਗੁਰਮਤੀ ਸੁਧ [1]ਹਾਧੋ ॥
	੧੮	੧੧	ਚਾਰਿ ਬਰਨ, ਚਾਰਿ ਆਸ੍ਰਮ ਹੈ; ਕੋਈ ਮਿਲੈ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਨਾਨਕ;ਸੋ ਆਪਿ ਤਰੈ,ਕੁਲ ਸਗਲ ਤਰਾਧੋ॥
੧੨੯੮	੨	੧੨	ਤੇਰੇ ਜਨ ਧਿਆਵਹਿ, ਇਕ ਮਨਿ ਇਕ ਚਿਤ; ਤੇ ਸਾਧੂ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ, ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨ ॥ ਉਸਤਤਿ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀਆ, ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਸਾਧ ਜਨਾ; ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਭਗਵਾਨ ॥ ਜਿਨ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਤੂ ਸੁਆਮੀ, ਤੇ ਸੁਖ ਫਲ ਪਾਵਹਿ; ਤੇ ਤਰੇ ਭਵ ਸਿੰਧੁ, ਤੇ ਭਗਤ ਹਰਿ ਜਾਨ ॥
			ਕਾਨੜਾ ਮਹਲਾ ੫
੧੨੯੯	੮	੯	ਮਨਹਿ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਪੇਖਿ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸੋਭਾ; [2]ਜਤ ਕਤ ਪੇਖਉ [3]ਆਹਿਓ ॥
੧੩੦੦	੨	੧੦	ਸੁਪਨ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ, ਪੇਖੀ ਸੁਪਨਾ; ਨਾਮ ਮੰਤ੍ਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ॥
	੮	੧੧	ਤਾਪ ਸੰਤਾਪ [4]ਮਿਟੇ ਨਾਨਕ; ਬਾਹੁੜਿ ਕਾਲੁ ਨ ਖਾਇਆ ॥
੧੩੦੧	੨	੧੫	ਗੁਣ[5]ਰਮੰਤ ਦੂਖ ਨਾਸਹਿ;ਰਿਦ [6]ਭਇਅੰਤ ਸਾਂਤਿ ॥

---

੧ ਹੈ,ਹੋਇਆ। ੨ ਜਿਥੇ ਕਿਥੇ। ੩ ਚਾਹ ਕੇ ਆਇਆ ਹੋਇਆ। ੪ ਉਚਾਰਨੇ ਕਰਕੇ। ੫ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੦੧	੧੫	੧੯	ਤੂ ਸਮੇਰਥੁ ਸਰਨਿ ਜੋਗੁ ਤੂ; ਰਾਖਹਿ ਅਪਨੀ ਕਲ ਧਾਰਿ ॥
੧੩੦੨	੫	੨੧	ਕਰਤ ਰਹੇ [੧]ਕਰਤਗ੍ ਕਰੁਣਾ-ਮੈ; ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਗ੍ਯਾਨ ॥
	੧੨	੨੩	ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਏਕੈ ਜਾਲੀ; ਤਾ ਕੀ ਗੰਠਿ ਨਹੀ ਛੋਰਾਇ ॥ ਫਿਰਤ ਫਿਰਤ ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਆਇਓ; ਸੰਤਨ ਹੀ ਸਰਨਾਇ ॥
੧੩੦੩	੧੩	੨੯	ਕਰਨਨਿ ਪੂਰਿ ਰਹਿਓ ਜਸੁ ਪ੍ਰੀਤਮ; ਕਲਮਲ ਦੋਖ ਸਗਲ ਮਲ [੨]ਹਰਸਨ ॥
	੧੬	੩੦	[੩]ਕੁਹਕਤ [੪]ਕਪਟ [੫]ਖਪਟ [੬]ਖਲ ਗਰਜਤ; [੭]ਮਰਜਤ [੮]ਮੀਚੁ ਅਨਿਕ ਬਰੀਆ ॥ [੯]ਅਹੰ ਮਤ [੧੦]ਅਨ ਰਤ ਕੁਮਿਤ ਹਿਤ; ਪ੍ਰੀਤਮ ਪੇਖਤ, ਭ੍ਰਮਤ ਲਾਖ ਗਰੀਆ ॥ ਅਨਿਕ ਬਿਉਹਾਰ, ਅਚਾਰ ਬਿਧਿ ਹੀਨਤ; [੧੧]ਮਮ [੧੨]ਮਦ [੧੩]ਮਾਤ, ਕੋਪ ਜਰੀਆ ॥ ਕਰੁਣ ਕ੍ਰਿਪਾਲ, ਗੋਪਾਲ ਦੀਨ ਬੰਧੁ; ਨਾਨਕ ਉਧਰੁ, ਸਰਨਿ ਪਰੀਆ ॥

---

੧ ਕਰਤੱਬਾਂ ਦਾ ਗਿਆਤਾ। ੨ ਮੇਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
੩ ਕੂਕਦੇ ਹਨ। ੪ ਛਲ ਆਦਿਕ। ੫ ਖਪੌਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਾਦਿਕ। ੬ ਮੂਰਖਾਂ ਨੂੰ। ੭ ਮਾਰਦੀ ਹੈ। ੮ ਮੌਤ।
੯ ਹੰਕਾਰ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੧੦ ਦ੍ਵੈਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੧੧ ਮਮਤਾ। ੧੨ ਹੰਕਾਰ। ੧੩ ਮਸਤ, ਕਮਲਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੦੪	੧	੩੧	ਬਿਖੈ ਰਸ ਸਿਉ [1]ਆਸਕਤ ਮੂੜੇ; ਕਾਹੇ ਸੁਖ ਮਾਨਿ ॥
			(ਆਸੱਕਤ ਬੋਲੋ)
	੪	੩੨	ਰਾਜ ਧਨੁ, ਪਰਵਾਰੁ ਮੇਰੈ; ਸਰਬਸੋ ਗੋਬਿੰਦ ॥
	੫	੩੨	ਸਾਧ [2]ਸੰਗਮਿ ਲਾਭੁ ਪਾਇਓ; ਨਾਨਕ ਫਿਰਿ ਨ ਮਰੰਦ ॥
	੭	੩੩	ਪ੍ਰਭ ਪੂਜਹੋ, ਨਾਮੁ ਅਰਾਧਿ ॥
	੧੫	੩੪	ਹਰਿ ਰੰਗ ਰੰਗ, ਰੰਗ [3]ਅਨੂਪੇਰੈ ॥
	੧੮	੩੪	ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਕੋ ਨਾਮੁ; ਅੰਤਿ [4]ਪੁਕਰੋਰੈ ॥
	੧੯	੩੪	ਕਵਨ ਕਹਾਂ ਹਉ; ਗੁਨ ਪ੍ਰਿਅ ਤੇਰੈ ॥
੧੩੦੫	੧੧	੩੭	ਪੰਚ ਭਾਗੇ ਚੋਰ, ਸਹਜੇ ਸੁਖੈਨੋ, ਹਰੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤੀ ਗਾਵਤੀ, ਗਾਵਤੀ ਦਰਸ ਪਿਆਰਿ ॥
	੧੪	੩੭	ਪ੍ਰਭ ਥਾਨੁ ਤੇਰੋ [5]ਕੇਹਰੋ; ਜਿਤੁ ਜੰਤਨ ਕਰਿ ਬੀਚਾਰੁ ॥
	੧੮	੩੮	ਹਰਿ ਸੰਤ ਮੰਤ; ਗੁਪਾਲ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ॥
੧੩੦੬	੧	੩੯	ਪ੍ਰਭ ਕਹਨ [6]ਮਲਨ [7]ਦਹਨ, [8]ਲਹਨ ਗੁਰ ਮਿਲੇ; ਆਨ ਨਹੀ ਉਪਾਉ ॥
			[9]ਤਟਨ [10]ਖਟਨ ਜਟਨ ਹੋਮਨ; ਨਾਹੀ [11]ਡੰਡ ਧਾਰ ਸੁਆਉ ॥

---

੧ ਮੋਹਤ, ਮੋਹ ਵਿਚ ਪੈਕੇ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾਂ।
੨ ਇਕਤੱਤ੍ਰਾਂ ਕਰਕੇ। ੩ ਅਨੂਪ=ਉਪਮਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ।
੪ ਪਕੜਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਹੈਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੫ ਕੇਹੜਾ ਹੈ। ੬ ਪਾਪ।
੭ ਸੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੮ ਭਾਗਾਂ ਕਰਕੇ। ੯ ਤੀਰਥਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ।
੧੦ ਛੇ ਕਰਮ ਸੰਧਿਆ ਆਦਿ। ੧੧ ਤ੍ਰਿਡੰਡੀ, ਸੋਟਾ ਲੋਟਾ ਲੰਗੋਟਾ ਆਦਿ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੦੬	੧	੩੯	ਜਤਨ ਭਾਂਤਨ ਤਪਨ ਭ੍ਰਮਨ, ਅਨਿਕ ਕਥਨ ਕਥਤੇ; ਨਹੀ ਥਾਹ ਪਾਈ ਠਾਉ ॥ ਸੋਧਿ ਸਗਰ ਸੋਧਨਾ; ਸੁਖੁ ਨਾਨਕਾ ਭਜੁ ਨਾਉ ॥
	੧੪	੪੨	ਸੁਖੁ ਪ੍ਰਿਅ ਸੁਹਾਗ; [੧]ਪਲਕ [੨]ਰਾਤ ॥ ਕਨਿਕ ਮੰਦਰ [੩]ਪਾਟ ਸੇਜ ਸਖੀ; ਮੋਹਿ ਨਾਹਿ ਇਨ ਸਿਉ [੪]ਤਾਤ ॥
	੧੬	੪੨	ਰੂਖੋ ਭੋਜਨੁ ਭੂਮਿ ਸੈਨ ਸਖੀ; ਪ੍ਰਿਅ ਸੰਗਿ ਸੂਖਿ ਬਿਹਾਤ ॥
	੧੯	੪੩	ਗਾਇਓ ਜੀ ਗਾਇਓ; ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ ਗੁਨੀ ਗਹੇਰੋ ॥
੧੩੦੭	੧	੪੪	ਜੋ ਸੰਤ ਬੇਦ ਕਹਤ ਪੰਥ ਗਾਖਰੋ; ਮੋਹ ਮਗਨ ਅਹੰਤਾਪ ॥
	੨	੪੪	ਜੋ ਰਾਤੇ ਮਾਤੇ ਸੰਗਿ ਬਪੁਰੀ, ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਸੰਤਾਪ ॥
	੫	੪੫	ਮਾਨ ਮੋਹੀ ਪੰਚ ਦੋਹੀ, ਉਰਝਿ ਨਿਕਟਿ ਬਸਿਓ; [੫]ਤਾਕੀ ਸਰਨਿ ਸਾਧੂਆ, ਦੂਤ ਸੰਗੁ ਨਿਵਾਰਿ ॥
	੧੪	੪੭	ਕਹਨਿ ਭਵਨਿ, ਨਾਹੀ ਪਾਇਓ ਪਾਇਓ, ਅਨਿਕ ਉਕਤਿ ਚਤੁਰਾਈ ॥
	੧੫	੪੭	ਜਤਨ ਜਤਨ ਅਨਿਕ ਉਪਾਵ ਰੇ; ਤਉ ਮਿਲਿਓ ਜਉ ਕਿਰਪਾਈ ॥
	੧੮	੪੮	ਪ੍ਰਾਨ ਮਨੁ ਧਨੁ ਸਰਬਸੋ; ਹਰਿ ਗੁਨ ਨਿਧੇ ਸੁਖ ਮੋਰ ॥

---

੧ ਛਿਨ ਮਾਤ੍ਰ। ੨ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪੀ ਰਾਤ। ੩ ਸੇਜ ਰੇਸ਼ਮ ਜਾਂ ਤਖਤ। ੪ ਇੱਛਾ। ੫ ਤੱਕੀ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੦੮	੪	੫੦	ਕਰਤ ਕਰਤ; ਚਰਚ ਚਰਚ [੧]ਚਰਚਰੀ ॥ ਜੋਗ ਧਿਆਨ ਭੇਖ ਗਿਆਨ; ਫਿਰਤ ਫਿਰਤ, ਧਰਤ ਧਰਤ 'ਧਰ' [੨]ਚਰੀ ॥ ਅਹੰ ਅਹੰ ਅਹੈ ਅਵਰ; ਮੂੜ ਮੂੜ ਮੂੜ ਬਵਰਈ ॥ ਜਤਿ ਜਾਤ ਜਾਤ ਜਾਤ; ਸਦਾ ਸਦਾ; ਸਦਾ ਸਦਾ, ਕਾਲ [੩]ਹਈ ॥ ਮਾਨੁ ਮਾਨੁ, ਮਾਨੁ ਤਿਆਗਿ; ਮਿਰਤੁ ਮਿਰਤੁ, ਨਿਕਟਿ ਨਿਕਟਿ, ਸਦਾ [੪]ਹਈ ॥ ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰੇ ਭਾਜੁ, ਕਹਤੁ ਨਾਨਕੁ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਮੂੜ; ਬਿਨੁ ਭਜਨ ਭਜਨ; [੫]ਅਹਿਲਾ ਜਨਮੁ ਗਈ ॥
			ਕਾਨੜਾ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੪
੧੩੦੯	੧੧	੨	ਬ੍ਰਹਮ ਕਮਲ ਪੁਤੁ, [੬]ਮੀਨ ਬਿਆਸਾ; ਤਪੁ ਤਾਪਨ ਪੂਜ ਕਰਾਵੈ-ਗੋ ॥
	੧੨	੨	ਜਾਤ [੭]ਨਜਾਤਿ ਦੇਖਿ ਮਤ ਭਰਮਹੁ; ਸੁਕ ਜਨਕ ਪਗੀਂ ਲਗਿ ਧਿਆਵੈ-ਗੋ ॥ [੮]ਜੂਠਨ [੯]ਜੂਠਿ ਪਈ ਸਿਰ ਊਪਰਿ; ਖਿਨੁ ਮਨੂਆ ਤਿਲੁ ਨ ਡੁਲਾਵੈ-ਗੋ ॥

---

੧ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਕੇ ਚਰਚਾ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
੨ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਕੇ। ੩ ਨਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
੪ ਹੈ। ੫ ਬਿਅਰਥ ਵਾ ਸੁੰਦਰ। ੬ ਮਛੋਦ੍ਰੀ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਆਸ। ੭ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ। ੮ ਰਸੋਈ ਦੀਆਂ।
੯ ਜੂਠੀਆਂ ਪੱਤਲਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੧੦	੩	੩	ਸਾਸਨਿ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਬਲੁ ਪਾਈ ਹੈ; ਨਿਹਸਾਸਨਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ-ਗੋ ॥
੧੩੧੧	੪	੫	ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਸਰਨਿ ਜਨ ਆਏ; ਗੁਰ [1]ਹਾਥੀ ਦੇ ਨਿਕਲਾਵੈ-ਗੋ ॥
	੬	੫	ਹਉਮੈ ਕਰੈ ਕਰਾਵੈ ਹਉਮੈ; ਪਾਪ ਕੋਇਲੇ ਆਨਿ [2]ਜਮਾਵੈ-ਗੋ ॥
	੮	੫	ਖਾਇ ਖਰਚਿ ਦੇਵਹਿ ਬਹੁਤੇਰਾ; ਹਰਿ ਦੇਦੇ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੈ-ਗੋ ॥

ਕਾਨੜੇ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪; ਮੂਸੇ ਕੀ ਵਾਰ ਕੀ ਧੁਨੀ ॥

੧੩੧੨	੧੯	੧	ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹਰਿ;ਗੁਰਮਤਿ ਰਖੁ ਉਰ ਧਾਰਿ॥
੧੩੧੩	੨	੧	ਗੋਵਿੰਦੁ ਗੋਵਿਦੁ ਗੋਵਿਦੁ ਹਰਿ; ਗੋਵਿਦੁ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ॥
	੯	੨	ਹਰਿ ਆਪੇ ਆਪਿ ਦਇਆਲੁ ਹਰਿ; ਆਪੇ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਇ ॥
	੧੭	੩	ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਮਲੁ ਵਿਗਸਿਆ ॥ (ਵਿਗੱ ਸਿਆ ਨ ਪੜ੍ਹੋ)
੧੩੧੪	੨	੩	ਤੂੰ ਥਾਨ ਥਨੰਤਰਿ ਭਰਪੂਰੁ ਹਹਿ ਕਰਤੇ; ਸਭ ਤੇਰੀ ਬਣਤ ਬਣਾਵਣੀ ॥
	੧੪	੪	ਸਭ ਜੋਤਿ ਤੇਰੀ ਜੋਤੀ ਵਿਚਿ ਕਰਤੇ; ਸਭੁ ਸਚੁ ਤੇਰਾ ਪਾਸਾਰਾ ॥

---

੧ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰੂਪ ਹਥ,ਦਸਤ ਪੰਜਾ। ੨ ਜਮਾ ਕਰੇਗਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੧੪	੧੪	੪	ਸਭਿ ਧਿਆਵਹਿ ਤੁਧੁ, ਸਫਲ ਸੇ ਗਾਵਹਿ; ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਨਿਰੰਕਾਰਾ ॥ ਸਭਿ [1]ਚਵਹੁ ਮੁਖਹੁ ਜਗੰਨਾਥੁ ਜਗੰਨਾਥੁ ਜਗਜੀਵਨੋ; ਜਿਤੁ ਭਵਜਲ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਾ ॥
੧੩੧੫	੪	੫	ਜੋ ਧਿਆਵਹਿ ਹਰਿ ਅਪਰੰਪਰੁ ਹਰਿ ਹਰਿ; ਹਰਿ ਧਿਆਇ, ਹਰੇ ਤੇ ਹੋਨਾ ॥ ਤੁਮ ਜੈਸੇ ਹਰਿ ਪੁਰਖ ਜਾਨੇ ਮਤਿ ਗੁਰਮਤਿ; ਮੁਖਿ ਵਡ ਵਡਭਾਗ [2]ਵਡੋਨਾ ॥ ਸਭਿ ਧਿਆਵਹੁ ਆਦਿ ਸਤੇ, ਜੁਗਾਦਿ ਸਤੇ, ਪਰਤਖਿ ਸਤੇ, ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਤੇ; ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਦਾਸੁ [3]ਦਸੋਨਾ ॥
	੧੫	੬	ਸਭਿ ਗਾਵਹੁ, ਗੁਣ ਗੋਵਿੰਦ ਹਰੇ, ਗੋਵਿੰਦ ਹਰੇ, ਗੋਵਿੰਦ ਹਰੇ; ਗੁਣ ਗਾਵਤ ਗੁਣੀ [4]ਸਮਉਲਾ ॥
੧੩੧੬	੧	੭	ਮਤਿ ਗੁਰਮਤਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਭਜਿਆ ॥ (ਭੱਜਿਆ ਨ ਬੋਲੋ)
	੭	੮	ਜਿਸੁ ਬੁਝਾਏ, ਆਪਿ ਬੁਝਾਇ ਦੇਇ; ਸੋਈ ਜਨੁ ਦਿਖਾ ॥
	੧੭	੯	ਸਭਿ ਕਹਹੁ ਮੁਖਹੁ ਨਰ ਨਰਹਰੇ, ਨਰ ਨਰਹਰੇ, ਨਰ ਨਰਹਰੇ; ਹਰਿ ਲਾਹਾ, ਹਰਿ ਭਗਤਿ [5]ਵਿਸੇਖਿਆ ॥

---

੧ ਉਚਾਰੋ। ੨ ਵਡੇ ਤੋਂ ਵਡੇ। ੩ ਦਾਸਾਂ ਦੇ ਦਾਸ ਸਦੌਂਦੇ ਹਾਂ। ੪ ਸਮੌਣਾਂ। ੫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੧੭	੫	੧੦	ਕਿਉ ਪਾਈਐ ਕਿਉ ਦੇਖੀਐ;
			ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਘੜੁ ਸੁਜਾਣੀ ॥
	੧੪	੧੨	ਮਨੁ ਤਨੁ [੧]ਤਾਮਿ [੨]ਸਗਾਰਵਾ;ਜਾਂ ਦੇਖਾ ਹਰਿ ਨੈਣੇ ॥
			੨. ਤਾਮਿਸ [੩]ਗਾਰਵਾ ॥
			ਨਾਨਕ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਮੈ ਮਿਲੈ; ਹਉ ਜੀਵਾ ਸਦੁ ਸੁਣੇ ॥
			(ਸੱਦ ਪੜੇ)
੧੩੧੮	੫	੧੪	ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਿ ਤੂ;
			[੪]ਲੁਡਿ [੫]ਲੁਡਿ ਦਰਗਹਿ [੬]ਵੰਞੁ ॥

ਰਾਗੁ ਕਾਨੜਾ, ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀਉ ਕੀ

	੧੭	੧	ਜੈਸੇ [੭]ਦਰਪਨ ਮਾਹਿ; ਬਦਨ [੮]ਪਰਵਾਨੀ ॥
	੧੮	੧	ਬਸੈ ਘਟਾ ਘਟ, [੯]ਲੀਪ ਨ [੧੦]ਛੀਪੈ ॥

ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਨ

ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਨ ਮਹਲਾ ੪ ॥

੧੩੧੯	੩	੧	ਰਾਮਾ; ਰਮ ਰਾਮੈ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥
੧੩੨੦	੧	੩	ਮੇਰੇ ਮਨ; ਜਪੁ ਜਪਿ ਜਗੰਨਾਥੇ ॥

---

੧ ਤਦੋਂ । ੨ ਸਹਿਤ ਗੌਰਵਤਾ ਦੇ ਵਡਿਆਈ । ੩ ਤਮੋ ਗੁਣ ਨੂੰ ਗਾਲਣਾਂ ਵਾ ਸ਼ੁਭ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਸਹਿਤ । ੪ ਬੇ ਫਿਕਰ । ੫ ਅਨੰਦ ਹੋਕੇ । ੬ ਜਾਣਾਂ ਕਰ । ੭ ਸ਼ੀਸ਼ਾ । ੮ਪ੍ਰਮਾਣ ਨੀਕ ਸਦ੍ਰਸ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਛਡ ਕੇ ਬਿੰਬੀ ਦੇਖਣਾਂ ।
੯ ਲਿਪਾਇਮਾਨ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ ਪਾਪਾਂ ਕਰਕੇ ।
੧੦ ਛਿਪਦਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਵਿਖੇਪ ਸਹਿਤ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਨੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੨੦	੩	੨	ਰਸਨਾ ਏਕ, ਜਸੁ ਗਾਇ ਨ ਸਾਕੈ;
			ਬਹੁ ਕੀਜੈ ਬਹੁ ਰਸੁਨਥੇ ॥
	੫	੨	ਕੋਈ ਮਾਰਗੁ ਪੰਥੁ ਬਤਾਵੈ ਪ੍ਰਭ ਕਾ;
			ਕਹੁ ਤਿਨ੍ ਕਉ ਕਿਆ ਦਿਨਥੇ ॥
			(ਨੋਟ:--ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਥੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਚਾਰਨੇ, ਅੱਡ ਨਹੀ ਕਰਨੇ)
	੮	੪	ਮੇਰੇ ਮਨ ਜਪਿ ਹਰਿ ਗੁਨ; ਅਕਥ [1]ਸੁਨਥਈ ॥
	੧੦	੪	ਜਹ ਦਰਗਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਲੇਖਾ ਮਾਗੈ;
			ਤਹ ਛੁਟੈ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਥਈ ॥
			ਹਮਰੇ ਦੋਖ ਬਹੁ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ;
			ਦੁਖੁ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ [2]ਲਗਥਈ ॥
			ਗੁਰਿ ਧਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਰਿ ਜਲਿ ਨਾਵਾਏ;
			ਸਭ ਕਿਲਬਿਖ ਪਾਪ [3]ਗਥਈ ॥ (ਗਥੱਈ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੪	ਜਨ ਤੇਰਾ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ;
			ਹਰਿ ਜਪਿਓ ਜਗੰਨਥਈ ॥
			(ਜਗੰ–ਨਥੱਈ ਬੋਲੋ ਐਸੇ)
	੧੭	੫	ਜਾ ਕਉ ਰਾਖਿ ਲੇਇ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ;
			ਤਾ ਕਉ ਸੁਮਤਿ ਦੇਇ [4]ਪੈ ਕਾਨੈ ॥
੧੩੨੧	੩	੬	ਹਉ ਤੁਮਰੀ ਕਰਉ ਨਿਤ ਆਸ ਪ੍ਰਭ;
			ਮੋਹਿ ਕਬ ਗਲਿ ਲਾਵਹਿ-ਗੇ ॥

---

੧ ਜੋ ਅਕੱਥ ਸੁਣੀ ਦੇ ਹਨ। ੨ ਇਕ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ।
੩ ਚਲੀ ਗਈ ਵਸਤੂ। ੪ ਪੌਣਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਨੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੨੧	੧੦	੭	ਸਗਲ ਭਗਤ ਜਾਚਹਿ ਸੁਖ ਸਾਗਰ; ਭਵ ਨਿਧਿ [1]ਤਰਣ ਹਰਿ ਚਿੰਤਾਮਣੇ ॥
			ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਨ ਮਹਲਾ ੫
੧੩੨੨	੩	੩	ਜੋਗ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਸੇਖਨਾਗੈ; ਸਗਲ ਜਪਹਿ [2]ਤਰੰਗੀ ॥
	੭	੪	ਇਤ ਉਤ ਦਹਦਿਸਿ ਰਵਿਓ; [3]ਮੇਰ [4]ਤਿਨਹਿ ਸਮਾਨਿ ॥
	੯	੫	ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਮਾਨ ਦਾਨ; ਮਨ ਰਸਿਕ ਰਸਨ ਨਾਮੁ ਜਪਤ; ਤਹ ਪਾਪ ਖੰਡਲੀ ॥ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਗਿਆਨਿ ਭੁਗਤਿ;ਸੁਰਤਿ ਸਬਦ[5]ਤਤੁ-ਬੇਤੇ; ਜਪੁ ਤਪੁ ਅਖੰਡਲੀ ॥
	੧੨	੬	ਧਰਤ ਧਿਆਨੁ ਗਿਆਨੁ [6]ਸਸਤ੍ਰਗਿਆ; [7]ਅਜਰ ਪਦੁ ਕੈਸੇ [8]ਜਰਉ ॥ (ਅ–ਜਰ ਨ ਬੋਲੋ)
੧੩੨੩	੫	੯	ਸਰਬ ਸੂਖ ਆਨੰਦ ਨਾਨਕ; ਜਪਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਕਲਿਆਣੁ ॥
			ਕਲਿਆਨ ਮ: ੪
	੧੧	੧	ਰਾਮਾ; ਰਮ ਰਾਮੋ ਸੁਨਿ ਮਨੁ ਭੀਜੈ ॥

---

੧ ਜਹਾਜ਼ । ੨ ਜਗਤ ਰੂਪੀ ਅਨੰਤ ਲਹਿਰਾਂ ਵਾਲਾ । ੩ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ । ੪ ਕੱਖ । ੫ ਗਿਆਨੀ । ੬ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਗਿਆਤੇ । ੭ ਜਰਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪਦਵੀ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਹੈ । ੮ ਕਿਸਤਰਾਂ ਸਹਾਰਨ ਗੋ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਨੁ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੨੪	੬	੨	ਮੇਰੇ ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਜਨ ਅਲਿਪਤ ਹੈ ਮੁਕਤੇ; ਜਿਉ ਮੁਰਗਾਈ [1]ਪੰਕੁ ਨ ਭੀਜੈ ॥
	੯	੨	[2]ਪਰਸ ਨਿ ਪਰਸੁ ਭਏ ਸਾਧੂ ਜਨ; ਜਨੁ ਹਰਿ ਭਗਵਾਨੁ ਦਿਖੀਜੈ ॥ ੨. [3]ਪਰਸਨਿ ਪਰਸੁ ॥
੧੩੨੫	੪	੩	ਅਤੁਲਾ ਤੋਲੁ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹੈ ਗੁਰਮਤਿ; ਕੋ ਪੁਜੈ ਨ ਤੋਲ ਤੁਲੀਜੈ ॥
	੧੦	੩	ਮਨੁ ਮੋਤੀਸਾਲੁ ਹੈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ; ਜਿਤੁ ਹੀਰਾ ਪਰਖਿ ਲਈਜੈ ॥
	੧੨	੪	ਧਰਮੁ ਫੁਲੁ, ਫਲੁ ਗੁਰਿ ਗਿਆਨੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ; [4]ਬਹਕਾਰ ਬਾਸੁ ਜਗਿ ਦੀਜੈ ॥
੧੩੨੬	੧੨	੬	ਭਰਮਿ ਸੂਕੇ ਬਹੁ ਉਭ-ਸੁਕ ਕਹੀਅਹਿ; ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਹਰੀਜੈ ॥
	੧੫	੬	ਸੰਤਹੁ ਸੁਨਹੁ ਸੁਨਹੁ ਜਨ ਭਾਈ; ਗੁਰਿ ਕਾਢੀ ਬਾਹ [5]ਕੂਕੀਜੈ ॥ (ਬਾਹੱਕ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੮	੬	ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਰਮ, ਰਮੁ ਰਮ; ਰਮ ਰਾਮੈ ਤੇ ਗਤਿ ਕੀਜੈ ॥ ਛਕਾ ੧ ॥

---

੧ ਖੰਭ। ੨ ਜੋ ਪਰਸਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਨ ਓਹ ਸਾਧੂਆਂ ਨਾਲ ਪਰਸ ਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਹੋ ਗਏ। ੩ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਰੂਪੀ ਪਾਰਸ ਹੋ ਗਏ। ੪ ਅਹਿਕਾਰ। ੫ ਕੂਕਦੇ ਹਨ ਪੁਕਾਰਦੇ ਹਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਬਿਭਾਸ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੧

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੨੭	੪	੧	ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਗਹਣਾ; ਮਤਿ [1]ਮਕਸੂਦੁ ॥
			ਨਾਇ ਤੇਰੈ; ਨਾਉ ਮੰਨੇ ਸਭ ਕੋਇ ॥
	੯	੨	ਨਾਇ ਤੇਰੈ; ਸਭਿ ਸੁਖ ਵਸਹਿ ਮਨਿ ਆਇ ॥
	੧੦	੨	ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਰਤਨੁ ਕਰਮੁ ਚਾਨਣ;
			ਸੁਰਤਿ ਤਿਥੈ ਲੋਇ ॥
			ਅੰਧੇਰ ਅੰਧੀ [2]ਵਾਪਰੈ; ਸਗਲ ਲੀਜੈ ਖੋਇ ॥
	੧੨	੨	ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਦਾਰੂ, ਅਵਰੁ ਨਾਸਤਿ;
			ਕਰਣਹਾਰੁ ਅਪਾਰੁ ॥
			ਪਾਤਾਲ ਪੁਰੀਆ ਏਕ ਭਾਰ; ਹੋਵਹਿ ਲਾਖ ਕਰੋੜਿ ॥
੧੩੨੮	੬	੩	ਤੇ ਤਸਕਰ ਜੋ ਨਾਮੁ ਨ ਲੇਵਹਿ;
			ਵਾਸਹਿ ਕੋਟ ਪੰਚਾਸਾ ॥
	੧੨	੪	ਜਾ ਕੈ ਬਰਤੁ ਨਾਹੀ ਨੇਮੁ ਨਾਹੀ; ਨਾਹੀ [3]ਬਕਬਾਈ ॥
੧੩੨੯	੨	੬	ਰਤਾ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਤਲ [4]ਹੀਅਲੁ;
			ਸੋ ਗੁਰੁ [5]ਪਰਮਲੁ ਕਹੀਐ ॥
			ਜਾਕੀ ਵਾਸੁ [6]ਬਨਾਸਪਤਿ [7]ਸਉਰੈ;
			ਤਾਸੁ ਚਰਣ ਲਿਵ ਰਹੀਐ ॥

---

੧ ਲਾਭ ਦਾਇਕ ਗਹਿਣਾਂ ਭੁਖਣ ਗੂਹਣ। ੨ ਅਗਿਆਨ ਵਿਚ ਗੁਜਰਦੇ ਹਨ। ੩ ਇਕ ਬਕਵਾਸ। ੪ ਹਿਰਦਾ ਸ਼ਾਂਤਿ ਤਲ=ਅਸਥਾਨ। ੫ ਗੁਰੂ ਬਾਵਨ ਚੰਦਨ ਰੂਪ। ੬ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਭਗਤੀ ਸਹਿਤ ਹੋਣਾਂ। ੭ ਸੁਧਰਨਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੨੯	੮	੭	ਜਤੁ ਸਤੁ ਚਾਵਲ ਦਇਆ ਕਣਕ ਕਰਿ;
			ਪ੍ਰਾਪਤਿ [1]ਪਾਤੀ [2]ਧਾਨੁ ॥
	੧੧	੮	ਜਿਸ ਤੇ ਹੋਆ ਸੋਈ ਪਰੁ ਜਾਣੈ;
			ਜਾਂ ਉਸਹੀ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ ॥
	੧੨	੮	ਤੂੰਹੈ ਹੈ ਵਾਹੁ; ਤੇਰੀ ਰਜਾਇ ॥
	੧੩	੮	ਜੈਸੇ ਹਰਹਟ ਕੀ ਮਾਲਾ ਟਿੰਡ ਲਗਤ ਹੈ;
			ਇਕ ਸਖਨੀ ਹੋਰ ਫੇਰ ਭਰੀਅਤ ਹੈ ॥
			(ਸੱਖਨੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਬੋਲੋ)
	੧੯	੯	ਜਿਨ੍ਹੀ ਜਾਣੁ ਸੁਜਾਣਿਆ; ਜਗਿ ਤੇ ਪੂਰੇ ਪਰਵਾਣੁ ॥
			੨. ਸੁ ਜਾਣਿਆ ॥
੧੩੩੦	੧੫	੧੨	[3]ਮਸਟਿ ਕਰਉ; ਮੂਰਖੁ ਜਗਿ ਕਹੀਆ ॥
	੧੯	੧੨	ਮਨਮੁਖੁ [4]ਖੂਲਿ; ਮਹਾ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ॥
			(ਭੂਲਿ–ਪਾਠ ਬੰਨੋ ਦੀ ਬੀੜ ਦਾ ਹੈ ਸੁਧ ਖੂਲਿ ਹੈ)
੧੩੩੧	੫	੧੩	[5]ਬਿਬਲੁ [6]ਝਾਗਿ; ਸਹਜਿ ਪਰਗਾਸਿਆ ॥
	੯	੧੩	ਨਾਨਕੁ ਜਲ ਕੌ ਮੀਨੁ [7]ਸੈ;
			[8]ਥੈ ਭਾਵੈ ਰਾਖਹੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥
	੧੦	੧੪	[9]ਰਹਸ ਰੰਗ, ਫੁਰਮਾਇਸਿ ਕਾਈ ॥
	੧੨	੧੪	ਮਤਿ ਸਤ, ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਗੋਬਿੰਦਾ ॥
			੨. ਮਤਿ ਸਤਭਾਇ ॥

---

੧ ਪੱਤਲਾਂ। ੨ ਧਨ। ੩ ਚੁਪ। ੪ ਖੁਲ ਕੇ। ੫ ਦ੍ਵੈਤ ਦੇ ਬਲ ਨੂੰ। ੬ ਲੰਘਕੇ। ੭ ਹੈ। ੮ ਆਪ ਕੋ ਭਾਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਰਖੋ ਸਾਡੀ। ੯ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੩੧	੧੨	੧੪	ਕੀਰਤਿ ਕਰਮ; ਕਾਰ ਨਿਜ ਸੰਦਾ ॥
	੧੮	੧੫	ਤਿਸ ਹੀ ਕੀ ਸਰਕਾਰਾ ॥
			ਦੀਨ ਦਇਆਲੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਮਨ ਮੋਹਨੁ;
			ਅਤਿ ਰਸ ਲਾਲ [1]ਸਗੂੜੇ ॥
੧੩੩੨	੨	੧੫	ਕਾਲੁ [2]ਬਿਧੁੰਸਿ ਮਨਸਾ ਮਨ ਮਾਰੀ;
			ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ॥
੧੩੩੩	੧੭	੪	ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੩ ॥ ਮਹਲੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੰਜ ਅੰਗ ਦਾ ਭਾਵ ਏਹ [5]ਹੈ ਕਿ ਏਹ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਵੀ ਉਚਾਰਿਆ ਤੇ ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਉਚਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਮੁਖ ਰਖਿਆ ਤੇ ਪਾਂਜਾ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।
੧੩੩੫	੪	੭	ਸੋਈ ਭਗਤੁ; [3]ਸੁਘੜੁ ਸੁਜਾਣਾ ॥
			ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੪ ਬਿਭਾਸ ॥
	੧੯	੨	ਬਿਖੁ ਭਉਜਲ ਡੁਬਦੇ ਕਾਢਿ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰਭ;
			ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਬਾਲ ਗੁਪਾਲ ॥
੧੩੩੯	੪	੩	ਹਰਿ ਜਨ ਸੋਭਾ ਸਭ ਜਗ ਊਪਰਿ;
			ਜਿਉ ਵਿਚਿ [4]ਉਡਵਾ [5]ਸਸਿ [6]ਕੀਕ ॥
	੫	੩	ਜੈਸੇ ਸੀਗਾਰੁ ਕਰੈ ਦੇਹ ਮਾਨੁਖ;
			ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਨਕਟੇ ਨਕ ਕੀਕ ॥

---

੧ ਸਹਿਤ ਗੂੜ੍ਹਤਾਈ ਦੇ, ਗਾੜ੍ਹਾ ਅਨੰਦ। ੨ ਨਾਸ਼।
੩ ਚਤੁਰ। ੪ ਤਾਰਿਆਂ ਵਿਚ। ੫ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ। ੬ ਕੀਤਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੩੬	੫	੩	ਘਟਿ ਘਟਿ ਰਮਈਆ ਰਮਤ ਰਾਮ ਰਾਇ;
			ਸਭ ਵਰਤੈ ਸਭ ਮਹਿ ਈਕ ॥
	੧੧	੪	ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਭਿ ਬਸੈ [੧]ਬਾਸੁ [੨]ਬਸਨਾ;
			ਭ੍ਰੂਮਿ ਭ੍ਰੂਮਿਓ [੩]ਝਾਰ ਗਹੇ ॥
	੧੪	੫	ਮਨਿ ਲਾਗੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਹਰਿ;
			ਹਰਿ ਜਪਿਓ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ [੪]ਵਡਫਾ ॥
			(ਨੋਟ–ਸਾਰੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਦੇ ਫੱਫੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਚਾਰਨੇ ਹਨ)
੧੩੩੭	੨	੬	ਜਪਿ ਮਨ; ਰਾਮ ਨਾਮੁ [੫]ਅਰਧਾਂਭਾ ॥
			(ਪੂਰਾ ਭੱਭਾ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ)
	੪	੬	ਲੋਹ ਮਨੂਰ ਕੰਚਨੁ ਮਿਲਿ ਸੰਗਤਿ;
			ਹਰਿ ਉਰ ਧਾਰਿਓ ਗੁਰਿ ਹਰਿ-ਭਾ ॥
			(ਨੋਟ–ਸਾਰੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਦੇ ਭਭੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਚਾਰੋ)
੧੩੪੦	੧੧	੧੦	ਨਾਮੁ ਅਰਾਧਨ; ਹੋਆ ਜੋਗੁ ॥
	੧੪	੧੦	ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਿਤ ਨਿਤ; ਨਿਤ ਨਵੇ ॥
੧੩੪੧	੧੪	੧੫	ਆਪੁ ਤਿਆਗਿ ਸੰਤ ਚਰਨ ਲਾਗਿ;
			ਮਨੁ ਪਵਿਤੁ ਜਾਹਿ ਪਾਪ ॥
			ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਬਿਭਾਸ
੧੩੪੨	੨	੧	ਲਪਟਿ ਰਹੀ, ਫੁਨਿ ਬੰਧੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥
			੨. ਬੰਧੁਨ ਪਾਇਆ ॥

---

੧ ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ ਕਸਤੂਰੀ ਦੀ। ੨ ਨਾਪਾ। ੩ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇ ਰੂਪ। ੪ ਵੱਢਣ ਵਾਲੇ ਫਾਹੇ। ੫ ਅਰਾਧਣੇ ਜੋਗ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ, ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੪੨	੫	੧	ਜਿਉ ਮਨੁ ਦੇਖਹਿ; ਪਰ ਮਨੁ ਤੈਸਾ ॥
	੧੪	੧	ਐਸਾ ਜਾਪੁ ਜਪਉ; ਜਪਮਾਲੀ ॥
੧੩੪੩	੧੨	੩	ਬਿਖੁ ਵਾਤੀ, ਜੀਵਣ ਬਾਦਿ ॥
੧੩੪੪	੨	੪	ਤਿਨਿ ਹਰੀ-ਚੰਦਿ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਤਿ ਰਾਜੈ, [1]ਕਾਗਦਿ ਕੀਮ ਨ ਪਾਈ ॥ ਅਉਗਣੁ ਜਾਣੈ ਤ ਪੁੰਨ ਕਰੇ ਕਿਉ; ਕਿਉ [2]ਨੇਖਾਸਿ [3]ਬਿਕਾਈ ॥
	੧੭	੫	ਸਚੁ ਕਰਣੀ ਕਰਿ; ਕਾਰ ਕਮਾਵੈ ॥
੧੩੪੫	੧੬	੭	ਜਲੁ ਤਰੰਗ ਅਗਨੀ ਪਵਨੈ ਫੁਨਿ; ਤੈ ਮਿਲਿ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ॥
			ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੩ ਬਿਭਾਸ ॥
੧੩੪੬	੧੨	੧	ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਸਚੁਦਾ ਏਕੁ ਨਾਮੁ; ਗੁਰਮੁਖਿ ਲੈਨਿ ਸਵਾਰਿ ॥ ਹਰਿ-ਮੰਦਰ ਮਹਿ ਮਨੁ [4]ਲੋਹਟੁ ਹੈ; ਮੋਹਿਆ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ॥
	੧੪	੨	ਭੈ ਭਾਇ ਜਾਗੇ ਸੇ ਜਨ ਜਾਗ੍ਰਣ ਕਰਹਿ; ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਉਤਾਰਿ ॥
			ਬਿਭਾਸ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੫ ਅਸਟਪਦੀਆ ॥
੧੩੪੭	੭	੧	ਉਰਝਿ ਪਰਿਓ; ਮਨ ਮੀਠ [5]ਮੋਹਾਰਾ ॥

---

੧ ਦਾਨ ਦਾ ਲਿਖਕੇ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀ ਆਇਆ ਵਾ ਮਸਤਕ ਰੂਪੀ ਕਾਗਜ ਤੇ । ੨ ਮੰਡੀ । ੩ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਏਹ ਮੰਡੀ ਹੈ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਚ । ੪ ਲੋਹੇ ਦਾ ਟੁਕੜਾ । ੫ ਮੋਹ ਦੇ ਵਿਚ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੪੭	੯	੧	ਛਲ [1]ਨਾਗਨਿ ਸਿਉ; ਮੇਰੀ ਟੂਟਨਿ ਹੋਈ ॥
	੧੦	੧	ਮੁਖਿ ਮੀਠੀ; ਖਾਈ ਕਉਰਾਇ ॥
	੧੫	੧	ਇਹੁ [2]ਨੀ-ਘਰੁ;ਘਰੁ ਕਹੀ ਨ ਪਾਏ ॥
	੧੬	੧	ਏਕ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ; ਦੁਇ ਨ [3]ਖਟਾਂਈ ॥
	੧੭	੧	ਕਰਹੁ [4]ਤਪਾਵਸੁ; ਪ੍ਰਭ ਸਰਬਾਗਿ ॥
੧੩੪੮	੫	੨	[5]ਪੂਅਰ ਤਾਪ; ਗੋਰੀ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰਾ ॥
	੬	੨	ਕਾਨ ਫਰਾਇ; [6]ਹਿਰਾਏ ਟੂਕਾ ॥
	੭	੨	ਬਨਿਤਾ ਛੋਡਿ; [7]ਬਦ ਨਦਰਿ ਪਰ ਨਾਰੀ ॥
	੧੭	੨	ਪ੍ਰਭਿ [8]ਪੁੰਨ-ਆਤਮੈ; ਕੀਨੇ ਧਰਮਾ ॥
			ਬਿਭਾਸ ਪ੍ਰਭਾਤੀ; ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੀ
੧੩੪੯	੧੨	੨	ਤੂ ਕਰਿ [9]ਮਿਹਰਾਮਤਿ; ਸਾਈ ॥ (ਸਾਂਈ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੨	ਬ੍ਰਹਮਨ [10]ਗਿਆਸ, ਕਰਹਿ [11]ਚਉਬੀਸਾ;
			ਕਾਜੀ [12]ਮਹ [13]ਰਮਜਾਨਾ ॥
	੧੪	੨	ਕਹਾ [14]ਉਡੀਸੇ ਮਜਨੁ ਕੀਆ;
			ਕਿਆ ਮਸੀਤਿ ਸਿਰੁ ਨਾਂਏਂ ॥
	੧੭	੨	ਕਹਤੁ ਕਬੀਰੁ ਸੁਨਹੁ ਨਰ [15]ਨਰਵੈ;
			ਪਰਹੁ ਏਕ ਕੀ ਸਰਨਾ ॥

---

੧ ਮਾਇਆ। ੨ ਬੇਘਰਾ। ੩ ਮਿਲਾਪ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ। ੪ ਨਿਆਉਂ। ੫ ਧੂਣੀਆਂ। ੬ ਮੰਗੇ, ਦੇਖੇ। ੭ ਖੋਟੀ ਨਦਰ। ੮ ਪੁੰਨ ਰੂਪ। ੯ ਅਮਿਤ ਮੇਹਰ ਕਰੋ। ੧੦ ਇਕਾਦਸੀਆਂ। ੧੧ ਚੌਬੀ। ੧੨ ਮਹੀਨਾ। ੧੩ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦਾ। ੧੪ ਜਗਨ ਨਾਥ ਉਡੀਸੇ ਵਿਚ। ੧੫ ਇਸਤਰੀਆਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੦	੨	੩	ਨਾ ਕਛੁ [1]ਪੋਚ ਮਾਟੀ ਕੇ ਭਾਂਡੇ;
			ਨਾ ਕਛੁ ਪੋਚ ਕੁੰਭਾਰੈ ॥
	੪	੪	ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਕਹਹੁ ਮਤ ਝੂਠੇ;
			ਝੂਠਾ ਜੋ ਨ ਬਿਚਾਰੈ ॥
	੫	੪	ਜਉ ਸਭ ਮਹਿ ਏਕੁ ਖੁਦਾਇ ਕਹਤ-ਹਉ;
			ਤਉ ਕਿਉ ਮੁਰਗੀ ਮਾਰੈ ॥
	੬	੪	ਪਕਰਿ ਜੀਉ ਆਨਿਆ, ਦੇਹ ਬਿਨਾਸੀ;
			ਮਾਟੀ ਕਉ [2]ਬਿਸਮਿਲਿ ਕੀਆ ॥
	੭	੪	ਕਿਆ [3]ਉਜੂ ਪਾਕੁ ਕੀਆ, [4]ਮੁਹੁ ਧੋਇਆ;
			ਕਿਆ ਮਸੀਤਿ ਸਿਰੁ ਲਾਇਆ ॥
	੧੦	੫	ਸੁੰਨ ਸੰਧਿਆ ਤੇਰੀ ਦੇਵ ਦੇਵਾ ਕਰ;
			[5]ਅਧਪਤਿ ਆਦਿ ਸਮਾਈ ॥ ੨. ਦੇਵਾਕਰ ॥
	੧੧	੫	ਲੇਹੁ ਆਰਤੀ, ਹੋ ਪੁਰਖ ਨਿਰੰਜਨ;
			ਸਤਿਗੁਰ ਪੂਜਹੁ ਭਾਈ ॥
	੧੨	੫	ਤਤੁ ਤੇਲੁ ਨਾਮੁ ਕੀਆ ਬਾਤੀ; ਦੀਪਕੁ ਦੇਹ ਉਜਾਰਾ ॥
			(ਉਜਿਆਰਾ ਬੋਲੋ)
			ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਕੀ
੧੩੫੧	੧	੧	ਜੋ ਜਨੁ ਜਾਨਿ ਭਜਹਿ ਪੁਰਖੋਤਮੁ;
			[7]ਤਾ-ਚੀ ਅਬਿਗਤੁ ਬਾਣੀ ॥

---

੧ ਨਿਊਨਤਾਈ, ਛੋਟਾ ਪੁਣਾ। ੨ ਕਲਮਾਂ ਪੜਕੇ ਛੁਰੀ ਫੇਰਕੇ ਮਾਰਿਆ। ੩ ਕੂਹਣੀਆਂ ਤੁੱਕ ਬਾਹਾਂ ਤੇ ਗੋਡਿਆਂ ਤੁੱਕ ਲੱਤਾਂ ਧੋਣੀਆਂ ਜਾਂ ਪੰਜ ਇਸ਼ਨਾਨਾ। ੪ ਮਥੇ ਤੋਂ ਲਾਕੇ ਠੋਡੀ ਤੱਕ ਮੂੰਹ ਧੋਣਾ। ੫ ਅਧੋਪਤੀਰਾਜਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੬ਸਿਧਾਂਤ ਗਿਆਨ। ੭ ਤਿਨਾਂ ਦੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੧	੪	੨	ਬਾਵਨ [੧]ਬੀਖੂ [੨]ਬਾਨੈ [੩]ਬੀਖੇ;
			ਬਾਸੁ ਤੇ ਸੁਖ ਲਾਗਿਲਾ ॥
			ਸਰਬੇ ਆਦਿ ਪਰਮਲਾਦਿ;
			ਕਾਸਟ ਚੰਦਨੁ [੪]ਭੈਇਲਾ ॥
	੫	੨	ਤੁਮ-ਚੇ ਪਾਰਸੁ ਹਮ-ਚੇ ਲੋਹਾ;
			ਸੰਗੇ ਕੰਚਨੁ ਭੈਇਲਾ ॥
			ਤੂੰ ਦਇਆਲੁ ਰਤਨੁ ਲਾਲੁ;
			ਨਾਮਾ ਸਾਚਿ ਸਮਾਇਲਾ ॥
	੭	੩	ਤੈ ਮੈ ਕੀਆ; ਸੁ ਮਾਲੂਮੁ ਹੋਈ ॥

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਭਗਤ ਬੇਣੀ ਜੀ ਕੀ

੧੧	੧	[੫]ਰਿਦ ਅੰਤਰਿ; ਕਰ ਤਲ [੬]ਕਾਤੀ ॥
੧੨	੧	[੭]ਕਲਿ [੮]ਭਗਵਤ; ਬੰਦ [੯]ਚਿਰਾਮੰ ॥
੧੩	੧	ਰਿਦੈ [੧੦]ਛੁਰੀ; [੧੧]ਸੰਧਿਆਨੀ ॥
੧੬	੧	ਰਿਦੈ ਕੂੜੁ; ਕੰਠਿ [੧੨]ਰੁਦ੍ਰਾਖੰ ॥
੧੭	੧	ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ; [੧੩]ਬਾਟ ਨ ਪਾਵੈ ॥

---

੧ ਬ੍ਰਿਛ ਚੰਦਨ। ੨ ਬਣ। ੩ ਵਿਚ।
੪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ੫ ਰਿਦੇ ਰੂਪੀ ਹਥ ਦੀ ਤਲੀ ਤੇ। ੬ ਈਰਖਾ ਦੀ ਛੁਰੀ। ੭ ਸੁੰਦਰ। ੮ ਭਗਵੰਤ ਨੂੰ। ੯ ਚਿਰਤੱਕ ਬੰਦਨਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ੧੦ ਛੁਰੀ ਹਿੰਸਾ ਰੂਪੀ। ੧੧ ਸਿੰਨੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਹੋਂਦਾ ਧਿਆਨੀ ਹੈ। ੧੨ ਰੁਦਰਾਖੀ ਮਾਲਾ।
੧੩ ਰਸਤਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗੁ ਜੈਜਾਵੰਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਰਾਗੁ ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਮਹਲਾ ੯
੧੩੫੨	੬	੧	ਬਾਰੂ ਕੀ ਭੀਤ ਜੈਸੇ; ਬਸੁਧਾ ਕੋ ਰਾਜੁ ਹੈ ॥
	੮	੨	ਰਾਮ ਭਜੁ ਰਾਮ ਭਜੁ; ਜਨਮੁ [੧]ਸਿਰਾਤੁ ਹੈ ॥
	੧੦	੨	ਅੰਤਿ ਬਾਰ ਸੰਗਿ ਤੇਰੇ; ਇਹੈ ਏਕ ਜਾਤੁ ਹੈ ॥
	੧੨	੩	ਬਿਖਿਅਨ ਸਿਉ ਅਤਿ ਲੁਭਾਨਿ; ਮਤਿ ਨਾਹਿਨ ਫੇਰੀ ॥
੧੩੫੩	੧	੪	ਸਮਝਤ ਨਹ; ਰੇ ਅਜਾਨ ॥
	੩	੪	ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਹੀਏ ਆਨਿ; ਛਾਡਿ ਦੇ ਤੈ, ਮਨ ਕੋ ਮਾਨੁ ॥

ਸਲੋਕ [੨]ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ ਮਹਲਾ ੧

੧੩੫੩	੮	੧	ਤ੍ਰੈ-ਪਾਲ; [੩]ਤਿਹਾਲ ਬਿਚਾਰੰ ॥
	੧੦	੧	ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ; ਬਾਟ ਨ ਪਾਵੈ ॥

---

੧ ਗੁਜ਼ਰ ਦਾ ਹੈ।

੨ ਹਜ਼ਾਰ ਮੁਖ ਵਾਲਾ ਜੋ ਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਗ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਲੈਣੀ ਕਾਵ, ਕਾਵ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਮਿਲਾਕੇ ਜੋ ਸਲੋਕ ਰਚੇ ਜਾਣ ਸੋ ਸਹਸ ਕ੍ਰਿਤੀ ਪਰਾਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਗ ਬੋਲੀ ਨਹੀ ਲਿਖੀ, ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਚ ਗੋਪਾਲ ਦੱਤ ਪੰਡਤ ਦੇ ਤਾਂਈ ਏਹ ਚਾਰ ਸਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਦਾਦਾ ਬਿਸ਼ਨ ਦੱਤ ਕਿਸੇ ਸਾਧੂ ਦੇ ਸਰਾਪ ਕਰਕੇ ਕੂਕਰ ਦੀ ਜੂਨ ਵਿਚ ਪਿਆ ਸੀ,ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਸੁਰਤੀਆਂ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਉਚਰਵਾਕੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਦੇ ਪੰਡਤਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਿਆ ਤੇ ਉਸਦੀ ਜੂਨ ਛੁਡਾਕੇ ਮੁਕਤ ਬਖਸ਼ੀ ਸੀ। ੩ ਤਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਾਲਕ ਵਾ ਤੇਰੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੩	੧੦	੨	ਨਿਹਫਲੰ ਤਸ੍ਯ ਜਨਮਸ੍ਯ;
			ਜਾਵਦ ਬ੍ਰਹਮ ਨ ਬਿੰਦਤੇ ॥ ੨. ਜਾਵਤ ॥
			ਸਾਗਰੰ ਸੰਸਾਰਸ੍ਯ; ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਤਰਹਿ ਕੇ ॥
	੧੨	੩	ਜੋਗ ਸਬਦੰ, ਗਿਆਨ ਸਬਦੰ;
			ਬੇਦ ਸਬਦੰ ਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣਹ ॥
			ਖਤ੍ਰੀ ਸਬਦੰ, ਸੂਰ ਸਬਦੰ; ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਦੰ ਪ-ਰਾਕ੍ਰਿਤਹ ॥
			ਸਰਬ ਸਬਦੰ ਤ ਏਕ ਸਬਦੰ;
			ਜੇ ਕੋ ਜਾਨਸਿ ਭੇਉ ॥
	੧੪	੪	ਏਕ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨੰ ਤ ਸਰਬ ਦੇਵਾ; ਦੇਵ ਦੇਵਾ ਤ ਆਤਮਹ॥
			ਆਤਮੰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਸ੍ਦੇਵਸ੍ਯ; ਜੇ ਕੋਈ ਜਾਨਸਿ ਭੇਵ ॥
			(ਸੱਸੇ ਦੇ ਪੈਰ ਦਾ ਵਾਵਾ ਔਂਕੜ ਵਾਲ਼ੋ ਯਾ ਮੁਕਤੇ ਐਂਹੜੇ ਵਾਲ਼ੋ ਬੋਲੇਗਾ, ਬਾਸ੍ਦੇ-ਬਾਸੁਅ ਵਾਂਙੁ ਤੇ 'ਦੇਵਸ੍ਯ' ਦੇਵਸੁ ਵਾਂਙੁ ਝੁਲਾਉਣਾ।)
			***ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ ਮਹਲਾ ੫**
੧੩੫੩	੧੯	੧	[1]ਕਤੰਚ ਮਾਤਾ ਕਤੰਚ ਪਿਤਾ;
			[1]ਕਤੰਚ ਬਨਿਤਾ [2]ਬਿਨੋਦ ਸੁਤਹ ॥

---

* ਗੁਪਾਲ ਦੱਤ ਦੇ ਪੋਤ੍ਰੇ ਪੰਡਤਿ ਹਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਬਾਣੀ ਲੈਕੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪਾਸ ਆਏ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਡੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਓਸੇ ਤਰਾਂ ਹੇ ਸਤਿਗੁਰੋ ! ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਕੇ ਸਾਡਾ ਮੋਹ ਕੱਟ ਦਿਓ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਬਾਣੀ ਉਗਾਰੀ। ੧ ਕਦੋਂ, ਕਦੇ, ਕਿਆ ਹੈ, ਕਿਸਦੇ ਹਨ, ਕਿਤਨੇ ਹੀ ਹਨ। ੨ ਕੌਤਕ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੪	੧	੧	ਕਤੰਚ [੧]ਚਪਲ ਮੋਹਨੀ ਰੂਪੰ;
			ਪੇਖੰਤੇ ਤਿਆਗੰ ਕਰੋਤਿ ॥
			ਰਹੰਤ ਸੰਗ ਭਗਵਾਨ ਸਿਮਰਣ;
			ਨਾਨਕ ਲਬਧੰ ਅਚੁਤ [੨]ਤਨਹ ॥
	੨	੨	ਧ੍ਰਿਗ ਸ੍ਰੋਹੰ; [੩]ਗ੍ਰਿਹਾਰਥ-ਕਹ ॥
	੪	੩	[੪]ਬਰਧੰਤਿ [੫]ਜਰੂਆ; ਹਿਤੈਂਤ ਮਾਇਆ ॥
			ਗਨੰਤ ਸ੍ਵਾਸਾ; ਭੈਜਾਨ ਧਰਮੰ ॥
	੫	੪	ਕਾਚ ਕੋਟੰ ਰਚੰਤਿ [੬]ਤੋਯੰ; ਲੇਪਨੰ ਰਕਤ ਚਰਮਣਹ ॥
			ਨਵੰਤ ਦੁਆਰੰ [੭]ਭੀਤ ਰਹਿਤੰ;
			[੮]ਬਾਇ ਰੂਪੰ ਅਸਥੰਭਨਹ ॥
੮	੫		[੯]ਸੁਭੰਤ [੧੦]ਤੁਯੰ [੧੧]ਅਚੁਤ ਗੁਨਰੰ;
			ਪੂਰਨੰ [੧੨]ਬਹੁਲੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥
੯	੫		[੧੩]ਭ੍ਰਿਤਿਆ [੧੪]ਪ੍ਰਿਅੰ; ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਚਰਣੰ ॥
੯	੬		ਮ੍ਰਿਗੀ ਪੇਖੰਤ [੧੫]ਬਧਿਕ;
			[੧੬]ਪ੍ਰਹਾਰੇਣ [੧੭]ਲਖ੍ਯ [੧੮]ਆਵਧਹ ॥

---

੧ ਚੰਚਲ। ੨ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੰਤ। ੩ ਘਰ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਅਰਥ–ਵਾਸਤੇ। ੪ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੫ ਬੁਢੇਪਾ ੬ ਪਾਣੀ,ਬਿੰਦ। ੭ ਤਖਤੇ। ੮ ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਰੂਪ। ੯ ਸੋਭਾ ਹੋਵੇਗੀ। ੧੦ ਤੇਰੀ। ੧੧ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਗਿਆਤਾ ਹੋਵੇ। ੧੨ ਬਹੁਲਤਾ ਕਰਕੇ। ੧੩ ਦਾਸਾਂ ਦਾ। ੧੪ ਪਿਆਰਾ ੧੫ ਹੇੜੀ। ੧੬ ਚਲੌਂਦਾ ਹੈ। ੧੭ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਬਣਾਕੇ। ੧੮ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਦਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੪	੯	੬	[1]ਅਹੋ ਜਸੁ ਰਖੇਣ ਗੋਪਾਲਹ; ਨਾਨਕ ਰੋਮ ਨ ਛੇਦ੍ਯਤੇ ॥
	੧੦	੭	ਬਹੁ ਜਤਨ ਕਰਤਾ ਬਲਵੰਤ [2]ਕਾਰੀ; ਸੇਵੰਤ ਸੂਰਾ ਚਤੁਰ ਦਿਸਹ ॥
	੧੧	੭	ਹੋਵੰਤਿ ਆਗਿਆ, ਭਗਵਾਨ ਪੁਰਖਹ; ਨਾਨਕ ਕੀਟੀ ਸਾਸ [3]ਅਕਰਖਤੇ ॥
	੧੩	੮	ਮਿਟੰਤਿ [4]ਤਤ੍ਰਾਗਤ; ਭਰਮ ਮੋਹੰ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟ[5]ਤੁਯੰ[6]ਅਮੋਘ ਦਰਸਨੰ;ਬਸੰਤ ਸਾਧ ਰਸਨਾ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰੇ;ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਿਅੰ ਜਾਪੁ ਜਪਨਾ ॥
	੧੫	੯	ਘਟੰਤ ਬਸੁਧਾ; ਗਿਰਿ ਤਰ [7]ਸਿ ਖੰਡੰ ॥ ਘਟੰਤ [8]ਲਲਨਾ; ਸੁਤ ਭ੍ਰਾਤ ਹੀਤੰ ॥ ਘਟੰਤ ਕਨਿਕ ਮਾਨਿਕ; ਮਾਇਆ ਸ੍ਵਰੂਪੰ ॥ (ਸੁਐਰੂਪੰ ਇਹ ਹੈ ਸਰੂਪ ਬੋਲਨ ਦਾ)
੧੭	੧੦		ਦ੍ਰਿੜੰਤ ਨਾਮੰ; ਤਜੰਤ ਲੋਭੰ ॥
੧੮	੧੦		ਨਾਨਕ ਜਿਹ; ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਾਧਵਹ ॥
੧੯	੧੧		ਜੋਬਨ [9]ਬਹਿਕ੍ਰਮ; ਕਨਿਕ ਕੁੰਡਲਹ ॥ [10]ਬਚਿਤ੍ ਮੰਦਿਰ ਸੋਭੰਤਿ ਬਸਤ੍ਰਾ; ਇਤ੍ਰੰਤ ਮਾਇਆ ਬ੍ਯਾਪਿਤੰ ॥

---

੨ ਬੜਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ। ੨ ਦਵਾਈ। ੩ ਖਿਚ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ੪ ਤਿਸਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਭਰਮ। ੫ ਤੇਰੇ,ਤਾਂ। ੬ ਸਫਲ। ੭ ਤਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ। ੮ ਇਸਤ੍ਰੀ। ੯ ਅਵਸਥਾ। ੧੦ ਨਾਨਾਂ ਤਰਾਂ ਦੀ ਚਿਤ੍ ਕਾਰੀ ਵਾਲੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੪	੧੯	੧੧	ਹੇ ਅਚੁਤ ਸਰਣ ਸੰਤ ਨਾਨਕ; [1]ਭੋ ਭਗਵਾਨ [2]ਏ ਨਮਹ ॥
੧੩੫੫	੧	੧੨	ਜਨਮੰ ਤ ਮਰਣੰ, ਹਰਖੰ ਤ ਸੋਗੰ; ਭੋਗੰ ਤ ਰੋਗੰ ॥ ਊਚੰ ਤ ਨੀਚੰ; ਨਾਨਾ ਸੁ ਮੂਚੰ ॥ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਮਾਰਗੰ; ਵਰਤੰਤਿ ਬਿਨਾਸਨੰ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਭਜਨ ਸਾਧ ਸੰਗੇਣ ਅਸਥਿਰੰ; ਨਾਨਕ ਭਗਵੰਤ ਭਜਨਾਸਨੰ ॥ ੨. ਜਨਮੰਤ ॥
	੨	੧੨	ਰਾਜੰ ਤ ਮਾਨੰ; ਅਭਿਮਾਨੰ ਤ ਹੀਨੰ ॥ ੨. ਸਾਰੇ ਤੱਤੇ ਇਕੱਠੇ ਜਨਮੰਤ ਵਾਂਛ ॥
	੩	੧੩	ਕਿਰਪੰ ਤ ਹਰੀਅੰ; ਮਤਿ ਤਤੁ ਗਿਆਨੰ ॥ ੨. ਕਿਰਪੰਤ ॥
	੪	੧੩	[3]ਬਸ੍ਯੰਤ [4]ਰਿਖਿਅੰ, ਤਿਆਗਿ ਮਾਨੰ ॥ ੨. ਬਸ੍ਯੰ ਤ ਸੀਤਲੰਤ ਰਿਦਯੰ; ਦ੍ਰਿੜੁ ਸੰਤ ਗਿਆਨੰ ॥ ੨. ਸੀਤਲੰ ਤ ॥
			ਰਹੰਤ ਜਨਮੰ; ਹਰਿ ਦਰਸ ਲੀਣਾ ॥
	੫	੧੪	ਕਹੰਤ ਬੇਦਾ [5]ਗੁਣੰਤ [6]ਗੁਨੀਆ; ਸੁਣੰਤ [7]ਬਾਲਾ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦ੍ਰਿੜੰਤ ਸੁਬਿਦਿਆ; ਹਰਿ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥

---

੧ ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ! ੨ ਕਿ ਤਾਈਂ । ੩ ਵੱਸ ਕਰੇ ਵਸਦਾ ਹੈ। ੪ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਕਾਲ। ੫ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਨ। ੬ ਗਿਆਨ ਵਾਨ। ੭ ਜਗਿਆਸੂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੫	੬	੧੪	ਨਾਮੁ ਦਾਨੁ ਜਾਚੰਤ ਨਾਨਕ; ਦੈਨਹਾਰ ਗੁਰ ਗੋਪਾਲਾ ॥
	੭	੧੫	ਨਹ ਚਿੰਤਾ ਮਾਤ ਪਿਤ ਭ੍ਰਾਤਹ; ਨਹ ਚਿੰਤਾ ਕਿਛੁ ਲੋਕ ਕਹ ॥ ਨਹ ਚਿੰਤਾ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤ ਮੀਤਹ; ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਮਾਇਆ ਸਨਬੰਧਨਹ ॥ ਦਇਆਲ ਏਕ ਭਗਵਾਨ ਪੁਰਖਹ; ਨਾਨਕ ਸਰਬ ਜੀਅ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਲਕਹ ॥
	੯	੧੫	[1]ਅਨਿਤ੍ ਹੇਤੰ ਅਹੰ ਬੰਧੰ; ਭਰਮ ਮਾਇਆ, ਮਲਨੰ ਬਿਕਾਰੰ ॥ ਫਿਰੰਤ ਜੋਨਿ ਅਨੇਕ ਜਠਰਾਗਨਿ; ਨਹ ਸਿਮਰੰਤ ਮਲੀਣ ਬੁਧੰ ॥ ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕਰਤ ਮਇਆ; ਨਾਨਕ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ ਸਾਧ [2]ਸੰਗਮਹ ॥
	੧੧	੧੭	ਗਿਰੰਤ ਗਿਰਿ, ਪਤਿਤ ਪਾਤਾਲੰ; ਜਲੰਤ [3]ਦੇਦੀਪ੍ ਬੈਸ੍ਵਾਂਤਰਹ ॥ ੨. ਦੇ ਦੀਪ੍
			[4]ਬਹੰਤਿ [5]ਅਗਾਹ, ਤੋਯੰ ਤਰੰਗੀ; ਦੁਖੰਤ ਗ੍ਰਹ ਚਿੰਤਾ ਜਨਮੰ ਤ ਮਰਣਹ ॥
	੧੩	੧੮	ਘੋਰ ਦੁਖੰ ਅਨਿਕ ਹਤ੍ਹੰ; ਜਨਮ ਦਾਰਿਦ੍ਰੰ ਮਹਾ [6]ਬਿਖ੍ਯਾਦੰ ॥

---

੧ ਨਾਸਵੰਤ ਝੂਠਾ। ੨ ਇਕਤ੍ਰਤਾ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ । ੩ ਪ੍ਰਜ੍ਵਲਤ । ੪ ਰੁੜਨਾਂ।ਪ ਡੁੱਘੇ। ੬ਝਗੜੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਖਾਧਾ ਹੋਇਆ ਦੁਖ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੫	੧੩	੧੮	ਮਿਟੰਤ ਸਗਲ; ਸਿਮਰੰਤ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨਾਨਕ ॥
	੧੬	੧੯	ਸਰਣਿ ਜੋਗੀ ਸੰਤ ਪ੍ਰਿਅ ਨਾਨਕ;
			ਸੋ ਭਗਵਾਨ [1]ਖੇਮੰ ਕਰੋਤਿ ॥
	੧੬	੨੦	ਪਾਛੈ, ਕਰੋਤਿ [2]ਅਗ੍ਹਣੀਵਹ; ਨਿਰਾਸੰ ਆਸ ਪੂਰਨਹ ॥
	੧੮	੨੦	ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਸੇਵਾ; [3]ਕਿੰ ਨ ਲਭ੍ਹਤੇ ॥
੧੩੫੬	੧	੨੧	ਸਰਬਗ੍ਹ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਭਗਵਾਨਹ;
			ਭਗਤਿ ਵਛਲ [4]ਕਰੁਣਾਮਯਹ ॥
	੫	੨੩	ਸ੍ਰਿਜੰਤ ਰਤਨ ਜਨਮ; [5]ਚਤੁਰ ਚੇਤਨਹ ॥
	੬	੨੩	ਅਨਿਤ੍ਹ ਰਚਨਾ ਨਿਰਮੋਹ ਤੇ ॥
	੬	੨੪	ਦਾਨੰ [6]ਪਰਾ [7]ਪੂਰਬੇਣ; ਭੁੰਚੰਤੇ ਮਹੀ-ਪਤੇ ॥
			[8]ਬਿਪਰੀਤ ਬੁਧੰ [9]ਮਾਰਤ ਲੋਕਹ;
			ਨਾਨਕ ਚਿਰੰਕਾਲ ਦੁਖ ਭੋਗਤੇ ॥
	੭	੨੫	[10]ਬ੍ਰਿਥਾ [11]ਅਨੁਗ੍ਰਹੰ ਗੋਬਿੰਦਹ;
			ਜਸ੍ਹ ਸਿਮਰਣ ਰਿਦੰਤਰਹ ॥
			ਆਰੋਗ੍ਹੰ ਮਹਾ ਰੋਗ੍ਹੰ; ਬਿਸਿਮ੍ਰਿਤੇ ਕਰੁਣਾਮਯਹ ॥
	੮	੨੬	[12]ਰਮਣੰ ਕੇਵਲੰ ਕੀਰਤਨੰ; ਸੁਧਰਮੰ ਦੇਹ ਧਾਰਣਹ ॥
			ਅਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਨਾਰਾਇਣ ਨਾਨਕ;
			ਪੀਵਤੰ ਸੰਤ ਨ ਤ੍ਰਿਪ੍ਹਤੇ ॥

---

੧ ਕਲਿਆਨ।੨ ਅੱਗੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ੩ ਕਿਆ ਨਹੀ ਲਭਦਾ ੪ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਸਰੂਪ। ੫ ਸਿਆਣੇ ਪੁਰਖ ਰੱਬ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ੬ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਵਡਾ। ੭ ਪਹਿਲਾ। ੮ ਉਲਟੀ ਬੁਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ੯ ਮਾਤ ਲੋਕ ਵਿਚ ਆਕੇ, ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ੧੦ ਖਾਲੀ ੧੧ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੋਂ। ੧੨ ਉਚਾਰੀਏ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੬	੧੦	੨੭	ਸਹਣ ਸੀਲ ਸੰਤੰ; ਸਮ ਮਿਤ੍ਰਸੁ ਦੁਰਜਨਹ ॥ ਨਾਨਕ ਭੋਜਨ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰੇਣ; ਨਿੰਦਕ ਆਵਧ ਹੋਇ ਉਪ [੧]ਤਿਸਟਤੇ ॥ (ਉਪ ਪਾਠ ਜੁਦਾ ਹੈ)
	੧੧	੨੮	ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਜਪੰਤਿ, ਮਿਲਿ ਸਾਧ ਸੰਗਹ; ਨਾਨਕ ਸੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਸੁਖ [੨]ਬਾਸਨਹ ॥
	੧੨	੨੯	ਸੈਨਾ ਸਾਧ ਸਮੂਹ ਸੂਰ [੩]ਅਜਿਤੰ; ਸੰਨਾਹੰ ਤਨਿ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾਹ ॥
	੧੩	੨੯	[੪]ਆਰੂੜਤੇ [੫]ਅਸ੍ਵ [੬]ਰਥ [੭]ਨਾਗਹ; ਬੁਝੰਤੇ ਪ੍ਰਭ ਮਾਰਗਹ ॥
			ਬਿਚਰਤੇ ਨਿਰਭਯੰ ਸਤ੍ਰ ਸੈਨਾ; [੮]ਧਾਯੰਤੇ ਗੋਪਾਲ ਕੀਰਤਨਹ ॥
			ਜਿਤਤੇ ਬਿਸ੍ਵ ਸੰਸਾਰਹ; ਨਾਨਕ ਵਸ੍ਯੰ ਕਰੋਤਿ ਪੰਚ ਤਸਕਰਹ ॥
	੧੫	੩੦	ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਗੰਧਰਬ ਨਗਰੰ; ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਯਾ ਰਚਿ ਦੁਰਮਤਿਹ ॥ (ਦੁਰਮੱਤਹ ਪੜੋ) -(ਬਿਸ੍ਵ ਅਧਾ ਵਾਵਾ ਬੋਲੋ। ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਪੈਰ ਵਾਲਾ ਵਾਵਾ ਔਕੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ।)

---

੧ ਨੇੜੇ ਖਲੋਤਾ ਹੈ। ੨ ਵਸਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪਾਤ੍ਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ। ੩ ਨਾਂ ਜਿਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇਂ। ੪ ਸਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ੫ ਘੋੜੇ ਸ੍ਵਾਣ ਰੂਪ। ੬ ਰਥ ਮੰਨਣ ਰੂਪ। ੭ ਹਾਥੀ ਨਿਧਿਆਸਣ ਰੂਪ। ੮ ਧਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੬	੧੬	੩੦	ਤਤਹ ਕੁਟੰਬ ਮੋਹ ਮਿਥ੍ਯਾ;
			ਸਿਮਰੰਤਿ ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਰਾਮ ਨਾਮਹ ॥
	੧੬	੩੧	ਨਚ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ਨਿਗਮੰ;
			[1]ਨਚ ਗੁਣਗੁ ਨਾਮ ਕੀਰਤਨਹ ॥
	੧੭	੩੧	ਭਾਗ [2]ਉਦਿਮ ਲਬਧੰ [3]ਮਾਇਆ;
			ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਖਲ ਪੰਡਿਤਹ ॥
	੧੮	੩੨	ਕੰਠ [4]ਰਮਣੀਯ ਰਾਮ ਰਾਮ ਮਾਲਾਂ;
			[5]ਹਸਤ-ਊਚ ਪ੍ਰੇਮ ਧਾਰਣੀ ॥
			ਜੀਹ ਭਣਿਜੋ ਉਤਮ ਸਲੋਕ; ਉਧਰਣੰ ਨੈਨ [6]ਨੰਦਨੀ ॥
੧੩੫੭	੧	੩੩	ਕੂਕਰਹ ਸੂਕਰਹ ਗਰਧਭਹ ਕਾਕਹ;
			ਸਰਪਨਹ ਜੂਲਿ ਖਲਹ ॥
	੨	੩੪	ਕੀਰਤਨੰ ਸਾਧ ਸੰਗੇਣ ਨਾਨਕ;
			ਨਹ ਦ੍ਰਿਸਟੰਤਿ ਜਮਦੂਤਨਹ ॥
	੫	੩੫	ਦੁਰਲਭੰ ਏਕ ਭਗਵਾਨ ਨਾਮਹ;
			ਨਾਨਕ ਲਬਧ੍ਯੰ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਭੰ ॥
	੬	੩੬	ਜਤ ਕਤਹ ਤਤਹ ਦ੍ਰਿਸਟੰ;
			ਸ੍ਵਰਗ ਮਰਤ ਪਯਾਲ ਲੋਕਹ ॥

---

੧ ਨਹੀਂ। ੨ ਜਾਗਦੇ ਹਨ ਵਾ ਉਦਮ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਕਰਮ ਕਰੀਦੇ ਹਨ। ੩ ਲਛਮੀ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਲਭਦੀ ਹੈ। ੪ ਉਚਾਰਨਾਂ ਤੇ ਸੁੰਦ੍ ਜੋਹੜਾ ਰਾਮ ਰਾਮ ਸੁੰਦ੍ ਨੂੰ ਉਚਾਰਨਾਂ ਹੈ ਏਹੋ ਹੀ ਮਾਲਾ ਹੈ। ੫ ਗੋਮੁਖੀ ਉਚਾ ਹੱਥ ਕਰਕੇ ਜੋ ਗੁਥਲੀ ਬੰਨੀ ਦੀ ਹੈ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਹਸਤ ਉੱਚ ਹੈ ਏਧਰ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਧਾਰਨਾਂ ਗੋਮੁਖੀ ਹੈ ੬ ਅਨੰਦ ਨਹੀ ਲੈਣ ਦਿੰਦੀ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੭	੭	੩੭	ਦੁਖੰ [1]ਭਜੰਤਿ ਸੁਖੰ; ਭੈ ਭੀਤੰ ਤ ਨਿਰਭਯਹ ॥
			੨. ਭੀਤੰਤ ॥
	੮	੩੮	ਸਰਬ ਸੀਲ ਮਮੰ ਸੀਲੰ;
			ਸਰਬ ਪਾਂਵਨ ਮਮ ਪਾਂਵਨਹ ॥
	੧੦	੩੯	ਨਹ ਸੀਤਲੰ ਸੀਤ ਰੁਤੇਣ;
			ਨਾਨਕ ਸੀਤਲੰ ਸਾਧ ਸ੍ਵਜਨਹ ॥ (ਸੁਅਜਨਹ ਉਚਾਰੋ)
	੧੧	੪੦	ਦਯਾਲੰ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜੋਆ; ਪੰਚ ਦੋਖ ਇਵਰਜਿਤਹ ॥
			ਭੋਜਨੰ ਗੋਪਾਲ ਕੀਰਤਨੰ;
			[2]ਅਲਪ ਮਾਯਾ ਜਲ ਕਮਲ ਰਹਤਹ ॥
			ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਨਹ [3]ਸੋਤਿ ਸ੍ਵਣੰ;
			ਆਪੁ ਤ੍ਯਾਗਿ ਸਗਲ ਰੇਣੁਕਹ ॥
	੧੪	੪੧	[4]ਅਜਾ ਭੋਰੀਤ [5]ਕੰਦ ਮੂਲੰ; ਬਸੰਤੇ ਸਮੀਪ ਕੇਹਰਹ ॥
			[6]ਤਤ੍ਰਗਤੇ ਸੰਸਾਰਹ; ਨਾਨਕ ਸੋਗ ਹਰਖੰ ਬਿਆਪਤੇ ॥
	੧੬	੪੨	[7]ਮ੍ਰਿਤੁ ਜਨਮ ਭ੍ਰਮੰਤਿ ਨਰਕਹ;
			ਔਨਿਕ ਉਪਾਵੰ ਨ ਸਿਧ੍ਯਤੇ ॥ (ਮ੍ਰਿਤਉ ਉਚਾਰੋ)
	੧੮	੪੩	ਨਿਰਾਸ ਆਸ ਕਰਣੰ; ਸਗਲ ਅਰਥ [8]ਆਲਯਹ ॥
੧੩੫੮	੧	੪੪	ਦੁਰਗਮ ਸਥਾਨ ਸੁਗਮੰ; ਮਹਾਂ ਦੂਖ ਸਰਬ ਸੂਖਣਹ ॥
			(ਦੁਰ-ਗਮ ਬੋਲੋ)

---

੧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੨ ਨਿਰਲੇਪ, ਤੁਛ ਜਾਣਕੇ ਮਾਇਆ ਨੂੰ। ੩ ਕੰਨਾ ਨਾਲ। ੪ ਬੱਕਰੀ। ੫ ਫਲ ਫੁਲ। ੬ ਤੈਸੇ ਰੀਤੀ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਦੀ। ੭ ਮੌਤ। ੮ ਘਰ ਵਿਚ ਹੈ, ਅਰਥ ਪਦਾਰਥ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੮	੧	੪੪	ਦੁਰ ਬਚਨ ਭੇਦ ਭਰਮੰ; ਸਾਕਤ [੧]ਪਿਸਨੰਤ ਸੁਰਜਨਹ ॥
			ਅਸਿਥਤੰ ਸੋਗ ਹਰਖੰ; ਭੈ ਖੀਣੰਤ ਨਿਰਭਵਹ ॥
			ਭੈ [੨]ਅਟਵੀਅੰ, ਮਹਾਂ ਨਗਰ ਬਾਸੰ;
	੪	੪੫	ਗਣ ਗੰਧਰਬ ਦੇਵ ਮਾਨੁਖੰ; ਪਸੁ ਪੰਖੀ ਬਿਮੋਹਨਹ ॥
	੬	੪੬	ਤਵ ਭੈ [੩]ਬਿਮੁੰਚਿਤ ਸਾਧ ਸੰਗਮ;
			ਓਟ ਨਾਨਕ ਨਾਰਾਇਣਹ ॥
	੭	੪੭	ਹੇ [੪]ਕਲਿ [੫]ਮੂਲ ਕ੍ਰੋਧੰ; [੬]ਕਦੰਚ [੭]ਕਰੁਣਾ ਨ ਉਪਰਜਤੇ ॥
			[੮]ਬਿਖਯੰਤ ਜੀਵੰ ਵਸੰ ਕਰੋਤਿ;
			ਨਿਰਤੰ ਕਰੋਤਿ ਜਥਾ [੯]ਮਰਕਟਹ ॥
			ਅਨਿਕ [੧੦]ਸਾਸਨ; ਤਾੜੰਤਿ ਜਮਦੂਤਹ ॥
	੧੦	੪੮	ਨਚ ਮਿਤ੍ਰੰ ਨਚ [੧੧]ਇਸਟੰ [੧੨]ਨਚ ਬਾਧਵ;
			ਨਚ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਵ ਲਜਜਾ ॥
			[੧੩]ਅਕਰਣੰ ਕਰੋਤਿ ਅਖਾਦ੍ਯ ਖਾਦ੍ਯੰ ;
			[੧੪]ਅਸਾਜ੍ਯੰ ਸਾਜਿ [੧੫]ਸਮਜਜਾ ॥
			[੧੬]ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਸਰਣ ਸੁਆਮੀ;
			[੧੭]ਬਿਗ੍ਰਾਪ੍ਯ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਨਰਹਰਹ ॥

---

੧ ਚੁਗਲ। ੨ ਉਜਾੜ। ੩ ਛੁਟੀਦਾ ਹੈ ਵਾ ਨਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੪ ਲੜਾਈ। ੫ ਮੂੱਢ। ੬ ਕਦੇ ਭੀ। ੭ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਹੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਤੂੰ। ੮ ਵਿਸ਼ਈ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੯ ਬਾਂਦਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੧੦ ਸਜਾਵਾਂ ਨੂੰ। ੧੧ ਪਿਆਰੇ। ੧੨ ਨਹੀ ਪੁਨਾਂ। ੧੩ ਨਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੧੪ ਨਾਂ ਸਾਜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਜੋਂਦਾ ਹੈ। ੧੫ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਜਿਤ ਹੈ ੧੬ ਰਖਿਆ ਕਰੋ। ੧੭ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੮	੧੨	੪੯	ਹੇ ਜਨਮ ਮਰਣ ਮੂਲੰ; ਅਹੰਕਾਰੰ ਪਾਪਾਤਮਾ ॥
			ਮਿਤ੍ਰੰ ਤਜੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁਦ੍ਰਿੜੰਤਿ;ਅਨਿਕ ਮਾਯਾ ਬਿਸ੍ਮੀਰਨਹ
	੧੬	੫੦	ਸਰੀਰ [੧]ਸ੍ਮ੍ਰਿਸਥ [੨]ਖੀਣ [੩]ਸਮਏ;
			ਸਿਮਰੰਤਿ ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਦਾਮੋਦਰ ਮਾਧਵਹ ॥
			(ਸਮੱ-ਏ ਬੋਲੋ)
	੧੭	੫੧	ਸਾਧ ਸੰਗੇਣ ਤਰਣੰ;ਨਾਨਕ ਮਹਾ ਸਾਗਰ ਭੈ ਦੁਤਰਹ॥
੧੩੫੯	੧	੫੩	ਜੇਨ ਕਲਾ ਧਾਰਿਓ ਆਕਾਸੰ;
			ਬੈਸੰਤਰੰ ਕਾਸਟ [੪]ਬੇਸਟੰ ॥
			ਜੇਨ ਕਲਾ ਸਸਿ ਸੂਰ ਨਖ੍ਤ੍ਰ ਜੋਤ੍ਰਿੰ;
			ਸਾਸੰ ਸਰੀਰ ਧਾਰਣੰ ॥
	੪	੫੪	ਗੁਸਾਂਈ [੬]ਗਰਿਸ੍ਟ [੭]ਰੂਪੇਣ;
			ਸਿਮਰਣੰ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜੀਵਣਹ ॥
			ਲਬਧੰ ਸੰਤ ਸੰਗੇਣ ਨਾਨਕ;
			[੮]ਸ੍ਵਛ ਮਾਰਗ ਹਰਿ ਭਗਤਣਹ ॥
	੫	੫੫	[੯]ਮਸਕੰ [੧੦]ਭਗਨੰਤ [੧੧]ਸੈਲੰ;
			[੧੨]ਕਰਦਮੰ ਤਰੰਤ [੧੩]ਪਪੀਲਕਹ ॥
			ਸਾਗਰੰ ਲੰਘੰਤਿ ਪਿੰਗੰ; [੧੪]ਤਮ ਪਰਗਾਸ ਅੰਧਕਹ ॥
			(ਕਰੁਣਾ ਮਯਹ–ਕਰੁਣਾ ਮੱਇਅਹ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)

---

੧ ਤਿਆਰ ਬਰਤਿਆਰ ਕਲਿਆਣ ਸਹਿਤ। ੨ ਨਾਸ ਹੋਣਾਂ। ੩ ਵੇਲੇ। ੪ ਕਾਠ ਦੀ ਬਾਲੀ ਹੋਈ ਅਗਨੀ। ੫ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ੬ ਭਾਰੀ ਵਡਾ। ੭ ਰੂਪ ਹੈ। ੮ ਪਵਿਤ੍ਰ। ੯ ਮੱਛਰ। ੧੦ ਭੰਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ੧੧ ਪੱਥਰ ਨੂੰ। ੧੨ ਚਿਕੜ। ੧੩ ਕੀੜੀ। ੧੪ ਅੰਧੇਰਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੫੯	੯	੫੮	ਉਦਿਆਨ [੧]ਬਸਨੰ ਸੰਸਾਰੰ; ਸਨਬੰਧੀ [੨]ਸ੍ਵਾਨ [੩]ਸਿਆਲ [੪]ਖਰਹ ॥ (ਸੁਆਨ ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
	੧੩	੫੯	ਸਾਧ ਸੰਗੋਣਿ ਗੁਣ ਰਮਤ ਨਾਨਕ; ਸਰਣਿ ਪ੍ਰਭਨ ਪਰਮੇਸੁਰਹ ॥
	੧੩	੬੦	[੫]ਸਿਆਮਲੰ[੬]ਮਧੁਰ ਮਾਨੁਖੰ; ਰਿਦਯੰ ਭੂਮਿ, ਵੈਰਣਹ ॥
	੧੭	੬੨	ਸਤ ਹਤੰ ਪਰਮ ਬਾਦੰ; [੭]ਅਵਰਤ ਏਬਹ ਸੁਧ ਅਛਰਣ ॥ (ਅਵੱਰਤ ਬੋਲੋ)
	੧੮	੬੩	ਗਰਬੰਤਿ ਨਾਰੀ; [੮]ਮਦੋਨ ਮਤੰ ॥ ਬਲਵੰਤ; [੯]ਬਲਾਤ ਕਾਰਣਹ ॥
	੧੯	੬੩	ਹੇ[੧੦]ਪਪੀਲਕਾ[੧੧]ਗ੍ਰਸਟੇ; ਗੋਬਿੰਦ ਸਿਮਰਣ ਤੁਯੰ ਧਨੇ ॥ (ਧੰਨੇ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
੧੩੬੦	੧	੬੪	[੧੨]ਤ੍ਰਿਣੰ ਤ [੧੩]ਮੇਰੰ; [੧੪]ਸਹਕੰ ਤ [੧੫]ਹਰੀਅੰ ॥ ਬੂਡੰ ਤ ਭਰੀਅੰ; ਊਣੰ ਤ ਭਰੀਅੰ ॥
	੩	੬੫	ਆਤਮ ਰਤੰ ਸੰਸਾਰ ਗਹੰ; ਤੇ ਨਰ ਨਾਨਕ ਨਿਹਫਲਹ ॥

---

੧ ਬਾਸਾ। ੨ ਕੂਕਰ ਲੋਭੀ। ੩ ਦਗੇ ਬਾਜ ਰੂਪੀ ਗਿਦੜ। ੪ ਆਲਸੀ, ਕਾਮੀ ਰੂਪੀ ਖੋਤੇ। ੫ ਕਾਲਾ। ੬ ਮਧਰਾ। ੭ ਆਕੇ ਬਰਤਣਾ ਕਰ ਜਾਂ ਬਤਤਣੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋ ਜਹੀ ਹੈ ਰਸਨਾਂ। ੮ ਕਾਮ, ਹੰਕਾਰ। ੯ ਛਪ ਜਾਣ ਦਾ, ਬਲ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਦਾ। ੧੦ ਕੀੜੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਵਾਲੇ। ੧੧ ਭਾਰੀ ਹੈ। ੧੨ ਕੱਖ। ੧੩ ਸੁਮੇਰ। ੧੪ ਸੈਹਾ। ੧੫ ਸ਼ੇਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੦	੪	੬੬	ਲਉ [੧]ਲਈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ [੨]ਅਤਿਪਤਿ ਮਨ ਮਾਏ; ਕਰਮ ਕਰਤ ਸ [੩]ਸੂਕਰਹ ॥ ੨. ਸ-ਸੂਕਰਹ
	੫	੬੭	ਅਨੇਕ [੪]ਪਾਤਿਕ ਹਰਣੰ, ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਸੰਗਮ ਨ ਸੰਸਯਹ ॥

ਮਹਲਾ ੫ *ਗਾਥਾ

੭	੧	[੫]ਕਰਪੂਰ [੬]ਪੁਹਪ ਸੁਗੰਧਾ; [੭]ਪਰਸ ਮਾਨੁਖ੍ਹ ਦੇਹੰ ਮਲੀਣੰ ॥ [੮]ਮਜਾ [੯]ਰੁਧਿਰ [੧੦]ਦੂਗੰਧਾ; ਨਾਨਕ [੧੧]ਅਥਿ ਗਰਬੇਣ ਅਗ੍ਯਾਨਣੇ ॥ (ਮੱਜਾ ਬੋਲਨਾ)
੮	੨	[੧੨]ਪ੍ਰਮਾਣੇ [੧੩]ਪਰਜੰਤ ਆਕਾਸਹ; ਦੀਪ ਲੋਅ [੧੪]ਸਿ ਖੰਡਣਹ ॥

---

੧ ਇਤਨੇ ਪਦਾਰਥ ਲੈ ਲਏ ਹਨ ਇਤਨੇ ਲੈ ਲਵਾਂ ।੨ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੩ ਸੂਰਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਕਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੪ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ੫ ਮੁਸ਼ਕਪੂਰ । ੬ ਫੁਲ ਸੁਗੰਧੀਆਂ ੭ ਲੱਗਕੇ। ੮ ਮਿੱਝ। ੯ ਲਹੂ। ੧੦ ਮੈਲਾ। ੧੧ ਐਸੇ ਸਰੀਰ ਤੇ। ੧੨ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਜੀਵ ਜੋ ਵਾਲ ਦੇ ਸੌਵੇਂਹਿਸੇ ਨਾਲੋ ਭੀ ਬ੍ਰੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਖਾਂ ਤੇ ਖੁਰਦ ਬੀਨਾਂ ਨਾਲ ਭੀ ਨਹੀ ਦਿਸਦਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਜੋਗੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ੧੩ ਬਰਾਬਰ। ੧੪ ਤਿੰਨ ਲੋਕ।

*ਗਾਥਾ ਗਿਆਨ ਵੀ ਕਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਕਾਸ਼ੀ ਦੇ ਪੰਡਤਾਂ ਨਾਲ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੀ ਸੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਾਥਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੦	੮	੨	[1]ਗਛੇਣ ਨੈਣ [2]ਭਾਰੇਣ ਨਾਨਕ; ਬਿਨਾ ਸਾਧੂ ਨ [3]ਸਿਧ੍ਯਤੇ ॥
	੯	੩	ਜਾਣੈ ਸਤਿ ਹੋਵੈਤੇ ਮਰਣੈ; ਦਿਸ੍ਟੇਣ ਮਿਥਿਆ ॥
	੧੦	੪	ਲਬਧ੍ਯੰ ਸਾਧ ਸੰਗੇਣ ਨਾਨਕ; ਸੁਖ ਅਸਥਾਨੰ ਗੋਪਾਲ ਭਜਣੰ ॥
	੧੧	੫	ਸੈਲਾਗਰ ਸੰਗੇਣ; ਨਿੰਮੁ ਬਿਰਖ ਸਿ ਚੰਦਨਹ ॥ ਨਿਕਟਿ ਬਸੰਤੋ ਬਾਂਸੋ;ਨਾਨਕ ਅਹੰ-ਬੁਧਿ ਨ [4]ਬੋਹਤੇ॥
	੧੩	੭	ਬਚਨ ਸਾਧ ਸੁਖ ਪੰਥਾ; ਲਹੰਥਾ ਬਡ ਕਰਮਣਹ ॥ ਰਹੰਤਾ ਜਨਮ ਮਰਣੇਨ; ਰਮਣੰ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨਹ ॥
	੧੪	੮	ਪਤ੍ਰ [5]ਭੁਰਿਜੇਣ [6]ਝੜੀਯੰ; ਨਹ ਜੜੀਅੰ [7]ਪੇਡ [8]ਸੰਪਤਾ ॥ ਨਾਮ ਬਿਹੂਣ ਬਿਖਮਤਾ ਨਾਨਕ; [9]ਬਹੰਤਿ ਜੋਨਿ ਬਾਸਰੋ ਰੈਣੀ ॥
	੧੬	੯	ਹਰਿ ਨਾਮ ਗੁਣ ਰਮਣੰ ਨਾਨਕ; ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਨਹ ਬਿਆਪਣਹ ॥
	੧੬	੧੦	ਗਾਥਾ ਗੂੜ ਅਪਾਰੰ; ਸਮਝਣੰ ਬਿਰਲਾ ਜਨਹ ॥ ਸੰਸਾਰ ਕਾਮ, ਤਜਣੰ ॥

---

੧ ਜਾ ਆਵੇ। ੨ ਅੱਖ ਦੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਮੀਚਣ ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ।
੩ ਮੁਕਤ। ੪ ਸੁਗੰਧੀ। ੫ ਪੱਤਝੜਦੀ ਰੁਤ ਸਿਸਰ।
੬ ਝੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੭ ਬ੍ਰਿਛ। ੮ ਟਾਹਣੀਆਂ।
੯ ਰੁੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਾਥਾ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੦	੧੭	੧੧	ਸੁਮੰਤ੍ ਸਾਧ ਬਚਨਾ; ਕੋਟਿ ਦੋਖ ਬਿਨਾਸਨਹ ॥
	੧੮	੧੧	ਹਰਿ ਚਰਣ ਕਮਲ ਧ੍ਯਾਨੰ;
			ਨਾਨਕ ਕੁਲ ਸਮੂਹ ਉਧਾਰਣਹ ॥
੧੩੬੧	੧	੧੩	ਹਰਿ ਲਬਧੋ; ਮਿਤ੍ ਸੁਮਿਤੋ ॥
			ਸੋਈ ਨਾਨਕ ਸਖਾ; ਜੀਅ ਸੰਗਿ ਕਿਤੋ ॥
	੨	੧੪	[1]ਸਿਮਰਤਬ੍ ਰਿਦੈ; ਗੁਰ ਮੰਤ੍ਰਣਹ ॥
			(ਸਿਮਰਤੱਬਅ ਬੋਲਣਾ)
	੪	੧੬	[2]ਦਸਨ ਬਿਹੂਨ ਭੁਯੰਗੰ; ਮੰਤ੍ਰੰ [3]ਗਾਰੁੜੀ ਨਿਵਾਰੰ ॥
	੫	੧੭	[4]ਜਥ ਕਥ ਰਮਣੰ; ਸਰਣੰ ਸਰਬਤ੍ ਜੀਅਣਹ ॥
	੭	੧੮	ਗਾਥਾ ਗਾਵੰਤਿ ਨਾਨਕ; [5]ਭਬ੍ਧੰ ਪਰਾ ਪੂਰਬਣਹ ॥
	੭	੧੯	ਸੁਭ ਬਚਨ ਰਮਣੰ,ਗਵਣੰ ਸਾਧ ਸੰਗੇਣ; ਉਧਰਣ ॥
			ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰੰ;ਨਾਨਕ ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮ ਨ ਲਭ੍ਯਤੇ ॥
੧੦	੨੧		ਲਬਧਿਅੰ ਸਾਧ ਸੰਗੇਣ ਨਾਨਕ;
			ਵਡਭਾਗੀ ਭੇਟੰਤਿ ਦਰਸਨਹ ॥
੧੧	੨੨		ਸਰਬ ਦੋਖ ਪਰੰਤਿਆਗੀ;ਸਰਬ ਧਰਮ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹੰਤਣਃ ॥
੧੨	੨੩		ਸਾਧੂ [6]ਸਤਮ ਜਾਣੋ; ਨਾਨਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਾਰਣੰ ॥
੧੩	੨੪		ਰੋਗ ਸੋਗ ਬਿਓਗੰ; ਨਾਨਕ ਸੁਖੁ ਨ ਸੁਪਨਹ ॥

---

੧ ਅਬਿਨਾਸੀ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮੰਤ੍ ਦੁਆਰਾ ਸਿਮਰਦੇ ।
੨ ਦੰਦ । ੩ ਗਾਰੜੀ ਮੰਤ੍ ਸੱਪਾਂ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰ ਉਤਾਰਨ ਵਾਲਾ । ੪ ਜਿਥੇ ਕਿਥੇ । ਪਚੱਤ੍ ਵਾ ਕਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ।
੬ ਉਤਮ ਜਾਂ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਫੁਨਹੇ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			*ਫੁਨਹੇ ਮਹਲਾ ੫
			੧ ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
੧੩੬੧	੧੫	੧	ਉਰਝਿ ਰਹਿਓ ਸਭ ਸੰਗਿ; ਅਨੂਪ ਰੂਪਾਵਤੀ ॥
	੧੭	੨	ਸੰਤ ਸਭਾ ਮਹਿ ਬੈਸ; ਕਿ ਕੀਰਤਿ ਮੈ ਕਹਾਂ ॥
	੧੮	੩	ਸਖੀ ਕਾਜਲ ਹਾਰ ਤੰਬੋਲ; ਸਭੈ ਕਿਛੁ ਸਾਜਿਆ ॥
੧੩੬੨	੩	੫	ਆਸਾ ਇਤੀ ਆਸਕਿ; ਆਸ ਪੁਰਾਈਐ ॥
			੨. ਕਿ ਆਸ ਪੁਰਾਈਐ ॥
	੬	੭	ਮੇਰੈ ਹਾਥਿ [1]ਪਦਮੁ; [2]ਆਗਨਿ ਸੁਖ ਬਾਸਨਾ ॥
			(ਆਂਗਨ ਬਿੰਦੇ ਵਾਂਙ ਬੋਲੋ)
	੮	੮	ਪਰ ਤ੍ਰਿਅ [3]ਰਾਵਣਿ ਜਾਹਿ;
			ਸੇਈ [4]ਤਾਲਾਜੋਅਹਿ ॥ ੨. [5]ਤਾ ਲਾਜੀਅਹਿ
੧੪	੧੧		ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਚਿਤ ਸੁਚਿਤ; ਸੁ ਸਾਜਨੁ ਚਾਹੀਐ ॥

---

*ਫੁਨ ਪੁਨਾਂ ਪੁਨਾਂ (ਹੇ) ਹਾਹਾ ਅਖਰ ਔਂਦਾ ਹੈ (ਹੇ) ਨਾਮ ਤਿਆਗ ਦਾ ਹੈ (ਫੁਨ) ਨਾਮ ਪੁਨਾਂ ਦਾ ਹੈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਤਿਆਗ ਕਰ ਹਰਿਹਾਂ ਸਖੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਇਹ ਮਾਂਉ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਵੇਲੇ ਹਰਿਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਥਾਇ ਬਾਣੀ ਰਚੀ ਸੀ। ਹਰਿਹਾਂ ਜਗਿਆਸੂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ,ਹੇ ਭਾਈ ! ਸੰਬੋਧਨ ਹੈ ਤੇ ਫੁਨਹੇ ਦੀ ਚਾਲ ਅੜਿਲ ਦੀ ਤਰਾਂ ਹੈ ਪੁਨਾਂ ਤੇ ਰੇਖਤਾ ਜੋ ਛੰਦ ਹਨ ਦਸਮ ਬੀੜ ਵਿਚ ਤਿਨਾਂ ਜੈਸੀ ਚਾਲ ਨਹੀ, ਅੜਿਲ ਦੀਆਂ ਕਈ ਜਾਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਫੁਨਹੇ ਬਾਣੀ ਭੀ ਛੰਦ ਹੈ।

੧ ਕਵਲ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ੨ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਵੇਹੜਾ। ੩ ਭੋਗਣ। ੪ ਤਲੇ ਜਾਣਗੇ ਨਰਕਾਂ ਰੂਪ ਕੜਾਹੇ ਵਿਚ। ੫ ਤਾਂ ਲਜਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਫੁਨਹੇ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੨	੧੭	੧੨	[1]ਹਰਿਹਾਂ ਚੰਚਲ ਚੋਰਹਿ ਮਾਰਿ; ਤ ਪਾਵਹਿ ਸਚੁ ਧਨਾ ॥
	੧੯	੧੪	ਕਰਨ ਨ ਸੁਨਹੀ ਨਾਦੁ; ਕਰਨ ਮੁੰਦਿ ਘਾਲਿਆ ॥
੧੩੬੩	੧੦	੨੦	ਮਹਾਂ ਦੁਰੰਧਤ ਵਾਸੁ; ਸਠ ਕਾ ਛਾਰੁ ਤਨ ॥
	੧੧	੨੦	ਹਰਿਹਾਂ ਹਰਿ ਚੰਦਉਰੀ ਪੇਖਿ; ਕਾਹੇ ਸਚੁ ਮਾਨਈ ॥
	੧੬	੨੩	ਜੋ ਜੋ ਓਨਾ ਕਰਮ; [2]ਸੁਕਰਮ ਹੋਇ ਪਸਰਿਆ ॥

*ਚਉਬੋਲੇ ਮਹਲਾ ੫

	੧੮	੧	ਸੰਮਨ ਜਉ ਇਸ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ; [3]ਦਮਕ੍ਹਿ ਹੋਤੀ [4]ਸਾਟ ॥ [5]ਰਾਵਨ ਹੁਤੇ ਸੁ ਰੰਕ ਨਹਿ; ਜਿਨਿ ਸਿਰ ਦੀਨੇ ਕਾਟਿ ॥
੧੩੬੪	੨	੪	ਮੂਸਨ [6]ਮਸਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ; ਰਹੀ ਜੁ [7]ਅੰਬਰੁ ਛਾਇ ॥
	੩	੫	ਮੂਸਨ ਨਿਮਖਕ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਿ; ਵਾਰਿ ਵਾਰਿ ਦੇਂਉ ਸਰਬ ॥

---

੧ ਹੇ ਸਖੀ। ੨ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਰਮ। ੩ ਦਮੜਿਆਂ ਦੇ ਵਾ ਚਮਕ ਔਂਦੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ। ੪ ਮੁਲ ਵੱਟੇ, ਬਦਲੇ। ੫ ਰਾਵਣ ਧਨ ਕਰਕੇ ਕੰਗਾਲ ਨਹੀ ਸੀ ਪਰ ਸਿਰ ਕਟਕੇ ਦੇਣੇ ਪਏ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਨੂੰ। ੬ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ, ਕੂਚੀ, ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਵੀਆਂ ਕ੍ਰਿਣਾਂ। ੭ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਅਵਿਦਿਆ ਦੀ ਮੈਲ ਜੋ ਛਾਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਕੂਚੀ ਨਾਲ ਕੂਚਣਾ ਕਰ।

*ਚਉਬੋਲਾ ਛੰਦ ਹੈ ਤੇ ਚਾਰ ਭਗਤ ਬੋਲੇ ਹਨ ਸੰਮਨ ਤੇ ਮੂਸਨ, ਜਮਾਲ ਤੇ ਪਤੰਗ ਏਨ੍ਹਾਂ ਚੌਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਉਚਾਰਿਆ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਚਉਬੋਲੇ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੪	੪	੬	ਮੂਸਨ ਮਰਮੁ ਨ ਜਾਨਈ; ਮਰਤ [੧]ਹਿਰਤ ਸੰਸਾਰ ॥ ੨. ਮਰਤਹਿ [੨]ਰਤ ॥
	੭	੯	ਨੀਚ ਕੀਚ [੩]ਨਿਮ੍ਰਿਤ ਘਨੀ; ਕਰਨੀ ਕਮਲ [੪]ਜਮਾਲ ॥
	੭	੧੦	ਕਮਲ ਨੈਨ ਅੰਜਨ ਸ੍ਰਿਆਮ; ਚੰਦ੍ ਬਦਨ [੫]ਚਿਤ ਚਾਰ ॥
	੮	੧੧	ਮਗਨੁ ਭਇਓ ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ; [੬]ਸੁਧ ਨ ਸਿਮਰਤ ਅੰਗ ॥

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

੧੩੬੪	੧੩	੩	ਕਬੀਰ ਝਗਮਗ ਕਿਆ ਕਰਹਿ; ਕਹਾ ਝੁਲਾਵਹਿ ਜੀਉ ॥ ੨. ਝਗ ਮਗ ॥
			ਸਰਬ ਸੂਖ ਕੋ [੭]ਨਾਇਕੋ; ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਸੁ ਪੀਉ ॥
੧੩੬੫	੧	੧੦	ਲੈ ਫਾਹੇ ਉਠਿ ਧਾਵਤੇ; ਸਿ ਜਾਨਿ ਮਾਰੇ ਭਗਵੰਤ ॥
	੨	੧੧	ਕਬੀਰ ਚੰਦਨ ਕਾ [੮]ਬਿਰਵਾ ਭਲਾ; ਬੇੜਿਓ [੯]ਢਾਕ ਪਲਾਸ ॥
	੯	੧੯	ਕਬੀਰ ਮਾਇਆ [੧੦]ਡੋਲਨੀ; ਪਵਨੁ ਵਹੈ [੧੧]ਹਿਵ ਧਾਰ ॥

---

੧ ਦੇਖੀਦੀ ਹੈ। ੨ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਕੇ ਮਰਦੇ ਹਨ। ੩ ਨਿਮਰਤਾ ਰੂਪੀ (ਕੀਚ) ਗਾਰਾ। ੪ ਚਿਹਰਾ ਖਿੜਿਆ। ੫ ਚਿਤ ਨੂੰ ਚਰੌਣ ਵਾਲੇ। ੬ ਸੁਧ ਨਹੀ। ੭ ਸੋਮਣੀ ਪ੍ਰੇਰਕ ੮ ਸੰਤ ਰੂਪੀ ਬੂਟਾ। ੯ ਢਕੀ ਪਲਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂ ਨਰ ਮਦੀਨ ਮਧਮ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ। ੧੦ ਦੇਹ ਚਾਟੀ ਮਾਯਾ ਰਚਿਤ। ੧੧ ਹਿਮਾਲੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਠੰਢੇ ਸ੍ਵਾਸ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੫	੧੫	੨੫	ਕਬੀਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਇਕ ਸਿਉ ਕੀਏ;
			ਆਨ [1]ਦੁਬਿਧਾ ਜਾਇ ॥
			ਭਾਵੈ ਲਾਂਬੇ [2]ਕੇਸ ਕਰੁ; ਭਾਵੈ [3]ਘਰਿ ਮੁਡਾਇ ॥
	੧੬	੨੬	ਕਬੀਰ ਜਗੁ ਕਾਜਲ ਕੀ ਕੋਠਰੀ;
			ਅੰਧ ਪਰੇ ਤਿਸ ਮਾਹਿ ॥
੧੩੬੬	੫	੩੪	ਕਬੀਰ ਊਜਲ ਪਹਿਰਹਿ ਕਾਪਰੇ;
			ਪਾਨ ਸੁਪਾਰੀ ਖਾਹਿ ॥
	੯	੩੭	ਹੈਵਰ ਊਪਰ ਛਤ੍ਰ ਤਰ; ਤੇ ਫੁਨਿ ਧਰਨੀ ਗਾਡ ॥
	੧੧	੪੦	ਕਬੀਰ ਗਰਬੁ ਨ ਕੀਜੀਐ; ਦੇਹੀ ਦੇਖਿ ਸੁਰੰਗ ॥
			ਆਜੁ ਕਾਲਿ ਤਜਿ ਜਾਹੁ-ਗੇ; ਜਿਉ ਕਾਂਚੁਰੀ ਭੁਯੰਗ ॥
	੧੪	੪੨	ਪਾਂਚਉ ਲਰਿਕਾ ਜਾਰਿ ਕੈ; ਰਹੈ ਰਾਮ ਲਿਵ ਲਾਗਿ ॥
	੧੮	੪੭	ਕਬੀਰ ਪਰਦੇਸੀ ਕੈ [4]ਘਾਘਰੈ;
			ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਲਾਗੀ ਆਗਿ ॥

---

੧ ਦ੍ਵੈਤ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ੨ ਜਟਾਂ ਬਣੌਣੀਆਂ ਭਾਵ ਚਾਹੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕਰ ਲੈ। ੩ ਘਸਾਕੇ ਮੁੰਡੌਣ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਚਾਹੇ ਨਵਿਰਤੀ ਕਰ ਲੈ, ਇਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਿਆਂ ਦੁਐਤ ਜਾਵੇਗੀ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਉਂ ਜਨਮ ਧਾਰਦਾ ਹੈ ਕੇਸ ਲੰਬੇ ਹੋਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ—ਭਾਣੇ ਤੋਂ ਉਲਣ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਘਸਾਕੇ ਮਨੌਣ, ਕਿਤਨਾ ਹੀ ਮੁੰਡਨ ਕਰਨ ਕੇਸ ਹਰੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅੰਤ ਨੂੰ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕੇਸ ਉਗਣੋ ਨਹੀਂ ਹਟਦੇ, ਈਸ਼ਰ ਨੂੰ ਇਉਂ ਹੀ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਾਖੰਡ ਦਾ ਖੰਡਣ ਹੈ। ੪ ਘੇਰੇਦਾਰ ਚੋਲੇ ਜਾਂ ਘਘਰਾ, ਧੂੜ ਕੋਟ, ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਬੋਲਾ ਹੈ, ਘਘਰੇ ਨੂੰ ਧੂੜ ਕੋਟ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੬	੧੯	੪੮	ਕਬੀਰ [1]ਖਿੰਥਾ ਜਲਿ [2]ਕੋਇਲਾ ਭਈ;
			[3]ਖਾਪਰੁ ਫੂਟ [4]ਮਫੂਟ ॥
੧੩੬੭	੨	੪੯	ਇਹ [5]ਟੋਘਨੈ ਨ ਛੂਟਸਹਿ;
			ਫਿਰਿ ਕਰਿ [6]ਸਮੁੰਦੁ ਸਮ੍ਹਾਲਿ ॥
	੩	੫੧	ਕਬੀਰ [7]ਨਿਗੁਸਾਂਏਂ [8]ਬਹਿ ਗਏ;
			[9]ਥਾਂਘੀ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥
	੫	੫੩	ਕਬੀਰ ਹਰਨਾ [10]ਦੂਬਲਾ;
			ਇਹੁ [11]ਹਰੀਆਰਾ [12]ਤਾਲੁ ॥
	੧੦	੫੭	ਕਬੀਰ ਹਰਦੀ [13]ਪੀਰਤਨੁ ਹਰੈ;
			[14]ਚੂਨ ਚਿਹਨੁ ਨ ਰਹਾਇ ॥
	੧੧	੫੮	ਕਬੀਰ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰਾ [15]ਸੰਕੁਰਾ;
			ਰਾਈ ਦਸਵੇਂ ਭਾਇ ॥
੧੬	੬੩		ਤਾ ਕੇ ਪਗ ਕੀ ਪਾਨਹੀ; ਮੇਰੇ ਤਨ ਕੋ ਚਾਮੁ ॥
੧੮	੬੫		ਤੈ ਸਹ ਬਾਤ ਨ ਪੂਛੀਐ;ਕਬਹੁ ਨ ਲਾਈ ਪਾਇ॥

---

੧ (ਖਿੰ) ਅਕਾਸ਼ (ਥਾ) ਪ੍ਰਿਥਵੀ । ੨ ਅਗਨੀ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੈ ਦੇਹ । ੩ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਖਪਰਾ ਫਟ ਗਿਆ ਹੈ । ੪ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਟਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਮਝਦਾ ਸੈਂ । ੫ ਟੋਏ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ । ੬ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ । ੭ ਗੁਰ ਗੁਸਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਨਿਗੁਰੇ । ੮ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ ਵਿਚ ਟੁੜ ਗਏ । ੯ ਥੰਮਣ ਵਾਲਾ ਭਾਵ ਜੰਮਣ ਮਰਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ । ੧੦ ਕਮਜ਼ੋਰ । ੧੧ ਹਰਿਆਈ ਵਾਲਾ । ੧੨ ਵਿਸ਼ੇ ਸੁਖ ਰੂਪ ਤਲਾ । ੧੩ ਹਲਦੀ, ਜੀਵਨ ਦਾ ਪੀਲਾ ਪੁਣਾ,ਅਲਪਗਤਾਈ । ੧੪ ਚਿਟਾ ਆਟਾ,ਈਸ਼ਰ ਦੀ ਸਰਬੱਗਤਾ । ੧੫ ਭੀੜਾ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੬੮	੧	੬੭	ਕਬੀਰ ਡੂਬਾ [1]ਥਾ ਪੈ ਉਬਰਿਓ; [2]ਗੁਨ ਕੀ ਲਹਰਿ [3]ਝਬਕ ॥ (ਝਬੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
	੫	੭੧	ਮਰਨੇ ਤੇ ਕਿਆ ਡਰਪਨਾ; ਜਬ ਹਾਥਿ [4]ਸਿਧਉਰਾ ਲੀਨ ॥
	੧੧	੭੭	ਤਿਹ ਮਿਲਿ ਤੇਊ ਊਤਮ ਭਏ; ਲੋਹ ਕਾਠ ਨਿਰਗੰਧ ॥
੧੩੬੯	੧੧	੬੫	ਨਰਕਿ ਪਰਹਿ ਤੇ [5]ਮਾਨਈ; ਜੋ ਹਰਿ ਨਾਮ ਉਦਾਸ ॥
੧੩੭੦	੫	੧੦੮	ਕਬੀਰ ਹਰਿ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਛਾਡਿ ਕੈ; [6]ਅਹੋਈ ਰਾਖੈ ਨਾਰਿ ॥
	੬	੧੧੨	ਕਬੀਰ [7]ਹੈ [8]ਗਇ [9]ਬਾਹਨ ਸਘਨ ਘਨ; ਲਾਖ ਧਜਾ ਫਹਰਾਹਿ ॥
	੧੪	੧੧੭	[10]ਜੈਹਹਿ ਆਟਾਲੋਨ ਜਿਉ; [11]ਸੋਨ ਸਮਾਨਿ ਸਰੀਰੁ ॥ (ਆਟਾਲੋ-ਨ ਬੋਲੋ, ਪਾਠ ਇਕੱਠਾ ਹੀ ਹੈ)
	੧੫	੧੧੮	ਕਬੀਰ ਹੰਸੁ ਉਡਿਓ ਤਨੁ ਗਾਡਿਓ; [12]ਸੋਝਾਈ [13]ਸੈਨਾਹ ॥ (ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੁਲਾਓ, ਅਜਹੁ ਜੀਉ ਨ ਛੋਡਈ; [14]ਰੰਕਾਈ ਨੈਨਾਹ ॥ (ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੁਲਾਓ)

---

੧ ਸੀ। ੨ ਤਿੰਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਤੋਂ। ੩ ਝੋਘਰ। ੪ ਖੰਡਾ ਗਿਆਨ ਨਲੇਰ ਵਿਰਾਗ। ੫ ਮਨੁਖ। ੬ ਅਨਹੋਈ= ਅਹੋਈ ਦਾ ਵਰਤ। ੭ ਘੋੜੇ। ੮ ਹਾਥੀ। ੯ ਸਵਾਰੀਆਂ। ੧੦ ਲੂਣ ਦੇ ਡਲੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੧੧ ਸੋਨਾ। ੧੨ ਸਮਝੋਂ ਦਾ ਹੈ। ੧੩ ਸੈਨਤਾਂ ਨਾਲ। ੧੪ ਕੰਗਾਲ ਪੁਣਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੭੧	੨	੧੨੩	ਜੈਸੇ ਬਚਰਹਿ ਕੂੰਜ ਮਨ; ਮਾਇਆ ਮਮਤਾ ਰੇ ॥
	੨	੧੨੪	ਕਬੀਰ ਅੰਬਰ ਘਨਹਰੁ ਛਾਇਆ;
			ਬਰਖਿ ਭਰੇ ਸਰ ਤਾਲ ॥
	੪	੧੨੬	ਕਬੀਰ [1]ਰੈਨਾਇਰ ਬਿਛੋਰਿਆ;
			ਰਹੁ ਰੇ ਸੰਖ [2]ਮਝੂਰਿ ॥
			ਦੇਵਲ ਦੇਵਲ ਧਾਹੜੀ; ਦੇਸਹਿ ਉਗਵਤ ਸੂਰ ॥
	੧੨	੧੩੪	ਕਬੀਰ ਫਲ ਲਾਗੇ ਫਲਨਿ; ਪਾਕਨ ਲਾਗੇ ਆਂਬ ॥
	੧੫	੧੩੭	ਕਬੀਰ ਕਾਗਦ ਕੀ [3]ਓਬਰੀ;
			ਮਸੁ ਕੇ ਕਰਮ ਕਪਾਟ ॥
	੧੬	੧੩੮	ਕਬੀਰ ਕਾਲਿ ਕਰੰਤਾ ਅਬਹਿ ਕਰੁ;
			ਅਬ ਕਰਤਾ [4]ਸੁਇਤਾਲ ॥
	੧੮	੧੩੯	ਦੀਸੈ ਚੰਚਲੁ ਬਹੁ ਗੁਨਾ; ਮਤਿ ਹੀਨਾ ਨਾਪਾਕ ॥
	੧੮	੧੪੦	ਕਬੀਰ ਮੇਰੀ ਬੁਧਿ ਕਉ; ਜਮੁ ਨ ਕਰੈ [5]ਤਿਸਕਾਰ ॥
			ਜਿਨਿ ਇਹੁ ਜਮੂਆ [6]ਸਿਰਜਿਆ;
			ਸੁ ਜਪਿਆ ਪਰਵਿਦਗਾਰ ॥
੧੩੭੨	੧	੧੪੨	ਕਬੀਰ [7]ਗਹਗਚਿ ਪਰਿਓ ਕੁਟੰਬ ਕੈ;
			[8]ਕਾਂਠੈ ਰਹਿ ਗਇਓ ਰਾਮੁ ॥
	੫	੧੪੫	ਬਾਹਰਿ ਕੰਚਨੁ [9]ਬਾਰਹਾ; ਭੀਤਰਿ ਭਰੀ [10]ਭੰਗਾਰ ॥

---

੧ ਸਮੁੰਦਰ। ੨ ਵਿਚ । ੩ ਕੋਠੜੀ । ੪ ਸ਼ੀਘਰ । ੫ ਨਿਰਾਦਰੀ। ੬ ਪਕੜ ਚਿ ਖਚਤਾ ਹੋਣਾਂ । ੭ ਕਿਨਾਰੇ। ੮ ਬਾਰਾਂ ਵੰਨੀ ਦਾ ੯ ਲਾਖ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੭੨	੮	੧੪੮	ਹਰਿ ਜਨੁ ਐਸਾ ਚਾਹੀਐ; ਜਿਉ ਪਾਨੀ ਸਰਬੰਗ॥
	੧੦	੧੫੦	ਊਚ ਭਵਨ [1]ਕਨਕਾਮਨੀ;
			ਸਿਖਰਿ ਧਜਾ ਫਹਰਾਇ ॥
			ਤਾ ਤੇ ਭਲੀ ਮਧੂਕਰੀ; ਸੰਤ ਸੰਗ ਗੁਨ ਗਾਇ ॥
	੧੨	੧੫੨	ਤਹਾ ਕਬੀਰੈ ਮਟੁ ਕੀਆ; ਖੋਜਤ ਮੁਨਿ ਜਨ ਬਾਟ॥
	੧੭	੧੫੬	ਮਾਨ ਮੁਨੀ ਮੁਨਿਵਰ ਗਲੇ; ਮਾਨੁ ਸਭੈ ਕਉ ਖਾਇ॥
੧੩੭੩	੧	੧੫੯	ਤਾਸੁ [2]ਪਟੰਤਰ ਨਾ ਪੁਜੈ; ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ ਪਨਿਹਾਰਿ॥
	੪	੧੬੨	ਜਬਹੀ ਪਾਈਅਹਿ ਪਾਰਖੂ; ਤਬ ਹੀਰਨ ਕੀ [3]ਸਾਟ॥
	੯	੧੬੭	ਕਬੀਰ ਡੂਬਹਿਗੋ ਰੇ ਬਾਪੁਰੇ;
			ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੀ ਕਾਨਿ ॥
			ਪਾਰੋਸੀ ਕੇ ਜੋ ਹੂਆ; ਤੂ ਅਪਨੇ ਭੀ ਜਾਨੁ ॥
	੧੦	੧੬੮	ਕਬੀਰ ਭਲੀ ਮਧੂਕਰੀ; ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਕੋ ਨਾਜੁ॥
	੧੭	੧੭੪	ਮਲਿਆਗਰੁ ਭੁਯੰਗਮ ਬੇਢਿਓ;
			ਤ ਸੀਤਲਤਾ ਨ ਤਜੰਤ ॥
੧੩੭੪	੧	੧੭੭	ਓਰਾ ਗਰਿ ਪਾਨੀ ਭਇਆ;
			ਜਾਇ ਮਿਲਿਓ ਢਲਿ [4]ਕੂਲਿ ॥
	੨	੧੭੮	ਕਬੀਰਾ ਧੂਰਿ ਸਕੇਲਿ ਕੈ; ਪੁਰੀਆ ਬਾਂਧੀ ਦੇਹ ॥
	੭	੧੮੩	ਕਬੀਰ ਚੇਟ ਸੁਹੇਲੀ ਸੇਲ ਕੀ;
			ਲਾਗਤ ਲੇਇ ਉਸਾਸ ॥

---

੧ ਕਨਕ=ਸੋਨਾ ਕਾਮਣੀ=ਇਸਤ੍ਰੀ। ੨ ਬਰਾਬਰੀ।
੩ ਵੱਟਾ,ਮੁਲ। ੪ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀਆਂ,ਕਨਾਤਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੭੪	੯	੧੮੫	ਕਬੀਰ ਜਾ ਕੀ ਦਿਲ ਸਾਬਤਿ ਨਹੀ; ਤਾ ਕਉ ਕਹਾਂ ਖੁਦਾਇ ॥
	੧੩	੧੮੮	ਹੇਰਾ ਰੋਟੀ ਕਾਰਨੇ; ਗਲਾ ਕਟਾਵੈ ਕਉਨੁ ॥
੧੩੭੫	੨	੧੯੬	ਅਨਿਕ ਸਿਆਨੇ ਪਚਿ ਗਏ; ਨਾ ਨਿਰਵਾਰੀ ਜਾਇ ॥
	੮	੨੦੨	ਕਬੀਰ ਧਰਤੀ ਅਰੁ ਆਕਾਸ ਮਹਿ; ਦੁਇ ਤੂੰ ਬਰੀ [1]ਅਬਧ ॥ (ਅਬੱਧ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
	੧੯	੨੧੨	ਕਾਹੇ [2]ਛੀਪਹੁ [3]ਛਾਇਲੈ; ਰਾਮ ਨ ਲਾਵਹੁ ਚੀਤੁ ॥
੧੩੭੬	੧	੨੧੪	ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਅਭੇਦਤਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਉਤਰਾਂ ਦੀ ਭਗਤਬਾਣੀ ਵਿਚ ਲੋੜ ਸੀ ਉਹ ਗੁਰੂਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਕੇ ਪੂਰੀਕੀਤੀ
	੫	੨੧੬	ਕਾਹੇ ਕੀ [4]ਕੁਸਲਾਤ; ਹਾਥ ਦੀਪੁ ਕੂਏ ਪਰੈ ॥
	੧੦	੨੨੨	ਕਬੀਰ ਕਾਇਆ ਕਾਚੀ [5]ਕਾਰਵੀ; ਕੇਵਲ ਕਾਚੀ ਧਾਤੁ ॥
	੧੨	੨੨੪	ਕਬੀਰ ਕਾਇਆ [6]ਕਜਲੀ ਬਨੁ ਭਇਆ; ਮਨੁ ਕੁੰਚਰੁ [7]ਮਜ [8]ਮੰਤੁ ॥ ਅੰਕਸੁ ਗ੍ਯਾਨੁ ਰਤਨੁ ਹੈ; ਖੇਵਟੁ ਬਿਰਲਾ ਸੰਤੁ ॥
	੧੯	੨੩੦	ਪੰਖੀ ਚਲੇ ਦਿਸਾਵਰੀ; ਬਿਰਖਾ ਸੁਫਲ ਫਲੰਤ ॥

---

੧ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੨ ਛਾਪਦੇ ਹੋ। ੩ ਬਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾ ਚਾਦਰਾਂ ਨੂੰ। ੪ ਸੁਖ। ੫ ਕੁੰਨੀ, ਤੌੜੀ। ੬ ਕੇਲਿਆਂ ਦਾ ਬਨ। ੭ ਸ਼ਰਾਬ। ੮ ਮਸਤ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੭੬	੩	੨੩੩	ਕਬੀਰ [1]ਭਾਂਗ [2]ਮਾਛੁਲੀ [3]ਸੁਰਾ ਪਾਨਿ; ਜੋ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨੀ ਖਾਂਹਿ ॥
	੫	੨੩੫	ਆਠ ਜਾਮ ਚਉ ਸਠਿ ਘਰੀ; ਤੁਅ ਨਿਰਖਤ ਰਹੈ ਜੀਉ ॥ ੨. ਚਉਸਠਿ
	੧੦	੨੪੦	ਕਾਚੀ ਸਰਸਉਂ ਪੇਲਿ-ਕੈ;ਨਾ ਖਲਿ ਭਈ ਨ ਤੇਲੁ॥
	੧੨	੨੪੧	ਢੂੰਢਤ ਡੋਲਹਿ ਅੰਧ ਗਤਿ; ਅਰੁ ਚੀਨ੍ਹਤ ਨਾਹੀ ਸੰਤ ॥

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

੧੩੭੭	੧੮	੧	ਆਪਣ ਹਥੀ [4]ਜੋਲਿ ਕੈ;ਕੈ ਗਲਿ ਲਗੈ ਧਾਇ ॥ ਵਾਲਹੁ ਨਿਕੀ [5]ਪੁਰ [6]ਸਲਾਤ; ਕੰਨੀ ਨ ਸੁਣੀਆਇ ॥ ਫਰੀਦਾ [7]ਕਿੜੀ [8]ਪਵੰਦੀਈ; ਖੜਾ ਨ ਆਪੁ [9]ਮੁਹਾਇ ॥
੧੩੭੮	੨	੩	ਸਾਂਈਂ ਮੇਰੈ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ; ਨਾਹੀ ਤ ਹੰ ਭੀ ਦਝਾਂ ਆਹਿ ॥

---

੧ ਦਖਣ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਤਮਾਕੂ ਦੇ ਪਤੇ ਨੂੰ ਭੰਗ ਆਖਦੇ ਹਨ ਮਰਹਟੇ ਉਮਰਾਵਤੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵਾ ਭੰਗ। ੨ ਮਛੀ ਦਾ ਮਾਸ। ੩ ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਪਾਨਾਂ ਦਾ ਤੰਬਾਕੂ ਸਹਿਤ ਚਬਣਾਂ ਵਾ ਪਾਨ ਬੀੜੀ ਦਾ ਪੀਣਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਤੀਰਥ ਬਰਤ ਨਰਕ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਣਗੇ। ੪ ਤੇਰ ਕੇ। ੫ ਪੁਲ।
੬ ਦੁਖਾਂ ਵਾਲਾ ਵਾ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੇ ਰਸਤੇ। ੭ ਵਾਜਾਂ।
੮ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ੯ ਲੁਟਾ ਨਹੀਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੭੮	४	६	ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਤੂ ਅਕਲਿ [੧]ਲਤੀਫੁ;
			ਕਾਲੇ ਲਿਖੁ ਨ ਲੇਖੁ ॥
			ਆਪਨੜੇ [੨]ਗਿਰੀਵਾਨ ਮਹਿ;
			[੩]ਸਿਰੁ ਨੀਵਾਂ ਕਰਿ ਦੇਖੁ ॥
	६	८	[੪]ਮਰਗ [੫]ਸਵਾਈ ਨੀਹਿ;ਜਾਂ ਭਰਿਆ ਤਾਂ ਲਦਿਆ ॥
	७	९	ਦੇਖੁ ਫਰੀਦਾ ਜੁ ਥੀਆ; ਦਾੜੀ ਹੋਈ ਭੂਰ ॥
	८	१०	ਦੇਖੁ ਫਰੀਦਾ ਜਿ ਥੀਆ; [੬]ਸਕਰ ਹੋਈ ਵਿਸੁ ॥
	९	११	[੭]ਸਾਥ ਪਕੰਦੀ ਆਈਆ; ਹੋਰ ਕਰੇਂਦੀ ਵੰਨ ॥
	१०	१२	ਕਰਿ ਸਾਂਈ ਸਿਉ ਪਿਰਹੜੀ;ਰੰਗੁ [੮]ਨਵੇਲਾ ਹੋਇ ॥
	१५	१६	ਇਕੁ ਛਿਜਹਿ;ਬਿਆ ਲਤਾੜੀਅਹਿ ॥
	१६	१८	ਫਰੀਦਾ ਜਾ ਲਬੁ ਤਾ ਨੇਹੁ ਕਿਆ;
			ਲਬੁ ਤ ਕੂੜਾ ਨੇਹੁ ॥
	१८	१९	ਵਸੀ ਰਬੁ [੯]ਹਿਆਲੀਐ; ਜੰਗਲੁ ਕਿਆ ਢੂਢੇਹਿ ॥
	१९	२०	ਅਜੁ ਫਰੀਦੈ [੧੦]ਕੂਜੜਾ; ਸੈ ਕੋਹਾਂ [੧੧]ਥੀਓਮਿ ॥
੧੩੭੯	१	२२	ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਮੈ ਹੋਦਾ [੧੨]ਵਾਰਿਆ;
			ਮਿਤਾ ਆਇੜਿਆਂ ॥

---

੧ ਚਤੁ ,ਹੁਸ਼ਿਆਰ। ੨ ਕੁੜਤੇ ਦੇ ਗਲਾਵੇਂ ਵਿਚ ਮੂੰਹ ਪਾ ਕੇ ਭਾਵ ਅੰਤਰਮੁਖ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਕੇ। ੩ ਸਿਰ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਕੇ ਦੇਖ। ੪ ਮੌਤ। ੫ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ। ੬ ਸ਼ੱਕਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਜੋ ਸਬੰਧੀ ਸਨ ਸੋ ਵਿਹੁ ਰੂਪ ਹੋ ਗਏ। ੭ ਖੇਤੀ। ੮ ਨਵੀਨ। ੯ ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਅੰਦਰ। ੧੦ ਲੋਟਾ ੧੧ ਹੋ ਗਿਆ। ੧੨ ਵਰਜਿਆ,ਰੋਕਿਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੭੯	੨	੨੩	ਫਰੀਦਾ ਲੋੜੈ ਦਾਖ [੧]ਬਿਜਉਰੀਆਂ;
			ਕਿਕਰਿ ਬੀਜੈ ਜਟੁ ॥
	੧੨	੩੩	ਨਾਤੀ ਧੋਤੀ [੨]ਸੰਬਹੀ; ਸੁਤੀ ਆਇ ਨਚਿੰਦੁ ॥
	੧੬	੩੭	ਇਕਿ [੩]ਰਾਹੇਦੇ ਰਹਿ ਗਏ;
			ਇਕਿ [੪]ਰਾਧੀ ਗਏ ਉਜਾੜਿ ॥
	੨੮	੩੯	ਏਹੁ ਨਿਦੋਸਾਂ ਮਾਰੀਐ;ਹਮ ਦੋਸਾਂ ਦਾ ਕਿਆ ਹਾਲੁ ॥
	੧੯	੪੦	ਸੋ [੫]ਹੇੜਾ ਘੜੀਆਲ ਜਿਉ; ਡੁਖੀ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਇ ॥
੧੩੮੦	੩	੪੩	ਕੰਧਿ ਕੁਹਾੜਾ ਸਿਰਿ ਘੜਾ;ਵਣਿ ਕੈ ਸਰੁ ਲੋਹਾਰੁ ॥
			(ਕੈਸਰੁ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
	੪	੪੪	ਅਗੈ ਗਏ ਸਿੰਞਾਪਸਨਿ; ਚੋਟਾਂ ਖਾਸੀ ਕਉਣੁ ॥
	੫	੪੫	ਜਾਇ ਸੁਤੇ [੬]ਜੋਰਾਣ ਮਹਿ; ਥੀਏ [੭]ਅਤੀਮਾ ਗਡ ॥
	੬	੪੬	ਫਰੀਦਾ ਕੋਠੇ ਮੰਡਪ ਮਾੜੀਆ;ਉਸਾਰੇਦੇ ਭੀ ਗਏ ॥
	੯	੪੯	ਫਰੀਦਾ ਵੇਖੁ ਕਪਾਹੈ ਜਿ ਥੀਆ;
			ਜਿ ਸਿਰਿ ਥੀਆ [੮]ਤਿਲਾਹ ॥
			ਕਮਾਦੈ ਅਰੁ ਕਾਗਦੈ; ਕੁੰਨੇ ਕੋਇਲਿਆਹ ॥
੧੬	੫੪		ਫਰੀਦਾ [੯]ਨੰਢੀ ਕੰਤੁ ਨ ਰਾਵਿਓ;
			ਵਡੀ ਥੀ ਮੁਈ ਆਸੁ ॥ ੨. ਮੁਈਆਸੁ ॥
			ਧਨ ਕੂਕੇਂਦੀ ਗੋਰ ਮੇਂ; ਤੈ ਸਹ ਨਾ ਮਿਲੀਆਸੁ ॥

---

੧ ਬਜਉਰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ। ੨ ਫਬੀ ਹੋਈ, ਸਜ ਧਜ ਕੇ।
੩ ਬੀਜ ਦੇ। ੪ ਬੀਜੀ ਹੋਈ। ੫ ਸ਼ਰੀਰ ਮਾਸ਼ ਦਾ।
੬ ਉਜਾੜ। ੭ ਯਤੀਮ ਗਰੀਬ। ੮ ਤਿਲਾਂ ਨਾਲ।
੯ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਭਾਵ ਗਰੀਬੀ ਧਾਰਕੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੮੧	੧	੫੮	ਫਰੀਦਾ ਮੰਡਪ ਮਾਲੁ ਨ ਲਾਇ;
			[1]ਮਰਗ [2]ਸਤਾਣੀ ਚਿਤਿ ਧਰਿ ॥
			'ਸਾਈ' [3]ਜਾਇ ਸਮ੍ਹਾਲਿ; ਜਿਥੈ ਹੀ ਤਉ [4]ਵੰਞਣਾ ॥
			(ਇਹ ਸਾਂਈ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੩	੬੦	ਦਰਵੇਸਾਂ ਨੋ ਲੋੜੀਐ; ਰੁਖਾਂ ਦੀ [5]ਜੀਰਾਂਦਿ ॥
	੪	੬੧	[6]ਗੁਨਹੀ ਭਰਿਆ ਮੈ ਫਿਰਾ; ਲੋਕੁ ਕਹੈ ਦਰਵੇਸੁ ॥
			(ਗੁਨੱਹੀ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ)
	੧੦	੬੭	ਕੇਤੜਿਆ ਜੁਗ [7]ਵਾਪਰੇ; ਇਕਤੁ ਪਇਆ ਪਾਸਿ ॥
	੧੧	੬੯	ਫਰੀਦਾ ਭੰਨੀ ਘੜੀ [8]ਸਵੰਨਵੀ; ਟੂਟੀ [9]ਨਾਗਰ [10]ਲਜੁ ॥
			ਜੋ ਸਜਣ ਭੁਇ ਭਾਰੁ ਥੇ; ਸੇ ਕਿਉ ਆਵਹਿ ਅਜੁ ॥
੧੮	੭੬		ਫਰੀਦਾ ਜਿ ਦਿਹਿ ਨਾਲਾ [11]ਕਪਿਆ;
			ਜੇ ਗਲੁ ਕਪਹਿ [12]ਚੁਖ ॥
੧੯	੭੭		[13]ਚਬਣ [14]ਚਲਣ [15]ਰਤੰਨ;
			ਸੇ [16]ਸੁਣੀਅਰ [17]ਬਹਿ ਗਏ ॥
੧੯	੭੮		ਫਰੀਦਾ ਬੁਰੇ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਿ;
			ਗੁਸਾ ਮਨਿ ਨ [18]ਹਢਾਇ ॥

---

੧ ਮੌਤ। ੨ ਸਹਿਤ ਬਲ ਦੇ। ੩ ਜਗਾ ਸਾਈ=ਓਹ। ੪ ਜਾਣਾ। ੫ ਜਰਣ ਸ਼ਕਤੀ। ੬ ਔਗੁਣਾਂ ਦਾ। ੭ ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ। ੮ ਸੋਨੇ ਰੰਗੀ ਘੜੀ=ਦੇਹ। ੯ ਚਤੁ। ੧੦ ਉਮਰ ੧੧ ਕਟਿਆ। ੧੨ ਰਤੀਕੁ। ੧੩ ਦੰਦ। ੧੪ ਪੈਰ। ੧੫ ਨੇਤ੍ਰ। ੧੬ ਕੰਨ। ੧੭ ਆਪਣੀਆਂ ਗੋਲਕਾਂ ਵਿਚ ਦਬ ਗਏ ॥ ੧੮ ਫੇਰ ਨ ਕਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੮੨	੫	੮੨	ਜੋ ਜਨ ਪੀਰਿ ਨਿਵਾਜਿਆ; ਤਿਨ੍ਹਾ [੧]ਅੰਚ ਨ ਲਾਗ॥
	੮	੮੫	ਖੜਾ ਪੁਕਾਰੇ [੨]ਪਾਤਣੀ; [੩]ਬੇੜਾ [੪]ਕਪਰ [੫]ਵਾਤਿ ॥
	੧੦	੮੭	ਧੁਖਾਂ ਜਿਉ [੬]ਮਾਂਲੀਹ; ਕਾਰਣਿ ਤਿੰਨ੍ਹਾ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥
	੧੧	੮੯	ਫਰੀਦਾ ਰਬ ਖਜੂਰੀ ਪਕੀਆਂ; [੭]ਮਾਖਿਅ [੮]ਨਈ ਵਹੰਨਿ ॥
	੧੪	੯੨	ਕਾਗਾ ਚੁੰਡਿ ਨ ਪਿੰਜਰਾ; ਬਸੈ ਤ [੯]ਉਡਰਿ ਜਾਹਿ॥
	੧੫	੯੩	ਫਰੀਦਾ [੧੦]ਗੋਰ [੧੧]ਨਿਮਾਣੀ [੧੨]ਸਡੁ ਕਰੇ; ਨਿਘਰਿਆ ਘਰਿ ਆਉ ॥ (ਨਿ-ਘਰਿਆ ਬੋਲੋ)
			[੧੩]ਸਰਪਰ [੧੪]ਮੈ [੧੫]ਥੈ ਆਵਣਾ; ਮਰਣਹੁ ਨਾ ਡਰਿਆਹੁ ॥
	੧੯	੯੭	ਫਰੀਦਾ [੧੬]ਮਹਲ [੧੭]ਨਿਸਖਣ ਰਹਿ ਗਏ; ਵਾਸਾ ਆਇਆ [੧੮]ਤਲਿ ॥ (ਨਿਸੱਖਣ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
੧੩੮੩	੪	੯੯	ਕੇਲ ਕਰੇਦੇ [੧੯]ਹੰਝ ਨੋ; ਅਚਿੰਤੇ ਬਾਜ ਪਏ ॥
	੫	੯੯	ਜੋ ਮਨਿ ਚਿਤਿ ਨ ਚੇਤੇ ਸਨਿ; ਸੋ ਗਾਲੀ ਰਬ ਕੀਆਂ ॥

---

੧ ਸੇਕ ਦੁਖ ਦਾ। ੨ ਗੁਰੂ। ੩ ਬੁਧ। ੪ ਕਾਮ ਆਦਿਕ ਲਹਿਰਾਂ। ੫ ਮੁਖ ਵਿਚ। ੬ ਗੋਹਿਆਂ ਦਾ ਗਿਲਾ ਚੂਰਾ। ੭ ਸ਼ਹਿਦ। ੮ ਨਦੀਆਂ। ੯ ਉਡ ਜਾ। ੧੦ ਕਬਰ ਨੂੰ। ੧੧ ਜ਼ਿੰਦ। ੧੨ ਅਵਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ੧੩ ਜਦੋਂ ਕਦੋਂ। ੧੪ ਮੇਰੇ। ੧੫ ਥਾਂ ਵਿਚ। ੧੬ ਸ਼ਰੀਰ। ੧੭ ਖਾਲੀ। ੧੮ ਧਰਤੀ ਦੇ ਤਲੇ। ੧੯ ਬਗਲੇ ਨੂੰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੮੩	੬	੧੦੦	ਆਇਓ ਬੰਦਾ ਦੁਨੀ ਵਿਚਿ; [੧]ਵੰਤਿ [੨]ਆਸੂਣੀ ਬੰਨ੍ਹਿ।
	੧੬	੧੦੮	ਅਲਹ ਸੇਤੀ ਰਤਿਆ; ਏਹੁ ਸਚਾਵਾਂ ਸਾਜੁ ॥
			(ਅੱਲਹ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)
੧੩੮੪	੨	੧੧੩	ਇਕਿ ਜਾਗੰਦੇ ਨਾ ਲਹਨ੍ਹਿ;
			ਇਕਨ੍ਹਾ ਸੁਤਿਆ ਦੇਇ ਉਠਾਲਿ ॥
	੩	੧੧੪	ਢੂਢੇਦੀਏ ਸੁਹਾਗ ਕੂ; ਤਉ ਤਨਿ ਕਾਈ [੩]ਕੋਰ ॥
	੪	੧੧੫	[੪]ਸਬਰ [੫]ਮੰਝ ਕਮਾਣ; [੬]ਏ ਸਬਰੁ ਕਾ [੭]ਨੀਹਣੋ ॥
			(ਸੱਬਰ ਪਾਠ ਨਹੀ ਕਰਨਾ।)
	੬	੧੧੭	ਵਧਿ ਥੀਵਹਿ [੮]ਦਰੀਆਉ;
			ਟੂਟਿ ਨ ਥੀਵਹਿ [੯]ਵਾਹੜਾ ॥
	੭	੧੧੮	ਇਕਨਿ ਕਿਨੈ ਚਾਲੀਐ; ਦਰਵੇਸਾ-[੧੦]ਵੀ ਰੀਤਿ॥
	੧੪	੧੨੫	ਇਹੁ ਤਨੁ ਲਹਰੀ ਗਡੁ [੧੧]ਥਿਆ; ਸਚੇ ਤੇਰੀ ਆਸ॥
	੧੭	੧੨੯	ਇਕੁ [੧੨]ਫਿਕਾ ਨਾ [੧੩] ਗਾਲਾਇ;
			ਸਭਨਾ ਮੈ ਸਚਾ ਧਣੀ ॥
			[੧੪]ਹਿਆਉ ਨ [੧੫]ਕੈਹੀ [੧੬]ਠਾਹਿ;
			ਮਾਣਕ ਸਭ ਅਮੋਲਵੇ ॥

---

੧ ਫੇਰ ਗਿਆ। ੨ ਆਸਾ ਨੂੰ ਊਣੀ ਬੰਨਕੇ ਹੀ (ਮਲ ਕਲ ਮੌਤ) ਪਾਤਸ਼ਾਹਣੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਆਵੇਗੀ। ੩ ਕਾਂਣ। ੪ ਸੰਤੋਖ। ੫ ਹਿਰਦੇ ਅੰਦਰ। ੬ ਸ਼ਰੀਰ ਵਿਚ ਜੋਹੜਾ ਸੰਤੋਖ ਹੈ। ੭ ਏਹ ਚਿਲਾ ਹੈ ਜੋਹੜਾ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸੰਤੋਖ ਹੈ ਇਹ ਤੀਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਰਬ ਗੁਨਹਗਾਰ ਨ ਕਰੇਗਾ। ੮ ਪ੍ਰੇਮੇਸ਼ਰ ਰੂਪੀ ੯ ਨਾਲਾ,ਜੀਵ। ੧੦ ਵਾਲੀ। ੧੧ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ। ੧੨ ਫਿਕਾਬਚਨ। ੧੩ ਕਹੋ ਵਾ ਬੋਲ। ੧੪ ਹਿਰਦਾ। ੧੫ ਕਿਸੇ ਦਾ। ੧੬ ਢਾਹੋ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੮੪	੧੮	੧੩੦	ਸਭਨਾ ਮਨ ਮਾਣਿਕ; [੧]ਠਾਹਣੁ [੨]ਮੂਲਿ [੩]ਮਚਾਂਗਵਾ॥ ਜੇ ਤਉ ਪਿਰੀਆ ਦੀ [੪]ਸਿਕ; ਹਿਆਉ ਨ ਠਾਹੇ [੫]ਕਹੀ ਦਾ ॥

ਸਵਯੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਬਾਕ੍ ਮਹਲਾ ੫

੧੩੮੫	੪	੧	ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਕਰਤਾਰ; ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਸਭ ਆਪੇ ॥
	੫	੧	ਬ੍ਰਾਪਤੁ ਦੇਖੀਐ ਜਗਤਿ, ਜਾਨੈ ਕਉਨੁ ਤੇਰੀ ਗਤਿ; ਸਰਬ ਕੀ ਰਖ੍ਯਾ ਕਰੈ, ਆਪੇ ਹਰਿ ਪਤਿ ॥
	੬	੧	ਏਕੈ ਤੂਹੀ ਏਕੈ; ਆਨ ਨਾਹੀ ਤੁਮ [੬]ਭਤਿ ॥
	੭	੧	ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਭਗਤੁ ਦਰਿ, [੭]ਤੁਲਿ ਬ੍ਰਹਮ ਸਮਸਰਿ; ਏਕ ਜੀਹ ਕਿਆ ਬਖਾਨੈ ॥
			[੮]ਹਾਂ ਕਿ ਬਲਿ ਬਲਿ; ਬਲਿ ਬਲਿ, ਸਦ ਬਲਿਹਾਰਿ
	੭	੨	ਆਪਨੋ ਭਾਵਨੁ ਕਰਿ, ਮੰਤ੍ਰਿ ਨ ਦੂਸਰੋ ਧਰਿ; ਓਪਤਿ ਪਰਲੌ, ਏਕੈ ਨਿਮਖ [੯]ਤੁ ਘਰਿ ॥
			ਆਨ ਨਾਹੀ ਸਮਸਰਿ, ਉਜੀਆਰੋ [੧੦]ਨਿਰਮਰਿ; ਕੋਟਿ ਪਰਾਛਤ ਜਾਹਿ, ਨਾਮ ਲੀਏ ਹਰਿ ਹਰਿ॥
੧੩੮੬	੩	੩	ਆਪ ਹੀ ਧਾਰਨ ਧਾਰੇ, ਕੁਦਰਤਿ ਹੈ ਦੇਖਾਨੇ; ਬਰਨੁ ਚਿਹਨੁ ਨਾਹੀ, ਮੁਖ ਨ [੧੧]ਮਸਾਰੇ ॥

---

੧ ਢਾਹੁਣਾ। ੨ ਉਕਾਹੀ। ੩ ਚੰਗਾ ਨਹੀ। ੪ ਇਛਾ ਚਾਹ ਮਿਲਨ ਦੀ। ੫ ਕਿਸੇ ਦਾ। ੬ ਤੇਰੇ ਤਰਾਂ ਦਾ। ੭ ਵੀਚਾਰਿਆ। ੮ ਨਿਹਚੈ ਕਰਕੇ ਕਿ=ਜੋ। ੯ ਤੇਰੇ। ੧੦ ਉਜਲ। ੧੧ ਮਸੋਰੂ ਦਾੜਾ ਮਾਸ ਨਹੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवजे स्री मुख बाकु महला ५

पंना	तुक	शबद	
१३८६	४	४	सरब गुण निधानं, कीमति न गि्यानं धि्यानं;
			ऊचे ते ऊचौ जानीजै, प्रभ तेरो थानं ॥
	८	५	निरंकारु आकार; अछल पूरन अबिनासी ॥
			हरखवंत आनंत रूप; निरमल बिगासी ॥
	९	५	जा कउ होहि क्रिपाल;सु जनु प्रभ तुमहि मिलासी
	१०	५	हरि गुरु नानकु जिन परसिअउ;
			सि जनम मरण दुह थे रहिओ ॥
	११	६	सति सति, हरि सति;सति सते, सति भणीऐ॥
			दूसर आन न अवरु;पुरखु पउरातनु सुणीऐ ॥
			अंमि्रतु हरि को नामु;लैत मनि सभ सुख पाऐ॥
			जेह रसन चाखिओ; तेह जन ति्रपति अघाऐ ॥
	१४	२	सचु सभा दीबाणु सचु; सचे पहि धरिओ ॥
	१५	२	सचि सिरजि्उ संसारु;आपि आभुलु न भुलउ॥
			रतन नामु अपारु; कीम नहु पवै अमुलउ ॥
	१७	८	सिध साधिक तेतीस कोरि; [1]तिरु कीम न परीऐ॥
			ब्रहमादिक सनकादि; [2]सेख गुण अंतु न पाऐ ॥
१३८७	२	९	बिनति 'करउ' अरदासि;सुनहु जे ठाकुर भावै॥
			देहु दरसु मनि चाउ;भगति इहु मनु ठहरावै॥
			बलिओ चरागु अंधार महि;
			सभ कलि उधरी इक नाम धरम ॥

---

१ तिल जिंनी। २ शेशनाग।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवजे स्री मुखबाक् महला ५

पंना	तुक	शबद	
१३८७	६	१	काची देह मोह फुनि बांधी; 'सठ' कठोर कुचील कुगिआनी ॥ (सॱठ नही कहिणा पोला बोलो)
	८	१	पर धन पर [१]अपवाद [२]नारि निंदा; यह मीठी जीअ माहि [२]हितानी ॥
	११	२	चित चेति अचेत जानि सतसंगति; भरम अंधेर मोहिओ कत [३]धंधु ॥
	१४	३	रंचक [५]रेत [६]खेत तनि [७]निरमित; दुरलभ देह सवारि धरी ॥
	१५	३	बरधमान होवत दिन प्रति नित; आवत निकटि बिखम [८]जरी ॥
	१७	४	रे मन मूस [९]बिला महि गरबत; करतब करत महां [१०]मुघनां ॥
	१८	४	सुत बनिता साजन सुख बंधप; ता सिउ मोहु बढिओ सु घना ॥ बोइओ [११]बीजु अहं, [१२]मम अंकुरु; बीतत अउध करत अघना ॥

---

१ खोटे झगड़े। २ चंगी लॱगदी है। ३ धोणां है वा दौड़दा है। ४ थोड़े जेहे। ५ बिंद नूं। ६ माता दे सरीर विच। ७ इसथित हुंदा है। ८ बुढेपा। ९ देह रूप खड। १० मूरखां वाले। ११ हंकार रूप बीज। १२ ममता रूप अंकुर।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਯੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਬਾਕ੍ ਮਹਲਾ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ
੧੩੯੮	੨	੫

ਦੇਹਨ ਗੇਹਨ ਨੇਹ ਨ ਨੀਤਾ; ਮਾਇਆ ਮਤ ਕਹਾ ਲਉ [੧]ਗਾਰਹੁ ॥ ਛਤ੍ਰਨ [੨]ਪਤ੍ਰਨ ਚਉਰ ਨ [੩]ਚਾਵਰ; [੪]ਬਹਤੀ ਜਾਤ ਰਿਦੈ ਨ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥
ਰਥਨ ਅਸ੍ਵਨ ਗਜ ਸਿੰਘਾਸਨ;
ਛਿਨ ਮਹਿ ਤਿਆਗਤ ਨਾਂਗ ਸਿਧਾਰਹੁ ॥
(ਪਾਠ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇ ਇਸਤਰਾਂ ਹੀ ਹਨ)

ਸੂਰਨ ਬੀਰਨ ਮੀਰ ਨ ਖਾਨਮ; ਸੰਗ ਨ ਕੋਊ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥ ਕੋਟਨ ਓਟਨ [੫]ਕੋਸ ਨ ਛੋਟਾ; ਕਰਤ ਬਿਕਾਰ ਦੋਊ ਕਰ ਝਾਰਹੁ॥ਮਿਤ੍ਰ ਨ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸਾਜਨ ਸਖ;ਉਲਟਤ ਜਾਤ ਬਿਰਖ ਕੀ [੬]ਛਾਰਹੁ ॥
੨.ਸੂਰ ਨ ਬੀਰ ਨ ਮੀਰ ਨ॥ ਕੋਟ ਨ ਓਟ ਨ ਕੋਸ ਨ

੭	੬	ਪ੍ਰਾਨ ਮਾਨ ਦਾਨ ਮਗ [੭]ਜੋਹਨ; ਹੀਤੁ ਚੀਤੁ ਦੇ, ਲੇ ਲੇ ਪਾਰੀ ॥
੯	੬	ਪਸੁ ਪੰਖੀ ਬਿਰਖ [੮]ਅਸਥਾਵਰ; ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਜੋਨਿ ਭ੍ਰਮਿਓ ਅਤਿ ਭਾਰੀ ॥
੧੦	੬	ਖਾਨ ਪਾਨ ਮੀਠ ਰਸ ਭੋਜਨ; ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਹੋਤ ਕਤ [੯]ਖਾਰੀ ॥

---

੧ ਗੌਰਵਤਾ ਕਿਥੋਂ ਲਵੇਗਾ ਵਾ ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹੋਕੇ ਕਿਓਂ ਕੁ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਾਲੋਗੇ। ੨ ਪ੍ਰਵਾਨੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਚਲਣੇ। ੩ ਚੌਰਦਾਰ ਭੀ ਨਹੀ ਰਹਿਣੇ ਵਾ ਚੌੜਾਂ ਭੀ ਨਹੀ ਰਹਿਣੀਆਂ। ੪ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਮਰ। ੫ ਖਜਾਨੇ ਕਰਕੇ ਭੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀ।੬ ਛਾਇਆ। ੭ ਤਾੜਦਾ ਹੈ ਵਾ ਤੱਕਦਾ ਹੈ। ੮ ਜੜ ਪਥਰ ਬ੍ਰਿਛ ਆਦਿਕ।੯ ਖਰੇ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਖੜੇ ਹੋਣਗੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवजे स्री मुखबाकु महला ५

पंना	तुक	शबद	
१३८८	१०	६	नानक संत चरन संगि उधरे; होरि माइआ मगन, चले सभि डारी ॥
	१४	७	तिसहि तिआगि, आन कउ जाचहि; मुख दंत रसन सगल घसि जावत ॥
	१६	८	माइआ रंग, बिरंग करत भ्रम; मोह कै कूपि गुबारि परिओ है ॥ एता गबु अकासि न मावत, बिसटा असु क्रिमि उदरु भरिओ है ॥
	१८	८	अनिक जोनि संकट नरक भुंचत; सासन दूख गरति गरिओ है ॥
१३८९	१	९	अउखध मंत्र तंत्र पर दुख हर; सरब रोग खंडण, गुणकारी ॥
	३	९	साजन मीत सखा हरि बंधप; जीअ [1]धान, प्रभ प्रान अधारी ॥
	४	१०	[2]आवध कटिओ न जात;प्रेम रस चरन कमल संगि ॥ [3]दावणि बंधिओ न जात; बिधे मन दरस [3]मगि ॥
	६	१०	नीरु न साकसि बोरि, चलहि हरि पंथ पगि ॥ नानक रोग दोख अघ मोह;छिदे हरि नाम [4]खगि॥
	७	११	भसम लगाइ तीरथ बहु भ्रमते; सूखम देह, बंधहि बहु जटूआ ॥

---

१ धिआन । २ शसत्रां नाल । ३ रसे नाल वा पले नाल । ४ मगन होके वा रसते विच । ५ खड़ग नाल

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਸਵਯੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਬਾਕ੍ ਮਹਲਾ ੫
੧੩੯੯	੮	੧੧	ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਜਨ, ਸਗਲ ਦੁਖ ਪਾਵਤ; ਜਿਉ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ਸੂਤ ਕੇ [1]ਹਟੂਆ ॥
			[2]ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ ੧
	੧੩	੨	ਗਾਵਉ ਗੁਨ ਪਰਮ ਗੁਰੂ ਸੁਖ ਸਾਗਰ; 'ਦੁਰਤ' ਨਿਵਾਰਣ ਸਬਦ ਸਰੇ ॥
	੧੪	੨	ਕਬਿ ਕਲ ਸੁਜਸੁ ਗਾਵਉ ਗੁਰ ਨਾਨਕ; ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਜਿਨਿ ਮਾਣਿਓ ॥
	੧੭	੩	ਗਾਵੈ ਗੁਣ [3]ਧੌਮੁ ਅਟਲ ਮੰਡਲਵੈ; ਭਗਤਿ ਭਾਇ ਰਸੁ ਜਾਣਿਓ ॥

---

੧ ਬਾਣੀਆਂ ਸੂਤ ਦੇ ਲੜੂ ਜਾਂ ਕੈਹਣਾਂ ਮਕੜੀ ਸੂਤ ਨੂੰ ਵਪੌਂਦਾ ਹੈ। ੨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤੇ ਬੇਦਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਥੋਂ ਬਗੈਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਰਯਾਦਾ ਨਹੀ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਗਰਬ ਮੇਟਣ ਵਾਸਤੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਬਗੱਤਾ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇ ਮਾਤ ਲੋਕ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਜਨਮ ਧਾਰੋ।ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਤੇ ਬੇਦ ਰਚਿਤ ਰਿਖੀ ਬੇਦ ਸੰਗਿਆ ਵਾਲੇਸਨ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਡੇ ਸਰਾਪ ਦਾ ਅੰਤ ਕਦੋਂ ਹੋਊ?ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਏਕੰਕਾਰ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸਰੂਪ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਬੀੜ ਰਚਨਗੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀ ਫੇਰ ਆਪਣੀ ਪਦਵੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੋਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਹ ਨਾਮ ਹਨ। ਸਿਆਮ ਬੇਦ ਦੇ-ਮਥਰਾ, ਜਾਲਪ, ਹਰਬੰਸ, ਬਲ। ਰਿਗਬੇਦ ਦੇ-ਕਲ੍ਹ, ਸਦਰੰਗ, ਸੇਵਕ, ਨਲ੍ਹ, ਕਲ-ਸਹਾਰ। ਜੁਜਰਬੇਦ ਦੇ-ਟਲ, ਸਲ੍ਹ, ਭਲ, ਜਲ੍ਹਣ। ਅਥਰਬਣਬੇਦ ਦੇ-ਦਾਸ, ਕੀਰਤ, ਗਿਯੰਦ ਗੰਗਾ, ਤੇ ਸਤਾਹਰਵਾਂ ਭਿਖਾ ਬ੍ਰਹਮਾਂ। ੩ ਧਰੂਅ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवईऐ महले पहिले के १

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
१३८९	१	४	गावहि कपिलादि आदि जोगेसुर; अपरंपर अवतार वरो ॥ गावै जमदगनि [1]परसरामेसुर; कर कुठारु रघु तेजु हरिओ ॥ उधौ अक्रूरु बिदर गुण गावै; सरबातमु जिनि जाँणिओ॥
१३९०	४	६	राजु जोगु माणिओ; बसिओ निरवैरु रिदंतरि॥ सृसटि सगल उधरी; नामि ले तरिओ निरंतरि ॥ गुण गावहि सनकादि आदि; जनकादि जुगाह लगि ॥ धंनि धंनि गुरु धंनि; जनमु सकजथु भलौ जगि॥ पातालु पुरी जैकार धुनि; कबि जन कल वखाणिओ ॥
	२	२	सतजुगि तै माणिओ; छलिओ बलि, बावन भाइओ ॥
	८	२	दुआपुरि क्रिसन मुरारि;कंसु [1]किरतारथु कीओ॥
	९	२	कलिजुगि प्रमाणु नानक गुरु; अंगदु अमरु कहाइओ ॥
	१०	८	गुण गावै रविदासु; भगतु जैदेव त्रिलोचन ॥
	१२	८	जोग धिआनि गुर गिआनि बिना; प्रभ अवरु न जाणै ॥
	१३	९	गुण गावहि पाजालि;भगत नागादि भुजंगम॥

(पइआल बोलो 'ज' पूरा बणाके पाठ उचारो)

---

१ परसराम। २ कलिआण कीती।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवईऐ महले पहिले के १

पंना	तुक	शबद	
१३९०	१३	९	महांदेउ गुण रवै; सदा जोगी जति जंगम ॥
	१५	९	ब्रहमंड खंड पूरन ब्रहमु;
			गुण निरगुण सम जाणिउ ॥
	१७	१०	[1]मांधाता गुण रवै;जेन चक्रवै कहाइउ ॥
			गुण गावै बलिराउ; सपत पाताल बसंतो ॥
			भरथरि गुण उचरै; सदा [2]गुर संगि रहंतो ॥
			[3]दूरबा [4]पूरउ [5]अंगरै;
			गुर नानक जसु गाइउ ॥

सवईऐ महले दूजे के २

१३९१	२	१	सोई पुरखु धंनु करता; कारण करतारु
			करण समरथो ॥ सतिगुरु धंनु नानकु;मसतकि
			तुम धरिउ जिनि हथो ॥ ३ धरिउ मसतकि
			हथु;सहजि अमिउ वुठउ [6]छंजि;सुरि नर गण
			मुनि [7]''बोहिज' [8]अगाजि ॥ (जजा पूरा बोलो)
			मारिउ कंटकु कालु गरंजि,धावतु लीउ बरजि;
			पंच भूत एक घरि, राखि ले [9]समंजि ॥
			(समंजि पाठ ज़ोर नाल बोलो)

---

१ मान धाता। २ गोरख दे नाल रहिंदा है।
३ दुरबासा। ४ पूरव राजा। ५ अंगरै रिखी।
६ छॱजीं खारी छॱब के। ७ सुगंधी जस रूप। ८ प्रगट।
९ भली प्रकार,जित के।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਦੂਜੇ ਕੇ ੨

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੧	੫	੧	ਜਗੁ ਜੀਤਉ ਗੁਰ ਦੁਆਰਿ, ਖੇਲਹਿ ਸਮਤ [੧]ਸਾਰਿ; [੨]ਰਥ [੩]ਉਨਮਨਿ, ਲਿਵ ਰਾਖਿ ਨਿਰੰਕਾਰਿ ॥
	੬	੨	ਜਾ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰ, ਕਾਲੁਖ [੪]ਖਨਿ ਉਤਾਰ; ਤਿਮਰ ਅਗ੍ਯਾਨ ਜਾਹਿ, ਦਰਸ ਦੁਆਰ॥ ਓਇ ਜੁ ਸੇਵਹਿ ਸਬਦੁ ਸਾਰੁ, [੫]ਗਾਖੜੀ ਬਿਖਮ ਕਾਰ; ਤੇ ਨਰ ਭਵ ਉਤਾਰ, ਕੀਏ ਨਿਰ ਭਾਰ ॥ ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਹਜ ਸਾਰਿ ਜਾਗੀ ਲੇ ਗੁਰ ਬੀਚਾਰਿ; ਨਿੰਮਰੀ [੬]ਭੂਤ ਸਦੀਵ, ਪਰਮ ਪਿਆਰਿ ॥
	੧੦	੩	[੭]ਬਿਮਲ ਜਾਸੁ ਬਿਥਾਰੁ; ਸਾਧਿਕ ਸਿਧ ਸੁਜਨਾ ਜੀਅ ਕੋ ਅਧਾਰੁ ॥ ਤੂ ਤਾ [੮]ਜਨਿਕ ਰਾਜ, ਅਉਤਾਰੁ, ਸਬਦੁ ਸੰਸਾਰਿ ਸਾਰੁ, ਰਹਹਿ ਜਗਤੂ , ਜਲ ਪਦਮ ਬੀਚਾਰ ॥ ਕਲਪਤਰੁ ਰੋਗ ਬਿਦਾਰੁ, ਸੰਸਾਰ ਤਾਪ ਨਿਵਾਰੁ; ਆਤਮਾ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ, ਤੇਰੈ ਏਕ ਲਿਵਤਾਰ ॥

(ਕਲਪ-ਤਰ ਪਾਠ ਉਚਾਰਨ ਲਈ ਪੜੋ)

---

੧ ਸੰਮਤਾ ਰੂਪ ਬਾਜੀ। ੨ ਪ੍ਰਵਾਹ। ੩ ਤੁਰੀਆ। ੪ ਪੱਟ ਕੇ। ੫ ਕਠਨ ਤੋਂ ਕਠਨ। ੬ ਸਰੂਪ। ੭ ਉਜਲ। ੮ ਜਨਕ ਰਾਜੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਗ੍ਰਸਤ ਵਿਚ ਰਹਿਕੇ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਅਵਤਾਰ ਹੈ, ਜਨਕ ਜੋ ਪਿਤਾ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ ਉਸਦਾ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਪ ਅਵਤਾਰ ਹਨ, ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਜਨਕ, ਗਿਆਨ ਦਾ 'ਰਾਜਾ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਣ ਵਾਲਾ ਅਵਤਾਰ ਹੈ, ਵਾ ਕਵਲ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਨਿਰਲੇਪ ਹੋ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਦੂਜੇ ਕੇ ੨

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੧	੧੩	੪	ਤੈ ਤਾ[੧]ਹਦਰਥਿ ਪਾਇਓ ਮਾਨੁ, ਸੇਵਿਆ ਗੁਰੁ ਪਰਵਾਨੁ; ਸਾਧਿ[੨]ਅਜਗਰੁ, ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਉਨਮਾਨੁ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਦਰਸ ਸਮਾਨ, ਆਤਮਾਵੰਤ ਗਿਆਨ; ਜਾਣੀਅ ਅਕਲ ਗਤਿ, ਗੁਰ ਪਰਵਾਨ ॥ ਜਾ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਅਚਲ ਠਾਣ, ਬਿਮਲ ਬੁਧਿ ਸੁਥਾਨ; ਪਹਿਰਿ ਸੀਲ ਸਨਾਹੁ, [੩]ਸਕਤਿ ਬਿਦਾਰਿ ॥
	੧੫	੪	ਕਹੁ ਕੀਰਤਿ ਕਲਸਹਾਰ, ਸਪਤ ਦੀਪ ਮਝਾਰ; ਲਹਣਾ ਜਗਤੁ ਗੁਰੁ, ਪਰਸਿ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ('ਕਲ' ਪੋਲਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰੋ)
	੧੬	੫	ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਧਰਤ ਤਮ ਹਰਨ; ਦਹਨ ਅਘ, ਪਾਪ ਪ੍ਰਨਾਸਨ ॥
	੧੭	੫	ਲੋਭ ਮੋਹ ਵਸਿ ਕਰਣ; ਸਰਣ ਜਾਚਿਕ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਣ ॥ ਆਤਮ ਰਤ ਸੰਗ੍ਰਹਣ; ਕਹਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤ [੪]ਕਲ ਢਾਲਣ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਲ, 'ਸਤਿਗੁਰ' ਤ੍ਰਿਲਕੁ; ਸਤਿ ਲਾਗੈ ਸੋ ਪੈ ਤਰੈ ॥ ਗੁਰੁ ਜਗਤ [੫]ਫਿਰਣ [੬]ਸੀਹ [੭]ਅੰਗਰਉ; ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਲਹਣਾ ਕਰੈ ॥
	੧੯	੬	ਸਦਾ ਅਕਲ ਲਿਵ ਰਹੈ; [੮]ਕਰਨ ਸਿਉ ਇਛਾ [੯]ਚਾਰਹ

---

੧ ਹਜ਼ੂਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਵਾ ਹੱਦ ਤੋਂ ਰਹਿਤ । ੨ ਅਸਹਿ ਭਾਰ, ਅਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਾਧ ਕੇ । ੩ ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ । ੪ ਸੁੰਦਰ । ੫ ਫੇਰੂ ਜੀ ਦੇ । ੬ ਸ਼ੇਰ । ੭ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ । ੮ ਇੰਦ੍ਰੇ । ੯ ਆਪ ਦੀ ਇਛਾ ਨਾਲ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ ਸੁਤੰਤ੍ਰ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवईऐ महले दूजे के २

पंना	तुक	शबद
१३९२	१	६

[1]दूम [2]सपूर जिउ निवै; खवै [3]कसु, बिमल बीचारहि ॥ इहै ततु जाणिउ; सरब गति अलखु बिडाणी ॥ सहज भाइ सचिउ; किरणि अंम्रित कल बाणी ॥ गुर गमि प्रमाणु तै पाइउ; सतु संतोखु [4]गाहजि लधै ॥ हरि परसिउ कलु [5]सभुलवै; जन दरसनु लहणे भधै ॥

१३९२	३	७

मनि बिसासु पाइउ; [6]गहरि [7]गहु हदरबि दीउ ॥ [8]गरल नासु [9]तनि नठधै; अमिउ अंतर गति पीउ ॥ सतिगुरु सहज समाधि; रविउ सामानि निरंतरि ॥ [10]उदारउ [11]चित दारिद हरन; पिखंतिह कलमल तूसन॥

	७	८

नामु अवखधु नामु आधारु; अरु नामु समाधि सुखु; सदा नाम नीसाणु सोहै ॥

	७	८

रंगि रतै नाम सिउ; कल नामु सुरि नर [12]बोहै॥

	९	९

सचु तीरथु सचु इसनानु;
अरु भोजनु भाउ सचु; सदा सचु भाखंतु सोहै ॥

---

१ बृछ। २ सहित फलां दे पूर के निविआं होवे। ३ कशट खवै=सहारके फल दिंदा है इस तरां दी आप दी उजल वीचार है। ४ ग्रहिण कर लिआ। ५ सम=भली प्रकार उलवै=कथन करदा है कलु कवी। ६ गाड़ा। ७ ग्रहन हदरथ=हजूरी विचों दिता। ८ ज़हिर हउमै दी। ९ देह अधिआस। १० सृशट दाते। ११ दूखन सारे चित दे। १२ प्रीत रूप खुशबू सहित।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਦੂਜੇ ਕੇ ੩

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੨	੧੦	੯	ਜਿਸੁ ਸਚੁ ਸੰਜਮੁ ਵਰਤੁ ਸਚੁ; ਕਬਿ ਜਨ ਕਲ ਵਖਾਣੁ ॥
	੧੧	੧੦	[1]ਅਮਿਅ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸੁਭ ਕਰੈ; ਹਰੈ ਅਘ ਪਾਪ ਸਕਲ ਮਲ ॥
	੧੨	੧੦	ਗੁਰੁ ਨਵ ਨਿਧਿ ਦਰੀਆਉ; ਜਨਮ [2]ਹਮ, ਕਾਲਖ ਧੋਵੈ ॥
	੧੩	੧੦	[3]ਸੁ [4]ਕਹੁ [5]ਟਲ ਗੁਰੁ ਸੇਵੀਐ, ਅਹਿਨਿਸਿ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥
			ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ ੩
	੧੭	੧	ਤਿਤੁ ਨਾਮਿ ਰਸਿਕੁ, ਨਾਨਕੁ ਲਹਣਾ; ਥਪਿਓ ਜੇਨ ਸ੍ਰਬ ਸਿਧੀ॥ ਕਵਿ ਜਨ ਕਲ੍ਹ ਸਬੁਧੀ;ਕੀਰਤਿ ਜਨ ਅਮਰ ਦਾਸ ਬਿਸ੍ਰੁਤੀਜਾ ॥ ਕੀਰਤਿ [6]ਰਵਿ ਕਿਰਣਿ ਪ੍ਰਗਟਿ ਸੰਸਾਰਹ; ਸਾਖ ਤਰੋਵਰ [7]ਮਵਲ ਸਰਾ ॥ ਉਤਰਿ ਦਖਿਣਹਿ [8]ਪੁਬਿ ਅਰੁ ਪਸ੍ਹਿ; ਜੈ ਜੈ ਕਾਰੁ ਜਪੰਥਿ ਨਰਾ ॥
੧੩੯੩	੩	੨	ਸਸੀਅਰੁ ਅਰੁ ਸੂਰੁ, ਨਾਮੁ [9]ਉਲਾਸਹਿ; ਸੈਲ ਲੋਅ ਜਿਨਿ ਉਧਰਿਆ ॥

---

੧ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ। ੨ ਤਮਾਮ। ੩ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ। ੪ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ੫ ਟਲ ਭਟ ਜੀ। ੬ ਸੂਰਜ ਦੀ ਕਿਰਣਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੭ ਮਉਲੀ ਹੋਈ ਯਾ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ। ੮ ਪੂਰਬ। ੯ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ ੩

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੩	੪	੩	ਸੋਈ ਨਾਮੁ ਸਿਵਰਿ ਨਵ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨੁ; ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਿ [੧]'ਸਮੁਧਰਿਆ' ॥ ('ਸਮੁਧਰਿਆ' ਪਾਠ ਕਰਣਾ ਸਮੁ ਧਰਿਆ ਨਹੀ ਕਰਣਾ)
	੭	੪	ਤਿਤੁ ਨਾਮਿ ਲਾਗਿ, ਤੇਤੀਸ ਧਿਆਵਹਿ; ਜਤੀ ਤਪੀ ਸੁਰ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ॥ ਸੋਈ ਨਾਮੁ ਸਿਮਰਿ [੨]ਗੰਗੇਵ ਪਿਤਾਮਹ; ਚਰਣ ਚਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸਿਆ ॥ ਤਿਤੁ ਨਾਮਿ ਗੁਰੂ, ਗੰਭੀਰ [੩]ਗਰੂਅ ਮਤਿ; ਸਤ ਕਰਿ ਸੰਗਤਿ ਉਧਰੀਆ ॥
	੧੦	੫	ਨਾਮ [੪]ਕਿਤਿ ਸੰਸਾਰਿ; ਕਿਰਣਿ ਰਵਿ ਸੁਰਤਰ ਸਾਖਹ ॥ ਉਤਰਿ ਦਖਿਣਿ, ਪੁਬਿ ਦੇਸਿ; ਪਸ੍ਚਿਮਿ ਜਸੁ ਭਾਖਹ ॥ ਜਨਮੁ ਤ ਇਹੁ [੫]ਸਕਯਥੁ; ਜਿਤੁ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਰਿਦੈ ਨਿਵਾਸੈ ॥ ਭਲਉ ਪ੍ਰਸਿਧੁ [੬]ਤੇਜੋ [੭]ਤਨੈ; ਕਲ੍ ਜੋਖਿ ਕਰ ਧ੍ਾਇਅਉ ॥
	੧੩	੬	ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹਿ ਦੇਵ ਤੇਤੀਸ, ਅਰੁ ਸਾਧਿਕ ਸਿਧ ਨਰ; ਨਾਮਿ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਧਾਰੇ ॥ ਜਹ ਨਾਮੁ ਸਮਾਧਿਓ; ਹਰਖੁ ਸੋਗੁ ਸਮ ਕਰਿ ਸਹਾਰੇ ॥ ਸੋਈ ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਅਮਰ ਗੁਰ; [੮]ਤੁਸਿ ਦੀਓ ਕਰਤਾਰਿ॥
	੧੫	੭	ਸਤਿ ਸੂਰਉ ਸੀਲਿ ਬਲਵੰਤੁ; ਸਤਭਾਇ ਸੰਗਤਿ ਸਘਨ; ਗਰੂਅ ਮਤਿ, ਨਿਰਵੈਰਿ ਲੀਣਾ ॥

---

੧ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਧਰਿਆ। ੨ ਭੀਸ਼ਮ ਪਤਾਮਾ। ੩ ਭਾਰੀ ਵਡੀ ਮਤ। ੪ ਕੀਰਤੀ। ੫ ਸਕਾਰਥ,ਸਫਲਾ। ੬ ਬਾਬੇ ਤੇਜ ਭਾਨ ਦੇ। ੭ ਸਪੁਤ੍ ਸ਼ਤਿਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ। ੮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ ੩

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੩	੧੫	੭	ਜਿਸੁ [੧]ਧੀਰਜੁ, ਧੁਰਿ ਧਵਲੁ; [੨]ਧੁਜਾ ਸੇਤਿ, ਬੈਕੁੰਠ [੩]ਬੀਣਾ ॥
	੧੭	੮	ਨਾਮੁ ਨਾਵਣੁ, ਨਾਮੁ ਰਸ ਖਾਣੁ; ਅਰੁ ਭੋਜਨੁ, ਨਾਮੁ ਰਸੁ; ਸਦਾ 'ਚਾਯ' ਮੁਖਿ ਮਿਸ੍ਰ ਬਾਣੀ ॥ ('ਚਾਇ' ਉਚਾਰੋ)
	੧੯	੮	ਕੁਲ ਸੰਬੂਹ [੪]'ਸਮੁਧਰੇ' ਪਾਯਉ ਨਾਮ ਨਿਵਾਸੁ ॥ ਸਕਯਥੁ ਜਨਮੁ [੫]ਕਲ੍ਚਰੈ; ਗੁਰ ਪਰਸ੍ਿਉ ਅਮਰ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥
੧੩੯੪	੧	੯	[੬]ਬਾਰਿਜੁ ਕਰਿ [੭]ਦਾਹਿਣੈ; ਸਿਧਿ ਸਨਮੁਖ ਮੁਖੁ ਜੋਵੈ ॥ ਰਿਧਿ ਬਸੈ [੮]ਬਾਂਵਾਂਗਿ; ਜੁ ਤੀਨਿ [੯]ਲੋਕਾਂਤਰ ਮੋਹੈ ॥ ਰਿਦੈ ਬਸੈ [੧੦]'ਅਕਹੀਉ', ਸੋਇ ਰਸੁ ਤਿਨਹੀ ਜਾਤਉ ॥ (ਅ-ਕਹੀਉ ਬੋਲੋ)

ਮੁਖਹੁ ਭਗਤਿ ਉਚਰੈ; ਅਮਰੁ ਗੁਰੁ ਇਤੁ ਰੰਗਿ ਰਾਤਉ ॥ ਮਸਤਕਿ ਨੀਸਾਣੁ ਸਚਉ ਕਰਮੁ; ਕਲ੍ ਜੋੜਿ ਕਰ ਧ੍ਾਇਅਉ ॥ (ਧਿਆਇਓ ਬੋਲੋ) ਪਰਸਿਅਉ ਗੁਰੂ ਸਤਿਗੁਰ ਤਿਲਕੁ; ਸਰਬ ਇਛ ਤਿਨਿ ਪਾਇਅਉ ॥

---

੧ ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਧੌਲ ਨੂੰ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਧੁਰੋਂ ਹੀ ਧੀਰਜ ਦਿਤੀ ਹੈ ।੨ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੇਤ=ਚਿਟੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਸੁਲਹ ਕੁਲ। ੩ ਸੁੰਦ੍। ੪ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਧਰੇ। ੫ ਕਲ ਭਟ ਉਚਾਰਦਾ ਹੈ ।੬ ਕਵਲ, ਕਵਲਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜਕੇ ਲਛਮੀ। ੭ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਖੜੀ ਹੈ। ੮ ਖੱਬੇ ਅੰਗ ਕੋਲ। ੯ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋ ਅੰਦਰੀ। ੧੦ ਕਥਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ ੩

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੪	੪	੧੦	ਚਰਣ ੩ ਪਰ [੧]ਸਕਯਥ;
			ਚਰਣ ਗੁਰ ਅਮਰ [੨]'ਪਵਲਿ' [੩]ਰਯ ॥
			('ਪਵੱਲਿ' ਪਾਠ ਬੋਲੋ)
	੬	੧੦	ਸਕਯਥੁ ਸੁ ਹੀਉ, ਜਿਤੁ ਹੀਅ ਬਸੈ; ਗੁਰ ਅਮਰ ਦਾਸ ਨਿਜ ਜਗਤ ਪਿਤ ॥ ਸਕਯਥ ਸੁ ਸਿਰੁ ਜਾਲਪੁ ਭਣੈ; ਜੁ ਸਿਰੁ ਨਿਵੈ, ਗੁਰ ਅਮਰ ਨਿਤ ॥
	੮	੧੧	ਤਿ-ਨਰ ਦੁਖ ਨਹ ਭੁਖ, ਤਿ-ਨਰ [੪]ਨਿਧਨ ਨਹੁ ਕਹੀਅਹਿ ॥ ਤਿ-ਨਰ [੫]ਸੇਵ ਨਹੁ ਕਰਹਿ; ਤਿ-ਨਰ [੬]ਸਯ [੭]ਸਹਸ [੮]ਸਮਪਹਿ ॥ (੨. ਸੇਵਨਹੁ) ਸੁਖ ਲਹਹਿ ਤਿ-ਨਰ ਸੰਸਾਰ ਮਹਿ; ਅਭੈ [੯]ਪਟੁ, ਰਿਪ ਮਧਿ ਤਿਹ ॥
	੧੧	੧੨	ਤੈ ਪਢਿਅਉ ਇਕੁ, ਮਨਿ ਧਰਿਅਉ ਇਕੁ; ਕਰਿ ਇਕੁ ਪਛਾਣਿਓ ॥ ਨਯਣਿ ਬਯਣਿ ਮੁਹਿ ਇਕੁ ਇਕੁ; ਦੁਹੁ ਠਾਂਇ ਨ ਜਾਣਿਓ ॥ ਸੁਪਨਿ ਇਕੁ ਪਰਤਖਿ ਇਕੁ; ਇਕਸ ਮਹਿ ਲੀਣਉ ॥ [੧੦]ਤੀਸ ਇਕੁ ਅਰੁ [੧੧]ਪੰਜਿ ਸਿਧੁ; [੧੨]ਪੈਤੀਸ ਨ [੧੩]ਖੀਣਉ ॥

੧ ਸਕਾਰਥਾ, ਸਫਲਾ। ੨ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ੩ ਰਸਤੇ। ੪ ਨਿਰਧਨ। ੫ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ੬ ਸੈਕੜੇ ਮਨੁਖਾਂ ਨੂੰ। ੭ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪਦਾਰਥ ।੮ ਅਰਪ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ੯ ਚਤੁਰ ਹੈ ਵੈਰੀਆਂ ਵਿਚ। ੧੦ ਤੀਸ ਦਿਨ ਰੋਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ। ੧੧ ਪੰਜ ਨਿਮਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ। ੧੨ ਪੈਂਤੀਆਂ ਅਖਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਸਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਖੀਨਤਾ ਨਹੀਂ, ਕਹੱਤਰ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆਏ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ। ੧੩ ਬਲ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ ੩

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੪	੧੩	੧੨	ਇਕਹੁ ਜਿ ਲਾਖੁ, ਲਖਹੁ ਅਲਖੁ ਹੈ; ਇਕੁ ਇਕੁ ਕਰਿ ਵਰਨਿਅਉ ॥
	੧੪	੧੩	ਜਿ ਮਤਿ ਗਹੀ ਜੈਦੇਵਿ; ਜਿ ਮਤਿ ਨਾਮੈ ਸੰਮਾਣੀ ॥ ਜਿ ਮਤਿ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਚਿਤਿ; ਭਗਤ ਕੰਬੀਰਹਿ ਜਾਣੀ ॥ [1]ਰੁਕਮਾਂਗਦ ਕਰਤੂਤਿ; ਰਾਮੁ ਜੰਪਹੁ ਨਿਤ ਭਾਈ ॥ ਅੰਮਰੀਕਿ ਪ੍ਰਹਲਾਦਿ; ਸਰਣਿ ਗੋਬਿੰਦ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥ ਤੈ ਲੋਭੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਤਜੀ; ਸੁਮਤਿ ਜਲ੍ ਜਾਣੀ ਜੁਗਤਿ ॥
	੧੭	੧੪	ਗੁਰੁ ਅਮਰ ਦਾਸੁ ਪਰਸੀਐ; [2]ਪੁਹਮਿ [3]ਪਾਤਿਕ ਬਿਨਾਸਹਿ ॥ ਗੁਰੁ ਅਮਰਦਾਸੁ [4]ਪਰਸੀਐ; ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ [5]ਆਸਾਸਹਿ ॥ ਗੁਰੁ ਅਮਰਦਾਸੁ ਪਰਸੀਐ; ਧਿਆਨੁ ਲਹੀਐ [6]ਪਉ [7]ਮੁਕਿਹਿ ॥
੧੩੯੫	੧	੧੪	ਇਕੁ [8]ਬਿੰਨਿ [9]ਦੁ-ਗੁਣ ਜੁ ਤਉ ਰਹੈ; ਜਾ ਸੁਮੰਤ੍ਰਿ [10]ਮਾਨਵਹਿ ਲਹਿ ॥ ਜਾਲਪਾ ਪਦਾਰਥ ਇਤੜੇ; ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸਿ ਡਿਠੈ ਮਿਲਹਿ ॥

---

੧ ਰੁਕਮਾਂਗਦ ਇਕ ਰਾਜਾ ਸੀ ਇਸਦੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਇਕ ਅਪਛੱਰਾਂ ਫੁਲ ਤੋੜਦੀ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ, ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵੇਖਕੇ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਏ, ਰਾਜੇ ਦਾ ਚਿਤ ਅਪਛੱਰਾਂ ਤੇ ਨਹੀ ਡੋਲਿਆ, ਐਸੇ ਨਾਮ ਜਪੋ। ੨ ਧਰਤੀ ਦੇ। ੩ ਪਾਪ। ੪ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਖੀਦੇ। ੫ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਵਾ ਸੰਸੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਵਾ ਆਗਿਆ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ੬ ਪਾ ਲਈਦੀ ਹੈ। ੭ ਮੁਕਤੀ। ੮ ਇਕ ਨੂੰ ਬਿੰਨ=ਦੇਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ੯ ਦ੍ਵੈਤ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਪੁਰਖ ਤਾਂ ਰਹਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੧੦ ਮਨੁਖ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ ੩

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੫	੨	੧੫	ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰੁ; ਸੁ ਦ੍ਰਿੜੁ ਨਾਨਕਿ [੧]ਸੰਗ੍ਰਹਿਅਉ॥
			ਤਾ-ਤੇ ਅੰਗਦੁ ਲਹਣਾ ਪ੍ਰਗਟਿ; ਤਾਸੁ ਚਰਣਹ
			ਲਿਵ ਰਹਿਅਉ ॥ [੨]ਤਿਤੁ ਕੁਲਿ ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸੁ
			ਆਸਾ ਨਿਵਾਸੁ; ਤਾਸੁ ਗੁਣ ਕਵਣ ਵਖਾਣਉ ॥
			ਬੋਹਿਥਉ ਬਿਧਾਤੈ [੩]ਨਿਰਮਯੌ; ਸਭ ਸੰਗਤਿ ਕੁਲ
			ਉਧਰਣ ॥ ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸ ਕੀਰਤੁ ਕਹੈ; ਤ੍ਰਾਹਿ
			ਤ੍ਰਾਹਿ ਤੁਅ ਪਾ ਸਰਣ ॥
	੬	੧੬	ਨਿਰੰਕਾਰਿ ਆਕਾਰੁ; ਜੋਤਿ ਜਗ ਮੰਡਲਿ ਕਰਿਯਉ ॥
			ਜਹ ਕਹ ਤਹ ਭਰਪੂਰੁ; ਸਬਦੁ ਦੀਪਕਿ [੪]ਦੀਪਾਯਉ॥
	੮	੧੭	ਜਪੁ ਤਪੁ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ; ਪਿਖਿ ਦਰਸਨੁ
			ਗੁਰਸਿਖਹ ॥ ਗੁਰੁ [੫]ਗਉਹਰੁ [੬]ਦਰੀਆਉ; ਪਲਕ
			ਡੁਬੰਤ੍ਹ ਤਾਰੈ ॥ (ਡੁਬੰਤਿਆਹ ਪੜੇ)
੧੨	੧੮		ਚਿਤਿ ਚਿਤਵਉ ਅਰਦਾਸਿ;
			ਕਹਉ ਪਰੁ ਕਹਿ ਭਿਨ ਸਕਉ ॥
੧੬	੧੯		ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਵਸਿ ਕਰੈ; ਪਵਣੁ ਉਡੰਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥
੧੮	੨੦		ਸੰਨਿਆਸੀ ਤਪਸੀਅਹ; ਮੁਖਹੁ ਏ ਪੰਡਿਤ ਮਿਠੇ ॥
			(ਤਪੱਸੀਅਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ)
			ਕਹਤਿਅਹ ਕਹਤੀ ਸੁਣੀ; ਰਹਤ ਕੋ ਖੁਸੀ ਨ ਆਯਉ॥

---

੧ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੨ ਤਿਸ ਗੁਰਿਆਈ ਗੱਦੀ ਰੂਪ ਕੁਲ ਵਿਚ। ੩ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਆ। ੫ ਵਡੇ ਅਨਵਿਧ ਮੋਤੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ੬ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦਰ ਚੋਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवईऐ महले चौथे के ४

पंना	तुक	शबद
१३९६	३	२१

भै निरभउ हरि अटलु मनि; सबदि गुर नेजा गड़िओ ॥ काम क्रोध लोभ मोह [१]अपतु; पंच दूत बिधंडिओ ॥ भलउ [२]भूहालु तेजो तना; निरपति नाथु नानक बिगा॥गुर अमरदास सचु [३]सलू भणि; तै दलु जितउ इव जुधु करि ॥

	९	२२

[४]घनहर बूंद, [५]बसुआ रोमावलि; कुसम बसंत गनंत न आवै॥ रुद्र धिआन गिआन सतिगुर के; कबि जन भलु [६]उनह जो गावै ॥ भले अमरदास गुण तेरे; तेरी उपमा तोहि बनिआवै ॥ (भुल्ले पाठ करना)

सवईऐ महले चउथे के ४

१३९६	१०	१	इक मनि पुरखु; निरंजनु धिआवउ ॥
	१३	१	अमिअ नामु; जा कउ फुरिआ ॥
	१४	१	हरि नाम रसिकु, गोबिंद गुण गाहकु; चाहकु तत समत सरे ॥ (समूंत नहीं पड़ना)
			कवि कलू, [७]ठकुर [८]हरदास [९]तने; गुर रामदास सर अभर भरे ॥

---

१ बेपती करन वाला हंकार। २ महाराजा। ३ भुट्ट दा नाम है। ४ बदल दीआं बूंदां। ५ धरती दी रोमावली बनासपती। ६ उहनां नूं जे कोई गा सके तां गा सके। ७ ठाकर जी !,छतरीआं दा नाम है। ८ बाबे हरदास जी दे। ९ पुत्र सतिगुरु रामदास जी।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੬	੧੯	੩	ਸਤਗੁਰ ਮਤਿ ਗੂੜ੍ ਬਿਮਲ ਸਤ ਸੰਗਤਿ; ਆਤਮ ਰੰਗਿ ਚਲੂਲ ਭਯਾ ॥ ਜਾਗ੍ਯਾ ਮਨੁ ਕਵਲੁ, ਸਹਜਿ ਪਰਕਾਸ੍ਯਾ, ਅਭੈ ਨਿਰੰਜਨੁ ਘਰਹਿ ਲਹਾ ॥
੧੩੯੭	੨	੪	ਅਨਭਉ ਉਨਮਾਨਿ, ਅਕਲ ਲਿਵ ਲਾਗੀ; ਪਾਰਸੁ ਭੇਟਿਆ ਸਹਜ ਘਰੇ ॥
	੪	੪	ਮੇਟਿਆ ਜਨਮਾਂਤੁ ਮਰਣ ਭਉ ਭਾਗਾ; ਚਿਤੁ ਲਾਗਾ ਸੰਤੋਖ ਸਰੇ ॥
	੫	੫	ਅਭਰ ਭਰੇ, ਪਾਯਉ ਅਪਾਰੁ; ਰਿਦ ਅੰਤਰਿ ਧਾਰਿਓ॥
	੭	੫	ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅੰਗਦ ਸੁਮਤਿ; ਗੁਰਿ ਅਮਰਿ ਅਮਰੁ ਵਰਤਾਇਓ ॥
	੯	੬	ਸੁਖ ਸਾਗਰੁ ਪਾਇਅਉ [1]ਦਿੰਤੁ; ਹਰਿ ਮਗਿ ਨ ਹੁਟੈ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪ੍ਰਮਾਣੁ, [2]ਬਿਧ ਨੈ ਸਿਰਿਉ; ਜਗਿ ਜਸ [3]ਤੂਰੁ ਬਜਾਇਅਉ ॥ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਕਲ੍ਚਰੈ; ਤੈ ਅਭੈ ਅਮਰਪਦੁ ਪਾਇਅਉ ॥
	੧੨	੭	ਸਹਜ ਸਰੋਵਰੁ ਮਿਲਿਓ; ਪੁਰਖੁ ਭੇਟਿਓ ਅਬਿਨਾਸੀ॥
	੧੩	੭	ਆਦਿਲੇ ਭਗਤ, ਜਿਤੁ ਲਗਿ ਤਰੇ; ਸੋ ਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਅਉ ॥
	੧੪	੮	ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਪਰਵਾਹ; ਪ੍ਰੀਤਿ [4]ਪੁਬਲੀ ਨ [5]ਹੁਟਇ॥ ਮਤਿ ਮਾਤਾ ਸੰਤੋਖੁ ਪਿਤਾ; ਸਰਿ ਸਹਜ ਸਮਾਯਉ॥

---

੧ ਦਿਤੀ ਹੋਈ ਦਾਤ ਤੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਗੇ ਦਾਤ। ੨ ਬਿਧਾਤਾ ਨੇ। ੩ ਵਾਜਾ ਜਸ ਦਾ। ੪ ਪਹਿਲੀ, ਮਾਤਾ ਦੇ ਗਰਭ ਦੀ। ੫ ਹਟ ਦੀ ਨਹੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੭	੧੪	੮	ਆਜੋਨੀ [1]ਸੰਭਵਿਅਉ; ਜਗਤੁ ਗੁਰ ਬਚਨਿ ਤਰਾਯਉ ॥ ਅਬਿਗਤ ਅਗੋਚਰੁ, ਅਪਰ ਪਰੁ; ਮਨਿ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵਸਾਇਅਉ ॥
	੧੮	੯	ਸਹਜ ਤਰੋਵਰ ਫਲਿਓ; ਗਿਆਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲ ਲਾਗੇ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਈਅਹਿ; ਧੰਨਿ ਤੇ ਜਨ ਬਡਭਾਗੇ ॥ ਤੇ ਮੁਕਤੇ ਭਏ ਸਤਿਗੁਰ ਸਬਦਿ; ਮਨਿ ਗੁਰ ਪਰਚਾ ਪਾਇਅਉ ॥
੧੩੯੮	੨	੧੦	ਸੇਜ [2]ਸਧਾ ਸਹਜੁ [3]ਛਾਵਾਨੁ, ਸੰਤੋਖੁ [4]ਸਰਾਇਚਉ; ਸਦਾ ਸੀਲ ਸੰਨਾਹੁ ਸੋਹੈ॥ ਗੁਰ ਸਬਦਿ [5]ਸਮਾਚਰਿਓ; ਨਾਮੁ ਟੇਕ ਸੰਗਾਦਿ ਬੋਹੈ ॥ ਆਜੋਨੀਉ [6]ਭਲ ਅਮਲੁ; ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗਿ ਨਿਵਾਸੁ ॥ (ਅ-ਮਲ ਪੜੋ)
੬	੧੧		ਪਰਚਉ ਪ੍ਰਮਾਣੁ ਗੁਰ ਪਾਇਅਉ; ਤਿਨ ਸਕਯਬਉ ਜਨਮੁ ਜਗਿ ॥
੮	੧੨		ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਅੰਗਦੁ ਅਮਰੁ; ਭਗਤ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਸਮਾਣੇ ॥
੯	੧੩		ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਸਮਾਚਰੇ; ਅਭਤਾ ਸਰੁ ਭਰਿਆ ॥ ਇਹੁ [7]ਜਨਕ ਰਾਜੁ, ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ; ਤੁਝਹੀ ਬਣਿ ਆਵੈ।

---

੧ ਅਜੂਨੀ ਸਰੂਪ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ। ੨ ਸਰਧਾ। ੩ ਚੰਦੋਆ। ੪ ਕਨਾਤਾਂ। ੫ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਨਾ। ੬ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ। ੭ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੮	੧੧	੧	ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਮੁ, ਏਕ ਲਿਵ ਮਨਿ ਜਪੈ ਦ੍ਰਿੜੁ; ਤਿਨ੍ ਜਨ ਦੁਖ ਪਾਪੁ ਕਹੁ ਕਤ ਹੋਵੈ ਜੀਉ ॥
	੧੫	੨	ਜਾਕੀ ਸੇਵਾ ਸਿਧ ਸਾਧ, ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੁਰਿ ਨਰ; ਜਾਚਹਿ ਸਬਦ ਸਾਰੁ, ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਈ ਹੈ ॥ ਮਨ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮੁਗਧ ਬੀਚਾਰੁ, ਅਹਿਨਿਸਿ ਜਪੁ; ਧਰਮ ਕਰਮ ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਈ ਹੈ ॥
੧੩੯੯	੨	੩	ਨਲ੍ ਕਵਿ ਪਾਰਸ ਪਰਸ, ਕਚ ਕੰਚਨਾ ਹੁਇ; ਚੰਦਨਾ ਸੁਬਾਸੁ ਜਾਸੁ ਸਿਮਰਤ [1]ਅਨ [2]ਤਰ ॥ ਜਾਕੇ ਦੇਖਤ ਦੁਆਰੇ, ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹੀ ਨਿਵਾਰੇ ਜੀ; ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ, ਸਤਿਗੁਰ ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਪਰ।
		੪	ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਤਖਤੁ; ਦੀਅਨੁ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ॥ ਗੁਰ ਅੰਗਦ ਦੀਅਉ ਨਿਧਾਨੁ, ਅਕਥਕਥਾ ਗਿਆਨੁ; ਪੰਚ ਭੂਤ ਬਸਿ ਕੀਨੇ, [3]ਜਮਤ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਗੁਰ ਅਮਰੁ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ, ਕਲਿ ਜੁਗ ਰਾਖੀ ਪਤਿ; [4]ਅਘਨ ਦੇਖਤ [5]ਗਤੁ ਚਰਨ ਕਵਲ ਜਾਸ ॥
	੭	੫	ਜਿਸਹਿ ਧਾਰ੍ਿਉ ਧਰਤਿ ਅਰੁ [6]ਵਿਉਮੁ, ਅਰੁ ਪਵਣੁ ਤੇ ਨੀਰ ਸਰ; ਅਵਰ [7]ਅਨਲ ਅਨਾਦਿ ਕੀਅਉ ॥ ਸਸਿ [8]ਰਿਖਿ ਨਿਸਿ ਸੂਰ ਦਿਨਿ ਸੈਲ; ਤਰੂਅ ਫਲ ਫੁਲ ਦੀਅਉ ॥

---

੧ ਹੋਰ। ੨ ਬ੍ਰਿਛ ਵਾਂਙੂ। ੩ ਜੰਮਣ ਮਰਣ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ। ੪ ਪਾਪ। ੫ ਨਾਸ਼। ੬ ਆਕਾਸ਼। ੭ ਅਗਨੀ। ੮ ਤਾਰੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੩੯੯	੯	੫	ਸੁਰਿ ਨਰ ਸਪਤ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਿਅ; ਧਾਰਿਓ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਜਾਸੁ ॥ ਸੋਈ ਏਕੁ ਨਾਮੁ,ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸਤਿ; ਪਾਇਓ ਗੁਰ ਅਮਰ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥
	੧੪	੭	ਜਾਮਿ ਗੁਰੂ ਹੋਇ ਵਲਿ; ਗਿਆਨ ਅਰੁ ਧਿਆਨ ਅਨਨ ਪਰਿ ॥
	੧੮	੮	ਗੁਰੁ ਨਯਣਿ ਬਯਣਿ,ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਕਰਹੁ; ਗੁਰੂ ਸਤਿ ਕਵਿ ਨਲ੍ਹ ਕਹਿ ॥ ਜਿਨਿ ਗੁਰੂ ਨ ਦੇਖਿਅਉ [੧]ਨਹੁ ਕੀਅਉ; ਤੇ ਅਕਯਥ ਸੰਸਾਰ ਮਹਿ ॥
੧੪੦੦	੧	੯	ਤਾਰਣ ਤਰਣ [੨]ਸਮਥ ਕਲਜੁਗਿ; ਸੁਨਤ ਸਮਾਧਿ ਸਬਦ ਜਿਸੁ ਕੇਰੇ ॥ ਪੂਰਉ ਪੁਰਖੁ ਰਿਦੈ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ; ਮੁਖੁ ਦੇਖਤ ਅਘ ਜਾਹਿ [੩]ਪਰੇਰੇ ॥ ਜਉ ਹਰਿ ਬੁਧਿ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਚਾਹਤ; ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ ਕਰੁ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥
੪	੧੦		ਹੁਤੀ ਜੁ ਪਿਆਸ [੪]ਪਿਊਸ ਪਿਵੰਨ ਕੀ; ਬੰਛਤ [੫]ਸਿਧਿ ਕਉ ਬਿਧਿ ਮਿਲਾਯਉ ॥ ਪੂਰਨ [੬]ਭੇ ਮਨ ਠਉਰ ਬਸੇ; [੭]ਰਸ ਬਾਸਨ ਸਿਉ ਜੁ ਦਹੰਦਿਸਿ ਧਾਯਉ ॥ ਗੋਬਿੰਦਵਾਲੁ [੮]ਗੋਬਿੰਦ ਪੁਰੀ ਸਮ; ਜਲ੍ਹਨ ਤੀਰਿ ਬਿਪਾਸ ਬਨਾਯਉ ॥ ਗਯਉ ਦੁਖੁ ਦੂਰਿ [੯]ਬਰਖਨ ਕੋ; ਸੁ ਗੁਰੂ ਮੁਖੁ ਦੇਖਿ ਗਰੂ ਸੁਖੁ ਪਾਯਉ॥

---

੧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ । ੨ ਸਮ੍ਰਥ । ੩ ਦੂਰ ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨ ਵਾਲੇ । ੪ ਅਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਪੀਣ ਦੀ । ੫ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ ਵਾ ਮੁਕਤ । ੬ ਹੋ ਕੇ । ੭ ਰਸਾਂ ਦੀ ਵਾਸ਼ਨਾ । ੮ ਸਤਖੰਡ । ੯ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੦	੭	੧੧	ਨਿਸਿ ਬਾਸੁਰ ਏਕ ਸਮਾਨ ਧਿਆਨ; ਸੁ ਨਾਮ ਸੁਨੇ [1]ਸੁਤੁ ਭਾਨ ਡਰ੍ਯੋ ॥ ਭਨਿ [2]ਦਾਸ ਸੁ ਆਸ ਜਗਤ੍ ਗੁਰੂ ਕੀ; ਪਾਰਸੁ ਭੇਟਿ ਪਰਸੁ ਕਰ੍ਯੋ ॥
	੧੧	੧੨	ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਲਜੁਗ ਹੋਇ; ਰਾਖਹੁ ਦਾਸ ਭਾਟ ਕੀ ਲਾਜ ॥
	੧੨	੧੩	ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ; ਗੁਰੂ ਜਪੁ ਪ੍ਰਾਨੀਅਹੁ ॥ ਫੁਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਰੰਗ ਪਾਈਐ, [3]ਗੁਰਮੁਖਹਿ ਧਿਆਈਐ; [4]ਅੰਨ ਮਾਰਗ ਤਜਹੁ, ਭਜਹੁ ਹਰਿ ਗ੍ਯਾਨੀਅਹੁ ॥ ਜਉ ਤ ਸਭ ਸੁਖ ਇਤ ਉਤ ਤੁਮ ਬੰਛਵਹੁ; ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ, ਗੁਰੂ ਜਪੁ ਪ੍ਰਾਨੀਅਹੁ ॥
	੧੭	੧੪	ਫੁਨਿ ਗੁਰੂ ਜਲ ਬਿਮਲ, ਅਥਾਹ ਮਜਨੁ ਕਰਹੁ; ਸੰਤ ਗੁਰਸਿਖ ਤਰਹੁ;ਨਾਮ ਸਚ ਰੰਗ ਸਰਿ ॥ ਸਦਾ ਨਿਰਵੈਰੁ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਨਿਰਭਉ ਜਪੈ; ਪ੍ਰੇਮ ਗੁਰ ਸਬਦ ਰਸਿ;ਕਰਤ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਭਗਤਿ ਹਰਿ ॥
੧੪੦੧	੧	੧੫	[5]ਉਦਧਿ ਗੁਰੁ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ ਬੇਅੰਤੁ ਹਰਿ; ਨਾਮ [6]ਨਗ ਹੀਰ ਮਣਿ; ਮਿਲਤ ਲਿਵਲਾਈਐ ॥ ਫੁਨਿ ਗੁਰੂ [7]ਪਰਮਲ ਸਰਸ, ਕਰਤ ਕੰਚਨੁ ਪਰਸ; ਮੈਲੁ ਦੁਰਮਤਿ ਹਿਰਤ; ਸਬਦਿ ਗੁਰੁ ਧ੍ਯਾਈਐ ॥

---

੧ ਧਰਮ ਰਾਜਾ। ੨ ਭੱਟ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ੩ ਗੁਰਮੁਖ ਬਣ ਕੇ। ੪ ਹੋਰ। ੫ ਸਮੁੰਦ੍। ੬ ਹੀਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਣੀਆਂ ਜਾਂ ਪੰਨੇ। ੭ ਚੰਨਣ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੧	੧	੧੫	ਅਮ੍ਰਿਤ ਪਰਵਾਹ ਛੁਟਕੰਤ ਸਦ ਦ੍ਵਾਰਿ ਜਿਸੁ;
			ਗ੍ਯਾਨ ਗੁਰ ਬਿਮਲ ਸਰ, ਸੰਤ ਸਿਖ ਨਾਈਐ ॥
			ਨਾਮੁ ਨਿਰਬਾਣੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹਰਿ ਉਰਿ ਧਰਹੁ;
			ਗੁਰੂ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਕਰਹੁ, ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ॥
	੫	੧੬	ਜਾਕੀ ਸੇਵ ਸਿਵ ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ, ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਗਣ;
			ਤਰਹਿ ਤੇਤੀਸ ਗੁਰ ਬਚਨ ਸੁਣਿ ਕੰਨ ਰੇ ॥ ਫੁਨਿ
			ਤਰਹਿ ਤੇ ਸੰਤ ਹਿਤ, ਭਗਤ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਕਰਹਿ;
			ਤਰਿਓ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ ਗੁਰ ਮਿਲਤ ਮੁਨਿ ਜੰਨ ਰੇ ॥
			ਤਰਹਿ ਨਾਰਦਾਦਿ ਸਨਕਾਦਿ, ਹਰਿ ਗੁਰਮੁਖਹਿ
			ਤਰਹਿ; ਇਕ ਨਾਮ ਲਗਿ ਤਜਹੁ ਰਸ ਅੰਨ ਰੇ ॥
	੮	੧	ਸਿਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬੁ ਸਭ ਊਪਰਿ ॥
			ਕਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ; ਸਤਜੁਗਿ ਜਿਨਿ ਧ੍ਰੂ ਪਰਿ ॥
	੧੪	੨	ਅਪ੍ਰਿਉ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਅਥੈ ਨਿਧਿ;
			ਚਹੁ ਜੁਗਿ ਗੁਤ ਸੇਵਾ ਕਰਿ, ਫਲੁ ਲਹੀਅੰ ॥
	੧੭	੨	ਜਿਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਬਾਣੀ;
			ਸਾਧੂ ਜਨ ਜਪਹਿ, ਕਰਿ [੧]ਬਿਚਿਤਿ ਚਾਓ ॥
			ਆਨੰਦੁ ਨਿਤ ਮੰਗਲੁ; ਗੁਰ ਦਰਸਨੁ ਸਫਲੁ ਸੰਸਾਰਿ॥
	੧੯	੨	ਰਘੁ-ਬੰਸਿ [੨]ਤਿਲਕੁ ਸੁੰਦਰੁ, ਦਸਰਥ ਘਰਿ;
			ਮੁਨਿ ਬੰਛਹਿ ਜਾਕੀ ਸਤਣੰ ॥
੧੪੦੨	੧	੩	ਸੰਸਾਰੁ ਅਗਮ ਸਾਗਰੁ ਤੁਲਹਾ;
			ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਗੁਰੂ ਮੁਖਿ ਪਾਯਾ ॥

---

੧ ਚਿਤ ਵਿਚ ੨ ਟਿੱਕੇ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ ਜੀ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवईऐ महले चउथे के ४

पंना	तुक	शबद
१४०२	२	३

जगि जनम मरणु [१]भगा;
इह आई हीऐ परतीति ॥

५ ४ परतापु सदा गुर का घटि घटि; परगासु भजा जसु जन कै ॥ इकि पड़हि सुणहि गावहि; [२]परभातिहि करहि इसनानु ॥ इसनानु करहि परभाति सुध मनि; गुर पूजा, [३]बिधि सहित करं ॥ जग जीवनु जगंनाथु जल थल महि; रहिआ पूरि बहु बिधि बरनं ॥

९ ५ तिन् तरिओ समुद् [४]रुद्, खिन इक महि; [५]जलहर [६]बिंब जुगति जोगु रचा (थोड़ा ज़ोर दी बोलो)
[७]कुंडलनी सुरझी सतसंगति;
परमानंद गुरु मुखि [८]मचा ॥ (थोड़ा ज़ोर दी बोलो)

१२ ९ कवल नैन मधुर बैन, कोटि सैन संग सोभ; कहत मा [९]जसोद जिसहि, दही [१०]भातु खाहि जीउ

---

१ भज्ज गिआ, निवित्त हो गिआ। २ अमृत वेले। ३ बिधी पूरबक छे अंगां करके चित दी इकागरता (संतोख, बाणी दी प्रीती) अच्छ सरधा, दीरघ काल अभिआस, गुरु इसट नूं सदा अंग संग जाणना, अंतर बाहर। ४ भिआनक ५ जल ही जल। ६ जिवें जल दा बुदबुदा हुंदा है। ७ भुजंगमां नाड़ी चेतन ते जड़ दी गींह, करमां दी गींह ते संसिआं दी गींह, संगत विच मिल के खुलु जांदी है। ८ पीणा कीता। ९ जसोधां। १० चावल।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवईए महले चउथे के ४

पंना	तुक	शबद
१४०२	१२	६

देखि रूपु अति अनूपु, मोह महां [1]मग भई;
[2]किंकनी सबद, [3]झनतकार खेलु पाहि जीउ ॥
काल कलम हुकमु हाबि, कहउ कउनु मेटि सकै; ईस [4]बंम् गान् धान्, धरत हीऐ चाहि जीउ ॥ वाहिगुरू वाहिगुरू वाहिगुरू; वाहि जीउ ॥

	१५	७

राम नाम परम धाम, सुध बुध निरीकार;
बेसुमार [5]सरबर कउ काहि जीउ ॥
[6]सुथिर चित भगत हित; भेखु धरिओ,
हरनाखसु हरिओ; नख बिदारि जीउ ॥

	१८	८

पीत बसन [7]कुंद दसन [8]प्रिआ सहित कंठ
माल;मुकटु सीसि मोर पंख [9]चाहि जीउ ॥
बे-वजीर बडे धीर, धरम अंग अलख अगम;
खेलु कीआ आपनै उछाहि जीउ ॥

१४०३	३	९

बलिहि छलन, सबल मलन, भगु दलन
कान् [10]कुअर; निहकलंक बजी डंक,
चरू दल [11]रविंद जीउ ॥

---

१ मगन । २ ਤੜਾਗੀ ਘੁੰਘਰੂਆਂ ਦੀ । ३ झुनकार । ४ ब्रह्म । ५ बराबर । ६ साफ मुंद् । ७ मरतबान दे फुलां दी निआईं दंद । ८ पिआरी सखी । ९ गरड़ दी सवारी । १० कुमार अवसथा वाले क्रिशन जी, कौर,टिक्का । ११ सुरज चंद् वंशीआं दा ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवईऐ महले चउथे के ४

पंना	तुक	शबद
१४०३	३	९
	८	१०
	११	११
	१८	१३
१४०४	१	१
	५	२

राम रवण [1]दुरत [2]दवण सकल भवण कुसल करण; सरब [3]भूत आपि ही [4]देवाधि देव; सहस मुख [5]फनिंद जीउ ॥ जरम करम, मछ कछ [6]हुअ बराह; जमुना कै [7]कूलि, खेलु खेलिओ जिनि [8]गिंद जीउ ॥

गुर कहिआ मानु, निज निधानु, सचु जानु मंत्रु इहै; निसि बासुर होइ कल्यानु; लहहि परमगति जीउ ॥ नामु सारु हीऐ धारु, तजु बिकारु मन [9]गर्जद; सिरी गुरू सिरी गुरू, सिरी गुरु सति जीउ ॥

सेवक कै भरपूर जुगु जुगु;
वाहगुरू तेरा सभु [10]सदका ॥

मानहि ब्रहमादिक रुद्रादिक;
काल का कालु निरंजन जचना ॥

अगमु अनंतु अनादि; आदि जिसु कोइ न जाणै ॥ सिव बिरंचि धरि धानु; नितहि जिसु बेदु बखाणै ॥

गुरू समरथु गहि करीआ [11]धूव;
बुधि सुमति समारन कउ ॥

---

१ पापां नूं। २ दबंण वाला। ३ रूप। ४ देवतिआं दे अधेपती राजे। ५ शेश नाग। ६ होइआ। ७ कनारे। ८ गोंद खेली कानु नै। ९ भज्ज जां हाथी मन। १० भरोसा, वारने जावां तेरे तों। ११ बुधी अचल कीती।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवईऐ महले चउथे के ४

पंना	तुक	शबद	
१४०४	५	२	मथुरा जन जानि कही जीअ साचु; सु अउर कछू न बिचारन कउ ॥
	७	३	[1]सँतत ही सतसँगति संग; सु रँग रते जसु गावत है ॥ २. सँत तही ॥ धूम पंथु धरिओ [2]धरनी धर आपि; रहे लिव धारि न धावत है ॥ रवि के [3]सुत को तिन् त्रासु कहा; जु चरँन गुरू चितु लावत है ॥
	९	४	निरमल नामु सुधा पर पूरन; सबद तरँग प्रगटित दिन [4]आगरु ॥ गहिर गँभीरु अथाह अति बड सुभरु; सदा सभ बिधि रतनागरु ॥ सँत [5]मराल करहि [6]कँतूहल; तिन जम त्रास मिटिओ दुख कागरु ॥
	१२	५	जा कउ मुनि धिआनु धरै फिरत सगल जुग; कबहुक कोऊ पावै आतम प्रगास कउ ॥ बेद बाणी सहित, बिरँचि जसु गावै जा को; सिव मुनि गहि, न [7]तजात [8]कबिलास कँउ ॥ जा कौ जोगी जती सिध साधिक अनेक तप; जटा जूट भेख कीऐ फिरत उदास कउ ॥

---

१ निरँतर, इक रस । २ शेश नाग वा धरती दे धारन वाला प्रमेशर । ३ धरम राजा । ४ अँगे ही । ५ हँस । ६ उतशाह । ७ तिआग दा नहीं । ८ कैलाश पबत नूँ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੪	੧੫	੫	ਸੁ ਤਿਨਿ ਸਤਿਗੁਰਿ [੧]ਸੁਖਿ ਭਾਇ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰੀ ਜੀਅ; ਨਾਮ ਕੀ ਬਡਾਈ ਦਈ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਕਉ ॥
	੧੬	੬	ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਧਿਆਨ ਅੰਤਰ ਗਤਿ; ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਤਿਹੁ ਲੋਗ ਪ੍ਰਗਾਸੇ ॥ [੨]ਬਿਦ੍ਮਾਨ ਗੁਰਿ ਆਪਿ ਥਪ੍ਯੋ ਥਿਰੁ; ਸਾਚਉ ਤਖਤੁ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸੈ ॥
	੧੮	੭	ਤਾਰ੍ਯੋ ਸੰਸਾਰੁ ਮਾਯਾ ਮਦ ਮੋਹਿਤ; ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਦੀਅਉ ਸਮਰਥੁ ॥ ਫੁਨਿ ਕੀਰਤਿਵੰਤ ਸਦਾ ਸੁਖ ਸੰਪਤਿ; ਰਿਧਿ ਅਰੁ ਸਿਧਿ ਨ ਛੋਡਇ ਸਥੁ ॥
੧੪੦੫	੧	੧	ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਪਰਵਾਹ ਕਾਹੂ ਕੀ; ਜਾ ਕੈ [੩]ਬਸੀਸਿ ਧਰਿਓ ਗੁਰਿ ਹਥੁ ॥
	੨	੧	ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਭਰਪੂਰਿ ਰਹਿਓ ਸੋਈ ॥ ਅਪਨ ਸਰਸੁ ਕੀਅਉ ਨ ਜਗਤ ਕੋਈ ॥ ਆਪੁਨ ਆਪੁ; ਆਪ ਹੀ ਉਪਾਯਉ ॥
	੩	੧	ਪਾਯਉ ਨਹੀ ਅੰਤੁ ਸੁਰੇ ਅਸੁਰਹ ਨਰ; ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਖੋਜੰਤ ਫਿਰੇ ॥
	੬	੨	ਸਤਿਗੁਰਿ ਨਾਨਕਿ ਭਗਤਿ ਕਰੀ ਇਕ ਮਨਿ; ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਗੋਬਿੰਦ ਦੀਅਉ ॥ ਅੰਗਦਿ ਅਨੰਤ ਮੂਰਤਿ ਨਿਜ ਧਾਰੀ; ਅਗਮ ਗ੍ਯਾਨਿ ਰਸਿ ਰਸੁਉ ਹੀਅਉ ॥ ਗੁਰਿ ਅਮਰਦਾਸਿ ਕਰਤਾਰੁ ਕੀਅਉ ਵਸਿ; ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਿ ਧ੍ਯਾਇਯਉ ॥ (ਧਿਆਇਅਉ ਪੜੋ)

---

੧ ਸੁਖ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ । ੨ ਪ੍ਰਗਟ । ੩ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਸਿਰ ਤੇ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੫	੯	੩	ਨਾਰਦੁ ਧ੍ਰੂ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ ਸੁਦਾਮਾ; ਪੁਬ [੩]ਭਗਤ ਹਰਿ ਕੇ [੧]ਜੁਗਣੰ ॥ ੨. ਜੁ [੨]ਗਣੰ
			ਅੰਬਰੀਕੁ ਜਯਦੇਵ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨੁ; ਨਾਮਾ ਅਵਰੁ ਕਬੀਰੁ ਭਣੰ ॥
	੧੧	੪	[੩]ਮਨਸਾ ਕਰਿ ਸਿਮਰੰਤ ਤੁਝੈ ਨਰ; ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮਿਟਿਅਉ ਜੁ ਤਿਣੰ ॥ [੪]ਬਾਚਾ ਕਰਿ ਸਿਮਰੰਤ ਤੁਝੈ; ਤਿਨ੍ ਦੁਖੁ ਦਰਿਦ੍ ਮਿਟਿਯਉ ਜੁ ਖਿਣੰ ॥ [੫]ਕਰਮ ਕਰਿ ਤੁਅ [੬]ਦਰਸ ਪਰਸ ਪਾਰਸ ਸਰ; ਬਲ੍ ਭਟ ਜਸੁ ਗਾਇਯਉ ॥
	੧੫	੫	ਸੋਈ ਰਾਮਦਾਸੁ ਗੁਰੁ ਬਲ੍ ਭਣਿ; ਮਿਲਿ ਸੰਗਤਿ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕਰਹੁ ॥
	੧੭	੧	ਤਾਤੇ [੬]ਗਉਹਰੁ ਗ੍ਯਾਨ ਪ੍ਰਗਟੁ ਉਜੀਆਰਉ; ਦੁਖ ਦਰਿਦ੍ ਅੰਧ੍ਯਾਰ ਕੋ ਨਾਸੁ ॥
੧੪੦੬	੧	੨	ਤਾਤੇ ਸੰਗਤਿ [੭]ਸਘਨ ਭਾਇ ਭਉ ਮਾਨਹਿ; ਤੁਮ ਮਲੀਆਗਰ ਪ੍ਰਗਟ [੮]ਸੁਬਾਸੁ ॥
	੩	੨	ਜਿਹ ਪਿਖਤ ਅਤਿ ਹੋਇ ਰਹਸੁ ਮਨਿ; ਸੋਈ ਸੰਤ [੯]ਸਹਾਰੁ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸੁ ॥

(ਰਹੱਸ ਪਾਠ ਕਰਨਾ)

---

੧ ਪੂਰਬਲੇ। ੨ ਜੋ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜੁਗਾਂ ਦੇ। ੩ ਦਿਲ ਦੀ ਭਾਵਨਾਂ ਨਾਲ। ੪ ਬਾਣੀ ਕਰਕੇ। ੫ ਸ਼ਰੀਰ ਕਰਕੇ। ੬ ਅਨਬਿੱਧ ਮੋਤੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਵਡਾ। ੭ ਸੰਘਣੇ ਸ਼ੁਭ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੇ ਇਕ ਰਸ। ੮ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਖੁਸ਼ਬੂ। ੯ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवईऐ महले चउथे के ४

पंना	तुक	शबद	
१४०६	४	३	ता ते अंगदु अंग संगि, भयो [१]साइरु; तिनि सबद सुरति की [२]नीव रखाई ॥ २. कीनी वरखाई ॥
	८	४	इक अरदासि भाट कीरति की; गुर रामदास राखहु सरणाई ॥
	९	१	मोहु [३]मलि [४]बिवसि कीअउ; कामु गहि केस, पछाड़िउ ॥ (मॅलि बोलॅ) क्रोधु खंडि [५]परचंडि; लोभु अपमान सिउ [६]झाड़िउ ॥ भव सागरु [७]बंधिअउ; सिख तारे सु प्रसंनै ॥ सिरि [८]आत [९]पतु सचै तखतु; जोग भोग संजुतु [१०]बलि ॥
	१२	२	तू सतिगुरु चहु जुगी;आपि आपे परमेसरु॥ सुरि नर साधिक सिध; सिख सेवंत [११]धुरह धुरु ॥ आदि जुगादि अनादि; कला धारी त्रिहु लोअह ॥

---

१ समुंद् दी निआईं गुणां करके । २ शबद=प्रमेशर विच सुरत=चित नूं जोड़न दी सिक्षी दी पीखिआ वेले केवल स्री गुरू अंगद साहिब जी ही निकले सन सारिआं सिखां पुत्रां नूं सोधके इह निरमल गुरमुख पंथ दी गुरू अंगद साहिब नूं गुरिआई देण रूप नीव रखीसी तथा शबददी वरखाकीती ३ पहिलवान । ४ विशेश करके वॅश । ५ जो तिॅखा सी । ६ झाड़ पछोड़ कीती । ७ नाम दा पुलु बंनिआं । ८ चोर । ९ छतु । १० सुभ गुणां दी फौज सहित । ११ आदि तों लैके सदा सदा ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवईऐ महले पंजवे के ५

पंना	तुक	शबद
१४०६	१३	२

अगम निगम [१]उधरण; [२]जरा जमिहि [३]आरोअह ॥ गुर अमरदासि थिरु थपिअउ; [४]पर-गामी तारण तरण ॥ [५]अघ [६]अंतक [७]बदै न, सल्कवि;गुर रामदास तेरी सरण ॥

२. अंतक [८]बदैन ॥ ३. कब [९]दैन ॥

सवईऐ महले पंजवे के ५

१४०७	२	१

भगति जोग कौ [१०]जैतवारु;
हरि [११]जनकु उपाजउ ॥

	३	१

गुर नानक अंगद अमर लागि; उतम पदु पाजउ ॥ गुरु अरजुनु, घरि गुर राम दास; भगत उतरि आजउ ॥

	४	२

बडभागी [१२]उनमानिअउ;
रिदि सबदु बसाजउ ॥

१४०७	६	३

जनक राजु बरताइआ; सतजुगु आ [१३]लीणा ॥
गुर सबदे मनु मानिआ; [१४]अपतीजु [१५]पतीणा ॥

	५	२

---

१ ਉਧਾਰਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਦੇ। २ ਬੁਢੇਪੇ ਤੇ ਜਨਮ ਆਦਿਕਾਂ ਤੋਂ। ३ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਸੁਭਾਵਾਂ ਤੇ ਅਸਵਾਰ ४ ਆਪ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਤਾਰਣ ਵਾਸਤੇ ਜਹਾਜ ਰੂਪ। ५ ਪਾਪ। ६ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਨੂੰ। ७ ਬਿਦ ਦੇ ਨਹੀ,ਜਾਣਦੇ ਨਹੀ। ८ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ९ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਕੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ। १० ਜਿਤਣ ਵਾਲੇ। ११ ਗਿਆਨ ਵਾਨ। १२ ਵਿਚਾਰਿਆ। १३ ਮੇਲ ਦਿਤਾ ਸਤਿਜੁਗ ਨੂੰ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਲਿਆਕੇ। १४ ਨਾ ਪਤੀਜਣ ਵਾਲਾ ਮਨ। १५ ਪਤੀਜ ਗਿਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪੰਜਵੇ ਕੇ ਪ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੭	੮	੪	ਖੇਲੁ [1]ਗੂੜ੍ਹਉ ਕੀਅਉ ਹਰਿ ਰਾਇ, ਸੰਤੋਖਿ [2]ਸਮਾਚਰਿਓ;ਬਿਮਲ ਬੁਧਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਮਾਣਉ॥ ਆਜੋਨੀ [3]ਸੰਭਵਿਅਉ; ਸੁਜਸੁ ਕਲ੍ ਕਵੀਅਣਿ ਬਖਾਣਿਅਉ ॥
	੧੧	੫	ਸਦ ਜੀਵਣੁ ਅਰਜੁਨੁ ਅਮੋਲੁ; ਆਜੋਨੀ [4]ਸੰਭਉ ॥ ਭਯ ਭੰਜਨੁ ਪਰ ਦੁਖ ਨਿਵਾਰ; ਅਪਾਰੁ [5]ਅਨੰਭਉ ॥ ਅਗਹ ਗਹਣੁ ਭ੍ਰਮੁ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਦਹਣੁ; ਸੀਤਲੁ ਸੁਖ ਦਾਤਉ ॥ [6]ਆਸੰਭਉ [7]ਉਦਵਿਅਉ; ਪੁਰਖੁ ਪੂਰਨ ਬਿਧਾਤਉ ॥
	੧੪	੬	ਜੈ ਜੈ ਕਾਰੁ ਜਾਸੁ ਜਗ ਅੰਦਰਿ; ਮੰਦਰਿ ਭਾਗੁ ਜੁਗਤਿ [8]ਸਿਵ ਰਹਤਾ ॥ ਕੁਲਿ ਸੋਢੀ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ [9]ਤਨੁ; ਧਰਮ [10]ਧੁਜਾ ਅਰਜੁਨੁ ਹਰਿ ਭਗਤਾ ॥
	੧੮	੭	ਸਤਿਵੰਤੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮੰਤ੍; ਨਵ ਨਿਧਿ ਨ ਨਿਖੁਟੈ ॥ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਤਨੁ [8]ਸਰਬ ਮੈ; ਸਹਜਿ ਚੰਦੋਆ ਤਾਣਿਅਉ ॥
੧੪੦੮	੨	੮	ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਗੁਰੁ ਧੰਨਿ;ਅਭਰ ਸਰ ਸੁਭਰ ਭਰਾਯਉ ॥

(ਅਭੱਰ ਬੋਲੇ)

---

੧ ਗੁਪਤ। ੨ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੀਤਾ ਸੰਤੋਖ ਨੂੰ ੩ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ। ੪ ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼। ੫ ਭੈ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੬ ਅਚਰਜ ਰੂਪ। ੭ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ। ੮ ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ ਵਿਚ। ੯ ਸਪੁਤ੍। ੧੦ ਨਿਸ਼ਾਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪੰਜਵੇ ਕੇ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੮	੩	੯	ਅਮਿਉ ਰਸਨਾ [1]ਬਦਨਿ ਬਰ ਦਾਤਿ, ਅਲਖ ਅਪਾਰ ਗੁਰ ਸੂਰ; ਸਬਦਿ ਹਉਮੈ ਨਿਵਾਰ੍ਯਉ ॥ [2]ਪੰਚਾਹਰੁਨਿ ਦਲਿਅਉ; (੨. [3]ਪੰਚਾ ਹਰੁਨਿ) ਸੁੰਨ ਸਹਜਿ ਨਿਜ ਘਰਿ [4]ਸਹਾਰ੍ਯਉ ॥ ਗੁਰ ਅਰਜੁਨ ਕਲ੍ਚਰੈ; ਤੈ [5]ਜਨਕਹ [6]ਕਲਸੁ [7]ਦੀਪਾਇਅਉ ॥
	੬	੨	ਗੁਰੁ ਅਰਜੁਨੁ ਪੁਰਖੁ ਪ੍ਰਮਾਣੁ; [8]ਪਾਰਥਉ ਚਾਲੈ ਨਹੀ ॥
	੭	੨	ਭਵਜਲੁ ਸਾਇਰੁ [9]ਸੇਤੁ; ਨਾਮੁ ਹਰੀ ਕਾ ਬੋਹਿਥਾ ॥ ਤੁਅ ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਹੇਤੁ; ਨਾਮਿ ਲਾਗਿ ਜਗੁ ਉਧਰ੍ਯਉ ॥
	੯	੩	ਅਬ ਨਾਹਿ ਅਵਰ ਸਰਿ ਕਾਮੁ; [10]ਬਾਰੰਤਰਿ ਪੂਰੀ ਪੜੀ ॥
੧੨	੧		[11]ਮੂਰਤਿ ਪੰਚ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੁਰਖੁ; ਗੁਰੁ ਅਰਜੁਨੁ ਪਿਖਹੁ ਨਯਣ ॥
੧੨	੨		ਸਤਿ ਰੂਪੁ ਸਤਿਨਾਮੁ; ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਧਰਿਓ ਉਰਿ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖਿ ਪਰਤਖਿ; ਲਿਖ੍ਯਉ ਅਛਰੁ ਮਸਤਕਿ ਧੁਰਿ ॥

---

੧ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਬਚਨ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ ਰਸਨਾ ਤੋਂ ।
੨ ਪੰਚਾਹਰੁਨਿ=ਸ਼ੇਰ ਕਾਲ ਨੂੰ ਦਲਿਆ । ੩ ਪੰਜੇ ਹਰਨ, ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦਲ ਦਿਤਾ । ੪ ਆਸਰਾ ।
੫ ਗਿਆਨ ਦਾ । ੬ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ । ੭ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਆ ਹੈ । ੮ ਅਰਜਨ ਪਾਂਡਵ । ੯ ਪੁਲ ।
੧੦ ਬਾਹਰ ਅੰਦਰ । ੧੧ ਪੰਜਵੇਂ ਸਰੂਪ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सवईऐ महले पंजवे के ५

पंना	तुक	शबद
१४०९	१२	२
	१५	२
	१९	३
	१९	४
१४०९	२	५
	८	७

[1]पारसु [2]परसि [3]परसु [4]परसि; गुरि [5]गुरू कहाजऊ ॥ भनि मथुरा मूरति सदा थिरु; लाइ चितु सनमुखि रहहु ॥

कलजुगि जहाजु अरजुनु गुरू; सगल सिसि लगि [6]बि-तरहु ॥

तिह जन जाचहु जगतु पर जानीअतु; [7]बासुर रजनि बासु; जा कौ हितु नाम सिउ ॥ मथुरा कै प्रभु सूब मज, अरजुन गुरु; भगति कै हेति पाइ, रहिओ मिलि राम सिउ ॥

अंतु न पावत देव सूबै मुनि; इंद्र महा सिव जोग करी ॥

जग अउरु न जाहि [8]महातम मै; अवतारु [9]उजागरु आनि कीअउ ॥ इह [10]पधति तै मत चूकहि रे मन; भेदु [11]बिभेदु न जान [12]बीअउ

[13]कलि समुद्र भए रूप; प्रगटि हरि नाम उधारनु ॥

---

१ श्री गुरु नानक साहिब जी। २ श्री गुरु अंगद साहिब जी। ३ श्री गुरु अमरदास साहिब जी। ४ श्री गुरु रामदास साहिब जी। ५ गुरुआं दे गुरु श्री गुरु अरजन देव साहिब जी। ६ विशेश करके। ७ दिन। ८ प्रताप वाला। ९ प्रतॅख। १० दकसाल संप्रदाइ गुर सिखों दी। ११ भेद तों रहित होके। १२ दूजा होर कोई भेद न समझे।

१३ कलजुग समुंदर दे विच जहाज रूप महाराज होए उधारन वासते।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪੰਜਵੇ ਕੇ ੫

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੦੯	੧੦	੭	ਧਰਨਿ ਗਗਨ ਨਵ ਖੰਡ ਮਹਿ; ਜੋਤਿ ਸ੍ਵਰੂਪੀ ਰਹਿਓ ਭਰਿ॥
	੧੧	੮	ਅਜੈ ਗੰਗ ਜਲੁ ਅਟਲੁ;॥ ਅਜੈ ਚਵਰੁ ਸਿਰਿ ਢੁਲੈ;॥ (ਅ-ਜੈ ਉਚਾਰੋ)
	੧੧	੧	ਨਿਤ ਪੁਰਾਣ ਬਾਚੀਅਹਿ; ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮੁਖਿ ਗਾਵੈ॥ ਮਿਲਿ ਨਾਨਕ ਅੰਗਦ ਅਮਰ ਗੁਰ; ਗੁਰੁ ਰਾਮਦਾਸੁ ਹਰਿ ਪਹਿ ਗਯਉ॥ [1]ਹਰਿਬੰਸ ਜਗਤਿ ਜਸੁ ਸੰਚਰ੍ਯਉ; ਸੁ ਕਵਣੁ ਕਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਮੁਯਉ॥
	੧੫	੨	[2]ਦੇਵ ਪੁਰੀ ਮਹਿ ਗਯਉ; ਆਪਿ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭਾਯਉ॥ [3]ਰਹਸੁ ਕੀਅਉ [4]ਸੁਰ ਦੇਵ; ਤੋਹਿ ਜਸੁ ਜਯ ਜਯ ਜੰਪਹਿ॥ ਛਤ੍ਰ [5]ਸਿੰਘਾਸਨੁ ਪਿਰਥਮੀ; ਗੁਰ ਅਰਜੁਨ ਕਉ ਦੇ ਆਇਅਉ॥
			ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ ਮਹਲਾ ੧
੧੪੧੦	੪	੧	[6]ਉਤੰਗੀ[7]ਪੈ [8]ਓਹਰੀ; [9]ਗਹਿਰੀ [10]ਗੰਭੀਰੀ॥ [11]ਗਚੁ ਜਿ ਲਗਾ [12]ਗਿੜ [13]ਵੜੀ;ਸਖੀਏ [14]ਧਉਲਹਰੀ॥ ਸੇ ਭੀ ਢਹਿਦੇ ਡਿਠੁ ਮੈ; ਮੁੰਧ ਨ ਗਰਬੁ [15]ਥਣੀ॥

---

੧ ਭੱਟ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਯਾ ਹਰਿ=ਸੂਰਜ ਦੀ ਬੰਸ ਮੋਢ ਬੰਸ ਦੇ। ੨ ਦੇਵ=ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦੀ ਪੁਰੀ ਸਚਖੰਡ। ੩ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ। ੪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ। ੫ ਗੁਰਿਆਈ ਗੱਦੀ ਦਾ ਛਤ੍ਰ ਤੇ ਸਿੰਘਾਸਣ। ੬ ਉਚ ਅੰਗ ਵੈਰਾਗ(ਜੈਨੀਆਂ)ਬਿਓਕ ਆਦਿਕ ਸਾਧਨ। ੭ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਣਾਂ ਤੇ। ੮ ਝੁਕਣਾ ਕਰੇ। ੯ ਨਿਰਹੱਲ। ੧੦ ਗੰਭੀਰਤਾ ਵਾਲੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹੋ ਜਾਣੀ। ੧੧ ਵਰ ਰੂਪ ਚੂਨਾਂ। ੧੨ ਪਹਾੜ। ੧੩ ਹਵੇਲੀਆਂ ਸਨ। ੧੪ ਹਰੀ ਮੰਦਰ। ੧੫ ਅਸਥਨ, ਸਾਧਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੧੦	੬	੨	ਸੁਣਿ ਮੁੰਧੇ [੧]ਹਰਣਾਖੀਏ; ਗੂੜਾ [੨]ਵੈਣੁ ਅਪਾਰੁ ॥
	੯	੩	ਜੇ ਤੂੰ ਤਾਰੂ ਪਾਣਿ; ਤਾਹੂ ਪੁਛੁ [੩]ਤਿੜੰਨ [੪]ਟਲ ॥
			ਤਾਹੂ ਖਰੇ ਸੁਜਾਣ; [੫]ਵੰਞਾਏਨੀ [੬]ਕਪਰੀ ॥
			੨. ਵੰਞਾ ਏਨੀ ॥
	੧੦	੪	[੭]ਝੜ [੮]ਝਖੜ [੯]ਓਹਾੜ;ਲਹਰੀ ਵਹਨਿ ਲਖੇ [੧੦]ਸਰੀ ॥
	੧੧	੫	[੧੧]ਸਾਲਕੁ ਮਿਤੁ; ਨ ਰਹਿਓ ਕੋਈ ॥
	੧੨	੬	ਹੈ ਹੈ ਕਰਿ ਕੈ; ਓਹਿ ਕਰੇਨਿ ॥
	੧੪	੭	ਸਹਸੈ ਜੀਅਰਾ ਪਰਿ ਰਹਿਓ;
			[੧੨]ਮਾ ਕਉ ਅਵਰੁ ਨ ਢੰਗੁ ॥
੧੪੧੧	੫	੧੦	ਸਰਵਰੁ ਹੰਸਿ ਨ ਜਾਣਿਆ;ਕਾਗ ਕੁਪੰਖੀ ਸੰਗਿ ॥
	੧੦	੧੩	ਪਿਰਮ [੧੩]ਪੈਕਾਮੁ ਨ ਨਿਕਲੈ;
			ਲਾਇਆ ਤਿਨਿ ਸੁਜਾਣਿ ॥
	੧੨	੧੪	ਭਾਂਡਾ [੧੪]ਆਣਗੁ ਰਾਸਿ; ਜਾਂ ਤਿਸੁ ਭਾਵਸੀ ॥
੧੪੧੨	੨	੨੦	ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ ॥
	੭	੨੫	ਸੀਤਾ ਲੈ ਗਇਆ ਦਹ-ਸਿਰੈ;
			ਲਛਮਣੁ ਮੂਓ ਸਰਾਪਿ ॥
	੯	੨੬	ਹਣਵੰਤਰੁ ਆਰਾਧਿਆ; ਆਇਆ ਕਰਿ ਸੰਜੋਗੁ ॥

---

੧ ਹਰਣਾਂ ਸਰੀਖੀ ਨੈਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੀ ਸੁਰਤੀ ਸਿੰ-ਮ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ। ੨ ਬਚਨ। ੩ ਤਰਣਾ ਵਾ ਕਿਨਾਰਾ। ੪ ਜੁਗਤੀ। ੫ ਚਲੇ ਗਏ। ੬ ਲਹਿਰਾਂ;ਕਾਮਾਦਿਕ। ੭ ਲੋਭ ਦਾ। ੮ ਮੋਹ ਦਾ। ੯ ਹੜ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਦਾ। ੧੦ ਆਸਾ ਰੂਪ ਨਦੀ। ੧੧ ਗਿਆਨ ਵਾਨ। ੧੨ ਮੇਰੇ ਤਾਈਂ। ੧੩ ਤੀਰ। ੧੪ ਆਵੇਗਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੧੨	੯	੨੬	ਨਾਨਕ ਵੇ-ਪਰਵਾਹੁ ਸੋ; ਕਿਰਤੁ ਨ ਮਿਟਈ ਰਾਮ ॥
	੧੨	੨੯	[1]ਉਦੋ-ਸੀਅ [2]ਘਰੇ ਹੀ ਵੁਠੀ;
			[3]ਕੁੜਿਏਂ [4]ਰੈਨੀ [5]ਧੰਮੀ ॥
	੧੪	੩੦	ਕੈ ਦੇਖੜੈ ਸਾਂਝਓਹਿ;
			ਕਾਲੀ ਹੋਈਆ ਦੇਹੁਰੀ, ਨਾਨਕ ਮੈ ਤਨਿ ਭੰਗੁ ॥
			ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੩
੧੪੧੩	੨	੧	[6]ਅਭਿਆ-ਗਤ ਏਹ ਨ ਆਖੀਅਹਿ;
			ਜਿਨ ਕੈ ਮਨ ਮਹਿ ਭਰਮੁ ॥
	੪	੩	ਹੋਵਾ ਪੰਡਿਤੁ ਜੋਤਕੀ; ਵੇਦ ਪੜਾ ਮੁਖਿ ਚਾਰਿ ॥
	੫	੪	ਬ੍ਰਹਮਣ [7]ਕੈਲੀ ਘਾਤੁ [8]ਕੰਞਕਾ;
			[9]ਅਣਚਾਰੀ ਕਾ [10]ਧਾਨੁ ॥
	੯	੬	ਮਨਮੁਖ ਬੰਨਿ੍ ਚਲਾਈਅਹਿ;
			ਨਾ ਮਿਲਹੀ [11]ਵਰਿ ਸਗਿ ॥
	੧੧	੭	ਨਾਨਕ ਸਚਾ ਏਕੁ ਦਰੁ; [12]ਬੀਭਾ [13]ਪਰਹਰਿ ਆਹਿ ॥

---

੧ ਸਾਹ ਸਾਹ ਸੰਕਲਪਾਂ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚ ਉਦੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਨ, ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਾਲਾ ਮਨ। ੨ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਘਰ ਵਸਦਾ ਹੈ। ੩ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪ। ੪ ਮਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਵਿਪਰਨੇ, ਨਿੰਦਾ, ਸ਼ਿਮ੍ਰਤੀ, ਵਿਕਲਪ, ਆਸਾ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ। ੫ ਠੱਲਾ ਪਾਉਂ-ਦੀਆਂ ਹਨ। ੬ ਅਤਿਥੀ। ੭ ਗਊ। ੮ ਲੜਕੀ, ਘਾਤ=ਮਾਰਣ ਵਾਲਾ। ੯ ਧਰਮਦੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੧੦ ਅੰਨ। ੧੧ ਬਰਾਲੇ ਸਗਿ= ਹੰਸਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਵਾ ਵਗਿ=ਗਊਆਂ ਨਾਲ ਸਗਿ= ਕੁਤੇ ਨਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਇਉਂ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨਾਲ ਮਨਮੁਖ ਨਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੇ। ੧੨ ਦੂਜਾ। ੧੩ ਤ੍ਰਿਆਗ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੧੫	੧੯	੨੭	ਜਨ ਕੀ ਟੇਕ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ; ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ [1]ਠਵਰ ਨ ਠਾਉ ॥
੧੪੧੬	੧੧	੩੧	ਮਨਮੁਖੀਆ ਦੋਹਾਗਣੀ; ਆਵਣ ਜਾਣਿ ਮੁਈਆਸੁ ॥
	੧੮	੩੩	ਅੰਤਰਿ ਆਇ ਵਸੈ; ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰੈ ਕੋਇ ॥
੧੪੧੭	੨	੩੪	ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਬੋਹਿਥੈ, ਵਡਭਾਗੀ ਚੜੈ; ਤੇ ਭਉਜਲਿ ਪਾਰਿ ਲੰਘਾਇ ॥
	੯	੩੮	ਮਨਮੁਖਿ ਅਸਥਿਰੁ ਨਾ ਥੀਐ; ਮਰਿ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਖਿਨ ਵਾਰ ॥
	੧੨	੪੦	ਲੋਭੀ ਕਾ ਵੇਸਾਹੁ ਨ ਕੀਜੈ; ਜੇ ਕਾ [2]ਪਾਰਿ ਵਸਾਇ ॥
੧੪੧੮	੧	੪੨	ਗੁਰਮੁਖਾਂ [3]ਕਰਾਂ ਉਪਰਿ ਹਰਿ ਚੇਤਿਆ; ਸੇ ਪਾਇਨਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ॥
	੯	੪੫	ਮਨਮੁਖ ਜੂਠਿ ਨ ਉਤਰੈ; ਜੇ ਸਉ ਧੋਵਣ ਪਾਇ ॥
	੧੫	੪੮	ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਪਾਇਆ; ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਪਰ-ਜਾਲਿ ॥
੧੪੧੯	੩	੫੧	ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਉਪੇ ਜੀਅ ਸਉ ਭਾਈ; ਲਏ ਹੁਕਮਿ ਫਿਰਾਉ ॥
੧੪੨੦	੧੩	੬੨	ਵਡੜੈ ਝਾਲਿ [4]ਝਲੰਭਲੈ; ਨਾਵੜਾ ਲਈਐ ਕਿਸੁ ॥
	੧੪	੬੩	[5]ਹਰਹਟ ਭੀ ਤੂੰ ਤੂੰ ਕਰਹਿ; ਬੋਲਹਿ ਭਲੀ [6]ਬਾਣਿ ॥
੧੪੨੧	੨	੬੬	ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੁ ਵਰਤੈ ਖਸਮ ਕਾ; ਮਤਿ ਭਵੀ ਫਿਰਹਿ, [7]ਚਲ ਚਿਤ ॥

---

੧ ਠਹਿਰਨ ਨੂੰ ਯਾ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿਚ। ੨ ਵਾਹ ਚਲੇ। ੩ ਮਾਤਾ ਦੇ ਗਰਭ ਦੇ ਇਕਰਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕ ਭੰਡ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋ ਗਏ। ੪ ਵਡੇ ਤੋਂ ਵਡੇ ਤੜਕੇ, ਵਾ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ। ੫ ਹਲਟ। ੬ ਬਾਣੀ ੭ ਚੰਚਲ ਚਿਤ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਤ ਫਿਰ ਗਈ ਨਿਸਚੇ ਵਲੋਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
			ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੪
			੧ ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
੧੪੨੧	੧੫	੪	ਹਉ ਢੂਢੇਦੀ ਤਿਨ; ਸਜਣ ਸਚਿ ਸਵਾਰਿਆ ॥
	੧੭	੫	ਹਉ ਖੜੀ ਨਿਹਾਲੀ [1]ਪੰਧੁ;ਮਤੁ [2]ਮੈਂ ਸਜਣੁ ਆਵਏ॥
			ਕੋ ਆਣਿ ਮਿਲਾਵੈ ਅਜੁ;ਮੈ ਪਿਰੁ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵਏ॥
੧੪੨੨	੫	੮	ਜਾ ਸਹੁ ਦੇਖਨਿ ਆਪਣਾ;ਨਾਨਕ ਥੀਵਨਿ ਭੀ ਹਰੇ॥
	੫	੯	ਜਿਨ੍ਹਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਦਰਿ ਨੇਹੁ;
			ਤੈ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਚੈ ਲਾਇਆ ॥
	੯	੧੦	ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੀ [3]ਆਸਕੀ;ਜਿਤੁ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਸਚਾ ਪਾਈਐ
੧੪੨੩	੧੭	੨੪	ਨਾਨਕੁ ਹੁਕਮੈ ਬੂਝੈ ਤਿਨ੍ਹਾ ਰਾਸਿ ਹੋਇ;
			ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ॥
੧੪੨੪	੧੧	੨੮	ਸਭੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਵਰਤੈ ਕਰਤਾ;
			ਜੋ ਭਾਵੈ ਸੋ ਨਾਇ ਲਾਇਆ ॥
			ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੫
੧੪੨੫	੨	੪	[8]ਜਾ [5]ਮੈਂ [6]ਇਕੁ, ਤ ਲਖ ਤਉ [7]ਜਿਤੀ;
			ਪਿਨਣੇ ਦਰਿ ਕਿਤੜੇ ॥
	੭	੭	ਕਰੇ ਸੁ ਚੰਗਾ ਮਾਨਿ; [9]ਦੁਯੀ [10]ਗਣਤ ਲਾਹਿ ॥

---

੧ ਰਸਤਾ। ੨ ਮੇਰਾ। ੩ ਪ੍ਰੀਤੀ। ੪ ਜਦੋਂ। ੫ ਮੇਰਾ ੬ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ। ੭ ਤੇਰੇ ਜੈਸੇ ਕਿਤਨੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਦਰ ਤੇ ਪਿੰਨਣੇ=ਮੰਗਤੇ ਆਂਦੇ ਹਨ। ੮ ਦੂਸਰੀ। ੯ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਣੌਣਾਂ। ੧੦ ਮੇਟ ਦੇਹ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ

ਪੰਨਾ	ਰੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੨੫	੧੨	੧੧	[੧]ਖੁਭੜੀ [੨]ਕੁਥਾਇ; [੩]ਮਿਠੀ [੪]ਗਲਣਿ [੫]ਕੁਮੰਤ੍ਰੀਆ ॥
	੧੭	੧੬	ਦੂਜੀ ਛੋਡਿ ਕੁਵਾਟੜੀ;ਇਕਸ ਸਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥
	੧੮	੧੭	[੬]ਤਿਹਟੜੇ ਬਾਜਾਰ;ਸਉਦਾ ਕਰਨਿ [੭]ਵਣਜਾਰਿਆ ॥
੧੪੨੬	੩	੨੧	[੮]ਖੰਭ ਵਿਕਾਂਦੜੇ ਜੇ ਲਹਾਂ;[੯]ਘਿਨਾ[੧੦]ਸਾਵੀ ਤੋਲਿ ॥
	੪	੨੨	ਜਿਸੁ ਪਾਸਿ [੧੧]ਬਹਿਠਿਆ ਸੋਹੀਐ; ਸਭਨਾ ਦਾ [੧੨]ਵੇਸਾਹੁ ॥

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੯

੮	੩	[੧੩]ਤਰਨਾਪੋ [੧੪]ਇਉ ਹੀ ਗਇਓ; ਲੀਓ ਜਰਾ ਤਨੁ ਜੀਤਿ ॥
੧੨	੭	ਤਨੁ ਧਨੁ ਜਿਹ ਤੋਕਉ ਦੀਓ; ਤਾਂ ਸਿਉ ਨੇਹੁ ਨ ਕੀਨ ॥
੧੩	੮	ਤਨੁ ਧਨੁ ਸੰਪੈ ਸੁਖ ਦੀਓ;ਅਰੁ ਜਿਹ ਨੀਕੇ ਧਾਮ ॥
੧੪	੯	ਸਭ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਰਾਮੁ ਹੈ; ਦੂਸਰ ਨਾਹਿਨ ਕੋਇ ॥

---

੧ ਖੁਭ ਰਹੀ ਹੈ ਬ੍ਰਿਤੀ । ੨ ਕੁਸੂਤੀ ਜਗਾ ਕੁਸੰਗਤ । ੩ ਮਾਇਆ ਦੀ । ੪ ਖੁੱਭਣ,ਜਿੱਲ੍ਹਣ । ੫ ਖੋਟੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ । ੬ ਹਟਾਂ । ੭ ਸ੍ਰਵਣ ਮੰਨਣ ਨਿਧਿਆਸਣ ਦੇ ੮ ਅਧਿਕਾਰੀ । ੯ ਖੰਭ ਜੇ ਵਿਕਦੇ ਮਿਲ ਜਾਣ ਵੈਰਾਗ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਾਂ । ੧੦ ਆਪਣੇ ਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤੁਲਾ ਕੇ ਲੈ ਲਵਾਂ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਜੜ ਲਵਾਂ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਖੋਜ ਲਵਾਂ । ੧੧ ਇਸਥਿਤ ਹੋਇਆਂ । ੧੨ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਸਾਥਿਆਂ ਦੇ । ੧੩ ਜਵਾਨੀ ਪੁਣਾਂ । ੧੪ ਐਵੇਂ ਹੀ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੯

ਪੰਨਾ	ਤੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੨੬	੧੫	੧੦	ਜਿਹ ਸਿਮਰਤ ਗਤਿ ਪਾਈਐ; ਤਿਹਿ ਭਜੁ ਰੇ ਤੈ ਮੀਤ ॥
੧੪੨੭	੧੬	੩੦	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਜਨ; ਜੀਵਨ [1]ਕਉਨੇ ਕਾਮ ॥
੧੪੨੮	੩	੩੬	ਕਰਣੋ [2]ਹੁਤੋ ਸੁ ਨਾ ਕੀਓ; ਪਰਿਓ ਲੋਭ ਕੈ ਫੰਧ ॥
	੫	੩੮	ਨਰ ਚਾਹਤ ਕਛੁ ਅਉਰ;ਅਉਰੈ ਕੀ ਅਉਰੈ ਭਈ ॥ ਚਿਤਵਤ ਰਹਿਓ ਠਗਉਰ; ਨਾਨਕ ਫਾਸੀ ਗਲਿ ਪਰੀ ॥
	੧੧	੪੪	ਏਕ ਭਗਤਿ ਭਗਵਾਨ;ਜਿਹ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕੈ ਨਾਹਿ ਮਨ ॥ ਜੈਸੇ ਸੂਕਰੁ ਸੁਆਨ; ਨਾਨਕ ਮਾਨੋ ਤਾਹਿ ਤਨ ॥
	੧੪	੪੭	ਸਿਰੁ ਕੰਪਿਓ ਪਗ ਡਗਮਗੋ;ਨੈਨ ਜੋਤਿ ਤੇ ਹੀਨ ॥ ੨. ਡਗ ਮਗੈ ॥
੧੪੨੯	੨	੫੩	ਬਲੁ ਛੁਟਕਿਓ ਬੰਧਨ ਪਰੇ;ਕਛੂ ਨ ਹੋਤ ਉਪਾਇ ॥
	੩	੫੪	[3]ਬਲੁ ਹੋਆ ਬੰਧਨ ਛੂਟੇ;ਸਭ ਕਿਛੁ ਹੋਤ ਉਪਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਸਭ ਕਿਛੁ ਤੁਮਰੈ ਹਾਥ ਮੈ; ਤੁਮਹੀ ਹੋਤ ਸਹਾਇ ॥

---

੧ ਕਿਸ ਕੰਮ ।੨ ਥਾ, ਕਰਨਾਂ ॥ ੩ ਦਸਮ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਹੈ,ਪਟਣੇ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਣੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਜੋ ਬੀੜ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਾਈ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਮ: ੧੦ ਵਾਂ ਹੈ,ਬਾਬੇ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਪਾਠ ਦਸਵਾਂ ਹੈ। ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਭੀ ਇਹ ਦੋਹਰਾ ਕਲਗੀਧਰ ਵਲੋਂ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ । ਛਾਪੇ ਦੀਆਂ ਬੀੜਾਂ ਵਿਚ ਏਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਗ ਮਾਲਾ

ਪੰਨਾ	ਭੁਕ	ਸ਼ਬਦ	
੧੪੨੯	੫	੫੫	ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਇਹ[੧] ਬਿਪਤ ਮੈ; ਟੇਕ ਏਕ[੨] 'ਰਘੁਨਾਥ'॥
			[੩]'ਮੁੰਦਾਵਣੀ' ॥ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੫
	੧੧	੧	[੪]ਤੇਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਤੋ ਨਾਹੀ; ਮੈਨੋ ਜੋਗੁ ਕੀਤੋਈ ॥
			ਤਰਸੁ ਪਇਆ [੫]ਮਿਹਰਾਮਤਿ ਹੋਈ;
			ਸਤਿਗੁਰ ਸਜਣੁ ਮਿਲਿਆ ॥
			ਰਾਗ ਮਾਲਾ
	੧੬	੧	ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਗ, ਭੈਰਉ ਵੈ ਕਰਹੀ ॥
			ਪੁੰਨਿਆਕੀ ਗਾਵਹਿ; ਬੰਗਲੀ ॥
			ਪੁਨਿ ਅਸਲੇਖੀ ਕੀ; ਭਈ ਬਾਗੀ ॥
			ਪੰਚਮ; ਹਰਖ ਦਿਸਾਖ ਸੁਨਾਵਹਿ ॥
			ਦੁਤੀਆ; 'ਮਾਲ-ਕਉਸਕ' ਆਲਾਪਹਿ ॥
			ਗੰਧਾਰੀ; ਸੀਹੁਤੀ ਉਚਾਰੀ ॥
			ਮਾਰੂ ਮਸਤਅੰਗ, ਮੇਵਾਰਾ ॥
			ਖਉਖਟ; ਅਉ ਭਉਰਾਨਦ ਗਾਏ ॥
			ਚੰਦ੍ਰਬਿੰਬ; ਮੰਗਲਨ ਸੁਹਾਏ ॥

—o—

੧ ਤਕਲੀਫ ਵਕਤ। ੨ ਰਾਮ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿਰਤਮ ਨਾਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਜੇ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਬਾਬਤ ਕੋਈ ਵਰਤੇ ਤਾਂ 'ਰਾਮ ਗਇਓ ਰਾਵਨ ਗਇਓ' ਤੁਕ ਵਿਚ ਉਸ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ ਦੀ ਟੇਕ ਨਹੀ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਹੈ।
੩ ਬੁਝਾਰਤ, ਮੋਹਰ ਛਾਪ। ੪ ਆਪਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਉਪਕਾਰ ਜਾਣਿਆਂ ਨਹੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੋਗ=ਬਣਾਇਕ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਹੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ। ੫ ਮਿਣਤੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮਿਹਰ ਹੋਈ ਜਾਂ ਮਿਹਰਬਾਨੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਰਾਗ-ਮਾਲਾ ॥

ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ — ਪੰਜ ਪੰਜ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਤੇ ਅਠ ਅਠ ਪੁਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ

ਭੈਰਉ	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ	। ਭੈਰਵੀ	।ਬਿਲਾਵਲੀ	।ਪੁਨਿਆਕੀ।	ਬੰਗਲੀ ।	ਅਸਲੇਖੀ।	।	।
	ਪੁਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ	ਪੰਚਮ ।	ਹਤਖ ।	ਦਿਸਾਖ ।	ਬੰਗਾਲਮ।	ਮਧੁ ।	ਮਾਧਵ ।	ਲਲਤ। ਬਿਲਾਵਲ
ਮਾਲ ਕਉਸਕ	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ	। ਗੌਂਡਕਰੀ	।ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ।	ਗੰਧਾਰੀ ।	ਸੀਹੁਤੀ ।	ਧਨਾਸਰੀ।	।	।
	ਪੁਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ	ਮਾਰੂ ।	ਮਸਤ ਅੰਗ।	*ਮੇਵਾਰਾ ।	ਪ੍ਰਬਲਚੰਡ ।	ਕਉਸਕ ।	ਉਡਾਰਾ ।	ਖਉਖਟ।ਭਉਰਾਨਦ
ਹਿੰਡੋਲ	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ	। ਤੇਲੰਗੀ ।	ਦੇਵਕਰੀ ।	ਬਸੰਤੀ ।	ਸੰਦੂਰ ।	ਅਹੀਰੀ ।	।	।
	ਪੁਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ	ਸੁਰਮਾਨੰਦ।	ਭਾਸਕਰ ।	ਚੰਦ੍ਰਬਿੰਬ ।	†ਮੰਗਲਨ ।	ਸਰਸਬਾਨ।	ਬਿਨੋਦਾ ।	ਬਸੰਤ। ਕਮੋਦਾ
ਦੀਪਕ	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ	। ਕਛੇਲੀ	।ਪਟਮੰਜਰੀ।	ਟੋਡੀ ।	ਕਾਮੋਦੀ ।	ਗੂਜਰੀ ।	।	।
	ਪੁਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ	ਕਾਲੰਕਾ ।	ਕੁੰਤਲ ।	ਰਾਮਾ ।	ਕਮਲ ਕੁਸਮ ।	ਚੰਪਕ ।	ਗਉਰਾ ।	ਕਾਨਰਾ। ਕਲ੍ਯਾਨਾ
ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ	। ਬੈਰਾਰੀ	। ਕਰਨਾਟੀ।	ਗਵਰੀ ।	ਆਸਾਵਰੀ।	ਸਿੰਧਵੀ ।	।	।
	ਪੁਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ	ਸਾਲੂ ।	ਸਾਰਗ ।	ਸਾਗਰਾ ।	ਗੌਂਡ ।	ਗੰਭੀਰ ।	ਗੁੰਡ ।	ਕੁੰਭ । ਹਮੀਰ
ਮੇਘ ਰਾਗ	ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ	। ਸੋਰਠਿ ।	ਗੌਂਡ ।	ਮਲਾਰੀ ।	ਆਸਾ ।	ਸੂਹਉ ।	।	।
	ਪੁਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ	ਬੈਰਾਧਰ ।	ਗਜਧਰ ।	ਕੇਦਾਰਾ ।	ਜਬਲੀਧਰ।	ਨਟ ।	ਜਲਧਾਰਾ।	ਸੰਕਰ। ਸਿਆਮਾ

*ਪਾਠਾਂਤ੍ਰ:–ਮਾਰੂ ਮਸਤ, ਅੰਗ ਮੇਵਾਰਾ, ਪ੍ਰਬਲ, ਚੰਡ।

†ਮੰਗਲਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕਈ ਗਿਆਨੀ 'ਸਰਸ' ਨੂੰ ਗਿਣਦੇ ਹਨ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

ਇਹ ਚੁਰਾਸੀ, ੬ ਰਾਗ, ੩੦ ਰਾਗਣੀਆਂ, ੪੮ ਪੁੱਤ੍ਰ, ਸਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਭੋਗ ਪੌਣ ਸਮੇਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਆਪ ਗਾਏ ਸਨ। ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਵਿਚ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸੰਪੂਰਣ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ ਜੋ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਭੋਗ ਪਾਵੇਗਾ ਉਹ ਚੌਰਾਸੀ ਲਖ ਜੂਨ ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ੧ ਓ ਤੋਂ ਅਠਾਰਹ ਦਸ ਬੀਸ ਤੱਕ ਆਪ ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਗੱਦੀ ਤੇ ਸਦਾ ਵਾਸਤੇ ਬਿਰਾਜ ਮਾਨ ਕੀਤਾ, ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਸੰਗੁਤਿ ਬਣਾਈ। ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ।

ਉਥਾਨਕਾ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜਦ ਬਾਣੀ ਦੀ ਬੀੜ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਮੁੰਦਾਵਣੀ ਲਿਖਵਾਈ, ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਹਥ ਜੋੜਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ! ਆਪ ਬਾਣੀ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਮਾਲਾ ਬਖਸ਼ੋ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਚੌਰਾਸੀਹ ਦੇ ਚੱਕ੍ਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਈਏ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਵਾਣ ਕਰਦੇ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਰਚੀ।

ਨੋਟ:-ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਵਲੋਂ ਉੱਤ੍ਰ ਹਨ:--

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਰਥ:-੧=ਅਦ੍ਵੈਤ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ। ਓ=ਸਰਬ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਉਚਾਰਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਰਖਜਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ। ਸਤਿ=ਤ੍ਰੈਨ ਕਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ਗੁਰ=ਅਗਿਆਨ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ, ਚੇਤਨ ਸਰੂਪ। ਪ੍ਰਸਾਦਿ=ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ। ਇਕ ਓਅੰਕਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਵੇ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਹਾਇ।

ਰਾਗ ਮਾਲਾ

ਰਾਗ=ਪ੍ਰੇਮ। ਮਾਲਾ=ਪੰਗਤੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਮਾਲਾ। ਜਿਸਦੀ ਪੰਗਤੀ ਪੰਗਤੀ ਰੂਪ ਮਣਕੇ ਹੈਂ. ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਸੂਤ ਹੈ, ਪੜ੍ਹਨਾ ਰੂਪ ਫੇਰਨੀ ਹੈ। ਜੋ ਭਾਵਨਾ ਸਹਿਤ ਪੜ੍ਹਦਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਅੰਦਰ ਵਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਓਹ ਚੌਰਾਸੀਹ ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਆਵਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੧. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਮਹਾਰਾਜ ! ਪੰਜੇ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਿਵੇਂ ਹੋਣ?

ਉਤ੍ਰ:—ਰਾਗ ਏਕ ਸੰਗਿ ਪੰਚ ਬਰੰਗਨ ।

ਰਾਗ=ਪ੍ਰੇਮ । ਏਕ=ਅਦ੍ਵੈਤ ਵਾਹਿਗੁਰੂ । ਸੰਗਿ=ਨਾਲ । ਪੰਚ=ਪੰਜ । ਬਰੰਗਨ=(ਬਰ-ਅੰਗਨ) ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਨਾਰੀਆਂ ਭਾਵ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ, ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਉਣੇ ਕਰਕੇ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ (ਰਸਨਾ,ਨੇਤ੍ਰ, ਤ੍ਵਚਾ, ਨਕ, ਕੰਨ) ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:—ਲੋਇਣ ਰਤੇ ਲੋਇਣੀ ਕੰਨੀ ਸੁਰਤਿ ਸਮਾਇ ॥ ਜੀਭ ਰਸਾਇਣਿ ਚੂਨੜੀ ਰਤੀ ਲਾਲ ਲਵਾਇ ॥ ਅੰਦਰੁ ਮੁਸਕਿ ਝਕੋਲਿਆ ਕੀਮਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥

(ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਮਾਰੂ ਵਾਰ ਪਹਿਲੀ ਸਲੋਕ ੧੫ ॥)

੨. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਆਖਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਸੰਗਿ ਅਲਾਪਹਿ ਆਠਉ ਨੰਦਨ ॥

ਸੰਗਿ=ਸੰਗਤਿ । ਅਲਾਪਹਿ=ਉਚਾਰਦੀ ਹੈ । ਆਠਉ=ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ । ਨੰਦਨ=ਪੁਤ੍ਰ(ਜਗਤ) ਸਤਿ ਸੰਗਤ ਅਠੇ ਪਹਿਰ (ਉਸ ਅਕਾਲ ਨੂੰ) ਜਿਸਦਾ ਜਗਤ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ, ਉਚਾਰਦੀ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ—ਸੰਤ ਅਰਾਧਨ ਸਦ ਸਦਾ ਸਭਨਾ ਕਾ ਬਖਸਿੰਦੁ । (ਮਾਝ ਦਿਨ ਰੈਣਿ ਮਹਲਾ ੫)

੩. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਗ ਭੈਰਉ ਵੈ ਕਰਹੀ ॥

ਪ੍ਰਥਮ=ਪਹਿਲੇ । ਭੈਰਉ (ਭੈ-ਰਉ) ਡਰ ਵਿਚ ਰਚ੍ਹਕੇ । ਵੈ=ਓਸ । ਕਰਹੀ=ਕਰੀਏ । ਪਹਿਲਾਂ ਭੈ ਵਿਚ ਰਚਕੇ ਓਸ ਹਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੀਏ । ਪ੍ਰਮਾਣ:—ਨਾਨਕ ਜਿਨ੍ ਮਨਿ ਭਉ ਤਿਨ੍ਹਾ ਮਨਿ ਭਾਉ ॥ (ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੫)

੪. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਹਰੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਉਚਾਰੀਏ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਪੰਚ ਰਾਗਨੀ ਸੰਗਿ ਉਚਰਹੀ ॥

ਪੰਚ=ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ । ਰਾਗਨੀ=ਪ੍ਰੀਤੀ । ਸੰਗਿ=ਨਾਲ । ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨਾਲ ਹਰੀ ਨੂੰ ਉਚਾਰੀਏ । ਪ੍ਰਮਾਣ:—ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਿਦੈ ਨਿਰਮਲ ਨਾਮ । (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ ॥)

੫. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਅਨੰਦ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:—ਪ੍ਰਥਮ ਭੈਰਵੀ ਬਿਲਾਵਲੀ ॥

ਪ੍ਰਥਮ=ਆਦਿ । ਭੈਰਵੀ=(ਭੈ-ਰਵੀ) ਭੈ ਵਿਚ ਰਚੀਏ । ਬਿਲਾਵਲੀ=ਅਨੰਦੀ । ਆਦਿ (ਜਨਮ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੈ ਵਿਚ ਰਚੀਏ ਤਾਂ (ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ) ਆਨੰਦ ਵਾਲੇ ਹੋਈ ਦਾ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:—ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਿਲਵਿਖ ਕਟੇ ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਸਾਰਿਆ ॥ ਵਾ:—ਅਨੰਦੁ ਭਇਆ ਮੇਰੀ ਮਾਏ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮੈ ਪਾਇਆ ॥ (ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ)

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

६.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:–ਦ੍ਵੈਤ ਕਿਵੇਂ ਗਲਦੀ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:–ਪੁਨਿਆਕੀ ਗਾਵਹਿ ਬੰਗਲੀ ॥

ਪੁੰਨਿਆਕੀ=ਪੁੰਨ ਵਾਨਾ ਦੀ ਬੁਧੀ । ਬੰਗਲੀ=(ਬੰ-ਗਲੀ) ਦ੍ਵੈਤ ਗਲ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੁੰਨਵਾਨਾ ਦੀ ਬੁਧੀ ਹਰੀ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਦ੍ਵੈਤ ਗਲ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਬਿਨਸੈ ਦੂਜਾ ॥ (ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਤੀਜੀ ਪਉੜੀ, ਪਹਿਲੀ ਅਸ਼ਟਪਦੀ ॥)

੭.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:–ਬ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਿਵੇਂ ਪਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:–ਪੁਨਿ ਅਸਲੇਖੀ ਕੀ ਭਈ ਬਾਰੀ ॥

ਪੁਨ=ਪਵਿਤ੍ਰ । ਅਸਲੇਖੀ=(ਅਸ-ਲੇਖੀ) ਸੁਧ ਸਰੂਪ, ਲਿਖਿਆ । ਬਾਰੀ=ਨਦੀ । ਕੀ=ਦੀ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਾਂਦੁਆਰਾ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ । ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਦੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਨਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਿਚ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਲੇਖਾ ਲਿਖੀਐ ਮਨ ਕੈ ਭਾਇ ॥ (ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਵਾਰ ਮ: ੪)

੮.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:–ਮਨ ਦੀਆਂ ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਕਿਵੇਂ ਹੋਣ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਏ ਭੈਰਉ ਕੀ ਪਾਚਉ ਨਾਰੀ ॥

ਏ=ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ । ਪਾਚਉ=ਪੰਜੇ । ਨਾਰੀ=ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਰੂਪੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੈ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਆਂ ਪੰਜੇ (ਪ੍ਰਮਾਣ,ਵਿਪਰਜੇ,ਨਿੰਦ੍ਰਾ,ਸਿਮ੍ਰਤੀ, ਵਿਕਲਪ) ੧. ਪ੍ਰਮਾਣ = ਦਿਸਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚ ਮਨ ਦੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਲਗਣਾ । ੨.ਬਿਪ੍ਰੇ = ਗੁਰੂ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਉਲਟਾ ਸੁਭਾ । ੩. ਨਿੰਦ੍ਰਾ = ਨੀਂਦ ਸੁਖੋਪਤ ਅਵਸਥਾ ।੪. ਸਿਮ੍ਰਤੀ = ਪਿਛਲੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਚੇਤਾ । ੫. ਵਿਕਲਪ = ਦੂਜੀ ਕਲਪਨਾ । ਕਮਾਈ ਥੋੜੀ ਫਲ ਦੀ ਇਛਾ ਬਹੁਤੀ । ਏਹ ਮਨ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਨਾਰੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਭਉ ਪਇਆ ਵਡਭਾਗਿ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ ॥ ਭੈ ਪਇਐ ਮਨੁ ਵਸਿ ਹੋਆ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ ॥ (ਸੋਰਠਿ ਕੀ ਵਾਰ ਸਲੋਕ ੬)

੯. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਕਹੋ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪੰਚਮ ਹਰਖ ਦਿਸਾਖ ਸੁਨਾਵਹਿ ॥

ਪੰਚਮ = (ਪੰਚ-ਮ) ਪੰਜ ਤਤ, ਮੈ। ਹਰਖਦਿ = ਅਨੰਦਾਇਕ । ਸ਼ਾਖ = ਸਾਖੀ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ (ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਨਿਰਮਲ, ਧਰਤੀ ਦੀ ਤ੍ਰਹਾਂ ਖਿਮਾ, ਪਉਣ ਦੀ ਤ੍ਰਹਾਂ ਨਿਰਲੇਪ, ਅਗਨ ਦੀ ਤ੍ਰਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਵਾਨ, ਅਕਾਸ਼ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਨਿਰਖੋਭੜਾ ਅਫੁਰ) ਮੈ ਅਨੰਦਾਇਕ ਸਾਖੀ ਚੇਤਨ ਕੋ ਸੁਣਾਂਵਦੇ ਹੈਂ । ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਸਹਜ ਸੀਲ ਪਵਨ ਅਰ ਪਾਣੀ, ਬਸੁਧਾ ਖਿਮਾ ਨਿਭਰਾਤੇ ॥ (ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਸ਼ਬਦ ੪)

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵਾ–ਸਸਤ੍ਰਿ ਤੀਖਣਿ ਕਾਟਿ ਡਾਰਿਓ ਮਨਿ ਨ ਕੀਨੋ ਰੋਸੁ ॥ ਕਾਜੁ ਉਆ ਕੋ ਲੇ ਸਵਾਰਿਓ ਤਿਲੁ ਨ ਦੀਨੋ ਦੋਸੁ ॥੧॥ ਮਨ ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਰਉ ਨਿਤ ਨੀਤਿ ॥ ਦਇਆਲ ਦੇਵ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਸੁਨਿ ਸੰਤਨਾ ਕੀ ਰੀਤਿ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਚਰਣ ਤਲੈ ਉਗਾਹਿ ਬੈਸਿਓ ਸ੍ਰਮੁ ਨ ਰਹਿਓ ਸਰੀਰਿ ॥ ਮਹਾ ਸਾਗਰੁ ਨਹ ਵਿਆਪੈ ਖਿਨਹਿ ਉਤਰਿਓ ਤੀਰ ॥੨॥ ਚੰਦਨ ਅਗਰ ਕਪੂਰ ਲੇਪਨ ਤਿਸੁ ਸੰਗੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਬਿਸਟਾ ਮੂਤ੍ਰ ਖੋਦਿ ਤਿਲੁ ਤਿਲੁ ਮਨਿ ਨ ਮਨੀ ਬਿਪਰੀਤਿ ॥੩॥ ਊਚ ਨੀਚ ਬਿਕਾਰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੰਲਗਨ ਸਭ ਸੁਖ ਛਤ੍ਰ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਨ ਕਛੂ ਜਾਨੈ ਸਰਬ ਜੀਅ ਸਮਤ ॥੪॥ ਕਰਿ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਅੰਧਕਾਰ ਬਿਨਾਸ ॥ ਪਵਿਤ੍ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਕਿਰਣ ਲਾਗੋ ਮਨਿ ਨ ਭਇਓ ਬਿਖਾਦੁ ॥੫॥ ਸੀਤ ਮੰਦ ਸੁਗੰਧ ਚਲਿਓ ਸਰਬ ਥਾਨ ਸਮਾਨ ॥ ਜਹਾ ਸਾ ਕਿਛੁ ਤਹਾ ਲਾਗਿਓ ਤਿਲੁ ਨ ਸੰਕਾ ਮਾਨ ॥੬॥ ਸੁਭਾਇ ਅਭਾਇ ਜੁ ਨਿਕਟਿਆਵੈ ਸੀਤੁ ਤਾਕਾ ਜਾਇ॥ਆਪ ਪਰ ਕਾ ਕਛੁ ਨ ਜਾਣੈ ਸਦਾ ਸਹਜਿਸੁਭਾਇ ॥੭॥ ਚਰਣ ਸਰਣ ਸਨਾਥ ਇਹੁ ਮਨੁ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਲਾਲ ॥ ਗੋਪਾਲ ਗੁਣ ਨਿਤ ਗਾਉ ਨਾਨਕ ਭਏ ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾਲ ॥੮॥੩॥ (ਮਾਰੂ ਅਸਟਪਦੀਆ ॥)

੧੦. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਮਾਇਆ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਗਾਵੇ ?

ਉਤ੍:--ਬੰਗਾਲਮ ਮਧੁ ਮਾਧਵ ਗਾਵਹਿ ॥

ਬੰਗਾਲਮ=(ਬੰ-ਗਾਲ-ਮ) ਬੰ=ਦ੍ਵੈਤ । ਗਾਲ=ਗਾਲਕੇ ॥ ਮ=ਵਿਚ । ਮਧ=ਹਿਰਦੇ । ਮਾਧਵ=ਮਾਧਵ=ਮਾਇਆ ਦਾ ਪਤੀ । ਗੁਰਮੁਖ ਦ੍ਵੈਤ ਕੋ ਗਾਲ ਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਮਾਇਆ ਦੇ ਪਤੀ ਕੋ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਂ । ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਰਿ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸਾਈ ।

(ਧਨਾਸਰੀ ਮ: ੩ ਸ਼ਬਦ ੧)

੧੧. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਫਲ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਜਾਣੀਏ ?

ਉਤ੍:--ਲਲਤ ਬਿਲਾਵਲ ਗਾਵਹੀ ਅਪੁਨੀ ਅਪੁਨੀ ਭਾਂਤਿ ॥

ਲਲਤ=ਸ੍ਰੁੰਦ੍ । ਬਿਲਾਵਲ=ਅਨੰਦ । ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ=ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰਬਕ । ਭਾਂਤਿ=ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਜ੍ਹਾ । ਸ੍ਰੁੰਦ੍ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਕੋ ਅਨੰਦ ਸਹਿਤ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈ । ਕਰਮ ਕਾਂਡੀ ਆਪਣੇ ਕਰਮ ਫਲ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਰੂਪ ਤਰਾਂ ਸੇ । ਭਗਤ ਭਗਤੀ ਦੀ ਤਰਾਂ ਸੇ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਬ੍ਰਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਜਾਣ ਕੇ ਇਉਂ ਜਾਣੀਏ । ਪ੍ਰਮਾਣ:--ਇਛਾ ਪੂਰਕੁ ਸਰਬ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਹਰਿ, ਜਾਕੈ ਵਸਿ ਹੈ ਕਾਮਧੇਨਾ ॥ (ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੪ ਸ਼ਬਦ ੧੨)

੧੨. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੌਣ ਹੈ ?

ਉਤ੍:--ਅਸਟ ਪੁਤ੍ ਭੈਰਵ ਕੇ ਗਾਵਹਿ ਗਾਇਨ ਪਾਤ੍ ॥

ਅਸ਼ਟ = ਅੱਠ । ਪੁਤ੍ = ਅਧੀਨ । ਭੈਰਵ (ਭੈ-ਰਵ) = ਭੈ ਵਿਚ ਰਚਕੇ ਜਿਨਾਂ (ਸੰਤਾਂ) ਦੇ ਇਹ ਅਠੇ (ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਹੰਕਾਰ–ਰਜੋ, ਸਤੋ, ਤਮੋ) ਪੰਜ ਵਿਕਾਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਏ, ਓਹ ਭੀ ਵਿਚ ਰਚਕੇ ਗਾਉਣੇ ਯੋਗ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਗਾ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਏ ਹੈਂ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਪਾਚਉ ਲਰਿਕਾ ਜਾਰਿ ਕੈ ਰਹੈ ਰਾਮ ਲਿਵ ਲਾਗਿ ॥ (ਸਲੋਕ ਕਬੀਰ ਜੀ ੪੨)
ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਤੀਨੇ ਸਮ ਕਰਿ ਲਿਆਵੈ ॥ (ਗਉੜੀ ਥਿਤੀ ਕਬੀਰ ਜੀ)

੧੩. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਸ਼ੰਕਾ ਕਿਵੇਂ ਮਿਟੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਦੁਤੀਆ ਮਾਲ ਕਉਸਕ ਆਲਾਪਹਿ ॥

ਦੁਤੀਆ=ਦ੍ਵੈਤ। ਮਾਲ=ਮਲਕੇ । ਕਉਸਕ = (ਕਉ-ਸਕ) ਕਉ = ਕਿਉਂ । ਸਕ ਸ਼ੰਕਾ। ਜੋ ਦ੍ਵੈਤ ਨੂੰ ਮਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਓਹ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੰਕਾ ਉਚਾਰਨ ਭਾਵ ਕੋਈ ਸ਼ੰਕਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ।ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਦੁਬਿਧਾ ਮੇਟਿ ਖਿਮਾ ਗਹਿ ਰਹਹੁ॥(ਗਉੜੀ ਥਿਤੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ॥)

੧੪. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਰੁਕਣ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸੰਗਿ ਰਾਗਨੀ ਪਾਚਉ ਥਾਪੈ ॥

ਸੰਗਿ = ਨਾਲ । ਰਾਗਨੀ = ਪ੍ਰੀਤੀ। ਪਾਚਉ = ਪੰਜ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ। ਥਾਪੈ = ਰੋਕਨਾ, ਇਸਥਿਤ। ਪੰਜ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ (ਗੁਰਮੁਖ) ਰੋਕਦੇ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਪਾਂਚਉ ਇੰਦ੍ਰੀ ਨਿਗ੍ਰਹ ਕਰਈ ॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਦੋਊ ਨਿਰਵਰਈ ॥
(ਗਉੜੀ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ)

੧੫.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਭਗਤੀ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ ਕਿਵੇਂ ਆਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਗੋਂਡ ਕਰੀ ਅਰੁ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ ॥

ਗੋਂਡ = ਵਿਚਾਰ। ਕਰੀ = ਕਰਦੇ । ਦੇਵ = ਪ੍ਰਕਾਸ਼ । ਗੰਧਾਰੀ = ਸੁਗੰਧੀ। ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਓਹੁ ਬਹੁੜੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦੀ (ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ) ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਸਹਜੇ ਹੀ ਭਗਤਿ ਊਪਜੈ ਸਹਜਿ ਪਿਆਰਿ ਬੈਰਾਗਿ ॥ (ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮ: ੩ ਛੇਵੀਂ ਅਸਟਪਦੀ ॥) ਨਾਮੈ ਸੁਰਤਿ ਵਜੀ ਹੈ ਦਹਦਿਸਿ ਹਰਿ ਮੁਸਕੀ ਮੁਸਕ ਗੰਧਾਰੇ ॥ (ਨਟ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮ: ੪ ਦੂਜੀ ਅਸਟਪਦੀ ॥)

੧੬.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਗਿਆਨ ਦਾ ਕਥਨ ਕਹੋ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਗੰਧਾਰੀ ਸੀਹੁਤੀ ਉਚਾਰੀ ॥

ਗੰਧਾਰੀ = (ਗੰਧ-ਆਰੀ) ਦੁਰਗੰਧ ਵੈਰੀ । ਸੀਹੁਤੀ = (ਸੀ-ਹੁਤੀ) ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜੋ (ਗਿਆਨ) ਵਿਸ਼ੇ ਦੁਰਗੰਧ ਦਾ ਵੈਰੀ ਹੈ, ਸੰਤਾਂ ਦੀ (ਬੁਧੀ) ਤਿਸਨੂੰ ਉਚਾਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਚਾਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਚਾਰੇ ਗੀ। ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਕਥੀਐ ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਭ ਗਿਆਨੁ ॥ ਸੋ ਅੰਤਰਿ ਸੋ ਬਾਹਰਿ ਅਨੰਤ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਿਆਪਿ ਰਹਿਆ ਭਗਵੰਤ ॥
(ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮ: ੫ ॥ ੨੩ ਵੀਂ ਅਸਟਪਦੀ ॥)

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

१७.प्रश्नः—बुधी पदारथां दी त्रिश्नां तों किवें रहित होवे?

उत्तरः—धनासरी ऐ पाचउ गाई ॥

धनासरी=(धन-आसरी) धन दे आस्रित । पाचउ=पचाइ, नास । गाई=गा के । पदारथां दे आस्रित त्रिश्नालू बुधी सतिनामु को गाइ के नास कर दिती है। प्रमाणः—त्रिसना बुझै हरि कै नामि ॥ (धनासरी मः५ वीहवां शबद ॥)

१८.प्रश्नः--माइआ दे मोह दी नविरती कहो ?

उत्तरः--माल रागा कउसक संगा लाई ॥

माल=हाथी घोड़े आदि । रागा=मोह । लाई=लाह दिती । संगा=साथ । कउसक=(कउ-सक) कउ=की । सक=शंका। (गुरमुखां नें) माइआ दे माल दे मोह दी शंका साथ ही लाह दिती है । भाव पदारथ सत नहीं है। प्रमाणः—मिथिआ करि माइआ तजी सुख सहजि बीचारि । (बिलावल कबीर जी १० शबद ॥)

१९.प्रश्नः—मन मसत किवें होवे ?

उत्तरः--मारु मसत अंगा मेवारा ॥

मारु=मारके। मसत=बेपरवाह । अंगा=पिआरा । मेंः=विच, रिदा। वारा= वरज के । मन नूं विशिआं वलों वरज के, वाशना को मारके रिदे विच पिआरे वाहि गुरू नाल मिलके बेपरवाह=मसत हो गए। प्रमाणः—हरि रसु पीवै अलमसतु मतवारा ॥ (२७ वां शबद आसा महला ५।)

२०.प्रश्नः—अपोख गिआन दा फल कथन करो ?

उत्तरः--प्रबल चंड कउसक उभारा ॥

प्रबल = विशेश बल वाले । चंड = तिखे। कउ = कउण । सक = शंका । उभारा=उठालना। विशेश बल वाले तिखे गुर गिआन होणे करके कउण शंका को उठाल सकदा है भाव कथन कहिण दी सोझी नहीं रहिंदी। प्रमाणः—गिआन खंड महि गिआनु प्रचंडु ॥ तिथै नाद बिनोद कोड अनंदु ॥ (जपुजी)

मोलु नाही कछु करनै जोगा किआ को कहै सुणावै॥कथन कहण कउ सोझी नाही जो पेखै तिसु इणि आवै ॥ (रामकली मः ५ शबद ४)

२१.प्रश्नः--विशिआं दी नविरती किसदी होई है ?

उत्तरः--खउखट अउ भउरानद गाए॥

खउ = नास । खट = छे, पंज विशे = शबद, सपरश, रूप, रस, गंध,

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੇ ਛੇਵਾਂ ਮਨ। ਭਉਰ-ਆਨਦ = ਭਉਰ ਜਗਜਾਸੂ = ਆਨਦ । ਅਉ = ਫੇਰ। ਗਾਏ = ਕਥਨ। ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਛੇਵਾਂ ਮਨ ਨਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਗਜਾਸੂਆਂ ਦੇ ਤਾਂਈ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪ ਦਾ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਲੋਭ ਮੋਹ ਇਹ ਪਰਸਿ ਨ ਸਾਕੈ ਗਹੀ ਭਗਤਿ ਭਗਵਾਨ ॥ (ਬਸੰਤ ਮ: ੯ ਸ਼ਬਦ ਤੀਸਰਾ)

੨੨.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਅਸਟ ਮਾਲ ਕਉਸਕ ਸੰਗ ਲਾਏ ॥

ਅਸ਼ਟ = ਅਠ = ਸਤ, ਸੰਤੋਖ, ਦਇਆ, ਧਰਮ, ਵਿਚਾਰ (ਅਸਤੀ) ਸਤਿ,(ਭ੍ਰਾਤੀ) ਚੇਤਨ (ਪ੍ਰੇਅਤਾ) ਆਨੰਦ । ਕਉ-ਸਕ = ਕਉ = ਕਿਉਂ । ਸਕ = ਸ਼ੰਕਾ।ਲਾਏ = ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਠਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਾਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਨ ਦੀ ਕਿਉਂ ਸ਼ੰਕਾ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋ, ਭਾਵ ਸ਼ੰਕਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋ ਕੇ ਮਿਲੋ। ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ਹੋਏ ਆਪਿ ਸਹਾਇ ॥ ਗੁਣ ਨਿਧਾਨ ਨਿਤਿ ਗਾਵੈ ਨਾਨਕੁ ਸਹਸਾ ਦੁਖੁ ਮਿਟਾਇ ॥ (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫, ੩੧ ਸ਼ਬਦ ॥)

੨੩.ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਹਉਮੈ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਿਟਦੀ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪੁਨਿ ਆਇਅਉ ਹਿੰਡੋਲੁ ਪੰਚ ਨਾਰਿ ਸੰਗਿ ਅਸਟ ਸੁਤ॥

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਰਿਦੇ ਵਿਚ (ਪੁੰਨ) ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਾਮ (ਆਇਓ) ਆਇਆ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਦੀ (ਹਿੰ) ਹੰਗਤਾ ਡੋਲ=ਡੋਲ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਕੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋ (ਸੰਗਿ) ਸੰਗੀ ਸ੍ਰੀਰ ਮੰਨਿਆਂ ਸੀ ਅੱਠਾਂ ਧਾਤਾਂ ਦਾ ਉਸਦਾ ਭੀ ਮਾਣ ਸੂਤ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜ ਕੋਸ਼

੧. ਅਨਮਜ ਕੋਸ਼:-ਅੰਨ ਨਾਲ ਚਲਣ ਵਾਲਾ ਸਥੂਲ ਸ੍ਰੀਰ (ਕੋਸ਼) ਪੜਦਾ, ਮਿਆਨ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਸੂਖਮ ਸ੍ਰੀਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਕੋਸ਼ ਹਨ ।।

੨.ਪ੍ਰਾਣਮਜ ਕੋਸ਼:-ਪੰਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ=ਪ੍ਰਾਣ, ਅਪਾਨ,ਸਮਾਨ, ਬਿਆਨ, ਉਦਿਆਨ।

੩.ਮਨੋਮਜ ਕੋਸ਼:-ਪੰਜ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੇ ਛੈਵਾਂ ਮਨ ॥

੪.ਵਿਗਜਾਨ ਮਜ ਕੋਸ਼:-ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੇ ਛੈਵੀਂ ਬੁਧੀ।

੫. ਅਨੰਦ ਮਜ ਕੋਸ਼:-ਸਖੋਪਤ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਜੋ ਅਨੰਦ ਹੈ ਏਹ ਅਨੰਦ ਮਜ ਕੋਸ਼ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਦੇਹ ਮੇ।

ਅਸ਼ਟ ਧਾਂਤ

(੧) ਅਸਤ। (੨) ਮਿੱਝ। (੩) ਲਹੂ । (੪) ਚਮੜੀ। (੫) ਮਾਸ। (੬) ਰਸ। (੭) ਬੀਰਜ। (੮) ਬਲ ਵਾ ਨਾੜੀਆਂ।

ਪੰਚ ਨਾਰਿ ਸੰਗਿ:-ਵਾ ਏਹਨਾ ਪੰਜ ਕੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਿਆਰਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਨਾਲ ਸੰਗੀ ਜਾਣਿਆਂ ਹੈ ਅੱਠਾਂ ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀਰ ਦੇ ਮਾਣ ਨੂੰ ਸੂਤ ਕੇ (ਵਾ) ਪੰਚ ਨਾਰਿ=

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੰਜ ਨਾਰੀਆਂ=ਪੰਜ ਅਵਸਥਾ ॥ ਖੇਚਰੀ, ਭੂਚਰੀ, ਚਰਚਰੀ, ਅਗੋਚਰੀ, ਉਨਮਨੀ ॥ ਅਸਟ ਸੁਤ=ਪ੍ਰਾਣ, ਬਿਆਨ, ਸਮਾਨ, ਅਪਾਨ, ਉਦਿਆਨ, ਇੜਾ, ਪਿੰਗਲਾ ਤੇ ਸੁਖਮਨਾ ਏਹ ਅੱਠੇ ਸੁਤ=(ਸੂੜ)=ਠੀਕ,ਵਸਿ ॥

ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਰਿਦੇ ਮੇਂ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਾਮੁ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਪੰਜੇ ਅਵਸਥਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ=ਅਠੈ ਇਹ ਪ੍ਰਾਣ ਆਦਿਕ ਵਸਿ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ, ਅਤੇ ਹੰਗਤਾ ਡੋਲ ਗਈ ਹੈ ॥

ਜੋਗ ਮਤ ਦੁਆਰਾ (੧) ਖੇਚਰੀ=ਤਾਲੂ ਨਾਲ ਜ਼ਬਾਨ ਲਾਉਣੀ ਵਾ ਸਿੱਧੀ ਬਲ ਨਾਲ ਅਕਾਸ਼ ਮੇਂ ਵਿਚਰਨਾ ॥ (੨) ਭੂਚਰੀ=ਭਰਵੱਟਿਆਂ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਟਿਕਾਉਣੀ ਵਾ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨਾਂ । (੩) ਚਾਚਰੀ=ਤ੍ਰਿ-ਕੁਟੀ ਵਿਚ ਟਿਕਣਾ ਵਾ ਹਵਾ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਣਾ । (੪) ਅਗੋਚਰੀ=ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੇ ਸਹੰਸਰ ਦਲ ਕਵਲ ਦੇਖਣਾਂ ਵਾ ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਣਾ (੫) ਉਨਮਨੀ = ਬ੍ਰਹਮ ਰੰਧ੍ਰ ਨਾੜੀ ਵਿਚ ਜੋਗੀ ਦਾ ਇਸਥਿਤ ਹੋ ਕੇ ਤਾਲੂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਕਾਸਨ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਵਾਨ ਹੋਣਾ ਵਾ ਪੰਜ ਤਤਾਂ ਵਿਚ ਸਿਧੀ ਬਲ ਦੇ ਨਾਲ ਤੱਤ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਪਰ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ ਸਹਿਤ ਕਾਰਨ ਅਵਿਦਿਆ ਦੇਹ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਏਹ ਸਿਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਹ ਪਲਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ॥ ਏਹ ਜੋਗ ਮਾਰਗ ਹੈ ॥ (੧) ਪ੍ਰਾਣ=ਜੋ ਰਿਦੇ ਅਸਥਾਨ ਮੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਂ । (੨) ਬਿਆਨ=ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਮੇਂ । (੩) ਸਮਾਨ=ਨਾਭੀ ਵਿਚ । (੪) ਅਪਾਨ= ਗੁਦਾ ਮੇਂ । (੫) ਉਦਿਆਨ=ਜੋ ਕੰਠ ਮੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਂ । (੬) ਇੜਾ=ਖਬੀ ਸੁਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀ । (੭)ਪਿੰਗਲਾ=ਸਜੀ ਸੁਰ ਸੂਰਜ ਦੀ।(੮) ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਸੁਖਮਨਾ ਦੀ ਏਕਤਾ॥ਤ੍ਰਿ-ਕੁਟੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਣ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਜਗਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਖਮਨਾ ਹੈ। ਏਹ ਜੋਗ ਮਾਰਗ ਦਾ ਰਸਤਾ ਹਉਮੈ ਦੇ ਮਿਟਨੇ ਕਰਕੇ ਏਹ ਪੰਜ ਤੇ ਅੱਠ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਗੁਰਮਤ ਦ੍ਵਾਰਾ–੧.ਖੇਚਰੀ=(ਖੇ) ਚਿਦਾ ਕਾਸ਼ ਮੇਂ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣਾ।੨. ਭੂਚਰੀ= ਭੂਮਾ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਮੇਂ ਬ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਵਿਚਰਨਾ । ੩. ਚਾਚਰੀ=ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ (ਚਾ) ਉਤਸ਼ਾਹ ਮੇਂ ਬ੍ਰਿਤੀ ਚੜੀ ਰਹਿਣੀ । ੪.ਅਗੋਚਰੀ=ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਅਵਿਸ਼ੇ ਪਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ॥ ੫.ਉਨਮਨੀ= ਤੁਰੀਆ ਅਵਸਥਾ ॥ ਵਾ ਖੇਚਰੀ = ਸ਼ਤਿਸੈਗੀ, ਧਰਮ ਖੰਡ ॥ ਭੂਚਰੀ = ਸੇਵਕ, ਗਿਆਨ ਖੰਡ । ਚਾਚਰੀ = ਸਿਖ,ਸਰਮ (ਸੁਖ) ਖੰਡ॥ਅਗੋਚਰੀ = ਸਨਮੁਖ = ਕਰਮ(ਬਖਸ਼ਸ਼) ਖੰਡ ॥ ਉਨਮਨੀ=ਗੁਰਮੁਖ=ਸਚਖੰਡ ਏਹ ਅਵਸਥਾ (ਨਾਰਿ) ਨਾਲ ਹਨ ॥

ਪ੍ਰਾਨ=ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਾ ॥ ਅਪਾਨ=ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾ । ਬਿਆਨ = ਦ੍ਵੈਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਣਾ । ਸਮਾਨ = ਬਿਆਪਕ ਸਮਝਣਾ ॥ ਉਦਿਆਨ=ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਰੂਪ ਸਮਝਣਾ,ਇੜਾ = ਜੋ ਅੜੀ ਵਾਲੀਆਂ ਵਾਸ਼ਨਾ ਹਨ ਤਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮਨ ਨੂੰ (ਪਿੰਗਲ਼ਾ) ਪਿੰਗਲਾ ਕਰਨਾ ਸੁਖਮਨਾ=ਮਨ ਨੂੰ ਸੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ॥ ਅਥਵਾ ਇੜਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨਾਂ ਭਾਵ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਰੇਚਨ (ਤਿਆਗ) ਕਰਨਾ ਪਿੰਗਲਾ । ਦੁਆਰਾ ਸੁਆਸਾਂ ਦਾ ਚੜਾਉਣਾ ਭਾਵ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਰਿਦੇ ਮੇਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ, ਸੁਖਮਨਾ ਮੇਂ ਸੁਆਸਾਂ ਦਾ ਕੁੰਭਕ ਕਰਨਾ ਭਾਵ ਠਹਿਰਾਉਣਾ, ਮਨ ਦਾ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਮੇ ਟਿਕਾਉਣਾ ਏਹ ਠੀਕ ਵਸ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਹਉਮੈ ਦੀਰਘ ਰੋਗੁ ਹੈ ਦਾਰੂ ਭੀ ਇਸੁ ਮਾਹਿ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੈ ਜੇ ਆਪਣੀ ਤਾ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਕਮਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਕਹੈ ਸੁਣਹੁ ਜਨਹੁ ਇਤੁ ਸੰਜਮਿ ਦੁਖ ਜਾਹਿ ॥

(ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ੭ ਵਾਂ ਸ਼ਲੋਕ)

੨੪. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਸਰੀਰ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਕਿਸਦੇ ਮਿਟਦੇ ਹੈਂ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਉਠਹਿ ਤਾਨ ਕਲੋਲ ਗਾਇਨ ਤਾਰ ਮਿਲਾਵਹੀ ॥

ਤਾਨ = ਤਨ, ਸ਼ਰੀਰ ॥ ਕਲੋਲ = ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ, ਲਹਿਰ ॥ ਤਾਰ = ਬ੍ਰਿਤੀ ॥ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੋ ਬ੍ਰਿਤੀ ਮੇਲ ਕੇ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਉਠ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਮਾਈ ਮੈ ਧਨੁ ਪਾਇਓ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥ ਮਨੁ ਮੇਰੋ ਧਾਵਨ ਤੇ ਛੂਟਿਓ ਕਰਿ ਬੈਠੋ ਬਿਸਰਾਮੁ ॥ (ਬਸੰਤ ਮ: ੯ ਸ਼ਬਦ ੩)

੨੫. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਅਪਣੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਕਿਸਨੂੰ ਆਈ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਤੇਲੰਗੀ ਦੇਵਕਰੀ ਆਈ ॥

ਤੇ = ਤਿੰਨ ॥ ਲੰਗੀ = ਲੰਘਕੇ । ਦੇਵ = ਪੂਜਾ ॥ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਤਾਂਈ ਤਿੰਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਲੰਘਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆਤਮਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਆਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਰਹਤ ਰਹੈ ਨਿਰਾਰੀ ਸਾਧਿਕ ਸਿਧ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਰਤਨ ਕੋਠੜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਪੂਰਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਖਜਾਨੈ ॥ (ਰਾਮਕਲੀ ਮ: ਪ ਸ਼ਬਦ ੪)

ਗੁਰਮੁਖ ਹੋਵੈ ਸੁ ਪੂਜਾ ਜਾਣੈ ਭਾਣਾ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ ॥ (ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀ ੩)

੨੬. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਭਾਣਾ ਮੰਨਣੇ ਕਰਕੇ ਕੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਬਸੇਤੀ ਸੰਦੂਰ ਸੁਹਾਈ ॥

ਬਸੈ-ਤੀ = ਬਸੈ = ਬਸ ॥ ਤੀ = ਇਸਤ੍ਰੀ ॥ ਸੈ-ਦੂਰ = ਸੈ = ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ ॥ ਸੁਹਾਈ = ਸੋਭਨੀਕ ॥ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਵਸਿ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਜੋ ਸੋਭਨੀਕ ਮਾਇਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਸੋ ਭੀ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:--ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨੇ ਸੋ ਮਿਲੈ ਤੁਧੁ ਆਏ ॥

ਜਿਸੁ ਭਾਣਾ ਭਾਵੈ ਸੋ ਤੁਝਹਿ ਸਮਾਏ ॥ (ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ਮ: ੩ ਸਬਦ ੨੦ ਵਾਂ)

ਵਾ:–ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਜਗਤੁ ਠਗਾਨਾ ਸੁ ਮਾਇਆ ਹਰਿ ਜਨ ਠਾਗੀ ॥

(ਰਾਗ ਸਾਰੰਗ ਮ: ਪ ਸਬਦ ੬੭ ਵਾਂ)

੨੭. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸਰਸ ਅਹੀਰੀ ਲੈ ਭਾਰਜਾ ॥

ਸਰਸ=ਸਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ॥ ਅਹੀ-ਰੀ=ਅਹੀ=ਸਪਣੀਆਂ ॥ ਰੀ=ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ॥ ਲੈ = ਨਾਸ॥ ਭਾ-ਰਜਾ = ਭਾ = ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ॥ ਰਜਾ ਤ੍ਰਿਪਤ। ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰੂਪ ਸਪਣੀਆਂ ਨਾਸ ਕੀਤੀਆਂ ਹੈਂ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਪਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ ॥

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਸਾਚ ਕਹੈਂ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਜਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਓ ਤਿਨਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਓ ॥
(ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ੍ਵਯੇ ੯ ॥)

੨੮. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:–ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਕਿਸ ਨਾਲ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਾਈ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:–ਸੰਗ ਲਾਈ ਪਾਂਚਉ ਆਰਜਾ ॥

ਪਾਚਉ = ਚੇਤਨ ॥ ਆਰਜਾ = ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਚੇਤਨ ਜੋ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੈ ਤਿਸ ਨਾਲ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਾਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਨਿਰਭਉ ਹੋਇ ਰਹੈ ਲਿਵ ਏਕੈ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਮਨੁ ਮਾਨੀ ॥ (ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਸਬਦ ਪਹਿਲਾ ॥)

੨੯. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਕਿਥੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ?

ਉਤ੍ਰ:–ਸੁਰਮਾਨੰਦ ਭਾਸਕਰ ਆਏ ॥

ਸੁਰਮਾ = ਕਾਲਾ, ਕਾਲੀ ਮਾਇਆ ॥ ਨੰਦ = ਪੁਤ੍ਰ, ਮਨ ॥ ਭਾਸ-ਕਰ = ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰ ॥ ਮਾਇਆ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਮਨ ਹੈ ਤਿਸ ਵਿਚ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਆਪ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਮਨ ਮਹਿ ਆਪਿ ਮਨ ਅਪੁਨੇ ਮਾਹਿ ॥ (ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮਹਲਾ ੫ ਅਃ ੧੨ਵੀ ॥ ਪੌੜੀ ੭ ॥) ਵਾ:–ਮਨ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਮਹਿ ਮਨੂਆ ਪੰਚ ਮਿਲੇ ਗੁਰ ਭਾਈ ॥ (ਰਾਮਕਲੀ ਮਃ ੧ ॥ ਸਬਦ ੯ ਵਾਂ ॥)

੩੦. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਜੋਤਿ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਚੰਦ੍ਰਬਿੰਬ ਮੰਗਲਨ ਸੁਹਾਏ ॥

ਚੰਦ੍ = ਚੰਦ੍ਰਮਾ ॥ ਬਿੰਬ = ਪ੍ਰਤਿ ਬਿੰਬ, ਅਕਾਸ਼ ॥ ਮੰਗਲਨ = ਅਨੰਦਾਇਕ ॥ ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਘੜਿਆਂ ਮੇਂ ਸੁਹਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਅਨੰਦਾਇਕ ਜੋਤਿ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਸੋਹਵੰਦੀ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਹਭ ਸਮਾਣੀ ਜੋਤਿ ਜਿਉਂ ਜਲ ਘਟਾਊ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ॥ (ਮਾਰੂ ਵਾਰ ਡਖਣੇ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਸ਼ਲੋਕ ੧੪ ਵਾਂ ॥)

ਅਥ੍ਵਾ:–ਜਿਉ ਪਸਰੀ ਸੂਰਜ ਕਿਰਣਿ ਜੋਤਿ ॥
ਤਿਉ ਘਟਿ ਘਟਿ ਰਮਈਆ ਓਤਿ ਪੋਤਿ ॥ (ਬਸੰਤ ਮ: ੪ ॥ ਸਬਦ ੧ ॥)

੩੧. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਤੀਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਫਲ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸਰਸਬਾਨ ਅਉ ਆਹਿ ਬਿਨੋਦਾ ॥

ਸਰਸ = ਸਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਬਾਨ = ਤੀਰ ॥ ਅਉ = ਬਹੁੜ, ਫੇਰ ॥ ਆਹਿ=ਹੈ ॥ ਬਿਨੋਦਾ = ਆਨੰਦ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਤੀਰ ਦੇ ਸਹਿਤ ਹੈਂ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਈਂ ਫੇਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦਾ ਭ੍ਰਮ ਰਹਿਤ ਨਿਰੁਪਾਧ ਅਨੰਦ ਹੀ ਅਨੰਦ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਸਤ ਲਾਗੇ ਤਨ ਭੀਤਰਿ ਤਾ ਭ੍ਰਮੁ ਕਾਟਿਆ ਜਾਈ ॥ (ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਸ਼ਬਦ ੯)

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੩੨. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਗਾਵਣ ਦਾ ਕੀ ਫਲ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਗਾਵਹਿ ਸਰਸ ਬਸੰਤ ਕਮੋਦਾ ॥

ਬਸੰਤ=ਅਨੰਦ ॥ ਕਮੋਦਾ=ਕਵੀਆਂ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਂ, ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਰਿਦਾ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਰਕੇ ਅਨੰਦ ਸਹਿਤ ਹੈ ॥

ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਸਭੇ ਕਾਜ ਸੁਹੇਲੜੇ ਥੀਏ ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਤੁਠਾ ॥

(ਗਉੜੀ ਕੀ ਵਾਰ ਦੂਜੀ ਮ: ੫ ਸਲੋਕ ਨੰ: ੧੭)

ਕਈ ਕੋਟਿਕ ਜਗ ਫਲਾ ਸੁਣਿ ਗਾਵਣ ਹਾਰੇ ਰਾਮ ॥

(ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ ਛੰਤ ਮ: ੫ ਛੇਵਾਂ ਛੰਤ)

੩੩. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਵੈਰਾਗ ਬਿਬੇਕਾਦਿਕ ਸਾਧਨ ਕਹੋ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਅਸਟ ਪੁਤ੍ ਮੈ ਕਹੇ ਸਵਾਰੀ ॥

ਅਸਟ=ਅੱਠ ॥ ਪੁਤ੍=ਪਵਿਤ੍ ॥ ਮੈ=ਮੇਰੇ ॥ ਸਵਾਰੀ=ਸਵਾਰ ੨ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਠ (*ਵੈਰਾਗੁ, ਬਿਬੇਕ, ਖਟ ਸੰਪਤੀ,ਮੁਕਤੀ ਇਛਾ,ਸ੍ਰਵਨ, ਮੰਨਨ,ਨਿਧਿਆਸਨ ॥ (੮) ਤਤ ਤ੍ਵੰ

---

੧. *ਵੈਰਾਗ-ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਤਕ ਜਿੰਨੇ ਪਦਾਰਥ ਹਨ, ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਰਿਦੇ ਵਿਚੋਂ ਤਿਆਗਿ ਕਰੇ । ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵਸਤੁ ਦੀ ਇਛਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

੨. ਬਿਬੇਕ:-ਬ੍ਰਹਮ ਤਿੰਨਾਂ ਕਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈ,ਜਗਤ ਸ੍ਰੀਰ ਸਹਿਤ ਨਾਸਵੰਤ ਹੈ ।

੩. ਖਟ ਸੰਪਤੀ:-ਛੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸਾਧਨ (੧) ਸਮ-ਮਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਾਸ਼ਨਾ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ । (੨) ਦਮ-ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਰੋਕਣਾ । (੩) ਸਰਧਾ-ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਸਚੇ ਹੈਂ, ਮੇਰੀ ਕਲਿਆਣ ਕਰ ਦੇਣਗੇ, ਐਸਾ ਭਰੋਸਾ ਹੋਣਾ । (੪) ਸਮਾਧਾਨ-ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਨਾਨਾਂ ਪੁਣੇ ਦੀ ਹਿਲ-ਜੁਲੀ ਰੂਪ ਵਿਖੇਪ ਨਾ ਹੋਣਾ ।(੫) ਉਪ੍ਰਾਮ-ਵਿਸ਼ੇ ਸਾਧਨਾ ਸਮੇਤ ਸਭ ਕਰਮ ਦਾ ਤਿਆਗ, ਵਿਹੁ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕੇ ਭੱਜਣਾ। ਨੇਤ੍ਰੀਂ ਜੇ ਵਿਕਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਗਲਿਆਨੀ ਮੰਨਣੀ । (੬) ਤਤਿਛਿਆ--ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਧੁਪ, ਪਾਲਾ, ਭੁਖ, ਤੇਹ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਤੇ ਸੁਭਾ ਸਹਾਰ ਲੈਣਾ, ਏਹ ਖਟ ਸੰਪਤੀ ਤੀਜਾ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਛੇ ਨਹੀਂ ।

੪. ਮੁਕਤੀ ਇਛਾ-ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਔਰ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਕੀ ਨਵਿਰਤੀ ਸਮੋਖੁ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਏਸ ਇਛਾ ਦਾ ਨਾਮੁ ਮਮੁਖਤਾ ਹੈ ।

੫. ਸ੍ਰਵਨ-ਖਟ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੁਗਤੀ ਸੇ ਵੇਦਾਂਤ ਵਾਕੋਂ ਕਾ ਤਾਤ ਪ੍ਰਯ ਨਿਸਚੇ ਕਰਨਾ ਚਿਤ ਨੂੰ ਇਕਾਗਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਨਾਮੁ ਸੁਨਣਾ ।

ਖਟ ਚਿੰਨ੍ਹ-੧. ਉਪਕਰਮ=ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਰਣ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ,(ਉਪਸਹਾਰ) ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਰਣ ਵਿਚ ਸਮਾਪਤੀ (ਆਦਿ ਮੈਂ ਭੀ ਅਦ੍ਵੈਤ ਦਾ ਕਥਨ ਔਰ ਅੰਤ ਮੈਂ ਭੀ ਅਦ੍ਵੈਤ ਦਾ ਕਥਨ ਕਰਨਾ) ।

(ਬਾਕੀ ਦੇਖੋ ਅਗਲੇ ਸਫੇ ਪਰ ਫੁਟ ਨੋਟ)

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਾ ਸੋਧਨ) ਸਾਧਨਾ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਮੇਰੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਸਵਾਰ ਸਵਾਰ ਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਮਨ ਤਨ ਰੰਗਿ ਰਤੇ ਰੰਗਿ ਏਕੈ ॥ ਨਾਨਕ ਜਨ ਕੈ ਬਿਰਤਿ ਬਿਬੇਕੈ॥

(ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮ: ५ ਅਸ਼ਟਪਦੀ २ ਪੌੜੀ ਪੰਜਵੀਂ)

३४. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਮਨੁਖਾ ਦੇਹ ਦੀ ਵਾਰੀ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪੁਨਿ ਆਈ ਦੀਪਕ ਕੀ ਬਾਰੀ ॥

ਪੁਨ = ਫੇਰ ॥ ਦੀਪਕ = ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ॥ਬਾਰੀ = ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ । ਚੌਰਾਸੀ ਦੇ ਫੇਰ ਵਿਚ ਫਿਰਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਮਿਲਨ ਦੀ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਵਾਰੀ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਭਈ ਪਰਾਪਤਿ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹੁਰੀਆ ॥

ਗੋਬਿੰਦ ਮਿਲਣ ਕੀ ਇਹ ਤੇਰੀ ਬਰੀਆ ॥ (ਰਹਿਰਾਸ ਸਾਹਿਬ)

३५. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਕਬੁਧੀ ਦੀ ਨਵਿਰਤੀ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਕਛੇਲੀ ਪਟਮੰਜਰੀ ਟੋਡੀ ਕਹੀ ਅਲਾਪਿ ॥

ਕਛੇਲੀ = ਕ-ਛੇਲੀ = ਕ = ਖੁਟਿਆਈ, ਕਰੂਪ ॥ ਛੇਲੀ = ਛਲ ਵਾਲੀ ਬੁਧੀ ॥ ਪਟ = ਪਟ ਦੇਣਾ ॥ ਮੰ-ਜਰੀ = ਮੰ = ਰਿਦੇ ਵਿਚ ॥ ਜਰੀ = ਜੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ॥ ਟੋਡੀ = ਦੇਸੀ = ਸਾਖੀ ॥ ਖੁਟਿਆਈ ਛਲ ਵਾਲੀ ਜੋ ਕਰੂਪ ਕਬੁਧੀ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਜੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ਸੋ ਪਟ ਦਿਤੀ ॥ ਗੁਰਮੁਖ ਸ੍ਰੇ ਦੇਸੀ, ਸਾਖੀ ਚੇਤਨ ਕੋ ਆਪ (ਅਲਾਪਿ) ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਗਾਵੋ ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਕਬੁਧਿ ਮਿਟੈ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰਿ ॥

(ਰਾਮਕਲੀ ਸਿੱਧ ਗੋਸਟ ५६ ਵੀਂ ਪੌੜੀ)

३६. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਸਬੁਧੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਕਾਮੋਦੀ ਅਉ ਗੂਜਰੀ ਸੰਗ ਦੀਪਕ ਕੇ ਥਾਪਿ ॥

ਕਾਮੋਦੀ = ਕਾਮ ਨੂੰ ਉਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਬੁਧੀ ਵਾ ਕਵੀਆਂ ॥ ਗੂਜਰੀ = ਗੁਜਰ ਗਈ ॥ ਦੀਪਕ = ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ॥ ਥਾਪਿ = ਇਸਥਿਤ ॥ ਅਉ = ਪੁਨਾਂ = ਫੇਰ ॥

(५२९ ਸਫੇ ਦਾ ਫੁਟ ਨੋਟ)

२. ਅਭਿਆਸ–ਪੁਨਾਂ ਪੁਨਾਂ ਅਦ੍ਵੈਤ ਵਸਤੂ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਣਾ । ३. ਅਪੂਰਬਤਾ--ਗੁਰਾਂ ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਗਿਆਨ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਤਿ ਨਹੀਂ । ४. ਪੂਰਬਤਾ--ਫਲ= ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ।५. ਅਰਥਾਵਾਦ-ਨਾਮੁ ਦੀ ਮਹਿਮਾ। ६.ਉਤਪਤੀ=ਜੁਗਤੀ।ਬੇਮੁਖਤਾ ਦਾ ਖੰਡਨ

६. ਮੰਨਣ–ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਅਭੇਦ ਕੀ ਸਾਧਕ ਔਰ ਭੇਦ ਕੋ ਖੰਡਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਜੁਗਤੀਓਂ ਸੇ ਅਦੁਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਣਾ ।

७. ਨਿਧਿਆਸਨ--ਅਨਾਤਮਾਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੀ ਇਸਥਤੀ ਕਰਣੀ ।

८. ਤਤ ਤ੍ਵੰ ਕਾ ਸੋਧਨ--ਤਤ ਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਈਸ਼ਰ ਦਾ ਸਾਖੀ, ਤ੍ਵੰ ਪਦ ਦਾ ਅਰਥ ਜੀਵ ਦਾ ਸਾਖੀ, ਇਕੋ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੋ ਕਬੁਧੀ ਵਿਸ਼ੇ ਰਸ ਵਿਚ ਕਵੀਆਂ ਵਾਂਙੂ ਖਿੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪੁਨਾਂ ਉਹ ਹੁਣ ਗੁਜਰ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਬੁਧੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਥਿਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਸੁਕਰਣੀ ਕਾਮਣਿ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਹਮ ਪਾਈ ॥ (ਆਸਾ ਮ: ੫ ਸ਼ਬਦ ਨੰ: ੩)
ਵਾ-ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੂੰ ਗੁਰੁ ਪਿਤਾ ਹੈ ਦੇ ਮਤਿ ਸਮਝਾਏ ॥ (ਆਸਾ ਮ: ੪ ਛੰਤ ੧੭ ਵਾਂ)

੩੭. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਕੀ ਔਗੁਣ ਮਿਟ ਗਏ ?

ਉਤ੍ਰ:-ਕਾਲੰਕਾ ਕੁੰਤਲ ਅਉ ਰਾਮਾ ॥

ਕਾਲੰਕਾ=ਕਲੰਕ, ਪਾਪ ॥ ਕੁੰਤਲ=ਕਾਲੇ ॥ ਅਉ=ਪੁਨਾ ॥ ਰਾਮਾ=ਰਮ ਗਏ, ਚਲੇ ਗਏ=ਕਾਲੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਜੋ ਕਲੰਕ ਸਨ ਫੇਰ ਉਹ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਕੋਟਿ ਜਨਮ ਕੇ ਬਿਨਸੇ ਪਾਪ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਤ ਨਾਹੀ ਸੰਤਾਪ ॥
(ਰਾਮਕਲੀ ਮ: ੫ ॥ ੪੬ ਵਾਂ ਸ਼ਬਦ)

੩੮. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-ਚਿੱਤ ਉਜਲ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਕਮਲ ਕੁਸਮ ਚੰਪਕ ਕੇ ਨਾਮਾ ॥

ਚੰਪਕ=ਚੰਬਾ ॥ ਕੁਸਮ=ਫੁਲ ॥ ਕਮਲ=ਕੌਲ ॥ ਕੇ=ਕਰਕੇ ॥ ਨਾਮਾ=ਵਾਹਿਗੁਰੂ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮੁ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਕੇ ਕਵਲ ਦੇ ਫੁਲ ਵਾਂਙੂ ਨਿਰਲੇਪ ਅਤੇ ਚੰਬੇ ਦੇ ਫੁਲ ਵਾਂਙੂ ਉਜਲ (ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ) ਹੋ ਗਏ।ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਨਾਮਿ ਜਿਸੈ ਕੈ ਊਜਲੀ ਤਿਸੁ ਦਾਸੀ ਗਨੀਆ ॥
(ਆਸਾ ਮ: ੫ ਸ਼ਬਦ ੧੧੭ ਵਾਂ)

੩੯. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਵਡੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ?

ਉਤ੍ਰ:--ਗਉਰਾ ਅਉ ਕਾਨਰਾ ਕਲ੍ਯਾਨਾ ॥

ਗਉਰਾ=ਗੌਰਵਤਾ, ਵਡਿਆਈ ॥ ਕਾਨਰਾ=ਕਾ=ਸੁਖ ਸਰੂਪ, ਨਰਾ=ਨਿਅੰਤਾ ਰੂਪ ॥ ਕਲ੍ਯਾਨਾ=ਕਲਿਆਨ ਸਰੂਪ ॥ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਨਾਮੁ ਦੀ ਹੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਖ, ਪ੍ਰੇਰਕ ਅਤੇ ਨਿਅੰਤਾ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਪਾ ਕੇ ਕਲਿਆਨ ਸਰੂਪ ਹੋਏ ਹੈਂ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਸਭ ਵਡਿਆਈਆ ਹਰਿ ਨਾਮ ਵਿਚਿ ਹਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਿਆਈਐ ॥
(ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਵਾਰ ਤੀਜਾ ਸਲੋਕ)

੪੦. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਨਾਮੀ ਕਿਸ ਮੁਲ ਕਰਕੇ ਪਾਈਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਅਸਟ ਪੁਤ੍ ਦੀਪਕ ਕੇ ਜਾਨਾ ॥

ਅਸ਼ਟ=ਅ=ਬਿਨਾਂ, ਸਟ=ਸੱਟੇ, ਮੁਲ ਤੋਂ = ਅਮੋਲਕ ॥ਪੁਤ੍ = ਪਵਿਤ੍। ਦੀਪਕ = ਗਿਆਨ। ਕਿਸੇ ਸਾਧਨ ਦੀ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਦੇ ਸਟੇ (ਵਟੇ) ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇਵਲ ਨਾਮੁ ਦੇ ਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਜਾਣੀ ਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਕੰਚਨ ਸਿਉ ਪਾਈਐ ਨਹੀ ਤੋਲਿ ॥ ਮਨੁ ਦੇ ਰਾਮੁ ਲੀਆ ਹੈ ਮੋਲਿ ॥ (ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਸ਼ਬਦ ੧੯ ਵਾਂ)

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੪੧. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਭਗਤ ਕਿਵੇਂ ਗਾਉਂਦੇ ਹੈਂ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸਭ ਮਿਲਿ ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਵੈ ਗਾਵਹਿ ॥

ਸ੍ਰੀ = ਸ੍ਰੋਮਣੀ ॥ ਰਾਗ = ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਵੈ = ਓਸ ਹਰੀ ਤਾਂਈਂ ॥ ਸਾਰੇ ਭਗਤ ਮਿਲਕੇ ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਤਾਂਈ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:—ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦੀ ਜੈ ਦੇਉ ਨਾਮਾ ॥ ਭਗਤਿ ਕੈ ਪ੍ਰੇਮਿ ਇਨਹੀ ਹੈ ਜਾਨਾ ॥
(ਗਉੜੀ ਅਸਟਪਦੀ ਕਬੀਰ ਕੀ ਸ਼ਬਦ ੩੭ ਵਾਂ)

੪੨. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਹਰੀ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪਾਚਉ ਸੰਗ ਬਰੰਗਨ ਲਾਵਹਿ ॥

ਪਾਚਉ = ਚੇਤਨ, ਹਰੀ ॥ ਬਰ-ਅੰਗਨ = ਬਰ=ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ-ਅੰਗਨ = ਰਿਦੇ ਵਾਲਾ । ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਗ ਰਿਦੇ ਨੂੰ ਲਾਕੇ ਹਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਚੇਤਨ ਪਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਦਾ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:—ਏਹੁ ਤਨੁ ਵੇਚੀ ਸੰਤ ਪਹਿ ਪਿਆਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇਇ ਮਿਲਾਇ ॥
(ਆਸਾ ਮ: ੫ ਬਿਰਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ੧)

੪੩. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਪੂਰਨ ਫਲ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਬੈਰਾਗੀ ਕਰਨਾਟੀ ਧਰੀ ॥

ਬੈਰਾਗੀ=(ਬੈਰ-ਅਗੀ) ਬੈਰ ਦੀ ਨਾਸ਼ਕ=ਗ੍ਰੀਬੀ ॥ (ਕਰਨ-ਅਟੀ) ਕ੍ਰਿਪਾ, ਪੂਰੀ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਗ੍ਰੀਬੀ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਫਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:—ਸਹਜ ਸੁਹੇਲਾ ਫਲੁ ਮਸਕੀਨੀ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਅਪੁਨੈ ਮੋਹਿ ਦਾਨੁ ਦੀਨੀ ॥
(ਗਉੜੀ ਅਸ਼ਟਪਦੀ ਮ: ੫ ਅਸਟਪਦੀ ੧)

੪੪. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਸ ਕਿਸਦਾ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਗਵਰੀ ਗਾਵਹਿ ਆਸਾਵਰੀ ॥

ਗਵਰੀ=ਗੰਭੀਰਤਾ ਵਾਲੀ ਬੁਧੀ ਵਾ ਪਾਰਬਤੀ ॥ (ਆਸਾ-ਵਰੀ) ਆਸਾ ਵਰਜੀ ॥ ਜੋ ਗੰਭੀਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੁਧੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਗਾਂਵਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸਾ ਨੂੰ ਵਰਜਿਆ ਹੈ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਸ ਪਾਰਬਤੀ ਆਦਿਕ ਦੇਵੀਆਂ ਭੀ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:—ਮਮਤਾ ਜਾਲ ਤੇ ਰਹੈ ਉਦਾਸਾ॥ ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕ ਹਮ ਤਾਕੇ ਦਾਸਾ ॥ (ਬਿਲਾਵਲ ਥਿਤੀ ਮਹਲਾ ੧)

੪੫. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕਿਵੇਂ ਮਰੀ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਸਿੰਧਵੀ ਅਲਾਪੀ ॥

ਤਿਹ=ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ॥ ਪਾਛੈ=ਪਿਛੇ ਹਟੇ ॥ (ਸਿੰਧ-ਵੀ)=ਸਮੁੰਦਰ ਵੀ=ਨਿਆਈਂ ॥ ਅਲਾਪੀ=ਜਸ ॥ ਜੋ ਸੰਤ ਭਗਤ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਹਟੇ ਹਨ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਸ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਕਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ॥ ਵਾ ਜੋ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਵਡਾ ਜਾਣ ਕੇ ਅਲਾਪਦੇ ਹੈਂ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਹਟ ਗਈ ਹੈ ॥

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਬੁਝਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਉਧਰੇ ਪ੍ਰਭ ਸਰਣਾਈ ॥
(ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ ਸ਼ਬਦ ੫੫ ਵਾਂ)

ਵਾ:–ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝੈ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ॥ (ਧਨਾਸਰੀ ਮ: ੫ ॥ ੫੧ ਵਾਂ ਸ਼ਬਦ)

੪੬. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਕਲੇਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਮਿਟੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਸਿਉ ਪਾਂਚਉ ਥਾਪੀ ॥

ਸ੍ਰੀ=ਸ੍ਰੋਮਨੀ ॥ ਰਾਗ=ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਪਾਂਚਉ = ਪੰਜ ਕਲੇਸ ॥ (*੧. ਅਵਿਦਿਆ, ੨. ਅਸਮਿਤਾ, ੩. ਰਾਗ, ੪. ਦ੍ਵੈਖ, ੫. ਅਭੀ ਨਵੇਸ ॥) ਥਾਪੀ=ਰੋਕੀ ॥

ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਥ ਪੰਜਾਂ ਕਲੇਸਾਂ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੋਕੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਕਲੀ ਕਾਲ ਕੇ ਮਿਟੇ ਕਲੇਸਾ ॥ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਮਨ ਮਹਿ ਪਰਵੇਸਾ ॥
(ਸੂਹੀ ਮ: ੫ ॥ ਸਬਦ ੩੭ ਵਾਂ)

੪੭. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:–ਬ੍ਰਹਮ ਕਿਵੇਂ ਬਿਆਪਕ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸਾਲੂ ਸਾਰਗ ਸਾਗਰਾ ਅਉਰ ਗੌਡ ਗੰਭੀਰ ॥

ਸਾਲੂ = ਘਰ ॥ ਸਾਰ=ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾ ॥ ਗ=ਗ੍ਰਹਨ ॥ ਸਾਗਰਾ=ਸਮੁੰਦਰ ॥ ਗੌਂਡ=ਵਿਚਾਰ ॥ ਗੰਭੀਰ = ਡੂੰਘਾ ॥ਅਉਰ = ਬਹੁੜੇ ॥ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾਈ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਣ ਦਾ ਘਰ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ = ਬਹੁੜੇ ਤਿਸਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਨਿਆਈ ਗੰਭੀਰ ਜਾਣ ਕੇ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੈਂ ॥ ਵਾ ਘਰ ਦੀ ਨਿਆਈ ਆਸਰਾ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਸਾਰ = ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾ ਦਾ (ਗ) ਗਿਆਤਾ ਹੈ, ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਅਗੰਮ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਅਉਰ ਸਭ ਵਿਚ (ਗੌਂਡ) ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਉਦਕ ਸਮੁੰਦ ਸਲਲ ਕੀ ਸਾਖਿਆ ਨਦੀ ਤਰੰਗ ਸਮਾਵਹਿ ਗੇ ॥
ਸੁੰਨਹਿ ਸੁੰਨੁ ਮਿਲਿਆ ਸਮਦਰਸੀ ਪਵਣ ਰੂਪ ਹੋਇ ਜਾਵਹਿ ਗੇ ॥
(ਮਾਰੂ ਬਾਣੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਸ਼ਬਦ ਨੰ: ੪)

੪੮. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਸੂਰਮਾ ਕੌਣ ਹੈ ?

ਉਤ੍ਰ:–ਅਸਟ ਪੁਤ੍ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਕੇ ਗੌਡ ਕੁੰਭ ਹਮੀਰ ॥

ਅਸਟ = ਅੱਠ (ਯਮ, ਨੇਮ, ਆਸਨ, ਪ੍ਰਾਣਾ ਯਾਮ, ਪ੍ਰਤਿਆਹਾਰ, ਧਾਰਨਾ, ਧਿਆਨ, ਸਮਾਧੀ) ਪੁਤ੍ = ਪਵਿਤ੍ਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ = ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਗੌਡ = ਮਿਲਿਆ ॥ ਕੁੰਭ = ਸ੍ਰੀਰ ॥ ਹਮੀਰ = ਸੂਰਮਾ ॥ ਇਹ ਅੱਠੇ ਜੋਗ ਦੇ ਅੰਗ ਜੋ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

*੧. ਅਵਿਦਿਆ–ਸਰੂਪ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ੨. ਅਸਮਿਤਾ = ਸਮਾਨ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾ ਹੋਣੀ। ੩. ਰਾਗ = ਮੋਹ । ੪. ਦ੍ਵੈਖ = ਵੈਰ । ੫. ਅਭੀ ਨਵੇਸ = ਉਲਟਾ ਹਠ । ਬੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ ਗੁਰਾਂ ਤੋਂ ਉਲਟੀ ਬਾਤ ਦਾ ਹਠ ਕਰਣਾ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਏਸਨੂੰ ਪਾ ਕੇ ਅਗਿਆਨ ਸਤ੍ਰੂ ਨੂੰ ਜਿਤਕੇ ਉਹ ਸੂਰਮੇ ਬਣੇ ਹਨ ਵਾ (ਗੁੰਤ) ਮਿਲਿਆ ਜੋ (ਕੁੰਭ) ਸ਼ੂਰ ਹੈ ਇਸਦੇ ਅਭਿਮਾਨ ਨੂੰ ਮਾਰਕੇ ਸੂਰਮੇ ਹੋ ਗਏ। ਪ੍ਰਮਾਣ:-ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੂਰਾ ਵਰੀਆਮੁ

ਜਿਨਿ ਵਿਚਹੁ ਦੁਸਟ ਅਹੰਕਰਣੁ ਮਾਰਿਆ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਸਾਲਾਹਿ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿਆ ॥

(ਸ੍ਰਿਰੀ ਰਾਗ ਕੀ ਵਾਰ ੧੧ ਵਾਂ ਸ਼ਲੋਕ)

(੧) ਯਮ:--ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ॥

੧. ਅਹਿੰਸਾ–ਇਹ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ (੧) ਮਨ ਤੇ ਬੁਰਾ ਨਾ ਚਿਤਵਨਾ (੨) ਜਬਾਨ ਤੋਂ ਫਿੱਕਾ ਨਾ ਬੋਲਣਾ (੩) ਦੇਹ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਨਾ ਮਾਰਨਾ।

੨. ਸਚ–ਝੂਠ ਨਾ ਬੋਲੇ ਸਦਾ ਸਚ ਬੋਲੇ। ੩. ਚੋਰੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ–ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਚੀਜ਼ ਨਾ ਚੱਕੇ, ਮਨ ਦੇ ਪਾਪ ਨਾ ਲਕੋਵੇ, ਇਉਂ ਚੋਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇ ॥

੪. ਜਤ ਰਖੇ–ਏਹ ਅੱਠ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਕਾਮ ਕਾ ਤਿਆਗਨ ਕਰੇ। (੧) ਬਾਤ ਕਰਨੀ (੨) ਸੁਨਣੀ। (੩) ਇਕਾਂਤ ਮਿਲਨਾ। (੪) ਅੰਗ ਪਰਸਣੇ। (੫) ਹਿਤ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ। (੬) ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਲਾਉਣਾ।(੭) ਮਨ ਸੇ ਚਿਤਵਨੀ।(੮)ਭੋਗ ਇਹਨਾਂ ਅੱਠਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ ਇਉਂ ਜਤ ਰਖੇ।

੫. ਧੀਰਜ–ਸੁਖ ਦੁਖ ਵਿਚ ਸਮ। ੬. ਖਿਮਾ–ਕਿਸੇ ਦੇ ਔਗੁਣ ਵੇਖ ਕੇ ਮੁਆਫ ਕਰਣੇ, ਖੋਭ ਨ ਕਰਣਾ। ੭. ਦਇਆ–ਦੁਖੀ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਣੀ। ੮. ਕੋਮਲ ਹਿਰਦਾ–ਚੰਗਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਭ ਨੂੰ ਦੇਣਾ। ੯. ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਭੋਜਨ ਛਕਣਾ–ਭੁਖ ਤੋਂ ਚੌਥਾ ਹਿਸਾ ਘਟ ਖਾਣਾ। ੧੦. ਇਸ਼ਨਾਨ ਸ਼ਰੀਰ ਦਾ ਜਲ ਨਾਲ, ਮਨ ਦਾ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਦਾ ਤਿਆਗ ਏਹ ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਯਮ ਇਕ ਅੰਗ ਹੈ।

(੨) ਨੇਮ:--ਏਹ ਭੀ ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ॥

੧. ਤਪ–ਇਹ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ। (੧) ਤਾਮਸੀ ਤਪ–ਭੁਖੇ ਤਿਹਾਏ ਰਹਿਣਾ,ਅਗਨ ਤਾਵਣੀ, ਜਲ ਧਾਰਾ, ਏਹ ਤਾਮਸੀ ਤਪ ਹੈ। (੨) ਰਾਜਸੀ ਤਪ–ਕੁਕਰਮਾਂ ਵਲੋਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੋਕਣੀਆਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਸੇਵਾ ਆਦਿਕ ਕਰਣੀ ਰਾਜਸੀ ਤਪ ਹੈ। (੩) ਸ਼ਾਂਤਕੀ ਤਪ–ਬ੍ਰਤੀ ਨੂੰ ਨਾਮੁ ਵਿਚ ਟਿਕਾਉਣਾ।

੨. ਸੰਤੋਖ–ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਰਜ਼ਾਇ ਵਿਚ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਮਿਲੇ ਦੁਖ ਅਥਵਾ ਸੁਖ ਉਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਿਣਾ ॥ ਏਹ ਸਚਾ ਸੰਤੋਖ ਹੈ ॥

ਕਚਾ ਸੰਤੋਖ–ਪਦਾਰਥ ਹੱਥ ਨ ਆਉਣਾ ਕਹਿਣਾ ਮੈਂ ਸੰਤੋਖੀ ਹਾਂ, ਐਸੇ ਕਰਣੇ ਸੇ ਚਿਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕੇਵਲ ਵਡਿਆਈ ਦੀ ਭੁਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

੩. ਆਸਤਕ–ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਤੇ ਬੁਧੀ ਅੰਦਰ ਦ੍ਰਿੜ ਨਿਸਚਾ ਹੋਣਾ।

੪. ਦਾਨ–ਭ੍ਰੋਧ ਸਹਿਤ ਦਾਨ ਦੇਣਾ, ਬਿਨਾਂ ਚੰਗੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਤਾਮਸੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜਸ ਵਾਸਤੇ ਦਾਨ ਦੇਣਾ ਰਾਜਸੀ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇਣੇ ਆਪਣਾ ਕੋਈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਭੀ ਨਾ ਮੰਨਣਾ ਏਹ ਸਾਤਕੀ ਉਤਮ (ਗੁਰਮਤਿ) ਦਾਨ ਹੈ। ਚਾਹੈ ਵਿਦਿਆ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੈ ਧਨ ਹੋਵੇ, ਨਿਰਮਾਣ ਹੋ ਕੇ ਦੇਵੇ ਬੇਅੰਤ ਫਲ ਹੈ। ੫. ਪੂਜਾ–ਰਿਦੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਧਰਕੇ ਮਨ ਨਾਲ ਪੂਜਨ ਕਰਨਾ। ੬. ਪਾਠ–ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸੁਨਣਾ। ਗੁਰੂ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕੰਨੀ ਨਾ ਪਾਉਣੀ ਨਾ ਕਹਿਣੀ। ੭. ਬਿਨਾਂ ਦੇਹ–ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰੇ ਤੇ ਮਨ ਬਾਣੀ ਸ਼ੀਰ ਕਰਕੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਰਹੇ। ਕੁਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੋ ਕੇ ਵਰਤੇ ਪਖੰਡ ਨਾ ਕਰੇ। ੮. ਸ਼ਾਂਤਕੀ ਬ੍ਰਿਤ–ਨੀਵਾਂ ਚਲੇ ਮਿਠਾ ਬੋਲੇ।

੯. ਅਬੋਲ–ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਨਿਤਨੇਮ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰੇ ਉਨਾ ਚਿਰ ਉਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਨਾ ਬੋਲੇ।

੧੦. ਹੋਮ–ਭੁਖੇ ਦੇ ਮੁਖ ਵਿਚ ਪਾਉਣਾ ਅੰਨ-ਜਲ, ਇਹ ਬ੍ਰਹਮ ਹੋਮ ਹੈ, ਅਗਨ ਹੋਮ ਕੇਵਲ ਅਗਨ ਅਹੁਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਨੇਮ ਹੈ।

(੩) ਆਸਨ:–ਪਦਮ ਆਸਨ, ਸਿਧ ਆਸਨ ਆਦਿ।

(੪) ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ–ਸੁਆਸਾਂ ਦਾ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ, ਠਹਿਰਾਉਣਾ, ਉਤਰਾਉਣਾ।

(੫) ਪ੍ਰਤਿਆਹਾਰ–ਪੰਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਬੇਗ ਨੂੰ ਵਰਜਕੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਵਾਸ਼ਨਾ ਮੇਟ ਕੇ ਆਤਮ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਜੋੜਨਾ। ਅਥਵਾ ਇਕੱਤ ਦੇਸ ਇਸ ਅੰਗ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨ ਸੁਣੇ ਤਿਥੇ ਰਹਿਣਾ।

(੬) ਧਾਰਨਾ–ਚਿਤ ਨੂੰ ਇਕਾਗਰ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਸਥਾਨ ਔਰ ਸਚੀ ਵਸਤੂ ਵਿਚ ਜੋੜਨਾ।

(੭) ਧਿਆਨ–ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਚਿਤ ਨੂੰ ਜੋੜਣਾ, ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਦਾ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਧੋਅਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ, ਮਨ ਨੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਨਾ ਜਾਣਾ।

(੮) ਸਮਾਧਿ–ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਰਹਿਤ ਕੇਵਲ ਬ੍ਰਹਮ ਭਾਵ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧਿ, ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ, ਸਹਿਤ ਧਿਆਤਾ, ਧਿਆਨ, ਧੇਯ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਸਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧੀ ਹੈ।

ਗੁਰਮਤਿ ਭਗਤ ਜੋਗ ਦੇ ਅੱਠ ਅੰਗ :–

੧. ਯਮ–ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਰਖਣਾ, ਅਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਸਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਰਹਿਣਾ।

੨. ਨੇਮ–ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸਤਿ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਜਾਣਾ। ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਮਿਲਕੇ ਸੁਨਣਾ। ਜੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਕ ਮਨ ਹੋ ਕੇ ਸੁਨਣਾ।

੩. ਇਕੱਤ ਦੇਸ–ਸਭ ਵਿਚ ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਜਾਨਣਾ, ਦੂਜਾ ਕੋਈ ਦਿਸਣਾ ਹੀ ਨਾ, ਇਕੋ ਵਿਆਪਕ ਸਾਰਿਆਂ ਘਟਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਵਾ ਪ੍ਰਤਿਆਹਾਰ, ਮਨ ਦੀਆਂ ਵਾਸ਼ਨਾ ਸੂਖਮ ਕਰਨੀਆਂ, ਆਤਮ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਜੋੜਨਾ।

੪. ਆਸਨ–ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਵਿਚ ਚਿਤ ਦੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸਥਿਤ ਕਰਨਾ ਚਿਤ ਹੀ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਵਾਸਤੇ ਆਸਨ ਹੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੫. ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ–ਪੂਰਕ–ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਅੰਦ੍ ਖਿਚ ਲੈਣੇ। ਕੁੰਭਕ–ਜੋ ਆਤਮਾ ਵਸਤੂ ਸਮਝੀ ਹੈ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿਚ ਸਦਾ ਰਿਦੇ ਨੂੰ ਇਸਥਿਤ ਕਰਨਾ, ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਤਿਆਗਣਾ ਨਾ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੰਤ੍ ਨੂੰ ਸਦਾ ਮਨ ਵਿਚ ਠਹਿਰਾਉਣਾ। ਰੇਚਕ–ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨੇ ਜੋ ਤਿਆਗਨਾ ਕਿਹਾ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਵੱਡਾ ਸੁਖ ਮੰਨਣਾ, ਏਹ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਹੈ॥

੬. ਧਿਆਨ–ਜਦੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ, ਸੁਨਣ ਬੈਠੇ ਓਦੋਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਰਖੇ॥ ਹੋਰ ਫੁਰਨਾ ਸੰਕਲਪ ਨਾ ਫੁਰਨ ਦੇਵੇ॥

੭. ਧਾਰਨਾ–ਮਨ ਜਦੋਂ ਸੰਕਲਪ ਵਿਚ ਜਾਵੇ ਫੇਰ ਮਨ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਹੀ ਲਾਵੇ॥

੮. ਸਮਾਧਿ–ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮਨ ਦੋ ਚਾਰ ਘੜੀਆਂ ਟਿਕਣ ਲਗ ਜਾਵੇ ਫੇਰ ਤਨ, ਮਨ ਨੂੰ ਸਾਧ ਕੇ ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ ਮਨ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਰਸ ਲਵੇ, ਹਉਮੈ ਮੇਟ ਕੇ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚ ਸਮਾਵੇ ਤਾਂ ਪੂਰਨ ਸਮਾਧੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ॥

ਏਹ ਅੱਠ ਅੰਗ ਭਗਤ ਜੋਗ ਦੇ ਹਨ॥

੪੯. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਕੌਣ ਗਾਉਂਦੇ ਹੈਂ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਖਸਟਮ ਮੇਘ ਰਾਗ ਵੈ ਗਾਵਹਿ॥

ਖਸਟਮ=ਛੇ ਜਤੀ॥ (੧. ਗੋਰਖ। ੨. ਭੀਸ਼ਮ ਪਿਤਾਮਾ। ੩. ਲਛਮਣ। ੪. ਭੈਰਉ ੫. ਦਤਾ ਤ੍ਰੇ। ੬. ਹਨੂੰਮਾਨ) ਮੇਘ=ਬੱਦਲ-ਵੈ, ਉਸ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਛੇ ਜਤੀ ਭੀ ਗੁਰੂ ਬੱਦਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਉਸ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਵਾ, ਮਨ, ਬਾਣੀ, ਸਰੀਰ ਤੇ ਤਿੰਨੇ ਕਾਲ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੇਆਂ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਗਾਈਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਗਾਵਹਿ ਜਨਕਾਦਿ ਦ੍ਰਗਤਿ ਜੋਗੀਸ੍ਵਰ, ਹਰਿ ਰਸ ਪੂਰਨ ਸਰਬ ਕਲਾ॥
ਗਾਵਹਿ ਸਨਕਾਦਿ ਸਾਧ ਸਿਧਾਦਿਕ, ਮੁਨਿ ਜਨ ਗਾਵਹਿ ਅਛਲ ਛਲਾ॥
ਗਾਵਹਿ ਗੁਣ ਧੋਮ ਅਟਲ ਮੰਡਲਵੈ, ਭਗਤਿ ਭਾਇ ਰਸੁ ਜਾਣਿਓ॥
ਕਬਿ ਕਲ ਸੁਜਸੁ ਗਾਵਉ ਗੁਰ ਨਾਨਕ, ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਜਿਨਿ ਮਾਣਿਓ॥
(ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ ਨੰ: ੩)

੫੦. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਮਨ ਵਿਚ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾ ਕਿਵੇਂ ਆਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪਾਚਉ ਸੰਗ ਬਰੰਗਨ ਲਾਵਹਿ॥

ਪਾਚਉ = ਪੰਜ ਤਤ [੧. ਧਰਤੀ ੨. ਪਾਣੀ ੩. ਪੌਣ ੪. ਅਗਨੀ ੫. ਅਕਾਸ਼] ਬਰ = ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾਈ॥ ਅੰਗਨ = ਰਿਦੇ ਵਿਚ॥

ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸਤੋ ਮਯ ਰੂਪ ਜੋ ਮਨ ਹੈ, ਸਤਿ ਸੰਗਤਿ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾਈ ਨੂੰ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪ੍ਰਮਾਣ–ਨਿਰਮਲ ਹੰਸਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰਿ ॥ ਹਰਿ ਸਰਿ ਵਸੈ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ॥
(ਮਾਝ ਮ: ੩ ॥ ਅਸ਼ਟਪਦੀ ੩੧ ਵੀਂ, ੩੨ ਵੀਂ)

੫੧. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਵੈਰਾਗ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸੋਰਠਿ ਗੋਡ ਮਲਾਰੀ ਧੁਨੀ ॥

ਸੋਰਠਿ=ਬੁਧੀ ॥ ਗੋਂਡ=ਮਿਲਕੇ ॥ ਮਲਾਰੀ=ਮਲ ਦਾ ਅਰੀ=ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਲ ਦਾ ਅਰੀ=ਵੈਰਾਗ ॥ ਧੁਨੀ=ਉਚਾਰਨਾ ॥ ਸਬੁਧੀ ਵੈਰਾਗ ਨਾਲ਼ ਮਿਲਕੇ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਸ ਉਚਾਰਨਾ ਕਰੇ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸਹਜ ਬੈਰਾਗੁ ॥ (ਵਡਹੰਸ ਮ: ੩ ॥ ੭ ਵਾਂ ਸ਼ਬਦ)

੫੨. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਕੌਣ ਗਾਉਂਦੇ ਹੈਂ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪੁਨਿ ਗਾਵਹਿ ਆਸਾ ਗੁਨ ਗੁਨੀ ॥

ਪੁਨ=ਵਾਰ ਵਾਰ ॥ ਗੁਨੀ=ਗਿਆਨੀ ॥ ਗੁਨ=ਵਿਚਾਰ ਕੇ ॥ ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਸਾ ਰੂਪ ਜਗਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਰੂਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹੈਂ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਗਿਆਨੀਆ ਅੰਦਰਿ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਹੈ ਨਿਤ ਹਰਿ ਲਿਵ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥
(ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ ਮ: ੩ ॥ ੨੧ ਵੀਂ ਪਉੜੀ)

੫੩. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਕੀ ਦੇਵਤੇ ਭੀ ਹਰੀ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹੈਂ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਊਚੇ ਸੁਰਿ ਸੂਹਉ ਪੁਨਿ ਕੀਨੀ ॥

ਸੁਰਿ=ਦੇਵਤੇ ॥ ਸੂਹਉ=ਸੋਭਾ ॥ ਪੁਨ=ਵਾਰ ਵਾਰ ॥
ਊਚੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੋਭਾ ਦੇਵਤੇ ਭੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ॥
ਪ੍ਰਮਾਣ–ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸਿਵਛੰਦ ਮੁਨੀਸੁਰ ਰਸਕਿ ਰਸਕਿ ਠਾਕੁਰ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ॥
(ਸ੍ਵਯੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਮ: ੫ ॥ ਦੂਜੀ ਤਖਤੀ ਸਤਵੀਂ ਪੌੜੀ)

੫੪. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਿਆਂ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਮੇਘ ਰਾਗ ਸਿਉ ਪਾਚਉ ਚੀਨੀ ॥

ਮੇਘ=ਬਦਲ ॥ ਰਾਗ=ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਸਿਉ=ਨਾਲ ॥ ਪਾਚਉ=ਮੁਖੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਬੱਦਲ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ _ਖੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਨੂੰ ਜਾਣੀ ਦਾ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਮੋਲਿ ਅਮੋਲੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਈ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਗੁਰੂ ਦਿਵਾਇਆ ਥਾ ॥
(ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ਪ ॥ ੧੨ ਵਾਂ ਸ਼ਬਦ)

੫੫. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਮਨ ਕਿਵੇਂ ਪਕੜਿਆ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਬੈਰਾਧਰ ਗਜਧਰ ਕੇਦਾਰਾ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬੈਰਾ-ਧਰ=ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਧਾਰਨਾ ॥ ਗਜਧਰ=ਮਨ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਪਕੜਨਾ (ਕੇ) ਕੀ ॥ ਦਾਰਾ=ਡਰ ॥ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਧਾਰਕੇ ਜਦੋਂ ਮਨ ਰੂਪੀ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਪਕੜ ਲਿਆ ਫੇਰ ਕਾਲ ਦਾ ਕੀ ਡਰ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਬਾਣੀ ਰੋਕਿਆ ਰਹੈ ਦੁਆਰ ॥ ਤਉ ਮਨੁ ਮਤਵਾਰੋ ਪੀਵਨ ਹਾਰ ॥
(ਗਉੜੀ ਵਾਰ ਕਬੀਰ ਕੇ)

੫੬. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਜੀਵ ਈਸ ਤੇ ਗੁਰ, ਸਿਖ ਦੀ ਏਕਤਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਜਬਲੀ ਧਰ ਨਟ ਅਉ ਜਲ ਧਾਰਾ ॥

(ਜਬ-ਲੀ-ਧਰ) ਜਬ=ਜਦੋਂ (ਬ੍ਰਿਤੀ) ਧਰ=ਪਕੜ ਕੇ ॥ ਲੀ=ਲੈ ਕਰ ਲਈ ॥ ਨਟ=ਈਸਰ ॥ ਅਉ=ਫੇਰ ॥ ਜਲਧਾਰਾ=ਬੱਦਲ (ਗੁਰੂ) ਵਾ ਜਲ ਦੀ ਧਾਰਾ ਸ੍ਵਾਂਤੀ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਬੰਬੀਹਾ (ਸਿਖ) ਵਾ ਜਲ ਦੀ ਧਾਰਾ ਪਾਣੀ (ਉਪਦੇਸ਼)। ਜਬ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹੰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲੈ ਕਰਕੇ ਪਕੜ ਲਈ ਤਬ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਨਾਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਿਖ ਇਹ ਇਕ ਸਰੂਪ ਹੀ ਵੇਖੇ ॥ ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਏਕਲ ਚਿੰਤਾ ਰਾਖੁ ਅਨੰਤਾ ਅਉਰ ਤਜਹੁ ਸਭ ਆਸਾ ਰੇ ॥
ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਾ ਭਏ ਨਿਹਕਾਮਾ ਕੋ ਠਾਕੁਰੁ ਕੋ ਦਾਸਾ ਰੇ ॥
(ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਸ਼ਬਦ ੩)

੫੭. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:–ਸ਼ਿਵ ਬਿਸ਼ਨ ਆਦਿਕ ਕਿਸਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਪੁਨਿ ਗਾਵਹਿ ਸੰਕਰ ਅਉ ਸਿਆਮਾ ॥

ਪੁਨ=ਵਾਰ ਵਾਰ ॥ ਸੰਕਰ=ਸ਼ਿਵਜੀ, ਕਲਿਆਣ ਸਰੂਪ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਾਮ ਵਾ ਸੁੰਦ੍ ॥ ਵਾਰ ਵਾਰ ਐਸੇ ਸਤਿ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪ ਕੋ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਤੇ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ ਜੀ ਭੀ ਸੁੰਦਰ ਕਲਿਆਨ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ ਸੰਕਰੁ ਇੰਦੁ ਤਪੈ ਭੇਖਾਰੀ ॥
ਮਾਨੈ ਹੁਕਮੁ ਸੋਹੈ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਆਕੀ ਮਰਹਿ ਅਫਾਰੀ ॥ (ਮਾਰੂ ਮ: ੧ ॥ ਸ਼ਬਦ ੧੦ ਵਾਂ)

੫੮. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:--ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕਿਤਨੇ ਕੁ ਪਵਿਤ੍ ਕੀਤੇ ਹਨ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਮੇਘ ਰਾਗ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੇ ਨਾਮਾ ॥

ਮੇਘ = ਬੱਦਲ [ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ। ਪ੍ਰਮਾਣ :– ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਭਿ ਮੇਘ ਪਠਾਇਆ ॥ (ਮਾਝ ਮ: ੫) ਰਾਗ = ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਪੁਤ੍ਰਨ = ਪਵਿਤ੍ ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬੱਦਲ ਦੀ ਨਿਆਂਈ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ ਕੇ ਸਤਿਨਾਮੁ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਕਿਤਨੇ ਹੀ ਅਨੰਤ ਜੀਵ ਪਵਿਤ੍ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਬੇਅੰਤ ਉਧਾਰਨ ਹਾਰਿਆ ॥ ਤੇਰੀ ਸੋਭਾ ਤੁਧੁ ਸਚੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰਿਆ ॥
(ਰਾਮਕਲੀ ਵਾਰ ਦੂਜੀ ੧੨ ਵਾਂ ਸਲੋਕ)

ਵਾ:–ਅਨਿਕ ਭਗਤ ਅਨਿਕ ਜਨ ਤਾਰੇ ਸਿਮਰਹਿ ਅਨਿਕ ਮੁਨੀ ॥
(ਬਿਲਾਵਲ ਮ: ੫ ॥ ੧੨੭ ਵਾਂ ਸ਼ਬਦ)

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੪੯. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਮ ਕਹੋ?

ਉਤ੍ਰ:--ਖਸਟ ਰਾਗ ਉਨਿ ਗਾਏ ਸੰਗਿ ਰਾਗਨੀ ਤੀਸ ॥

ਖਸਟ=ਪੰਜ ਸੂਖਮ ਤਤ [੧. ਸ਼ਬਦ ੨. ਸਪਰਸ ੩. ਰੂਪ ੪. ਰਸ ੫. ਗੰਧ] ਤੇ ਛੇਵਾਂ ਚਿਤ-ਰਾਗਨੀ=ਪ੍ਰੀਤੀ ॥ ਤੀਸ=੨੭ ਸਿੰਮ੍ਰਤੀਆਂ* ਤੇ ਤ੍ਰਿੰਨ ਲੋਕ ਏਹ ਤੀਹ ਉਨਿ=ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ॥

ਪੰਜ ਸੂਖਮ ਤਤ ਤੇ ਛੇਵਾਂ ਚਿਤ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤਾਂਈਂ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨਾਲ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਸਤਾਈ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ, ਤ੍ਰਿੰਨ ਲੋਕ ਏਹ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਹਿਤ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ॥

ਪ੍ਰਮਾਣ--ਖਟ ਭੀ ਏਕਾ ਬਾਤ ਬਖਾਨੈ ॥ (ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਵਾ—ਪ੍ਰਮਾਣ—ਰਾਗ ਰਤਨ ਪਰਵਾਰ ਪਰੀਆ ਸਬਦ ਗਾਵਣਿ ਆਈਆ ॥
(ਰਾਮਕਲੀ ਮ: ੩ ਅਨੰਦੁ ੧ ਪੌੜੀ)

ਵਾ--ਸਿਮਰੈ ਧਰਤੀ ਅਰੁ ਆਕਾਸਾ ॥ ਸਿਮਰਹਿ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਗੁਣ ਤਾਸਾ ॥
ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰ ਸਿਮਰਹਿ ਸਿਮਰੈ ਸਗਲ ਉਪਾਰਜਨਾ ॥
(ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ਮ: ੫ ਸ਼ਬਦ ੮)

੫੦. ਪ੍ਰਸ਼ਨ:—ਸਭ ਵਾਸ਼ਨਾ ਮਿਟ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ?

ਉਤ੍ਰ:--ਸਭੈ ਪੁਤ੍ ਰਾਰੰਨ ਕੇ ਅਠਾਰਹ ਦਸ ਬੀਸ ॥

ਸਭੈ=ਸਾਰੇ ਭਗਤ ॥ ਰਾਰੰਨ=ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਅਠਾਰਹ=ਅਠਾਰਾਂ ਗੋਤ ਵਾ ਪੁਰਾਣ† ॥ ਪੁਤ੍=

---

*੨੭ ਸਿੰਮ੍ਰਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ:– (੧) ਮਨੂੰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤੀ (੨) ਯਾਗ ਵਾਲਕਯ (੩) ਲਘੁਅਤ੍ਰਿ (੪) ਅਤ੍ਰੀ (੫) ਵ੍ਰਿਧ ਅਤ੍ਰਿ (੬) ਵਿਸ਼ਨੂੰ (੭) ਲਘੁਹਾਰੀਤ (੮) ਵ੍ਰਿਧਹਾਰੀਤ (੯) ਔਸ਼ਨਸ (੧੦) ਆਂਗਿਰਧ (੧੧) ਯਮ (੧੨) ਆਪ ਸਤੰਬ (੧੩) ਸੰਵਰਤ (੧੪) ਕਾਤ੍ਯਾਯਨ (੧੫) ਬ੍ਰਿਹਸਪਤ (੧੬) ਪਾਰਾਸੁਰ (੧੭) ਵ੍ਰਿਹਤ ਪਰਾਸੁਰੀ (੧੮) ਬਿਆਸ (੧੯) ਲਘੁ ਵਾਸੁਕ (੨੦) ਸੰਖ (੨੧) ਲਿਖਤ (੨੨) ਦੱਖ (੨੩) ਗੋਤਮ (੨੪) ਵਿਵਧ ਗੋਤਮ (੨੫) ਸੰਤਾਤਪ (੨੬) ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ (੨੭) ਪੁਲਸਤ ॥

ਇਹ ਚਾਰੇ ਵਖਰੀਆਂ ਹਨ :--

(੨੮) ਬੁਧ (੨੯) ਕਸ਼ਪ (੩੦) ਨਾਰਦ (੩੧) ਔਸ਼ਨਸ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤੀ ॥

†ਅਠਾਰਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਦੇ ਨਾਂ:–[੧] ਮੱਤਸ ਪੁਰਾਣ [੨] ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਣ [੩] ਭਵਿਖਤ ਪਰਾਣ [੪] ਭਾਗਵਤ ਪੁਰਾਣ [੫] ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਰਾਣ [੬] ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਪੁਰਾਣ [੭] ਬ੍ਰਹਮ ਵਰਤ [੮] ਵਾਮਨ ਪੁਰਾਣ [੯] ਵਾਯੂ [੧੦] ਵਿਸ਼ਨੂੰ [੧੧] ਵਰਾਹ [੧੨] ਅਗਨਿ [੧੩] ਨਾਰਦ ਪੁਰਾਣ [੧੪] ਪਦਮ [੧੫] ਲਿੰਗ [੧੬] ਗਰੜ [੧੭] ਕੂਰਮ [੧੮] ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਵਿਤ੍ਰ ॥ ਦਸ=ਦਸ* ਅਵਤਾਰ ਵਾ ਛੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਤੇ ਚਾਰ ਬੇਦ ॥ ਬੀਸ=ਬੀਸ ॥ ਬਿਸਵੇ= ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ॥

ਸਾਰੇ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਠਾਰਾਂ ਗੋਤ ਵਾ ਪੁਰਾਨ, ਦਸ ਅਵਤਾਰ ਵਾ ਚਾਰ ਵੇਦ, ਛੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਏਹ ਦਸ, ਬੀਸ ਬਿਸਵੇ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋ ਗਏ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਵਾ (ਖਸਟ) ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਗਾਇਆ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਾਥ ਮਾਇਆ ਦਾ ਪੜੀ ਸਾਥ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ॥ ਸਹਿਤ ਭੈ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ (ਅ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ (ਠਾਰਹ) ਠੰਢੇ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹੈਂ, ਰਿਦੇ (ਦਸ)ਦਸ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ (ਬੀਸ) ਨਿਸਚੇ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਗਿਆਨ ਤਾਂਈ ॥

ਪ੍ਰਮਾਣ–ਬੀਸ ਬਿਸਵੇ ਗੁਰ ਕਾ ਮਨੁ ਮਾਨੈ ॥ (ਸੁਖਮਨੀ ਅਸਟਪਦੀ ੧੮)

ਬੀਸ ਸਪਤਾਹਰੋ ਬਾਸਰੋ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਤੀਨਿ ਖੋੜਾ ਨਿਤ ਕਾਲੁ ਸਾਰੈ ॥
ਦਸ ਅਠਾਰ ਮੈ ਅਪਰੰਪਰੋ ਚੀਨੈ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਇਵ ਏਕੁ ਤਾਰੈ ॥
(ਸ੍ਰਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਃ ੧ ॥ ਸ਼ਬਦ ੨੬ ਵਾਂ)

ਨੋਟ:–ਏਹ ਸੱਠ (੬੦) ਪ੍ਰਕਰਣ ਜੋ ਹਨ "ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਤਾਂ ਜੀਵਾਂ ਤਨੁ ਮਨੁ ਥੀਵੈ ਹਰਿਆ" (ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਤਾਂ ਜੀਉਂਦੇ ਹੋਈ ਦਾ ਹੈ, ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਨਾਮੁ ਰੰਗ ਵਿਚ ਹਰਿਆ ਹੋ ਆਂਵਦਾ ਹੈ) ਏਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਵੇਂ ਪ੍ਰਕਰਣ ਵਾਲੀ ਇਉਂ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਣ:–ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੀ ਹਰਿ ਆਸ ਪੁਜਾਵਹੁ ਹਰਿ ਦਰਸਨਿ ਸਾਂਤਿ ਸਰੀਰ ॥
[ਗੌਂਡ ਮਹਲਾ ੪ ਛੇਵਾਂ ਸ਼ਬਦ]

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਚਖੰਡ ਵਾਸੀ

ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਸਰੂਪ ਪਰਮਾਰਥ ਹੈ।

ਦਾਸਨਿਦਾਸ:–

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ "ਖਾਲਸਾ"

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਕਾਸ਼. ਭਿੰਡਰ ਕਲਾਂ (ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ)

---

*੧੦ ਅਵਤਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ:–(੧)ਮੱਛ ਅਵਤਾਰ (੨)ਕੱਛ (੩) ਬੈਰਾਹ (੪)ਨਰ ਸਿੰਘ (੫) ਬਾਵਨ (੬) ਪ੍ਰਸਰਾਮ (੭) ਰਾਮ ਚੰਦ੍ (੮) ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ (੯) ਬੁਧ (੧੦) ਕਲਕੀ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

B-9231

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org